qp

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/natuurlykehistor18linn

NATUURLYKE HISTORIE
OF
UITVOERIGE BESCHRYVING
DER
DIEREN, PLANTEN
EN
MINERAALEN,
Volgens het SAMENSTEL van den Heer
LINNÆUS.
Met naauwkeurige Afbeeldingen.

EERSTE DEELS, AGTTIENDE STUK.
DE PLANTDIEREN.

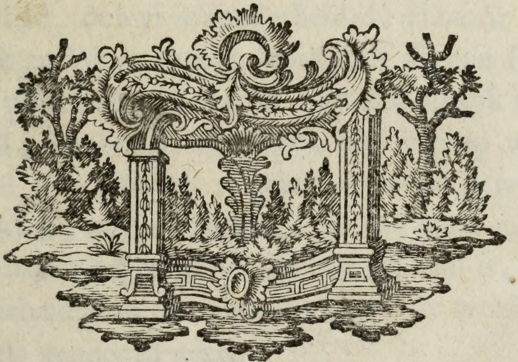

TE AMSTERDAM,
By de ERVEN VAN *F. HOUTTUYN.*
MDCCLXXIII.

BERIGT
VAN DEN
AUTHEUR.

Zie daar, Geëerde Leezer, dat gedeelte van de Natuurlyke Historie, 't welk de Dieren betreft, ten einde gebragt. Voor twaalf Jaaren, toen ik dit Werk begon, had ik, inderdaad, my zulks niet durven voorſtellen. In 't midden der beſchryving zelfs, heb ik, gelyk by de Uitgaave van het Negende Stuk gemeld is, aanmerkelyk geaarſeld, dewyl inzonderheid de Historie der Inſekten en Wormen my voorkwam als een Doolhof van verwarringe, dat ik echter eindelyk moedig intrad, hebbende hetzelve, met behulp van den Draad van Ariadne, gelukkig door gewandeld. Gelukkig, mag ik zeggen, om dat aan den eenen kant myn Oogmerk in deezen voldaan is, en dat myn arbeid, aan den anderen kant, de meeſte Liefhebbers genoegen geeft.

Wat myn Oogmerk, met het ſchryven van dee-

ze Natuurlyke Historie, geweest is, kan iedereen in de uitvoerige Voorreden, aan 't hoofd van 't Eerſte Stuk geplaatst, omſtandig zien. Ik zal het, hier, met een kort Woord erinneren. De beſchryving van alle Natuurlyke Zaaken, door den Grooten Linnæus kort en beknopt in 't Latyn uitgegeven, met al het gene tot dezelven betrekking heeft uit te breiden, te vervullen met Ontdekkingen van laater Autheuren, met eigen Waarneemingen, en dit Werk dus, zo veel mooglyk was, te doen dienen tot volmaaking van de Kennis der Natuur.

Het Samenſtel van dien Ridder, inderdaad, werdt diestyds voor een onvergelykelyk Werkſtuk aangezien. Hoe minder deeze Stoffe ooit op die manier bearbeid was, hoe meer het Gewrochte, daar van, in de Oogen ſchitterde. Linnæus werdt gehouden voor den *Leermeeſter*, om niet te zeggen *Wetgeever*, in de Schoole der Natuur. Sommigen hebben zyn Ed. zelfs opentlyk, 't zy ſchertzende, 't zy met eerbied, dien naam gegeven. 't Was dan niet te verwonderen, wat zeg ik, niet te mispryzen, dat ik het Samenſtel van dien Ridder ondernam in een Nederduitſch Gewaad te ſteeken, en wel inzonderheid hetzelve, door beknoptheid duiſter, naar vermogen, en met behulp der gedagte Middelen, op te helderen.

Dus

Dus ben ik aangevangen, dus ben ik voortgegaan, en de toeneemende Vertiering, by het uitkomen van ieder nieuw Stuk, waar van dit het Agttiende is, deedt my besluiten, dat myn arbeid aan de Liefhebbers niet mishaagde. Men hadt ook in 't Nederduitsch nooit een dergelyk Werk gezien. De goede Keuze en keurlyke Uitvoering van de Afbeeldingen, welke op byna anderhalf honderd Plaaten thans het Eerste Deel deezer Natuurlyke Historie versieren, gaven dit Werk ook niet weinig bevalligheid.

Onderdien gebeurde het, dat de behandeling der Autheuren, die ik my voorgesteld had ter verklaaring van het Samenstel der Natuur te gebruiken, my verscheide Gebreken deedt zien, welken een ander zo niet in 't Oog vallen. Tegenstrydigheden met elkander en met zig zelven, onwaarschynlykheden en zelfs onwaarheden in de Werken van eenige, zelfs hedendaagsche, nog leevende en zeer geagte Mannen, noodzaakten my, om nu en dan eens Aanmerkingen op hunne Gezegden te maaken, niettegenstaande zy dezelven als *ex Tripode* hadden uitgesproken. Dat meer is, ik nam dergelyke tegenstrydigheden en misslagen meer dan eens waar, in het Werk, dat my tot een grondslag strekte. Hoe, dagt ik, heeft de Ridder van de Noordster dan kunnen wankelen?

 Maar,

Maar, hoe groot was myne verbaasdheid, toen ik onder de beſchryving der Viſſchen vernam, dat die Autheur een geheel nieuwe en wederom hervormde Uitgaave van zyn Samenſtel der Natuur in 't licht bragt, zodanig herſchapen, dat zelfs een geheele Rang van de Viſſchen afgenomen, en by de *Amphibia* of Dieren van beiderley Leven ge inkwartierd was.

Dit bedryf, hoe zeer ook door ſommigen misduid en als eene wispeltuurigheid aangemerkt, vond ik echter, by nader overweeging, niet berispelyk. Het heeft, van alle tyden her, een Menſch tot Eere geſtrekt, zyn eigen misſlagen te kunnen zien en te willen verbeteren. Geen Sterveling is 'er, die nooit eenige fouten begaat: maar dezelven te verbloemen of hardnekkig ſtaande te houden, wanneer zy hem aangeweezen zyn, ſtrekt tot oneere en maakt een Autheur onnut voor het Algemeen. Onze Geleerde Sweed heeft het beter geoordeeld, ſtilzwygens gebruik te maaken van de Aanmerkingen op zyn Samenſtel der Natuur, in zo verre hy dezelven gevoeglyk oordeelde, dan zig te ſtyfzinnig te houden aan zyn eerſte Ontwerp. Zo verbetert een ſchrander Bouwmeester zyn Werk met oordeel, doch niet deszelfs Fondamenten, welke hy wel gelegd heeft: veragtende inmiddels het geſchreeuw van de zodanigen,

gen, die ongerymdheid vinden in alles wat hun ongewoon is. Hy ſluit hun den Mond met het gewoone Spreekwoord: *ne Sutor ultra Crepidam*, dat is, Schoenmaaker houd U by Uw Leest.

Hedendaagſche Dierkundigen, by voorbeeld, hadden het beſpottelyk aangemerkt in het Samenſtel van den Ridder, dat de Vledermuizen in eene zelfde Klasſe geplaatst waren met den Menſch en de Viervoetige Dieren. Zy oordeelden die Schepzels te gering, om zulk een plaats te bekleeden: doch, Leezer, ik bid U, let eens wel; is de kleinheid een blyk van geringheid? of is de ſchynbaare afſchuwlykheid iets weezentlyks? Zyn de Aapen in 't algemeen voor veelen niet zo afſchuwlyk als de Vledermuizen? Maar, zult Gy zeggen, het vliegen behoordeze van de Viervoetige Dieren af te zonderen. Mogt de vliegende Inkhoorn dan ook geen plaats hebben onder de Inkhoornen? En, waar zal men de Vledermuizen beter plaatzen: terwyl zy in de hoofd-eigenſchap overeenkomen met de Zoogende Dieren? Onder de Vogelen immers kunnen zy niet behooren en ik zie niet, dat hun door anderen een beter plaats is aangeweezen. Zo veel gemaklyker valt het te berispen dan te verbeteren. Hadden die beroemde Autheuren zelf een Samenſtel der geheele Natuur

ontworpen, zy zouden zig daar omtrent in de engte hebben gebragt gezien.

Dit artikel heeft LINNÆUS dan ook laaten blyven, maar de Rangen der Zoogende Dieren zyn door hem aanmerkelyk veranderd, en, zo wel als de volgende Afdeelingen, met *nieuwe Geslagten en Soorten* vermeerderd. Dewyl ik niet twyfelde, of dit zou nog ruim zo veel onder de Insekten plaats hebben, zo was ik voorneemens, derzelver beschryving naar die *nieuwe Uitgaave* van zyn Samenstel te richten, en dit, gepaard met andere Omstandigheden, veroorzaakte die draaling, waarvan in het Voorberigt van 't *Negende Stuk* door my gesproken is. Eindelyk besloot ik, op het aanstaan van eenige Liefhebbers, de Insekten slegts volgens de *Tiende Uitgaave* te vervolgen, gelyk daar van dan ook reeds in 't Jaar 1766 een Stuk uitkwam, terwyl de *Twaalfde Uitgaave* van het *Systema Naturæ* eerst in 't Jaar 1767 te Stokholm het licht zag: te weeten het Tweede Deel daar van, behelzende de Klassen der Insekten en Wormen. Dit kwam my niet ter hand, voor dat ik in de beschryving der Insekten reeds verre gevorderd was, des ik in het Twaalfde Stuk, dat in 't jaar 1768 is uitgegeven, eerst eenig gebruik daar van kon maaken, en toen besloot ik, wegens de groote veranderingen en vermeerderingen, inzonder-

derheid in de Klasſe der Wormen, die Nieuwe Uitgaave voorts geheelenal tot een rigtſnoer der beſchryving te gebruiken.

De ſterke Vertiering van dit Werk, als gezegd is, benevens de Mondelyke en Schriftelyke betuigingen van eenige kundige beminnaars der Natuurlyke Historie, gaf my grond om te beſluiten, dat myn arbeid het Algemeen niet onbevallig ware. Ondertusſchen zag ik my, door de Behandeling der Onderwerpen, daar in voorkomende, genoodzaakt, myne Maatregelen eenigszins te veranderen. Myn oogmerk, by de eerſte Onderneeming, om bedekt te blyven, en als een onbekend Perſoon daar aan te werken, verviel, doordien ik, ter beter uitvoeringe, genoodzaakt was, eenige Kabinetten van Natuurlyke Zaaken te beſchouwen en daar uit de een en andere Stukken ter Afbeeldinge te verzoeken. Het namaaken van Figuuren zelfs uit de voornaamſte Werken, gelyk uit die van SEBA en anderen, kwam my wel haast te gering, nutteloos en overtollig voor. Derhalve zyn ook de Plaaten der Visſchen, der Inſekten, zo gevleugelde als ongevleugelde, der Wormen en Slakken of Weekhuidige Dieren, der Hoorens en Doubletſchulpen, der Zee-Gewasſen en Plantdieren, meeſtendeels naar Origineele Voorwerpen,

 ook

ook veelen uit myn eigen Verzameling, getekend of ten minste grootelyks verbeterd.

Maar, waren my, in de beschryving der groote Dieren, de gemelde tegenstrydigheden en misslagen van sommige hedendaagsche Autheuren voorgekomen, niet minder liepen dezelven my in die der kleine Dieren, der Insekten, Wormen, Slakken, Schulp- en Plantdieren, in 't Oog. Eenigen hadden ook reeds op de voorige Stukken, of anders, Aanmerkingen op myn schryven gemaakt. Dit deedt my wat vrymoediger tegen hun in 't Perk treeden en myn Zaak verdedigen. Inzonderheid greep dit plaats in het XIVde Stuk, 't welk van de Wormen, Slakken, en dergelyke Dieren handelt. Hier in heb ik eenigen onzer Nederlanderen zo hard aangetast, dat het hun scheen te beledigen. Eenigen hebben hun ongenoegen Schriftelyk deswegen betuigd en ik heb hun Ed. ook, zo ik meene, niet onvrindelyk geantwoord, of 't gene my niet gevoeglyk voorkwam onbe-antwoord gelaten.

Niemand der gedagte beledigde Heeren, ging hier in zo ver, als de Heer MURK VAN PHELSUM, Stads Doctor te Sneek in Vriesland, en in de Geleerde Wereld bekend, door het uitgeeven van eene zeer uitvoerige Verhandeling over *de*

Wor-

Wormen, welke veeltyds in de Darmen der Menschen gevonden worden; zynde eigentlyk eene uitbreiding van zyn Latynsche Vertoog, *Historia Physiologica Ascaridum* getyteld, dat in den jaare 1762, te Leeuwaarden, het licht zag. Ik wil niet ontkennen, dat in deeze beide Werken veel Geleerdheid doorstraalt: maar, aangezien de Autheur my daar in, op bladz. 102, zeker verwyt gedaan hadt, 't welk volstrekt diende, om my ten opzigt van het gene in de *Uitgezogte Verhandelingen*, door my, geschreeven was, tot een Leugenaar te maaken; zo achtte ik my verpligt, om my nadrukkelyk te verdedigen, en bevoegd, om nu en dan eens Aanmerkingen voor te stellen op andere door zyn Ed. geschreevene Zaaken. Dit op bladz. 36—39 van het gedagte XIVde Stuk, en elders, geschied zynde, kwam na het uitgeeven van dat Stuk in druk te voorschyn, een

Brief van MURK VAN PHELSUM aan den Wel Edelen zeer geleerden Heere M. HOUTTUYN, *Medicinæ Doctor* &c. &c. te Amsterdam. Leeuwarden 1770.

Deeze Brief scheen meer ingericht te zyn om door omwegen en streeken de zaak te verdonkeren, dan tot een naauwkeurige ontdekking van de Waarheid. Immers dit moet ieder onpartydigen gebleeken zyn, die de verklaaring van 't Woord

na-

navolging, daar in op bladz. 6, overweegt, en vergelykt, niet alleen met het gewoone gebruik van dat Woord, met de blykbaare betekenis daar aan in de bewuste Aantekening gegeven; maar ook, en 't gene wel het voornaamste is, met de zin, waar in het door dien zelfden Heer, waarschynlyk onverhoeds, in zyn Werk gebruikt is. En, wanneer men 't zelve, op bladz. 8, door *overeenkomstig* tracht te verbloemen, dan komt het op 't zelfde uit: want het zou wonder gevallig geweest zyn, dat die Worm met de Afbeeldingen van anderen overeenkomstig getekend ware, indien men dezelven niet inderdaad had nageaapt.

Deeze en andere redenen, inzonderheid verscheide harde en schimpende uitdrukkingen, deeden my besluiten, als gezegd is, om dien Brief niet te beantwoorden, of, eigentlyk gesproken, het Antwoord daar op niet in druk te geeven; veel min schriftelyk te zenden. Ondertusschen is het my leed, dat onze Geleerde Heer hier door is tegengehouden om zyn voorneemen, daar zyn Ed. op bladz. 7 van spreekt, te volvoeren. Immers, toen Hy vervolgens eenige Hollandse Naturaliën-Kabinetten bezigtigde, zou ik Hem zekerlyk den toegang tot het myne niet geweigerd hebben, (daar Hem zelfs door zeker Heer van ge-

gesproken is,) en dus zou zyn Ed. overtuigd hebben kunnen worden, niet alleen van de door Hem betwiste *Spitsheid der Enden in de ronde Menschen-Wormen*, maar ook van de mooglykheid van 't Geval; alzo ik sedert een dergelyk Voorwerp bekomen heb en nog bewaar, in 't welke de uitschieting der Zaadvaten, nagenoeg eveneens als in de gedagte Afbeelding, ook plaats heeft: zynde dit de derde Menschen-Worm, waar in ik zulks heb gezien. De beroemde Heer VOSMAAR in 's Gravenhage, naamelyk, hadt 'er my ook één getoond, en zal waarschynlyk reeds onzen Vrind overtuigd hebben.

Om dit Geschil eenigermaate op te helderen, dient dat de Menschen-Wormen, even als de Pieren, door 't sterven kunnen inkrimpen, en dus stomper aan 't End worden. Ik hebze uit een Lyk zien haalen, die aan 't ééne End geen Punt hadden, en dus byna zo stomp waren als de Pink. Of dat uitschieten der Zaadvaten altoos in de levendigen, wanneer menze in 't Water legt, gebeure, zou nog te onderzoeken staan. Het was in de myne, zo veel ik weet, niet door op den Worm te trappen, of door eenig uiterlyk geweld, veroirzaakt.

De Vraag, door zyn Ed. gedaan, waarom ik den Leezer op myne bladz. 41, XIV. STUK, in 't onzekere gelaten heb, omtrent een verschil tus-

schen

ſchen de Heeren LINNÆUS en PALLAS, komt my geheel byzonder voor. In de eerſte plaats had ik geene verpligting om zulks te doen, veel min, om die Vraag te beantwoorden, Ten anderen blykt genoegzaam, dat de laatstgemelde hier wat onvoorzigtig ſpreekt. Hoe zal zyn Ed. ooit bewyzen kunnen, dat 'er in geheel Europa, buiten Sweeden, maar één enkele Soort is van ronde Menſchen-Wormen? Ik behoefde derhalve uit ontzag voor den genoemden Ridder het ſtuk hier niet aan den ſpyker te laaten; dewyl het Vonnis van zelve blykbaar was. Ook heb ik LINNÆUS, in dergelyke gevallen, niet ontzien, en daar uit blykt, dat men zonder reden hier eene *laagheid van Geest* in 't ſpel brengt.

Uit het gene de Heer D. VAN PH. ten opzigt van myne aanhaaling uit zyn Werk, op bl 13, verhaalt, zou ik haast opmaaken, dat zyn Ed. van het zelfde denkbeeld als Doctor, thans Hoogleeraar, PALLAS zy. Ik heb geen tyd gehad, om zyn Ed. Werk over de Wormen, beken ik; noch in 't Latyn, noch in 't Nederduitſch, te doorleezen, anders zou ik mooglyk uit de ſchynbaare duiſterheid daar omtrent, die ik in zyn Ed. ſchryven vond, geraakt zyn. Doch ik meene wel duidelyk zodanigen, als op myne bladz. 49 voor-

voorgesteld zyn, onder de Aardwormen te hebben waargenomen.

Twee voornaame Artikelen blyven nog ter beantwoording over. Het eene betreft de *drievoudige mistasting*, welke ik oordeelde in de gezegde Aantekening te zyn, en die 'er de Heer PHELSUM niet in vinden kon. In de eerste plaats word ik aldaar van *Onopregtheid* beschuldigd, als had ik, willens en weetens, den Worm anders in Plaat vertoond, dan dezelve zig weezentlyk bevond. In de tweede plaats wordt 'er op myne Rekening gesteld, 't gene ik woordelyk gezegd had niet te hebben gedaan. *Heb doen aftekenen* zeid ik, en zyn Ed. zegt, *heeft behaagd af te tekenen.* Behalven het schimpige dat 'er in die woorden legt, strekken zy tot eene volstrekte beschuldiging van Logentaal. Niettegenstaande dit alles, sprak ik 'er slegts van als dwaalingen en mistastingen, wier drievoudigheid openbaar was: want behalve de twee gemelde Zaaken kwam hier nog by, dat die Afbeelding, volgens zyn Ed., *in navolging van andere Figuuren en de woorden van* TYSON, was opgemaakt.

Het andere Artikel, waar omtrent ik my thans nog verantwoorden zal, betreft den tytel van *de Heer* MURK, welken ik eenmaal, en wel op bladz. 38, gebezigd had. Ik kan verzekeren, dat dit woord

woord my diestyds, als een *Voornaam*, geheel onbekend was, en ik verstond naderhand van zeker uit Vriesland afkomstig Hoogleeraar alhier, dat het zelfs in die Provincie zeer vreemd is. Gedagte Doctor zegt, dat ik dus *zyn Doopnaam alleenlyk noemde*; doch wy verwonderden ons, wat Naam hy dan in die veele Jaaren te vooren mogt gevoerd hebben, als in zyn Bejaardheid eerst gedoopt zynde. Maar, eens toestaande, dat MURK zyn *Doopnaam* zy: heb ik in dit geval meer gezondigd dan de Engelschen, die onbeschroomd, en zeer dikwils, den hoog vermaarden NEWTON *Sir Isaac* heeten? Dit wordt door hun ook ten opzigt van andere beroemde of zeer bekende Luiden gepleegd. Dus vindt men den vermaarden SLOANE enkel *Sir Hans* getyteld. Was dan onze Sneekse Doctor daar door wettelyk zodanig beledigd, dat hy hetzelve tot eene *Kinderagtige kwaadaartigheid* betrekken mogt? Inderdaad, ik heb toen niet anders gedagt, of het maakte een gedeelte van zyn Geslagtnaam uit: even als men den Heer Doctor PLOOS VAN AMSTEL kan noemen Doctor PLOOS, zonder dat zyn Ed. zig zulks zou aantrekken. Geen andere gedagten heb ik gehad, en dat woord slegts op zig zelve, tot bekortinge, gebruikt.

De Heer BODDAERT, Medicinæ Doctor te U-

Utrecht, wien ik gelegenheid genomen had, in het gedagte XIVde Stuk myner Natuurlyke Historie, verscheide maalen, met de verschuldigde agting te gedenken, heeft in het naastvoorgaande XVIIde Stuk, dat over de Zee-Gewassen handelt, daar van ook rykelyk zyn deel gehad. Zyn Vertaaling, immers, van het Werk van den hoog geleerden Heer PALLAS over de Plantdieren, gaf my daar groote aanleiding toe. Ook had ik van zyn Ed. een Brief ontvangen, waar in hy verklaarde, wel te mogen lyden, dat zyne misslagen aangetoond werden, mids zulk *met bescheidenheid* geschiedde. Zodanig zyn sommige Menschen door Eigenliefde ingenomen, dat zy iemand, die met hun gelyk staat, de *bedaardheid*, *betaamlykheid*, *bescheidenheid*, *heuschheid*, en wat niet al meer, durven voorhouden: 't welk doch een Man, die zyn Verstand heeft, uit zig zelf behoort te weeten. Dat Ouders, Voogden, Meesters en dergelyken, zulks hunne Onderhoorigen doen, is verdraaglyk!

Met veel voorzigtigheid ben ik, ten opzigt van sommige Geleerden, op wier schryven ik eenige Aanmerkingen te maaken had, in de voorige Stukken deezer Natuurlyke Historie te werk gegaan: maar onder het schryven van het XIV. en volgende, kwamen my eenige dingen voor, die my, als

gemeld is, duidelyker en onbewimpeld deeden ſpreeken. Ik zag hoe onbeſchroomd eenigen daar in omtrent anderen, hoewel veel hooger geplaatst en aanzienlyker dan zy, te werk gingen. Ik zag hoe hard de groote LINNÆUS door eenigen, zelfs van zyne Discipelen, werdt aangetast: gelyk ik dit elders verhaald heb. Ik zag hoe die Ridder, wegens een inbeeldige *Dertiende Uitgaave* van zyn Samenſtel der Natuur, ('t welk hy niet dan tot verbetering hervormt,) als 't ware van Gewinzugt werdt beſchuldigd. Dit alles bragt my byna in verwarring, wat ik beſcheidenheid of heuſchheid noemen mogt.

Gedagte Heer BODDAERT, ondertusſchen, is uit een overmaat van beſcheidenheid daar toe gekomen, van deeze myne *Natuurlyke Historie*, als 't ware, te willen ondermynen. Met den aanvang deezes Jaars werdt van hem het Eerſte Stuk uitgegeven van een Werk, dat den tytel voert van *Kort Begrip van het Samenſtel der Natuur van den Ridder* C. LINNÆUS, *met zeer veele Soorten vermeerderd*, Octavo. Hier in maakt zyn Ed. ook tevens van deeze myne *Natuurlyke Historie* gewag, „ als een Werk, waar op zyn Ed. veele „ Aanmerkingen zou kunnen maaken, en waar in „ verſcheide ſtukken elkander vlak tegenſpreeken: „ klaagende tevens over de *onheuſche behandeling*

„ hem

„ hem in het XIV. Deel, op meer dan ééne plaats, „ aangedaan; doch zig daar mede vertroostende, „ dat zyn Ed. daar in met de Heeren LINNÆUS, „ PALLAS, VAN PHELSUM, MARTINET, „ BASTER, in verscheide anderen, gelyk staa. „ *[Solamen est miseris socios habuisse malorum.]* „ De uitgestrektheid van het Werk zou my niet „ toegelaten hebben, om overal dat Oordeel „ te gebruiken, 't welk 'er noodig was in zulk „ eene Onderneeming. Het was een Werk van „ grooten arbeid, maar ik volgde alleen LIN- „ NÆUS, zonder veele Soorten daar by te voe- „ gen, welken ik by BUFFON en andere Autheu- „ ren, of ook in de Amsterdamsche Kabinetten der „ Liefhebberen, had kunnen vinden: meldende „ voorts, dat dit Werk thans het geheele Dieren- „ Ryk in 16 Deelen, in groot Octavo, bevatten „ zou". Zie de Voorrede, bladz. XCII, XCIII.

Moet men zig niet verwonderen dat een Man, die zo veel werks maakt van de Natuurlyke Histo- rie, thans tot Lid van de Hollandsche Maatschap- py der Weetenschappen aangenomen, ten opzigt van dit laatste zo onnauwkeurig is. Ik heb alle de uitgegevene Boekdeelen STUKKEN genoemd van het I. DEEL, en daar van bevatten de 16 eersten alleenlyk de Dieren tot aan de *Zoöphyta*

toe, die in het XVII en XVIII. Stuk beschreeven worden. De Heer BODDAERT sluit dezelven zekerlyk niet van de Dieren uit: zo dat het een groote misslag is, te schryven, dat de gezegde 16 *het geheele Ryk der Dieren* bevatten.

Dat zyne Geleerdheid veel Aanmerkingen zoude kunnen maaken op dit Werk, waar aan ik reeds over de twaalf Jaaren gearbeid heb (*), is zo min te verwonderen als dat 'er zaaken in voorkomen, die tegen malkander stryden. Gelyk dit in een Werk van zulk een omslag naauwlyks te vermyden is, zo heb ik het ook verscheide maalen met opzet gedaan, ten einde de verschillende Denkbeelden, Waarneemingen of Ondervindingen, der Geleerden, aan de Wereld bloot te leggen. Het kan ook door onoplettendheid wel eens gebeurd zyn. *Bonus nonnunquam dormitat Homerus*. By, den eersten aanvang reeds, en vervolgens, heb ik de Liefhebbers verzogt, my hunne Aanmerkingen mede te deelen, ter verbetering en volmaaking van dit Werk. Indien de Almagtige my het Leven gunt en ik gelegenheid zal hebben, dan wil ik in 't vervolg myn eigen Aanmerkingen en vervullingen uitgeeven in een STUK, het welke te-

(*) Het is niet in 't Jaar 1757, gelyk zyn Ed. schryft, maar in 't jaar 1761 begonnen uitgegeven te worden.

tevens veele nieuwe Soorten en Afbeeldingen zal behelzen: doch, *om 'er die alle by te voegen, welke in het Samenſtel van* LINNÆUS *niet gevonden worden*, gelyk de gedagte Heer, bladz. XCIII, XCIV. betuigt voorgenomen te hebben: daar toe geloof ik zal zo wel ons Oordeel als Vermogen te kort ſchieten.

Op 't end van pag. LXIX. begint zyn Ed. meeſterlyk te redeneeren over de Delfſtoffen. *De Salpeter*, zegt hy, *geeft den oirſprong aan het Zand* en *het Zee-zand is een voornaam beginzel van de Kley:* terwyl *de Natrum door ſtolling Kalk maakt*, enz. Ik twyfel niet, of zyn Ed. zal, in zyne Vertoogen aan de Hollandſche Maatſchappy beloofd, of in zyne Commentariën op GESNERUS *de Petrificatis*, die thans waarſchynlyk in de Geboorte zitten, deeze Stellingen nader ophelderen, en toonen, dat het geene *tegenſtrydigheid* insluit, wanneer hy op de volgende bladzyden LXX en LXXI. den oirſprong van de Kalk 2. afleidt van rottende Dieren, 3. zegt, de Kley geeft Kalk en 4. zegt, de Kalk is een Dierlyke Aarde. Maar, ik zie dat alles aan, voor een verward en ongelukkig vertaald Uittrekzel van de Inleiding van LINNÆUS over de Delfſtoffen, als het derde Ryk der Natuur?

Ik zal op de Voorrede geen verdere Aanmerkingen maaken, dewyl zulks wederom van zyn Ed. als *Onbeuſchbeid*, of, 't geen nog verder gaat, als eene uitwerking van *Wraakzugt*, mogte opgenomen worden. Alleen zal ik hier plaatzen, 't gene zeker Heer my dienaangaande ſchryft. „ Het
„ Boekje van den Heer BODDAERT hebbe over
„ weinige Dagen gekreegen, en, behalve de over-
„ groote menigte van Drukfouten, zo agteloos
„ bevonden, als UEd. meldt. Doch, behalven
„ dat, heb ik uit de Voorreede geleerd, (hebben-
„ de nog geen tyd gehad het Werkje zelf te lee-
„ zen,) dat de Berberis, Doornbes, Moerbeijen,
„ Aalbes, Aardbey, Morellen, enz. *roode Bloemen*
„ draagen, pag. XXXVII: hier zyn die wit of
„ groenagtig. Dat de Kamfer, Laurier, enz. *in*
„ *Smaak en Reuk* met de Kaneel en Foely over-
„ een komen, pag XXXIX. Dit is by ons ook
„ zo niet. Ik zal van de Zomer inmiddels met
„ groote vreeze Kropſlade enz. eeten: want de-
„ zelven geeven, gekwetst, een *Melkagtig Sap*
„ uit, en de Planten, die dat doen, zyn volgens
„ zyn Ed. Waarſchouwing Vergiftig: zie pag.
„ XLV.

Hoe ook dit Werkje een Vertaaling genoemd kan worden van het Samenſtel van den Ridder

LIN-

LINNÆUS, gelyk men zo ruimschootig doet(*), kan ik niet begrypen. Het eerste begin, ten minste, dat den Mensch betreft, gelykt 'er in 't geheel niet naa. LINNÆUS heeft maar vyf Verscheidenheden van Menschen, en van den Heer BODDAERT zyn 'er wel dertien uit BUFFON opgetekend. Vervolgens zyn de beschryvingen, welken de Ridder zo omstandig van sommige Soorten geeft, geheel weg gelaten, welken men, boven en behalve de Kenmerken, in deeze myne *Natuurlyke Historie* vindt. 't Is derhalve ongegrond, dat Werkje eene Vertaaling, wat zeg ik een *nieuwe Vertaaling*, naar welke de Liefhebbers lang gewenscht hadden, te noemen van het gedagte Samenstel der Natuur, of eene *Nederduitsche Uitgaave* van hetzelve, daar men meermaalen op gedagt zou hebben en die eindelyk thans aan 't licht gekomen ware: want dat alles is in deeze myne Natuurlyke Historie vervat.

Wat, voor het overige, de Kenmerken betreft, vind ik reeds in de eerste opslag, bladz. 5, in die der Aapen in 't algemeen, een groote mistasting, wel-

(*) Zie de *Hedendaagsche Vaderlandsche Letteroefeningen.* II DEEL. N. 4. bl. 156.

welke het onverstaanbaar maakt. LINNÆUS zegt dat de Aap *de Hoek of Scheurtanden enkeld, langer dan de anderen, en aan de ééne zyde afstandig van dezelven*, heeft (*). In plaats van dien zegt de Vertaaler: *de Snytànden alleen staande, lang, vier naar agter.* Zo dit een verbetering is, moet ik zeggen, dat my Oordeel ontbreekt. Nooit worden de *Dentes Laniarii* Snytanden genoemd: altyd staan die voor in de Mond. In het doorbladeren heb ik, op de Elfde Soort van Inkhoornen, bladz. 68, geen kleiner misslag gevonden, die de Kenmerken ook geheel onverstaanbaar maakt. Volgens den Heer BODDAERT is 't een *Eekhoorn, met uitgespreide Zyden vliegende, plat lancetgewyze.* Wie kan daar iets uit opmaaken? LINNÆUS zegt, dat dezelve *eene plat gevinde Lancetswyze Staart* heeft (†). Niet onwaarschynlyk zullen 'er meer dergelyke Zaaken, aan iemand die dit *Kort Begrip* opmerkzaam leest, voorkomen: alzo dezelven my, maar ter loops hetzelve inziende, aanstonds in 't Oog gevallen zyn, en hier tot onderrichting der Lezeren aangetekend.

Om,

(*) *Dentes Laniarii* solitarii, longiores, hinc remoti.

(†) Sciurus Hypochondriis prolixis volitans, Caudâ plano-pinnatâ lanceolatâ. Sc. Sagitta. *Syst. Nat.* XII. p. 88.

Om, eindelyk, te komen tot dit XVIII. Stuk van onze *Natuurlyke Historie*, waar mede het Ryk der Dieren beslooten wordt, moet ik alleen berichten, dat (behalven een *Nederduitschen Bladwyzer* van de Plantdieren, en een *Uitheemsch Register*, van de vreemde Naamen der Insekten en Wormen; hoedanig een Register, ten opzigt van de Viervoetige en Kruipende Dieren, Vogelen en Visschen, ook agter het Agtste Stuk geplaatst is:) ik hetzelve voorzien heb met een *Systematischen Bladwyzer* over het geheele Ryk der Dieren. Alzo ik, naamelyk, de *Twaalfde Uitgaave*, van het Samenstel der Natuur van den Ridder LINNÆUS, niet eer dan in het Twaalfde Stuk heb kunnen gebruiken, en dus de voorsten altemaal naar de *Tiende Uitgaave* beschreeven zyn, kwam het my nuttig en noodzaaklyk voor, deeze myne Natuurlyke Historie, die volgens het Samenstel der Natuur van LINNÆUS beschreeven is en tevens eene Vertaaling van 't zelve, met menigvuldige byvoegzels, Aanmerkingen en Waarneemingen, zo van my als van anderen, behelst, ook op éénen Leest, volgens de gedagte Twaalfde en zeer hervormde Uitgaave, te schoeijen. Dit heb ik, door middel van deeze Systematischen Bladwyzer, welke een *Algemeen Register* is van de Dieren, als

waar in menze altemaal, of volgens de Systematiſche of volgens de gewoone, volgens de Latynſche of Nederduitſche Naamen, opzoeken kan, getragt uit te voeren.

In die Systematiſche Bladwyzer, welke tevens tot een *Kort Begrip van de geheele Natuurlyke Historie der Dieren* verſtrekt, vindt men dezelven, volgens hunne Klasſen of Afdeelingen, Rangen, Geſlagten en Soorten, voorgeſteld, met byvoeging van de Wereldsdeelen of Landſtreeken, waar in zy volgens LINNÆUS zig onthouden. Ik heb het niet noodig geoordeeld, de naamen der Wereldsdeelen en Landſtreeken altemaal op de Nederduitſche Bladzyden over te brengen; dewyl de meeſten dan weinig verſchillen zouden, en 'er dus meer ruimte overbleef voor de Liefhebbers, om by nader Ontdekkinge de Woonplaatſen der Dieren met de Pen in te vullen en te verbeteren. Immers, 't is zeker, dat hier omtrent nog veel ontbreekt. Ook is het invoegen deezer Woonplaatſen, in die Bladwyzer, myn hoofdoogmerk niet geweest; zynde zulks alleen geſchied tot gemak der Liefhebberen, om dezelven niet met veel moeite in de Tekst te behoeven op te zoeken. Derhalven zullen zy ligt verſchoonen, dat in de Klasſen der Inſekten en Wormen,

men, alwaar tot bekorting de Latynsche en Nederduitsche naamen op ééne en de zelfde Bladzyde geplaatst hebben moeten worden, die aanwyzingen der Woonplaatsen, door al te groote inkorting, somtyds wat onduidelyk zyn, kunnende dezelven doorgaans breeder in de voorige Stukken worden nagezien. Eenige weinige veranderingen zullen zy ook ligt goedkeuren, en gelieven aan te merken, dat daar geen naam of Streepje is (*salvo errore*) geen Woonplaats by LINNÆUS is aangeweezen.

Kortelyk zal ik hier erinneren, aangezien op myn beklag, XIVde Stuk, bladz. 336, geantwoord is; men gemeend had, dat deeze myne Natuurlyke Historie slegts uit Vertaalingen en aanhaalingen van andere Autheuren bestond: hoe altoos, wanneer 'er in de eerste persoon, *ik* of *my* en *myne* gesproken wordt; (mids zulks niet door Commaas op de Kant of anders onderscheiden worde,) gedagte Waarneemingen, Ontdekkingen, Proeven en Aanmerkingen, my toebehooren en door my werkstellig gemaakt of eerst beschreeven zyn.

M. HOUTTUYN.

Med. Doctor.

AMSTER'DAM,
20 *Mey* 1773.

INHOUD VAN DIT STUK.

ZESDE AFDEELING.

DE PLANTDIEREN.

LXXIX. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* BASTERD-POLYPEN; *waar onder die men* Tros-Polypen, Klokdiertjes, Raderdiertjes *noemt, en dergelyken.* Bladz. 1
LXXX. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* POLYPEN, *die men gemeenlyk* Zoet Water Polypen *noemt, tot welken ook eenigen, naar de voorigen gelykende, en zekere* Waterblaasjes, *in 't Lighaam der Dieren voorkomende, betrokken zyn.* — 36
LXXXI. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* ZEE PENNEN, *waar in zo de gewoone en* Lichtgeevende, *als verscheide zeldzaame, begreepen zyn.* — 119
LXXXII. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* LINTWORMEN, *zo wel die in Dieren, als die in Menschen huisvesten.* — 151
LXXXIII. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* KLOOTDIERTJES, *waar onder, die men* Beroë *noemt, begreepen zyn.* — 177
LXXXIV. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* DOLLE WORMEN. — 189
LXXXV. HOOFDSTUK. *Beschryving van 't* Geslagt *der* WARDIERTJES, *waar mede het Ryk der Dieren beslooten wordt.* — 193

AAN-

AANWYZING DER PLAATEN,

en der Bladzyden,

alwaar de Figuuren aangehaald of beschreeven worden.

PLAAT CXXXIX. Afbeelding van de ZOET WATER POLYPEN en dergelyke Schepzelen. *tegen over* Bladz. 7
Fig. 1. *Een* Tros-Polypus *by Brussel gevonden.* *bl.* 7.
— 2. Klokdiertjes *by sterke vergrooting.* *bl.* 27.
— 3. *De* Groene Polypus, *met zyn Jongen, ook sterk vergroot.* *bl.* 46
— 4. *De* Geele *of* Oranje-kleurige, *dito.* *bl.* 97.
— 5. *De* Bleeke *of* Stroo-kleurige, *in dergelyke proportie vergroot.* *bl.* 102
— 6. *De* Gezellige *Polypen.* *bl.* 114
PLAAT CXL. Afbeelding van de Gestalte en Levensmanier der LANG-GEARMDE POLYPEN. *tegen over* Bladz. 59
Fig. 1. *Dezelven in de* Natuurlyke Grootte *aan en op een* Waterplantje *voorgesteld.* *bl.* 62
Hier wyzen de Letteren a *tot* h, *hunne* manier van loopen *aan*: i *vertoont een geheele* Samenwooning *van dezelven*: k *tot* p, *hoe zy hun* Aas *vangen, inzwelgen en zig daar mede opvullen, als by* t: q, r, s, *de* omkeering *van de holte des Lighaams, Natuurlyk in deeze Schepzelen plaats*

heb-

hebbende , en het uit-
ſchudden van zekere Kor-
reltjes, *die naar* Eitjes
gelyken, *zie* *bl.* 90

Fig. 2. *De* intrekking *des Lig-*
haams en verſchillende
Postuuren, *ook in de*
Natuurlyke grootte. *bl.* 64

— 3. *Een zodanige lang ge-*
armde Polypus ſterk
vergroot, *om de eigent-*
lyke Lighaamsgeſtalte
aan te toonen: zie *bl.* 67

— 4. *De* Voortteeling *of*
vermenigvuldiging van
deeze en andere Poly-
pen, *zo Natuurlyk, door*
Uitbotting, *als Kon-*
ſtig, door Knippen of
Snyden *te weeggebragt. bl.* 77

PLAAT CXLI. Afbeelding van de ZEE-PENNEN. *tegen over* Bladz. 119

Fig. 1. *De* Lichtgeevende
Zee Pen, in Natuur-
lyke grootte *bl.* 127

— 2. *Een* Vederagtig Vin-
netje, *met deszelfs* Po-
lypen *vergroot.* *bl.* 128

— 3. *De* Draadige *Zee-Pen*
van BOCCONE. *bl.* 130

— 4. *De* Roode *Zee-Pen,*
naar myn Voorwerp,
in de Natuurlyke groot-
te. *bl.* 133

* *Een* Vinnetje *hier*
van, by Vergrooting
voorgeſteld, om de
Tandjes *aan te wy-*
zen; zie *bl.* 143

— 5. *De* Verwonderlyke. *bl.* 144

— 6. De Pylagtige. *bl.* 145

— 7. *De* Sprietagtige
Zee-Pen. *bl.* 147

PLAAT

PLAAT CXLII. Afbeelding van
LINTWORMEN. *tegen over* Bladz. 151
Fig. 1. Ronde of Eenzaame *uit een Hond.* *bl.* 158.
A. *Een Stuk dito uit een Mensch.*
B. *De zogenaamde* Kauwoerd - Wormen. *bl.* 159
— 2. Gemeene Lintworm *uit een Mensch.* *bl.* 163
C. *Een Stuk daar van* vergroot. *bl.* 166
— 3. *De* breede *Lintworm.* *bl.* 167
D. *Een stuk daar van uit een Haas.* ——
— 4. Smalle *of* Honden-Lintworm. *bl.* 172
PLAAT. CXLIII. Afbeelding
van WARDIERTJES enz. *tegen over* Bladz. 177
Fig. 1. *De tweestaartige* Beroë *in verschillende postuuren*, Letter A, B. *bl.* 179
— 2. *Het* Kogeldiertje *in verschillende grootte* enz. *bl.* 181
als by Letter a *met* twintig; *by Letter* b *met* vyf; *by Letter* c *met* agt Jongen *in 't Lyf*: en by *Letter* d *ziet men, hoe het zyne* Jongen werpt, *die wederom met Jongen* bevrugt *zyn, enz.* *bl.* 186.
NB. *Dit alles is met* sterke Vergrooting *getekend, zowel als de volgende Afbeeldingen.*
— 3. *De* Protheus *van* ROESEL, *in zyne verschillende* gedaanten, *die hy agtervolgelyk aanneemt.* *bl.* 197
als by Letter a, *gelyk een Klootje, dat als in een*

Kla-

Klaverblaadje *verandert*, *Letter* b; *dan verder zig uitrekkende en van een ſcheidende*, *gelyk by* c, *waar van ieder deel een* gehakkelden Omtrek *krygt*, *als* d, *en als 't ware* Hertshoornen *uitſchiet*, *gelyk by* e; *wordende eindelyk weder* rondagtig *en dan als een* Vuurſpuuwende Granade *of* Bombe *zig vertoonende*: *zie Letter* f, en *vergelyk* *bl.* 198

Fig. 4. *Verſcheiderley* Infuſie-Diertjes, *gelyk dezelven in 't* Veld van 't Mikroskoop *verſchynen*, *en derhalve in* ronde Kringen *voorgeſteld*, *als by*

A. *Die in de Infuſie van* Piſſebedd en *door den Heer* WRIGT *in Engeland waargenomen*: zie *bl.* 208

B. *Zogenaamde* Diertjes *in 't* Mannelyke Zaadvogt *volgens de Heeren* NEEDHAM *en* BUFFON. *bl.* 222

C. Mikroskoopiſch Eilandje *door den Heer* NEEDHAM van Graan geformeerd, *waar op zig verſcheide* Spruitjes *vertoonen*, *als*

D. *Van hem genoemd* Mikroskoopiſche Plantjes, *die zeer kleine* Deeltjes *uitwerpen*, *in welken als 't ware ook een* Dierlyke beweeging *waargenomen* werdt: *'t welk dient*, *om de Grenzen van 't Ryk der Dieren en Planten te vereenigen*: zie *bl.* 224

BESCHRYVING
DER
DIEREN.

ZESDE AFDEELING,

LXXIX. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* BASTERD-POLYPEN; *waar onder die men* Tros-Polypen, Klokdiertjes, Raderdiertjes *noemt, en dergelyken.*

Die Schepzelen beschreeven hebbende, welke gevoeglyk *Dierplanten* kunnen heeten, en waar aan men gemeenlyk den naam geeft van ZEE-GEWASSEN; moeten wy thans nog maar de eigentlyke PLANTDIEREN (*Phytozöa*) beschouwen. Ik heb bevoorens reden gegeven van die onderscheiding, door my in de Naam der *Zoöphyta* gemaakt, zonder eenigzins de Orde van LINNÆUS te veranderen (*). En, niettegenstaande dit Geslagt door zyn Ed. tot de eerste verdeeling betrokken is, heb ik doch, wegens den naam, gestalte en eigenschappen der Schepzelen, daar in vervat, beter geoordeeld,

(*) Zie 't voorgaande XVII. STUK, bladz. 216 en 229.

VI. AFDEEL. LXXII. HOOFDSTUK.

deeld, hetzelve hier, in 't voorste van dit laatste STUK over de Dieren, te plaatzen.

Naam. De BASTERD-POLYPEN, welken naam ik aan dit Geslagt geef, komen met de Dierplanten wel in dat opzigt overeen, dat zy ergens aan gehecht zyn, en zelden op zig zelf zwemmende verschynen; doch hunne Gestalte is Dierlyker dan die der Korallynen zelfs, en men zou ze niet zo ligt voor Plantgewassen aanzien. Ook is haar overëenkomst met de Polypen te groot, dan dat menze daarvan zo ver zou mogen afscheiden. Voegt hier by, dat men de meeste Soorten, van dit Geslagt, niet in Zee- maar in Zoet Water aantreft. De Heer PALLAS hadt dezelven eerst, onder den naam van *Brachionus*, die echter de Polypen niet minder toekomt, daar van afgezonderd. LINNÆUS geeft 'er den Latynschen naam van *Vorticella* aan, om dat veelen als een Draaykolk maaken in het Water

Kenmerken. Gedagte Eigenschap maakt een der voornaamste Kenmerken uit. De Armen van deeze Schepzels formeeren leevende Bloemen, bestaande uit een Kelk, die aan den Rand zekere Vezelen als Ooghaairtjes heeft, welke den Mond omringen. Zy zyn bovendien, door ergens op vast te zitten, van de echte Polypen, van 't volgende Geslagt, veelal onderscheiden.

Soorten. Onder de veertien Soorten, welken LINNÆUS in dit Geslagt geplaatst heeft, zyn maar

maar vyf die in de Zee huisvesten; de overigen treft men in de Zoete Wateren aan. VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

(1) Basterd-Polypus, *die samengesteld is, met Bloemen van agt Straalen, en een geheel enkelen Beenigen gedraaiden Steel heeft.* I. *Vorticella Encrinus* Lelyagtige.

In den jaare 1752, werden in de Noorder Oceaan, op de Breedte van 79 Graaden, en wel 25 Mylen van de Kust van Groenland, op eene Diepte van 236 Vademen, met het Dieplood twee zeldzaame Schepzels opgehaald, die naderhand veel gerugt gemaakt hebben. De Heer ELLIS gaf de beschryving daar van aan de Koninglyke Societeit van Londen, uit wier Werken dezelve met de Afbeelding ontleend is en gebragt in het eerste Deel der *Uitgezogte Verhandelingen*, alhier, te Amsterdam, in 't jaar 1757 uitgegeven. De Heer MYLIUS gaf over het andere een byzonder Geschrift uit, daar men den Inhoud van vinden kan, op 't

(1) *Vorticella* composita, Floribus octo-radiatis, Stirpe simplicissimâ, contorto-osseâ. *Syst. Nat.* XII. Gen. 348. Sp. 1. Isis Encrinus. *Syst. Nat.* X. p. 80. Hydra Marina Arctica, &c. ELLIS *Corall.* 96. T. 37. Zöophyton Groenlandicum. MYL. *Monogr.* 1753. Quart. c. fig. *Phil. Transact.* VOL. XLVIII. p. 305. T. 12. *Act. Petropol.* 1766. p. 425. T. 11. f. 7. Pennatula Encrinus. PALL. *Zoöph.* 212. Noordsche Zee-Polypus. *Lyst der Plantd.* bl. 455.

VI. AFDEEL LXXIX HOOFDSTUK.

't End van 't Eerſte Deel van KNORR, over de Verſteende Zaaken. Zy komen beiden in veele opzigten overeen, en gelyk MYLIUS het onder de Dierplanten plaatst, zo noemt ELLIS hetzelve een *Tros Polypus.* LINNÆUS hadt het bevoorens tot de Koraalen betrokken, alwaar de Zee-Palmboom der Westindiën nog zyne plaats bekleedt; maar thans brengt zyn Ed. dit Zee-Gewas alhier, onder de *Basterd-Polypen*, t'huis. Doordien men geenszins twyfelt, of de zogenaamde Steen-Lely, *Encrinos* genaamd, is de Verſteende Top van dit Schepzel, geeft hy 'er dien bynaam aan.

Dit is een Zee-Gewas van taamelyke grootte. Het beſtaat, naamelyk, uit een Beenigen dunnen Steel, van eenige Voeten lang, die eenigermaate gedraaid is, doch vierkantig, en aan 't onder-end ſteekende in een Kraakbeenige Scheede. Deeze Steel of Stam verdunt naar den Top, alwaar op denzelven een Tros ſtaat van twintig, dertig of meer, Vleezige Lighaamen, die volmaaktelyk de geſtalte hebben van Polypen. Zy zyn Rolrondagtig en gerimpeld, hebbende aan 't End een Opening, rondom welke zig eenige Armen uitſpreiden. Door één van deeze Lighaamen overlangs open te ſnyden, bevond ELLIS hetzelve te beſtaan uit een ſterke Spier, die Golfswyze in kleine Krinkels was ſamengetrokken, in welker

ker Holligheden zyn Ed. verfcheide kleine naar Zaad gelykende Lighaampjes zag, welken hy zig verbeeldde mooglyk het Zaad van 't Schepzel te zyn. Men denkt, dat deeze Tros-Polypus met het onderfte van den Steel ergens op gezeten heeft, en daarom wordt zy tot dit Geflagt betrokken. De Heer PALLAS geeft 'er een plaats aan onder de Zee-Pennen. en dus moet zyn Ed. onderfteld hebben, dat dit Plantdier los door 't Water zweefde, 't welk nog niet beweezen en ook niet zeer waarfchynlyk is: want hoe zouden 'er dan juist twee blyven hangen aan de Lyn van een en 't zelfde Dieplood. Men zoude kunnen zeggen, dat zy mooglyk in Paaring waren geweest, doch dit is wat ver gezogt (*).

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

(2) Bafterd-Polypus, *die famengefteld is, met*

II. *Vorticella Polypina.* Veranderlyke.

(*) Primus hanc fpeciem Pennatularum Generi Judiciofe vindicavit *Bohadfch.* PALL. *Zoöph* p. 366. Waar BOHADSCH dit gedaan heeft is my onbekend. In zyn Werk, *de Anim. Marinis.* Dresd. 1761, onderfcheidt hy het daarvan, zeggende p. 121. *Quædam, veluti ultima Pennæ fpecies* & Hydra Arctica, *nunquam locum mutant.* Is dit waar, dan behoorde zelfs PALLAS dit Groenlandfche Plantdier niet onder de Zee Pennen geplaatst te hebben, alzo het tegen zyne algemeene bepaaling ftrydt, dat hetzelve zig niet kan verplaatzen.

(2) *Vorticella* compofita, Floribus concatenatis, Stirpe paniculatâ fubdigitatâ, *Syst. Nat.* XII. Sertularia Polypina &c. *Syst-*

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

met aan een geschakelde Bloemen, en eenen Vingeragtig gepluimden Steel heeft.

Gelyk de voorgaande Soort in grootte, zo munt deeze in kleinte uit onder de Basterd-Polypen. LINNÆUS hadtze te vooren tot de Korallynen betrokken, met den zelfden bynaam. ELLIS noemtze *de allerkleinste*, en geeft 'er Afbeeldingen van in haare veranderingen, zeggende, dat hem onder het waarneemen van andere zaaken, door het Mikroskoop, een hoopje van kleine Bolletjes voorkwam, aan een Takje van Korallyn. Dit verhefte zig eensklaps, en breidde zig, onder zyn Oog, tot eene Plant- of Boomagtige figuur uit, met regelmaatige Takken en Steelen, aan welken Peeragtige Blaasjes zaten. „ Ieder „ van deeze Blaasjes (zegt hy), met zyn Po- „ lypus daar in, scheen onafhanglyk voor zig „ zelf werkzaam te zyn: want, ik nam waar, „ dat ieder zeer druk rondom snuffelde, tot „ het opzoeken van zyn Aas, zo ver als de „ langte van het Steeltje toeliet. Ook stond „ ik zeer verbaasd, in minder dan eene Minuut „ de geheele Troep, als met gemeene toestem- „ ming, op eenige waarschouwing daar aan „ ge-

Syst. Nat. X. p. 816. Corallina omnium minima. ELLIS *Corall.* p. 25. N. 22. T. 13. fig b, B, c, C, Brachionus ramosissimus. PALL. *Zoöph.* 55. Tros-Polypus. *Lyst der Plantd.* bl. 122.

„ gegeven, te zien nederzakken en zig zelf sa- „ mentrekken, tot de gestalte van een Moer „ bezie of bos Druiven, en, na dat zy eenige „ Sekonden in deeze plaatzing gebleeven was, „ zig wederom verheffen en uitbreiden, hou- „ dende daar mede zo lang aan, als de Waar- „ neeming duurde". Met reden kon ik aan deeze Tros Polypen dan den bynaam van *Veranderlyke* geeven.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK.

(3) Basterd-Polypus, *die samengesteld is, en eenen styfagtigen Steel met veele Bloemen, van eene Klokswyze figuur, heeft.*

III. *Vorticella Anastatica* Tros-Polypus. Plaat CXXXIX. *Fig.* 1.

De Gestalte van dit Plantdier, gepaard met de Eigenschap van zig uit te breiden en weder samen te trekken, gelyk de Roos van Jericho; heeft 'er LINNÆUS den bynaam van *Anastatica* aan doen geeven; zelfs toen hy het, zeer oneigen, tot de Koraalen t'huis bragt. De Roos van Jericho is door zyn Ed., onder dien naam, in een byzonder Geslagt geplaatst, en

(3) *Vorticella* composita, Floribus campanulatis, Stirpe multiflorâ rigescente. *Syst. Nat.* XII. Isis Anastatica. *Faun. Suec.* 2221. *Amœn. Acad.* II. p. 64. N. 4, 5. TREMBL. *Phil. Transf.* VOL. XLIV. p. 637. T. 1. f. 7, 8, 9. BRADY, *Phil. Transf* VOL. XLIX. p. 248. T. 7. f. 1 —— 6. NEEDHAM, *Micr.* T. 7. f. 3, 4, 5. DE GEER *Act. Stockh.* 1747. T. 6. f. 4, 5. SCHÆFF. *Monogr.* 1754. T. 1. f. 3, 4. PALL. *Zoöph.* 56. De Thlaspus-Bloem. *Lyst der Plantd.* 123.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

en heeft dus geen betrekking meer tot de Thlaspi of derzelver Bloemen, naar welken dit Plantdier ook in 't geheel niet zweemt. Het behoort tot die Diertjes, waar aan men, om dat zy als een Boomagtig Gewasje uitmaaken, den naam geeft van *Tros-Polypen*, doch welken de Heer TREMBLEY *Polypes a Bouquet* geheten hadt.

De Heer BASTER vondt, op een Vezeltje van groen Zee-Mos, een zeer klein ſlag van Polypen, die door zyn Ed. zyn afgebeeld (*), en ten bewyze ſtrekken, dat de Klokdiertjes zig ſomtyds tot een Takkig Gewasje ſamenvoegen; doch deeze zoude eigentlyk tot de voorgaande Soort, die in Zee Water voorkomt, behooren. Dergelyke echter heeft ook ROESEL in zoet Water waargenomen, en in Afbeelding gebragt, by zwermen zittende aan Steeltjes of Worteltjes van Eende-Kroos (†); zonder dat het in 't zekere blykt, of het ſlegts toevallige vergaaringen, dan of het volſtrekte ſamenwooningen zyn van dergelyke Klokdiertjes; het welke zig veel blykbaarder voordeedt in die, welken de Heer BRADY, Lyf-Arts van zyne Hoogheid, Prins KAREL van Lotharingen, in 't Water by Bruſſel ontdekte, en waar van de Afbeelding, Plaat CXXXIX. Fig. 1, alhier om de aar-

(*) *Natuurkund. Uitſpanningen.* I. D. 3. Plaat. *Fig.* a, b, c.
(†) *Inſect. Beluſt.* III. Th. Pl. 97. f. 1, 2, 3.

aartigheid ontleend is. Hy beschryft het Schepzel, in een Brief aan den Sekretaris der Koninglyke Societeit van Londen, aldus. VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK.

„ Het Plantje, daar ik U de ingeslooten
„ Aftekening van zend, komt by Zomer in
„ allerley soort van Graften of Staande Wa-
„ teren voor. Deszelfs Kleur is wit en het
„ doorschynend Lighaam, met het bloote Oog
„ gezien, heeft slegts de langte van tusschen
„ anderhalf en twee Lynen, dat is, tusschen
„ een agtste en zesde Duims: maar, met een
„ goed Mikroskoop, welks Brandpunt van
„ omtrent agt Lynen of twee derden Duims
„ is, bekeeken zynde, dan vertoont het zig
„ als in de Afbeelding, met Takken, Bladen
„ en Vrugten, en het is met zulk eene Ge-
„ voeligheid begaafd, dat het, op 't minste
„ geraas in het Vertrek, of zo 'er iemand aan
„ den Tafel raakt, waar op uw Mikroskoop
„ staat, of het Water, waar in het legt, in
„ 't allerminste bewoogen worde; zig zeer ge-
„ zwind en vlug samentrekt en strengelt. De
„ uitrekking gaat langzaamer toe, en 't ver-
„ eischt omtrent een half Minuut, dat het eene
„ Kroon kryge van figuur als een bos Drui-
„ ven, die zig vervolgens in Takken uit-
„ spreidt. In zyn eigen Staande Water kan
„ het agt of tien Dagen leeven, en dan ziet
„ het 'er uit als een Boom, die zyne Bladen
„ verlooren heeft. De Klokjes, daar afgeval-
„ len zynde, leeven nog eenigen tyd, gelyk

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

„ uit derzelver beurtlingſe ſamentrekking en „ uitzetting blykt. Het getal der Takken is „ onbepaald, maar gemeenlyk tusſchen zes „ en twaalf bevonden. Wy hebben niet on„ derzogt, of het niet, afgeſneeden zynde, „ weder aangroeit, gelyk de Polypen; doch „ dat 'er een groot verſchil zy, tusſchen dit „ en de Tros-Polypen, waar van TREM„ BLEY gewag maakt, is klaarblykelyk."

De Heer LINNÆUS begrypt in deeze Soort verſcheiderley Tros-Polypen, en dus mede de laatstgemelden, zo wel de genen, die allen aan Steeltjes van byna gelyke langte zitten, als die de geheele Tros vervullen, gelyk in de gegevene Afbeelding. Zodanig eene was ook door TREMBLEY ontdekt (*). Driederley ſlag van Tros-Polypen is door den Heer BAKER voorgeſteld en beſchreeven, die wel in gedaante der Klokjes verſchillen, doch overeenkomen in de algemeene eigenſchap van een Tros of Samenwooning uit te maaken, welke op een Steel of Stam rust (†): waar in men, volgens de Waarneemingen op die van Brusſel, een ſoort van Maag of Gedarmte hadt waargenomen; doch dat zy met een Schyfje in de Planten vast zitten zouden, gelyk de Heer BOD-

(*) Zie 't Aanhangzel aan 't End van 't Werk genaamd, *Nuttig Gebruik van 't Mikroskoop*, door H. BAKER, Amſterdam 1756. Pl. 18. f. 10.

(†) Zie 't zelfde Werk, Pl. 13. f. 4. 5, 6.

BODDAERT, of dat de Stam met zyn platte End, byna als een Bloedzuiger, aan de Planten kleeven zou, gelyk de Heer PALLAS verhaalt, dat BRADY zegt of fchryft (*), vind ik niet alleen by gedagten Autheur niet, maar het ftrydt zelfs klaarblykelyk tegen deszelfs gezegde, daar hy van dit zogenaamde Plantje getuigt. „ Het heeft bovendien geene onder„ fchraaging van eenig vast Punt, maar is *al„ toos zwemmende* in het Graftwater, en toont „ geen fterke plaatzelyke beweeging. Wy „ zagen 'er andere Infekten op aazen, die „ naar kleine Varkentjes geleeken, en zeer „ druk bezig waren in het afeeten van de Bla„ den: 't welk waarfchynlyk de oirzaak is, dat „ het Gewas, dood zynde, zo bleek en wit„ agtig zig vertoont."

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

Zekere Bolletjes, in figuur naar Oranje-Appelen gelykende, waren door TREMBLEY ook in dit Plantdier waargenomen, welken de Heer PALLAS aanmerkt, met de Eijernesten of Blaasjes der Korallynen overeenkomftig te zyn. Die Bolletjes, welke in het afgebeelde by Brusfel voorkwamen, hadt de Heer MITCHELL, Groot Brittannifch Minifter op het Congres aldaar, gezien, een Soort van Ketting om zig te hebben, welke draaide gelyk de Kroontjes of Kransjes om den rand der Kelk-

(*) Stipitem fcribit Disculo fere Hirudinaceo adglutinari Plantis. *El. Zoöph.* p. 100.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

Kelkjes of Klokjes, waar door de Plantdieren van deeze Soort een Draaykolk maaken, daar zy den Geslagtnaam van hebben, als gezegd is.

Tot deeze zelfde Soort worden die kleine Waterdiertjes betrokken, welken de Sweedsche Kamerheer DE GEER, zo beroemd door zyne Waarneemingen op verscheiderley Insekten, aan de Zakdiertjes ontdekte (*). Eenigen derzelven hadden 'er zulk een menigte van op het Lighaam, dat zy daar door wel eens zo groot als anders zig vertoonden. Met een Hand-Vergrootglas dezelven beziende, zou men gezegd hebben, dat zy met een Soort van Schimmel begroeid waren, doch door het Mikroskoop openbaarde zig aan hem derzelver weezentlyke Gestalte. Zy hadden eene Peeragtige figuur, van boven plat, en zaten Troswyze aan 't End van zekere Takjes, die met een Steeltje op het Lighaam van deeze Diertjes als geplant waren. „ Alle deeze Takjes, „ benevens derzelver Besfen, (zegt zyn „ Ed.) zyn wit en doorschynende als Water. „ Wanneer het Insekt zwemt, volgen de „ Twygen de beweeging des Waters, alzo „ zy

(*) Niettegenstaande de naauwkeurigheid van deezen Waarneemer vindt men doch de Water-Vloo met getakte Hoornen aldaar verward met de Water-Luizen of Zakdiertjes van Leeuwenhoek. Zie *Stokholms. Verhand.* op 't jaar 1747, pag. 229. *Aantek.* Vergelyk, ons XIII. STUK, bladz. 477.

„ zy zeer buigzaam zyn. Op zig zelf heb- VI. Afdeel. LXXIX. Hoofd-stuk.
„ ben deeze kleine Lighaampjes of Diertjes,
„ welke met het bloote Oog naauwlyks zigt-
„ baar zyn, tweederley beweegingen. De
„ eene bestaat daar in, dat zy het bovenste
„ End ten deele in het Lighaam inwaards trek-
„ ken, zo dat aldaar eene Holligheid komt ge-
„ lyk een Schaaltje. Deeze beweeging ge-
„ schiedt zeer vlug; doch hunne voorige Ge-
„ stalte neemen zy gantsch langzaam weder
„ aan. Dit heb ik ze zeer dikwils zien ver-
„ richten. De andere beweeging bestaat daar
„ in, dat zy plotslings en met een ruk zig
„ naar het Lighaam des Insekts werpen of
„ buigen, en zig dan weder in haaren voorigen
„ Stand herstellen; doch hier mede gaat het
„ ook zeer langzaam toe. De eerste bewee-
„ ging vertoont zig zeer aartig, en als of een
„ menigte van kleine Hamertjes ten zelfden
„ tyde op des Insekts Lighaam sloegen. Wy
„ leeren 'er uit, dat deeze Twygen weezent-
„ lyke deelen van derzelver Lighaam zyn, en
„ eigentlyk aan deeze Diertjes toebehooren;
„ anders konden zy geene zodanige beweeging
„ maaken, welke slegts door middel der Tak-
„ ken geschiedt. En hier uit blykt ook, dat
„ deeze zonderlinge Takkige Lighaamen wee-
„ zentlyk Dieren zyn, die een langwerpig
„ rond Lighaam hebben, het welke door een
„ Staart van verscheiderley langte aan het
„ Lig-

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

„ Lighaam van andere Water-Infekten is vast.
„ gemaakt".

De Afbeelding, aldaar in Plaat gebragt, vertoont deeze Tros-Polypen, zo als dezelven aan het Lighaam van eene Waterluis door den Heer DE GEER waargenomen zyn, en dus oogschynlyk zeer veel verschillende van die, welken men in de Staande Wateren by Brussel gevonden hadt, als ook van die van ROESEL (*), door den Heer PALLAS aangehaald, en van die, welken de Heer BODDAERT, met de allerkleinste Korallyn van ELLIS overeenkomstig, in Plaat gebragt heeft. Het verschil bestaat echter meest in de gestalte der Lighaamen, die in de eene Figuur als Klokjes of Kelkjes, in de andere als Besfen zyn. De Heer DE GEER vergelyktze by de Eijeren van de Gaasvlieg, door REAUMUR voorgesteld (†), doch de vrywillige beweeging deedt hem zien, dat het geen Eijeren konden zyn. Hy nam zelfs eene eigene beweeging in deeze Eyvormige Lighaampjes waar, zeggende.

„ Met de Punt van een Mes scheidde ik
„ eenige zulke Deeltjes van het Lighaam des
„ Insekts af, en zag, dat hier door de lang-
„ werpig ronde Lighaampjes, alleenlyk, van
„ de

(*) *Insect. Belust.* III. Th. Pl. 97. fig. 3.

(†) Zie het XII. STUK, deezer *Natuurlyke Historie*, bladz. 82.

„ de Takken afgingen, blyvende de Takken aan het Insekt zitten, op eenige weinigen naa, welken ik afgesneeden had. De afgezonderde Deeltjes beschouwde ik naauwkeurig met een Vergrootglas, en zag met verwondering, hoe zy met veel vaardigheid in 't Water op en af zwommen, beweegende zig menigmaal waterpas in 't ronde, als een Draaikolk, doch somtyds ook als een Rad, loodregt, en, gelyk men zegt, over 't hoofd tuimelende: het welk zeer aartig was. Buitendien vertoonden zy aan my nog hunne voorheen gedagte beweeging, dat zy naamelyk hun Lighaam ten deele introkken, en hier uit volgt ontegenzeggelyk, dat zy weezentlyk Diertjes zyn (*). Hoe naauw ik toekeek, echter, kon ik niet bespeuren, dat zy Pooten of eenig ander Werktuig om te zwemmen hadden: doch wierd alleenlyk, aan 't éénc End, een zwartagtig Vlakje daar in gewaar".

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

Vervolgens merkt de Heer DE GEER aan, dat hy verscheide zulke Waterluizen gevonden hadt, die met Steeltjes bezet waren, zon-

(*) Ten minste, zo men ze niet tot de Werktuiglyke Lighaampjes van den Heer DE BUFFON betrekken wil, zegt DE GEER. Hebben niet die beweegende Lighaampjes, welken men in Hooywater waarneemt, een aanmerkelyke overeenkomst met deeze zwemmende Waterdiertjes?

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK. zonder Polypen of Knopjes aan de Enden; zo dat die Diertjes zig daar van dan ook zelf moeften afgefcheiden hebben; of mooglyk door eenig ander Diertje afgegeten zyn, gelyk de Heer BRADY meldt: zo dat LINNÆUS van deeze Tros-Polypus in 't algemeen kon zeggen. „ Hy onthoudt zig in „ de Zoete Wateren, op Schaaldieren en „ Planten, waar van derzelver ruuwheid na „ het afsterven der Diertjes, blyvende de „ Stammetjes ftyf en Koraalagtig over; gelyk „ in de Eerfte Soort, hoewel Takkig en „ Haairagtig dun".

IV. *Vorticella Conglomerata.* Penfeelagtige. (4) Basterd-Polypus, *die famengefteld is, hebbende den Stam ter dikte van een Duive-Veder Schaft, met veele Bloemen, die uitgeknaagd getand zyn.*

De Heer PALLAS heeft het Schepzel uit de Verzameling van LAGERSTROOM, 't welk het Onderwerp is van deeze Kenmerken, tot het Penfeel-Koraalmos t'huis gebragt. LINNÆUS merkt het als een der grootfte Polypen aan. Ik heb hetzelve hier voor befchreeven *. Het is uit de Oostindifche Zee-Wateren afkomftig.

* XVII. STUK. bladz. 518.

(5) Bas-

(4) *Vorticella* compofita, Floribus erofo-dentatis, Stirpe multiflora crasfitie Pennæ Columbinæ. *Amœn. Acad.* IV. p. 257. T. 3. f. 1.

(5) Basterd-Polypus, *die ſamengeſteld is, hebbende een Takkigen Stam, met bot Eyrondagtige Bloemen en een paar dubbelde Puntjes aan den Rand.*

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

V. *Vorticella Pyraria.* Peeragtige.

De Peeragtige Geſtalte van de Diertjes, die deezen Basterd-Polypus ſamenſtellen, geeft 'er den bynaam aan. LINNÆUS hadt ze te vooren, met verſcheide der volgende Soorten, tot het Geſlagt der Polypusſen betrokken. PALLAS geeft 'er den naam van *Brachionus Pyriformis* aan, en zegt dat menze in Slooten van ſtilſtaande Wateren vindt. ROESEL heeft dit Plantdier aan de Hoorntjes en Staart van de Waterluizen, in Zoet Water, waargenomen en afgebeeld. Men kan hier uit opmaaken, hoe klein hetzelve zy. Het beſtaat uit een bos van dunne Steeltjes, die uit een Stammetje voortkomen, het welke aan eenig Diertje of Waterplantje gehecht is. Op het end van ieder Steeltje zit een langwerpig Eyrond Lighaampje, doorſchynend geelagtig, 't welk dunner is en helderer aan 't End by het Steeltje, dikker aan het andere End, alwaar het een gerand Mondje heeft, met twee Puntjes of Vezeltjes aan ieder zyde. Deeze Vezeltjes zyn in

(5) *Vorticella* compoſita, Floribus muticis obovatis, Tentaculis bigeminis Stirpe ramoſâ. *Syst. Nat.* XII. ROES. *Ins.* III. p. 606. T. 98. f. 2, *d*, *e*. PALL. *Zoöph.* 59. *Lyst der Plantd.* bl. 127.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

in geduurige beweeging en wipperen als de Tong van een Adder. Ook kan het den Mond naauwer toetrekken, en dan verdwynen deeze Vezeltjes. Door verkorting van het Lighaam zuigt het zyn Aas in, en kan ook een Draaikolkje in 't Water maaken, gelyk de anderen van dit Geslagt.

Gezegde Eigenschappen toonen genoegzaam aan, dat deeze Soort van Basterd-Polypus van een Dierlyken aart zy; en het gene zulks verder bekragtigt is, dat die Eyronde Lighaampjes somtyds van de Steeltjes afgaan en door 't Water zwemmen. Alsdan zou menze voor volkomen Dieren moeten houden, doch haar zitten op de gedagte Steeltjes toont aan, dat het Plantdieren zyn, en de figuur des Lighaams onderscheidtze van de andere Tros-Polypen.

VI. *Vorticella Crataegaria.* Moerbesie-Insekt.

(6) Basterd-Polypus, *die samengesteld is, hebbende een Takkigen Stam, met bot Klootronde Bloemen en twee Voelspitsjes.*

BAKER heeft aan dit Plantdier den naam van *Moerbezie-Insekt* gegeven; doch LINNÆUS vergelykt het by de Besfen van den Sor-

(6) *Vorticella* composita, Floribus muticis globosis, Tentaculis binis, Stirpe ramosa. *Syst. Nat.* XII. BAKER *Mikrosk.* p. 357. T. 13. f. 15. ROES. *Ins.* III. p. 604. T. 98. f. 2, *a*, & fig. 3. LEDERM. *Micr.* T. 88. f. *o*, *p*. PALL. *Zoöph.* 58. *Lyst der Plantd.* bl. 126.

Sorbenboom, gemeenlyk *Lysterbeziën* genaamd, die echter doorgaans wat ronder zyn. ROESEL merkt aan, dat, hoewel de Lighaampjes, die 't zelve samenstellen, eenigermaate naar de Bloemen van de Druif-Hyacinth zweemen, dezelven doch nader overeenkomst hebben met een Tros samengebondene *Arlesbeeren*, een soort van Besfen, die in 't eerst geelagtig rood, doch ryp geworden bruin zyn. Moogiyk verstaat hy daar de Vrugten door van den wilden Sorbenboom. By elkander gevoegd maaken zy inderdaad een Moerbezieagtig Plantdier, uit verscheide rondagtige Diertjes samengehoopt, die ieder aan een Steeltje hangen, doch veel digter by elkander gevoegd zyn, dan in het voorgaande. Zy hebben ieder op den Rand ter wederzyde een Puntje of Voelspitsje, als Haairtjes, „ welken „ het Diertje nu uitsteekt, dan weder intrekt, „ en daar mede ook dikwils wippert. Buitendien wordt men aan dezelven een geduurig „ zuigen gewaar, als of zy zig terug trokken, „ en dit geschiedt niet zo zeer door inkorting „ van den Steel, als veeleer door samentrekkinge des Lighaams: gelyk ik dan ook waargenomen heb, hoe zy, in dit zuigen, de door „ de verdiepte indrukking ontstaande Opening, „ welke mooglyk hunne Mond zal zyn, verkleinen; de daar in bevindlyke Haairspitsjes „ te rug trekken, sluitende eindelyk de Opening t'eenemaal, die zy alsdan weder ope-

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK.

B 2 „ nen

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

„ nen en zig tevens op nieuws uitrekken; „ waar door altyd in 't Water, even als „ door meer dergelyke Schepzelen, een Draai- „ kolk verwekt wordt. Eindelyk hebben ook „ nog deeze Basterd - Polypen die Dierlyke „ beweeging, door middel van welke zy zig „ van de eene plaats naar de andere begeeven „ kunnen. Op zekeren tyd, naamelyk (ik „ weet niet of ik zeggen mag, wanneer deeze „ Schepzeltjes tot hunne rypheid zyn geko- „ men;) gaat de eene voor, de andere naa, „ van de Steeltjes, waarop zy gezeten heb- „ ben, af, en laat dezelven aan den Hoofd- „ ſtam zitten; zwemmende dan in 't Water „ op verſcheiderley manieren; ſomtyds in een „ regte, dan in eene kromme of Slangswyze „ lyn: ja in deeze laatſte draaijen zy ſomtyds „ rond, met eene zeer vlugge beweeging."

VII. *Vorticella Opercularia.* Dekzel-Diertje.

(7) Basterd - Polypus, *die ſamengeſteld is, hebbende een getakten Stam, met bot Eyvormige Bloemen.*

Dergelyke Diertjes, onder de Tros-Polypen, als de Heer BAKER in Engeland ontdek-

(7) *Vorticella* compoſita, Floribus muticis ovalibus, Stirpe ramoſâ. *Syst. Nat.* XII. BAKER *Mikrosk.* p. 351. T. 13. f. 13, 14. ROES. *Ins.* III. p. 609. T. 98. f. 5, 6. LEDERM. *Mikrosk.* T. 88. f. w. PALL. *Zoöph.* 62. Bastaerd - Polypus met een Dekzel. *Lyst der Plantd.* bl. 13.

dekte, en die men, gevoeglyk, *Dekzeldiertjes* noemen kan, vondt ROESEL ook in Duitſchland, en noemt dezelven *Gedekzelde Basterd Polypen.* Nooit hadt hy dezelven aan Waterluizen of andere Diertjes, maar altoos aan Gewasſen, of aan de zyden van het Glas, waargenomen. De zynen, evenwel, waren zo langwerpig niet als die van BAKER, en langer geſteeld of ook Trosagtiger. Zelfs geleeken zy, den Mond ſluitende, naar een Citroen-Vrugt; doch denzelven openende ſtak ieder Diertje door middel van een Soort van Steel een Dekzeltje daar buiten, rondom gekranst met fyne Haairtjes. Dit Dekzeltje is rond, en, wanneer hetzelve terug gehaald wordt, dan ſluit het eerst de Opening, en maakt dat het Diertje zig als met Puntjes gekroond vertoont; doch het Dekzeltje, verder ingetrokken wordende, verdwynt geheel, en dan gelykt het Inſekt, zo LEDERMULLER afbeeldt, naar de Klokdiertjes. Men kan 'er in kyken, als in een gerand Bekertje. 't Gebruik van dit Schotteltje of Dekzeltje mogen wy derhalve, met ROESEL, wel onzeker agten en onbepaald laaten: hoewel het niet onwaarſchynlyk is, dat hetzelve dienen zal tot inhaaling en voorſtuwing van het Aas. De eigenſchap van een Draaikolk te maaken, en zig van de Steeltjes af te begeeven, om vryelyk in 't Water te zwemmen, is hun met de anderen gemeen. De Kleur van hun Ligþ

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

haam is ook geelagtig wit, doch minder doorſchynende dan in de voorgaanden: want in 't midden hebben zy een troebele Vlak, welke beweeglyk is, en daar nevens eenige donkere Korreltjes, welken ROESEL, wegens de ongelyke veelheid, voor Eijeren hieldt van deeze Basterd-Polypen.

VIII. *Vorticella Umbellata.* Zonneſcherm-Diertje.

(8) Basterd-Polypus, *die ſamengeſteld is, met de Bloemen Klootrondagtig bot, gehaaird; een Zonneſcherm maakende op het Stammetje.*

Een geheele Plaat heeft ROESEL uitgegeven van deeze Soort, welke hy de *Mispelvormige* Basterd-Polypus tytelt. De Heer PALLAS geeft 'er den naam van *Korreldraagende* aan, om dat de Lighaampjes der Polypen, die naar Besſen gelyken, als met Korreltjes gevuld zyn. Hier vertoonen zy zig ronder dan in de naastvoorgaande, doch weinig ronder dan in de Zesde Soort. De plaatzing op het Stammetje, taamelyk naar een Zonneſcherm gelykende, heeft 'er onzen Ridder dien

(8) *Vorticella* compoſita, Floribus ciliatis globoſis muticis, Stirpe umbellatâ. *Syst. Nat.* XII. TREMBL. *Phil. Trans.* VOL. XLIII. p. 171. T. 11. f. 5, 6. 7. BAKER *Mikrosk.* p. 348. T. 13 f. 6, 7.? ROES. *Ins.* III. p. 674. T. 100. LEDERMULL. *Mikrosk.* T. 88. f. t, u. Brachionus Acinoſus. PALL. *Zoöph.* 57. Kerndragende Basterd-Polypus. *Lyst der Plantd.* bl. 125.

dien bynaam aan doen geeven: doch of deze plaatzing haar altoos van de andere Tros-Polypen onderfcheidt, zou nog te onderzoeken ftaan. In de aangehaalde Afbeelding van BAKER, immers, en in die van LEDERMULLER, gelykt dezelve 'er weinig naar. VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK.

ROESEL, deeze Basterd-Polypen ontdekkende, nam 'er eerst agt en vervolgens omtrent vyftig waar, op den top van één Stammetje, 't welk met een dikken Wortel aan de binnenzyde zat, van zyn Glas met Water. Het ronde Lighaampje was geelagtig wit en doorfchynende, geftippeld als Sagryn; doch daar in kwamen hem eenige zwarte Korreltjes voor, byna gelyk de Zaadkorreltjes in de Kruisbesfen. Hy dagt, dat deeze wel Eijeren konden zyn. Tusfchen dezelven was niet alleen een klein wit rond Vlakje, maar bovendien een wit Slangswyze gedraaid Lighaampje te zien, 't welk hy in allen waarnam, en derhalve voor een Lighaamsdeel van dit Schepzeltje moest houden. De opening van den Mond was omringd met een Krans van Haairtjes, doch, als het den Mond geflooten hieldt, was daar van niets te zien. Het kon denzelven, wederom, zeer wyd openen, en dan hadt het eene Klokswyze figuur; gelykende, met een geflooten Mond, naar eene Citroen. Ook fcheidden deeze Diertjes zig dikwils van de Steeltjes af, en gingen dan in verfcheiderley rondagtige Geftalten door het Water omzwemmen. Zo de

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

Afbeelding van BAKER hier toe insgelyks behoort, dan verwekken zy in 't Water een dergelyken Maalstroom als de andere Basterd-Polypen.

IX. *Vorticella Berberina.* Berberissen-Diertje.

(9) Basterd-Polypus, *die samengesteld is, met bot Eyvormige Bloemen aan een Takkigen Stam.*

Den naam van *Berberis-Bessen gelykende* Basterd-Polypus heeft ROESEL aan eene Soort gegeven, die hem aan het agterste van een bruine Water-Tor voorkwam. Het geheele Plantdier vertoont zig als een Trosje van zodanige Beziën, die de Lighaampjes der Polypen zyn, even als in de voorgaande, doch het getakte Stammetje verschilt daar in van de anderen, dat de Steeltjes naar om laag verdunnen. Zy komen met hun twee, drie, vieren uit een Steeltje voort, waar van verscheidene samengevoegd het Stammetje uitmaaken. In 't midden des Lighaams van ieder Polypus vertoont zig eene groote, ronde, witte Vlak, welke deswegen zeer zigtbaar is, dat het overi-

(9) *Vorticella* composita, Floribus ovalibus muticis, Stirpe ramosâ. *Syst. Nat.* XII. Polypus bipertiens alter. TREMBL. *Phil. Trans.* VOL. XLIII. p. 179. ROES. *Ins.* III. p. 673. T. 99. LEDERMULL. *Mikrosk.* T. 88. f. *q*, *f.* Brachionus Berberiformis. PALL. *Zoöph.* 60. De Berberis-Polypus. *Lyst der Plantd.* bl. 128.

rige als gegranuleerd voorkomt, even als in de anderen. Ook hebben deeze Berberisagtige Polypen, zo wel als die, de eigenschap om zig van de Steeltjes los te maaken, en herm te zwemmen; doch of zy zig, by gelegenheid, naderhand daar weder aanvoegen, dan wat 'er van haar worden mag, schynt nog niet waargenomen te zyn. Dit is zeker, dat de Steeltjes, na dat 'er de Diertjes afgegaan zyn, aan 't boven-end zig byna als de Steeltjes, daar men Kersen af geplukt heeft, vertoonen.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

(10) Basterd-Polypus, *die samengesteld is, hebbende de Bloemen Cylindrisch, met ééne Sleuf, en half gesslooten, aan een Takkig Stammetje.*

X. *Vorticella Digitalis.* Peperhuis-Diertje.

Aan zekere Basterd-Polypen geeft ROESEL den naam van *Peperhuis-agtige*, welken LINNÆUS, door PALLAS nagevolgd, in *Digitalis*, dat is Vingerhoedagtige, veranderd heeft. Volgens de Afbeelding gelyken zy zo wel naar Vingerhoeden als naar Peperhuisjes. Hy vondtze, in 't Voorjaar en de Herfst, op de Waterluizen of Zakdiertjes, waar op zy of by trossen en als aan Boomagtige Takjes, of en-

(10) *Vorticella* composita, Floribus cylindricis unisulcatis semiclausis, Stirpe ramosâ. *Syst. Nat.* XII. ROES. *Ins.* III. p. 607. T. 98. f. 4. Brachionus digitalis. PALL. *Zoöph.* 61. Het Peperhuisje. *Lyst der Plantd.* bl. 129.

VI. AFDEEL. LXXIX HOOFDSTUK.

enkelden verstrooid, voorkwamen. Haar Lighaam scheen Cylindrisch te zyn, doch eindigde, aan den Steel, Kegelagtig, en de Mond hadt een uitsnyding, waar door hy eenen Hartvormigen Omtrek kreeg. Gedagte uitsnyding liep nederwaards voort. Het Lighaam was byna viermaal zo lang, als de middellyn des Monds, waar in geene Wipperhaairtjes voorkwamen, doch niettemin kon het Diertje denzelven niet alleen, gelyk de anderen, wyder en naauwer maaken, maar ook eenen Maalstroom verwekken in het Water. De zuigende werking des Lighaams was 'er ook in waar te neemen, en de verkorting of verlanging van hetzelve hadt het met de andere Basterd Polypen gemeen.

Deeze Soort bezit ook, zo ROESEL aanmerkt, de eigenschap om zig los te maaken van de Steeltjes, en in 't Water heen en weer te zwemmen, met een geduurigen Maalstroom. Aan de overblyvende Steeltjes kon hy geene de minste beweeging waarneemen. Hy dagt of 'er ook nieuwe Basterd-Polypen aan groeijen mogten, doch hoe naauwkeurig hy de Waterluizen, aan welken zulke Steeltjes zaten, in byzondere Glaasjes beschouwde, kon hy dit niet waarneemen. Zy stierven altoos kort daarna, en zulks hadt hy in alle leevende Diertjes, waar aan hy dergelyke Basterd-Polypen zitten vondt, waargenomen.

(11) Bas.

(11) Basterd - Polypus, *die enkeld is en by troepen woont, hebbende eene botte Kloks-wyze Bloem, met twee paaren van Voel-spitsjes; de Steeltjes aangehecht.* VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK. XI. *Vorticella Convallaria.* Klokdiertje.

Hier wordt het *Klokdiertje* van BAKER t'huis gebragt, 't welk egter, volgens dien Heer, met ontelbaare Vezeltjes aan den Rand voorzien zoude zyn; doch het is mooglyk, dat deeze Heer, door het fnel omdraaijen van deszelfs Mond-opening, hier in bedroogen zy geweest. ROESEL, immers, beeldt dezelven, zo wel als LEDERMULLER, alleenlyk met twee paaren van deeze Haairtjes, of Voel-fpitsjes af, gelyk in onze Afbeelding, Pl. CXXXIX. *Fig.* 2, alwaar dit Klokdiertje door fterke Vergrooting, en in twee postuuren is vertoond; zo als dezelven met hunne Steeltjes by elkander doorgaans zitten op eenig Lighaam. Het eene postuur is, gelyk zy hun Steeltje uitftrekken en 't Lighaam uitbreiden, om hun Aas te vangen: het andere gelyk zy hunne Steeltjes, op eene fchielyke manier, in- Plaat CXXXIX. *Fig.* 2.

(11) *Vorticella* fimplex gregaria, Flore campanulato mutico, Tentaculis bigeminis, Stirpe fixâ. *Syst. Nat.* XII. TREMBL. *Phil. Trans.* VOL. XLIII. p. 474. BAKER *Mikrosk.* p. 339. T. 13. f. 1, *d*, *e*. ROES. *Ins.* III. p. 597. T. 97. LEDERM. *Mikrosk.* T. 88. f. *l.* Brachionus campanulatus. PALL. *Zoöph.* 54. Klok-Polypus. *Lyst der Plantd.* bl. 120.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

intrekken, met inkrimping van het Lighaam, als menze tergt of plaagt.

Deeze Soort was, onder de Basterd-Polypen, aan ROESEL allermenigvuldigst voorgekomen. Hy vondtze nooit in frisch en zuiver, maar wel in vuil en stinkend Water, alwaar zy zig dikwils als een Wolkje vertoonen. Men vindtze aldaar niet alleen aan leevende Schepzeltjes maar ook aan allerley levenlooze dingen hangen, en zy teelen in korte tyd zeer sterk voort. Zy gelyken veel naar de Bloemen der Lelietjes van den Dale, waar van dus ook de Latynsche bynaam is afgeleid, of ook naar die der zogenaamde Klokjes-Plant; doch immer zo veel naar een Bekertje of Thee-Kopje, en hy noemtze, deswegen, de *Kleine Gezellige Bekervormige Basterd-Polypus*. Geheele zwermen van zulke Diertjes kwamen hem voor aan de Wortels van Water-Linzen of Eendekroos. Hy heeft ook een aartig gedoornd klein Ammons-Hoorentje voorgesteld, dat met een menigte van deeze Klokdiertjes bezet was, die 'er dikwils zig aanzetten wanneer het Slakje daar in nog leeft; doch dan doen zy hetzelve weldra sterven.

Het Lighaam deezer Diertjes bestaat uit een witte doorschynende Slym, die uit louter fyne Korreltjes schynt samengesteld te zyn. Wanneer de Mond wydst gaapt, dan komt 'er iets, dat naar een Tong gelykt, uit te voorschyn. Voorts hebben zy twee paaren

van

van Puntjes, die gestadig wipperen, tegen- VI.
over elkander aan den Rand zitten. Het Dier AFDEEL.
kan dezelven, naar believen, uitsteeken en LXXIX.
weder intrekken. Het heeft een langen Steel, HOOFD-
die door de sterkste Vergrooting zig niet dik- STUK.
ker dan een Hoofdhaairtje vertoont. Deezen Steel verlaat het niet, maar gaat daar mede zwemmen, als wanneer dezelve zig gelyk een Staartje voordoet, zynde wel twaalfmaal zo lang als 't Bekeragtige Lighaam.

Deeze Klokdiertjes hebben voor 't overige de eigenschap, van of op zig zelf, of by troppen, of op Boomagtige Stammetjes, gelyk de Tros-Polypen, te kunnen leeven; doch deeze manier van Samenwooning schynt hun niet gemeen te zyn. Als zy dus op Boomagtige Steeltjes zitten, dan zyn zy zo aandoenlyk, dat, wanneer een hunner aangeraakt wordt, de anderen zig altemaal, op 't oogenblik, mede intrekken. Buitendien zyn zy ook anders in geduurige beweeging, dewyl van een trop, die ergens aan gehecht zit, zig altoos eenigen te gelyk uitstrekken en anderen weder terug trekken; dat haar taamelyk naar een Leger in slagorde doet gelyken, 't welk by Pelottons vuurt. De intrekking of verkorting van den Steel geschiedt Schroefswyze en zeer snel, doch de uitstrekking langzaam. Ook scheiden 'er somtyds zig eenigen af, die dan door 't Water zwemmen, en, na verloop van zekeren tyd, naar de

Zwerm

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

Zwerm terugkeeren, en zig weder vast zetten met hunne Staart. De manier van Voortteeling of vermenigvuldiging hadt hy daar in niet kunnen ontdekken; doch hun Voedzel oordeelde hy uit de Deeltjes van rottende Planten te beſtaan.

XII. *Vorticella Urceolaris*, Kruikdiertje.

(12) Basterd-Polypus, *die enkeld is en geſteeld, den Mond met Tandjes hebbende.*

„ De andere Soort van Diertjes, die ik „ aan de Water-Vlooijen gevonden heb, „ (zegt SCHÆFFER (*),) noemt meergemelde Heer BAKER *Schaalige Raderdiertjes.* Zy zyn van hem zo omſtandig beſchreeven, dat ik maar van het een en andere gewag zal maaken. De Schaal van „ deeze Diertjes is langwerpig rond. Van „ boven loopt dezelve in zes Punten uit, „ waar van twee voor, twee agter en twee „ op zyde ſtaan. Van onderen heeft dezelve „ een vierhoekige inſnyding. De Spitsjes van „ boven, en deeze inſnyding, vertoonen zig „ dan het duidelykſte, wanneer het Diertje dood

(12) *Vorticella* ſimplex pedunculata, Ore dentato. *Syst. Nat.* XII. BAKER *Mikrosk.* p. 307. T. 12. f. 7-10. SCHÆFF. *Monogr.* 1755. T. 2. f. 7-9. Brachionus Capſuliflorus. PALL. *Zoöph.* 47. *Lyst der Plantd.* bladz. 113.

(*) Zyn Ed. ſpreekt hier van de regte Water-Vlooijen, aan welken hy een Soort van Klokdiertjes, die een weinig van de gewoonen verſchilden, waargenomen hadt. Zie zyne *Abhandl.* I. Band. bladz. 292.

„ dood is, of zig geheel binnen de Schaal „ ingetrokken heeft. Alzo deeze Schaal on- „ gemeen doorſchynende is, wordt men, als „ het Diertje zonder eenige beweeging rust, „ daar in van binnen drie voornaame deelen „ gewaar. Van boven zyn eenige Vliesjes, „ die den Mond en Hals uitmaaken. Daar „ onder ziet men een paar donkere Lighaamen, „ die zig geduurig tegen elkander beweegen, „ en zonder twyfel het Hart zyn. Nog ver- „ der onder dit Hart vertoonen zig twee an- „ dere bruine Klompjes, welken ik aanzie „ voor de Ingewanden. Wanneer het Diert- „ je vreeten of zig ergens heen begeeven wil, „ dan komt eerst boven, tusſchen de Punten, „ een rondagtig Blaadje te voorſchyn, dat zig „ zeer ſchielyk in twee verdeelt, wier geheele „ Omtrek bezet is met kleine Puntjes, wel- „ ke zig als Pooten beweegen, en 'er, door „ de vlugheid, den ſchyn aan geeven, als of „ het Radertjes waren, die gezwind om hun- „ nen As rond draaiden. Tusſchen deeze „ twee Raderagtige Blaadjes ſtaat in 't mid- „ den een fyn Tongetje, 't welk buiten twy- „ fel de Zuiger, of een ſoort van Snuitje of „ een Voelſpitsje is. Van onderen ziet men, „ tot de hoekige Inſnyding, de Staart uit en „ ingaan, welke het Diertje, gelyk de Hon- „ den, over alle zyden buigen, krommen en „ beweegen kan. Het uiterſte van de Staart „ is geſpleeten, en daar mede zet het zig

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFD-STUK.

„ aan

VI. AFDEEL LXXIX. HOOFDSTUK.

„ aan allerley Soort van Lighaamen, inzonderheid op de Watervlooijen, zeer vast. Bezyden de Staart hangt uitwendig, daar de „ hoekige Opening is, een zwartbruin Eyvormig Klompje, 't welk de Eijerſtok zou „ kunnen zyn. Menigmaal ziet men 'er ook „ twee zulke Eijerſtokken aan".

„ Alzo de Heer BAKER van een ander Raderagtig Diertje, dat hy de Draaijer noemt, „ het byzondere en ten deele verbaazende „ Verſchynzel meldt, dat hetzelve, gedroogd „ zynde, en in deeze uitgedroogde toeſtand „ een langen tyd gelegen hebbende, ſchielyk, „ ja in de tyd van een half Uur, weder levendig worde, wanneer men daar Water „ opgiet (*); zo dagt ik, dat het met het zo „ even beſchreevene Schaalige Raderdiertje te „ gereeder eveneens zou gaan, hoe meer zy „ naar elkander gelyken: doch ſchoon ik veelen maar een half Uur heb droog gelaten, „ is 'er doch geen één, wanneer ik 'er op „ nieuws Water op goot, weder levendig „ geworden"

Met de Watervlooijen ging de Heer SCHÆFFER het zelfde onderzoeken. Hy nam 'er eenigen, en wel alleenlyk zodanigen, die ten deele Eijeren, ten deele Jongen in zig hadden,

(*) Zie *Nuttig Gebruik* van 't Mikroskoop. Amſterd. 1756. bladz. 279.

den, uit het Water, en liet dezelven op het Glas uitdroogen. Na verloop van zes Uuren deedt hy ze weder in frisch Bronwater, hopende dat zy mogten herleeven. Met de Ouden gelukte het niet, die geheel dood bleeven, doch na verloop van vier Dagen zag hy een menigte Jongen in 't Glas op en neder huppelen, en vondt de Ouden altemaal van Eijeren en Jongen ontledigd. Zou 'er niet ten opzigt van de Raderdiertjes, daar de Heer BAKER van spreekt, iets dergelyks kunnen plaats hebben? Mooglyk worden de Eytjes van die ontzaglyk kleine Schepzeltjes, naauwlyks met het bloote Oog zigtbaar; welke nog ongelyk kleiner, en dus volstrekt onzigtbaar zyn zonder Mikroskoop, droog zynde als Stof door de Lugt gevoerd; het welk de Heer BAKER van de Diertjes zelf schynt te onderstellen: hoewel hy niettemin derzelver Eijertjes, zo hy meende, hadt gezien (*).

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

De Heer PALLAS geeft aan het *Schaalige Raderdiertje*, dat met deeze Soort bedoeld wordt, den naam van *in een Doosje bloeijende* Basterd-Polypus. LINNÆUS noemt het *Kruikvormig*, om dat de Schaal eenigermaate naar een Kruik gelykt. Het onthoudt zig, zegt hy, in de Meiren van Europa. PALLAS hadt het zeer overvloedig in het brakke Meir van

(*) 't Zelfde, bladz. 298.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

van Rockanje, op 't Eiland Voorn, waargenomen, alwaar het Water tusfchen de Tufagtige Steenen, te gelyk met Vederbofch-Polypen en Trechterdiertjes, zegt hy, daar van krielt.

XIII. *Vorticella Stellata.* Sterre-Diertje.

(13) Basterd-Polypus, *die enkeld is en kruipende, met Draadagtige Steeltjes en Sterswyze Bloemen.*

Dit is, volgens den Ridder, een kruipend, wit, overblyvend Gewasje, dat zelden meer dan een of twee Takjes uitgeeft, ter dikte van een Hoofdhaairtje. Het Steeltje van het Diertje is een vierde Duims lang en zagt, regtopftaande. Deszelfs Lighaam gelykt naar een Klokje, en is tot over 't midden Sterswyze in tienen verdeeld, zo groot als een Thym-Zaadje. Dit Plantdier onthoudt zig in de Afrikaanfche Oceaan, op Plantgewasfen onder de Oppervlakte der Zee.

XIV. *Vorticella Ovifera.* Eijerdier.

(14) Basterd-Polypus, *die op zig zelf leeft, met een geheel enkelde ruuwe Stam, en eene Eyvormige Bloem.*

Dit Plantdier heeft een enkelen ruigen Steel, van

(13) *Vorticella* fimplex repens, Flore decemfido, Stirpe Filiformi. *Syst. Nat* XII.

(14) *Vorticella* fimplex folitaria, Flore ovali, Stirpe fimplicisfimâ fcabrâ. *Syst. Nat.* XII. Animal Planta. EDW. *Av.* T. 356.

van een Voet lang, ter dikte van een Stroo-Halm; aan wiens End deszelfs Kroost zit, dat Eyrond is, van grootte als een Pruim, aan den Top gaapende met een gekruifte Ster. Het heeft een zydelings Gat, nevens den Grondfteun van zyn Kroost. De woonplaats is in Amerika. VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK.

LINNÆUS geeft deeze duistere befchryving van een Schepzel, dat in 't jaar 1759, in de Baay van St. Laurens, met een Vifch-Lyn werdt opgehaald, en federt door EDWARDS is afgetekend. Men heeft het vervolgens in de *Philofophifche Tranfactiën*, en uit dezelven in de *Uitgezogte Verhandelingen*, in Plaat gebragt en befchreeven (*). Het kwam den Heer Doktor RUSSEL voor, tot het Geflagt van *Priapus* te behooren. De geheele zelfftandigheid was Veerkragtig. Het Lighaam was wat grooter dan een Duiven-Ey, glad en van eene Zilverige Afchkleur. De Steel, tien Duimen lang, en bleek bruin, rond, hol, ruig en Vliezig, naar Leder gelykende, hadt het End aan een Steen gegroeid. De Rok des Lighaams beftondt uit een Netswys geweefzel van Vezelen, die in de Openingen van Mond en Aars fcheenen uit te loopen. Dezelve maakte een Beurs uit, waar in eenige Stoffe fcheen vervat te zyn, die, zo men

(*) X. DEEL, op 't jaar 1765, bladz. 354, enz. Plaat LXVI.

VI. AFDEEL. LXXIX. HOOFDSTUK. men zig by 't ophaalen verbeeldde, een eigen beweeging hadt. Na dat het in Spiritus was overgebragt, vondt men van binnen, tegen dien Rok aan, eene zelfstandigheid, naar Darmen gelykende. Niet onaartig is dit Schepzel, hier, onder de Basterd-Polypen geplaatst.

LXXX. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* POLYPEN, *die men gemeenlyk* Zoet Water Polypen *noemt, tot welken ook eenigen, naar de voorigen gelykende, en zekere* Waterblaasjes, *in 't Lighaam der Dieren voorkomende, betrokken zyn.*

Naam. Dewyl de Grieksche naam van *Polypus* gewoonlyk aan het bekende Zee-Dier, dat in het Geslagt der Zee-Katten beschreeven is, gegeven wordt, zo heeft LINNÆUS denzelven hier niet willen gebruiken voor een Geslag-naam van die Diertjes der Zoete Wateren, welken wy POLYPEN tytelen. Ik oordeelde, nogthans, dien naam te algemeen bekend, om denzelven te verwerpen. De benaaming van *Hydra*, immers, hoewel by den Heer PALLAS ook voor echt aangenomen, is te gebruikelyk voor een Waterslang, naar welken onze Diertjes in 't allerminste niet gelyken, dan dat men om het Veelhoofdig Beest, 't

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

't welk 'er de Ouden mede betekend hebben, denken zou. Sommigen gaven daar zeven, anderen negen, anderen vyftig Koppen aan. Doch, al was dit zo, dan zou het nog weinig ſtrooken; dewyl onze Polypen niet Veelhoofdig, maar Veelpootig of Veel-Armig zyn. Hierom heeft 'er ook REAUMUR, in 't Franſch, den naam van *Polype* aan toegeeigend, die van den voornaamen beſchryver deezer Schepzelen, den Heer TREMBLEY, gelyk ook van BAKER in 't Engelſch, en vervolgens van ROESEL in 't Hoogduitſch ſchryvende, behouden is.

Eigenſchappen.

Men heeft, wel is waar, aan de *Hydra* der Fabel-Historie de Eigenſchap toegeſchreeven, dat, wanneer één van deszelfs Koppen afgeſlagen of afgehouwen werdt, dezelve ſchielyk weder aangroeide; doch dat zulk een afgehouwen Lighaamsdeel een nieuw Dier zoude worden, en dat overzulks het affnyden der Deelen gelegenheid tot vermenigvuldiging deezer Schepzelen, gelyk in de Zee-Sterren en Wormen, geeven zou; dit vindt men daar niet van verhaald. Deeze Eigenſchap maakt de Polypen, die anders volkomen Dieren zouden zyn, *Plantaartig*; zo wel als die, dat zy door ſplyting Veelhoofdig worden, en dat zy de Jongen, als Scheuten, tot de zyde des Lighaams uitgeeven.

Woonplaats.

't Zyn ongemeen kleine Diertjes der Zoete Wateren, doch voor 't bloote Oog zigtbaar, die

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

die men meest aan de Worteltjes van 't Eende-Kroos, zo als die in 't Water hangen, als ook aan andere Planten onder Water waarneemt. Zy vallen niet in vuile, Moerasſige, gelyk de Basterd-Polypen, maar in heldere ſtroomende Wateren, of ook in zuivere Vyvers, uit welken TREMBLEY de zynen haalde. Dit geſchiedde in 't jaar 1739 en vervolgens, op den Huize Sorgvliet by 's Gravenhage. LEEUWENHOEK hadt, reeds in 't voorſte deezer Eeuw, aan de Koninglyke Societeit van Londen kennis gegeven, hoe dergelyke Diertjes, door hem, ontdekt waren. Men heeftze ſedert ook op andere plaatſen in Holland gevonden, van waar de eerſten, die in Vrankryk door REAUMUR, in Engeland door BAKER waargenomen werden, derwaards door TREMBLEY overgezonden zyn. Men vondtze echter aldaar ook wel dra, en zy kwamen aan ROESEL by toeval voor, in het Water, dat hy uit de Meiren omſtreeks Neuremburg, in de Maand April des Jaars 1753, tot het onderzoeken van Water-Inſekten, hadt doen haalen; ja hy ontdekte vervolgens verſcheide Soorten van deeze Diertjes, en van Inſekten, aan dezelven tot Voedzel ſtrekkende, in het Water van dergelyke Meiren, dat hy dagelyks verſch liet haalen; waar door hy tot een naauwkeurige beſchouwing, afbeelding en beſchryving, van dezelven, gelegenheid bekwam.

De

De Polypus neemt verfcheiderley Geftalten aan, en is hier door voor een onbedreeven Liefhebber niet gemakkelyk waar te neemen of te vinden. In een famengetrokken ftaat vertoont zy zig als een klein rondagtig Zaadkorreltje, zittende aan de Wortels van Kroos of andere Waterplanten. Het Lyf uitftrekkende, gelykt zy naar een Strootje of Wormagtig Steeltje, veelal met het eene End opwaards gekeerd, dat dikwils een Kopje als een Speld heeft, en rondom hetzelve Armpjes uitbreidt, van verfchillende langte. Sommige Polypen hebben deeze Armen altoos korter dan het Lighaam; doch in anderen ftrekken dezelven zig tot een verbaazende langte uit, en worden dus aan de Enden onverbeeldelyk dun. Men neemt waar, dat deeze laatften hunne Armen den eenen tyd wel tien of twaalf maal langer hebben, dan den anderen tyd. In fommigen ftaan zy, als een Ster, regtuitgefpreid, in anderen binnenwaards krom, in anderen krullen zy als een bos Haair, rondom den geheelen Polypus; zo dat het onbegrypelyk voorkomt, dat zy niet in de war raaken. 't Getal der Armen is in fommigen zes, zeven, agt, in anderen tien en meer (*). Men geeft 'er

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lighaamsgeftalte.

(*) Cirrhis —— ad fummum denis Stellatum, zegt de Heer PALLAS, *El. Zoöph.* p. 26. Dat is tien Armen op zyn hoogst; doch TREMBLEY heeft 'er by de twintig aan gevonden.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.

'er ook wel den naam van Pooten aan, en hierop slaat de benaaming van Polypus; doch eigener worden zy Armen genoemd, alzo het Dier gebruik van dezelven maakt, tot het vangen van zyn Aas; 't welk ruim zo noodig schynt te zyn voor hetzelve, dan het loopen.

Tot den gewoonen voortgang, aan de meeste Schepzelen eigen, kromt de Polypus, op haaren Voet staande, zig om, en zet de Armen als Pooten neer, na dat het Lighaam zeer is uitgerekt: dan haalt zy het agter-end naar vooren, door intrekking van het Lighaam, op de manier der Aardwormen: maar zy kan, op dergelyke manier, zig ook agteruit beweegen, en zelfs over de een of andere zyde zig op haare Armen omrollen. Dikwils gaan zy ook, gelyk de Buitelaars, met de Staart om hoog op den Kop staan. Nog een zonderlinge beweeging hebben zy, wanneer ze, langs de Wanden van het Glas opwaards gekroopen, zig opgehangen hebbende aan de Oppervlakte des Waters, dan zig als heen en weder slingeren, waarschynlyk tot het vangen van hunne Prooy. Dan hebben zy altoos een Lugtbelletje aan 't End van de Staart. Somtyds gaan zy ook met de Armen aan de Oppervlakte hangen, of strekken het Lighaam langs dezelve uit. Een menigte van andere postuuren, welken zy maaken, zou het overtollig zyn te beschryven. Somtyds krommen zy zig Hoepels-

peloswyze rond, en houden zig, als of zy de Kop en Armen afwreeven met de Staart.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.

Het Lighaam is hol.

Uit de Waarneemingen van den Heer TREMBLEY is het baarblykelyk, dat dit Schepzel met zyne Armen Watervlooijen, Water-Slangetjes of Aaltjes en andere Diertjes, vangt, die het dan in zyn Lighaam brengt; hetwelke daar door dikwils op een monſtreuze wyze uitgezet en knobbelagtig gezwollen is waargenomen. Men heeft hierom niet geſchroomd, aan het Hoofd van den Polypus een Mond, en aan het Lighaam eene Holligheid toe te ſchryven. BAKER zegt dat het rond en Pypagtig is, hebbende aan 't een End zyn Hoofd en Mond, rondom welken de Armen ſtaan. TREMBLEY nam waar, dat de Verteering geſchiedde door een geweldige ſchokking der ingenomene Spyzen, zelfs tot in de holte der Armen en tot in de Lighaamen der aan de Moer zittende Jongen. „ Het „ Lyf beſtaat in allen, zegt ROESEL, uit een „ hol Kanaal, en de Armen zyn zo wel hol „ als het Lyf, 't welk inzonderheid dan aan „ dezelven te zien is, wanneer het Dier de„ zelven intrekt en korter maakt. Dit holle „ Kanaal heeft eene Grondkleur, uit bruiner „ Korreltjes beſtaande, met een helder en „ doorſchynend Overtrekzel, dat den Polypus „ zig als geſuikerd doet vertoonen".

Dit, door ROESEL in zyne Afbeeldingen

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

aangeweezen, met en benevens het voorgaande, schynt buiten twyfeling te stellen, dat het Lighaam van de Polypen een hol Kanaal zy, met een Mond voorzien. De Heer PALLAS, niettemin, wykt van het gemeene Gevoelen af, zeggende, van denkbeeld te zyn, dat de Polypus niet van Natuure hol zy, maar, door het inneemen van Voedzel uitgehold worde. Ik geloof, in tegendeel, dat hy door dat middel zyne Natuurlyke holte kwyt raakt: want die verbaazende opzwelling, welke de gedagte Tekenaars in Plaat vertoonen, kan naauwlyks plaats hebben, zonder eene geheel opvulling van de Holte, welke in deszelfs Lighaam plaats hadt. „ Zyn Ed. verbeeldt zig, dat „ de geheele Polypus uit Merg bestaa, 't welk, „ als 'er het Voedzel of Aas tegen aankomt, „ even als Wasch voor de drukking van den „ Vinger wykt en dus uitgehold worde, rond„ om de ingedrongen Spyzen samenloopende". Een Gevoelen, waarlyk, dat tegen de Grondregelen der Werktuigkunde strydt: want, waar is de drukkende oirzaak, en hoe zal men de indringing van het Voedzel begrypen, zonder eene Zuiging te onderstellen en deeze wederom kan geen plaats hebben zonder eene Buisagtige holte. Anderszins, immers ook, zou het Aas, even gemakkelyk, aan de zyden van het Lighaam, overal, weder kunnen uitgaan. De verdeeling der Hoofd- en Voet-Enden van de

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

de Polypen en daar door veroirzaakte vermenigvuldiging der Hoofden en Staarten, zo min als de aangroeijing der Armen, zou geenszins plaats kunnen hebben, indien de Polypus geheel uit eene Mergagtige zelfſtandigheid (zyn Ed. zegt *Parenchyma*) beſtond, die zig om het Aas vormde.

Maar, „ hoe zoude anders een overlangs „ doorgeſneeden Polypus, op ſtaande voet, „ met ieder gedeelte kunnen zwelgen, en de „ Spyzen bergen in eene geſlootene Holte: 't „ welk echter niet zeldzaam waargenomen „ wordt"; zegt de Heer PALLAS. De Waarneemers; inderdaad, getuigen zulks (*), en het is verwonderlyk; doch het kan, myns oordeels, even zo goed verklaard worden, wanneer men het Lighaam natuurlyk hol onderſtelt te zyn. Daar heeft zekerlyk eene Veerkragtigheid in hetzelve plaats, door welke de Wanden van een overlangs doorgeſneeden Polypus zig aanſtonds zullen ſluiten, om het Aas te ontvangen; 't welke, indien het Lighaam geene holte had, naar alle verbeelding door de Wond zoude moeten uitglippen. De geweldige uitrekkingen en inkrimpingen, als ook de oneindige verandering van poſtuuren, benevens de werking der Armen, en wat dies meer

(*) Zie onze Natuurlyke Historie der Gemeene Polypen, agter 't Werk van BAKER, genaamd *Nuttig Gebruik van 't Mikroskoop.* Amst. 1756. Bladz. 488.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

meer is, kan men niet begrypen, zonder eene Natuurlyke holligheid te onderftellen. Wy zullen in 't vervolg, uit de Waarneemingen van SCHÆFFER, zien, dat deeze holligheid weezentlyk zigtbaar is. En dat de Polypen van binnen hol zyn, blykt onwederfpreekelyk uit de Proeven van den Heer TREMBLEY, door welken hun Lighaam, even als een Kous, werdt omgeftroopt, zodanig, dat de binnenfte Wand de buitenfte wierde (*). Zonderling is 't, dat de Heer PALLAS, dit ook verhaalende, niet opgemerkt heeft, dat zulks geen plaats zou kunnen hebben, indien de Polypus niet weezentlyk een binnenften en een buitenften Wand aan zyn Lighaam had: veel minder, dat het eenige maalen zou kunnen gefchieden, gelyk zyn Ed. zegt (†).

Voortteeling.

De bekendfte en zekerfte Voortteeling der Polypen is eene uitbotting, zeer naar die der Planten gelykende; zo dat zy de Jonge Polypen hier en daar tot de zyden des Lighaams uitgeeven, die aldaar als Botten uitfpruiten, aangroeijen in langte, Armen krygen, en eindelyk, volwasfen zynde, zig affcheiden van de Moer, om op zig zelf een Dier te worden, dat wederom dus voortteelt. 't Getal

(*) *Ibidem*, bladz. 490.

(†) Docuit is, Hydram, ——— aliquoties fubverfam, ita ut, quæ extus fuerat fubftantia interior fiat, vivere & nutriri. *El. Zoöph.* p. 28.

tal der Jongen, die te gelyk aan eene Polypus groeijen, is somtyds tien, en, alzo het in twee of drie Dagen volkomen Dieren zyn, die zelf Jongen voortbrengen, terwyl de Oude niet ophoudt van baaren; zo is derzelver vermenigvuldiging verbaazende. Zy zouden ook Eytjes voortbrengen, die door de groote Waarneemers, JUSSIEU, TREMBLEY, ROESEL, zegt PALLAS, gezien en beschreeven zyn. Zyn Ed. hadt die manier van Voortteeling, tweemaal, met eigen Oogen volmaakt waargenomen, en, dat dit de Natuurlyke manier van Voortteeling zy, bevestigde hem de kleinheid der Polypen in 't vroege Voorjaar, zynde dezelven dan altoos zo groot niet als de genen, die door de Uitbotting worden voortgebragt. Om die reden stelde ROESEL zulks maar waarschynlyk (*), en TREMBLEY spreekt 'er zonder zekerheid van, ja scheen het veeleer te ontkennen; ten minste blykt uit zyn zeggen, dat hy die Eytjes nog niet gezien hadt (†): weshalve het my zo ontwyfelbaar niet voorkomt, als aan den gedagten Hoogleeraar (‡).

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

De

(*) Als boven BAKER bladz. 385.

(†) Nous n'avons, jusqu'à présent, rien découvert dans les Polypes, que l'on puisse assûrer être de la Graine. *Mém. des Polypes.* in Quarto. p. 204,

(‡) Hy zegt, ex Ovulis quos *Jussiaeus*, *Tremblejus* et *Roes*

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Kenmerken.

De Heer LINNÆUS geeft de Kenmerken van een Polypus op, als daar in bestaande, dat hy aan 't End een Mond heeft met Voelers omgeven, die Borstelagtig zyn. Deeze komen af van een Stammetje, dat Lilagtig is, met maar ééne Bloem; zig verplaatzende, en met het onder-end zig ergens aanhechtende.

Soorten.

't Getal der Soorten van dit Geslagt, by onzen Ridder, is zeven; waar onder, behalve de vierderley Arm-Polypen van ROESEL, ook de Trechterdiertjes en zekere in 't Dierlyk Lighaam voorkomende Waterblaasjes, t'huis gebragt zyn.

I. *Hydra viridis.* Groene Polypus. Plaat CXXXIX. *Fig.* 3.

(1) Polypus *met ongevaar tien niet zeer lange Armen.*

De Kleur wordt door onzen Ridder, in navolging van den vermaarden ROESEL, tot on-

Roeselius viderant & descripserant, Hydras nasci aliquoties Hyeme egomet vidi, ut dubium amplius non sit. *Zoöph.* p. 28, 29.

(1) *Hydra* Tentaculis subdenis brevioribus. *Syst. Nat.* XII. Gen. 349. LEEUWENHOEK *Phil. Trans.* VOL. XXIII. N. 283, p. 1494. TREMBL. *Polyp.* I. p. 22. T. 1. f. 1. Polyp. 1. Sp. Polypus multibrachiatus viridis. ROES. *Ins.* III. Polyp. 531. T. 88, 89. Polypus viridis. SCHÆFFER *Abhandl.* I. Band. N. 5. p. 235. Tab. 1, 2, 3. Hydra viridissima. PALL. *Zoöph.* 31. Groene Polypus. *Lyst der Plantd.* bl. 39.

onderſcheiding der vier gedagte Soorten gebruikt. Dus noem ik dan ook deeze eerſte Soort, de *Groene Polypus*, en PALLAS de *zeer Groene*; want het is zeker, dat dezelve een ſchoone Grasgroene Kleur heeft. ROESEL voegt 'er by, dat zy met veele Armen is voorzien en TREMBLEY onderſcheidtze door de kortheid der Armen. „ De Groene „ Polypen (zegt hy,) zyn de genen die de „ Armen kortst hebben. Zelden heb ik 'er „ gezien, wier langte de halve langte van haar „ Lighaam overtrof, dat is, wier langte meer „ dan een Kwartier Duims was". ROESEL, evenwel, heeft de Armen vry veel langer in de Groene Polypen waargenomen.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

De Heer SCHÆFFER vondt, zo wel als ROESEL, deeze Polypen veel laater dan de anderen, daar TREMBLEY dezelven eerder gevonden hadt De reden hier van is niet ver te zoeken. Laat ons dien aangaande den Pastoor, die het ſchier opgaf dezelven te vinden, hooren ſpreeken „ Ik twyfelde byna, of 'er „ wel een groene Soort van Polypen ware; „ ten minſte geloofde ik, dat dezelve zig niet „ onthield in onze Wateren: doch in de vol„ gende Zomer werd ik anders onderrigt, en „ ik vond tevens de oirzaak uit, waarom dee„ ze groene Polypen zo lang myne Ontdekking „ ontſnapt waren. Ik hadze tot dien tyd toe „ niet op de regte plaats gezogt. De andere „ Polypen waren my altyd voorgekomen in „ ſtroo-

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

„ ſtroomende Wateren; derhalve was ik alle
„ Moerasſen voorbygegaan; doch eindelyk
„ vond ik ze in tweë Plasſen by onze Stad,
„ Regensburg, onmiddelyk voor het zogenaam-
„ de Proeveninger Woud. De eene, die laagst
„ legt, heeft ſomwylen den toevloed van ee-
„ nige naby gelegene Bronnen; doch de ande-
„ re, die de hoogſte is, ſchynt haaren oir-
„ ſprong daar van te hebben, dat het Regen-
„ water niet ſchielyk kan wegzakken in den
„ Kleijigen Grond, en daarom is deeze Plas
„ ook aan groote veranderingen onderhevig.
„ Men treft 'er ſomtyds weinig, ſomtyds veel,
„ en dikwils geen Water in aan".

„ Toen ik eens, met een ander inzigt, uit
„ deeze beide Plasſen Gras en Water naar
„ myn Huis liet brengen, vond ik s'anderen-
„ daags, tot geen kleine verwondering en
„ vreugde, zo wel de Gras-Steelen en Bla-
„ deren, als de Wanden van het Glas, vol
„ zulke groene Polypen hangen. Sedert dien
„ tyd heb ik altoos dergelyken in deeze Wa-
„ teren aangetroffen. Zou dit enkel toeval-
„ lig zyn, of beminnen de groene Polypen
„ meer een ſtilſtaand of maar wenig afſtroo-
„ mend Water; in het welke zig de Diertjes,
„ die zy tot haar Voedzel noodig hebben, be-
„ vinden, die in de ſnelvlietende Beeken,
„ waar men de anderen aantreft, niet te vin-
„ den waren?

De Armen.

„ Zy zyn, gelyk de anderen, met beweeg-

„ lyke

„ lyke Armen voorzien , wier getal ook verschillende is. In volwasfenen heb ik niet minder dan zes, doch wel negen, twaalf en somtyds ook agttien Armen geteld. Veelen konden hunne Armen vry lang en tot over de helft des Lighaams uitftrekken, doch anderen scheen dit onmooglyk te zyn, doordien zy dezelven niet half zo lang maakten als het Lighaam. Men zou deeze groene Polypen, derhalve, zo wel als de anderen, in kort en lang ge-armde kunnen onderschei- den. Deeze Deelen ftrekken hun tevens voor Armen en Pooten : zy houden zig niet alleen met dezelven aan andere Lighaamen vast ; zy vangen 'er haaren Roof mede, brengen dien aan den Mond en in de Keel, maar zy begeeven zig ook, door middel der Pooten, van de eene plaats naar de andere. Middelwyl veranderen de Armen in figuur en plaatzing. Somtyds vertoonen zy zig als de Straalen van een Ster, fomtyds als Bladertjes, fomtyds als Draaden, die den Kop omringen. Nu eens zyn zy alle te famen, dan wederom maar één hunner, uitgeftrekt, neemende bovendien allerley, hoekige, Boog-, Slang- en Ringagtige kromten aan.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. Groene.

„ Deeze Armen ftaan rondom den Kop, die in 't midden een Mond of byna ronde Opening heeft, welke zy, gelyk twee Lippen,

Het Lighaam.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.

Groene.

„ taamelyk lang en onder veelerley geſtalten,
„ kunnen uitſtrekken. Het Lyf is uit louter
„ kleine Bolletjes of Korreltjes ſamengeſteld,
„ waar van de inwendigen een onveranderlyke
„ groene Kleur hebben, doch de uitwendigen
„ geheel wit, helder en doorſchynende zyn.
„ Hier door is de geheele Polypus als met een
„ helderen weerſchyn omgeven. Als haar
„ Lighaam zig in de langte heeft uitgeſtrekt,
„ dan is hetzelve gewoonlyk overal even dik:
„ doch anderszins aan oneindige verande-
„ ringen onderworpen. Trekt zig de Poly-
„ pus ſnel en ſterk te ſamen, dan moet, na-
„ tuurlyker wyze, haar Lighaam kleiner en
„ tevens dikker worden; weshalve zy dan
„ Rol-, Kegel-, Spil-, Knop of Knodsagtig
„ wordt, naar dat zy van boven, van onde-
„ ren of in 't midden, de meeſte dikte krygt.
„ Rekt zig haar Lighaam in de langte uit,
„ dan is het of regt, of met één of meer
„ kromten geboogen. Hier by komt nog,
„ dat ook de ingezwolgen Diertjes, en der-
„ zelver verſchillende plaatzing, het Lyf op
„ verſcheiderley wyzen mismaaken. Ik heb
„ als iets byzonders in deeze Polypen aange-
„ merkt, dat de zodanigen, die haare Armen
„ weinig verlangen kunnen, haar Lyf zo veel
„ te meer uitrekken, en dit geſchiedde by
„ veelen zo ſterk, dat zy anderhalf Duim
„ lang wierden. Het tegendeel hadt in de
„ lang ge-armde plaats, want deeze konden
„ haar

„ haar Lyf zeer weinig, en naauwlyks tot het derde deel van die langte, uitrekken. VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

„ De Groene Polypen teelen op dergelyke manier als de anderen voort. De Jongen, naamelyk, komen van zelf uit en aan het Lyf te voorſchyn, en derzelver getal is dan grooter, dan kleiner. Ik heb Moeder-Polypen gevonden, aan welken zes en zeven Jongen te gelyk zaten, van welken, natuurlyker wyze, de een altoos grooter, volkomener en volwasſener was, dan de anderen. In de eerſte opſlag wordt men aan de Moer niets dan een Knobbeltje, gelyk een Kogeltje, gewaar; doch dit verheft zig langs hoe meer, en groeit in minder dan een Uur, tot een klein Rolagtig Stokje, het welke boven en in 't midden allengs ſpitzer wordt, en van boven kleine Punt jes krygt, als Slakken-Hoornen, waar van de Armen worden geformeerd. Op zulk een wyze heb ik meermaalen, zelfs deezen Winter, binnen minder dan een Dag, een jongen Polypus zien uitſpruiten, tot volwasſenheid aangroeijen en zig los maaken van de Moer. My is geen voorbeeld bekend, dat een jonge Polypus, by my, langer tyd, dan ééenen of ten hoogſte anderhalven Dag, tot zyn volkomen uitgroeijing beſteed heeft. In deeze groene Polypen, evenwel gelyk in alle anderen, hangt derzelver ſterke vermenigvuldiging en ſnelle wasdom veel af Jongen.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Groene.*

„ van de Warmte en overvloed van Voedzel. „ Dus kan men zeggen, dat zy in de Zomer „ meer en fpoediger dan in de Winter voort- „ teelen : doch, wanneer men ze 's Winters „ warm houdt en het noodige Aas kan geeven, „ dan zal het byna eveneens, met hunne „ Voortplanting, als in de Zomer zyn.

Mismaaktheden.

„ Behalve de Konftige Wanfchepzels, die „ men door fnyden en opfplyten van dee- „ ze zo wel als van de andere Polypen vormt, „ hebben ook Natuurlyke mismaaktheden on- „ der dezelven plaats. Ik heb eens eene Groe- „ ne Polypus gezien, waar aan, behalve een „ Jong op de gewoone plaats, nog een ander, „ geheel boven, digt by de Armen zat. In een „ ander Polypus was ieder Arm, van boven, „ in een ronde Knop veranderd. Dit Schep- „ zel bleef, omtrent zes Weeken lang, onbe- „ woogen op eene zelfde plaats en in het „ zelfde postuur ; doch toonde niettemin „ Leven en Gevoel, als men 't aanraakte. Ik „ kwam het by toeval te verliezen. Voorts „ heb ik zulk eene Polypus gezien, welke, „ zo wel als haare Jongen, het bovenfte des „ Lighaams benevens de Armen ontbrak, rek- „ kende zig nogthans uit en famentrekkende. „ Eindelyk is my 'er ook eene ter hand ge- „ komen, daar het bovenfte deel gelyk een „ Jong aan 't Lighaam zat, en niettemin „ was dit Wanfchepzel fpringleevende.

Byzonderheden.

„ Dit alles hebben de Groene Polypen

„ met

„ alle de Arm-Polypen gemeen, doch thans „ zullen wy agt geeven op hunne byzonderheden. „ heden. 1. De Kleur der anderen is zeer „ veranderlyk, en volgt gemeenlyk die der „ verflondene of uitgezoogene Insekten, ja „ zy worden, wanneer zy lang zonder Voedzel „ zel zyn geweest, geheel doorschynend en „ helder, als Glas: doch deeze Groenen is „ de Kleur weezentlyk eigen. Zulks blykt „ daar uit, ten deele dat de groene Kleur, „ hun Lyf mag met zulke Diertjes opgevuld „ zyn, als het wil, altoos de overhand be- „ houdt; ten deele dat dezelve door uithongering „ ring niet verdwynt, en zelfs lang stand „ houdt, wanneer menze in Wyngeest, Pekel „ of Loog, geworpen heeft. 2. Daar, in „ andere Polypen, de Kleur des Lighaams zig „ maar door een klein gedeelte der Armen uit- „ strekt, gaat in deeze de Groene Kleur ten „ ende uit, zodanig, dat by de sterke uitrek- „ king der Armen nog altoos aan derzelver „ uiterste Punten groene Knopjes of Korreltjes „ jes worden aangetroffen. 3. De plaats, waar „ in dezelven de Jongen gewoonlyk uit het „ Lyf komen, maakt een derde byzonderheid. „ In de anderen is dezelve omtrent op de helft „ der langte van het Lighaam, doch in de „ Groene veel verder naar om laag toe. Zy „ mogen enkelde, weinige of veele Jongen te „ gelyk uitschuiven, men zal die gewoonlyk „ digt by den Voet aantreffen. 4. De manier

VI. Afdeel. LXXX. Hoofdstuk.

Groene.

D 3 „ van

VI. AFDEEL LXXX. HOOFDSTUK. *Groene.*

,, van Voeding is ook verſchillende. Andere ,, Polypen aazen niet alleen op kleine, maar ,, ook op taamelyk groote Water-Diertjes: ,, zy zyn in ſtaat om de Water-Luizen, Water-Vlooijen, Water-Slangetjes of Aaltjes, ,, andere Water-Wormpjes en Schulpdiertjes, ,, met hunne Armen aan den Mond te brengen ,, en te verſlinden; doch de Groene Polypen, ,, inzonderheid die zeer korte Armen hebben, ,, moeten zig met de kleinſten, ja dikwils met ,, de zodanigen vergenoegen, welke eerst uit ,, de Eytjes gekomen zyn, en dewyl deeze ,, kleine Diertjes byna het Oog ontglippen, zo ,, ſchynen zy van niets te leeven. Mooglyk ,, vinden zy in ſommige Wateren Diertjes, ,, die tot hun Aas dienſtiger zyn, dan de ,, genen, welken aan de andere Polypen tot ,, Aas verſtrekken. Ook ſchynen hunne Armen zo bekwaam niet tot het vangen der ,, Inſekten, als die der anderen, aan welken ,, byna alles, dat 'er aanraakt, zitten blyft. ,, Misſchien zyn deeze Armen zo ſterk niet, ,, of mooglyk niet voorzien met dergelyke ,, Haakjes of Klaauwtjes, als 'er beſpeurd ,, zyn in andere Arm-Polypen.

Zy zyn gemakkelyk op te pasſen,

,, Men kan nog het volgende als eene Vyfde ,, Byzonderheid beſchouwen. Daar de andere Polypen zeer ſchielyk omkomen, indien ,, 'er niet geduurig friſch Water aan gegeven ,, wordt, zo kan men de Groenen geheele ,, Maanden in 't zelfde Water houden. Ik ,, heb

„ heb werkelyk een menigte van groene Polypen nog in dat zelfde Water, waar in zy my voor vyf Maanden gebragt werden, zonder dat ik 'er een Druppel ander Water heb bygedaan. Deeze veroirzaaken my derhalve geene andere moeite, dan dat ik hun eenmaal 's Weeks met het noodige Onderhoud voorzie. Hebbende in verscheide Glazen de menigte van Zakdiertjes, Water-Vlooijen, Mosseltjes en dergelyken, giet ik slegts dat Water door een fyn Linnen Doekje, scheid de grootsten van de overigen af, en houd dan het Lapje, met de kleinste Waterdiertjes, die daar op zyn blyven leggen, in het Glas, waar de Polypen zig bevinden.

VI. LXXX. HOOFDSTUK. *Groene.*

„ De groene Polypen, eindelyk, schynen veel vlugger en onrustiger te zyn, kunnende zig gezwinder her- en derwaards begeeven, dan de anderen, die dikwils Dagen en Weeken op eene zelfde plaats blyven, inzonderheid, wanneer zy een genoegzaamen Voorraad hebben van Aas. Zo zy zig ook naar elders begeeven, zulks geschiedt met een zeer langzaame verplaatzing. De Groene, in tegendeel, kunnen zeer gezwind voortwandelen, ja het schynt hun byna onmooglyk te zyn, op eene zelfde plaats te vertoeven. Ik hebze bykans om 't Kwartier, of om 't half Uur, op eene andere plek aangetroffen, en, wanneer ik iets aan

en veel vlugger dan de anderen,

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

„ eene wilde waarneemen, zo moest ik die „ geduurig, dan hier dan daar, opzoeken".

Groene.

Men ziet hier uit, dat de Groene Polypen de pleizierigften en bekwaamften zyn, om tot Liefhebbery en Natuurkundig onderzoek in Glazen te houden. Ook moeten zy in Vyvers van zuiver verfch Water, hier te Lande, niet ongemeen zyn: want zy waren de eerften, welken de Heer TREMBLEY op Sorgvliet, by 's Gravenhage, vondt. Zy gaven den Heer SCHÆFFER gelegenheid tot de twee volgende Waarneemingen, die op de anderen niet zo wel waren werkftellig te maaken.

Taay van Leven,

Deeze Polypen, als gemeld is, gevonden hebbende in een Moerasfige Grond, die door den Regen tot een Waterplas wordt en dan wederom geheel uitdroogt; zo kwam het hem zeer zeldzaam voor, dat, als dit Moeras veertien Dagen of drie Weeken volkomen zonder Water was geweest, en het Vee de Aarde daar in, als 't ware, hadt omgeploegd, wanneer hetzelve alsdan door een Onweder of Plasregen fchielyk met Water gevuld werdt; hoe hy aanftonds, den volgenden Dag, de groene Polypen daar in weder kon aantreffen. Dit hadt zyn Ed., in de voorgaande Zomer, meer dan zesmaal laaten onderzoeken, en het was hem nooit gefeild: vraagende daar op. „ Waar blyven deeze Polypen, wanneer het „ Water is uitgedroogd? Kunnen zy zig in de

„ Slyk

„ Slyk ettelyke Weeken verbergen, en in 't „ Leven houden? Waar belanden zy, als de „ Slyk zo droog wordt, dat zy van de Hitte „ fcheurt? Kunnen zy zig nog in tyds dieper „ nederlaaten, en alsdan, wanneer het regent, „ in ettelyke Uuren weder opwaards en te „ voorfchyn komen? Of hebben deeze Poly- „ pen Eijeren, die zig in de drooge Slyk ont- „ houden, en, wanneer het regent, op ftaande „ voet uitkomen, wordende in eene zo korte „ tyd volmaakte Polypen? Hoe komt het dan, „ dat ik, onmiddelyk na de Regenvlaag, niet „ alleen kleine en nog onuitgegroeide, maar „ ook zulke Polypen gevonden heb, daar reeds „ vier en meer Jongen aan zaten. Konden „ dezelven in minder dan twaalf Uuren ont- „ ftaan zyn? Zo weinig is ons nog bekend van „ Natuurlyke Zaaken.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Groene*, beftand tegen Vorst.

„ Met deeze zeldzaame Waarneeming is de „ volgende taamelyk overeenkomftig. Daar „ wy in het begin deezes Jaars, den 2 Febru- „ ary, een zo zwaare Koude hadden, dat de- „ zelve den vyftienden graad onder het Vries- „ punt bereikte, zo was ik begeerig om te „ zien, hoe het met de Groene Polypen in de „ Moerasfen, daar ik dezelven tegen 't end „ des voorigen Jaars in gelaten had, mogte „ gegaan zyn. Ik zond derhalve Volk daar „ heen, liet het Ys open hakken, en een taa- „ melyke menigte van Gras en andere ruigte, „ die men onder 't Ys van daan haalde, naar

D 5 „ huis

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Groene.*

„ huis draagen. Dewyl dit Moeras een goed „ half Uur van onze Stad legt, zo was, na- „ tuurlyker wyze, in die zo groote Koude, „ al dat Gras en Water, in het naar huis draa- „ gen, op nieuws te ſamen gevrooren. Als „ ik nu dit Water, in een warm Vertrek, hadt „ ontdooijen en twee Dagen ſtaan laten, zo „ zag ik in myn Glas alles vol groene Poly- „ pen, die geheel friſch leefden, en zig al- „ lengs ook voortplantten. Hoe zonderling „ moet dan niet het maakzel en de Levens- „ kragt van deeze Diertjes zyn?"

De Heer SCHÆFFER geeft zyn vermoeden op, dat het misſchien met deeze Polypen eveneens mogte gelegen zyn, als met de voorgemelde Raderdiertjes van BAKER, en met de Aaltjes in Verzengde Tarwe door NEEDHAM ontdekt. Hy vergelykt dezelven, in deezen, by de Zaaden der Planten, en dit zou dan tot nader bevestiging ſtrekken, dat de Polypen Plantdieren zyn.

ROESEL heeft veele dergelyke en andere byzonderheden, in deeze Soort van Polypen, waargenomen, en dezelven in hunne verſchillende postuuren, zeer duidelyk, op twee Plaaten afgebeeld. Dewyl zyn Werk in 't Nederduitſch vertaald en uitgegeven wordt, zo heb ik daar van weinig ontleend. De Liefhebbers kunnen zyne beſchryving van de Eigenſchappen der groene Polypen met het voorgemelde van SCHÆFFER vergelyken, of

zelf

zelf deeze aartige Diertjes gaan waarneemen. alleenlyk geef ik hier, tot opheldering van het bovenstaande, in *Fig.* 3, Plaat CXXXIX, de Afbeelding van zulk een Plantdier, sterk vergroot met twee Jongen aan 't Lighaam, waar van het een de Armen uitgestrekt, het andere dezelven ingetrokken en het Lyf verkort heeft. Aan den ouden of Moeder-Polypus zyn de Armen ook taamelyk lang uitgestrekt. Zy kunnen dezelven, zo ROESEL aanmerkt, somtyds zodanig uitrekken, dat die tweemaal de langte hebben van het Lighaam, doch zy doen dit zo dikwils niet als de anderen. Dan zyn de Armen ook aan 't End, gelyk men in deeze Afbeelding ziet, met een Knopje gewapend.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Groene.*

(2) Polypus *met ongevaar agt zeer lange Armen.*

II. *Hydra fusca;* Lang gearmde Polypus.

De Heer PALLAS noemt deeze Soort *Oligactis*, waar mede hy de dunte der Armen zal bedoelen; want in getal van Armen verschilt dezelve niet genoegzaam met de anderen, om daar van den naam te hebben. LINNÆUS noemt

(2) *Hydra* Tentaculis suboctonis longissimis. *Syst. Nat.* XII. Polypi Sp. 3. TREMBL *Polyp.* I. p 22. T. I. fig. 3, 4. ELLIS *Corall.* T. 28. f. C. Polypus fuscus ROES. *Ins.* III. Polyp. 505. T. 84, 85. SCHÆFF. *Abhandl.* I. Band. bl. 155. Tab. 1, 2, 3. Hydra Oligactis. PALL. *Zoöph.* 1. Polypus met lange Armen. *Lyst der Plantd.* bladz. 37.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Lang gearmde.*

noemt haar de *Bruine Polypus*, doch de Kleur alleen maakt de onderfcheiding niet. Het is de Derde Soort van TREMBLEY, die de langte en dunte van derzelver Armen in Plaat zeer fraay heeft voorgefteld; waar uit blykt, dat zy dezelven niet dikwils tweemaal, gelyk het de Heer BODDAERT vertaalt, maar wel tienmaal zo lang als het Lyf kunnen uitftrekken, zo de Heer PALLAS zegt. Door ROESEL is ook deeze Polypus, in zyne verfchillende postuuren, op twee Plaaten afgebeeld: maar de Heer SCHÆFFER heeft daar over een byzonder uitvoerig Vertoog uitgegeven.

Gedagte Pastoor, na het uitkomen van TREMBLEYS Werk, veele Jaaren agtereen, omftreeks Regensburg, vrugteloos gezogt hebbende naar Arm-Polypen, vondt deeze Soort eindelyk, in 't voorfte des jaars 1753, digt aan de Stad menigvuldig. In andere deelen van Europa, echter, fchynen de Groene en Geele of Witte Polypen gemeener te zyn. De Heer MARTINET vondt die beiden, in de Wateren omftreeks Leiden, menigvuldig. In Noordholland zyn zy aan zyn Ed. ook voorgekomen. De Heer BODDAERT berigt my, dat hy de Gemeene Polypen aan Westbroek, Agttienhoven en daaromftreeks, zeer veel, op de Water-Eppe, doch by Jutphaas zeer weinig gevonden heeft. Van deeze lang-ge-armde maakt zyn Ed. geen gewag.

SCHÆF-

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

SCHÆFFER de Arm-Polypen der Zoete Wateren dus gevonden hebbende, dagt daar in veel nieuws te ontdekken, doch zyn Eerwaarde bespeurde wel haast, dat deeze Stoffe door den Heer TREMBLEY, in deszelfs driejaarige onderzoekingen op Sorgvliet by 's Gravenhage, zodanig doorgrond was, dat hy 'er weinig by kon voegen. Ja de Pastoor geeft zyn Ed. nog dit uitmuntende getuigenis: „ ik heb al het gene, dat door hem beschreeven is, en alles even zodanig, als hy „ het heeft, ten naauwkeurigste aangetroffen". Zyn Eerw. geeft derhalve zyne Waarneemingen meer tot bevestiging dan tot vervulling der Waarneemingen van den Heer TREMBLEY op, en toont daar mede zyne eerlykheid en zugt tot bevordering van de kennis der Natuurlyke Historie.

De Heer SCHÆFFER maakt in zyn Vertoog, gelyk de Heer TREMBLEY, eenige Afdeelingen. In de Eerste spreekt hy van het gene de Gestalte, Structuur en Beweeging der bruine Armpolypen betreft: in de Tweede van derzelver Voedzel of Aas, de manier van hetzelve te vangen, in te slokken enz. De Derde Afdeeling handelt van derzelver Voortplanting. De Vierde behelst de Proeven door hem op deeze Diertjes in 't werk gesteld. In de Vyfde, eindelyk, geeft hy eenige Bedenkingen op, aangaande derzelver inwendig Maakzel, dienende voornaamelyk

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. lyk tot verklaaring der zonderlinge Verschynzelen, welke zig in deeze Schepzeltjes openbaaren.

De Levenswys verklaard. Plaat CXL. *Fig.* 1. Schoon de Pastoor de Polypen allereerst aan 't Kroos of Water-Linzen gevonden hadt, kwamen zy hem doch vervolgens aan allerley dingen in 't Water voor. Het schynt hun even 't zelfde te zyn, of zy een Stokje, Strooitje, Worteltje, Blaadje, Steentje aangrypen; ja de Huisjes van leevende Dieren dienen hun dikwils tot een Voetsteun. Dus heeft hy ze aan de Kokertjes van Water-Rupsen, aan de Schaalen van Water-Slakjes, zo wel als aan het Kroos en de kleinste Soort van Plompen, het overvloedigste gevonden; zittende aan derzelver Bladen, Steeltjes en Wortelen, gelyk dit door zyn Eerw., tot opheldering van de Huishouding der Polypen vertoond wordt. Ik heb die Afbeelding, met eenige verandering en mooglyk ook verbetering, op Plaat CXL, van hem ontleend

Manier van loopen. Aldaar wordt, in Natuurlyke grootte, (*Fig.* 1.) de Gestalte deezer lang gearmde of bruine Polypen, in de verschillende Postuuren, die zy maaken, voorgesteld. Het aanmerkelykste, daar omtrent, is hunne Manier van loopen, 't welk zy gemeenlyk byna als de Landmeeter of Spanrupsen doen. Als zy met het agterdeel of de Staart op een plaats zitten, van waar zy zig naar elders willen begeeven, dan buigen zy de Armen en het Lighaam Boogswyze derwaards

waards om, gelyk Letter *a* aanwyst, en, na dat zy zig met een of meer Armen hebben neergezet, als in *b*, ligten zy de Staart op en trekken die naar zig toe, gelyk in *c*. Als zy de Staart daar weder vastgezet hebben, maaken zy de Armen weder los, en zetten den Kop voort, als in *d*. Die beweeging doet hun aanmerkelyk vorderen, doch zo veel niet als op een andere manier, welke men Tuimelen kan noemen. Ten dien einde gaan zy in 't eerst, als by *e*, eveneens te werk, met het Lighaam om te krommen, en de Armen neer te zetten als by *f*, maar dan ligten zy de Staart geheel in de hoogte, gelyk g vertoont, en zetten die aan de andere zyde weder vast, als by *h*. Somwylen ook trekken zy zig, 't zy ſtaande of hangende, alleenlyk met hunne Armen voort, 't welk doch een zeer traage trant van loopen is, meer gelykende naar het kruipen der Slakken.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

De manier van Samenleeving deezer Schepzelen wordt in de zelfde Afbeelding met Letter *i* aangeweezen. In die Geſtalte vondt de Heer SCHÆFFER hun s'anderendaags, na dat hy ze de eerſte maal ontdekt hadt; gelykende naar een menigte van Worteltjes, die om en om met andere dunnere Vezeltjes of Draaden behangen ſcheenen te zyn, en, dewyl zy door gebrek van Voedzel zeer bleek geworden waren, twyfelde hy zeer wat hy 'er van zoude maaken, tot dat hy 'er een oogſchyn-

Samenleeving.

VI. AFDEEL. LXXX HOOFD STUK. *Lang gearmde.*

schynelyke beweeging in gewaar wierdt, die men niet dan voor Dierlyk kon houden; als geschiedende uit eenige Drift of Ingeeving der Natuur, ten nutte van het Schepzel. Ook zag hy, zo dra men het Glas aanraakte, of eenige de minste beweeging in het Water maakte, dat deeze Armen, hoe lang ook, zeer verkort, ja somtyds dermaate ingetrokken werden, dat 'er byna niets van overbleef.

Intrekking des Lighaams. *Fig.* 2.

Zodanig eene ontrusting maakt, bovendien, dat het Lighaam der Polypen onbegrypelyk ingetrokken wordt. Men ziet daar van in *Fig.* 2 de voorbeelden. ,, Eenigen zien 'er dan, ,, zegt SCHÆFFER, gelyk een Kegel uit, die ,, met zynen Top aan het een of andere Lighaam zit, gelyk *a*, of zy zyn byna overal ,, even dik, als *b*, en nog anderen hebben tusschen het Lyf en het Agterste een aanmerkelyke Kneep, gelyk *c* aanwyst: zo dat sommigen naar een Raap of Rammenas gelyken, ,, en wat veranderde Gestalten, van dien aart, ,, men meer bedenken zou kunnen, formeeren. ,, Ja als men 't Kroos of andere Ruigte uit het ,, Water haalt, zo vertoont dikwils de geheele Polypus niets meer dan een klein Knobbeltje of Puistje, als met *d* is aangeweezen."

Verschilde Postuuren.

Van de zonderlinge Postuuren, welken deeze Polypen stil zittende maaken, geeft ook Letter *e* een voorbeeld, alwaar het Schepzel naar een Posthoorntje gelykt, en Letter *f*, daar het

het met den éénen Arm aan een Blaadje hangt: doch ten dien opzigte keeren wy terug tot *Fig.* 1, alwaar de omkromming van het Lighaam, met zeer ingekorte Armen, door de Letters *k*, *l* aangeduid wordt. Aan den anderen kant kan ook het Lighaam zig ongemeen uitrekken, gelyk Letter *m* aanwyst. Dit doen de Polypen meest en ſterkst, wanneer zy lang zonder Voedzel zyn geweest. „ In zulk een „ Hongersnood hebben veelen van myne Poly„ pen van de derde Soort, zegt SCHÆFFER, „ (waar door hy deeze lang-gearmde ver„ ſtaat), hunne gewoone Lighaams-langte niet „ alleen tot een Duim, maar dikwils ook tot „ twee Duim en daar boven gebragt".

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

De Heer TREMBLEY verzekert, dat hy nooit een Polypus hadt zien zwemmen of tot zwemmen hadt kunnen brengen. Mooglyk heeft daarom ook de Heer PALLAS niet kunnen gelooven, dat de Heer BASTER zulks van de Polypen der Zeegewasſen gezien hadt. De Pastoor zegt, dat deeze Arm-Polypen niet zelden gewoon zyn, midden in 't Water, geheel los en vry, van de eene plaats naar de andere te zwemmen. Het postuur, dat zy in deezen maaken, was, zo menigmaal hy hun hadt zien zwemmen, met de Armen Boogswyze naar agteren omgekromd; des de geheele Polypus, alsdan, niet kwaalyk een ſpringend Fonteintje afſchetst. Tot zwemmen, nog- thans,

Zwemmen.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. thans, hadt hyze door Konst niet kunnen brengen.

Kleur. „ De Kleur deezer Polypen (zegt SCHÆFFER) „ is geheel onbestendig, en men kan naauw- „ lyks met zekerheid zeggen, welke hun na- „ tuurlyk en eigen zy. Wanneer men uit een „ Greppel veelen te gelyk neemt, dan zal „ men bevinden, dat eenigen meer, anderen „ minder, rood, geel, bruin, groen, ja zwart „ en van andere Kleuren zyn, en dat altoos „ de eene meer doorschynende is dan de ande- „ re. Men zal verder gewaar worden, hoe de „ zelfde Polypus verscheiderley Kleuren ag- „ tereen aanneemt, zynde het ééne Uur rood, „ het andere Uur wederom anders. Ja men „ zal Polypen aantreffen, die als 't ware uit „ veelerley Kleuren famengesteld zyn, en zig „ bont vertoonen. Deeze verandering ont- „ staat ten deele daar van, dat zy min of „ meer samengetrokken zyn, ten deele van „ de Kleur der ingezwolgene Diertjes, welke „ door de Huid heen schynen. Edoch, wan- „ neer ik derzelver gewoonlykste Kleur moest „ opgeeven, dan zou ik my voor de bruin- „ roode of donker bruine verklaaren".

Lighaams-Gestalte. *Fig.* 3. 't Is zeker, dat de Pastoor hier van de Lang-ge-armde spreekt, onder welken hy ook groene, van de voorgaande Soort verschillen-lende, waargenomen hadt. ROESEL bevondt even 't zelfde in de lang-gearmde omstreeks Neu-

Neuremburg, weshalve hy dezelven ook door de figuur der Armen onderſcheidt, noemende die Hoornvormig, doch dit is minder eigen: want de Armen gelyken alleenlyk in een ſamengetrokken ſtaat naar Hoornen, en mooglyk niet meer dan in de andere Polypen. De uitgeſtrekte Armen komen eerder als Draaden voor: gelyk dit niet alleen by Letter *i*, in *Fig.* 1; maar ook zeer duidelyk blykt in *Fig.* 3, welke de Lighaams-Geſtalte van deeze Polypus, by ſterke Vergrooting, voorſtelt.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

De Kop en Mond.

De Polypus beſtaat uit een Kop *a*, een Lighaam *b*, een Staart *c*, en de Armen *e e*. De Kop is het bovenſte ronde deel, dat zig in ſommigen als ſtomp en geknot vertoont, in anderen als een Knopje, en in ſommigen, gelyk alhier, Kegelvormig uitpuilt. In dit laatſte geval ziet men weinig van den Mond, die dan ſlegts naar een Kloofje of Naadje gelykt; doch hoe meer de Kop ingetrokken wordt, hoe meer zig de Mond, uit twee Lippen beſtaande, openbaart: ja, als de Kop geheel ſtomp en plat is, dan wordt men in 't midden een ronde, aan den rand hoekige Opening gewaar, door welke men eenigermaate in het Lyf van den Polypus kan inzien.

Holte des Lighaams.

„ Het valt zeer ligt (zegt SCHÆFFER) „ zig te overtuigen, dat het Lyf deezer Arm- „ Polypen hol, en naar eene egaal doorboor- „ de Pyp gelykende zy. Men kan dit, by „ helder Daglicht, ook met de bloote Oogen, „ doch

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.

Lang gearmde.

„ doch dan het beste zien, wanneer men het „ Lyf eenige maalen, zo wel overdwars als „ in de langte, van elkander ſnydt. In 't eer- „ ſte geval zal men zo veele Stukken van hol- „ le Pypjes voor zig hebben, als men het Lyf „ van den Polypus maalen heeft doorgeſnee- „ den, en in 't laatſte geval zal het Lyf eene „ ordentlyke in het midden overlangs verdeel- „ de Pyp zyn. De omkeering des Lighaams, „ die of Natuurlyk of door Konſt geſchiedt, „ even als een omgeſtroopte Kous, doet zulks „ nader blyken".

Verteering.

Deeze holligheid des Lighaams wordt door TREMBLEY de Maag genoemd, doch SCHÆFFER verbeeldt zig, dat dezelve veeleer een ſoort van Krop zy, als in de Vogelen, of Voormaag, gelyk in de Viervoetige Dieren; waar in de Spyzen worden opgegaard. Zyn Eerw. houdt veeleer de uit- en inwendige Korreltjes of Bolletjes, waar uit het Lyf beſtaat, voor zo veel duizend Openingen en Zuigpypjes, welke de plaats van een eigentlyke Maag vervullen en de Verteering bewerkſtelligen. Hy ſtaat derhalve niet toe, dat deeze Schepzeltjes, buiten en behalve de gedagte Holligheid, geene Werktuigen tot de Spys - Verteering hebben zouden, gelyk het denkbeeld van TREMBLEY was: maar meent, dat de geheele Huid met louter kleine Zuigbuisjes en nog kleinere tot dezelven behoorende Vaatjes, bedekt zy, die het Voedzel inneemen

men en door de zelfstandigheid verspreiden. Ik vind echter geen zwaarigheid, om de gedagte Holligheid, even als in de Wormen en andere Diertjes, voor Maag en Darmen te gelyk te neemen; te minder, dewyl de grove deelen van het Aas niet verder komen, en uitgezoogen zynde door den Mond weder geloosd worden.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

De Armen.

Gelyk de zelfstandigheid des Lighaams, of de Huid, welke deezen Zak omringt, als in *Fig.* 3, uit louter kleine Bolletjes bestaat, heeft even 't zelfde ook in de Armen *e*, *e* plaats. Dit maakt dezelven tot die bystere langte uitrekbaar, welke, als gezegd is, wel tienmaal de langte des Lighaams overtreft. Zouden niet, tot derzelver zo geweldige samentrekking dat zy geheel verdwynen, kleine Spiertjes vereischt worden, die aan Ringetjes vast mogten zyn, of heeft daarin iets dergelyks plaats, als in de werking der Zenuwen? Hoe minder men zodanige Werktuigjes daar aan heeft kunnen verneemen, hoe meer de almagt van den Schepper in deezen uitblinkt. Ondertusschen zyn deeze Korreltjes aan de Armen, wanneer de Polypus dezelven uitgerekt heeft, altoos wat van elkander afgezonderd; waar uit blykt, dat zy de zelfstandigheid niet geheel uitmaaken. De Haairtjes tusschen dezelven uitsteekende, welken de Heer TREMBLEY aan de Armen ontdekte, heeft SCHÆFFER, zelfs

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

zelfs met het Zonne-Mikroskoop, niet kunnen waarneemen.

De Staart.

In de Lighaams-gestalte van deeze lang-gearmde Polypen is, met die der voorgaande Soort, een aanmerkelyk verschil, ten opzigt van het onder-end, dat in de Groenen allengs verdunt, tot dat het in het Voetje, dat een weinig Knopagtig is, eindigt; daar het in deeze een zeer kennelyke Staart uitmaakt. Dit Staartje heeft byna de helft der langte van den geheelen Polypus, zynde niet veel korter dan het bovenste gedeelte, 't welk de gezegde Holligheid, Zak of Maag, bevat. Het onderscheidt zig aanstonds van het Lighaam door zyne dunte, gelyk in *Fig.* 3, by Letter *c*, blykt, en tevens doordien het geheel wit is en blyft, in alle de Kleur-Verandering van deeze Soort. Mooglyk zal hetzelve geheel uit die Korrelagtige zelfstandigheid bestaan, welke den Rok of Wanden uitmaakt van het Lighaam *b*.

Voedzel.

Het Voedzel der Polypen bestaat niet alleen in Water-Vlooijen en Water-Luizen of Zakdiertjes, van welken zy tot agt of tien en meer in de Maag kunnen stoppen, maar ook in veel grooter Soort van Diertjes. By Letter *p*, in *Fig.* 1, ziet men zodanig een van deeze Lang-gearmde Polypen, wier Lighaam reeds gevuld en als een Zak uitgespannen is door een menigte van zodanige Schepzeltjes, die men Water-Vlooijen noemt, terwyl

wyl eenige Armen nog bezig zyn met anderen te vangen. By Letter *t* wordt men eene gewaar, die vol Aas en reeds gesloten als een toegetrokken Beurs, met slappe korte Armen zonder beweeging hangt. By *o* is 'er een bezig aan 't inzwelgen van een zogenaamde Water-Luis. De Letter *n* wyst 'er aan, die een rood Mugge-Wormpje tragt in te slokken; en *m* een andere, die, regtoverend staande, een Water-Duizendbeentje vangt. Het Haft wordt, in zyn zwemmende staat, ook niet zelden aangetast door deeze Plantdieren.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. Lang gearmde.

Onze Afbeelding, *Fig.* 3, wil eenigermaate duidelyk voor Oogen stellen, hoe de Polypen te werk gaan met het vangen van hun Aas. Een Water-Vloo ziet men aldaar, by *d*, sterk vergroot zynde, aan het End van eenen Arm blyven hangen, die zo dun als Spinrag is. Niettemin kunnen de gedagte Schepzelen, al zyn het zodanigen die een aanmerkelyke kragt bezitten, wanneer zy aan den Arm van een Polypus raaken, het zelden ontworstelen. ROESEL heeft, aan 't End van ieder Arm, een klein Knopje ontdekt, en dus zou men mogen denken, of deeze Polypen hunne Prooy ook op dergelyke manier magtig wierden, als de Indiaanen op 't Zuid-end van Zuid-Amerika de Paarden vangen; te weeten, door dezelven een Steen, die aan 't End van een Touw is, om den Hals te slingeren; doch behalve dat de Heer SCHÆFFER der-

Het vangen van Aas.

VI. AFDEEL LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

gelyke Knopjes niet vertoont, zo weet men, dat de Diertjes niet altoos aan 't End, maar somtyds ook elders aan de Armen hangen blyven. Mooglyk is het, derhalve, een aankleeving, door middel van eenig Slymerig Vogt, 't welk de Armen kunnen uitgeeven, die zig dan verder om het Aas strengelen, en het naar den Mond brengen (*). Indien de Polypus bevindt, dat hem de Worm dus te sterk is, zo neemt hy andere Armen te hulp, en omwindt het Schepzel daar mede zodanig, dat het zig niet beweegen, veel minder ontsnappen kan.

Het inzwelgen.

„ Het is, in dit geval, niet weinig te verwonderen, (zegt SCHÆFFER,) hoe de „ Polypen in staat zyn om Wormen, die wel „ agt- of tienmaal dikker dan zy zelf zyn, geheel, en zonder hun eerst aan stukken te „ breeken, in hun Lyf te brengen. Hier toe „ doet, zonder twyfel, de byzondere gesteldheid van hunne Mond-opening of van derzelver Lippen, het allermeeste. Deze zyn, „ naar alle waarschynlykheid, met eene sterk „ drukkende, en tevens met eene aantrekkende en zuigende kragt voorzien, door welke „ ge-

(*) Onze Pastoor evenwel oordeelt dit niet waarschynlyk, om dat de Armen dan ook onderling aan elkander kleeven zouden, en meent dat het veeleer van de Willekeur der Polypen afhange, of een Worm van hunne Armen zal aangehouden worden, dan niet: doch zonder Werktuigen om aan te vatten komt my dit nog veel minder begrypelyk voor.

„ gemeenschappelyke kragt het dan begrypelyk „ is, hoe tusschen deeze Lippen de Worm zo „ wel vastgehouden, als tevens opwaards in „ het Lyf geperst kan worden." VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Gulzigheid.

Even zo zonderling is, naar zyn Ed. aanmerkt, de Gulzigheid deezer Schepzelen. Zy vergenoegen zig zelden met één Wormpje, niettegenstaande hetzelve grooter dan hun Lighaam is; maar, terwyl zy hetzelve, met eenige Armen, naar den Mond brengen, zyn de overige Armen geduurig in de weer, om nog meer te vangen. Men ziet derhalve dikwils, byna aan alle de Pooten te gelyk, Wormpjes hangen, waarvan verscheidene in 't Lighaam komen, die dan hetzelve wonderbaarlyk doen uitzetten, gelyk de Letter *p*, in *Fig.* 1, vertoont. Hy hadt dus, in een enkele Polypus, wel agt of tien Watervlooijen geteld, terwyl de Armen nog steeds voortgingen met anderen te vangen en aan den Mond te brengen. 't Schynt dat zy daar mede niet ophouden, voor dat de Polypus zig als een Beurs sluit, niet in staat zynde meer Voedzel te ontvangen, gelyk Letter *t* aanwyst.

Alle deeze werkingen, en in 't byzonder de samentrekking van den Mond, of van den Hals, terwyl het Lighaam vreezelyk uitgezwollen blyft, bewyzen, dat de Polypus een weezentlyke Lighaams-holligheid heeft, door haare eigene Wanden bepaald. Hoe was het mooglyk, indien de zelfstandigheid, als Wasch, voor

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. Langgearmde.

voor de drukking week, gelyk PALLAS wil; dat het Aas niet door de Zyden des Lighaams weder uitging. Hoe zou dus de gedagte Samentrekking van den Mond te begrypen zyn. Hoe kon dan het Staartje zyne dunte behouden: want volgens zyn Ed. uitdrukking is het geheele Lighaam van een Polypus onafgebroken Mergagtig, neemende overal Voedzel in, en het ingenomen Voedzel omkleedende; byna, zo ik het begryp, als het gesmolten Wasch of Smeer zig rondom het Katoen tot een Kaars vormt (*).

Wanneer de Water-Wormpjes of Water-Vlooijen en dergelyke Diertjes, tot Voedzel voor de Polypen, niet te bekomen zyn, dan kan men ze met andere dingen te vrede stellen. „ Kleine Insekten, Visch„ jes, Vliegen, als ook grooter Dieren, „ gelyk Waterslakjes en dergelyken: allerley „ Aardwormen, ja zelfs Vleesch, dienen al„ temaal, in tyd van nood, tot derzelver „ Voedzel: met dit onderscheid, echter, dat, „ daar men hun kleine en levendige Wormen „ geheel kan geeven, grootere Wormen en „ levenlooze dingen vooraf in stukken gesnee„ den, en de laatsten inzonderheid in eenige „ be-

(*) Hydræ corpus ——— totum solidum & Medullare, pro admoto Alimento Ceræ instar Digitum admittentis cavari concipio Parenchyma & Alimentis insinuatis sese circumfundere, *Zoöph.* p. 27.

„ beweeging gebragt moeten worden, indien „ de Polypen die zullen aanvatten en inzuigen. „ Want ik heb opgemerkt, dat de Polypen „ dingen, welke zig niet beweegen, of ten „ minfte zig niet fchynen te beweegen, zeer „ zelden aanklampen, laatende die gemeen„ lyk gantfch onverfchillig voorby gaan."

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

Voorts merkt de Heer SCHÆFFER aan, dat het gene aan de Armen van een Polypus raakt, niet altoos aan dezelven moet blyven hangen. Zo zy niet hongerig of ziek zyn, of men iets op haare Armen laat vallen, dat niet tot hun Voedzel dient, dan zal het, zegt hy, zig geenszins daar aan hechten. Hier uit meent de Pastoor te kunnen befluiten, dat het geen Slymerigheid zy, welke de Armen tot vangen bekwaam maakt. Zouden zy dan ook de kleine Haairtjes, welken de Heer TREMBLEY aan dezelven gezien heeft, willekeurig uitbrengen en weder inhaalen kunnen? Of zouden zy, op gelyke manier, niet eenige Slymerigheid, ten dien einde, kunnen uitwerpen? Hier in dunkt my minder zwaarigheid te zyn, dan het Zintuig van 't Gezigt in deeze Schepzelen te onderftellen: terwyl dit alles fchynt verklaard te kunnen worden, door een byzondere fcherpheid van Gevoel.

Bekwaamheid tot Vasten.

„ Wanneer ik de Polypen voor Gulzig „ uitgemaakt heb (vervolgt de Pastoor), zo „ moet men dit met onderfcheid verftaan. „ Daar zyn tyden, dat zy zekerlyk veel eeten; „ doch

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

„ doch daar zyn ook tyden, dat zy weinig „ eeten, en zy hebben, gelyk men op eenige „ plaatſen, by manier van ſpreeken, van de „ Raaven zegt, haare Hongermaanden. In „ de Zomer, en vooral als het warm Weder „ is, vreeten zy het meeſte: doch alsdan is „ 'er ook overvloed van Diertjes tot hun Voed- „ zel, en de Verteering geſchiedt diestyds by „ hun gezwinder, duurende zelden langer dan „ twaalf Uuren. Des Winters en by koud „ Weer eeten zy minst; waar zouden zy dan „ ook Wormen genoeg vinden? Doch zy kun- „ nen alsdan met minder toe: dewyl de Ver- „ teering langzaamer geſchiedt, en dikwils „ eerst na verloop van twee of drie Dagen ge- „ eindigd is. Bereikt de Koude, in de Win- „ ter, eenen hoogen Graad, dan raaken zy „ wel niet om den hals, maar zyn daar door „ zo verdoofd, dat zy een zeer ſtrenge Vasten „ houden, of dan in de Hongermaanden zig „ bevinden: ja, in de Zomer zelfs, en in de „ heetſte Dagen, kan menze langer dan een „ Maand laaten vasten, zonder dat zy deswe- „ gen ſterven."

De langheid van hun Leven is niet gemakkelyk te bepaalen; ſchoon TREMBLEY dezelve op twee Jaaren en daar boven ſtelt. Zy zyn aan Toevallen onderhevig, die dikwils hunnen Levensdraad vroeger afſnyden. Hier onder moet men vooral de Luisjes tellen, daar zy mede bezet raaken, zo men hun niet genoeg

ſchoon

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Lang gearmde.*

ſchoon Water geeft. Voor andere Waterdieren ſchynen zy geen Aas te zyn. De Heer TREMBLEY ten minſte heeft geen uitgehongerde Viſchjes noch Water-Torren daar toe kunnen brengen, dat zy de Polypen, hun voorgeworpen, aandeeden: doch kwam dit ook daar van daan, dat zy te veel in de engte waren? Immers is 't niet onwaarſchynlyk, dat de Polypen zelf tot Aas verſtrekken van andere Waterſchepzelen.

Jongen. Plaat CXL. *Fig.* 4.

De lang ge-armde Polypen teelen op de zelfde manier voort, als ik hier voor, aangaande de Polypen in 't algemeen, en van de Groene in 't byzonder, gezegd heb. „ Men „ zal niet ligt uit een Graft eenige Polypen „ met elkander vangen (zegt SCHÆFFER,) „ daar niet altoos ettelyken onder zyn, aan „ wier Lighaam men een of meer verheffingen, „ als kleine Knobbeltjes of Kegeltjes, ziet „ uitpuilen: ja aan zeer veelen zal men kleine „ Polypen gewaar worden, die 'er zig, even „ als op andere Lighaamen, aan ſchynen vast- „ gezet te hebben". Zyn Ed. vertoont zulks, benevens de trapswyze toeneeming van deeze jonge Polypen, in Plaat. Zelfs ſtelt hy voor, hoe zulk een Jong, nog aan de Moer zittende, reeds de Armen uitſtrekt, en daar mede Waterdiertjes vangt. Dit, niet alleen, maar dikwils komen, aan 't Lyf van eenen Ouden, verſcheide Jongen voor, in byzondere trappen van groey en grootte; gelyk dit by Letter *e*, in

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

in *Fig.* 4, van onze CXL. Plaat, duidelyk gezien wordt, alwaar zig aan het Lighaam van de Moer een Vrugtbeginzel, als een Bot of Knopje, voordoet. De Heer TREMBLEY heeft zelfs Polypen gehad, wier Jongen ieder met drie of vier Jongen, en deeze laatsten wederom met andere Jongen, op eenen zelfden tyd, bezet waren, welken altemaal aan ééne Polypus, als de algemeene Grootmoeder, zig bevonden. Hy kreeg van ééne Moer, in de tyd van twee Maanden, vyfenveertig Jongen.

Voorttee-ling door Uitbotting.

Doch (vraagt SCHÆFFER), komen deeze Jongen weezentlyk uit het Lighaam voort? De reden fchynt ons daar van te overtuigen, en tot verder bewys dient de volgende Proefneeming. „ Men fnyde een Jonge Polypus, „ wanneer die nog de Geftalte van een Kegel „ heeft, overdwars midden door, en dan zal „ men, met het Mikroskoop, zo wel in het „ nog aan deszelfs Lighaam zittende, als in „ het afgefneeden Deel, zeer duidelyk eene „ Opening gewaar worden, gelyk men anders „ ziet, wanneer het Lighaam van eenen Poly- „ pus overdwars in ftukken wordt gefneeden. „ Om nu te onderzoeken, of die Holligheid „ ook gemeenfchap met de inwendige Holte „ van de oude Polypus heeft, zo fnyde men „ haar Lighaam in de langte door, en dan „ zal het gedeelte, waar nog een Stuk van het „ Jong aan zit, een doorgeboorde Plank voor-

„ ftel-

„ ſtellen, en tevens alle overige twyfeling, VI.
„ of de Jonge Polypen iets anders dan een uit- LXXX.
„ groeijend deel van het Lyf der Moer waren, HOOFD-
„ weg ruimen. STUK.

Lang gearmde.

„ Waar zou het anders ook van daan komen, „ dat het Lighaam van het Jong, zo dikwils de „ Moer zig vol gevreten heeft, als dan even „ eens gelyk het Lyf van de Moer uitgezet „ worde; ſchoon dat Jong nog geene Armen, ten „ minſte diestyds nog geenen Worm voor zig „ zelf gevangen of ingezoogen heeft? Wat „ kan doch anders de oirzaak zyn, dat de „ jonge Polypus die zelfde Kleur krygt, wel- „ ke het Lyf van de Moer na de uitzuiging „ der ingeſlokte Wormen aanneemt, en dus „ ook omgekeerd: ja dat zelfs de Kleuren van „ de Oude en de Jongen zig met elkander ver- „ mengen, en eene derde ſamengeſtelde Kleur „ maaken, zo dikwils deeze een Wormpje van „ die, de andere een van een andere Kleur, „ uitgezoogen heeft? Zou dit alles wel kunnen „ plaats hebben, indien de jonge en oude Po- „ lypen geen gemeenſchap met elkander had- „ den door zekere Opening, door welke het „ Voedzel uit het Lyf der Moer in dat van „ de Jongen, en uit dat der Jongen in de „ Moer kon overgaan?

„ Ten minſte zyn dit de Ondervindingen en „ Gronden, welke in 't eerst den Heer TREM- „ BLEY, en vervolgens ook my, na dat ik al- „ les onderzogt, nagedaan, en in alle opzig- „ ten

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Lang gearmde.*

„ ten regt bevonden had, overtuigd hebben, „ dat de Jonge Polypus zekerlyk uit het Lyf „ van de Moer, gelyk een Spruit of Takje „ uit den Stam van een Boom, uitgedreeven „ worde en te voorfchyn kome. En, wanneer „ iemand nog daar aan twyfelen wilde, dien „ zou niet beter te raaden zyn, dan dat hy „ zelf de gedagte Proeven nadeed, en vervol- „ gens vonnis ftreek, volgens het gene zyn „ Oogen zelf hadden gezien.

De Eijerlegging twyfelagtig.

„ Is nu deeze Stelling zeker, dan heeft „ men, ten minfte in dit flag van Voortplan- „ ting, noch naar Eijeren, noch naar een by- „ zonder Geflagt in de Polypen, om te zien. „ Zy zyn zodanig gefchapen, dat zy niet al- „ toos Eijeren, en tweederley Sexe in 't ge- „ heel niet, tot haare Voortplanting behoe- „ ven. Dit ftrydt, wel is waar, met de oude „ Stelling, dat alles uit een Ey, en door ver- „ menging van verfchillende Sexen, zynen „ oirfprong heeft: doch wat kan het de Natuur „ helpen, dat men by aanneeming en grond- „ vesting van eene willekeurige Stelling haar „ niet geraadpleegd heeft. Genoeg is 't dat „ zy ons, gelyk in de Plantluizen het eene (*), „ zo in de Polypen het tweede Voorbeeld „ geeft, dat zy in ftaat is om het Onderhoud „ en de Voortteeling haarer Schepzelen, ook

„ zon-

(*) Zie daar over omftandig, het X. STUK deezer *Natuurlyke Historie*, bladz. 385, enz.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

„ zonder Eijeren en zonder eene verschillend-
„ heid van Sexe, te bewerkstelligen.

„ Gedagte Voortteeling door Uitbotting of
„ Uitspruiting schynt echter, eigentlyk ge-
„ sproken, in deeze Polypen de eenigste niet
„ zyn. De Heer TREMBLEY verzekert,
„ hoe hy verscheide maalen waargenomen
„ heeft, dat zig de Polypen vrywillig in één,
„ twee, drie en meer Stukken, verdeeld heb-
„ ben, en dat uit deeze Stukken insgelyks we-
„ der geheel nieuwe Polypen zyn gesprooten.
„ Hy erkent ook tevens, dat onder de groote
„ menigte van Polypen, welken hy waarge-
„ nomen hadt, zulke eigenwillige vergrui-
„ zing hem niet meer dan twaalfmaal is voor-
„ gekomen en twyfelt derhalve met reden, of
„ men die als eene regelmaatige en gewoonly-
„ ke manier van Voortteeling kan aanmerken:
„ veeleer vermoedt hy, dat dezelve tot de
„ zeldzaame en ongewoone moet worden t'huis
„ gebragt. Ook kan ik niet ontkennen, dat
„ het my wat moeielyk valt te gelooven, dat
„ de Polypen zig zelf verdeelen zouden":
want, schoon menigmaal stukken en brok-
ken van Polypen gevonden hebbende, meent
zyn Eerw. doch, dat zulks eer aan eene vreem-
de en toevallige oirzaak toe te schryven zy:
te meer, om dat hy dikwils gekwetste Poly-
pen hadt aangetroffen, wier Wonden, in plaats
van verder te gaan, als zy in een Glaasje op
zig zelf gedaan waren, weder tot heeling kwa-

Vrywillige verdeeling.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. men. Hy hadt echter wel Polypen met twee en meer Staarten, als ook met twee Koppen, uit de Graft gehaald, zonder dat men zulks aan eene Konstige verdeeling kon toeschryven.

Konstige verdeeling. De Proefneemingen, ten dien opzigte, maaken het aartigste in de Liefhebbery der Polypen uit. Het mag werkelyk zyn, de Polypen op te zoeken: dezelven in 't Leven te houden en haare Huishouding met het Vergrootglas na te spooren: hier wordt bovendien een ongemeene behendigheid en groot geduld vereischt. „ Ik heb bevonden, (zegt de Pas-
„ toor) dat, wanneer men Polypen met een
„ Penseeltje ergens van afneemt, het dikwils
„ niet alleen zeer moeielyk is, dezelven in 't
„ eerst op hetzelve en vervolgens weder van
„ hetzelve af te brengen, maar dat zy dikwils
„ geheel tusschen de Haairtjes raaken en vol-
„ strekt onzigtbaar worden; ja dat zy ook,
„ door het al te sterke en te menigvuldige
„ draaijen en wenden, veeltyds eer verpletterd
„ worden, dan men de noodige doorsnyding
„ in 't werk kan stellen. En, wanneer dit al-
„ les ook nog wel gaat, dan is het nog dub-
„ beld moeielyk, de van elkander gesneedene
„ deelen, dewyl zy, uit hoofde van haare
„ kleverigheid, zeer aanhangen, onbeschadigd
„ in een ander Glas over te brengen. Ik heb
„ derhalve, tot de meeste Proeven, liever
„ zulke Polypen uitgekoozen, die aan een

„ Wor-

Lang gearmde.

„ Worteltje of Blaadje van Kroos, of eenig „ ander klein Lighaam zaten. Alsdan behoefde ik flegts dien Steel of dat zelve Lighaam „ uit het Water te neemen, zonder dat de „ Polypus daar door iets te lyden hadt. Was „ het my niet om veele of zekere byzondere „ Sneeden te doen, dan had ik flegts het Blaad- „ je of Steeltje met den Polypus door te fny- „ den, houdende alsdan de Schaar, met de „ daar aan gebleevene Stukjes, in het Water. „ Dus gelukte alles te fpoediger en met meer „ zekerheid".

De Heer BAKER leid, ten dien einde, de Polypus op een ftukje Wit Papier, en ging 'er verder op de zelfde wyze mede te werk. De Heer TREMBLEY leidze op de Palm van zyne Hand, in een Druppel Waters. Hy moet eene groote behendigheid gehad hebben, om dus deeze Schepzeltjes, zonder dezelven te kwetzen, aan ftukken te kunnen fnyden. Immers de Heer SCHÆFFER bevondt zulks niet gemakkelyk, ten zy de Polypus in de Druppel op 't End van den Vinger, of op de Muis van de Hand gelegd werde. Hy raadt aan, in plaats van een Penfeeltje, tot het opneemen der Polypen, een Pennefchaft te gebruiken, die aan het End als een Tandftoker-Pennetje is gefneeden. De Suikerglaasjes, waar in hy de gefnipperde deelen van de Polypus, ieder in 't byzonder, waarnam, hadden omtrent de breedte van een Duim en half zo veel

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

hoogte. Dus kon hy met een Vergrootglaasje van zeven of agt Lynen Brandpunts gevoeglyk alles daar in waarneemen.

Lang gearmde.

Driederley manieren zyn 'er van de Polypen, door Snyden of liever Knippen, te verdeelen. Men doet naamelyk de Sneeden overdwars, of in de langte, en in dit laatste geval snydt men of het Schepzeltje geheel door, of maakt 'er slegts een splyting in. Wy zullen thans de Gevolgen van elke manier, volgens de Waarneemingen van SCHÆFFER, beschouwen.

Doorsnyding over dwars.

Indien de Polypus slegts in tweeën gesneeden wordt, en de beide helften op den bodem van het Glaasje vallen, dan wordt men daar in, in 't eerst, eenige samentrekking gewaar, doch dit duurt niet lang: de Stukken beginnen zig wel dra weder uit te rekken en te beweegen. De Sneede door het Lyf gegaan zynde, openbaart zig aan beide deelen deszelfs holligheid; doch de Staart alleenlyk afgesneeden zynde, zo gelykt dezelve naar een Stukje van een Kroossteeltje, terwyl het Lyf de gestalte byna van de Polypus behoudt. Het voorste deel, 't zy digt by of ver van den Kop afgesneeden, maakt met de Armen aanstonds vry sterke beweegingen, en gebruikt nog, als 't warm Weer is, op den zelfden Dag weder Voedzel. Het agterste deel beweegt zig weinig, en daar groeijen allengs Armen aan, gelyk in de jonge Polypen. By warm Weer geschiedt de herstel-

ſtelling dikwils in een Etmaal, doch als 't koud is worden 'er verſcheide Dagen toe vereiſcht.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Lang gearmde.*

De Polypus mag, naamelyk, dus overdwars, op welke plaats men wil, verdeeld, en ook zelfs in drie vier of meer ſtukken geſneeden zyn, van ieder ſtuk komt altoos weder een volſlagen Dier voort. Is de Sneede in 't midden des Lighaams aangebragt, dan krygt het voorſte deel een nieuw Agterlyf en Staart: het agterſte deel een nieuw Voorlyf met Kop en Armen. Is de Staart ſlegts afgeſneeden, dan groeit daar aan een nieuw Lyf, en het voorige krygt een nieuwe Staart. De middelſtukken ſchieten aan beide Enden uit. De Heer TREMBLEY heeft zelfs de proef genomen, om Polypen overdwars veertig- en vyftigmaal te verdeelen, en alle die vyftig ſtukken zyn weder geheele Polypen geworden. Op dat het niemand bevreemden mogte, hoe zo kleine Diertjes, als de Polypen zyn, in zo veele ſtukken verdeeld kunnen worden, meldt hy tevens, op welk een manier hy zulks bewerkſtelligd had. Een Polypus in eenige ſtukken geſneeden hebbende, liet hy die deelen weder wat uitgroeijen, en ſneedt ze dan op nieuws door. Dit werdt door hem zo dikwils herhaald, tot dat hy uit eene Polypus tot veertig en vyftig anderen bekomen hadt. „ Ik „ heb (zegt SCHAEFFER) deeze Ontleeding zo ver niet gebragt, maar het by de „ agtſte maal laaten berusten; dewyl ik, eens

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

„ zo ver gekomen zynde, my de mooglykheid van het overige ligt kon voorstellen".

Doorsnyding in de langte.

De doorsnyding in de langte, hoe tegenstrydig zulks ook mag voorkomen, is minder moeielyk. Men kan de Polypen, door eenige verontrusting, zig ligt doen inkorten, en dan zet zig het Lighaam uit, zo dat men ze in een Druppel Water, of op een Blaadje, dus gemakkelyk kan doorknippen. Het gelukt ook zeer wel met een Polypus, die, gelyk by Letter *t*, *Fig.* 1, Plaat CXL, zig vol en dik gevreten heeft. „ Is de Sneede overlangs geschiedt, dan rolt „ zig ieder helft, in 't eerst, op verscheide ma„ nieren te samen, en wel byna altoos zoda„ nig, dat het buitenste des Huids van binnen „ komt. Het ontwikkelt zig, nogthans, wel „ dra, en strekt zig opnieuws in de langte uit. „ Men ziet alsdan zeer duidelyk, dat de Po„ lypus van 't begin tot aan het End hol is. Ik „ heb deeze holligheid in ieder helft van de „ Polypus alsdan best zien en aan anderen kun„ nen toonen, wanneer het my somtyds, op „ myne manier, gelukte, dat de Polypen„ helften met haare Staarten aan 't Blad zitten „ bleeven",

„ Te verwonderen is 't, dat deeze weder„ geheel wording van een ieder Polypen-helft „ meestal in minder tyds dan een Uur geschie„ de: waar op ieder helft dan wederom een „ volmaakte Polypus gelykt. Met de Ar-

„ men,

„ men, evenwel, gaat het zo ſpoedig niet. VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.
„ Ieder helft gebruikt eenigen tyd die Armen,
„ welken zy over behouden heeft, om Wor-
„ men of andere Diertjes te vangen en aan
„ den Mond te brengen; doch, na verloop van *Lang gearmde.*
„ weinige Dagen, groeijen aan de andere zyde
„ de verlooren Armen weder aan, en dan kan
„ men verder deeze nieuwe niet van andere
„ Polypen onderſcheiden. De Jongen worden,
„ door deeze Snyding, ook niet in hunne
„ Groey verhinderd".

Dewyl de Polypen dus overdwars en overlangs, met een gelyken uitſlag, aan ſtukken geſneeden kunnen worden, zou men mogen onderſtellen, dat het onverſchillig ware, hoe zy door Konst verdeeld werden. De Heer TREMBLEY heeft zulks inderdaad onderzogt, ſnydende de Polypen zonder eenige orde in menigvuldige ſtukken, waar door hy een gantſche zwerm verkreeg van nieuwe Polypen. Daar uit blykt dan, dat deeze verdeeling, niet minder dan in de Zee-Sterren, tot eene Konſtige vermenigvuldiging ſtrekken kan van dit Gebroedzel.

Anders is 't, wanneer de Polypus door ſnyden of knippen ſlegts opgeſpleeten wordt, zo dat de ſtukken aan elkander hangen blyven. Indien het kleine Wondjes zyn, dan heelt zy haar Lighaam in 't kort weder volmaakt. Dus groeijen ook de afgeſneedene deelen, wanneer zy behendig worden ſamengevoegd, in kor- *De Splyting baart Monſters.*

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

korte Dagen weder ſamen, zonder dat men zelfs eenige Naad gewaar wordt aan het Lighaam. Maar, indien de door eene Inſnyding geſcheidene deelen afgezonderd blyven, dan vergroeit de Polypus tot een Wanſchepzel, dat verſcheide Hoofden, verſcheide Staarten, ja zelfs verſcheide Lighaamen heeft. TREMBLEY hadt 'er dus een Zevenhoofdig Monſter van gemaakt. ROESEL, die manier van doorſnyding met een Schaartje moede geworden, prikte de Polypus, op een ſtyf Papiertje gelegd, in een druppel Waters, met de Punt van een Lancet, op verſcheide manieren, zo dat het geheele Schepzeltje als Hakmoes wierdt, en dus kreeg hy daar uit een aartig Gedrogt, dat zes Hoofden, drie Staarten en bovendien nog verſcheide Knobbels aan 't Lighaam hadt, door hem in Plaat vertoond. Deeze Verandering of herſtelling was geſchied in vier Dagen tyds (*).

Pl. CXL. Fig. 4.

De Heer SCHÆFFER vertoont ons een geregelder Vervorming van deeze Schepzelen. Zie Plaat CXL. *Fig.* 4. Hy geeft de Afbeelding van een Polypus in verſcheide Tydpunten, na dat dezelve overlangs was doorgeſneeden. Letter *a* ſtelt voor, hoe dat zig de beide helften, onmiddelyk na de Doorſnyding, ſamenrollen: Letter *b*, hoe zy zig, eeni-

(*) *Inſekten Belust.* III. D. p. 517. Pl. LXXXV. *Fig.* 7.

eenigen tyd na de Sneede, weder uitrekken, terwyl aan de eene een Jong voortkomt: Letter *c*, hoe dat de beide helften weder volkomen digt gegroeid zyn, en, eindelyk, Letter *d*, hoe hy zo wel ieder helft, ten tweeden maale, als ook in de Jongen den Kop, overlangs doorgesneeden, en dus daar van een Zeskoppige Polypus gemaakt had. In dit alles, echter, was de Staart door hem ongekwetst gelaten, doch het geheele Lighaam, tot aan dezelve toe, verdeeld. Letter *e*, wyst een Polypen-Moer, met vyf Jongen aan het Lighaam aan, gelyk hier voor gezegd is.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

De Omkeering van het Lyf, even als een Handschoen of Kous by 't uittrekken wordt omgestroopt, en het steeken van de eene Polypus in de andere, welke beide Proeven den Heer TREMBLEY gelukt waren, hadt SCHÆFFER niet werkstellig gemaakt. Men kan 'er elders, zo wel als in deszelfs Vertoogen, de beschryving van vinden (*). De Pastoor oordeelde het eerste onnoodig, dewyl veele Polypen zig by hem, op even de zelfde manier, omgestroopt en dus voortgeleefd hadden. Men ziet de Afbeelding daar van by de Letteren *q*, *r*, *s* in *Fig.* 1, op onze CXL. Plaat. Dit

Omkeering van het Lyf.

(*) Zie de Natuurl. Hist. der Gemeene Polypen, agter 't Werk van BAKER, over 't *Nuttig Gebruik van 't Mikroskoop*, bladz. 490.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

Dit bewyst, zegt zyn Eerw., in de eerste plaats, dat haar Lighaam hol is, gelyk een Zak, Kous of Beurs: ten anderen, dat haare in en uitwendige Oppervlakte van eene zelfde geschapenheid moet zyn. Anders zouden zy, dus omgekeerd, de Spys niet kunnen verteeren en voortteelen. De Korreltjes, waar uit de Wanden van haar Lighaam bestaan, verbeeldt hy zig zo veele Zuigertjes en Maagen te zyn, van welken het Voedzel ingenomen wordt *. Ook schynen dezelven het Werktuig te zyn van haare Voortteeling, zo op de manier der Planten als der Dieren. Het eerste is, gelyk wy gezien hebben, ontwyfelbaar beweezen. Het andere zou door middel van Eijertjes moeten geschieden, en, dewyl sommigen die Stofjes, welken een Polypus by 't omkeeren, als by Letter *q* en *f*, uitschudt, voor zodanige Eijertjes houden mogten, zo brengt de Pastoor hier tegen zyne Bedenkingen ter baan, als volgt.

* Zie bladz. 68.

De uitgeschudde Korreltjes

„ Ik heb reeds boven bekend, dat ik, in „ myne zo menigvuldige Proeven, niet zo ge„ lukkig ben geweest, om maar het allermin„ ste, van dergelyke waare Eijeren, aan de „ Armpolypen te ontdekken, offchoon zy „ in eenige Tros-Polypen buiten tegenspraak „ plaats hebben. In tegendeel heb ik aldaar „ bygebragt, dat ik zeer dikwils gezien heb, „ hoe myne Polypen, wanneer zy zig van „ zelf omgekeerd hadden, veele, vermoede„ lyk

„ lyk tot uitſpruiting reeds bekwaam gemaak- „ te, en ook wel reeds eenigermaate ontwik- „ kelde Korreltjes, van binnen uit haar Lyf „ hadden laaten vallen. Ik wil hier niet on- „ derzoeken, of niet misſchien deeze Kor- „ reltjes ook nog op andere manieren van „ de Polypen uitgebragt worden, en of zy „ ook, van buiten zig afſcheidende, in zeke- „ re gevallen, aldaar als Druiftrosſen aan het „ Lyf der Polypen hangende kunnen voorko- „ men (*)? Genoeg is 't, dat ten minſte de „ inwendige Korreltjes van de Polypen alleen „ door omkeering ſchynen uitgeſchud en aan „ het Water toevertrouwd te worden; welk „ laatſte ik maar gezien heb. Ondertusſchen „ is het zeker, dat ik, met het Vergrootglas, „ tusſchen deeze Korreltjes, en die welke van „ binnen en van buiten aan de Oppervlakte „ der Polypen zo overvloedig zig bevin- „ den, geen het minſte aanmerkelyke onder- „ ſcheid heb kunnen beſpeuren. Derhalve zal „ ik ze eens voor even zodanigen, hoewel „ wat

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.

Lang gearmde.

(*) De Heer JUSSIEU hadt zulks gezien, volgens de *Verhand. van de Kon. Sweedſche Akad. der Weetenſchappen.* VIII. Band; zegt SCHÆFFER: doch aldaar blykt, bladz. 211, dat JUSSIEU geen de minſte zekerheid had, dat het Eijerklompen waren, en de Heer TREMBLEY, wien de Heer REAUMUR geen voldoenend Berigt aangaande deeze Waarneeming mededeelde, verbeeldt zig, dat deeze voorgegevene Eijeren andere uitpuilingen zyn geweest, welke zig ſomtyds aan de Polypen bevinden.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

„ wat ontwikkelde en tot voortgroeijen bekwaam gemaakte Korreltjes, als ik ze tot „ dus verre befchreeven heb, durven houden. „ Dit, nu, gegrond zynde, dan kan men deeze uitgefchudde Korreltjes niet wel den „ naam van Eytjes geeven; maar zy zouden „ veeleer de naverwantfchap der Polypen met „ het Ryk der Planten op nieuws bewyzen. Ja, „ hier uit volgt eene niet onwaarfchynlyke „ verklaaring, hoe het met deeze tweede manier van Voortteeling der Polypen ongevaar „ zou kunnen toegaan.

Zyn geen Eijeren maar Vrugtbeginzels.

„ 't Is bekend, dat een Soort van Knoflook „ geen Zaad draagt, maar, integendeel, in „ zyne Zaadkoppen, een menigte van jonge „ Bolletjes voortbrengt, uit welken dit Gewas „ zig op even de zelfde manier als uit Zaaden, „ of ook uit Afzetzels, welken deeze Knoflook nog bovendien in de Aarde uitgeeft, „ laat voortplanten. Wy vinden, verder, in „ het Ryk der Planten eenige Gewasfen, welke zekere Knoppen van zig geeven, dat „ geene Zaaden zyn, doch die in den Grond „ vallen, groeijen en dergelyke Planten op „ nieuws voortbrengen (*). Zouden de van de „ Po-

(*) Zodanig eene Plant is de *Dioscorea* van LINNÆUS onder de Smilaces; het *Lilium bulbofum* onder de Leliën; de *Dentaria Baccifera* onder de Planten met Kruiswyze Bloemen, en anderen meer, zelfs ook onder de Soorten van Gras en Varen. Zie de *Verhand. der Kon. Stockh. Akad.* Tom. VIII. pag. 210.

„ Polypen uit- en afvallende Korreltjes niet „ eenige gelykheid met deeze Bolletjes of „ Knoppen hebben? Zouden deeze Korreltjes, wanneer zy door het toevloeijende „ Voedend Sap der Polypen zo geaart zyn „ geworden, dat zig aan haare Knobbels dergelyke jonge Korreltjes in 't ronde aanzetten, middelerwyl even de zelfde geschapenheid hebben als de genen, van welken „ ik eerst boven getragt heb te bewyzen, „ dat daar uit nieuwe Jongen aan de Polypen-Moer ontstaan kunnen? Zouden deeze Korreltjes, zeg ik, niet uit zig zelf in staat „ zyn, tot geheele Polypen te worden, en „ dus de plaats van Eijeren by hun te vervullen? Daar in heeft, myns agtens, geen ander verschil plaats, dan dat de Jonge Polypen van de Ouden, door de inwendige „ holligheid des Lighaams, de Wormen en „ andere Spyzen toegevoerd, en dezelven dus „ van de Moer gevoed worden: terwyl deeze, in tegendeel, haare Kost zelf moeten „ zoeken. Ten minste legt daar niets tegenstrydigs in, wanneer ik zulks van haar vermoede; aangezien zy alle Werktuigen hebben, die tot haar Voedzel en Voortplanting „ dienstig zyn.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lang gearmde.

„ Dit eenige gevolg zal ik hier uit nog afleiden. My dunkt, dat het menigmaal eene „ noodwendigheid voor de Polypen moet zyn, „ zig zelf om te keeren, en wel of om de van

„ haar

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Langgearmde.

„ haar ingeflokte Wormen weder uit te wer-
„ pen, of de Luizen van haar Lyf te ftry-
„ ken, of ook, en dit wel hoofdzaakelyk,
„ de los gemaakte en byzonderlyk toebereide
„ Korreltjes uit te fchudden. Misfchien zul-
„ len dezelven in zekere gelegenheden, inzon-
„ derheid geduurende den Winter, als zy
„ eenigermaate de plaats van Eijeren beklee-
„ den, haar voornaamfte en beste Voorttee-
„ lings-middel zyn.

„ Ik ben, derhalve, in 't geheel niet van 't
„ Gevoelen van den Heer TREMBLEY, die
„ dit uitfchudden der Korreltjes voor eene
„ Soort van Ziekte der Polypen gehouden
„ heeft. Ik heb ondervonden, dat op dit
„ uitfchudden niet altoos en noodwendig der-
„ zelver Dood volgt: en, gefteld zynde, dat
„ dit ook altoos mogt gefchieden, verloor
„ doch myn Gevoelen niets daar by. De
„ Steelen en andere deelen der Plantgewas-
„ fen, die afvallende en zig zelf losmaaken-
„ de Knoppen draagen, verrotten en vergaan
„ ook na deeze affcheiding. De Kapellen,
„ Torren en veele andere Infekten fterven,
„ na dat zy hun Voortteelings-Werk en Ei-
„ jerlegging volbragt hebben. Die Polypen
„ ook, naar dat ik my de zaak voorftel,
„ wier Korreltjes grootendeels zodanig geaart
„ geworden zyn, dat zy uitfpruiten en zig
„ alsdan eensklaps losmaaken en in 't Water
„ vallen, worden hier door, dat zy haare

„ Voe-

„ Voedings-Werktuigen verliezen, dermaate „ verzwakt, dat zy niet zo zeer ſterven, als „ vergaan, en als 't ware in een levendig „ Gebroedzel ontbonden worden; gelyk dit „ zo wel de beſchryving van den Heer „ TREMBLEY als de Ondervinding leert: „ daar, in tegendeel, die Polypen, van wel- „ ken maar weinige zulke Korreltjes zig af- „ zonderen, en die dus nog veele anderen „ overig behouden, welke zy vervolgens kun- „ nen opvoeden, geenszins door haare om- „ keering en uitſchudding omkomen, maar „ gezond blyven, voort leeven, en zig ook „ op andere manieren verder vermenigvuldi- „ gen".

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK.

(3) Polypus *met ongevaar zeven taamelyk lange Armen.*

III. *Griſea.* Geele Polypus.

De tweede Soort der Polypen van TREMBLEY, welke hier bedoeld wordt, is door den Heer PALLAS *Gemeene Polypus* getyteld, als of dezelve alom menigvuldiger voorkwam dan de andere Soorten. ROESEL, 't is waar, getuigt 'er dit van, en zegt, dat hy 'er, op eenen Dag, ſomtyds wel duizend by elkander kreeg;

(3) *Hydra* tentaculis ſubſeptenis longioribus. *Syst. Nat.* XII. TREMBL. *Polyp.* Sp. 2. p. 22. T. I. f. 2. Polypus Aurantius. ROES. *Ins* III. Polyp. p. 473. T. 78-83. Hydra vulgaris. PALL. *Zoöph.* 2. Gemeene Polypus. *Lyst der Plantd.* bladz. 38.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Geele Polypus.*

doch in andere deelen van Europa waren andere Soorten gemeener. Dus vondt TREMBLEY, in de Vyvers van de Lustplaats Sorgvliet, by 's Gravenhage, de Groenen 't eerst en menigvuldigst; des hy die, door den naam van Gemeene Polypen, van de anderen onderſcheidt. Aan SCHÆFFER, te Regensburg, ſchynen die van deeze Geele Soort zelfs niet voorgekomen te zyn.

De Kleur.

Een andere aanmerking betreft de Kleur, naar welke door LINNÆUS de Soortnaam bepaald wordt. De Polypen der tweede Soort van TREMBLEY waren doorgaans roodagtig bruin: ROESEL geeft 'er den naam aan van *Oranje-geele Polypus*, doch onderrigt ons, dat die Kleur aan veranderingen onderhevig zy. „ Dezelve vertoont zig nu ſterker dan flaauwer, en ſomtyds byna Reozenrood: ja, „ wanneer deeze Polypen (zegt hy), eenigen tyd vasten of anders zwak worden, zo dat het met haar ten einde loopt, „ dan worden zy geheel bleek van Kleur". In de Verhandelingen van de Koninglyk Sweedſche Societeit der Weetenſchappen wordt gezegd, dat eene witte Soort van Arm-Polypen omſtreeks Stokholm de Gemeenſte zy, en volgens de Lighaamsgeſtalte ſchynt men 'er niet dan deeze mede te bedoelen (*). Zou men dezelve dan, met den Heer PALLAS, grys

(*) *Stockholms, Verhand.* op 't jaar 1746, pag. 210.

grys of graauw kunnen noemen met eenig geel, of met onzen Ridder grys of graauw? Ik gebruik liever hier de benaaming van *Geele* Polypus.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Lighaams gestalte. Plaat CXXXIX. *Fig.* 4.

Gedagte veranderlykheid van Kleur deedt den Heer ROESEL de Lighaams gestalte te hulp neemen, om deeze Polypen van de naastvoorgaande en volgende Soort, die beiden ook iets bruins of geels hebben, te onderscheiden. Zy hebben niet zodanig een afgezonderd Staartje, als de Lang Gearmde Polypen, maar haar Lighaam loopt allengs dunner uit, tot aan den Voet, die een Knodsagtig Knopje heeft, waar mede het Schepzeltje gewoon is zig, gelyk de Bloedzuigers, ergens aan vast te zetten. In dit opzigt komt het met de Groene Polypen, welke door my hier eerst beschreeven zyn, taamelyk overeen: terwyl die van de volgende Soort, 't zy uitgerekt, 't zy ingekrompen, aan den Voet altoos meer dikte heeft, verdunnende naar boven. Ten opzigt van de Natuurlyke grootte verschillen de Armpolypen niet aanmerkelyk. „ Het Lyf bestaat „ ook, gelyk in de overigen, uit een hol Ka- „ naal, en de Armen zyn zo wel hol als het „ Lyf, (zegt ROESEL,) het welk inzonder- „ heid zig alsdan zeer duidelyk openbaart, wan- „ neer de Polypus dezelven intrekt en korter „ maakt, en dan vertoont zig daar aan niet al- „ leen die zelfde Oranje-geele Kleur, als aan „ het Lighaam, benevens het heldere Overtrek-

G zel;

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Geele Polypus.*

„ zel; maar zy verkrygen daar door eene „ dikke Knodsagtige geſtalte, welke de an- „ dere my bekende Soorten nooit hebben. Dit „ is dan wederom een byzonder Kenteken, „ waar door de tegenwoordige Polypus zig „ van de anderen onderſcheidt." Van deeze zonderlinge gedaante der Armen, in een uitgeſtrekte ſtaat des Lighaams, geeven wy in *Fig.* 4, op Plaat CXXXIX, de Afbeelding, met ſterke Vergrooting getekend. Hier is ook de gedaante van het Lighaam, den Kop en Staart, in deeze Soort, ten duidelykſte zigbaar. Aan den Voet of 't Onder-end van de Polypus, zyn eenige Vezeltjes, die als Klaauwtjes tot aanhechting ſchynen te dienen. 't Getal der Armen (zegt ROESEL) is niet bepaald. De meeſten van deeze Soort hebben 'er zes of zeven, doch daar komen ook eenigen voor, met agt Armen.

Haar Aas.

De Poſtuurmaakingen in 't voortgaan of tot het vangen van haar Aas, en andere Eigenſchappen, komen met de genen, die ik zo in 't algemeen, als in 't byzonder, reeds voorgeſteld heb, overeen. Het Aas, dat zy meeſt beminnen, ſchynt echter in alle Soorten van Polypen niet een en 't zelfde te zyn. Behalve de roode en witte Mugge-Wormpjes, de Water-Slangetjes en dergelyken, ſchynen deeze ook die, langs de Oppervlakte van 't Water huppelende Inſekten, welken ROESEL Zwarte Watervlooijen noemt, te verkiezen.

Ten

Ten minste worden dezelven, zig onder 't Water begeevende, zegt hy, dikwils van de Polypen verslonden. Somtyds gebeurt het, dat zy met haar tweeën te gelyk zulk een Wormpje aantasten, en dan worstelen zy daar mede zo lang, tot dat de eene het meester wordt, of dat zy het met elkander hebben uitgezoogen. Somwylen wordt ook de eene Polypus wel van de andere ingeslokt en ten deele verslonden, doch men ziet ze dezelve, 't zy levendig of dood, wel dra weder kwyt maaken: zo dat de een de andere niet tot Voedzel schynt te kunnen strekken.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Geele Polypus.

Op deeze Soort van Polypus heeft ROESEL, door het snyden, zeer aanmerkelyke Proeven werkstellig gemaakt. Hy is daar in eenigermaate de manier van BAKER gevolgd. Niet te regt kunnende komen met, in navolging van TREMBLEY, de Polypen zonder Vergrootglas, op de Hand, noch ook dus met een Schaartje, door te knippen, leid hy zulk een Schepzeltje, dat buiten 't Water altoos naar een klein wanstallig Klompje gelykt, op een styf wit Papiertje, en liet 'er dan een Druppel Water op vallen; waar in, zegt hy, de Polypus zig altoos uitstrekt: dan kon hy dezelve met een scherp Lancet naar believen snyden. Hier bezogt hy de Splyting, waar door hy de gedagte Monsters kreeg *. De trapswyze verandering, welke zulke opgespleetene Polypen ondergingen, wordt in zyn Werk

* Zie bladz. 89.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Geele Polypus.

Werk ten duidelykste met Afbeeldingen opgehelderd (*). Hy deedt zulks aan de Staart zo wel als aan het boven-End, en door een spoedige herstelling kwam daar uit in negen Dagen een Polypus met drie Koppen en zes Staarten voort. De eene Kop hadt zes, de twee anderen ieder vyf Armen. Het getal der Armen was grooter in een Monster met twee Staarten en agt Koppen, 't welk door hem van deeze zelfde Soort gevormd werdt; alzo hetzelve 'er twee- en-twintig hadt.

De afgesneeden Armen worden Polypen.

„ In alle deeze Proeven (zegt hy) was het „ byna onvermydelyk, dat ik niet menigmaal „ de Polypus ettelyke Armen afsneed. In 't „ eerst gaf ik daar weinig agt op, doch toen „ my eenmaal zulk een Arm, dien ik by toeval met een Polypus in een Glaasje gebragt „ had, in 't Gezigt kwam, trok het myne opl„ ettendheid naa zig, dat die Arm met het „ eene End gehecht was aan den bodem van „ het Glaasje, en het andere opwaards gestrekt „ hield, zynde het eerstgemelde het dunste „ End. Deezen Arm dus eenigen tyd be„ schouwende, wierd ik eindelyk gewaar, dat „ dezelve zig verscheide maalen introk en we„ der uitstrekte, en dus niet geheel zonder be„ weeging was. Naauwlyks had ik dit waar„ genomen, of ik sneed meer zodanige Ar„ men van myne Polypen af, die ik ieder in

„ 't

(*) *Insekten-Belustigung*, III. D. Pl. 80, 81.

„ 't byzonder in Glaasjes naauwkeurig waar- „ nam, bevindende eindelyk, dat uit dezelven „ ook nieuwe en volkomene Polypen groei- „ den. Hier mede, echter, ging het wat „ langzaam toe, aangezien onder tien Armen „ naauwlyks één, op die wyze, tot Geſtalte- „ wisſeling kwam. Dit mag ook de reden „ zyn, dat de Heer TREMBLEY in deezen „ niet even gelukkig is geweest."

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Geele Polypus.*

Oirzaak des doods in deeze Schepzelen.

Dat de Polypen aan zekere Luis-Ziekte onderhevig zyn, hadt deeze Autheur reeds opgemerkt; doch ROESEL nam, bovendien, aan haar Lighaam zeker Uitwas waar, het welk tot een rond, ruig Bolletje aangroeide, en, wanneer hetzelve afviel, dan ſtierf de Polypus. Hier op kwam hem in gedagten, of dit Bolletje ook een Eytje mogt zyn of een Eijer-Nestje; doch, niettegenſtaande hy veele zodanige Bolletjes, eenige Maanden lang, by wylen met alle zorgvuldigheid beſchouwde, nam hy 'er doch geene verandering in waar. Zy zyn verſchillende van de Blaasjes, die hem aan het Lighaam der Polypen, eer dat zy met Luizen bezet waren, voorkwamen, en derhalve verbeeldde hy zig, of dezelven ook, gelyk in de Schildluizen der Oranjeboomen, een ſoort van Moer-Luizen mogten zyn. Voor het overige hadt hy waargenomen, dat de meeſte Polypen, voor het aankomen van de Dood, zig als een Kogel ſamentrekken, zonder dat men 'er eenigen Arm meer aan

VI. LXXX. HOOFDSTUK. aan ziet, wordende dan geheel wit, en eindelyk als tot Slym versmeltende.

IV. *Pallens.* Bleeke Polypus. Plaat CXXXIX. *Fig.* 5.

(4) Polypus *met ongevaar zes Armen van weinig langte.*

Met reden noemt LINNÆUS deeze de *Bleeke Polypus*, aangezien dezelve, volgens de Waarneemingen van ROESEL, eene Stroo-Kleur heeft, en dus bleeker is dan alle de drie voorgaande Soorten. De Heer PALLAS geeft 'er den naam van *verdunde*, om dat zy opwaards dunner wordt, aan; hoewel zy daarom niet dunner is dan de voorgaande Soort. Haar Armen zyn kort: want, daar de Geele dezelven wel drie- en viermaal zo lang kan uitstrekken als het Lighaam is, en de Langgearmde tienmaal; maakt deeze de Armen nooit langer, en daarom hadt ROESEL haar, de *Bleeke Stroogeele Polypus der Zoete Wateren met korte Hoornagtige Armen*, getyteld.

Aangaande de Lighaams-Gestalte merkt ROESEL aan, dat hetzelve, gelykerwys in de anderen, uit een hol Kanaal bestaat, maar hetwelke, als gezegd is, de meeste dikte en wydte aan den Voet heeft. De Kop maakt een

(4) *Hydra* Tentaculis subsenis mediocribus. *Syst. Nat.* XII, Polypus Stramineus. ROES. *Ins.* III. Polyp. 465. T. 76, 77. Hydra attenuata. PALL. *Zoöph.* 4. Dunne Polypus. *Lyst der Plantd.* bladz. 40.

een ronden Knop tusſchen of in 't midden der Armen, welken hy, in de grootſte uitgeſtrektheid, Slangswyze gekruld vertoont, en als uit een menigte van witte doorſchynende Bolletjes beſtaande, zonder eene blykbaare holte. Dit ſtelt dan wederom een groot onderſcheid voor, tusſchen deeze en de voorgaande Soort, in welke de Armen blykbaar hol waren en van Kleur als 't Lighaam. In onze *Fig.* 5, Pl. CXXXIX, wordt zodanig eene bleeke of Strookleurige Polypus vertoond, met het Lighaam en de Armen aanmerkelyk ingetrokken. Dus beſpeurt men nader haar verſchil, door die met *Fig.* 4 te vergelyken. Zy kan zig echter ook intrekken tot dien trap, dat het Lighaam Klootrond wordt en de Kop niet alleen maar ook de Armen byna geheel verdwynen. Voorts heeft het Lighaam ook een dergelyken Wand, die uit even zodanige Bolletjes als de Armen beſtaat, gelyk in de voorigen is opgemerkt. Zy komt met de Lang-gearmde en de Geele of Oranjekleurige Polypen daar in overeen, dat het Lighaam zyne Kleur naar 't ingenomen Voedzel, zo lang de Verteering duurt, verandert, en dus daar door bruiner of bleeker wordt, hetwelk geen plaats heeft in de Groene Polypen.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Bleeke Polypus.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. V. *Hydatula.* Blaasagtige.

(5) Polypus *met een Blaasagtig Lighaam en vier ſtompe Armen.*

LINNÆUS brengt hier een Schepzel t'huis, het welke PALLAS onder de Lintwormen geplaatst hadt. Een te groot onderſcheid, zou men mogen zeggen; doch zy hadden 'er beiden eenigen reden voor. De Heer PALLAS, in den voorſten, om dat TYSON het genoemd hadt *Lumbricus Hydropicus*, dat is, Waterzugt - Worm. Ik zal de beſchryving van deezen Engelſchman hier plaatzen, waar uit men zien kan, wat daar mede gemeend worde. Dus ſpreekt dan TYSON.

Waarneemingen van TYSON.

„ In de Ontleeding van een *Gazella* of „ Bezoarbok, die van Aleppo gebragt was, „ nam ik verſcheide *Hydatides* of Vliezen „ waar, met helder Water gevuld zynde, „ omtrent zo groot als een Duiven - Ey, en „ ovaal, die vast zaten aan het Net en ſommigen in het Bekken, tusſchen de Waterblaas en den Endeldarm. Voorheen waren „ my dergelyke Waterige Zakjes of *Hydatides*

(5) *Hydra* Tentaculis quatuor obſoletis, Corpore Veſicario. *Syst. Nat.* XII. Ova in Porcis. BARTHOL. *Cent.* II. *Obs.* 87. p. 293. *Eph. Nat. Cur.* Dec. I. Ann. 7. *Obs.* 206. Hydatis animata. Dec. II. Ann. 4. *Obs.* 73. T. I. Lumbricus Hydropicus. *Phil. Trans.* VOL. XVII. N. 193. p. 506. *Act. Erudit.* 1692. p. 535. Tænia Hydatigena. PALL. *Zoöph.* 413. Het Waterblaasje. *Lyst der Plantd.* bl. 520.

„ *des*, in andere Dieren, voorgekomen, die „ ik vermoedde een byzonder Soort van In- „ fekten te zyn, in Dierlyke Lighaamen ge- „ teeld, ten minste de Vrugtbeginzels of Ei- „ jeren daar van. *Voor eerst*, om dat ik de- „ zelven in een uitwendig Vlies, naar eene „ *Matrix* gelykende, zo los beflooten waar- „ nam, dat, door hetzelve met myn Vinger „ of een Mes te openen, de inwendige Blaas, „ bevattende de *Lympha* of *Serum*, nergens „ daar aan eenig verband of vastigheid fcheen „ te hebben, maar gereedelyk daar uit viel, „ haar Vogt behoudende, zonder een Drup- „ pel daar van te verliezen. *Ten anderen* nam „ ik waar, dat aan deeze inwendige Blaas „ een Hals was of wit Lighaam, minder „ doorfchynende dan het overige van de Blaas „ en daar van uitpuilende; ja, zo veel ik „ waarneemen kon, een Opening hebbende „ aan het End, die my toefcheen door de „ intrekking van eenig gedeelte daar van in- „ waards veroirzaakt te worden. Hier door „ verbeeldde ik my, kon het Dier, als met „ een Mond, het *Serum* uit het buitenfte Vlies „ inzuigen, om daar mede zyne Blaas of Maag „ te voorzien. *Ten derden*. Op het naby „ brengen van deezen Hals aan de Kaars, be- „ vonden wy, dat dezelve zig weezentlyk „ bewoog, en dan zig korter maakte."

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Blaasagtige.*

In vier Afbeeldingen wordt dit Schepzel door TYSON vertoond, zynde het in de eene

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Blaasagtige.*

eene nog in zyn Vlies vervat, in de andere daar van ontbloot, waar door men den Hals duidelyk kon zien, die in de derde door 't Mikroskoop vergroot voorgesteld wordt, zodanig dat zig niet alleen de Opening of Mond, maar ook de Ringswyze insnydingen overdwars, vertoonen. In de vierde is de Hals overlangs doorgesneeden, en dus openbaarden zig twee kleine Banden, van den Hals afkomende en dryvende in het Vogt.

„ Wat deeze twee Bandjes mogen zyn, „ (vervolgt hy) kan men niet wel stelliglyk „ verzekeren. Laatende voor anderen hun ei„ gen Gissingen over, zal ik de myne opgee„ ven. Ik geloof dat deeze Worm, door zy„ nen Hals voort te stuuwen, uit het uitwen„ dige Vlies, 't welk hem omvangt en met „ Bloedvaten is voorzien, de Vogtigheid of „ het Voedzel zuigt, hetwelk door deeze twee „ Bandjes of Pypen in de Maag of Blaas ge„ voerd wordt, van waar, als de gelegen„ heid zulks vordert, dit Vogt wederom tot „ voeding van het geheele Lighaam van den „ Worm besteed wordt. Ik ben, naamelyk, „ geneigd om te gelooven, dat deeze Blaas „ slegts de Maag is van den Worm; 't welk „ minder ongegrond zal voorkomen, wanneer „ wy in aanmerking neemen, hoe verbaazend „ groot, in sommige Insekten, de Maag is in „ reden tot de andere Lighaamsdeelen. In een „ Bloedzuiger vindt men geen ééne maar

„ over

„ over de twintig Maagen, die zig in elkander ontlasten, beslaande de geheele langte van het Lighaam. En, terwyl MALPIGHIUS aangaande den Zydeworm aanmerkt, hoe dezelve, op éénen Dag, zo veel vreet als zyn Lighaam zwaar is, slokt een Bloedzuiger veel meer in op éénen Maaltyd.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Blaasagtigt.*

„ Sommigen, 't kan zyn, zullen eer denken, dat het geheel maar een Ey is, of Vrugtbeginzel van een ander Insekt dat 'er uit voort moet komen, en dat deeze Blaas als 't ware deszelfs *Amnion*, en het Vlies, welk dezelve omvangt, deszelfs *Chorion* zy. Weleer, echter, een gestorven Schaap ontleedende, waar in ik veelen vondt van deeze *Hydatides*, en eenigen daar van openende, kon ik niet dan even 't zelfde maakzel, zonder eenig onderscheid, in allen waarneemen; daar ik buiten twyfel, zo het Vrugtbeginzels geweest waren, sommigen nader tot volkomenheid zoude aangetroffen hebben. Deeze Waterblaasjes, derhalve, moet ik zekerlyk onderstellen een soort van Wormen of Insekten van een byzonder slag te zyn, en, om dat zy zo veel Water bevatten, en gemeenlyk gevonden worden in Schaapen, die aan 't Water gestorven zyn, geef ik 'er den naam van *Waterzugt-Wormen* aan.

„ Ik denk echter niet, dat alle zulke Zakjes, die men in kwaalyk gestelde Lighaamen aantreft, van deezen aart zyn. In

„ som-

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Blaasagtige.*

„ migen, naamelyk, heb ik dien Hals en dit „ maakzel van deelen niet, maar alleenlyk een „ doorſchynende Blaas, die met eene *Lympha* „ gevuld was, waargenomen. Dus opende ik, „ omtrent tien Jaar geleeden, de regterzyde „ van eene Patient, een weinig onder de kor- „ te Ribben, en daar kwam een overvloed „ van helder Water uit, te gelyk met een „ menigte van *Hydatides*, zo groot, dat wy „ gisten, dat 'er wel ongevaar vyfhonderd „ van deeze Blaasjes ontlast waren: zynde de „ meeſten geheel en met helder Water gevuld, „ terwyl anderen, die te groot voor de Ope- „ ning waren, de Vliezen gebroken hadden; „ doch in genen kon ik, hoe zeer ik 'er naar „ zogt, een Hals vinden. Dit doet my den- „ ken, dat zy van ons tegenwoordig Onder- „ werp verſchillende zyn, zo wel als die, „ welken ik dikwils ontmoet heb in de *Ovaria* „ van Vrouwsperſoonen, aan de Waterzugt „ geſtorven; welken ik houde voor de Eijer- „ tjes, daar in vervat geweest, die, door „ een overgrooten toevloed van Vogten dik- „ wils tot die verbaazende grootte zyn ge- „ zwollen, dat ik 'er dikwils verſcheide Men- „ gelen Vogts uit gehaald heb. Ik zal hier by- „ voegen, dat ik deeze Waterzugt-Wormen „ altoos veeleer aan Vliezige deelen hangen- „ de, dan in het Lighaam der Ingewanden „ beſlooten, heb aangetroffen."

Deeze *Lumbrici Hydropici* komen overeen met

met die genen, waar van de Heer PALLAS ons, onder den naam van *Tænia Hydatigena*, verscheide Afbeeldingen geeft. Zyn Ed. heeftze veel gekreegen uit het *Peritonæum* van Varkens en Schaapen, en dit zo wel uit gezonde als uit zieke Beesten; ja de Vleeschhouwers in Duitschland, zegt hy, verbeelden zig, dat dezelven door groote Hitte, en afjaagen van het Vee, als 't gedronken heeft, ontstaan, zeggende, dat deeze leevende Waterblaasjes in sommige Landstreeken, en in de Zomermaanden, overvloedigst voorkomen. Men vindtze nooit dan in de Buik, en aldaar zyn zy door de Vliezen verspreid, meest in het Net haare zitplaats hebbende. In één *Omentum* heeft zyn Ed. 'er dikwils meer dan twintig gevonden. Ieder dryft los in zyn eigen Vlies, het welk een rondagtigen Zak uitmaakt, met Water gevuld, die van taamelyke grootte moet zyn, dewyl somtyds daar in eene zodanige leevende *Hydatis* voorkomt, welke meer plaats beslaat dan de Vlakte van de Hand.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Blaasagtige.*

Zodanig waren de grootsten, die de Heer PALLAS waarnam; doch somtyds hadt zyn Ed., in Biggetjes en Schaapen, 'er gevonden, die kleiner dan een Ockernoot waren. De Afbeeldingen vertoonen dergelyke veranderingen, als men in de Kalabassen ontmoet; sommigen gelyken naar een Pruim, anderen naar een Peer, en 't gene het Lighaam in deeze Schepzels

Gestalte.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

Blaasagtige.

zels uitmaakt, is maar een gedeelte van het Steeltje. Hierom zegt zyn Ed. dat, zelfs in die allergrootsten, welke de vlakke Hand bedekken, het Lighaampje nooit grooter valt dan een Hennipzaadje. Hier aan hangt een doorschynend Blaasje, met Water gevuld, zodanig, dat somtyds het Lighaampje nog een aanmerkelyken Hals heeft, somtyds digt tegen het Blaasje aan zit. Van hetzelve strekt zig één Bandje in het Blaasje uit; niet twee, gelyk 'er TYSON waarnam. De Wanden zyn ongemeen dun, van dit Blaasje, dat Melkwit is, en met rondgaande Vezelen omringd. Hier in wordt een duidelyk Leven waargenomen, gelyk zyn Ed. meldt.

Het Leven.

De Blaasjes, naamelyk, die gehaald zyn uit Dieren, welken men op staande voet gedood heeft, ziet men binnen haaren doorschynenden Rok zig zeer duidelyk beweegen. Daar uit genomen, en in Water, inzonderheid dat laauw is, gelegd zynde, worden zy door een geweldige krimping aangedaan, welke de Blaasjes, met Gordelswyze kreuken, als tot Darmpjes maakt, terwyl zy byna even lang blyven of maar weinig langer worden. Zulk een levendig Waterblaasje, met een scherpe Punt of door Zuur geprikkeld, wordt op die plaats Krampagtig gerukt en krygt een wit Plekje, met gestraalde Rimpeltjes. Van zelf wordt men 'er ook, hier en daar, dergelyke samentrekkingen in gewaar, op sommige Plekken, daar het dan on-

ondoorschynende is. Geheel gedaan zynde in een Geestig Vogt, of in Koud Water, wordt het sterk door samentrekkinge verkleind. Dus kan ook een leevend Waterblaasje zyn Hals, wanneer het dien heeft, vernaauwen en verwyden: altemaal blyken van Leven en een Spieragtig Geweefzel. VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Blaasagtige.*

Aan het Lighaampje, dat, gelyk ik gezegd heb, zeer klein is, en naar een Tepeltje of Knobbeltje, waar aan 't gezegde Blaasje hangt, gelykt, zit aan 't andere End een Kop, die hetzelve door den Heer PALLAS tot de Lintwormen heeft doen betrekken. Zyn Ed. vertoont den Kop in zulk een Schepzeltje uit het Darmvlies van een Weer of gesneden Ram, en stelt denzelven voor, als met vier Knobbeltjes getepeld, en een stomp Snuitje hebbende, dat aan den Top flaauw uitgehold is, en met omgeboogene Haakjes, die ingetrokken kunnen worden, gekroond. De Kop.

Deeze gesteldheid van den Kop gaf den Heer LINNÆUS aanleidlng, om dit Schepzeltje tot de Polypen 't huis te brengen, onder den naam van *Polypus Hydatula*; 't welk ik Blaasagtige Polypus vertaal, alzo zyn Ed. het gedagte Blaasje voor het Lighaam genomen heeft. Duidelyk geeft hy, in de Kenmerken, aan deeze Polypus een Blaasagtig Lighaam, en neemt de gedagte vier Tepelagtige Knobbeltjes voor Armen of Voelers (*Tentacula*). Ik moet my hier over verwonderen, alzo hy 'er deeze woor-

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

woorden tot verklaaring bydoet. „ Een doorschynend Waterblaasje, ter grootte van een „ Pruim, gesteeld met een Cylindrisch Lig- „ haam, aan welks tip de Bek is, welke, het „ Lighaam samengedrukt zynde, de naauw- „ lyks blykbaare Voelers beweegt. Hy merkt „ aan, dat hetzelve in de Buik van veelerley „ Zoogende Dieren, gelyk Schaapen, Varkens, „ Muizen of Rotten en anderen, tusschen het „ Darmvlies en 't Gedarmte huisvest, zynde „ van BARTHOLINUS, REDI, STENO, „ HARDER, HARTMANN, FISCHER, „ HALLER, MURÆUS en anderen, ge- „ zien."

VI. *Stentorea.* Trechterdiertje.

(6) Polypus, *als met Ooghaairtjes gekranst, het Lighaam Tregteragtig hebbende.*

De bynaam *Stentorea*, door LINNÆUS eerst gebruikt, en door den Heer PALLAS overgenomen, zal mooglyk afgeleid zyn van de gestalte van dit Schepzeltje, welke naar die van eene Gehoor-Trompet gelykt. Ook noemt

(6) *Hydra* Tentaculis Ciliaribus, Corpore Infundibuliformi. *Syst. Nat.* XII. Polypi Infundibuliformes. TREMBL. *Phil. Trans.* VOL. XLIII. p. 180. Animalculum Infundibuliforme. Trechterdiertje. BAKER *Nuttig Gebr. van 't Mikrosk.* bl. 340. T. 13. f. 1. f. g. Schalmeyagtige Basterd-Polyp. ROES. *Ins.* III. p. 594. T. 94. f. 7, 8. LEDERM. *Mikr. Vermaakl.* T. 88. fig. *d*, *e*, *i*, *k*. Brachionus Stentoreus. PALL. *Zoöph.* 52. Het Trechterdierrje. *Lyst der Plantd.* bl. 118.

noemt ROESEL hetzelve de *Schalmeyagtige* Basterd-Polypus. Ik zal egter den naam van *Trechterdiertje*, door BAKER gebruikt, als met de benaaming, welke REAUMUR en TREMBLEY aan deeze Schepzeltjes gegeven hebben, wier Geſtalte ook naar een Trechter zweemt, overeenkomſtig zynde, behouden. By LEDERMULLER voeren zy den naam van *Trompet-* of *Fluitdiertjes* VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Trechterdiertje.*

ROESEL nam deeze Trechterdiertjes overvloedigst waar aan de onderſte Vlakte der Kroosblaadjes. Zy veranderen, zegt hy, wanneer menze naauwkeurig beſchouwt, byna alle oogenblikken van Geſtalte, 't welk echter niet dan door het Mikroskoop waar te neemen is: want zy zyn ongelyk kleiner dan de echte Polypen, naauwlyks een twaalfde Duims lang. Zy kunnen zig zodanig intrekken, dat men 'er byna niets van gewaar wordt; dan komen zy wederom Knodsagtig te voorſchyn, omtrent de halve langte hebbende; voorts opent zig de Knop, en maaktze Trompetagtig, terwyl zig aan den Rand een menigte van kleine Haairtjes, die in geduurige beweeging zyn, vertoonen. Mooglyk maaken zy daar mede ook dergelyken Maalſtroom in 't Water, als die van het voorgaande Geſlagt, en dan zouden zy tot de Basterd-Polypen te betrekken zyn: doch, om dat zy zig vry verplaatzen kunnen, en geen overtrekzel heb-

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. Trechter-Diertje.

hebben, heeft onze Ridder haar onder de Polypen gerangeerd.

Door behulp van een zeer konstigen Toestel wist de Heer TREMBLEY deeze Schepzeltjes in 't Water zo behendig waar te neemen, dat derzelver Huishouding door hem ontdekt werdt, en in 't byzonder de manier, hoe zy zig vermenigvuldigen. „ De Voortteeling, zegt hy, geschiedt ook door zig in „ tweeën te verdeelen, gelyk de Tros-Polypen, doch op een andere manier, te weeten „ niet in de langte, noch overdwars, maar „ schuins en als overhoeks. Van twee Trechterswyze Polypen, die door de verdeeling „ van éénen voortgebragt zyn, heeft de eene „ kort daarna het oude Hoofd, en een nieuw „ Agter-end; de andere het oude Agter-end „ met een nieuw Hoofd". Men kan het overige van zyne beschryving deezer Vermenigvuldiging by BAKER nazien.

VII. *Socialis.* Gezellige. Plaat. CXXXIX. *Fig.* 6.

(7) Polypus, *die, zonder Armen of Haairtjes, diklyvig en gerimpeld is.*

Deeze verschillen niet alleen door haare Knods-

(7) *Hydra* mutica torosa rugosa. *Syst. Nat.* XII. BRADY, *Phil. Transact.* VOL. XLIX. p. 249. T. 7. f. 1. ROES. *Ins.* III. p. 584. T. 95, 96, 94. f. 1-6. LEDERM. *Mikr. Vermaakl.* T. 88. *Fig.* g, *f.* h. Brachionus socialis. PALL. *Zooph.* 53. Gezellige Basterd-Polypus. *Lyst der Plantd.* bladz. 119.

Knodsagtige Geſtalte van de voorgaande Soort, maar ook doordien zy troswyze by elkander voorkomen, gelyk onze Afbeelding, Pl. CXXXIX. *Fig.* 6, ten duidelykſte voorſtelt. Wy geeven 'er, om die reden, den naam van *Gezellige Polypus* aan, terwyl de Heer BODDAERT deeze Soort Gezellige Bastaerd Polypus noemt, om dat zy door den Heer PALLAS tot de *Brachioni* betrokken was. VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Gezellige.*

Gedagte Afbeelding is door den Heer LINNÆUS aangehaald, niettegenſtaande zy tegen de opgegeven Kenmerken van *mutica*, dat is zonder Haairtjes te zyn, ſchynt te ſtryden. De Heer BRADY, die dezelve deedt aftekenen, hadtze in de ſtaande Wateren, by Brusſel, waargenomen. „ Het vertoonde zig, „ aan 't bloote Oog, gelyk een klein, rond, „ plat Blaadje, omtrent een agtſte Duims „ breed; maar, door het Mikroskoop gezien, „ als een Krans van gekroonde Koppen, die „ met kleine dunne Staartjes aan een gemeen „ Middelpunt verbonden waren. Van dit Mid„ delpunt ſtrekten zy zig naar den Omtrek uit, „ daar zy, gelyk een Rad of Wiel, met onge„ meene ſnelheid draaiden, tot dat zy een „ ſoort van Maalſtroom maakten, waar in „ men allerley kleine Diertjes en andere Lig„ haampjes getrokken of gedreeven zag, die „ waarſchynlyk tot Aas of Voedzel zullen „ dienen voor deeze kleine Gekroonde dingen, „ welke naar alle gedagten, zo wel als de

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Gezellige.*

„ Plant (*), een soort van Verslindende Insekten zyn, aazende op kleiner Schepzelen.
„ Wanneer een van deeze kleine Koppen een
„ weinig gewieldraaid heeft, rust hy of staat
„ stil, en daar begint een ander; ja somtyds
„ zult gy 'er drie of vier te gelyk zien draaijen.
„ In 't voorleeden Jaar hebben wy van
„ deezen aart iets regelmaatigers gevonden,
„ dat een juisten Kring maakte, met de
„ Kroonen aan den Omtrek, en de dunne
„ Lighaamen, als zo veele Straalen, aan het
„ Middelpunt gevoegd. Haare beweeging is
„ altoos regt naar den Rand van den Cirkel,
„ en nooit ter regter of slinkerzyde, als
„ of ieder Kop zyn eigen paalen had, om op
„ te werken."

Door het laatstgemelde regelmaatige zullen de Koloniën van jonge Diertjes van deezen aart moeten verstaan worden, als wanneer zy volmaakt naar Trechterdiertjes zweemen of eene Trompetswyze figuur hebben; gelyk men twee zodanige Samenleevingen by ROESEL, Plaat XCIV. *Fig.* 5, 6, aantreft. Ondertusschen doen de gekroonde Koppen haar aanmerkelyk verschillen van de *Gezellige Knodsagtige Basterd-Polypus* van dien Autheur, welke door onzen Ridder ook aangehaald wordt, als bestaande wel uit dergelyke Schepzelt-

(*) Door de Plant verstaat de Heer BRADY het Plantdier van *Fig.* 1, op deeze zelfde Plaat; hier voor beschreeven.

zeltjes, doch zonder Haairtjes aan den Rand, niettegenstaande het maaken van een Maalstroom ook aan dezelven toegeschreeven wordt. Dus zouden zy, volgens de Kenmerken, tot het voorgaande Geslagt behooren, indien zy niet ook ieder op zig zelf en los door 't Water zweeven konden.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFD-STUK. *Gezellige.*

ROESEL heeft deeze Eigenschap, tot de Voortplanting van deeze Schepzelen betrekkelyk, in dezelven waargenomen. Agt geevende op een tros van deeze Polypen, die hy in zuiver Water hadt gedaan, nam hy waar, dat tusschen dezelven zig een menigte bevonden van de gedagte Trompetagtige Jongen, van welken allengs eenigen zig afzonderden, zwemmende her en derwaards door het Water. Deeze Jongen verzamelden zig, even als de Byën van een nieuwe Zwerm, by elkander aan het Steeltje van eenige Waterplant of Krooswortelțje, en maakten dus een nieuwe Samenleeving uit.

Men moet aanmerken, dat deeze Diertjes altoos in Slymerig Water, en dikwils in 't midden van Slym, zig onthouden. Alle moeite, welke ROESEL aanwendde, om Haairtjes aan hunnen Mond te ontdekken, was vrugteloos. Hy heeft dezelven nogthans, door eene verbaazende Vergrooting; wel zes- of zevenduizend maal boven de Natuur, voorgesteld. By die gelegenheid nam hy ook, zo wel als LEDERMULLER, drie roode Stippen,

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Gezellige.*

pen, en somtyds ééne, in derzelver Lighaam waar, hetwelke anders uit dergelyke doorschynende Bolletjes scheen te bestaan, als het bekleedzel van de echte Polypen. Aan beiden kwamen in hetzelve zekere Eyvormige Lighaampjes voor, welken de laatstgemelde voor Zaadjes van Kroos, de ander voor Eijeren aanzag. Zie hier wat ROESEL dienaangaande zegt.

„ Ik houd deeze Lighaampjes voor Eije-
„ ren, om dat zy allen eenerley grootte en
„ Kleur hadden; om dat ieder, in dergelyke
„ Zwerm bevindelyk Schepzel, zodanigen by
„ zig voerde; om dat 'er zig in veelen drie
„ of vier, in veelen vyf of zes, ja ook in
„ eenigen zeven of agt vertoonden, en dat,
„ als eenigen dood op den Grond vielen, zy
„ altoos van dezelven ledig waren: eindelyk
„ heb ik ook deeze Eijeren niet in ééne,
„ maar in de meesten myner Zwermen waar-
„ genomen. Dat echter die weinige Schep-
„ zels, welke deezen Zwerm uitmaakten,
„ nog leefden, was uit hun geduurig zuigen,
„ als ook uit de snelle intrekking en uitstrek-
„ king van hun Lighaam, meer dan te wel
„ af te neemen, en daar uit meende ik te
„ kunnen besluiten, dat zy ook ten Ende toe
„ hun Voedzel tragten te bekomen."

De gezegde Redenen, evenwel, komen my niet kragtig genoeg voor, om alle twyfeling weg te neemen, of de gedagte Lighaampjes

niet het Voedzel kunnen zyn van deeze Basterd-Polypen: te minder, om dat die Lighaampjes naar de Eyronde Diertjes, waar van het Hooywater en andere rottende Vogten dikwils grimmelen, wel schynen te gelyken. Men vondtze ook niet alleen binnen de Polypen, maar insgelyks daar buiten, door de geheele Zwerm verspreid. VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK.

LXXXI. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* ZEE-PENNEN, *waar in zo de gewoone en* Lichtgeevende, *als verscheide zeldzaame, begreepen zyn.*

Deeze Schepzels worden thans, met algemeene toestemming, ZEE-PENNEN genoemd, in 't Latyn *Penna Marina* of *Pennatula*. De benaaming van Zee-Schaft is, hoewel men sommige Pennen ook wel Schaften noemt, wegens de dubbelzinnigheid niet eigen. Men vindt, wel is waar, dat de Visschers, aan de Middellandsche Zee, 'er den naam aan geeven van *Mentula alata*; doch ik zal die benaaming, onverduitscht, voor dat ruuwe Volk overlaaten. Naam.

Men heeft de Zee-Pennen, nog in 't voorste deezer Eeuw, voor Plantgewassen aangezien. Eigenschappen.

H 4

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK.

zien. Sommigen betrokken ze tot het Zee-Ruy; anderen tot de Mosſen: doch ARISTOTELES hadtze reeds onder de Plantdieren geplaatst, volgens SITTARDUS, hoewel GESNERUS meende, dat zy, onder dien naam, aan geen der Ouden bekend geweest waren. PALLAS oordeelt, dat zy met de Alcyoniën zeer naa vermaagſchapt zyn, zodanig dat, in zeker opzigt, de Zee-Pennen daar toe gelyke betrekking hebben zouden, als de Polypen tot de Korallynen. Ik moet zeggen, dat dit myn Verſtand te boven gaat. De Polypen der Zoete Wateren, die zyn Ed. bedoelt, hebben geen de minſte betrekking tot de Korallynen; dan in zo verre 'er Diertjes, van dergelyke gedaante, op en in dezelven huisvesten. Waar blykt nu, dat Schepzels, van dergelyke gedaante als de Zee-Pennen, hunne woonplaats hebben of zig onthouden op of in de Alcyoniën?

Kenmerken.

De Zee-Pennen maaken eene der wonderlykſte Geſlagten van Schepzelen uit. Haar Lighaam beſtaat als uit een Penneſchaft, die gedeeltelyk bloot is, gedeeltelyk 't zy aan beide zyden of aan de eene zyde gebaard met een ſoort van Vinnen of Vinswyze geplaatſte Polypen. Naar de Korallynen gelyken zy dus grootelyks, doch verſchillen van dezelven daar in, dat zy niet geworteld zyn, en dat de geheele Pen, met haare Punt voor uit, als een enkel leevend Dier, zig taamelyk vlug be-

beweegt door het Water. De woonplaats is in de Zee. VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK.

Zeven Soorten ftelt LINNÆUS thans in dit Geflagt, waar onder eenigen wat afwyken van de gedaante der gewoone Zee-Pennen, doch geene zodanig, dat die naam 'er niet eenigermaate op toepasfelyk zou zyn. Soorten.

(1) Zee-Pen, *die een Vleezige Schaft heeft, den Steel met over elkander leggende, geplooide, gedoornde, Vinnen.* I. *Pennatula grisea.* Gedoornde.

Deeze noem ik de *Gedoornde* Zee-Pen, niettegenftaande LINNÆUS, volgens BOHADSCH, haar *Penna grifea* genoemd heeft. Die Autheur heeftze, buiten twyfel, frifch gezien, doch ik heb 'er eene gedroogd, van de Kust van Dalmatie, welke bruin of graauw is en hier toe behoort ook die, welke wylen de beroemde Hoogleeraar ALBINUS onder den naam van *Witte Zee-Pen* afbeeldde, hebbende 'er zodanig eene, waarfchynlyk in Liqueur, uit de Middellandfche Zee ontvangen (*).

Zyn

(1) *Pennatula* Stirpe Carnofa, Rachi lævi, Pinnis imbricatis, plicatis, fpinofis. *Syst. Nat.* XII. Gen. 350. ELL. *Phil. Trans.* VOL. LIII. p. 429. T. 21. f. 6 -- 10. Penna grifea. BOHADSCH *Mar.* p. 109. T. 9. f. 1 — 3. SEB. *Kab.* III. T. 16. f. 8. Pennatula grifea. PALL. *Zoöph.* 214. Witte Zee-Schaft. *Lyst der Plantd.* bl. 457.

(*) Penna marina alba. *Annot. Acad.* Lib. I. C. 20. Tab. 6. fig. 1, 2.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Gedoornde.*

Zyn Wel-Ed. getuigde 'er van, dat de Gevederde Steel Armen uitgeeft, aan de eene zyde niet kwaalyk naar Plaatjes gelykende, doch aan de andere uitloopende in een gedoornde Franje; welke Franjes als Schubben over elkander leggen, met eenigen ſchyn van Wieken. RONDELETIUS hadt het geheele Schepzel by een Pluim, die men op den Hoed ziet draagen, en het onder-end van den Steel by de Mannelykheid vergeleeken, zeggende, dat de Knobbel, dien men, tegen 't gevederde gedeelte aan, gewaar wordt, eenige Spleeten heeft, zodanig als de Openingen der Kieuwen in de Haaijen zyn, en 't gevederde gedeelte beſtondt, volgens hem, uit dunne Plaatjes, als die van Aluin-Leyſteen, op welken eenige andere tedere zelfſtandigheid rustte.

De Heer BOHADSCH deeze Gryze Zee-Pen, in 't jaar 1757, aan de Kust van Napels onderzoekende, bevondt dezelve agt Duimen lang, met eenen kaalen Stam van derdhalf en een Veder of Pluim van zesdhalf Duimen. In de Knobbel nam hy eenige Rimpels, doch geen Spleeten of Sneedjes waar, maar het onder-end hadt eene uitſnyding, die naar een Spleetje geleek. De Pluim beſtondt uit meer dan dertig Vinnen, waar van de grootſten, in 't midden geplaatst, byna een Duim lang en een half Duim breed waren. Ieder Vin geleek naar een Sikkel, en maakte een Plaatje uit, byna overal even breed, welks uitwaards kram-

kromme gedeelte in verfcheide gekartelde Lapjes gedeeld werdt, die op de kanten een menigte van Putjes of Kelkswyze holletjes hadden, en in 't midden met verfcheide fcherpe uitfteekende Beentjes gewapend waren. Verder fpreekt zyn Ed., daar van, aldus.

VI. Afdeel. LXXXI. Hoofdstuk. Gedoornde.

„ De zelfftandigheid van den Steel en de
„ Vinnen is hard en Lederagtig, uit verfcheide
„ byna Peesagtige Vezelen, welke Netswy-
„ ze gefchikt zyn, famengepakt, tusfchen
„ welken een tederer gedeelte, of, gelyk de
„ Ouden verkoozen te fpreeken, *Parenchyma*,
„ komt en kruipt. Deeze fchikking der Ve-
„ zelen openbaart zig gemakkelyker, na dat
„ men de Zee-Pen eenigen tyd in Wyngeest
„ bewaard heeft: want, dan wordt dat Paren-
„ chymateuze gedeelte een weinig famenge-
„ trokken, en laat gemeenlyk Ruitagtige
„ ruimten tusfchen de Peezige Vezelen over.
„ Geen Tepels vertoonen zig aan de opper-
„ vlakte van den Steel, maar de gezegde
„ Peesagtige Vezels puilen flegts hier en daar
„ tot de Oppervlakte uit, maakende het Vel
„ eenigermaate ruuw. Deeze Vezels zien
„ blaauwagtig uit den gryzen, doch de tus-
„ fchenruimten zyn witagtig. Eveneens is
„ het met de zelfftandigheid der Vinnen ge-
„ fteld, uitgenomen derzelver Grondfteun,
„ of het dunne gedeelte, dat tot zyn be-
„ kleedzel een fterk Vlies heeft, waar in
„ ronde geelagtige Tepels, in een groote

„ me-

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Gedoornde.*

„ menigte, verſpreid zyn. Deeze Tepels ver„ toonen zig in alle Vinnen".

Voorts meldt de Heer BOHADSCH, dat hy niet twyfelt, of daar zit in deeze Zee-Pen, zo wel als in de andere of roode, welke hy beter hadt kunnen onderzoeken, een Been verholen. Van deeze Soort hadt hy 'er maar ééne bekomen, zo dat dezelve veel zeldzaamer moet zyn dan de Roode. In myne gedroogde, die van de Rugzyde geopend is, zit nog dit Been, als een dun Pennetje, aan 't boven-end zeer ſpits gepunt, ſtrekkende zig door de geheele langte van de Zee-Pen uit, en zig door de witte Kleur genoegzaam onderſcheidende. Een Mond of Aarsgat, of eene dergelyke Opening, hadt hy 'er, met alle aangewende vlyt, niet in ontdekken kunnen, niettegenſtaande LINNÆUS 'er een Mond aan toegeſchreeven had (*).

Zyne Afbeelding van deeze Zee-Pen is zeer ruuw, hoewel beter dan die van RONDELETIUS. Wylen de Hoogleeraar ALBINUS hadt 'er, als gezegd is, in 't jaar 1754 reeds een goede Afbeelding van aan 't licht gegeven. Omtrent tien Jaaren daarna kwam de Heer ELLIS ook te voorſchyn met eene Afbeelding van dit Schepzel, gemaakt naar zulk een Zee-Pen, welke hy preſent kreeg van

(*) Os Baſeos commune rotundum. *Syst. Nat.* Ed. X. p. 818.

van een Heer, die dezelve uit de Middelland-ſche Zee ontvangen hadt. De Doorens zyn in dezelve veel langer dan in die van ALBINUS, en men wordt 'er de gedagte Rimpeltjes of Sneedjes in de Knobbel, zo min als de uitſnyding van BOHADSCH, aan 't end van den Steel, die naar een Mondje geleek, in gewaar. Zyn Ed. heeft één van de Vinnen een weinig vergroot doen afbeelden, als waar door zig de plaatzing der Zuigers, gelyk hy de Polypen noemt, welke van hem afzonderlyk vertoond zyn, openbaart; zo wel als de inplanting der Doornen, die, volgens hem, uit verſcheide fyne Pyltjes (*Spicula*) ſamengeſteld zyn. „ Wanneer deeze Doornen, zegt hy, „ zig aan den top openen, maakt ieder een „ Ster van kleine Puntjes, welken de Natuur „ ſchynt geſchikt te hebben tot beſcherming „ van de Monden der Zuigers daar onder, die „ geen ander bedekzel hebben, terwyl in de „ Roode Zee-Pen ieder Zuiger een kring van „ Pyltjes (*Spicula*) heeft".

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Gedoornde.*

(2) Zee-Pen, *die een Vleezige Schaft heeft*, den

II. *Pennatula. Phoſphorea.* Lichtgeevende.

(2) *Pennatula* Stirpe Carnoſâ, Rachi ſcabra, Pinnis imbricatis. *Syst. Nat.* XII. Pennatula Phoſphorea. *Faun. Suec.* 2260. *Amœn. Acad.* IV. p. 256. Penna Marina. *Mus. Ad. Frid.* I. p. 69. BARR. *Icon.* T. 1273, 1274. BAUH. *Hist.* III. p. 802. Muscus Pennæ ſimilis. BAUH. *Pin.* 363. Fucus Pennam referens. TOURNF. *Inst. Herb.* p. 569. SHAW. *Afr.*

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Lichtgeevende.*

den Steel ruuw, de Vinnetjes over elkander leggende.

Door de aanhaaling van SEBA zal onze Ridder dezelfde Zee-Pen, als zo even beschreeven is, bedoelen: want men vindt 'er in dat Werk maar ééne, en wel op de voor aangehaalde plaats, alwaar gezegd wordt: „ Deeze zogenaamde Zee-Pennen groeijen aan de Klippen in Zee, en men zegt, dat zy des nagts, boven Water komende, een *lichten glansch* van zig geeven, gelyk de Phosphorus." Het komt my zonderling voor, dat zy aan de Klippen zouden groeijen, 't welk eene aanhechting onderstelt, en dan des nagts *boven water* komen zouden, om Licht te geeven. Ik weet niet, van waar men dit gehaald heeft. RONDELETIUS zegt alleenlyk, *dat de Zee-Pen, wegens haare witheid en gladheid, inzonderheid by nagt glinstert als een Ster.* Dit zal waarschynlyk onder maar niet boven Water gezien worden. Doktor SHAW merkt, in zyne beschryving van Algiers, aan, dat zy by nagt zo veel Licht geeven, dat de Visschers daar door duidelyk de Visschen kunnen zien zwemmen in verscheide diepten van de Zee. LINNÆUS zegt, dat deeze Soort den Grond van den Oceaan verlicht.

De

Afr. App. 5. Penna Marina. GINANN. *Adriat.* I. T. 55. f. 114. SEB. *Kab.* III. T. 6. f. 1. ELL. *Phil. Trans.* Vol. LIII. p. 429. T. 19. f. 1-5.

De Heer BOHADSCH spreekt aldus van de Roode Zee-Pen. „ Dit ons Plantdier ont- „ houdt zig in diepe Zee , alwaar men het „ somtyds met andere Visschen vangt. Ter- „ wyl het naar de Oppervlakte der Zee ge- „ voerd wordt, is zyn Lighaam omringd met „ ontelbaare Belletjes, die *overdag* als Sterren „ glinsteren. Dit heb ik wel by deeze gele- „ genheid niet, maar in 't jaar 1749, toen ik „ van Livorno ter Zee naar Marseille vertrok, „ waargenomen. Diestyds zeer weinig in de „ Natuurlyke Historie bedreeven, vraagde ik „ de Matroozen, wat het voor een ding was, „ dat ik dus ongevaar vier Voeten beneden de „ Oppervlakte der Zee zag, en zy gaven my „ tot antwoord, dat het een Pen ware".

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK.

Lichtgevende.

Deeze Heer stelde het twyfelagtig, of 'er twee Verscheidenheden waren van de Roode Pen, waar van de eene dan de tegenwoordige zyn zoude, die de Voelertjes of Polypus-Hokjes aan de Vinnen veel ylder heeft; dan of menze als byzondere Soorten had aan te merken. De Heer PALLAS betrekt deeze, onbeschroomd, tot de Soort van de Roode Zee-Pen, die de vierde by LINNÆUS is. Ik oordeel de tegenwoordige daar van te veel verschillende, gelyk de Afbeelding zal aantoonen.

De Heer ELLIS heeft een Vertoog aan 't licht gegeven over de *Pennatula Phosphorea* van LINNÆUS, en dezelve, daar nevens, zeer dui-

Pl. CXLI. *Fig.* 1.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Lichtgeevende.*

duidelyk doen afbeelden, gelyk in *Fig.* 1, op onze Plaat CXLI, is voorgesteld Deeze Soort, zegt zyn Ed., vindt men in de Oceaan, van de Kust van Noorwegen af, tot aan de verst inwaards gelegene deelen van de Middellandsche Zee. Men heeftze uit groote diepten opgehaald, en somtyds ook dryvende gevonden naby de Oppervlakte. „ De uit„wendige gedaante van dit Dier (zegt hy) „ is niet ongelyk aan eene der Slagpennen van „ een Vogelwiek. Men vindt hetzelve van „ vier tot agt Duimen lang. Het kaale onder„ste gedeelte is rond en wit, gelykende naar „ de Schaft van eene Schryfpen; het andere „ deel, dat de Pluim vertoont, is roodagtig „ en platter, verdunnende naar den Top, al„waar het in een Punt eindigt. Daar loopt, „ langs de Rug van dit gedeelte, even als in „ een Schryfpen aan de binnenzyde, een over„langse Groef ten ende uit. Het heeft we„derzyds Vederagtige Vinnetjes, die in 't „ midden langst zyn, doch zo wel naar de „ Schaft toe, als naar den Top, allengs korter „ worden, zynde aan de Enden rond omge„boogen".

De Polypen. *Fig.* 2.

Van een der Vederagtige Vinnetjes van dit Plantdier geeft de Heer ELLIS een sterk vergroote Afbeelding, als onze *Fig.* 2, welke tot veel opheldering strekken kan van deszelfs Structuur. „ De Stam (zegt hy), der Zuigers „ van dit Dier, is van eene Cylindrische fi„guur.

„ guur. Deszelfs bovenste gedeelte geeft agt „ fyne witte Vezelen of Klaauwen uit, om „ het Aas te vatten, welken zy intrekken „ binnen haare Hokjes, wanneer zy zig op „ eenige ontrusting of gevaar verschuilen „ gaan. Deeze Hokjes zyn van maakzel als „ de Tandjes der Korallynen, maar ieder „ Tandje heeft hier Puntjes, die zig rondom „ den ingang sluiten, en dus dit tedere deel „ voor uitwendig leed beschermen.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Lichtgeevende.*

„ Deeze Vinnetjes zyn blykbaarlyk door de „ Natuur geschikt, om het Dier voor of ag„ terwaards in de Zee te beweegen: bygevolg „ verrigten zy het werk van Vinnen, terwyl „ zy tevens, door den toestel van Zuigers of „ Mondjes, die met Vezels of Klaauwen voor„ zien zyn, zekerlyk dienen om Voedzel te „ bezorgen aan dit Schepzel: want niettegen„ staande het gene Dr. LINNÆUS ten aan„ zien van deszelfs Mond gezegd heeft in zyn „ Samenstel der Natuur (*), heb ik, met „ behulp der beste Glazen, niet kunnen ont„ dekken, dat de Punt van onderen het aller„ minste doorboord was: zo dat ik vast van „ Gevoelen ben, dat dit Dier, gelykerwys de „ *Hydra Arctica* of Groenlandse Polypus, „ die ik in myne Historie der Korallynen be„ schree-

(*) Os Baseos commune rotundum. *Syst. Nat.* X, pag. 812.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Lichtgeevende.*

„ schreeven heb (*), zig zelf Voedzel en onderhoud verschaft, door middel van deeze „ Zuigers, die naar Polypen gelyken. Ik „ meen, dat het een, zo wel als 't andere, „ door dezelven zyn Voedzel inneemt, hebbende geen anderen zigtbaaren weg, om zig „ van den Afgang te ontlasten, dan dien, „ door welken de Diertjes, die 'er tot Aas „ aan strekken, ingenomen zyn".

Vervolgens neemt de Heer ELLIS de beschryving van de uit- en inwendige gesteldheid der Roode Zee-Pen door den Heer BOHADSCH over, doch daar zal ik straks van spreeken. In myn Verzameling berusten twee gedroogde Zee-Pennen van deeze Soort, de eene vier en een half Duim lang, in welke het ongevederde gedeelte of de Schaft ten minste zo lang is als de Pluim, die naar evenredigheid wat smaller schynt te zyn, dan in onze Afbeelding.

III. *Pennatula filosa.* Draadige. Pl. CXLI. *Fig.* 3.

(3) Zee-Pen, *die een Vleeschagtige Schaft heeft, den Steel wederzyds gevederd, en aan*

(*) Zie dat Plantdier hier voor, bladz. 3, beschreeven.

(3) *Pennatula* Stirpe subcarnosâ, Rachi utrinque pennatâ, Basi Tentaculis duobus Filiformibus. *Syst. Nat.* XII. ELL. *Phil. Trans.* VOL. LIII. T. 20. f. 15. BOCC. *Recherch. & Observ. Natur.* Amsterd. 1674. p. 284. T. p. 287. *Natuurk. Naspeur. en Aanmerk.* ibid. 1744. bladz. 251, enz.

aan zyn begin voorzien met twee lange Draaden.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Draadige.*

De Heer ELLIS geeft ook de Afbeelding van dit Schepzel, door my overgenomen in *Fig.* 3. Het is door den vermaarden BOCCONE voorgesteld als een Bloedzuiger, die de eigentlyke Zwaardvisschen (*) in de Middellandsche Zee geweldig plaagt. Men ziet ligt, dat hetzelve niet wel tot eenig ander Geslagt van Dieren t'huis te brengen ware, dan tot de Zee-Pennen. By ouder Autheuren was daar van, doch niet duidelyk, gesproken.

Doorgaans is de langte van dit Schepzel, zo BOCCONE zegt, vier, doch somtyds wel zes Duimen. Het Lighaam is langer dan de Hals en de Staart, gelyk hy het gepluimde deel noemt. De Hals, zynde het kaale dunne End, is witagtig, Kraakbeenig en doorschynende, hebbende de gedaante van een Snuit. De Staart is wederzyds voorzien van een menigte door elkander gevlogten Haairtjes, die de figuur maaken van een Pluim, welke allengs naar 't end verkleint. Daar de Pluim begint, zyn aan 't Lighaam twee Kraakbeenige Knobbeltjes en aan de andere zyde twee Kraakbeenige Vezelen, naar Viool-Snaaren gelykende, langer dan het Lighaam. Dit is ondoorschynende, van zelf-

(*) Zie het VII. Stuk van deeze *Nat. Historie*, bladz. 140.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Draadige.*

zelfstandigheid als Vel of hard Leder, met een menigte dwarse Rimpels of Plooijen, gelyk men in de Pissebedden of Rupsen waarneemt, die zig duidelyker en regelmaatiger, wanneer het Schepzel gedroogd is, vertoonen. Het Lighaam is rond en byna van dikte als de Schaft van een Schryfpen, doch dunner of dikker naar reden van de langte. Men wordt aan het Dier geen Oogen of Kop gewaar: mooglyk dient de Snuit, die hol is als een Pypje, aan 't zelve voor Kop. Dezelve bestaat uit een hard Vlies, in Kleur met het Lighaam verschillende. Mooglyk dat de Kop, door dit Schepzel van den Zwaardvisch af te rukken, in deszelfs Vleesch zitten blyft: want men vindtze met de geheele Snuit door deszelfs Vel ingedrongen, welke dan vol Bloed is, wanneer menze 'er uit haalt, zittende zo vast in 't Vleesch als een Fret of Boor in het Hout. Zy komen niet voor, dan op de plaatsen, welken de Visch met zyne Vinnen niet bereiken kan, en 't is te gelooven, dat zy 'er een groote plaag voor zyn.

BOCCONE hadt, te Messana op Sicilie, een van deeze Bloedzuigers ontleed, en daar in vier Vaten, als Darmen, waargenomen, die vol waren van een dik Vogt, loopende van 't eene End des Lighaams tot aan het andere. Deeze dagt hy als Pompen te dienen, tot de uitzuiging en inneeminge des Bloeds. Te Avignon nam hy vervolgens waar, dat van deeze

Vaat-

Vaatjes twee dikker dan de anderen waren, en allen met een soort van Middelschot bedekt. De byhangende Draaden waren hol, dienende waarschynlyk voor Vinnen tot bestuuring en de gepluimde Staart tot de beweeging of voortgang van het Schepzel in 't Water. Mooglyk zouden ook die Draaden tot vasthouding aan den Visch kunnen dienstig zyn. Ingewanden, gelyk Hart, Lever, Milt, heeft hy 'er niet in gevonden, maar 'er zat een Luis van aanmerkelyke grootte aan, die zig in onze Afbeelding by het Sterretje vertoont. VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Draadige.*

Deeze Luis, zegt BOCCONE, hadt de grootte van een Erwt, met eene Opening, waar uit een menigte van gedraaide, ruige en haakige Vezeltjes voortkwamen, welken hy hieldt voor leevende deeltjes van deeze Luis, gelyk aan die der *Zee-Eikelen* van RONDELETIUS. Ik besluit hier uit, dat het geen Luis, maar een klein Zee-Pokje is geweest, een Luis genaamd, op de zelfde manier, als men zekere Soort van Zee-Pokken Walvisch-Luis genoemd heeft, thans Walvisch-Pok (*).

(4) Zee-Pen, *die een Vleezige Schaft heeft*, *den* IV. *Pennatula rubra.* Roode. Pl. CXLI. *Fig.* 4.

(*) Zie het XV. STUK deezer *Nat. Historie*, bladz. 112.

(4) *Pennatula* Stirpe Carnosâ, Rachi pennatâ, Pinnis imbricatis lævibus. *Syst. Nat.* XII. Penna rubra. BOHADSCH. *Mar.* 101. T. 8. f. 1-3. ELLIS. *Phil. Trans.* VOL. LIII.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK.

den Steel gevederd, met op elkander leggende gladde Vinnen.

Roode. Van deeze heeft LINNÆUS de Vierde Soort gemaakt, ſchoon zy gevoeglyker geplaatst zou zyn geweest, naast agter de Tweede, welke door PALLAS als een Verſcheidenheid van deeze wordt aangemerkt. Het is de *Roode Zee-Pen*, dus wegens haare Kleur, in onderſcheiding van de Gryze of Witte, getyteld door ALBINUS en BOHADSCH.

De beroemde ALBINUS brengt, ten dien opzigte, de beſchryving by van GESNERUS, die zegt, „ dat SITTARDUS weleer een „ andere Zee-Pen aan hem gezonden hadt, „ met een witte Streep midden door den Steel, „ hebbende dergelyk Loof als in de Gryze, „ maar het ongepluimde deel langer, en niets, „ dat naar het Hoofdje der Mannelykheid ge- „ leek". De Hoogleeraar niettemin houdt de zyne, welke het ongepluimde deel korter heeft, met een duidelyke vertooning van dat Hoofdje, voor overeenkomſtig met die van GESNERUS. Ik wil wel toeſtaan, dat de uitdrukking van deezen Autheur, in de eerſte opſlag, dubbelzinnig ſchynt (*); doch als

LIII. p. 434. T. 21. f. 1, 2. Pennatula rubra. PALL. *Zoöph.* 215. Roode Zee-Schaft. *Lyst der Plantd.* bladz. 458.

(*) Fronde ſimili fere, ſed parte alterâ, quæ fronde caret.

als men naauwkeurig op den ſamenhang agt geeft, zo moet myne Vertaaling erkend worden de regte te zyn, en dan blykt, dat door GESNERUS veeleer de *Pennatula Phoſphorea*, die het ongepluimde deel langer heeft, bedoeld worde, dan de Roode Zee-Pen van ALBINUS, waar van de gewezen Hoogleeraar, in vergelyking met zyne Witte, die de *Penna griſea* of Gedoornde is, aldus ſpreekt. VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Roode.*

„ De Roode is kleiner en wel over 't geheel roodagtig, doch bleeker in het Lighaam en de Armen. Het Lighaam is, aan zyn begin, gezwollen, in de gedaante van een langwerpige Eikel (*). Den Knobbel, daar de Steel begint, heeft zy veel kleiner dan de witte, terwyl het Lighaam niet dan flaauwelyk in een ſoort van Olyven-Kern uitloopt (†). Behalve eenige flaauwe en duistere tekens, zyn daar in geen de minſte inſnydingen. De ge-armde Steel is langer dan het Lighaam, regt anders dan in de Witte, en, daar GESNERUS een witte Streep Die van ALBINUS.

ret, longiore, ſimplici, nullâ cum Glande ſimilitudine. *Longiore* kan niet zien op *fronde*, dewyl 'er *ſimplici* direkt op volgt, 't welk ongeknobbeld ſchynt te betekenen.

(*) Nullâ cum Glande ſimilitudine, zegt GESNERUS van de zyne. Hoe zou die dan de zelfde kunnen zyn als deeze?

(†) Corpore non niſi leviter in Samſæ ſpeciem deſinente. Zodanig is de uitdrukking van den Hoogleeraar.

VI. AFDEEL LXXXI. HOOFDSTUK. *Roode.*

„ Streep zegt te zyn, door een Insnyding overlangs verdeeld. Hy is niet glad en effen, „ gelyk in de Witte, maar zeer ruuw door „ gedoornde Tandjes, naar den kant, werwaards hy voortgaat, hellende. Dit verschilt ook, dat de Armen niet met Franje „ bezet, maar getand zyn als een Zaag, met „ gedoornde Tandjes, die beurtlings, elk „ naar een byzondere zyde, een weinig overhellen. De Armen zyn overlangs gestreept, „ en de Streepen loopen door de Tandjes uit. „ De beide Soorten zyn zeer digt gepluimd, „ doch de Armen van de Roode staan wat ylder."

De Roode Zee-Pen van BOHADSCH.

De Roode Zee-Pen, door BOHADSCH waargenomen, was in verscheide opzigten van deeze Albiniaansche verschillende. Zy hadt het Lighaam, 't welk hy den Stam, en ik de Schaft genoemd heb, Pyramidaal, maakende een dikken Knobbel aan den Steel van de Pluim, en dun aan 't onderste End, alwaar eene uitholling was, welke zig als een Monde vertoonde, doch niet inwaards doordrong. Het gepluimde deel, langer dan de Schaft, hadt een Steel, die op 't dikste een half Duim haalde, loopende smal uit. De Schaft was zes Duimen lang en hadt de dikte van tien Lynen, in 't dikste gedeelte, aan 't begin van drie of een Kwartier Duims. De geheele Zee-Pen was omtrent zestien Duimen lang.

In het gepluimde deel was de Steel aan de

Buik-

Buikzyde witagtig, met eenige paarſche Tepeltjes; aan de Rugzyde rond uitpuilende en veel breeder, met een Pees van witte Vezelen in 't midden overlangs en aan de zyden met kleine rondagtige paarſche Tepeltjes overal en digt bezet. De Stam of Schaft was geheel met dergelyke paarſche Tepeltjes, daar witte Streepen tusſchen door liepen, beſprenkeld: zynde de geheele zelfſtandigheid Lederagtig, en van buiten, wegens de gedagte Tepeltjes, oneffen.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Roode.*

In ſommigen van deeze Zee-Pennen hadt BOHADSCH geteld vier- en twintig, in anderen zeven- en-twintig, in anderen dertig en meer Vinnen, aan ieder zyde van den Steel. Zy zyn, zegt hy, van verſchillende grootte, allen Zeisſenvormig en Lederagtig, met ontelbaare roode Streepjes doorweven. De grootſten, in 't midden, waren byna een Duim lang, en aan den Steel omtrent een half Duim breed. Zy hebben eene ſcherpe Rug, doch in de holte zynze ſtomp, en aldaar over de geheele langte bezet met Cylindertjes, vier-en-dertig in de grootſte Vin, waar van vier-en-twintig, van den Steel af, op een regte lyn, de overige tien, naar het End toe, op twee ryën geplaatst. Deeze Cylindertjes hadden ieder agt beweeglyke witagtige Vezeltjes, in 't ronde uitgeſpreid, waar door zy zig als Polypen vertoonden.

Ontleeding.

Voorts komt de Heer BOHADSCH tot de Ont-

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Roode.*

Ontleeding van deeze Zee-Pen. „ Als men „ den Stam (zegt hy) overlangs opent, vloeit „ 'er ongevaar een Once zoutig Vogt uit. De „ geheele Stam is hol, hebbende voor uit- „ wendigen Wand een Lederagtig Vlies, van „ omtrent een Lyn dik, tusfchen 't welke en „ een ander dunner Vlies, in het gevinde „ deel van den Stam, zig ontelbaare geelag- „ tige Eytjes, die de grootte van Klapper- „ Roozen Zaad niet evenaaren, in een wit- „ agtig Vogt verholen zitten; komende dan „ best voor den dag, wanneer de Stam over- „ dwars doorgefneeden wordt. Dat dunnere „ Vlies bekleedt de geheele inwendige op- „ pervlakte van den Stam en formeert des- „ zelfs holligheid, in welke behalve een geel- „ agtig Been, dat 'er byna drie deelen van „ beflaat, niets gezien wordt. Dit Been is, „ in fommige Pennen, twee Duimen en zeven „ Lynen lang, een halve of ook een geheele „ Lyn dik, in 't midden vierkant, naar de „ Enden toe rond en fterk verdunnende: doch „ dunst aan dat End, 't welk naar de tip ziet „ van de Pluim. Het geheele Been wordt „ door een dun, geelagtig, doorfchynend „ Vlies omkleed, en aan ieder End tot een „ Band omgedraaid, welke boven in den Top „ van den gevederden Steel, onder in de Tip „ van den kaalen Stam zyne inplanting heeft. „ Door middel van den bovenften Band wordt „ het uiterfte End van het Beentje tot een

„ zeer

„ zeer naauw Boogje famen getrokken, terwyl men echter, uit de beweeging van den Stam, waar van ik ftraks zal fpreeken; onderftellen mag, dat hetzelve, in 't leevende Dier, of zo krom niet of geheel in een regte lyn uitgeftrekt zy (*). De Vinnen zyn ook uit een dubbeld Vlies, dat zeer fterk en Lederagtig is, famengefteld, met een dunner doorfchynend Vlies daar binnen. Op de zelfde manier beftaat ook het Cylindrifche deel der *Tentaculi* [of Polypen], met dit verfchil alleen, dat in deeze het uitwendige Vlies weeker is. Zy hebben, zo wel als de Vinnen, holligheden, welke gemeenfchap hebben met die der Vinnen."

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Roode.*

„ Dit was het gene ik, aangaande het maakzel van ons Plantdier, door de Ontleeding ontdekken kon. Welk eene beweeging daar in zy, en hoe ik die heb waargenomen, zal ik nu zeggen. Een leevende Zee-Pen gedaan hebbende in een Glas met Zee-Water, zag ik, na eenig tydsverloop, met groot vermaak, eene wonderbaare beweeging in verfcheide deelen

De beweeging.

(*) 't Is natuurlyk, dat dit Beentje, door 't inkrimpen van de Zee-Pen, onder 't droogen, aan 't dunfte End dus rond getrokken worde, gelyk ik het ook in myne gedroogde Gryze Zee-Pen bevind, doch daar ftrekt het zig door de geheele langte uit.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Roode.*

„ len van dezelve. De Stam werdt in het „ End van 't kaale gedeelte Cirkelrond ſa- „ mengetrokken, waar door zig een hoog „ Purperkleurige Gordel formeerde, die al- „ lengs naar het andere End van den kaalen „ Stam of naar den Grondſteun van de Pluim „ opſteeg, en, aldaar bleeker geworden, voort- „ liep langs den geheelen gevinden Steel, tot „ dat hy in de Top verdween. Zulks naauw- „ lyks gebeurd zynde, vertoonde zig op „ nieuws een dergelyke Gordel aan 't on- „ der-End, die zyn loop op de zelfde manier „ volbragt. Dewyl deeze Gordel ſterk ſamen- „ getrokken is, moet de Stam daar boven „ zwellen, en krygt dus de gedaante van een „ Uijen. Hier door ſchynt het, als of zeke- „ re wat ſamengedrukte Kloot door den Stam „ bewoogen werde. Van deeze ſamentrekkin- „ ge des Stams hangt ook de hoogroode Kleur „ af van den Gordel. Want dewyl, gelyk ik „ boven gemeld heb, de Huid van den Stam „ bezet is met menigvuldige paarſche Tepelt- „ jes, die witte tusſchenruimten hebben, ver- „ dwynen die in deeze ſamentrekkinge van de „ Huid, en dus komen de Tepeltjes nader aan „ elkander: bygevolg zien wy ſlegts de pur- „ pere Kleur derzelven, die zig hooger ver- „ toont. Of deeze beweeging eene bewee- „ ging van het Hart, dan eene Wormswyze „ beweeging zy als die der Darmen, is moeie- „ lyk te bepaalen. Om het eerſte te verzeke-

„ ren

„ ren, zou ik wel verlokt worden door de „ overeenkomst van de beweeging des Harts „ in de Rupſen, in wier Rug ook zeker Bol- „ letje van de Staart naar den Kop voortge- „ dreeven wordt; doch het overige Lighaam „ derzelven blyft gerust en ſtil, terwyl, in de „ Pen, die beweegende Kloot zig rondom in „ de Stam vertoont. Derhalve zou ik het eer- „ der voor eene Wormswyze beweeging hou- „ den.

VI. Afdeel. LXXXI. Hoofd-stuk. *Roode.*

„ De Top of het End van den Stam, boven- „ dien, wordt nu eens als een Haak omge- „ kromd, dan ſtrekt het zig wederom regt „ uit. Het een, zo wel als 't andere, gis ik „ voort te komen uit de beweeging van het „ Beentje daar binnen verholen: want, terwyl „ hetzelve in een naauwen Boog ſamengetrok- „ ken wordt, kromt zig de Punt Haakswyze „ om; doch, als het in een grooter Boog of „ in een regte Lyn uitgeſtrekt wordt, heeft „ de Punt ook een plaatzing die regt is. En, „ door deeze beweeging van het Been, ſchynt „ ook die holte, uitwendig, in de tip van den „ kaalen Stam te ontſtaan; alzo dezelve nu „ eens dieper, dan ondieper is: dieper, wan- „ neer de beweeglyke Kloot zig in 't midden „ van den gevinden Steel vertoont; ondieper „ wanneer die zig bevindt aan de Tip van den „ kaalen Stam, zynde alsdan het Been meer- „ der uitgeſtrekt.

„ De Vinnen hadden vierderley beweeging.

„ Dan

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Roode.*

„ Dan werden zy naar den Grondsteun, dan „ naar de Punt van den gevinden Steel bewoo- „ gen; dan naar de Buikzyde sterk samenge- „ trokken, dan wederom een weinig naar de „ Rug. De Vleezige Vezelen, eindelyk, be- „ woogen zig naar alle zyden, en derzelver „ Cylindertjes reezen met dezelven te gelyk „ op, of verborgen zig binnen de Vinnen. „ Met zyn geheele Lighaam heb ik dit zonder- „ linge Plantdier zig niet zien beweegen, doch „ het hadt in het Glas, waar in ik het hield, „ te weinig Waters daar toe. Ik twyfel ech- „ ter geenszins, of de Zee-Pen beweegt zig „ door middel van haare Vinnen, gelyk uit „ derzelver structuur en uit de plaatzing van „ dit Schepzel op den bodem der Zee, van „ waar het somtyds naar de Oppervlakte „ komt, genoegzaam blykbaar is".

Dit laatste is door Waarneemingen van anderen zeker. Men heeft hier in de Stad een leevende Zee-Pen in een Glas gehad, die daar in als een Pyl voortschoot. De Heer ELLIS heeft deeze beschryving ook van Dr. BOHADSCH ontleend, en, als 't ware, toegepast op zyne *Pennatula Phosphorea*, welke zyn Ed. als eene Verscheidenheid schynt aan te merken van de Roode Zee-Pen, doch zy is daar van, gelyk ik aangemerkt heb, te veel verschillende. Dit blykt niet alleen uit de Afbeelding welke ELLIS geeft van zodanig eene Roode Zee-Pen, uit de Middel-

dellandsche Zee, hem medegedeeld: maar ook uit zodanige eene, welke ik in Liqueur heb, en op onze Plaat CXLI, in *Fig.* 4, zeer naauwkeurig, van de Rugzyde, naar 't Leven heb doen afbeelden.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK.

Myne Roode Zee-Pen afgebeeld, Pl. CXLI. *Fig.* 4.

Hier is de Schaft of kaale Stam, blykbaarlyk, veel korter dan het gevinde gedeelte of de Pluim, waar van de Steel of Stam ongelyk dikker is, en in 't midden door een Sleuf verdeeld. De Schaft is digt bezet met kleine Tepeltjes, en heeft eene rosagtige Kleur, aan 't end wat Purperagtig of Violet. Zy is overal nagenoeg even dik, en aan 't end stomp, zo wel als de gepluimde Steel, die bezet is met een menigte van witte Puntjes, welke naar den Top, dat is in onze Afbeelding nederwaards, gestrekt zyn. Dit alles vindt men byna eveneens in de Afbeeldingen van den Heer ELLIS, door wien een vergroote Vin, om de plaatzing der Tandjes aan te wyzen, daar nevens gevoegd is, en hier overgenomen, wordende door het Sterretje aangeweezen. Zy hellen beurtlings naar den eenen en anderen kant. In de myne neem ik, bovendien, drie kleine Vedertjes of Pluimpjes, op de Rug zittende, waar, welke 'er in de Afbeelding van ELLIS niet zyn. Deeze verdienen zo veel te meer hunne opmerking, om dat zy de reden verklaaren, dat LINNÆUS een Gevederden Steel aan deeze toeschryft, in onderscheiding van de andere Zee-Pennen.

Ik

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK. *Roode.*

Ik zou wel durven gisfen, dat dit jonge Zee-Pennetjes zyn, die zig agtervolgelyk van de Moer affcheiden, om op zig zelf te leeven, en dat zy daarom zo ongeregeld zyn geplaatst. Waarfchynlyk zal 'er aan ieder wit Puntje, op de Rug, zulk een Pluimpje gezeten hebben. Van dezelven vind ik, by geen der gemelde Autheuren, eenig gewag gemaakt. Wy zien tevens, dat de myne naast met die van GESNERUS ftrookt.

V. *Pennatula mirabilis.* Verwonderlyke. Pl. CXLI. *Fig.* 5.

(5) Zee-Pen, *die een Draadagtige Schaft heeft, den Steel op twee ryën gevederd, de Vinnen halfmaanswyze, overhoeks, ver van elkander.*

Onder den naam van *Polypus mirabilis* is dit Schepzel in de befchryving van het Kabinet des Konings van Sweeden voorgefteld. Ik weet niet, om wat reden het den bynaam van *Verwonderlyke* meer dan de andere Zee-Pennen verdient. Zy komt zeer naby aan de *Pennatula Phofphorea*, zegt LINNÆUS, maar is wit van Kleur. Dat dit het eenigfte on-

(5) *Pennatula* Stirpe Filiformi, Rachi distiche pennatâ, Pinnis Lunatis remotis alternis, *Faun. Suec.* 2261. *Mus. Ad. Frid.* I. p. 96. T. 19. f. 4. *Amœn. Acad.* IV. p. 257. ELLIS. *Phil. Trans.* VOL. LIII. T. 20. f. 17. Pennatula mirabilis. PALL. *Zoöph.* 216. De Omgekeerde Zee-Pluim. *Lyst der Plaat*, bladz. 460.

onderscheid zy, kan ik uit onze Afbeelding *Fig.* 5, van hem door ELLIS ontleend, niet ontdekken. De Basis, zegt hy, is effen en klein; de Steel op de Rug gegroefd, hebbende halfmaanswyze, korte, gekamde, zeer weeke, rondagtige, witte, van elkander afstaande Straalen. VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Verwonderlyke.*

Zodanig bevondt dit Schepzel zig in de Chineesche Verzameling van LAGERSTROOM, en scheen derhalve uit China afkomstig te zyn. De Heer PALLAS vondt een gedeelte van zulk een Plantdier, uit de Westindiën, met een byzondere Soort van Zee-Ster verward, in het uitmuntend Kabinet van zyne Doorlugtige Hoogheid, onzen Erfstadhouder. Deeze Soort, zegt LINNÆUS thans, onthoudt zig in de Zee van Noorwegen. Zy leeven, zegt de Heer BODDAERT, in de Indische Zee, en noemt het, ik weet niet om welke reden, de Omgekeerde Zee-Pluim. De langte wordt door PALLAS op meer dan een half Voet bepaald.

(6) Zee-Pen, *die de Schaft Draadagtig, den Steel wederzyds digt gevederd, met een kaalen Top heeft.* VI. *Pennatula Sagitta.* Pylagtige. Pl. CXLI. *Fig.* 6.

Een

(6) *Pennatula* Stirpe Filiformi, Rachi utrinque approximate pennatâ, Apice nudo. *Syst. Nat.* XII. *Amæn. Acad.* IV. p. 257. T. III. f. 13. ELLIS. *Phil. Trans.* VOL. LIII. T. 20. f. 16. Pennatula Juncea. PALL. *Zoöph.* 217. De Zee-Pyl. *Lyst der Plantd.* bladz. 461.

VI. AFDEEL. LXXX. HOOFDSTUK. *Pylagtige.* Een klein Pennetje, zeer naar een Pyltje gelykende, dat men met de Schaft in de zyden der Kroosvifchjes van den Oceaan heeft vinden fteeken, wordt hier bedoeld. Ik geef de Afbeelding van hetzelve in *Fig.* 6, zo als het voorkwam in de gedagte Verzameling van Chineefche Zeldzaamheden. Het Lyf of de Schaft was naauwlyks een Duimbreed lang, hebbende zyn bovenend, dat korter was, met kleine Vinnetjes, als Straalen, bezet, en een ftompen byna kaalen Top.

Pyltjes van Ceram. Volgens deeze befchryving, welke onze Ridder daar van geeft, is 't onbegrypelyk, hoe zyn Ed. dit Schepzeltje met de zogenaamde *Pyltjes van Ceram*, welken PALLAS onder den naam van *Pennatula Juncea* voorftelt, heeft kunnen verwarren. Deeze, naamelyk, vallen dikwils anderhalf Voet lang en van dikte als Biezen, wordende gevonden in de Zandige Slykerige Stranden van Oostindie. RUMPHIUS verhaalt, dat zy met het dikfte end daar uit fteeken, en met het andere zitten in het Lyf van een dikken Worm, die nog wel een half Voet langer dan de Pyl is. Zy zakken met de Ebbe in het Zand; des menze met hoog Water moet zien te bekomen, en haalenze met een ruk uit, dewyl de Worm anders fterk naar beneden trekt. Deeze zyn wit; hy fpreekt ook van zwarte, van twee en derdhalf Voeten lang, wier uitfteekende End

End begroeid is met twee ryën van fyne Kammetjes, die als Visschkieuwen in 't Water uitgespreid staan, als een Bloem, met verandering van Kleur. Deeze hebben, wanneer menze aanraakt, een brandende Eigenschap; de witte niet. Zy waren hem nergens, dan op 't Strand, voor 't Kasteel Victoria, in de Amboinsche Inham, voorgekomen. De witten vondt men op verscheide plaatsen. Schoon gemaakt en gedroogd zynde, zyn deeze Pyltjes zo broosch, dat menze naauwlyks behandelen kan, en om die reden komen zy in de Kabinetten zelden onbeschadigd voor. Indien het zodanigen zyn, die men by SEBA vindt, dan moeten zy zekerlyk met Menschen Handen in 't stuk Rots gezet zyn (*).

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Pylagtige.*

(7) Zee-Pen, *die een byna vierkante Borstelagtige Schaft heeft, aan de ééne zyde gevind, met digt geplaatste Bloemetjes.*

VII. *Pennatula Antennina.* Sprietagtige Zee-Pen. Pl. CXLI. *Fig.* 7.

De Heer BOHADSCH, wien dit Schepzel in de Middellandsche Zee voorgekomen was, be-

(*) *Kabinet.* III. DEEL. *Tab.* 114. N. 2.

(7) *Pennatula* Stirpe subtetragonâ, Setiformi, hinc pinnatâ, Flosculis confertis *Syst. Nat.* XII. Penna Piscis Pavonis. BOHADSCH. *Marin.* 112. T. 9. f. 4. ELLIS. *Phil. Transact.* VOL. LIII. p. 431. T. 20. f. 8. Pennatula quadrangularis. PALL. *Zoöph.* 219. De Veder van de Zee-Paauw. *Lyst der Plantd.* bladz. 464.

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Sprietagtige.*

beschryft hetzelve, volgens de Afbeelding hier in *Fig.* 7, byna half verkleind, van hem overgenomen, als volgt. „ De derde Soort „ van Pen is van niemand, zo veel ik weet, „ tot nog toe waargenomen, dan van de Vis„ schers, wien dezelve buiten twyfel meer „ voorgekomen moet zyn, alzo zy haar, in „ de Landtaal, *Penna del Pesce Pavone*, dat „ is, Veder van den Paauw-Visch heeten. „ Deeze Visch is de sierlyk bonte Lipvisch „ met ronde Borstvinnen, van ARTEDI (*), „ waar uit iedereen blykt, dat het door ons „ afgebeelde Lighaam geenszins een gedeelte „ zy van deezen of genen Visch, maar veel„ eer een byzondere Soort van Zee-Pen uit„ maake.

Het Beenig Lighaam.

„ Deeze is met geene Vinnen voorzien, maar „ bestaat uit een enkelen Beenigen Stam, met „ veele Voelers omgeven. Haar geheele lang„ te was twee Voeten en tien Duimen, doch „ ik twyfel niet, of zy zal veel langer zyn „ geweest: want het Voorwerp dat my ge„ bragt werdt, en 't welke ik hier onderno„ men heb te beschryven, was aan 't onder„ end afgebroken, en daarom ook van 't Le„ ven en van de Natuurlyke gedaante beroofd. „ Het Lighaam is in deeze Soort vierkant, „ wegens dergelyke figuur van het Been, dat „ zig

(*) Zie het VII. STUK. van deeze *Natuurlyke Historie*, bladz. 415.

„ zig door 't geheele Lyf van de Pen uitftrekt. VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFD-STUK.
„ Het is zo hard niet, als het Been in de Stam
„ van de Eerfte Soort, [dat is van de Roode
„ Zee-Pen,] maar van eene wryfbaare zelf-
„ ftandigheid, en fchynt als uit een Deeg- *Sprietagtige.*
„ klomp famengepakt te zyn. De tedere ge-
„ fteldheid van dit Been is misfchien de re-
„ den, dat my de Pen niet geheel ter hand ge-
„ komen zy. Wanneer menze aan de Tong
„ houdt, verwekt zy daar geen Smaak in,
„ maar knarst tusfchen de Tanden.

„ Dit vierkante witte Been is onmiddelyk De Voelers of Polypen.
„ bekleed met een geelagtig Vlies, dat een
„ Zoutige Smaak heeft, en overal omringd
„ wordt door eene Lederagtige Huid, die on-
„ gevaar een halve Lyn dikte heeft. Ik ver-
„ beeld my, dat tusfchen deeze beide Be-
„ kleedzels in het leevende Dier eenig Vogt
„ vervat zy, waar door alsdan het Lighaam
„ van de Pen eene Cylindrifche gedaante
„ krygt. Zulks maak ik daar uit op, dat de
„ Stam van de Roode en andere Zee-Pennen,
„ als zy gedroogd zyn, ook eene andere ge-
„ daante hebben, dan men die in de leevende
„ Pennen waarneemt. Van buiten is de Huid
„ met eenige weinige roodagtige Tepeltjes
„ verfierd.

„ Voelers (*Tentacula*) die den Stam onmid-
„ delyk omringen, heeft men dertien honderd
„ tien geteld. Zy zyn zodanig geplaatst,
„ dat zy drie zyden van den Stam inneemen,
K 3 „ de

VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK. *Sprietagtige.*

„ de onderſte zyde (*) vry laatende. Men
„ neemt bovendien waar, dat zy op verſchei-
„ de ryën zeer regelmaatig geſchikt zyn. De
„ eene ry is van de andere vier Lynen af en
„ bevat vyf Voelers, die langs een ſcheeve
„ Streep geplaatst zyn: terwyl ieder Voelertje
„ het vierde deel van een Lyn van het andere
„ af ſtaat. Haare figuur en zelfſtandigheid
„ komt met die van de eerſte ſoort van Pen,
„ [dat is de Roode Zee-Pen,] nagenoeg over-
„ een. Haar Lighaam, naamelyk, is Cylin-
„ driſch, anderhalf Duim lang en niet meer
„ dan een half Duim breed, hebbende eene
„ Lederagtige Huid. Aan deszelfs End zyn
„ agt witagtige Vezelen, die een weinig uit-
„ ſteeken, met zeer kleine Beentjes gewapend.
„ Aan 't andere End, of den Grondſteun, is
„ ieder Voeler verknogt met de Huid van den
„ Stam. Ik zeg verknogt, om dat, als de
„ een of ander van den Stam afgerukt wordt,
„ een gedeelte daar van in de Huid blyft zit-
„ ten. Dit maakt die merktekens, welke in
„ onze Afbeelding om laag aan den Stam zig
„ vertoonen. Zy verſchillen daar in van die
„ der voorige Pennen, dat zy ook in het doo-
„ de en gedroogde Dier met haare volkomene
„ gedaante buiten 't Lighaam uitpuilen, daar
„ zy

(*) Het ſchynt my derhalve toe, dat deeze Zee-Pen natuurlyk dus omgekromd is, gelyk zy in de Afbeelding vertoond wordt.

„ zy in de andere binnen de Vinnen worden „ ingetrokken en dus geheel verdwynen." VI. AFDEEL. LXXXI. HOOFDSTUK.

Deeze Voelers hebben, volgens de beschryving en de byzondere Afbeelding, welke 'er de Heer BOHADSCH van geeft, volmaakt de gestalte van Polypen, zo wel als die der gewoone Zee-Pennen, en als die der Korallynen. De Zee-Pen is derhalve een beweegend Plantdier, dat zelf bestaat uit een menigte van Diertjes, die 'er als de Bloemen van uitmaaken, gelyk LINNÆUS in de Kenmerken zegt. *Sprietagtige.*

LXXXII. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* LINTWORMEN, *zo wel die in Dieren, als die in Menschen huisvesten.*

Een zeer duister Geslagt van Schepzelen, komt ons hier voor onder den Latynschen naam van' *Tænia*, die aanleiding tot den Nederduitschen van LINTWORM heeft gegeven. Deeze naam zegt zo veel als Worm, die de gedaante van een Lint heeft. Alle Autheuren, byna, hebbenze onder de Wormen geteld, en in 't byzonder, onder de Wormen van 't Menschelyk Lighaam, van de Lintwormen gehandeld. Men noemde ze ook, in Naam.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

in onderscheiding van de ronde, breede of platte Wormen, en, om dat sommigen zig in brokjes of leedjes, als Kauwoerden-Zaad, van elkander scheiden, *Vermes Cucurbitini*, waar van de Fransche naam, *Vers Cucurbitins*, ontleend is.

Eigenschappen.

„ De Lintworm (dus spreekt LINNÆUS.) „ wordt aan 't eene End oud, terwyl hy aan „ het andere oneindig voortgaande voortteelt, „ gelyk de Graswortels. De onderscheiden „ Leedjes heeten by de Geneeskundigen *Vermes Cucurbitini*, daar nieuwe Leedjes, als „ aan de Moer, zonder bepaaling weder aan„ groeijen, terwyl ieder Leedje zyn eigen „ Mond, zyn eigene Chylbereidende Inge„ wanden heeft. Deeze Dieren zyn eenvou„ diglyk aan elkander geschakeld, en samen„ gesteld gelyk de Korallynen, terwyl in ie„ der Leedje het Diertje met zyne Vrugtmaa„ king verholen zit. Hier door wordt de „ gemeenzaamheid in 't neerdaalen en de on„ aangenaamheid in 't opklimmen verklaard. „ Aan 't dikste End hebben zig TYSON, „ ANDRY, TULPIUS, den Kop verbeeld, „ doch zy bedroogen zig, dewyl ieder Leed„ je zyn eigen Leven geniet en geen deezer „ Wormen een Kop heeft; 't welk uit het „ openen van Honden blykt".

De Kop.

Onze Ridder ontkent hier den Kop des Lintworms, die niettemin van verscheidene aan 't smalste End is waargenomen. MALPIGHIUS,

CHIUS, ANDRY, BONNET, ROEDERER en ROSEN, hebben aan dat Draadagtige End ten minfte iets gezien dat naar een Kop geleek. Men vindt hem door BONNET zeer naauwkeurig in Plaat gebragt, en dewyl de Lintworm aan 't breedfte End geduurig Stukken affcheidt, zo is het ten uiterfte waarfchynlyk, dat de Kop, zo hy 'er een heeft, aan 't fmalfte End moet zyn. Men kan 'er, op 't getuignis van zo veele onderzoekers, niet aan twyfelen, en dan verbeeld ik my den Lintworm als eene Samenleeving van Dieren, welke mooglyk door affcheiding der Leedjes voortteelt; komende dus aan de Zee-Pennen, en andere uit Polypen famengeftelde Plantdieren, zeer naby.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

Behalve het Menfchelyke Lighaam, voor het welke dit Schepzel tot een ongemeene Plaag ftrekt, is het ook in Honden, Katten, en andere Viervoetige Dieren, als mede in verfcheide Soorten van Vogelen en Visfchen waargenomen. Men heeft derhalve zig verbeeld, dat het uit het Lyf des eenen in dat van anderen kon voortgeplant worden; doch de eerfte oirfprong bleef duifter, tot dat een Soort van kleine Lintwormen, door onzen Ridder, in Slykerige Bronnen waargenomen was, en federt denkt men, dat zy uit het Water kunnen komen in 't Menfchelyke Lighaam, of dat der Dieren.

De langte, ondertusfchen, tot welke dit Schep-

Verbaazende langte.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

Schepzel in 't Lighaam kan aangroeijen, is verbaazende. De Sweedsche Geneesheer ROSEN verhaalt, dat eene aanzienlyke Vrouw te Stokholm, die vyf Jaaren lang zeer met Opstygingen was gekweld geweest, in 't jaar 1730, het Water van zekere Geneeskragtige Bron ruim veertien Dagen gedronken hebbende, wederom een geweldige Vlaag kreeg van Opstygingen, zo dat men aan haar Leven wanhoopte; maar na drie Dagen verloops ging zy eenen Lintworm af, van *tagtig Ellen* lang. Men kan derhalve niet twyfelen aan de Verhaalen van anderen, gelyk TULPIUS; die ze van twintig en meer Ellen gezien hebben, noch aan die van over de anderhalf honderd Voeten. TYSON gewaagt, dat hy meer dan vyfhonderd Leedjes geteld hadt aan eenen Lintworm, van vierentwintig Voeten lang. Dit alles gaat het Berigt van den onsterfelyken BOERHAAVE te boven, door wien een Worm van *driehonderd Ellen* uit een Rus was uitgedreeven. Men moet zekerlyk veel gedulds gehad hebben, om dien Worm te meeten (*).

Be-

(*) Ik weet, het staat dus *in Prælect. Acad. Halleri*; Tom. VI. p. 180: doch dewyl die door BOERHAAVE zelf niet uitgegeven zyn, zou men mogen denken, of hier ook een misslag kon plaats hebben. Immers als men de langte der Darmen in een Mensch in aanmerking neemt, welke niet veel meer dan *vyftien Ellen* is, zo zou deeze Lintworm twintigdubbeld daar in moeten gezeten hebben, 't welk onge-

Behalve de Toevallen, die de ronde Wormen veroirzaaken, hebben nog de Lintwormen zekere Uitwerkingen, uit welken men hunne tegenwoordigheid in 't Menschelyk Lighaam besluiten kan. Onder de voornaamsten wordt zekere aanhoudende Maag- of Darmpyn geteld, die zig als een Inwendige Brand onder 't Hart openbaart, en niet zelden aanleiding geeft tot Hartkloppingen en Flaauwtens. Men merkt ook aan, dat deeze Lyders de Oogen wat ingetrokken en Loodkleurig blaauw hebben. De overige Toevallen, van Benaauwdheden, Walgingen, Braaken, Buikloop, nu eens zeer Hongerig, dan weder zonder Appetyt te zyn, en wat dies meer is, hebben zy met de andere Wormen gemeen. Het zekerste Kenmerk is, wanneer de Patient met den Afgang Leedjes van den Lintworm of Stuk-

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFD-STUK. Toevallen in 't Menschelyk Lighaam.

geloofiyk voorkomt, zonder een volstrekte Verstopping te veroirzaaken. In de zelfde Paragraaf volgt onmiddelyk daar op, *Tæniæ vero Ascarides sunt, quæ se mutuo retinent.* Zou dan het voorgaande ook by 't getal berekend zyn, en dat men Aarsmaaijen voor deelen van den Lintworm had genomen? Of zouden het ook Voeten moeten zyn in plaats van Ellen? Ik zie dat men in de Historie van den Lyf-Arts ROSEN, van Ellen Voeten gemaakt heeft. VAN DOEVEREN *Dissert. de Verm. Intest.* p. 16: PLINIUS gewaagt van eenen Lintworm (*Tænia*) van driehonderd Voeten. *Ibidem.* De Heer BONNET verhaalt, dat BOERHAAVE een Lintworm gezien hadt van *dertig* Ellen, en dat PLINIUS van een Tænia van *dertig Voeten* spreekt, *Mem. de Math. & de Phys.* Tom. I. p. 478.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

Stukken daar van loost: want zeer zeldzaam wordt hy geheel, en op éénе reis, uitgeworpen. Doch in dit geval moet men die Leedjes wel onderscheiden van de Aarsmaaijen (*Ascarides*), waar mede zy dikwils vergezelschapt zyn, en naar welken zy in sommigen meer dan naar Kaauwoerden-Zaad gelyken.

Middelen 'er tegen.

De algemeene Middelen tegen de Wormen, inzonderheid Staal en Kwik, zyn dikwils dienstig bevonden, tot uitdryving van dit Ongediert. De vermaarde BOERHAAVE hadt gedagten Lintworm, uit den Rus, door het enkele gebruik van Staal-Vitriool met Honig, doen verhuizen. Anderen pryzen het gebruik van Tin grootelyks daar tegen aan. Sterke Purgeermiddelen hebbenze dikwils uitgedreeven. Van dergelyken aart schynt ook het lang beruchte Switzersche Geheim te zyn, dat men thans heeft publiek gemaakt (*).

Hier door bekomt een Liefhebber der Natuurlyke Historie dit slag van Ongediert uit Menschen. Uit Dieren, die gestorven zyn, krygt menze door Ontleeding. Dus vondt de Heer Doktor ONYMOS een groote menigte van breede Wormen, die als een Kluwen samengerold waren, en veele Brokken, te samen meer dan anderhalf Pond uitmaakende, in de Darmen van een Struisvogel. Men heeft een stuk van

(*) Disfert. Inaug. *de Tania*, per GAJ. ANDREÆ, Groning. 1768.

van een Lintworm, zesentwintig Voeten lang, uit een jong Lam gehaald. De beroemde Hoogleeraar VAN DOEVEREN heeft in 't Kabinet van REAUMUR een Lintworm uit een Kat gezien, die rooder dan gewoonlyk was: GAUBIUS zag een zeer langen Lintworm in een Zalm. Veel komen zy in de Zeelt voor, als ook in Bley en meer dergelyke Visſchen. De Lyf-Arts ROSEN getuigt, dat de Visſchers in Sweeden aan een Braaſem kunnen zien, of dezelve met den Lintworm bezet is; die zy dan wegſmyten, zeggende dat het eeten van zulk een Viſch een ongeneeslyke Kwaal zou veroirzaaken. De Braaſem ziet 'er donkerer uit, dan anders: hy is niet zo gevoed als friſche Braaſem en heeft de Rugge dun en ſcherp (*).

VI. AFDEEL. HOOFD-LXXXII. STUK.

Kenmerken.

De Kenmerken, waar mede dit Geſlagt van Plantdieren door onzen Ridder beſtempeld wordt, zyn: een vry Lighaam uit Leedjes beſtaande, die een enkelde Ketting maaken; hebbende ieder Leedje zyn eigen Mondje en Ingewanden.

Soorten.

De Lintwormen zyn niet allen van eenerley Geſtalte. Men heeft 'er met langer en met korter, ſmaller en breeder Leedjes. Ook verſchillen zy door de plaatzing en het getal der Mondjes, volgens welke zy door LINNÆUS

(*) *Stockholms. Verhand.* 1747. IX. Band, bladz. 129.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

NÆUS in vier Soorten onderscheiden worden.

I. *Tænia Solium.*

(1) Lintworm, *met enkelde Mondjes op zyde.*

Eenzaame Lintworm. Pl. CXLII. *Fig.* 1.

Deeze, die in vergelyking met de ronde Wormen breed is, kan smal genoemd worden, ten opzigt van de andere Menschelyke Lintwormen. Ik noemze *Eenzaame Lintworm*, dewyl LINNÆUS 'er den bynaam aan geeft van *Solium*, waarschynlyk van 't Fransche Woord *Ver Solitaire*, dat is Eenzaame Worm, afgeleid. ANDRY, naamelyk, die dat Woord gebruikt heeft, beweert met kragt, dat deeze Lintworm altoos op zig zelf alleen gevonden wordt. PALLAS noemtze *Cucurbitina*, om dat deeze het eigentlyk is, wiens Leedjes zig afscheidende naar Kaauwoerden-Zaad gelyken.

Ik heb de Afbeelding ontleend uit de Verhandeling die het Opschrift van *Tænia* draagt, zynde door den Heer DU BOIS te Upsal, on-

(1) *Tænia* Osculis marginalibus solitariis. *Faun. Suec.* p. 2264. *Amœn. Acad.* II. p. 74. T. 1. f. 1. Vermis Cucurbitinus. PLATER. *Prax.* 993. Lumbricus latus. HEYD. *Exp.* 47. T. 47. TYSON *Act. Angl.* 1683. N. 146. T. 1. & 2. fig, 2, 6, 10, Solium. ANDR. *Verm.* C. 3. f. 5. BEVERW. T. 202. f. 3. Tænia Articulis longioribus. BONNET. *Mem. de Math. & Phys.* I. p. 511. Lumbricus latus. COULET. Tænia Cucurbitina. PALL. *Zoöph.* p. 405. Kauwoerde-Zaats Worm. *Lyst der Plantd.* bladz. 511.

onder de Voorzitting van den Ridder LINNÆUS, in 't jaar 1748, verdedigd. Zy wordt ook wel aan den Ridder zelf toegefchreeven. *Fig.* 1. wyst zodanig een Lintworm uit een Hond aan, en het ftuk Letter A, waar de Vaatjes blykbaar en de Mondjes op zyde met Sterretjes aangeweezen zyn, was uit een Menfch, zo wel als de Leedjes B, die enkele Kaauwoerd Wormen affchetzen, door het Mikroskoop een weinig vergroot zynde. Deeze Afbeeldingen zyn echter, zo veel mooglyk, naar myne Natuurlyke Voorwerpen verbeterd. Zie hier, wat in de gezegde Verhandeling van deeze Soort gezegd wordt.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFD-STUK. *Eenzaame.*

„ Het is eene overal even breede, famengedrukte, gewrichte, geftreepte, witte Worm, „ van vooren geknot, aan de Punt allengs „ fpits verdunnende, en uit byna ontelbaare „ Leedjes beftaande. Ieder Leedje is ovaal, „ famengedrukt, met omtrent twaalf overlangfe Streepen uitgegroefd, en overhoeks „ in 't midden doorboord. De Tip is gekroond met een uitpuilenden Rand, een „ weinig ingefneeden, en ieder Kwabbetje „ naauwlyks blykbaar uitgerand hebbende. „ De Grondfteun van ieder Leedje is geknot, „ in 't midden een weinig uitpuilende.

„ Deeze Worm vertoont zig, als of hy uit „ in elkander geftoken Kelkjes beftond, nage„ noeg als fommige Madreporen: aangezien

„ hy

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

Eenzaame.

„ hy omgord is met Vliezige Randen, als „ Ringen, waar door men hem duidelyk van „ de voorgaanden kan onderscheiden, zynde „ ook minder plat. Van deeze Soort werden „ twaalf onderscheiden in één Hond gevonden, „ die allen byna rond waren. Deeze dikte „ echter is hem niet volstrekt eigen: want wy „ zien dat verscheidene, van Menschen uitge- „ worpen, geheel plat zyn als een Lint. Het „ zekere Kenmerk tot onderscheiding is de „ plaatzing van het Mondje, aan de zyde, „ niet op het platte van den Worm, gelyk in „ de twee volgende Soorten, en, dat dit Mond- „ je als een rolrond Pypje is, toont de Af- „ beelding Letter B.

„ Als men deezen Worm levendig werpt op „ een droog Papier, dan kleeft hy 'er op ver- „ scheide plaatsen aan, terwyl hy kruipt en „ zig uitrekt, wordende daar door langer „ en dunner; zo dat de Leedjes, die anders „ Eyrond zyn, dikwils een Penneschaft dik, „ Draadagtig worden ter langte van een Duim, „ scheidende zig dan ook dikwils van elkander „ af. Wanneer men, nu, deeze afgezonder- „ de Leedjes in laauw Water werpt, zo lee- „ ven zy, beweegen zig, kruipen een weinig „ en neemen hunne eerste gedaante weder aan, „ die naar Distelzaad grootelyks zweemt. „ Hier uit blykt ten duidelykste, dat deeze „ Worm door zyne Leedjes vermenigvuldigd „ wordt.

„ Wy

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. De Kaauwoerd-Zaad-Wormen.

„ Wy hebben gezegd, dat het Mondje van „ deezen Worm in 't midden van de ééne zy„ de geplaatst is. Hier omtrent, echter, moet „ men aanmerken, dat niet alle Leedjes aan „ eene zelfde zyde hun Mondje hebben, maar „ dikwils daar mede beurt houden; zo dat „ het eene Leedje dit Mondje aan de regter, „ het volgende aan de flinker, het derde we„ derom aan de regter zyde heeft, en zo ver„ volgens. Dit is, evenwel, geen vaste Re„ gel: want men vindt dikwils drie, vier, vyf „ Leedjes agter elkander, die het Mondje „ aan eene zelfde zyde hebben.

„ De *Kaauwoerden - Zaad Wormen* zyn niets „ anders dan Leedjes van deezen Lintworm, „ op de gezegde manier afgefcheiden, gaande „ aan het dikfte End van den Worm gemakke„ lykst uit malkander. De Geneeskundigen „ hebbenze, wegens de Geftalte, by Kaau„ woerden - Zaad vergeleeken, doch zy zyn „ doorgaans wat dik daar toe. Sommigen „ ftellen, dat het Wormen op zig zelf zyn, „ waar van de een zyn Kop in den Aars van „ den anderen zou fteeken, en dus elkander „ zouden vast houden; doch, wanneer men „ een Lintworm, die in Wyngeest eenigen „ tyd bewaard is, overlangs opent, dan ziet „ men duidelyk, hoe dezelve een geheel Lig„ haam uitmaakt. De Ouden begreepen niet, „ dat een Dier uit verfcheide Dieren beftaan „ en dus leeven kon, doch de kennis der Po-

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Eenzaame*.

„ lypen heeft zulks hedendaags opgehelderd. „ Hier moet men wel in aanmerking nee„ men, dat, wanneer Kaauwoerden-Zaad „ Wormen met den Afgang worden geloosd, „ altoos in de Darmen Lintwormen van dee„ ze Soort huisvesten, die alleen zodanige „ Wormen voortbrengen: zy komen nooit „ uit ander slag van Lintwormen voort. Hier „ uit volgt ook, dat deeze Kaauwoerden„ Zaad Wormen geen Eijeren van deeze Soort „ zyn, maar weezentlyke Leedjes van den „ Lintworm, aan zyn dikste End in het Ge„ darmte afgescheiden. In de Menschen wordt „ zeer dikwils deeze Worm geheel plat, ver„ magerd, en byna Vliezig uitgeworpen, als „ een Lint; 't welk misschien daar uit voort„ komt, dat men hem zelden anders dan dood „ uit den Mensch krygt, en dat hy dus, in „ Liqueur gedaan, door de prikkeling zig niet „ kan samentrekken, gelyk anders geschiedt. „ En dus gelykt hy, in de eerste opslag, veel „ naar de volgende Soort."

II. *Tænia vulgaris*. Gemeene Lintworm. Pl. CXLII. *Fig*. 2.

(2) Lintworm *met dubbelde Mondjes op zyn plat*.

De

(2) *Tænia* Osculis lateralibus geminis. *Faun. Suec.* 2262. *Amœn. Acad.* II. p. 78. T. I. fig. 2. Lumbricus latus sive Tænia Intestinorum. PLATER *Prax.* 992. Lumbricus latus. SPIGEL. Tænia. SCHENCK *Observ.* III. p. 408. Lumbri-

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Gemeene.*

De Heer PALLAS keurt den naam van *Gemeene Lintworm* af, zeggende, dat hy de voorgaande Soort menigvuldiger had aangetroffen: doch ik geloof, dat LINNÆUS hier bedoelt, dat deeze in Menschen gemeener zy; 't welk PALLAS ook niet zal ontkennen. Deez' noemt denzelven *grisea*, waar van men *Graauwe Lintworm* gemaakt heeft, doch in zyne beschryving verzekert hy, dat de Kleur, ook van een frisschen Worm, niet geheel wit, maar eenigermaate bleek graauw is (*). Zie hier de beschryving in 't gedagte Vertoog, volgens de Afbeelding *Fig.* 2, daar uit ontleend en naar myn Voorwerp verbeterd.

„ Het Lyf is wit, plat, van gelyke breed„ te en byna Vliezig, uit Leedjes bestaande, „ naauwlyks een Duim breed, met scherpe „ hoeken, en wegens de Gewrichten als Zaags„ wyze getand: aan 't eene End is de Worm „ meestal geknot, loopende allengs dun uit aan „ 't andere. De Leedjes, ieder in 't byzon„ der, zyn plat, vierkantig, doorgaans bree„ der dan lang. Zy hebben ieder van onde„ ren

bricus latus. CLAR. *Lumbr.* 129. T. 6. f. 2. FABRIC. *Obs.* 2. Cap. 70. *Act. Haffn.* II. p. 148. T. 39. Tænia vulgaris. ANDR. *Lumbr.* T. 9. GADD. *Satag.* 88. Tænia grysea. PALL. *Zoöph.* p. 408. Graauwe Lintworm. *Lyst der Plantd.* bladz. 515.

(*) *Grysachtig* zegt de Heer BODDAERT, 't welk dan met *Graauw* weinig strookt.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Gemeene.*

„ ren, aan de platte zyde, twee Mondjes,
„ waar van het eene, digtst aan den Grond-
„ fteun van het Leedje, uit een Gaatje be-
„ ftaat, dat geenszins gerand is of uitpuilt (*)
„ het andere uit een minder zigtbaar Gaatje,
„ voor het eerfte, byna in 't middelpunt van
„ het Leedje, met een Spleetje overlangs
„ gaapende.

„ Dit is de Worm, dien men eigentyk Bree-
„ de Worm, Lint- of Riem-Worm noemt,
„ wordende dikwils verfcheide Ellen lang en
„ de gemeenfte zynde in Menfchen. Als deeze
„ kruipt, rekken zig de Leedjes, gelyk in de
„ anderen, uit, zynde anders breeder dan
„ lang. Wanneer men hem tegen 't Licht
„ houdt, dan fchynt ieder Leedje als een
„ foort van Gedarmte te hebben. Het Mond-
„ je, digtst aan den Grondfteun, werpt dik-
„ wils Lugtbelletjes uit. Men neemt 'er een
„ klein Snuitje aan gewaar, dat van den Worm
„ naar believen uitgeftoken wordt, dienende
„ buiten twyfel om Voedzel in te zuigen, en
„ moog-

(*) *Foramine minime marginato aut prominulo.* 't Zal regt het tegendeel moeten zyn, uaamelyk *een Gaatje dat gerand is en uitpuilt*, indien het met de Afbeelding en befchryving overeen zal komen. Hier uit blykt, welk ongelyk zy LINNÆUS aandoen, die deeze Verhandeling en alle de overigen, in de *Amœn. Academicæ* geplaatst, aan zyu Ed. toefchryven. Zulk een openbaare tegenftrydigheid, immers, kan naauwlyks uit de Pen van onzen onvergelykelyken Ridder gekomen zyn.

„ mooglyk ook, om daar mede voort te krui- VI.
„ pen en dus de Darmen te prikkelen. Digt AFDEEL.
„ aan dit Mondje, doch naar den kant toe, LXXXII.
„ die het andere Leedje inneemt, is een zeer HOOFD-
„ klein en naauwlyks zigtbaar Spleetje. Deeze STUK.
„ Worm groeit gelyk de overigen, met nieu- *Gemeene.*
„ we Leedjes aan het dunſte End, terwyl hy
„ aan het dikſte Leedjes afgeeft, als een Ger-
„ ſtekoorntje, en dus geenszins naar Kaau-
„ woerdzaad gelykende, want zy ſcheiden zig
„ in de breedte af."

Onder de Ouden hebben veelen zig verbeeld, dat de Lintwormen gedeelten waren van den Rok der Darmen. De beroemde Heer van DOEVEREN, thans Hoogleeraar in de Geneeskunde te Leiden, verhaalt een zonderling Geval, dat daar op eenige betrekking heeft. Zekeren Boer, een afloopende Koorts hebbende met walging en braaken, werdt door een Heelmeeſter een Braakmiddel ingegeven. Dit werkende kwam hem tevens uit de Keel een lang, wit, Snoeragtig Lighaam, 't welk de Boer zig verbeeldde een Darm te zyn, biddende derhalve den Heelmeeſter, hetzelve weder in te brengen; doch deeze haalde het, onder 't braaken, langs hoe verder uit, tot dat eindelyk de Boer, vreezende al zyn Gedarmte te zullen verliezen, den Worm afbeet; zynde het uitgekomen End veertig Ellen lang (*). Dit

(*) Disſert. *de Vermibus Intestinalibus*. Lugd. Bat. 1753. p. 16.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Gemeene.*

Dit ſlag van Lintwormen is het, waar van de Heer LINNÆUS de weergade, in 't klein, meende gevonden te hebben in zekere Bronwateren van Dalekarlie, en wel in derzelver Okeragtig Slyk. Hy hadt zeven Medgezellen zyner Reize daar van tot getuigen. Een dergelyke was door eenen anderen Sweed in een Meir gevonden. De Heer PALLAS niettemin trekt zulks, naar gewoonte, in twyfel: doch de Heer Doktor UNZER, te Hamburg, heeft, in het Water van zekere Bron of Put, een menigte van Wormen, als de Leedjes der Lintwormen, waargenomen, waar van eenigen, aan elkander gevoegd, een reeks uitmaakten van twee Handpalmen lang. Deeze leefden altemaal. Hy meent dat men door deeze Waarneeming, op een zeer waarſchynlyke wyze, de Vraag kan oplosſen; waarom zodanige Wormen zeer zeldzaam buiten het Menſchelyk Lighaam aangetroffen worden? Om dat zy, naamelyk, in de eerſte opſlag zo veel ſchynen te verſchillen. Die van 't Bronwater waren de helft kleiner dan de gewoone van 't Menſchelyk Lighaam en donker roodagtig graauw van Kleur, doch bleeker dan de Aardwormen (*).

In onze Afbeelding *Fig.* 2. wordt een groot gedeelte van zulk een Worm, en by Letter C een ſtuk daarvan afgebeeld, waar in het zoge-

(*) Obſerv. *de Tæniis*, post Herpetologiam KLEINII. p. 67.

genaamde Gedarmte in de voorste en de twee Mondjes in de agterste Leedjes zigtbaar zyn.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

(3) Lintworm, *met enkelde Mondjes op zyn plat.*

III. *Tænia lata.* Breede Lintworm. Pl. CXLII. *Fig.* 3.

Deeze wordt de *Breede Lintworm* genoemd; of om dat hy breeder is dan de anderen, of om dat de Leedjes zo uitermaate breed zyn naar de langte. Het is de eerste Lintworm van PLATERUS, op welken de Heer BONNET zo keurige Waarneemingen, in 't byzonder door de Afbeelding en beschryving van den Kop, in 't werk gesteld heeft, die men elders kan nazien (*). De Afbeelding, uit het gedagte Vertoog ontleend, is naar de zyne wat verbeterd Men ziet 'er, hoe de Leedjes aan 't dikste End zig afscheiden. In Switzerland komt deeze Soort menigvuldig in Menschen voor: in Sweeden is dezelve veel in Honden waargenomen Die, welke Doktor VAN LIMBURG in een Haas gevonden hadt, waar van een stuk hier by Letter D is voorgesteld, schynt ook daar toe te behooren (†).

„Hy

(3) *Tænia* Osculis lateralibus solitariis. *Faun. Suec.* 2263. *Amœn. Acad.* II. p. 80. T. I. f. 3. Tænia prima PLATER. *Prax.* C. 14. Tænia Articulis brevioribus. BONNET *Mem. de Math. & Phys.* Tom. I. p. 478. Tænia lata. PALL. *Zoöph.* p. 410. Breede Lintworm. *Lyst der Plantd.* bladz. 517.

(*) *Uitgezogte Verhand.* III. D. bladz. 309. Pl. 24.

(†) *Phil. Trans.* VOL. LVI. p. 127.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK.

Breede.

„ Hy beſtaat uit een plat, Vliezig Lig„ haam, van gelyke breedte, dat van vooren „ geknot is, van agteren allengs in een ſpitſe „ Punt verdunnende, uit Leedjes ſamengeſteld „ en door dezelven aan den Rand Zaagswy„ zè getand. De kanten zyn in deeze Lint„ worm geplooid, en ieder Oppervlakte of „ platte Zyde met vyf Streepen in de langte „ uitgegroefd. De Leedjes zyn in deeze Soort „ zeer kort, zo dat de breedte dikwils tien„ maal zo groot is als de langte. Men ziet „ alleenlyk één Mondje, naar den Grondſteun „ toe, aan deszelfs platte zyde, gelyk in de „ andere.

„ Zeer zeldzaam wordt in Sweeden deeze „ Worm in Menſchen waargenomen, doch is „ in Honden zeer gemeen. Hy komt in langte „ en geſtalte met den voorgaanden overeen, „ doch verſchilt daar van grootelyks door de „ breedte van de Leedjes ten opzigt van de „ langte. In deeze Soort vertoonen zig geene „ Darmswyze windingen, terwyl men hem „ tegen 't Licht houdt, maar alleenlyk twee „ donkere Stippen of ook geen één. Hier in „ neemen wy, bovendien, ſlegts één Mond„ je waar. De Randen zyn meer gegolfd, „ om dat de Leedjes meer breedte aan de kant „ dan in 't midden hebben. Eindelyk beſpeu„ ren wy ook, omtrent het geknotte End, „ altoos twee donkere Stippen, die daar uit „ voortkomen, dat, terwyl de Worm zyn

„ Kroost

„ Kroost aflegt en dus een Leedje van hem „ wordt afgerukt, als twee Zenuwen worden afgebroken. Aan het dunfte End zyn „ dwarfe Streepen, en Leedjes zo klein, dat „ menze met het bloote Oog naauwlyks ontdekken kan. Terwyl hy levendig is en zig „ uitrekt, wordt hy op deeze en gene plaatfen Draadagtig dun, en op die plaatfen „ worden de Leedjes zo fmal, als zy na het „ fterven breed zyn. Bovendien is deeze „ zelve Worm van binnen overlangs dikker „ dan de voorgaande, zo dat 'er als een Ruggegraat fchynt door heen te loopen, doch „ aan de kanten is hy even plat als die. Ten „ laatften moet men in aanmerking neemen, „ dat hy de breedfte is onder alle Soorten, en „ dikwils eens zo breed als de tweede. Verfcheidene maaken gewag van zodanigen, „ van een Vinger breed."

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Breede.*

De Heer BONNET, te Geneve, zo vermaard door zyne nafpooringen en ontdekkingen in de Natuurlyke Historie, heeft, als gezegd is, aan het dunfte End, dat Draadagtig uitloopt, den Kop waargenomen in deeze Soort van Lintworm. Dezelve, zegt hy, fcheen famengefteld te zyn als uit vier Enden van Jagthoorens, eindigende in een vaalen Krans, met veele zwartagtige Stippen, die in 't midden een Opening had, als 't ware met witte Vezelen gekleurd. Door 't bloote Oog vertoonde deeze geheele Kop zig als een zwarte Stip: maar

VI. AFDEEL LXXXII. HOOFDSTUK.

maar het Mikroskoop ontdekte eene indrukking tusschen de gezegde Knobbeltjes of Tepeltjes. Dus ontbrak 'er dat Gestraalde Snuitje aan, 't welk de Heer PALLAS aan den Kop van eenen Waterblaas-Lintworm, zogenaamd, uit de Lever van een Muis, waargenomen hadt, en dat zyn Ed., uit de Lintwormen van Paarden, geleerd hadt, altoos in de breede Lintworm te ontbreeken (*).

IV. *Tænia Canina.* Smalle Lintworm. Pl. CXLII. *Fig.* 4.

(4) Lintworm, *met de Mondjes op zyde tegen elkander over.*

De eerste Soort der Lintwormen, thans beschreeven, onthoudt zig, volgens de laatste vermaaning van onzen Ridder, in de Darmen van Zoogende Dieren en Visschen · de tweede in die van Zoogende Dieren; zo ook de derde Hy verstaat door Zoogende Dieren, de Menschen en de zogenaamde Viervoetige Dieren van allerley soort. Aan deeze vierde Soort schryft hy de zelfde woonplaats toe, als aan de tweede en derde, en noemtze niettemin, by onderscheiding, de *Honden-Lintworm*; gelyk de Heer PALLAS ook gedaan hadt; doch dee-

(*) *Miscell. Zoölogica.* Hagæ Com. 1766, p. 171.

(4) *Tænia* Osculis marginalibus oppositis. *Faun. Suec.* 2265. *Amœn. Acad.* II p. 81. T. I. f. 4. *Act. Stockholm.* 1747. T. V. f. a. RUISCH. *Obs.* p. 84. Tænia Canina. PALL. *Zooph.* p. 408. Honden-Worm. *Lyst der Plantd.* bladz. 514.

deeze gaf 'er huisvesting aan, in de Darmen van Honden, Wolven, Katten, en misschien ook van Menschen. Zie hier wat dienaangaande, in het meermaals gedagte Vertoog van den Heer DU BOIS, gezegd wordt.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Smalle.*

„ Daar is een Soort van Lintworm, welke, „ behalve de boven reeds gemelde, ook ge„ meenlyk in Honden, en zeer dikwils in Men„ schen gevonden wordt. Deeze overtreft in „ grootte naauwlyks de dikte van een dunnen „ Draad, zo veel wy hebben mogen waar„ neemen: weshalve het nog in twyfel staat, „ of dit een nieuwe Soort, dan liever het „ Jong van de een of andere zy. Men onder„ scheidtze van de overigen door haare helder„ heid, zonder donkere Stippen binnen de „ zelfstandigheid te hebben, en dat haare li„ niaale Leedjes byna een Duim lang zyn; „ dus twintigmaal langer dan breed, en dat „ het voorste deel geenszins gerand is, gelyk „ in de voorgaande Soorten. Niettemin is „ deeze Worm platagtig en derhalve tot dit „ Geslagt behoorende. Dat hy van een Leed„ je van de derde Soort voortkome, is moeie„ lyk te begrypen; dewyl de evenredigheid „ der langte tot de breedte zodanig verschilt. „ Dat hy afkomstig zou zyn van de eerste „ Soort, is ook niet te denken, wegens de „ doorschynendheid en dat de Leedjes van „ vooren niet gerand zyn; om van het Mond„ je niet te spreeken, 't welk zeer moeielyk

„ in

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Smalle.*

„ in deeze Soort te ontdekken is, als het „ Gezigt bykans ontwykende; doch, wan„ neer men een Vergrootglas te hulpe neemt, „ dan blykt, dat de Mondjes aan de verheven„ ronde, niet aan de platte zyden zyn, van „ de Leedjes, en in derzelver midden, gelyk „ in de eerste Soort, doch in dier voegen, „ dat deeze Mondjes ter wederzyde van het „ Leedje, tegenover elkander, voorkomen; „ hoewel van deeze Mondjes het eene altoos „ kleiner is en naauwlyks te vinden."

De Afbeelding van deeze Soort is wederom, in *Fig.* 4, van dien zelfden Autheur ontleend: niettegenstaande dezelve grootelyks verschilt van de gedaante des Lintworms, welke in de Stockholmse Verhandelingen is voorgesteld, zynde door den vermaarden Hoogleeraar RUYSCH in een Bley gevonden. Deeze was breed en plat, komende alleenlyk in de langte der Leedjes met den gemelden uit Honden overeen. De Heer SPÖRING hadt dergelyken zelf in de Maag en 't Gedarmte van Braasems gevonden. „ Het was (zegt hy) de *Tænia continua* „ *plana sulcis longitudinalibus. Faun. Suec.* N. „ 1268. Men vondt dezelve niet alleen klein „ en langwerpig rond in de Visschen, inzon„ derheid in kleinen, maar ook dikwils een „ Elle lang in die van de grootste Soort, doch „ volkomen een en de zelfde Worm. Hy „ komt ook dikwils in Honden voor, en brengt „ leevende Jongen ter wereld, die nogthans

„ zeer

„ zeer klein zyn, en deeze leveren de by de „ Geneeskundigen zogenaamde *Vermes Cucurbitini* uit. De Worm, dien ik in Braafem „ gevonden heb, was drie Vierendeel Elle en „ een Duim lang, breeder dan de Worm van „ RUYSCH, hebbende, zo veel ik kon waar„ neemen, geene Afdeelingen, doch een „ Rand langs het Lighaam heen. Hy was wit „ van Kleur, in 't midden een Pink breed, „ aan de beide Enden ftomp (*). Ik erinner „ my eens dergelyken Worm in een frifsche „ Zalm gevonden te hebben, doch die veel „ kleiner was, aan beide zyden als Zaagswy„ ze getand, hebbende wel degelyk zyne Af„ deelingen (†). In Roodoogen en Forellen „ heb ik ook Wormen gezien, als mede in „ Grondelingen. Kunnen niet de genen, die „ van zulke Visfchen veel eeten, inzonder„ heid, wanneer dezelven niet dan half gaar „ gekookt zyn, aan deeze Toevallen meer „ onderhevig zyn dan anderen? Ik ftel maar „ deeze Vraag tot verder onderzoek voor. „ De Ondervinding, ten minfte, heeft my „ geleerd, dat de genen, die aan Watervallen, Stroomen, Rivieren en Beeken, als ook „ aan

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFD-STUK. Smalle.

(*) Van deezen Worm heb ik op Plaat CVII. in 't Veertiende Stuk deezer *Natuurlyke Historie*, Fig. 6, de Afbeelding overgenomen, als een voorbeeld der Bandwormen, *Fasciolæ*, tot welken hy behoort.

(†) Dit was dan weder een regte Lintworm.

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Smalle.*

„ aan inlandfche Meiren woonen, alwaar overvloed is van Visfch, meer dan anderen door „ Wormen geplaagd worden. Ik kan, tot „ bekragtiging van dit geftelde, de Inwooners „ van Oostbothnie, Biornebourg en Kymmegard, bybrengen. Nergens van daan kryg „ ik meer Patienten met Lintwormen bezet, „ dan van die plaatfen, offchoon ook een gedeelte der Inwooneren van Abo 'er niet vry „ van is; gelyk ook aldaar de gedagte Visfchen, het geheele Voorjaar en de Zomer, „ tot Voedzel van 't Gemeene Volk, in 't byzonder van de arme Schoolkinderen, ftrekken."

Zonderlinge uitdryving van den Lintworm.

Aangaande de uitwerking van fterk purgeerende Middelen, om den Lintworm, in Menfchen, af te dryven, brengt deeze Heer het volgende aanmerkelyke voorbeeld te berde. „ Een Koopman te Abo hadt een Winkeljongen, die 'er bleek uitzag, zynde in alle „ zyne verrigtingen zeer dom en traag, 't „ welk hem zeer dikwils klop deedt krygen. „ Hy hadt ook Toevallen van koude Koorts. „ Zyn Heer nam toevlugt tot zyn gewoone „ Huismiddel, een Elixer, *Hiarnes Testament* genaamd, waarop hy veel vertrouwen hadt; hy goot daar van een goeddeel „ in een Glas, en zo veel fterken Brandewyn daar op, dat het Glas vol wierd; beveelende den Jongen hetzelve uit te drinken, en zig dan in 't Bed te zweeten te leggen,

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Smalle.*

„ gen, om op zulk een wyze de Koorts te „ verdryven. De Jongen deedt zo, en dek „ te zig, tot meerder verwarming, nog met „ eenige Bont Vellen toe. Hy lag ongevaar „ een Uur; doch daar kwam een ander Zweet „ van. De Natuur drong hem om af te gaan: „ hy deedt zulks met dit gevolg, dat een „ onbefchryflyke langte van Lintwormen, „ daar hy te vooren niets van vernomen hadt, „ door hem geloosd werdt. De Heer kwam „ vol angst tot my geloopen, en berigtte my, „ dat, na het ingegeven Middel, alle Dar„ men uit den Jongen gingen, biddende my „ hem, zo 'er nog mooglykheid was, te „ willen komen helpen. Ik zeid hem; dat „ het zekerlyk een Lintworm was, dien de „ Jongen afging; maar hy bleef by zyn ftuk, „ dat het de Darmen waren. Toen wy daar „ kwamen, hadden de Varkens en Honden zig „ reeds van een goed gedeelte des Afgangs „ van den Jongen meefter gemaakt. Ik on„ derzogt het overige, zynde byna genoeg om „ den Bol van een Hoed te vullen, en be„ vondt, dat de Worm nog eenige beweeging „ had. De Kleur was volkomen als fchoon „ gefpoelde Darmen; hy hadt zyne regelmaa„ tige Afdeelingen en dwars-Streepen, en een „ donkeren Rand langs het Lighaam heen. Op „ 't breedfte hadt hy omtrent de breedte van „ een Vinger, doch naar de Enden toe ver„ fmalde hy allengs en liep niet in een Punt

„ uit,

VI. AFDEEL. LXXXII. HOOFDSTUK. *Smalle.*

„ uit, maar was als dwars afgeſneeden. Of „ dit Natuurlyk, dan door afrukking gekomen ware, kan ik niet zeggen. Ik zogt „ met alle zorgvuldigheid naar den Kop; „ doch vrugteloos. De Jongen purgeerde „ den geheelen Dag ſterk: men gaf hem „ niets anders dan Haveren-Bry, met veel „ Zoete Melk, 's Morgens daar aan bevondt „ hy zig wel, doch wat vermoeid, en kreeg „ van dien Dag af een friſſcher Kleur, „ wierdt hupſcher, ſprak Mannelyker en „ was in alle opzigten veel levendiger en „ vlugger dan te vooren."

Hier mede zal ik dit Hoofdſtuk van de Lintwormen beſluiten. Men gelieve my te verſchoonen, dat ik niet breeder in derzelver onderſcheiding, welke vol duiſterheden is, noch in de Geneesmiddelen, daar tegen, die, zo 't my voorkomt, nog geheel onzeker zyn, heb uitgeweid. Die meer daar van gelieft te weeten, kan de aangehaalde Verhandelingen, waar dit Onderwerp opzettelyk overwoogen wordt, en anderen, doorbladeren, of anders ook zig toeleggen op de nader Ontdekkinge van de natuur, eigenſchappen en verſcheidenheden, deezer wonderbaare Schepzelen. Gegronde hope is 'er, terwyl de Liefhebbery der Natuurlyke Historie ſteeds aanwakkert, om door den tyd tot nader Kennisſe van dezelven te geraaken.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

LXXXIII. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* KLOOTDIERTJES, *waar onder, die men* Beroë *noemt, begreepen zyn.*

Wy komen tot de beschryving der KLOOTDIERTJES, die hunnen Latynschen naam, *Volvox*, hebben van de geduurige draaijende of omwentelende beweeging, welke 'er plaats in heeft. De Ouden hebbenze, zo 't schynt, niet gekend. Naam.

Derzelver Kenmerken bestaan in een Lilagtig Lighaam, dat los en vry is, rondagtig van Gestalte, zonder Leden, en zig als suizebollende draait. De Jongen zyn ook rond, hier en daar door 't Lighaam verspreid, in de Poren ingenesteld. Zy teelen dus, zegt LINNÆUS, tot in 't Vyfde Geslagt voort. Kenmerken.

Hier van stelt de Ridder vier Soorten, als volgt. Soorten.

(1) Klootdiertje, *dat Eyvormig is, met negen gehaairde hoeken.* I. *Volvox Beroë.* Gehaairde Beroë.

Dee-

(1) *Volvox* ovatus, angulis ciliatis novem. *Syst. Nat.* XII. Gen. 352. Medusa Beroë. *Syst. Nat.* X. p. 660. Beroë, BROWN. *Jam.* 384. T. 43. f. 2. Medusa ovata, BAST. *Natuurk. Uitspann.* I. D. bl. 143. T. 14. f. 5.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

Gehaairde Beroë.

Deeze Soort is haare ontdekking in onze Zee-Wateren aan den geleerden Heer Doktor BASTER verschuldigd, die aanmerkt, dat menze aan de Stranden van Zeeland en zelfs in de Haven van Zirikzee, geduurende de Maand April, zeer menigvuldig heeft. Zyn Ed. vindt dezelve zeer overeenkomstig met dat Schepzeltje, 't welk de Heer BROWNE, in deszelfs Historie van Jamaika, heeft afgebeeld en voorgesteld onder den naam van *Beroë*, wiens afleiding my geheel onbekend is. Ik weet wel, daar zyn van ouds twee Steden van dien naam geweest, maar dit heeft weinig toepassing op zulk een Schepzeltje. Wy zullen dan slegts denzelven behouden, en noemen deeze Soort de *Gehaairde* Beroë.

Het Dier is helder doorschynende, van grootte omtrent als een Duiven-Ey afgebeeld. Men wordt 'er negen Ribbetjes aan gewaar, die den omtrek in 't ronde formeeren, en bezet zyn met een oneindig getal van kleine Haairtjes of Vezeltjes. Terwyl het levendig in 't Water zwemt, zyn deeze Vezeltjes in eene geduurige en zo sterke beweeging, dat het Oog daar op schemert. Die van BROWNE heeft maar agt zodanige Ribbetjes. Met het bloote Oog wordt men 'er een Soort van Ingewanden, als Pypjes, en eenige andere Deelen in gewaar; doch voor 't overige is het maakzel en samenstel, benevens de huishouding van dit Schepzel, geheel duister en onbegrypelyk. Het schynt

fchynt wel wat naar de Zee-Kwallen te gelyken. LINNÆUS zegt, dat men het in de Oceaan, tusfchen Europa en Amerika, aantreft. Wegens de duizelende beweeging, die het heeft, agt zyn Ed. het tot dit Geflagt te behooren.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

(2) Klootdiertje, *dat agthoekig is, en twee lange Sprieten heeft.*

II. *Volvox bicaudatus.* Tweeftaartige Beroë, Plaat CXLIII. *Fig.* 1.

De Heer BASTER maakt ook gewag van deeze Soort, welke de geleerde Heer GRONOVIUS aan onze Stranden, by Katwyk, hadt ontdekt, en waar van de Afbeelding, door zyn Ed. in de *Switzerfche*, als ook in de *Uitgezogte Verhandelingen*, is publiek gemaakt. Men vindtze ook in de *Natuurkundige Uitfpanningen* van den Heer Doktor BASTER. Deeze Afbeeldingen komen altemaal vry naa met elkander overeen. De laatstgemelde merkt aan, dat zy niet grooter en dus omtrent als een Erwt vallen. De Heer GRONOVIUS heeft het wel het uitvoerigfte befchreeven.

Het Lighaam is Klootrond, als een Meloen geribd en dus als 't ware in agt Segmenten ver-

(2) *Volvox* octagonus, Tentaculis duobus elongatis. *Syst. Nat.* XII. Beroë Corpore octagono, Tentaculis longisfimis. GRON. *Act. Helvet.* VOL. III. p. 36. *Uitgez. Verhand.* III. D. bl. 465. Pl. XXVI. *Fig.* 1 - 5. BAST. *Nat. Uitfpann.* I. D. bl. 144. Pl. XIV. f. 6, 7.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

Twee-staartige Beroë.

verdeeld, die rondagtig uitpuilen en voorzien zyn met een ontelbaare menigte Haairtjes, door middel van welken het schynt te zwemmen. In dit geval houdt het altoos den Kruin voor uit: want agter aan 't Lyf zyn twee Staarten, met een menigte van Haairtjes aan de binnenzyde bezet, die zig als Sprieten vertoonen: zie onze Afbeelding, Plaat CXLIII. Letter A. Het gebruik van deeze Staarten is onbekend. Zy volgen het Dier in 't zwemmen, en kunnen zig wel tienmaal zo lang als het Lighaam maaken, doch somtyds ook zig geweldig inkorten, zo dat menze naauwlyks ziet: Letter B. Het Lighaam is Geleyagtig en half doorschynende, ziende uit den blaauwen: het hadt een aanmerkelyke Veerkragt, doch versmolt, het Diertje dood zynde, wel haast tot een Waterig Vogt of Slym. Men heeft opgemerkt, dat het, aan de Oppervlakte van 't Water zwemmende, een menigte van kleine ronde Bolletjes uitwierp, die terstond op het Water rond draaiden, hebbende ieder in 't midden een donkere Stip, gelyk ook in de grooten een Bloedrood Ingewand was waargenomen. Men kan, niet zonder reden, die Bolletjes voor Eijertjes of Jongen van dit Schepzel houden, en de draaijende beweeging toont, dat deeze Beroë niet onbillyk tot dit Geslagt is t'huis gebragt.

(3) Kloot-

(3) Klootdiertje, *dat volkomen rond is.*

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK. III. *Volvox Globator.* Kogeldiertje. Plaat CXLIII. *Fig.* 2.

Dit is het *Klootdiertje*, van BAKER ontdekt, en door ROESEL nader beschreeven, naar 't welke dit geheele Geslagt zyn naam heeft. De Heer DE GEER noemt hetzelve *Kugelthier*, 't welk eigentlyk even 't zelfde betekent; doch ik geef 'er, tot onderscheiding, den naam aan van *Kogeldiertje.* LINNÆUS heeft het tot deezen Rang betrokken, om dat de Jongen, zegt hy, 'er uitgaan, die hetzelve tot den vyfden Teelt toe in zig draagt, gelyk de Plantluizen, enz. Ik zal het uitmuntende Vertoog, dat de Heer DE GEER daar over uitgegeven heeft, met eenigen zyner Afbeeldingen, hier invoegen.

„ Onder de wonderlykften van alle tot dus „ ver beschreevene Wormen behoort zekerlyk „ dat kleine Water-Insekt, 't welk BAKER „ en ROESEL onder den naam van Klootdier beschreeven hebben, en dat men ook „ het *Roldier* zou kunnen noemen; aangezien „ het zig geduurig in 't Water omwentelt. „ Kan 'er iets zeldzaamer zyn, dan een klein „ lee-

(3) *Volvox* globosus. *Faun. Suec.* 2266. Klootdiertje BAKER *Nutt. Gebr. van 't Mikr.* bl. 333. Pl. 12. f. 27 Globo Animal. ROES. *Ins.* III. p. 617. T. 101. f. 1-3. Kugelthier. DE GEER. *Act. Stockh.* 1761. p. 111. T. 3. f. 1-5. Volvox Globator. PALL. *Zoöph.* p. 417. Het Bolletje, *Lyst der Plantd.* bl. 527.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

Kogeldiertje.

„ leevend Ongediert te zien, hetwelk van „ grootte als een Koolzaadje en volkomen „ rond is, gaande in 't Water al rollende „ voort, gelyk een Kloot langs den Grond, „ en zulks zonder eenige Ledemaaten te heb„ ben; zonder Pooten, Vinnen of andere der„ gelyke Deelen te vertoonen? Zodanig is het „ Diertje gefchapen, waar van ik hier wil „ fpreeken.

„ In menigte heb ik hetzelve, voorleden „ Zomer en Herfst, in een Moeras gevonden, „ doch niet zo groot, als het aan ROESEL „ voorkwam. De grootften onder de mynen „ waren als Koolzaad, of als de gewoone Spel„ dekoppen, behalve zeer veel kleinere. Aan „ 't bloote Oog vertoonden zy zig gelyk klei„ ne groene Korreltjes, die in 't Water zwom„ men.

„ Deeze Diertjes zyn volmaakt Kogelrond, „ gelyk dezelven in *Fig.* 2. zig vertoonen, „ of als geheel doorfchynende Bolletjes, van „ eenerley Kleur met het Water, doch me„ nigmaal wat groenagtig, wanneer menze „ door een Vergrootglas bekykt. Zy beftaan „ uit een Slymerige of Lilagtige zelfftandig„ heid, en zyn gantfch week, zo dat zy zig „ niet veel laaten aanraaken, zonder uit el„ kander te gaan en vernield te worden. Het „ wonderlykfte, dat men 'er aan ziet, is, „ dat zy voortzwemmen, en zig midden in „ 't Water beweegen, zonder eenig zigtbaar

„ Lid

„ Lid te hebben, waar door zulks zoude „ kunnen veroirzaakt worden Dit zwemmen „ gaat niettemin doorgaans zeer egaal, en „ somtyds taamelyk snel in zyn werk. Haare „ beweegingen zyn tweederley. De eerste „ en algemeenste is, dat zy in 't Water in „ een regte of kromme Lyn voortrollen, even „ als een Kloot langs den Grond. De andere „ bestaat daar in, dat zy zonder rollen of „ draaijen in 't Water voortgaan, even als „ men een Bal aan een Touwtje voortsleept. „ Deeze beweeging geschiedt niet minder snel „ dan de voorgaande. De derde, eindelyk, „ is, dat zy zig als om een As draaijen, zon„ der van haar plaats te gaan: even als een „ Water-Rad omgevoerd wordt, of gelyker„ wys, zo men wil, de Zon op haaren As „ omwentelt. Men kan niet zonder verwon„ dering alle deeze beweegingen beschouwen „ in een Dier, welks samenstelling zo een„ voudig voorkomt, en men wordt byna niet „ moede, een menigte van zulke kleine Bol„ letjes in 't Water te zien zwemmen, en zig „ op- en af rollen. Zy beweegen echter zig „ niet altoos, en leggen menigmaal een poos „ in ruste, op eene zelfde plaats.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK. *Kogeldiertje.*

„ De geheele Oppervlakte van dit Schepzel „ is rondom bezet met een menigte van zeer „ kleine Stippeltjes, die door het Mikroskoop „ zig als Korreltjes of verhevene Wratjes „ vertoonen. Aan de ouden zyn deeze Kor-

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

„ reltjes grooter, aan de jongere kleiner; doch „ zitten aan de laatſten digter by elkander.

Oirzaak der rollende beweeging.

„ Door wat Middel of Werktuig, nu, geſchieden deezes Diers beweegingen? Dit „ is zeer moeielyk, ja voor my onmooglyk „ te doorgronden. Men zou mogen denken, „ dat die beweeging van de gedagte Wratjes „ voortkwam, die dus zelf eene beweeging „ in 't Water zouden moeten hebben, ofſchoon wy dezelve met onze Oogen niet „ konden waarneemen. Alles, wat ik heb „ kunnen zien, komt op 't volgende uit. „ Wanneer zig het Dier beweegt, zo zyn alle de kleine onzuiverheden, welke zig in 't „ Moeraswater bevinden, in eene geduurige „ Cirkelswyze beweeging rondom deszelfs „ Lighaam; byna gelyk men de Watervloo „ (*Monoculus*) zig in 't Water ziet beweegen. Hier uit zou men bykans oordeelen, „ dat die kleine Wratjes, de eenigſte naar „ Ledemaaten gelykende Deeltjes, welke men „ aan deeze Schepzelen waarneemt, eene „ voor ons onzigtbaare beweeging moeſten „ hebben, door welke het zwemmen van dit „ Diertje werdt te wege gebragt. Doch dit „ is maar een bloot vermoeden (*).

De Jongen.

„ In deeze Klootdiertjes ziet men niets dat „ naar

(*) De Heer BAKER ſchryft die beweeging aan zekere Haairtjes toe, welken ROESEL 'er niet aan vondt, en deeze ſchynen ook door DE GEER niet waargenomen te zyn. „

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

Kogeldiertje.

,, naar Ingewanden gelykt, maar zy bevatten ,, verscheide kleine Balletjes, die als 't ware ,, Kogelrond, en volkomen van eenerley gestalte als de grootere, doch kleiner zyn. ,, Menigmaal zyn dezelven groen: nu eens ,, donkerer en dan wederom helderer. Deeze ,, kleine Bolletjes zyn de Jongen van het ,, Klootdiertje, en zy leggen in deszelfs Lighaam ongeregeld, digt aan de Oppervlakte, ,, doch altemaal zonder beweeging (*). Hunne uitwendige Huid is, even als die van de ,, Moer, met kleine verhevene Wratjes of ,, Stippeltjes bezet, die niet in allen even ,, groot, maar naar den Ouderdom grooter ,, of kleiner zyn, gelyk men in de nevensgaande Afbeeldingen kan zien. In eene zelfde ,, Moer zyn alle de Jongen even groot; doch ,, niet even menigvuldig. Veelen hebben 'er ,, vyf, gelyk by Letter *b*; anderen agt, gelyk

(*) Wylen de Heer RÖDERER, merkt KAESTNER by de Vertaaling aan, heeft in zyn laatste Voorleezing, in het Koninglyk Genootschap der Weetenschappen te Gottingen, in 't jaar 1763, opgemerkt, ,, dat in de kleine en byna Mikroskoopische Diertjes, dikwils niet de werktuigen ,, der Voeding maar die der Voortplanting het eerst gevormd ,, worden en dikwils bykans het geheele Dier uitmaaken". Doch dit zegt niets. In zo verre wy niet weeten, welke de Voedende Deelen zyn, die 'er doch moeten plaats hebben, kunnen wy niet oordeelen, hoe veel ruimte dezelven van het Lighaam inneemen; veel min, wanneer zy gevormd worden.

VI. AFDEEL. LXXXIII HOOFDSTUK.

„ lyk by Letter *c*, en ik heb 'er eene, gelyk „ by Letter *a*, gezien, die twintig Jongen „ droeg; doch dit is iets zeldzaams."

Kogeldiertje.

„ Het Kogeldier, dat zig by Letter *c* ver„ toont, bevatte agt groote Jongen, die vol„ komen gereed waren, om gebooren te wor„ den. In dezelven zag ik duidelyk andere „ kleinere Jongen, gelyk ROESEL ook ge„ zien heeft, doch in deeze laatsten kon ik „ verder niets waarneemen; hoewel deeze „ Autheur berigt, dat hy in die Jongen we„ derom andere, en daar in op nieuws Jongen „ hadt gezien: zo dat de Moeder zigtbaarlyk „ Kinds-, Kinds-, Kinds-Kinderen in haar „ Lighaam droeg.

Het werpen der Jongen.

„ Terwyl ik dit Klootdiertje met het Mi„ kroskoop beschouwde, nam ik waar, dat „ deszelfs Uur om te baaren gekomen was, en „ ik had het pleizier, van alle agt Jongen, het „ eene na het andere, te zien geboren wor„ den. Zy komen door een Opening of Spleet „ te voorschyn, welke in het Lighaam van „ de Moer ontstaat. Zy gaan allengs en zeer „ langzaam, het eene na het andere, naar „ deeze Opening toe, en dringen 'er, agter „ elkander, door heen; doch niet twee te ge„ lyk: daar verloopt altoos een aanmerkelyke „ tyd, tusschen de Geboorte van het een en „ andere. In een Uur tyds waren zy alle agt „ gebooren. Zo dra zy uit de Opening geko„ men zyn, ziet menze al omwentelende in

„ 't

„ 't Water zwemmen, geen agt flaande op de „ Moer, die, geduurende het Baaren, zon- „ der eenige beweeging legt.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFD-STUK. *Kogeldiertje.*

„ Ik heb niet kunnen waarneemen, of het „ eerfte Jong, dat uit zou komen, de gedagte „ Opening in de Huid van de Moer maakte, „ dan of die Huid zig van zelf, tegen den „ Kraamtyd, opende. De Opening of Spleet, „ tot welke de Jongen uitkwamen, was niette- „ min zeer duidelyk zigtbaar, en ik bemerk- „ te, dat dezelve haare Randen oneffen en als „ gefcheurd had; zo dat deeze Geboorte met „ geweld fchynt te gefchieden. De Moer ver- „ liest ook tevens daar by altoos haar Leven. „ Na dat alle Jongen gebooren waren, behieldt „ zy niet meer haare Klootronde geftalte: men „ zag haar, ter plaatfe, daar de Opening ge- „ weest was, platter geworden en als afge- „ fneeden. In 't eerst fcheen zy nog wel een „ flaauwe beweeging te hebben; doch verloor „ die geheel en al; de Geftalte veranderde zig, „ en zy kreeg langs hoe meer hoeken, tot dat „ zy op 't laatst flegts naar een klein rimpelig „ Vliesje geleek.

„ Wy hebben dus alhier een Waterdier be- „ fchouwd, het welk met een Kogelrond, Ge- „ leyagtig en doorfchynend Lighaam voorzien „ is; welks buitenfte Huid vol is van kleine „ verhevene Wratten; dat zonder zigtbaare „ Ledemaaten in 't Water zwemt en zig om- „ wentelt: dat verfcheide Jongen in zig heeft

„ die

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK. *Kogeldiertje.*

„ die, de grootte alleen uitgezonderd, de „ Moer volmaakt gelyken: die, volkomen zyn„ de, door een Opening uitdringen, welke „ in 't Lighaam van de Moer ontſtaat, en „ zig in 't Water uitbreiden, na dat zy haar, „ door hunne Geboorte, de dood veroirzaakt „ hebben. Is zulk een wonderbaar Werk„ ſtuk van den Schepper niet onze beſchou„ wing waardig?"

IV. *Volvox dimidiatus.* Halfrond Klootdiertje.

(4) Klootdiertje, *dat voortgaande halfrond wordt.*

Aangaande dit Schepzeltje meldt LINNÆUS, dat hetzelve dikwils aan de Staarten der Donderpaddetjes, of Jongen der gewoone Kikvorſchen, die men ook wel Vorſchen-Poppen noemt (*), voorkomt. Het wordt, zegt zyn Ed., door 't omwentelen in 't Water half, zynde in ruste geheel Klootrond. Dit ſchynt tegen den gewoonen loop der Natuur te ſtryden. Veel dingen, die week zyn, worden door 't rollen rond, en platagtig door 't ſtil leggen. Ondertusſchen moet men het daarom niet te minder gelooven. Veel zaaken komen in de Natuur voor, welke in de eerſte opſlag onbegrypelyk zyn.

De

(4) *Volvox* incesſu hemiſphæricus. *Syst. Nat.* XII. WILK. *Act. Stockh.* 1762.

(*) Zie het VI. STUK deezer *Nat. Historie*, bladz. 247.

De Heer WILKE zou dit Diertje, in de Stockholmsche Verhandelingen, van 't jaar 1762, beschreeven hebben. Ik vind het daar, noch in de volgende Stukken van die Verhandelingen, nergens.

VI. AFDEEL. LXXXIII. HOOFDSTUK.

LXXXIV. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* DOLLE WORMEN.

Naam.

Aan dit Schepzel geeft LINNÆUS den naam van *Furia*, welke eigentlyk Dolheid of Razerny betekent. Dezelve is afgeleid van de onlydelyke Pyn, welke hetzelve veroirzaakt; dus de Menschen en Beesten, die het treft, als dol maakende. Ik geef 'er derhalve den naam aan van DOLLE WORM.

Kenmerken.

Het heeft een vry, overal even smal, gelyk, doch wederzyds gehaaird Lighaam, met omgeboogen Prikkels, die tegen 't zelve aangedrukt zyn.

Soorten.

Maar ééne Soort is tot nog toe van 't zelve bekend, te weeten.

(1) Dolle Worm.

I. *Furia Infernalis.* Helsche Worm.

Van

(1) *Furia.* D. C. SOLANDER *Act. Upsal.* ined. *Faun. Suec.* 2070. *Amoen. Acad.* III. p. 322.

VI. AFDEEL. HOOFD- LXXXIV. STUK.

Van deeze zegt onze Ridder. „ Hy onthoudt zig in de wyd uitgeſtrekte Veenpoelen der Noordelyke deelen van Sweeden, „ vallende uit de Lugt dikwils op de Lighaamen van Menſchen en Dieren, welken 'er, „ in minder dan een oogenblik, van doordrongen worden, met een afgryzelyke Pyn, die „ ſomtyds zo zwaar is, dat zy binnen een „ Kwartier Uurs de Dood veroirzaakt. Ik „ ben 'er zelf, in 't jaar 1728, te Lunden, „ mede bezet geweest. Het Dier heb ik niet „ dan uit den ruuwen gedroogd gezien. Het „ is door SOLANDER beſchreeven, en ſchynt „ in Eigenſchappen naby te komen aan de „ Wardiertjes. Hoe het naar de Lugt opſtyge, uit welke het van 't midden des Zomers „ tot in de Winter neervalt, heeft niemand „ nog verklaard.

Elders meldt LINNÆUS, dat deeze Helſche Worm zig onthoudt in West- en Oost-Bothnie, inzonderheid op de Kiemi. Zyn Ed. hadt hem niet levendig gezien, maar alleenlyk gedroogd, als een zeer klein Vezeltje, aan hem gezonden door den Heer ERWAST, Pastoor van Kiemi; zynde dit Wormpje, onder den Maaltyd, in een Schotteltje gevallen. „ Het is (wordt in de Verhandeling van AVELIN, over de *Wonderen der Inſekten* (*), „ ge-

(*) *Miracula Inſectorum*, ſub præſidio LINNÆI Upſaliæ Anno 1752. propoſita, per G. E. AVELIN, Dalecarlum. *Amœn. Acad.* III. N. 44.

„ gezegd ;) een zeer gemeene Kwaal in Finland, niet alleen voor Menſchen, maar ook voor Lastdieren en het Vee. Onder 't Volk van Noord-Bothnie is 't een gemeen zeggen, dat, wanneer hunne wyd uitgeſtrekte Moerasſen door de Hitte van een heeten Zomer uitgedroogd zyn, iets door de Lugt aangevoerd wordt, hetwelk een ſchrikkelyke Pyn veroirzaakt, en, op eenig edel Lighaamsdeel, of in de Spys gevallen zynde, den Menſch doet ſterven. Hierom ſnyden zy het gekwetſte Deel, wanneer de plaats zulks toelaat, aanſtonds met een Mesje af. Iemand wierdt, na eenige Dagen Pyn geleeden te hebben, in ſommige Lighaamsdeelen een bruinagtige Stip gewaar, om welke te geneezen veel dingen vrugteloos gebruikt werden, tot dat 'er jonge Kaas of geſtremde Melk opgelegd werdt, waar door de Pyn bedaarde, en een Wormpje van een zesde Duims lang, uit het Lighaam van den Patient gekroopen, in de Kaas werdt waargenomen. Men heeft hier uit begonnen te denken, dat dezelve voor deezen Worm een zeer aangenaam Voedzel ware, en daarom gebruiken de Finlanders ſedert daar tegen dat Geneesmiddel."

VI. AFDEEL. LXXXIV. HOOFDSTUK.

't Is hier uit blykbaar, dat de Historie van deezen Worm geen Verdigtzel zy, en mooglyk heeft in de Heete Landen ook wel iets

VI. AFDEEL. LXXXIV. HOOFD-STUK.

iets dergelyks plaats. Iemand, die te Suriname lang gewoond heeft, verhaalde my, dat men aldaar, in 't drooge Saizoen, des avonds in de Lugt komende, dikwils een schrikkelyke Jeukt in 't Aangezigt krygt, die echter schielyk bedaart. Voor 't overige wordt hier ook het getuigenis bygebragt van eenen Gothenburgschen Doktor NAALDWYCK, uit de Nederlanden afkomstig, die in een Werk over de Paarden, te Leiden uitgegeven, van zeker Ongemak meldt, de Vyver genaamd of *Cyclus*, zynde een verderflyke Worm, welke in de tyd van één Uur de Beesten deedt sterven: zo dat men hem ook *de Moord* noemde. Daar was geen Middel tegen, dan hem aanstonds uit te snyden of de plaats te schroeijen met een gloeijend Yzer (*). De *Vyver* wordt nog heden voor een gevaarlyke Kwaal in de Paarden gehouden, die door groote verhittinge en dus ongedekt, in Mist, Regen of Koude Wind, te blyven staan, veroirzaakt wordt (†). Evenwel kan ik niet zien, dat zulks met den gedagten Worm eenige gemeenschap heeft. Waarschynlyk zal dit Schepzel, wegens zyne onbekendheid, hier t'huis gebragt zyn onder de Plantdieren.

LXXXV. HOOFD-

(*) *Amœn. Acad.* als boven, pag. 322.

(†) P. A. VAN COUR, over de *Ziekten der Paarden*, bladz. 19.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

LXXXV. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt *der* WARDIERTJES, *waar mede het Ryk der Dieren besloten wordt.*

Naam.

Aan het laatste Geslagt, in het Ryk der Dieren, geeft onze Ridder den naam van *Chaos*, welke van ouds een *Mengelklomp* heeft betekend. De reden dier benaaming zal te zoeken zyn in de duisterheid der Schepzeltjes, welken zyn Ed. hier, als op den tweesprong van het Ryk der Dieren en der Planten, geplaatst heeft, om tot een overgang van het één in 't andere te verstrekken, en dat zy als eene Dierlyke en Plantaartige natuur door één gemengd vertoonen, of eene Mengelklomp samenstellen van verwarringe, zodanig, dat men dikwils niet weet wat men ziet, en naauwlyks tot een besluit kan komen, of het Diertjes dan deeltjes van Plantgewassen zyn, of zy een eigenaartige beweeging hebben dan niet. Ik geef 'er daarom den naam aan van WARDIERTJES.

Kenmerken.

De Kenmerken van dit Geslagt bestaan in een Vry, eenvormig, herleevend Lighaam, zonder eenige Leden of uitwendige Werktuigen der Zinnen. Men moet dit laatste evenwel zodanig niet opneemen, dat zy zulke Werktuigen volstrekt niet kunnen hebben: want wy

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. Soorten.

weeten niet, wat in derzelver kleinheid nog voor ons Oog verborgen legt. Onderstelt men niet, dat sommige Diertjes Oogen hebben, dewyl het uit hunne Werkingen blykt, dat zy die behoeven, zonder dat men deeze Werktuigen, zelfs met de beste Mikroskoopen, kan ontdekken?

Vyf Soorten zyn in dit Geslagt opgegeven, als volgt.

I. *Chaos. redivivum.* Styfzel-Aaltje.

(1) Wardiertje, *dat Draadagtig is, aan beide Enden verdunnende.*

Hier worden die Aaltjes of Slangetjes bedoeld, welke in zuur geworden Styfzel, in verzengde Tarwe en in bedorven Azyn voortkomen. De Heer BAKER heeft dezelven, na NEEDHAM, uitvoerig beschreeven, door sterke Vergrooting afgebeeld, en verscheide Byzonderheden daar in opgemerkt. Ik zal ze, dewyl zy allen van Koorn afkomstig zyn, en derhalve ook veel overeenkomst in Gestalte hebben, in 't algemeen beschryven.

De gezegde Stoffen leveren deeze Diertjes uit, die men door 't Mikroskoop beschouwen moet, om hunne Gestalte en Eigenschappen te

(1) *Chaos* Filiforme utrinque attenuatum. *Syst. Nat.* XII. Gen. 354. BAKER *Nuttig Gebruik van 't Mikroskoop.* III. Hoofdst. Pl. X. NEEDH. *Mikr. Ontd.* T. V. f. 7. LEDERMULL. *Mikrosk. Vermaakl.* I. D. Pl. 17.

te ontdekken. Volgens de Waarneemingen van BAKER, waren die van de Verzengde Tarw veel langer en dunner dan die van de Styfzel, zynde ook gedeeltelyk, en die van den Azyn byna geheel doorfchynende. In deeze laatften nam hy een zonderling Verfchynzel waar, te weeten, dat hun doode Ligbaam als met een Ketting van Lugtbelletjes was opgevuld. Onder die van de Verzengde Tarw kwamen ook doode en geborftene voor: doch veelen, die dood fcheenen, wierden, na dat zy eenige Uuren in Water gelegen hadden, weder levendig. Daar is een aanmerkelyke voorzigtigheid noodig, om de Vezelagtige zelfftandigheid van de verzengde Graankorrels te behandelen en te weeken, ten einde 'er deeze Diertjes uit te bekomen; welke zig in zuur geworden Styfzel het allervaardigst en gemakkelykfte voordoen. In Zuurdeeg worden zy ook gevonden.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFD. STUK.

Styfzel-Aaltje.

Aangaande den oirfprong van deeze Diertjes vallen veele Bedenkingen. Zyn zy in het Koorn geweest, hoe kunnen zy dan die geweldige bewerkingen, door welken het Koorn tot Meel vergruisd wordt, hebben uitgeftaan? Zyn zy door de Gisting gebooren; hoe komen zy dan in de Verzengde Tarwe; naamelyk in die Graankorrels, welke men van buiten zwart en van binnen met een witte Vezelagtige zelfftandigheid gevuld vindt? Ontftaan zy uit bederf in 't Graan, hoe komen zy dan in de Meelbloem,

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

bloem, waar van men Styfzel maakt? Men zal niet ligt deeze Vraagen oplosſen.

De Herleeving.

De Ondervinding toont, dat deeze Schepzeltjes, hoe vlug ook in het Vogt, na eene uitdrooging van verſcheide Maanden te hebben verduurd, door bevogtiging zeer ſchielyk herleeven. Dit hadt de Heer BAKER waargenomen, en het is door LEDERMULLER bevestigd, die zulks in Styfzel, welke twee Jaaren was verdroogd geweest, waarnam. Hier uit mogen wy dan beſluiten, dat deeze Schepzeltjes, of derzelver Eytjes, zig in het Graan onthouden, en door de Gisting ontwikkeld worden, zodanig dat zy een oogſchynlyk Leven aanvangen.

Voortteeling.

Het aanmerkelykſte, in deeze Styfzel-Aaltjes, is derzelver manier van Voortteeling of liever Vrugtbaarheid. Zeker Heelmeeſter in Engeland, genaamd SHERWOOD, heeft met den Heer NEEDHAM waargenomen, dat, wanneer een Styfzel-Aaltje doorgeſneeden werdt, uit hetzelve verſcheide leevende Jongen voortkwamen. BAKER merkt aan, dat deeze Jongen ieder begreepen zyn in een eigen Vlies, waar door dezelven zig als Eijeren vertoonen; doch dat veelen op ſtaande voet daar uit breeken, en zig gelyk Slangetjes beweegen. Honderd en meer zulke Jongen, zegt hy, hadt men zien voortkomen uit een enkel Aaltje. LEDERMULLER, zulks naderhand met ſterker Vergrooting onderzoekende, houdt dee-

deeze Aaltjes voor Eijerleggende en Jong- werpende te gelyk; doch hy hadt ze nooit meer dan zes Jongen en twintig Eijeren zien uitwerpen. Het Eytje, door hem afgebeeld, toont aan, dat het juist een Vlies zy, 't welk zulk een Aaltje bevat, als waar van BAKER ſpreekt. Waarſchynlyk zullen alle de jonge Aaltjes vervat zyn in zulke Vliezen. Sommigen, nam LEDERMULLER waar, geeven, by de doorſnyding, in 't geheel geen Eytjes noch Jongen uit; maar alleenlyk Stofjes Meel. Daar zyn geen Oogen of Bek aan waar te neemen. Veel min is men onderrigt aangaande de natuurlyke manier van derzelver Eijerlegging of Jongwerping: doch men kon de Eijeren en Jongen reeds in het nog leevend Aaltje beſchouwen, en zy hadden altemaal dubbelde Staarten.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Styfzel-Aaltje.*

(2) Wardiertje, *dat Lilagtig en in veelerley Geſtalten veranderlyk is.*

II. *Chaos Protheus.* Protheus. Plaat CXLIII. *Fig.* 3.

In Slym, dat aan de zyden van een Suikerglas, waar in men Viſchjes, Waterſlakjes en veele andere kleine Schepzeltjes, twee of drie Maanden in 't Leven gehouden hadt, gegroeid was, kwam aan den Heer BAKER zeker Diert-

(2) *Chaos* gelatinoſum, polymorpho-mutabile. *Syst. Nat.* XII. ROES. *Ins.* III. T. 101. f. A-T. LEDERM. *Mikr.* I. D. T. 48.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Protheus.

Diertje voor, 't welk door hem, wegens de verschillende Gestalten, *Protheus* genoemd werdt: doch dit bedoelt onze Ridder hier niet. Zyn Ed. heeft die wonderlyke Vertooningen op 't Oog, welke door ROESEL op de laatste Plaat van zyn Derde Deel afgebeeld zyn. In staande Water, waar in het Klootdiertje gevonden was, zag deeze Waarneemer een Schepzeltje, dat zyne Gestalte steeds veranderde: zie onze Plaat CXLIII, *Fig.* 3.

„ Zulk een Diertje (zegt hy) bestaat uit „ louter ongelyk groote, heldere en doorschy- „ nende Korreltjes, welke hetzelve geduurig „ onder elkander schynt te mengen, en, welk „ eene Gestalte het ook door deeze vermen- „ ging aanneemt, vertoont zig de Omtrek al- „ toos helderst, als een byzonder Bekleedzel „ uitmaakende. Na dat ik het eenigen tyd „ als een Klootje beschouwd had, vertoonde „ het zig byna als een Klaverblaadje, doch, „ naauwlyks was een halve Minuut verloopen, „ of het kreeg een andere figuur, rekkende „ zig in de langte uit en scheidde zig eindelyk „ in twee deelen van één. Deeze Deelen „ kreegen ieder een gehakkelden Omtrek, en „ veranderden langs hoe meer van Gestalte, „ tot dat zy een Staart en Hoornen hadden, „ byna als een Herts-Gewey zig vertoonende. „ Deeze Hoornen en Staart verlooren zy we- „ der allengs, krompen in, en namen eindelyk „ de Gestalte aan van een Kloot met een Hals,

„ daar

„ daar louter kleine Korreltjes uit liepen, zo „ dat het naar een Vuurſpuuwende Granade ge- „ leek, en hier op verdween ook deeze Pro- „ theus uit myne Oogen". VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Protheus.*

Dit alles hadt ROESEL niet enkel in één, maar in verſcheide zodanige Schepzeltjes, die zo wel grooter als kleiner waren, waargenomen. Ik zie dergelyke veranderingen ook in Schepzeltjes van Water, in 't welke ik Kroos en andere Waterplantjes eenigen tyd gehouden heb. LEDERMULLER ſtelt de Vertooning van dergelyke Diertjes voor; zeggende, dat men, om zulks ook in de Winter te beſchouwen, ſlegts een Hand vol Hooy behoeft in een Pot te doen, en Water daar op te gieten, laatende het dus twee Dagen in de Kamer ſtaan: alsdan zou op de Oppervlakte van 't Water een bruine Schuim zyn, welke, door 't Mikroskoop bekeeken zynde, men bevinden zal, millioenen van Diertjes te bevatten. Ik bevind, dat 'er veel meer dan twee Dagen noodig zyn, eer dit Schuim zig openbaart; (ten zy men het Hooy met Water in groote Warmte zet;) en niettemin komen my dan daar in ſlegts de gewoone Infuſie-Diertjes voor, waar van ſtraks nader.

't Zonderlingſte is, dat deeze Schepzeltjes niets ſchynen te zyn, dan een Vliesje of Blaasje vol ronde Kryſtallyne Bolletjes, welke, zodra het Vliesje breekt, zig door 't Water verſpreiden, en dan verdwynt de geheele Pro-

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Protheus.*

Protheus. Zal men nu zulk iets een Dier noemen? Of zal men het veeleer houden voor een vergaaring van leevende Bolletjes, die door hunne beweeging gedagte verandering van Postuuren maaken? Maar, wat bewyst dat deeze Bolletjes meer leeven, dan de Belletjes, die zig vertoonen in Zeepwater? Mooglyk zyn het flegts Bolletjes van Olieagtige Stoffe, welke door de Rotting van de Aardagtige en Waterige deelen der Planten afgefcheiden worden. De Rotting baart Warmte, de Warmte veroirzaakt Beweeging, en de Beweeging bepaalt zig naar de Omftandigheden. Dit geloof ik eer, dan dat gedagte Bolletjes de Eijeren zouden zyn van den Protheus. Ondertusfchen kan men hem met regt onder de Wardiertjes plaatzen.

III. *Chaos Fungorum.* Stof van Paddeftoelen.

(3) Wardiertjes *van het Zaad der Paddeftoelen.*

Dit woont, zegt LINNÆUS, gelykerwys het Zaad van Schimmel, Bovist, Zwammen en andere Paddeftoelen, in zyne Moer, tot dat het verftrooid worde; dan, in Water uitgekomen, leeft het en beweegt zig, zettende eindelyk zig ergens aan, en in Paddeftoelen uitgroei-

(3) *Chaos* Fungorum Seminum. MUNCH, *Hausv.* I. p. 142.

groeijende, volgens de Waarneeming van den Baron OTH. MUNCHAUSEN. VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFD-STUK.

Terwyl de Verandering der Planten van Plantaartig in Dierlyk is, zo is derhalve die der Paddestoelen, in tegendeel, van Dierlyk in Plantaartig, voegt 'er de Ridder by. Het zou my niet ongelooflyk voorkomen, dat in het vlugge Stof der Bovisten, Zwammen en Schimmelplanten, iets dergelyks plaats had, als in het Stuifmeel der Plantgewasfen, het welk door Vogtigheid open barst, en zekere Soort van Leven vertoont. Men ziet ook dat de Vogtigheid tot het opschieten van dergelyk Ontuig vereischt wordt. Nader kan ik, het Werk van gezegden Baron niet hebbende, dit niet verklaaren.

(4) Wardiertje *van de Vrugtmaaking der Planten, naar Poeijer gelykende.* IV. *Ustilago.* Brand-koorn.

Dit onthoudt zig, volgens den Ridder, in vernielde Graankorrels van Gerst, Tarw, van Grasplanten en anderen, als ook in de Bloemen van Boksbaard en Scorzoneren, onder de gedaante van een zwart Poeijer. Dit Poeijer, eenige Dagen in laauw Water geweekt zynde, verandert tot langwerpige doorschynende Diertjes,

(4) *Chaos* Fructificationis Vegetabilis, pulveraceum. MUNCH. *Hausv.* I. p. 149.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

tjes, als Vischjes speelende, doch niet zigtbaar dan met een gewapend Oog, volgens MUNCHAUSEN. Men vergelyke, zegt hy, onze Dissertatie, *de Mundo invisibili.*

Brandkoorn.

Dat hier de zelfde Diertjes niet bedoeld worden, welken BAKER uit de Verzengde Tarwe kreeg, en Aaltjes noemde, voorheen gemeld, is blykbaar, alzo die uitdrukkelyk zegt. „ Deeze Diertjes huisvesten gewoon-
„ lyk niet in zodanige verzengde Tarwe-
„ graantjes, die van buiten met een Stof,
„ naar Roet gelykende, bedekt zyn, en wel-
„ ker binnenste ook menigmaal tot een zwart
„ Poeijer is geworden: maar in eenige Koorn-
„ velden kan men, daar op lettende, een
„ menigte van Koorn-Aairen vinden, die
„ Graantjes hebben, welke zig zwartagtig
„ vertoonen, even of zy verschroeid waren,
„ en, de zodanigen geopend zynde, ontdekt
„ men, dat zy eene zagte witte Zelfstandigheid
„ bevatten, als Draadjes of Vezels, gelyken-
„ de naar het Dons dat men in de onrype
„ Knoppen van eenige Distels waarneemt".
Uit deeze Vezelagtige Zelfstandigheid kreeg hy zyne Aaltjes. De andere Ongesteldheid is 't eigentlyk die men *Brandkoorn* noemt, en zodanig zwart Stof heeft onze Ridder op 't Oog.

De Tarwe-Graantjes, die rond ingekrompen zyn, ook verscheide Jaaren droog bewaard, geeven in laauw Water, binnen een

Uur

Uur tyds, Wormpjes als Maden uit, welken ik naauwlyks bezield durf noemen, zegt LINNÆUS.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

(5) Wardiertjes *van verscheiderley Dingen, daar men Vogten op gegooten heeft.*

V. *Chaos Infusorium.* Infusie-Diertjes.

Onze Ridder bedoelt hier, in deeze laatste Soort van het Ryk der Dieren, die kleine Diertjes, welke zig alleenlyk door 't Mikroskoop, in de Infusiën van Bladen, Bloemen, Vrugten en wat dies meer is, openbaaren. Ik gaa hier reeds te ver, met deeze beweegende Deeltjes den naam te geeven van Diertjes, hoewel zy gemeenlyk *Infusie-Diertjes* heeten. Inderdaad, hoe zal men een anderen naam geeven aan Deeltjes van eene bepaalde figuur, welke zig op eene Dierlyke manier beweegen? Aan den anderen kant, mag men vraagen, hoe het bykomt, dat deeze Deeltjes, millioenen maalen kleiner dan een Zandkorreltje, in allerley Infusiën eene zelfde figuur hebben? Zou men niet veeleer aan derzelver bezieldheid of Dierlyk Leven mogen twyfelen, dan aan dat der Aaltjes uit de Verzengde Tarw? Billyk mogen zy dan ook betrokken worden tot de Wardiertjes: te meer,

(5) *Chaos* Rerum variarum, Liquoribus infusarum. *Syst. Nat.* XII. Gen. 354. Sp. 5.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. meer, om dat zig dergelyke Vertooningen in het Stof van Schimmel en Paddeſtoelen, in Water gedaan, ja in allerley Dierlyke Vogten, ook openbaaren.

Infuſie-Diertjes. Van deeze Schepzeltjes hebben verſcheide Autheuren gehandeld. In Water, daar geſtooten Peper in gedaan was, nam LEEUWENHOEK Diertjes waar, duizend millioenmaal kleiner dan een Zandkorrel, die in 't Water zwommen (*). Met den Hoogleeraar MUSSCHENBROEK te onderſtellen, dat deeze Diertjes Spieren, Zenuwen, Vaten, ja zelfs Bloedbolletjes zouden hebben, gaat wat ver. Ik ſtap andere Waarneemers, welke Mikroskoopiſche Waarneemingen geboekſtaafd hebben, over. By LEDERMULLER vindt men de aartige Vertooning van zodanige Diertjes in Hooywater afgebeeld (†). Ik vind echter, in myne Infuſie van Hooy, de Geſtalte meer eenvormig, en, ſchoon 'er eenigen onder voorkomen, die dus als Zakken of Blaasjes zyn vol Bolletjes, zyn doch de meeſten als enkele Bolletjes door het Vogt verſpreid en maaken haare byzondere beweegingen, van zwemmen, tuimelen en ronddraaijen. De figuur is in 't algemeen Eyrond, of liever Ovaal: want

(*) MUSSCHENBR. *Elem. Phys.* Octavo. p. 16. *Beginzelen der Natuurkunde.* Quarto. §. 26.

(†) *Mikroskoopiſche Vermaaklykheden*, by de Erven van F. HOUTTUYN uitgegeven wordende, I. D. Pl. XLVIII.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Infuſie-Diertjes.

want de grootſten ten minſte komen my, onder 't tuimelen, zeer plat voor. Even zodanigen vind ik in de Infuſiën van verſcheiderley Bladen, die nu eenigen tyd in Water geſtaan hebben. Meest bevinden zy zig in zodanige Aftrekzels, die een rottigen Stank uitgeeven, en dus weezentlyk rotten. Zal men dan wederom met de Ouden zeggen? De *Verrotting brengt leevende Schepzelen voort* (*).

Inderdaad, zo de enkele *beweeging* een vast Kenmerk is van een Dierlyk *Leven*, dan leeft de geheele Natuur en alles is *bezield*. Honderd Voorbeelden, niettemin, toonen ons, dat 'er Leven plaats heeft zonder Beweeging: waarom kan 'er ook geen Beweeging zyn, zonder Leven? Maar de manier van beweeging ſchynt hier zeker Oogmerk te onderſtellen, gelyk in 't beſchouwen van deeze Infuſie-Diertjes blykbaar is. Sommigen ſchieten ylings dwars door het Veld van 't Mikroskoop, en leggen in een oogenblik een Weg af, wel twintig, dertig maal zo lang als haar Lighaam, dat ondertusſchen geheel onbekwaam ſchynt te zyn, tot zulk een vluggen voortgang! De Wonderen, die zig in de Levensmanier, Huishouding en Voortteeling der Polypen en andere Plantdieren openbaaren, doen ons vastſtellen, dat 'er oneindige Wonderen kunnen zyn, van verſchillende natuur, nog zo wel voor ons Gezigt als voor ons Verſtand verborgen.

De

(*) Zie het I. STUK van deeze *Nat. Hiſtorie*, bladz. 293. I. DEEL, XVIII. STUK.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Infusie-Diertjes.

De Redeneerkunde moet onze Stuurman zyn in 't beoordeelen der Verschynzelen. Wanneer wy op een gloeijende Kole eenige beweeging zien, dan denken wy niet om Diertjes, dewyl wy vastelyk onderstellen, dat die Hitte onverdraaglyk is voor 't Dierlyk Leven. Zien wy beweeging op een uitgedoofde Kole, dan denken wy om de Asch, wier ligtheid door den Adem bewoogen wordt. Zien wy de Aschdeeltjes heen en weder springen, aangelokt en weggestooten worden met den Tourmalin, dan oordeelen wy een byzondere kragt in deeze Steen, door de Warmte opgewekt, hier van de oirzaak te zyn. In dit alles heeft Beweeging plaats, zonder Leven.

„ Uit de Waarneemingen van den Heer „ NEEDHAM, met die van den Heer DU „ BUFFON vergeleeken, blykt, dat Zelf„ standigheden van eene Dierlyke en Plant„ aartige natuur, in kookend Water gewor„ pen en in Bottels gedaan, welken men 'er „ geheel vol mede maakt, dan zo digt toe„ gekurkt, dat 'er geen de minste Lugt in „ kan komen, en zelfs eenigen tyd in heete „ Asch gehouden, op dat, indien 'er eenige „ Eytjes van Insekten in waren, dezelven vol„ strekt mogten vernield zyn: het blykt, zeg „ ik, uit de Proefneemingen van deeze Hee„ ren, dat zulke Zelfstandigheden, niettegen„ staande de gedagte voorzorgen, *Mikros„ koopische Diertjes* van verscheide Soorten,

„ en

„ en zulks schielyker of langzaamer voort- VI.
„ brengen, naar den hooger of laager trap AFDEEL.
„ van *Verheffing* in deeze Zelfstandigheden LXXXV.
„ Hier uit besluiten zy, dat 'er een weezent- HOOFD-
„ lyk *voortbrengend Vermogen* in de Natuur STUK.
„ is, waar door deeze Diertjes worden ge- *Infusie-Diertjes.*
„ formeerd."

Dus ziet men, dan, deeze Deeltjes voortgebragt in eene Plaats, en in Omstandigheden, die geen de minste gelegenheid verschaffen tot een Dierlyk Leven, ons bekend. Brandende Hitte en gebrek van Lugt, schynt daar mede volkomen tegenstrydig. Ik zal de Proefneemingen van den Heer EDWARD WRIGHT, daar omtrent in de Zomer van 't jaar 1752 in 't werk gesteld, van wien ik ook het voorgaande ontleend heb (*), hier bybrengen.

„ Schoon het grootste deel der Dierlyke Proefneemingen van WRIGHT.
„ Zelfstandigheden, waar op ik myne Proe-
„ ven nam, behandeld zynde op de voorge-
„ melde manier, schielyker of langzaamer
„ een groote menigte van Mikroskoopische
„ Diertjes uitleverde; de meeste Plantaartige
„ Zelfstandigheden niettemin, 't zy wegens
„ de koude van 't Saizoen, 't welk deezen
„ Jaare by ons niet gunstig was, of wegens
„ eenigen misslag in 't klaar maaken der In-
„ fusie, stelden my geheel te leur, en on-
der-

(*) *Philos. Transact.* VOL. XLIX. Part. 2. for 1756. pag. 553.

VI. AFDEEL LXXXV. HOOFDSTUK. *Infusie-Diertjes.*

„ dergingen eene Gisting, zonder eenig het „ allerminste blyk van iets, dat met Leven „ was begaafd, te vertoonen.

„ Door gebrek van tyd waren myne Proef- „ neemingen zo talryk niet, noch zo wel aan- „ gelegd, als ik zou hebben mogen wenschen. „ Ook heb ik den uitslag van geenen aange- „ tekend dan van twee, door my in 't werk „ gesteld op de Pissebedden en Spaansche „ Vliegen, Zelfstandigheden die van veel ge- „ bruik in de Geneeskunde zyn, 't welk de „ Waarneemingen op dezelven van te meer „ belang maakt.

Infusie-Diertjes van Pissebedden. Plaat CXLIII. *Fig.* 4.

„ Den 1 Mey, 's voormiddags te elf Uu- „ ren, zette ik een Infusie van gedroogde Pis- „ sebedden (*Millepedes*), gelyk men gemeen- „ lyk in onze Apotheekers Winkelen nahoudt. „ Ik deed ze ongestooten in een klein Flesch- „ je, dat ik 'er half vol mede maakte: toen „ goot ik 'er zo veel kookend Water op, dat „ het met Hals en al gevuld was; stopte het „ met een wel gekaauwde Kurk, en stak het „ in een Broekzak, waar het in een gemaa- „ tigde Warmte bleef. Ik hield het daar in „ tot tien Uuren 's avonds, wanneer ik een „ Druppel der Infusie onderzogt met het „ sterkst Vergrootende Glas van een zeer goed „ Mikroskoop, door Monsr. CLARKE van „ Edenburg gemaakt. Ik vond het krielen „ van langwerpige, platagtig dunne, door- „ schynende Diertjes, die nagenoeg van eene

„ zelfde

„ zelfde breedte over de geheele langte van „ hun Lighaam waren, en zonder eenige „ vertooning van een Staart: (zie Pl. CXLIII. „ Fig. 4, A.) zynde allen baarblykelyk van „ een zelfde Soort, doch niet allen van de „ zelfde langte en breedte. *Zy* waren uiter„ maate vlug, en, naar 't my duidelyk voor„ kwam, willekeurig in hunne beweegingen, „ welken zy in alle Koerſen volbragten, op „ eene golvende Wormagtige manier.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Infuſie Diertjes.*

„ De ſpoedige verſchyning waarneemende „ van deeze Diertjes, wenſchte ik te weeten, „ in hoe kort een tyd zy voortgebragt mogten „ worden. Ten dien einde maakte ik, den 3 „ Mey, andermaal even zodanig een Infuſie, „ die ik in myn Broekzak als te vooren ſtak, en „ een Uur daarna een Druppeltje daar van voor „ 't Mikroskoop bragt, nog Melkwarm zyn„ de. Toen nam ik zeer weinigen van deeze „ Lighaampjes waar, die zig zeer vlug be„ woogen door het Vogt. Een Uur daarna „ vertoonden zig meer van dezelven, en, „ voor het verloop van drie Uuren, bevond „ ik dat de Infuſie een menigte van dezelven „ bevatte. Zy bleeven een Uur of twee daar„ na in getal toeneemen, als wanneer de In„ fuſie 'er zo veel ſcheen voortgebragt te „ hebben, als zy kon.

„ Den 3 Juny maakte ik, op even de zelfde „ manier, eene Infuſie van ongeſtooten Spaan„ ſche Vliegen, en, in omtrent de zelfde tyd, „ be-

Van Spaanſche Vliegen.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFD-STUK.

Infusie-Diertjes.

„ bevond ik dezelve geheel te krielen van het „ zelfde ſlag van Diertjes, als 'er in de Infu„ ſie van Pisſebedden waren.

„ Deeze Lighaampjes, welke zig in 't eerst „ grooter dan die *in Semine Masculino* vertoon„ den, werden zeer ſchielyk in kleinere ver„ deeld, (om volgens den Leertrant van de „ Heeren NEEDHAM en BUFFON te ſpree„ ken,) of, (zo anderen mooglyk liever zig „ zouden willen uitdrukken,) door kleinere, „ en deeze wederom door anderen, die nog „ kleiner waren, opgevolgd. Dit ging zo „ voort, tot dat, na verloop van weinige Da„ gen, het ſterkst vergrootende Glas van myn „ Mikroskoop niets duidelyks voor 't Gezigt „ kon brengen.

„ Deeze beide Zelfſtandigheden, in over„ gehaalde Wyngeest of andere Geeſtige „ Vogten geinfundeerd, vertoonden geene „ van deeze Lighaamen, en eenige weinige „ Druppels van zulke Vogten, of van eene „ Solutie van vaste of vlugge Alkalyne Zou„ ten, in dergelyke Infuſiën gedaan zynde, „ werden deeze Diertjes oogenblikkelyk ver„ nield.

„ Ik zal geen tyd verſpillen met te onder„ zoeken, of deeze Diertjes voortgebragt „ worden door *decompoſitio* der Zelfſtandighe„ den, in welken wy ze waarneemen; als die, „ volgens DE BUFFON, een menigte van „ leevende Werktuiglyke deeltjes bevatten;

„ of,

„ of, volgens NEEDHAM, door een Groei- „ zaam Vermogen in ieder Mikroskoopische „ Stip, in ſtaat tot vorming van ſamenvoe- „ gingen van den tweeden rang, Mikroskoo- „ piſche Planten, Plantdieren of Diertjes, „ naar den grooteren of kleineren trap van „ Verheffing, welken dergelyke Zelfſtandig- „ heden bereikt hadden. Dan of zy voort- „ komen uit Eijertjes, te vooren in die Stof- „ fen geweest zynde, en bekwaam om een „ grooten trap van Hitte uit te ſtaan, zon- „ der vernield te worden; welker Vrugtbe- „ ginzels ſchielyker of langzaamer ontwik- „ keld werden, naar de bekwaamheid van het „ Nest; gelyk het Gevoelen is van den ge- „ leerden en vernuftigen Doktor PARSONS, „ in zyn Verhandeling over de overeenkomst „ tusſchen de Voortteeling der Dieren en „ Plantgewasſen.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFD-STUK. *Infuſie-Diertjes.*

„ Aangezien men, door het beſlisſen van „ deeze verſchillende Gevoelens te ondernee- „ men, een groot Vertoog zou kunnen ſchry- „ ven, zonder misſchien de Zaak te door- „ gronden; zal ik hier alleenlyk aanmerken, „ dat, welk van deeze Gevoelens wy ook „ omhelzen, dit ten minſte ontwyfelbaar „ ſchynt te zyn, dat de vroeger of laater „ verſchyning van de Mikroskoopiſche Diert- „ jes altoos afhangt van den trap der vorde- „ ring naar de Verrotting, in zodanige Zelf- „ ſtandigheden, als dezelven voortbrengen.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Infusie-Diertjes.

„ Dit is 't geval niet alleen met deeze Diertjes, maar ook met de Maden in Vleesch, welken de geheele Wereld weet, uit de Eytjes van Vliegen voort te komen.

„ De twee Zelfstandigheden, Pissebedden en Spaansche Vliegen, op welken de gedagte Proefneemingen in 't werk gesteld waren, zyn aanmerkelyk geneigd tot Verrotting, en derzelver Infusiën stonken in een korte tyd afgryzelyk.

„ Bevergeil (*Castoreum*), hoewel een Dierlyke zelfstandigheid, en oogschynlyk zeer verheven, op de zelfde manier behandeld zynde als de bovengemelden, bragt, schoon men het dagelyks met het Mikroskoop bekeek, en de Infusie verscheide Maanden bewaarde, geene Diertjes te voorschyn, ja scheen geene de minste verandering te ondergaan. Hier door werdt bevestigd, het gene de verstandige Doktor PRINGLE waargenomen heeft; dat, naamelyk, hetzelve een Middel tegen 't bederf (*Antisepticum*) is. Zulks strekt ook tot bekragtiging van de Aanmerking, door my hier voor gemaakt, dat de verschyning van zodanige Diertjes eene neiging tot Verrotting aanduidt. Hierom ben ik van Gevoelen, dat zulke Waarneemingen met het Mikroskoop, zorgvuldig en naauwkeurig in 't werk gesteld, met nuttigheid zouden kunnen gebruikt worden in het onderzoek der *Qualita-*

„ *tes*

„ *tes Septicæ & Antiſepticæ* van Dierlyke en „ Plantaartige Zelfſtandigheden: aangezien op „ deeze manier de eerſte beweeging van de „ Verrotting te ontdekken is, eer zig dezelve „ anderszins openbaart.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFD-STUK.

Infuſie-Diertjes.

„ Dewyl iedereen zou wenſchen, indien het „ doenlyk ware, zyne Studiën en Waarnee- „ mingen, (hoe Philoſoophiſch, of anders tot „ vermaak ingerigt, dezelven ook mogen zyn,) „ in zeker opzigt ten beste van het Menſch- „ dom te doen dienen; zo ſchynt hier een „ nieuw en vrugtbaar Veld van onderzoek „ geopend te zyn voor de genen, die vermaak „ hebben in Mikroskoopiſche naſpooringen.

„ Ten beſluite, moet ik hier nog eenige „ Aanmerkingen byvoegen, noopens de *Ver-* „ *heffing*, waar van hier voor geſproken is.

„ Alle Verheffing (*Exaltatio*) ſchynt zeke- „ re modificatie te zyn van de Zouten en „ Oliën der Lighaamen: een bekwaame trap „ derzelve begunſtigt de Groeijing der Plan- „ ten, en onderſteunt het Dierlyk Leven: een „ grooter trap, welke ik de *Rottige Verhef-* „ *fing* wil noemen, en naar welke alle ge- „ werktuigde Lighaamen min of meer neigen, „ ontbindt den ſamenhang derzelven, en be- „ gunſtigt de voortbrenging van Mikroskoo- „ piſche Diertjes, of de ontwikkeling der „ Eytjes, waar uit zy mogen gekipt wor- „ den. Een nog hooger trap van Verheffing „ ſtremt deezen voortgang, zo wel als de

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Infusie-Diertjes.*

„ Groeijing der Planten, en in zekere Omstandigheden zelfs het Dierlyk Leven; gelyk plaats heeft in alle scherpe Scheidkonstige toebereidingen, enz. 't zy dezelven tot het Ryk der Planten of der Dieren behooren".

Proefneemingen op verscheide Dierlyke Stoffen.

De Waarneemingen van gedagte Heeren, DE BUFFON en NEEDHAM, meest ingerigt zynde, om de Eigenschappen der zo berugte Diertjes in het Mannelyk Zaad te verklaaren, zo hebben zy daar in een dergelyken trap van *Exaltatio*, als dit Zaadvogt tot Verrotting doet neigen, ondersteld, en het is blykbaar, dat 'er die in plaats heeft: doch hoe komen dan dergelyke Diertjes ook in de Infusiën van Plantgewassen? Hoe kunnen zy zulk eenen trap van Hitte, als hier gebruikt is, wederstaan? Ik besloot deeze Proefneemingen na te doen, en verscheide Dierlyke Stoffen by der hand hebbende, nam ik daar van vierderley, te weeten:

1. Gedroogde Pissebedden.
2. Eenige brokken van reeds meer dan tien Jaaren door my bewaarde Haften.
3. Eenig Gruis en brokjes van een gebroken Zee-Appel.
4. Dergelyk Gruis van Korallynen, ook veele Jaaren oud.

Ik deed daar van een aanmerkelyke veel-

„ heid,

heid, ieder in 't byzonder, in vier Ons-Glaasjes, en goot dezelven, den 10 December 1772, 's morgens, ten boorde vol met gekookt en kookend heet Regen-Water, komende direkt van 't Vuur. Ik ftak deeze Flefchjes wel niet, gelyk de Heer WRIGHT, in myn Broekzak, maar, na dat ik die op 't oogenblik wel digt gekurkt had, zette ik ze in een Kasje op de zyde van myn Engelfchen Schoorfteen, in welke gevuurd werdt, en dus bleeven zy in dergelyke gemaatigde Warmte. Des avonds om zes Uuren, wanneer zy nog warm waren, onderzogt ik de Infufiën, en bevondt de Vertooning, in drie derzelven, volmaakt met die in 't voorgemelde Hooywater, waar van ik nog by my had ftaan, overeenkomftig. Een Druppeltje van het Hooywater bekeek ik eerst, om te beter van de anderen te kunnen oordeelen, en toen een Druppeltje genomen hebbende van de Infufie der Korallynen, ftond ik verbaasd, juist even het zelfde Verfchynzel te zien; des ik dagt, of ik my ook vergist had In de Infufiën der drie laatstgemelde Stoffen, niettemin, was de Vertooning eveneens; uitgenomen, dat in die van Zee-Appel-gruis de beweegende Deeltjes een weinig grooter fcheenen: maar dit Gruis ftonk ook, door de Vogtigheid, reeds een weinig, voor dat ik het in 't Flefchje deed. De Stank der Infufiën was niet van belang. In die van Pisfebedden openbaar-

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Infufie-Diertjes.

O 4

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Infusie-Diertjes.

baarde zig niets. Ik dagt derhalve, dat dezelve nog geene genoegzaame broeijing ondergaan had, en derhalve liet ik alle de Flesſchjes op de gezegde plaats ſtaan, tot den 14 December, 's avonds, als wanneer zy allen geweldig ſtonken, doch toen openbaarde zig niets, zelfs niet in die der Pisſebedden.

Verklaaring van dit Verſchynzel.

Ik wil, door deezen uitſlag van myne Proefneeming, dien van den gezegden Engelſchman niet wraaken. Ik beſluit 'er alleen uit, dat de gedagte beweegende Deeltjes zig gereedst in de Infuſiën van Dierlyke Stoffen, die vergruisd zyn, openbaaren. En, om eenige reden te geeven van dit Verſchynzel; zo laat ons agt geeven op de ſamenſtellende Deelen der Lighaamen. De Planten, zo wel als de Dieren, beſtaan uit een groote veelheid van Water, een kleine veelheid van Aarde, meer of min Oliën en Zouten, die in trap van hoeveelheid, zagt of ſcherpheid, oneindig verſchillen, en het onderſcheidend Kenmerk der Smaaken veelal uitmaaken. De Geeſtige Stoffen, in ſommigen blykbaarlyk vervat, vervliegen te ſchielyk, om in dit Geval aanmerking te verdienen.

Als een leevend Dier of Plant zig in 't Water bevindt, zo onderhoudt het *Leven* de ſamenſtelling der Deelen. Of dit in alle Schepzelen, op gelyke manier als in de Visſchen, geſchiede; dat, naamelyk, de Enden der uitwaaſemende Vaatjes met zekere Schubbetjes ge-

gedekt zyn, wier kragt door 't ſterven verdwynt: dan of 'er iets dergelyks plaats heeft als in de Knoppen der Boomen, die door een Olieagtige of Harstagtige Stoffe voor het indringen van Vogt of tegen de Koude beſchut worden, durf ik niet bepaalen. Misſchien gebeurt het één zo wel als 't andere. Wy zien ten minſte, dat een leevend Lighaam, 't zy Dier of Plant, door de Dood de Veerkragt van zyne Deelen verliest, ſlap wordt, en mogen onderſtellen, dat even 't zelfde plaats heeft in de kleinſte Vezelen en Vaatjes, die derhalve voor het indringen der Waterdeelen bloot ſtaan.

VI. AFDEEL. LXXXV HOOFDSTUK.

Infuſie-Diertjes.

Het gemis van deeze Veerkragt der Vaten ontheft de Vogten van 't bedwang, waar in zy zig bevonden, en doet dezelven ſchiften. Wy zien dit, honderd maalen, in Bloed, dat uit een Ader gelaten is: wy zien het in de uitgeperſte Sappen der Planten, die zeer ſchielyk bederven. Het zelfde gebeurt in een Plant of Dier, gedeeltelyk of geheel in 't Water gelegd zynde; doch minder ſchielyk: dewyl het Water de onmiddelyke aanraaking van de open Lugt belet.

Na deeze Ontbinding, nu, moet ieder Element, waar uit het Lighaam beſtaat, zynen aart volgen. 1. De *Waterdeeltjes* vermengen zig met het Water, daar het Lighaam in gelegd is. 2. De *Aarddeeltjes* zakken naar den Grond, zo dra zy door eenige beweeging van el-

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Infusie-Diertjes.*

elkander afgescheiden zyn. 3. De *Zoutdeeltjes* smelten in 't Water, en zyn dus onzigtbaar. 4. De *Olie-deeltjes*, alleen, kunnende op zig zelf zig niet mengen met het Water, dryven daar in, als zigtbaare Bolletjes, en worden door de Warmte in beweeging gebragt: doch deeze Warmte maakt tevens de Zouten scherp; zy baart Loogagtige Zouten, die de Oliedeeltjes aantasten en tot een Zeep zig met dezelven mengen, waar door die in Water smelten, en dus ook onzigtbaar worden. Hierom vertoont zig in zodanige Infusiën, die te lang gestaan hebben, en dus te rottig geworden zyn, niets ter wereld. Eindelyk maaken die Zoutdeeltjes de Oliedeeltjes vlug, en vliegen daar mede weg; waar door de Stank en tevens ook de beweegende Deeltjes geheel verdwynen.

Maar, het is ligt te begrypen, dat in allen het zelfde niet gebeurt. Gelyk de Plantaartige en Dierlyke Stoffen in Smaak en Reuk oneindig verschillen, zo moeten derzelver Deeltjes ook grootelyks verschillende zyn. In de Planten is de overgang tot Verrotting langzaamer, en daarom kan men de gezegde beweegende Deeltjes ook gereeder en langer daar in waarneemen. Is het niet te gelooven, dat zy het zyn, die de zelfstandigheid uitmaaken van de Schimmel, welke eerst als een Vlies op bedervende Vrugten, Bladen, op Conserven, Confituuren, op afgekookte

Sy-

Syroopen en zelfs op Infusiën groeit: dan vervolgens opschietende Plantjes maakt, die uit hunne Bolletjes een byna onzigtbaar Stof uitstorten? Dit is al van ouds in de *Mucor* waargenomen. De Heer MICHELIUS stelt, onder den naam van *Mucilago*, een ander Gewasje voor, 't welk als Slym aan de Stammen der Boomen, op de Mesthoopen, en op half verrotte Bladeren, in verschillende gestalten voortkomt; bestaande, wanneer het gedroogd is, 't eenemaal uit zeer kleine Zaadjes, met Draadjes an elkander gehegt, die dan in de Lugt verstuiven; even als de Bovist, in haare menigvuldige Soorten, haare zelfstandigheid als Stof uitschiet, en het Plantje, van dergelyke natuur, door hem *Carpobolus* genaamd, zyn Vrugtje, als een Bombe uit een Mortier, met een ongelooflyk geweld uitwerpt (*). Zouden niet, deeze en dergelyke werkingen, van de enkele Veerkragt afhangende, ook de gedagte beweegingen der zogenaamde Infusie-Diertjes kunnen veroirzaaken?

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Infusie-Diertjes.*

De Heer DE BUFFON merkt deeze Eyronde of Ovaale Lighaampjes, als *leevendige Werktuiglyke Deelen* * van het Voedzel aan (†). Hy stelt dat uit dezelven bezielde Lighaampjes voortkomen, die bekwaam zyn, om andere

Denkbeeld van BUFFON. * *Parties Organiques vivantes*

(*) *Nova Plantarum Genera* per MICHELIUM. Flor. 1729. pag. 221. Tab. 101.

(†) Zie het I. STUK deezer *Natuurlyke Historie*, bladz. 290, enz.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. re Dieren voort te brengen. Hy wil dat zy het Lighaam voeden, en, by overtolligheid van Voedzel, daar in verſcheiderley Wormen voortbrengen zouden; die doch meestal vergezeld gaan met een gebrek van Voeding. Op even de zelfde manier zou die *Werkzaame leevende Stoffe* door dergelyken overvloed van Voedzel, in de Volwasſenheid, de Voortteeling veroirzaaken. Dus worden geheel verſchillende uitwerkingen van eene zelfde oirzaak afgeleid.

Infuſie-Diertjes.

Denkbeeld van NEEDHAM. De Heer NEEDHAM ſtaat gedagten Heer wel toe, dat de zogenaamde Diertjes in 't Mannelyke Zaad van *eigenwillige beweeging* * ontbloot zyn, doch hy twyfelt niet, of dezelve heeft plaats in ſommige Infuſie-Diertjes. In het Aftrekzel van Koorn of Graan hadt zyn Ed. een Mikroskoopiſch Plantje waargenomen, waar uit Diertjes voortkwamen, welke niet alleen zig ophielden of voortgingen naar believen, vermydende elkander zo wel als 't gene hun in de weg was, maar van welken de laatſten ook veel werk deeden om uit hun Nest, dat eene Kegelagtige figuur hadt, te komen. 't Schynt dat zyn Ed. onderſtelt, dat altoos eerst in de Infuſiën iets Vezelagtigs, 't welk Plantaartig is, uit de Lymigheid der Vogten ontſtaat, 't welk verder de Diertjes uitgeeft. Dus ſpreekt hy, naamelyk, daar van (*).

* *Spontaneité*

„ In

(*) *Nouvell. Obſerv. Microscopiques.* Paris 1750. pag. 305.

„ In 't algemeen gaan alle deeze zelfſtandig- „ heden, 't zy van Dieren of Planten, tot eene „ Veerkragtige Lilagtige Stoffe over, welke „ ſlegts een hoop Vezelen uitmaakt; doch in „ ſommigen is de Groeijing zo ſterk en de „ Takmaakingen zyn zo duidelyk, dat men „ *Gewerktuigde Wezens* * ziet voortkomen „ uit de Enden van deeze Takken, even als „ Zaaden uit hunne Huisjes. Dit Verſchyn- „ zel is in anderen niet zo kenbaar. In de- „ zelven ſchynt de gantſche Lilagtige Klomp „ zig op den zelfden tyd uit te zetten, dienen- „ de als tot een Lyfmoeder, daar de Diertjes „ aan alle zyden uitgaan. Dit is zo waar, en, „ onder andere redenen, welke men van deeze „ Verſcheidenheid zou kunnen geeven, is het „ verſchil van Lymerigheid in eenige Stoffen „ zo groot, dat ſommigen van deeze Diert- „ jes, gelyk die van 't Mannelyke Zaad, „ Staarten ſchynen te hebben even als de Don- „ derpaddetjes, welken zy, geduurende eeni- „ gen tyd, agter zig ſleepen: anderen hou- „ den, in verſcheide ſoorten van Infuſiën, „ met korte Vezels aan de Klomp, en hebben „ eène *drillende* beweeging †, die taamelyk „ lang duurt, eer zy zig geheel daar van „ ontſlaan kunnen: anderen, eindelyk, komen „ geheel vry en vrank, zonder eenig belet- „ zel, te voorſchyn."

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFD-STUK. *Infuſie-Diertjes.*

* *Etres Organizés*

† *Mouvement d'Oscillation*

De Waarneemingen, welken de Heer NEEDHAM met den Heer DE BUFFON op 't Manne-

Waarneemingen op 't Zaad-vogt.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Infusie-Diertjes.* Plaat CXLIII. *Fig.* 4, B.

nelyk Zaadvogt deedt, ontdekte hem, dat de zogenaamde Diertjes, daar in vervat, volkomen met die van de Infusiën der Plantgewassen overeenkomstig waren. Hy stelt de Vertooning door 't Mikroskoop voor, als by Letter B, in *Fig.* 4, op onze CXLIII. Plaat. Hier verschynen, in 't Veld van 't Mikroskoop, verscheide Takkige Vezelen, die Diertjes uitgeeven, welke dus naar Besſen met Steeltjes gelyken. Een deezer Vezelen is overlangs verdeeld, en maakt als twee Boogen, onder en boven samengevoegd, welke een langen poos, door onophoudelyke Drillingen, naderden aan en afweeken van de gestipte Lyn, die in 't midden daar tusschen getrokken is, tot dat zy eindelyk in Bolletjes ontbonden werden. Daar nevens ziet men zodanig een Diertje, met een zeer lange Staart, welks Lighaam uit drie Bolletjes schynt samengesteld te zyn: eene byzonderheid, welke LEEUWENHOEK opgegeven heeft als een onderscheidend Kenmerk van een byzondere Soort van Zaaddiertjes *; daar het doch maar een Toeval is, hun allen gemeen, wanneer zy hun Lighaam uitrekken, om zig los te maaken van de aanhechting, welke door de lange Vezelen, die zy agter zig sleepen, hun geboeid hieldt.

* *Animaux Spermatiques.*

Waarnemingen op de Infusie van Koorn.

Deeze *Groeijende Kragt*, gelyk zyn Ed. dezelve noemt, kwam hem vervolgens blykbaarder

der voor, in de Plantaartige Infusiën. Gestampt Koorn, eenige Dagen, (tien, vyftien of twintig, naar 't Saizoen,) in Water gestaan hebbende, nam hy daar in een menigte van Vezelen waar, die uit een Klomp voortkwamen, zynde altemaal Dierplanten, uitzwellende door eene kragt, welke gehuisvest was in ieder Vezel. Zy bevonden zig in verschillende staat; alzo sommigen naar Halskettingen van Paarlen geleeken, anderen aan het end een Knop hadden, gelyk de Lischdodden, of gelyk de Kop van een Dyebeen. In afgescheiden brokjes van deeze Vezelen nam hy eene Wormswyze beweeging waar, 't welk hem tot verzekering strekte, dat deeze Vezelen weezentlyk Dierplanten waren. Volgens zyn denkbeeld zyn die witte Vezelen van de Verzengde Tarw, welken Aaltjes uitleveren, van eene zelfde natuur: zo wel als de zelfstandigheid, welke door de Bolletjes van het Stuifmeel der Bloemen, als dezelven barsten, uitgeworpen wordt. Inderdaad, 't is zeker, dat in beiden de Vogtigheid haaren rol speelt: hoewel veel schielyker in deeze dan in genen. Niets gelykt, zegt hy, meer naar de gedagte Vezelen dan de Schimmeldraadjes, die enkel uit eene Groeijing van Dierlyke of Plantaartige Stoffen ontstaan, doch, door de Lugt belet, zig niet verheffen tot eenen Dierlyken aart.

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK. *Infusie-Diertjes.*

Ze-

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Mikroskoopisch Eylandje. Plaat CXLIII. *Fig.* 4, C, D.

Zeker denkbeeld, om deeze Dierplanten te kunnen beschouwen zonder derzelver Groeijing te stooren, deedt den Heer NEEDHAM een nieuw Verschynzel ontdekken. Hy nam Tarw- of Gerstkoorntjes, en stak dezelven in Gaatjes, die in een dun schyfje Kurk gemaakt waren, laatende dezelven dus op 't Water dryven. Het Spruitje was naar boven gekeerd, of met de punt van een Pennemes zorgvuldig weg genomen, om dezelven het uitschieten op de gewoone manier te beletten. Het Glas in de Zonneschyn gezet zynde, gaven deeze Graanen nederwaards Takschietingen als Koraalboompjes uit, en, dit onder-end met de Worteltjes afsnydende, bragt hy hetzelve in Water onder 't Mikroskoop. Dus spreiden de Worteltjes zig uit, en vormden als een *Mikroskoopisch Eilandje*, alhier by Letter C, in *Fig.* 4, vertoond: hetwelke dergelyke Knodsagtige en geknopte Vezelen uitgaf, als boven van gesproken is. Onder dezelven kwamen 'er voor met Kegelagtige Knoppen, die een menigte van kleine Deeltjes uitgaven. De zodanigen worden Mikroskoopische Plantjes van hem genoemd *, hoedanig een by Letter D, door sterke Vergrooting, afgebeeld is, zo als het zyne Deeltjes uitwierp, in welken hy eene *eigenwillige beweeging*, als gezegd is, hadt waargenomen.

* Zie bladz. 220.

Verholen leevende Deeltjes.

Ik zal besluiten met de Aanmerking van LINNÆUS, dat 'er nog veele *leevende Deeltjes*

tjes

tjes * verholen zyn, die misschien tot dit Geslagt behooren, maar wier Ontdekking voor de Nakomelingen moet overblyven. Zyn Ed. telt dus op

VI. AFDEEL. LXXXV. HOOFDSTUK.

Infusie-Diertjes.

* *Moleculæ vivæ*

α. De *besmetting* der Uitslaande Koortsen?
β, De *oirzaak* der Verheffende Koortsen?
γ. Het *vogtige Venyn* der Venus-Ziekte?
δ. De Zaad-Wormpjes van *Leeuwenhoek*?
ε. De Web, *die in de Bloeimaand in de Lugt hangt*?
ζ. Het *bederf* der Gisting en Verrotting. *Munch*?

maar, zegt hy,

Ik zag al het Werk Godes: dat de Mensche niet en kan uitvinden het Werk dat onder de Zonne geschiedt: om 't welke een Mensche arbeidt om te zoeken, maar hy en zal 't niet uitvinden: ja indien ook een Wyze zeide, dat hy 't zoude weten, zoo en zal hy 't doch niet konnen uitvinden. ECCLES. 8. Vers. 17.

Wy zien zyner Werken het minste deel: veel grooter zyn ons nog verborgen.
J. SYRACH. 43. Vers. 36.

Wat in de Lucht op d' Aard in 't Water leeft,
't Wacht all' op God, die elk zyn Spyze geeft.
't Wacht all' op God, die alles kan behoeden,
Als zyne gunst al 't Schepz'len Heir wil voeden,
En Liefderyk aan hunnen nooddruft denkt,
Vergadren zy den Voorraad dien hy schenkt,
En worden door Gods goedheid mild bejegend,
Elk op zyn tyd in overvloed gezegend.
Verbergt g', O God! Uw glansryk Aangezigt
Dan siddren zy, op 't missen van dat Licht:
Dat troostryk Licht, waar door zy 't Licht verwerven,
Neemt Uwe hand hunn' Adem weg zy sterven;
Zy worden Stof, gelyk zy zyn geweest.
Bezielt Gy hen door 't zenden van Uw Geest;
Dan wordt op nieuw het Leven hen beschooren;
Dan wordt all' d' Aard met nieuwen Glans herboren.
De heerlykheid der hoogste Majesteit,
Zy hoog geroemd en duur' in eeuwigheid!

Ps. 104. vs. 27-31.

EINDE VAN 'T EERSTE DEEL
DER
NATUURLYKE HISTORIE.

BLAD-

BLADWYZER

DER

ZEE-GEWASSEN EN PLANTDIEREN:

Van de Letters, voor de Getallen geplaatst, wyst r *het Zeventiende en* ſ *dit Agttiende Stuk van het* I. DEEL. *der Natuurlyke Hiſtorie, aan.*

A.

Aard - Koraalmos. r. 518
Adder - Korallyn. r. 598
ALCYONIËN. r. 369
Asbest - Alcyonie. r. 395
Azyn - Aaltjes. ſ. 195

B.

BASTERD - POLYPEN. ſ. 1
Beker - Spons. r. 435
Berberisſen - Diertje. ſ. 24
Beroë. ſ. 177
BLAAS - KORALLYNEN. r. 523
Blaas - Polypus. ſ. 104
Blaauw Koraal. r. 182
Blad - Spons. r. 436
Bleeke Polypus. ſ. 102
Bloedkoraal. r. 258
Bloemdraagende Spons. r. 394
Bloemkool. r. 129, 160
Bloem - Koraal. r. 171
Bokken-Hoorn Korallyn. r. 596
Borſtel - Korallyn. r. 571
Brandkoorn. ſ. 201
Breede Lintworm. ſ. 167
Brood - Spons. r. 451

C.

Ceder - Korallyn. r. 577
CEL - KORALLYNEN. r. 579
CELLEPOREN. r. 205
Cypres - Korallyn. r. 537

D.

Dekzel - Diertje. ſ. 20
Denneboom - Korallyn. r. 534
DIERPLANTEN. r. 216
Diertjes in Vogten. ſ. 203
Dod - Spons. r. 459
Doekſpons. r. 429
DOLLE WORMEN. ſ. 189
Dons - Korallyn. r. 582
Doodemans Hand of Toonen. r. 390
Doolhofſteen. r. 123
Dopjes - Koraal. r. 169
Draad - Korallyn. r. 565
Druif - Korallyn. r. 560
Dryfſteen. r. 124

E.

Edel Koraal. r. 258
EDELE KORAALEN. r. 232
Eenbloemig Korallyn. r. 557
Eenzaame Lintworm. ſ. 158
Eijer - Dier. ſ. 34
Elands - Koraal. r. 177
Endivie - Koraal. r. 162

F.

Fluit - Korallyn. r. 559
Fluit - Diertje. ſ. 113

G.
Gebondeld Pypkoraal. r. 102
Geele Polypus. ſ. 95
Gekettingd Pypkoraal. r. 99
Gember Koraal. r. 153
Gepluimde Polypus. r. 502
Gezellige Polypen. ſ. 114
Gothlandſch Pypkoraal. r. 99
Graauw Koraal. r. 358
Granaat-Appel-Bloeſem Korallyn. r. 526
Groene Polypus. ſ. 46
H.
Haair-Korallyn. r. 531
Haairig Korstgewas. r. 478
Harde Spons. r. 445
Haringgraat-Korallyn. r. 541
Herſen-Steen. r. 122
Herts-hoorn-Koraal. r. 154
Hertshoorn-Spons. r. 461
Hey-Korallyn. r. 572
Honden-Lintworm. ſ. 170
Hondenſchaft. r. 385
Hoorngewas. r. 326
HOORNGEWASSEN. r. 295
Hoornwier. r. 471
I.
Incarnaat-Polypus. r. 492
Infuſie-Diertjes. ſ. 203
Inkhoorn-Staart Koral-lyn. r. 538
K.
Kaapſche Heeſter. r. 347
Kaauwoerden-Zaad Wormen. ſ. 161
Kadix Koraal. r. 163
Kalk Koraal. r. 203
Kalkpooten. r. 180
Kam-Koraal. r. 351
Kannewaſer-Korallyn. r. 543
Kanon-Spons. r. 444
Kant-Koraal. r. 197
Keurslyf-Korallyn. r. 581
Kleef Korallyn. r. 591
Klim-op Korallyn. r. 556
Klokdiertje. ſ. 27
Klokjes-Pypgewas. r. 501
KLOOTDIERTJES. ſ. 177
Knokkel-Gewas. r. 152
Knoop-Korallyn. r. 563
Kogeldiertje. ſ. 181
Konings-Koraal. r. 234
Koorn-Aair Koraal. r. 157
Koraalballen. r. 203
KORAALEN. r. 232
KORAALMOSSEN. r. 504
KORALLYNEN. r. 520
KORSTGEWASSEN. r. 470
Kransjes-Korallyn. r. 555
Kreeften Hoorntjes Ko-rallyn. r. 554
Kruidnagel-Gewas. r. 151
Kruidnagel-Koraal. r. 164
Kruidnagel-Steen. r. 148
Kruikdiertje. ſ. 30
Kruim van Brood Spons. r. 453
Kruip Korallyn. r. 589
Kruipend Pypkoraal. r. 101
Krul-Korallyn. r. 552
Kuif-Korallyn. r. 551
L.
Lang ge-armde Polypus. ſ. 59
Leder Koraal. r. 202
Leedjes-Koraal. r. 243
Lely-Korallyn. r. 525
Lichtgeevende Zee-Pen. ſ. 125
Lil-Korallyn. r. 564
Lintkoraal. r. 191
LINTWORMEN. ſ. 150
Lob-Koraal. r. 200
Loof-Koraal. r. 195
M.
Maagde Koraal. r. 168
MADREPOREN. r. 102

Mammetjes. r. 394
Manchet van Neptunus. r. 194
Meereminne - Waaijer. r. 357
Meir - Spons. r. 463
MILLEPOREN. r. 175
Miltkruid - Korallyn. r. 576
Moerbezie - Insekt. ʃ. 18
Mos - Korallyn. r. 576

N.

Neet - Korallyn. r. 562
Neptunus Muts. r. 118
Neriet Korallyn. r. 587
Netkoraal. r. 193

O.

Olyphants - Oor. r. 173
Ooghaairtjes - Korallyn. r. 593
Oogjes - Spons. r. 454
Orgel - Koraal. r. 90
Orgelsteen. r. 144
Ossenhoorn - Korallyn. r. 597
Oude mans Duimen. r. 390

P.

Paardestaart Korall. r. 543. 555
Paddestoelen - Stof. ʃ. 200
Paletspons. r. 427
Palmbies. r. 320, 322
Papieren Kokertje. r. 503
Paternoster - Korallyn. r. 516
Penseel Koraalmos. r. 517
Penseeltje. r. 503
Peperhuis - Diertje. ʃ. 25
Perksteen. r. 126
PLANTDIEREN. r. 231. ʃ. 1
Platte Zee - Boom. r. 352
Pluim - Korallyn. r. 548
Podding - Wier. r. 416
POLYPEN. ʃ. 36
Protheus. ʃ. 197
Puimsteen - Koraal. r. 209
Purper - Korallyn. r. 578
Pyltjes van Ceram. ʃ. 146
Pypgewassen. r. 484
PYP - KORAALEN. r. 88
Pyp - Spons. r. 437
Pypsteen. r. 143
Pyp - Wier. r. 416

R.

Rader - Koraal. r. 254
Riemworm. ʃ. 164
Rivier - Spons. r. 463
Rood Koraal. r. 258
Roode Zee - Pen. ʃ. 133
Roozekleur - Koraal. r. 170

S.

Schaalig Raderdiertje. ʃ. 33
Schlossers - Alcyonie. r. 399
Schryfpen - Korallyn. r. 574
Sikkel - Korallyn. r. 546
Slakhoorn - Korallyn. r. 539
Slangen - Korallyn. r. 598
Spint - Alcyonie. r. 397
Spongie. r. 420
Spons - Alcyonie. r. 394
Spons - Koraal. r. 200
Spons - Steen. r. 206
SPONSEN of Sponsgewassen. r. 419
Spriet - Korallyn. r. 553
Steen - Amaranth. r. 128
Steen - Anjelier. r. 161
Steen - Korallyn. r. 588
Steen - Slak. r. 119
Steen - Zwam. r. 130
Sterre - Diertje. ʃ. 34
Sterresteenen. r. 137
Stok - Spons. r. 460
Styfzel - Aaltjes. ʃ. 194
Suiker - Koraal. r. 176
Switzers - Broek. r. 160

T.

Tamarisch Korallyn. r. 533
Tarw - Wormpjes. ʃ. 202
Tasch - Korallyn. r. 580
Tepelspons. r. 454

Tralie - Koraal. r. 194
Tralie - Spons. r. 444
Trechter - Diertje. ſ. 112
Trechter - Koraal. r. 172
Trechter - Spons. r. 432
Trompet - Diertje. ſ. 113
Trompet - Spons. r. 439
Tros - Polypus. ſ. 7
Tros-Polypus Korallyn. r. 557
Turfſteen. r. 146

V.

Varen - Korallyn. r. 575
Veder van de Zee-Paauw. ſ. 148
Veder - Korallyn. r. 545
Vederboſch - Polypen. r. 502
Viltkruid - Korallyn. r. 560
Vleeſch - Alcyonie. r. 398
Vogelkop - Korallyn. r 585

W.

Waaijer - Spons. r. 430
Wafelſteen. r. 132
WARDIERTJES. ſ. 193
Water - Koraal. r. 176
Waterzugt - Wormen. ſ, 107
Wier - Appel. r. 407
Winkel - Koraalmos. r. 509
Winkel - Spons. r. 447
Wit Koraal. r. 166

Y.

Yvoor - Korallyn. r. 594

Z.

Zee - Amaranth. r. 128
Zee - Ananas. r. 133
Zee - Anjelier. r. 161
Zee - Baard. r. 554
Zee - Bal. r. 409
Zee - Bekertje. r. 498
Zee - Beurs. r. 407
Zee - Bezem. r. 331
Zee - Bies. r. 322
Zee - Bloemkool. r. 129, 160
Zee - Blutstak. r. 350
Zee - Boomen. r. 295
Zee - Cypres. r. 317
Zee - Denneboom. r. 347, 534
Zee - Dol - Appel. r. 385
Zee - Draad. r. 566
Zee - Eik. r. 349
ZEE-GEWASSEN. r. 2
Zee - Goudsbloem. r. 162
Zee - Haair. r. 532
Zee - Hand. r. 377
Zee - Handſchoen. r. 441
ZEE-HEESTERS. r. 294
Zee - Heide. r. 311
Zee - Honigraat. r. 131
Zee - Kampernoelje. r. 112
Zee - Koolſtruik. r. 160
Zee - Long. r. 412
Zee - Mol. r. 116
Zee - Mol Slak. r. 121
Zee - Mos. r. 472, 481
Zee - Navelkruid. r. 498
Zee - Netje. r. 199
Zee - Oranje - Appel, r. 404
Zee - Palmboom. r. 255
ZEE - PENNEN. ſ. 119
Zee - Pluim. r. 349
Zee - Pynboom. r. 349
Zee - Roos. r. 200
Zee - Ruy Korallyn. r. 527
Zee - Schuim. r. 369
Zee - Tamariſch. r. 533
Zee - Touw. r. 319
Zee - Veder. r. 309
Zee - Venus - Haair. r. 485
Zee - Vyg. r. 412
Zee - Waaijer. r. 357
Zee - Wespen - Nest. r. 410
Zee - Wilg. r. 345
Zeef - Spons. r. 458
Zonneſcherm - Diertje. ſ. 22
Zonneſteen. r. 141
Zwart Koraal. r. 337
Zwarte Spons. r. 445
Zyde - Korallyn. r. 568

UIT.

UITHEEMSCH REGISTER
VAN
DE NAAMEN
DER
INSEKTEN EN WORMEN,

Slakken, Hoorens en Schulpen, Zee-Gewasſen en Plantdieren, in dit Werk vervat.

Van de Letteren, voor de Getallen geplaatst, wyst i *het Negende,* k *het Tiende,* l *het Elfde,* m *het Twaalfde,* n *het Dertiende,* o *het Veertiende,* p *het Vyftiende,* q *het Zestiende,* r *het Zeventiende en* ſ *het Agttiende Stuk van deeze Natuurlyke Hiſtorie aan.*

A.

Abeille. m. 289
Abeilles Maçonnes. m. 343
Abendvogel. l. 390
Abies marina. r. 534
ACARI. n. 111
Accarbaar. r. 235, 248. 329
Acetabulum marinum. r. 498
Acheta. (Gryllus) k. 165
Achilles. (Papilio) l. 215
Achrab. n. 269
Acker-Werbel. k. 166
Acrida (Gryll.) k. 157
Acrydium. k. 229
Actæon. (Scarabæus.) i. 148
ACTINIÆ. o. 272
Aculeata. (Stella) o. 468
Adarce. r. 207
Adders-Boult. m. 6
Adianthum Aureum r. 485
Aenger. i. 272
Æneas. (Papilio) l. 198
Æſchynomene. l. 524
Æthiopica. (Voluta) q. 179
After-Holtzbock. k. 88
Afterjungferchen. m. 86
After-Raupentodter. m. 221
After-Rusſelkaefer. i. 504
Agamemnon. (Pap.) l. 202
Agaricites. r. 130
Agenor. (Papilio) l. 197
Aglaja. (Papilio) l. 230, 346
Aile de Papillon. q. 62
Ajax. (Cochlea) q. 293

Ajax. (Papilio.) l. 205
Akori. r. 182
Akris. k. 158, 206
Ala Papilionis. q. 62
Alatæ. q. 243
Albumen. (Nerita) q. 482
ALCYONIA. r. 369
Almana. (Papilio) l. 283
Altica. i. 417
Altise. i. 417
Alucitæ (Phalænæ) l. 746
Aluco. (Murex) q. 334
Alveolus. q. 41
Amaranthus Saxeus. r. 128
Amaryllis. (Papilio) l. 300
Amethystea. (Cypræa) q. 95
Ameysen. m. 346
Ammiralis. (Conus) q. 54
Ammiralis. (Papilio) l. 326
Ampulla. (Bulla) q. 126
Amusium. p. 327
Anacardii. (Papilio) l. 236
Anastatica. f. 7
Anatifera. (Lepas) p. 124
Anay. o. 496
Anchises. (Papilio) l. 194
Androsace. r. 498
Animal-Flower. o. 285
Animal-Planta. f. 34
Anisocalyx. r. 545
ANOMIÆ. p. 363
Anomies. p. 363, 374
Anserifera. (Lepas) p. 120
Antalis. q. 557
Anthrenus. i. 300
Anthribus. i. 308
Anti-Cantharus. k. 69
Antilochus. (Papilio) l. 209
Antiopa. (Papilio) l. 314
Antipathes. r. 295. 337
Ape. m. 289
APES. m. 287
APHIDES. k. 380
Aphroditæ. o. 215
Aphrodita rostrata. o. 259
Aplusiai. o. 189
Apollo. (Papilio) l. 220
Aporrhais. q. 250
Aporrhais. q. 501
l'Apparent. (Phal.) l. 576
APTERA (Insecta) n. 1
Apus of *Apous.* n. 453, 462, 457
Arabica. (Cypræa) q. 90
Araignée, Arana. n. 178
Araignées. (Cochl.) q. 250
Aranciaca (Stella) o. 460, 464
ARANEÆ. n. 177
Araneo-Locusta. k. 148
Araneus marinus. o. 388
Arapede. q. 512
Aratu-Pinima. n. 336
Arausiacus. (Conus) q. 72
Arbéh. k. 205, 209
Arca Noæ. p. 307
ARCÆ. p. 305
Arche torse. p. 306
Arches. p. 305
Architalassius. (Conus) q. 60
Arcularia. q. 208
Areola. r. 126
Areola. (Buccinum) q. 203
Arethusa. o. 317
Argiolus. (Papilio) l. 366
Argo. o. 206
Argonautæ. q. 1
Argus, Ins. i. 375
Argus bleu. (Papilio) l. 362

Ar-

Argus brun. (Papilio) l. 366
Argus (Cypræa) q. 91
Argus major. (Papilio) l. 215
Argus minor. (Pap.) l. 288
Argus minor. q. 107
Argyrostomus. (Turbo) . . q. 384
Arlequin doré. i. 396
Arrosoir. q. 578
Aruanus. (Murex) q. 317
Arumatia. k. 140
ASCARIDES. o. 30
ASCIDIÆ. o. 263
Asellus. n. 481, 498.
Asellus. (Cypræa) q. 105
ASILI. m. 579
Asilus. i. 212. m. 395, 472
marinus. n. 482,
Asmaaksanti. l. 530
Assimilis. (Papilio) l. 333
Assusseng Burong. p. 438
Astacus. n. 389
Astase. n. 382
Aster Marinus. o. 428
ASTERIÆ. o. 427
Astiche. n. 382
Astridia. p. 343
Astroites. r. 137
Astrolepas. q. 528
Astropecten echinatus. o. 462
Astrophyton Costosum. . o. 477
Astura. p. 440
Atalanta. (Papilio.) l. 326
Atlas. (Papilio) l. 216
(Pap, Europ.) l. 295
(Phalæna) l. 484
(Scarabæus) i. 151
Atomaria. (Conops) m. 578
ATTELABI. i 504
Attelabus. i. 312
Atthacus. i. 137
Augenschiesser. m. 6
Auratus. (Scarabæus) i. 233
Aurantium marinum. r. 404
Aureliæ. l. 57
Aurelia major. l. 318
Aurelia minor. l. 321
Auricularia. k. 106
Auricularia. (Helix) q. 468
Auris Dianæ. q. 255
Auris Judæ. q. 139
Auris Marina. q. 502
Auris Midæ. q. 137
Auris Porci (Concha) p. 381
Aurita. (Lepas) p. 127
Aurora. (Papilio) l. 250
Austern. p. 343
Avicula sive Hirundo. p. 437

B.

Bacassan, Bocassan. p. 207
Baccante. (*Papillon la*) l. 275
Baerfis. k. 349
Balancas. n. 458
Balani. p. 98
Balanoides. (Lepas). p. 103
Balanus compressus. p. 113, . . 117
Bande noire, (Papilio) l. 375
Barbari. (Papiliones) l. 381
Barbets ou Herissons blancs. k. 406
Bargelli, Bruchi. l. 529
Barnacles. p. 122
Basse la Reine. l. 206
Basta marina. r. 429
Bates. (Papilio) l. 381
Bdellai. o. 101
Bec de Perroquet. p. 376
Becasse. q. 276

Becmare. i. 444, 505
Bedaude (la) Chen. l. 324
Beekle. n. 408
Bell-Flower Animal. r. 502
Belladonna (Pap.) l. 304
Berdin ou Berlin. q. 512
Beriberi. p. 388
Bernard l'Hermite. n. 361
Bernicle. q. 512
Beroë. f. 177
Bete a Dieu. i. 360
Bezoar. (Buccinum) q. 227
Bia Anadara. p. 312
Bia Coroerong. p. 294
Bia Mantsjado. p. 441
Bia Mattacou. q. 490
Bia Papeda. q. 29
Bia Sarasſa. q. 212
Bia Tsjoeppo. p. 281
Bia Tsjonckil. q. 479
Bibion. m. 442
Biche, grande & petite. i. 257, 262
Bichon. m. 591
Bigatto da Seta. l. 529
Bilineata. (Phal.) l. 680
Biloba. (Anomia) p. 378
Binoculus n. 461
Bion Cambu. n. 362
Bivalvia, Bivalves. p. 63
Bjornmyra. m. 364
Black Cuttle, Black-fish o. 368
Black-Thorn-Moth l. 591
Blatta Byzantina. q. 247, 265, 287
BLATTÆ. k. 114
Blatte des Cuiſines. k. 125
Blattkaefer. i. 389
Bleckſprutte. o. 383
Blind-Knagg. m. 536
Blinder-Neunaugen. o. 128
Blobbers. o. 418
Blod-Igel. o. 102
Bloodſucker. o. 102
Blue Argus Butterfly. l. 362
Blumen-Polypen. q. 612
Blut-Egelen. o. 102
Boatfly k. 375
Bois veiné. (Phalæna) l. 591
Bois Veiné. q. 172
Bolgetting. m. 271
Bolin. q. 279
Bombyces, Bombici. l. 529
Bombyces. (Phalænæ) l. 484
BOMBYLII. m. 591
Bombylius. m. 334
Bombyx. q. 68
Bonnet Chinois. q. 520
Borre. o. 495
Bosſues. q. 123
Bostrichus. i. 290
Boterſchyte. l. 117
Boucarde. p. 230
Bouche d'Or. q. 373
Bouchots. p. 415
Bouclier. i. 318, 331
Bouclier de Tortue. q. 540
Bouffron. o. 368
Bouquet. n. 408
Bourdin. q. 500
Bourdon. m. 334
Bourgigneau. q. 362
Bouſier. i. 174
Bouton de Camiſole q. 346
Bouton de la Chine. q. 341
Boutons de Mer. o. 495
Brachionus f. 2
Brachionus Tubifex. q. 612
Braem, Rosſbraem. m. 521

Brü-

Bräfrö. n. 145
Brainſtone. r. 122
Branchua of *Brancha.* n. 362
Brandon d'Amour. q. 579
Branſon - Bucks. i. 259
Brasſicæ. (Papilio) l. 243
Braxen - Myg. k. 375
Breez. m. 521
Brehmen. m. 395
Brennwabel. o. 413
Brigigoins. p. 237
Briſes. m. 6
Brisſus. (Echinus) o. 520
Brocart de Soie. q. 79
Brodatare, Brotſchab. k. 123
Brucho. l. 8
Bruchus. i. 211, 558
Brulée. q. 290
Brumata. (Phalæna) l. 692
Bucardia. p. 288
Buccina. q. 187
Buccins. q. 187
Buccins feuilletéz. q. 291
Buccinum Exoticum. q. 135
Perſicum. q. 149
Virgineum. q. 135
Buceros. i. 152
Buchſtaben - Hummer. n. 389, 418.
Buff - tip Moth. l. 612
Bugle - Coralline. r. 489
Bulla. (Gryllus) k. 159
BULLÆ. q. 119
Bupreste. i. 638
azuré. k. 43
Quadrille. k. 57
roſette. k. 53
BUPRESTES. k. 1
Buprestis. k. 38
Burdigone. i. 212
Burnet - Moth. l. 465
Burrelfly. m. 521
Burſa marina. r. 407
Buſchel - Polypen. r. 502
Butterflies. l. 117
Byrrhus. i. 281
Bysſus Marinus. p. 443

C.

Caaira of *Gaaira.* k. 151
Cacrelats. k. 114
Cadran. q. 344
Calagnone, Calegnone. p. 309
Calamachus. r. 207
Calamajo, Calamaro. o. 387
Calamar, Calamary. o. 387
Calcar. (Nautilus) q. 30
Calcar. (Trochus) q. 376
Calliope. (Papilio) l. 230
Calmar. o. 387
Camées of *Camayeux.* p. 286
Cames. p. 253
Cammarus. n. 382
Canaliculi. p. 196
Canarium. (Cochlea) q. 258
Canarium latum. q. 270
Cancellus. n. 361
Cancer, Cangreio, n. 296
nutrix. n. 321
Araneus. n. 343
Locuſta. n. 440
Mantis. n. 433
Moluccanus. n. 458
Pulex. n. 441
Cancri brachyuri. n. 295
macrouri. n. 375
paraſitici. n. 358
Cancriformis. (Aran.) n. 266
Candelaria. k. 251
Canker - Worms. l. 9
Canochia. n. 433

Can-

Canrena. (Nerita) q. 480
Cantharide. k. 73
CANTHARIDES. i. 592
Cantharides. k. 80
Cantharis. k. 73
Capitaneus. (Conus) q. 50
Capitellum. (Voluta) q. 174
Cappa longa. p. 191, 194
Cappa Santa. p. 324
Capra di Aqua. m. 418
Capricornus. i 518
Capucinus ſive Anicula q. 63
Caput Meduſæ. o. 473
Caput Serpentis. q. 98
CARABI. k. 37
Caraboides. (Scar.) i. 263
Carabus. i. 246, 263
Carabus. n. 417
Caracol. o. 141
Caramote. n. 408, 413
Caramuijo. o. 142
Carang Carpoesſa. r. 118
Carangrede r. 199
Cardamines. (Papilio) l. 250
CARDIA. p. 222
Caraisſa. p. 225
Cardium edule. p. 236
Cardui. (Papilio) l. 304
Carneola. (Cypræa) q. 93
Carnifex. (Scarabæus) i. 178
Carocolla. (Helix) q. 416
Carte Geographique. q. 89
Caryophyllites. r. 148
Casque. q. 195
Casſiæ. (Papilio) l. 270
CASSIDÆ. i. 344
Casſida rubra. q. 198
Casſis cinerea. q. 205
Catapodi. o. 354
Cater-Pillars. l. 9
Caudatus. (Strombus) q. 334, 337
Cavalletta. k. 206
Cavallo verde. k. 148
Cazzo di Mare. o. 306
Cecropia. (Phalæna) l. 488
Cedo nulli. (Conus) q. 57
CELLEPORÆ. r. 205
Cellulariæ. r. 523
Centunculus. (Apis) m. 316
Cephalopus. o. 334
CERAMBYCES. i. 518
Ceratophyta. r. 295, 326
Cerebrites. r 122
Cereola. q. 50
Cerf volant. i. 246
Cerix. q. 188
Cerocome. k. 83
Cervo volante. i. 245
Cervus. (Scarabæus) i. 245
Cesto del Mare. o. 191
Chabachon. q. 519
Chafer. i. 134
CHAMÆ. p. 285
Chamæleon. (Musca) m. 471
Chamæleon. (Nerita) q. 497
Chama aſpera. p. 308
  Cor. p. 287
  Gigas. p. 289
  Granoſa. p. 268
  Hippopus. p. 293
  Literata. p 274
  Optica. p. 265
  Peloris. p. 199
  ſtriata. p. 294
Chamites. p. 296
Champignon de Mer. r. 113, 418
Changeant. (Papillon) l. 310

CHA-

CHAOS. f. 193
Chapeau carnu. o. 403
Charanſon. i. 443
Charanſon du Bled. i. 457
Charanſon Damier. i. 484
Charanſon Trompette. i. 483
Charbot. i. 134
Chargool. i. 136
Charpentiére. (Abeille) m. 316
Charrée. m. 55
Chaſil. k. 206
Chataignes de Mer. o. 480
Chausſetrape. q. 287
Chelifer. (Acarus) n. 154 . . 168
Chenilles. l. 8
Chenilles. q. 335
CHERMES. k. 436
Chermes. k. 466
Cheval a Dieu. i. 360
Cheval de Friſe. q. 287
Chevrette. n. 408
Chevrette brune & bleue. i. 256, 264
Chiques. n. 108
Chismes of *Chimeſas.* k. 325
CHITONES. p. 88
Chiton læve. p. 93
Choirinæ. q. 81
Choometh. o. 140
Chryſalides. l. 57
CHRYSIDES. m. 245
Chryſippus. (Papilio) l. 269
Chryſitis. (Phalæna) l. 631
Chryſodon. (Sabella) q. 623
CHRYSOMELÆ. i. 388
Chryſomelolonthia. i. 211
Chryſopus. m. 80
Chryſoſtomus. (Turbo) . . q. 373
CICADÆ. k. 242
Cicadæ deflexæ. k. 293
Foliaceæ. k. 254
Manniferæ. k. 259
Noctilucæ. k. 245
Spumantes. k. 287
Cicala, Cicade. k. 243
Cicala ſecca. k. 149
Cicercula (Cypræa) q. 117
Cichorée. q. 287
CICINDELÆ. i. 632
Cicindela. i. 593, 603
Cidaris Mamillata. o. 505, . . 508
Miliaris. o. 495
Cigala, Cigale. k. 243
Cigalons. k. 277
Cigaro, Cigatra. k. 243
Cimex Aquaticus. k. 315
Arboreus. k. 377
Domesticus. k. 324
Lectularius. k. 325
Marina. p. 90
Maritimus. k. 338
Sylvestris. k. 362
Cimice. k. 325
CIMICES. k. 320
Cinnaber - Moth. l. 622
Ciriques. n. 303
Ciron, Ciro. n. 130
Ciſtela. i. 298
Clairon. i. 289, 511
Clathrus. (Turbo) q. 390
Clavus. (Conus) q. 70
Clerus. i. 289, 511
Clio. (Papilio) l. 234
CLIONES. o. 348

Cloporte (Cypræa) q. 117
Coat of Mail Coralline. r. 581
COCCI. k. 451
COCCINELLÆ. i. 359
Coccum Ilicis. k. 467
Coccus Aonidum. k. 462
Baphica. k. 466
Opuntiæ. k. 500
Phalaridis. k. 496
Polonicus. k. 484
Cocheniglia, Cochenilla, Cochenille. k. 501
Cochenille des Serres. k. 463
Cochlea. o. 141
Hebræa. q. 173
Imbrium. q. 409
Lunaris major. q. 378
Lutaria. q. 424
Olearia. q. 192
patula. q. 214
Cochlus. (Turbo) q. 372
Cockles. o. 142. p. 238
Cockroches. k. 123
Cocons. l. 545
Cœur de Bœuf. p. 228, 232
Cœur d'Homme en volute. p. 313
Colebrilla. o. 24
COLEOPTERA. i. 124
Colum Marinum. o. 282
Colus. (Murex) q. 311
Comettes. o. 448
Comma Butterfly. l. 323
Commerugio. n. 413
Commune (la) Chen. l. 574
Concha Anatifera. p. 121
Corallina. p. 330
exotica. p. 223
Concha Persica. q. 183, 214
rugata. p. 301
Triloba. p. 378
Venerea. q. 81
Veneris. p. 254
Conchylia. p. 38
Conchylium. q. 261, 264
Conferva. r. 62
Congrejo. o. 389
CONI. q. 42
CONOPES. m. 572
Contabulata. (Cochl.) q. 223
Coq et la Poule. p. 376
Coquilje. q. 18
Coquillages. p. 38
Copris. i. 174
Cor Bovis. p. 228
Cor Veneris. p. 225
Cor de Mer. q. 295
Cor de Postillon. q. 419
CORALLINÆ. r. 504
Corallina. r. 63, 509
Corallina Tubularia Melitensis. q. 626
Corallina. (Concha) p. 331
Coralline. r. 510
Coralloides. r. 327
Corallum album. r. 166
articulatum. r. 234
fuscum. r. 358
nigrum. r. 337
rubrum. r. 259
Corbeille. p. 313
Cordon bleu. q. 381
Corixa, Corise. k. 305
Cornets, Corniches. o. 388
Cornets. q. 43
Cornu Arietis. q. 422
Cornu militare. q. 416

Cor-

Cornuta. (Cochlea) q. 249, 251
Cornuta Millepeda. q. 252
Coroculus. m. 35
Corona Imperialis. q. 47
Corona Solis marina. o. 280
Corydon (Papilio) l. 298
Cosſi. i. 520
Cosſus. i. 159
Cosſus. (Eruca) l. 59
Cosſus Saguarius. i. 449
Coupet. q. 68
Coupeuſes. (Abeilles) m. 316
Courli q. 277
Couronne d'Ethiopie. q. 179
Courtilliere. k. 166
Couſins. m. 539, 560
Couvins. q. 362
Coya of *Coyba.* i. 71
Cozze. p. 309
Crabbenie. n. 413
Crabe, Crab. n. 296
Crablouſe. n. 68
Crabro. m. 146, 270
Cranchio. n. 296
Crangon. n. 412
Cratægi (Papilio) l. 237
Cratium ſive Folium. p. 340, 383
Crepidula. q. 524
Crevette des Ruisſeaux. n. 440
Creyfish or Creviſe. n 390
Cri Cri. k. 172
Crioceris. i. 406, 432
Criquet. k. 229
CriſtaGalli. (Mytilus) p. 381
Cronen und Kaulen-Kaefer. k. 82
Cruſtacea. p. 1
Cryptocephalus. i. 398, 429
Ctenites. p. 312
Cucujus. k. 5
Cucujus of *Coucouyou.* k. 245, 250
Cuculi, Cusſuguli. l. 529
Cul d'Ane. o. 274
Cul de Cheval. o. 274
Cul de Lampe. q. 375
CULICES. m. 538
Culicum Genera ſ. SCOPOLI. m. 594
Cultellus. (Solen) p. 197
Cuman. q. 259
Cupido. (Papilio) l. 353
CURCULIONES. i. 442
Cuttle Fish. o. 368
Cydonium marinum. r. 409
Cylindres. q. 144
Cylindrites. q. 65
Cylindrus. q. 43
Cymbium. q. 2, 15, 525
Cymbium Ibericum. q. 184
Cymbium. (Voluta) q. 181
CYNIPHES. m. 107
Cynips Ægypti. m. 135
Cynomorion. r. 385
CYPRÆA. q. 81

D.

Dactylus. p. 404
Dactylus. (Pholas) p. 136
Dactylus. (Voluta) q. 147
Daggmatsk. o. 47
Dates, Dattes. p. 129
Damier, Papilio. l. 339
Danai. (Papiliones) l. 236
Daplidice. (Papilio) l. 249
Daſan. q. 546
Dauphin. q. 386
Debora. m. 289

De-

December - Moth. l. 580
Decussatum. (Buccinum) q. 202
Deiphobus. (Papilio) l. 192
Dekaknemos. (Stella) o. 471
Delphinus. (Turbo) q. 386
Demi-Deuil,(Papilio.) l. 293
Demoiselles. m. 6
Demoléus. (Papilio) l. 217
Demophoë. (Papilio) l. 218
Dendeng. p. 296
Dengueni. r. 186
Dentale. q. 550
Dentalia. q. 394
DENTALIA. q. 549
Dentalium. q. 612
Dermestes. i. 265
Dermeste a Oreilles. i. 342
Dermeste bronsé. i. 341
Deuil (le) (Papilio.) l. 295
Diable, (le grand et petit). k. 258
Diadema. (Echinus) o. 505
Diadema. (Lepas) p. 111
Diaria. m. 36
Dias. k. 7
Diomedes.(Papilio) l. 203
Dipsacus. q. 224
DIPTERA. (Insecta) . . m. 378
Dissimilis. (Papilio) l. 333
Dodekaktis. (Stella). o. 441
Dolium. q. 192
DONACES. p. 246
Dor - Chafer. i. 212
DORIDES. o. 203
Dormia. (Cancer.) n. 339
Dorsipes. (Cancer) n. 422
Dracunculus Persarum. o. 24
Dragon - Fly. m. 6
Drakan. k. 122, 131
Drap d'Argent. q. 76
Drap d'Or. q. 76
Drap Orangé. q. 76
Drinker - Moth. l. 518
Dulcins. o. 480
Dung - Beetle. i. 196
Duves. o. 84
DYTISCI. k. 15

E.

Ear - Wigg. k. 106
Ecaille marbrée. l. 566
Ecaille mouchetée. l. 597
Ecailles. (Phalænæ) l. 561
Echinanthus. o. 523
ECHINI. o. 478
Echinodiscus. o. 523, 525
Echinometra. o. 505
Echinophora. q. 194
Echinos, Echinus. o. 479
Echinus esculentus. o. 495
Ecrevisse. n. 382
Egeln. o. 84, 102
Egelschnecken. o. 84
Eggermoth.(the great) l. 520
Eggermoth.(the small) . . l. 524
Ekoxe. i. 259
Eleonore. (Demoiselle) m. 18
ELATERES. i. 618
Emeraude. q. 222
Emeraudine. i. 234
Emeritus. (Cancer) n. 436
Emote. m. 346
EMPES. m. 569
Emperor - Moth. l. 493
Encrinus. f. 3
Enena. i. 148

Enschuwier. o. 129
Entalia. q. 394
Entalia. q. 554
Entoma. i. 4. n. 14
Entomon. n. 489
Eperon. q. 350, 376
EPHEMERÆ. m. 34
Ephemerus. m. 35
Epidromus. q. 266, 268
Epipetron. r. 385
Eponge, Esponja. r. 419
Equites Achivi. (Papiliones.) l. 200
Equites Trojani. (Papiliones.) l. 188
Erato. (Papilio) l. 234
Erd-Krebs. k. 166
Erdworms. o. 47
Erizo de Mar. o. 480
Eruca. l. 8
Eruca Marina. o. 217
Escalier. q. 344
Escarbot. i. 134, 312, 504
Escargots. o. 142
Escarnajo. i. 134
Escharæ. r. 175, 192, 205, 470
Escorpion. n. 268
Estropiéz. (Papillons) l. 375
Etoiles de Mer. o. 428
Ettermyror. m. 368
Exauthema. (Cypræa) q. 88
Exossea. i. 4
Exsanguia. i. 4
Euippe. (Papilio) l. 253
Eulen-Zwitter. l. 572
Eurypylus. (Papilio) l. 218
Euterpe. (Papilio) l. 232
Eventail. p. 327
Eventail de Mer. r. 358

F.

Fahrkuttel. q. 3
Faitiére. (Chama) p. 289
Fanel. q. 480
FASCIOLÆ. o. 67
Faucheur. (Aranea) n. 159
Fausses Teignes. l. 723
Faux-Pucerons. k. 439
Favago. q. 170
Favus Saxeus. r. 132
Fen-Cricket. k. 166
Femorale. (Murex) q. 295
Festing. n. 114
Festuca. (Phalæna) l. 638
Feuille. p. 340
Feuille de Choux. p. 294
Feuillemorte. (Phalæna) l. 509
Ficus. (Bulla) q. 128
Filograna. (Serpula) q. 566
Filtzlaus. n. 67
Fimbria. o. 292
Fimbriata lævis. q. 206
Fimetarius. (Scarabæus) i. 187
Fisko-Bioern. n. 486
Flabellum marinum. r. 357, 431
Flamboyante. q. 19
Flatluus. n. 69
Flea. n. 96
Flie or Fly. m. 452
Flither. q. 532
Flohe. n. 96
Flooks, Flukes. o. 88
Flot. n. 122
FLUSTRÆ. r. 470
Folpo. o. 354
Forbicina. n. 16
FORFICULÆ. k. 105

Q *FOR-*

FORMICÆ. m. 345
Formica-Leo. m. 89
Fossar. q. 476
Fotok. n. 422
Fouille-Merde. i. 196
Foulon. i. 226
Fourmis. m. 346
Fourmi-Leon. m. 89
Fragum, Fraise. p. 238
Fraxini. (Phalæna) l. 629
Frelon. m. 146, 270
Frigane. m. 55
Fritillary (Butterfly) l. 335, . . 338
Frondipora. r. 193, 195
Fruhlings-Augst. m. 45
Fruhlings-Fliegen. m. 56
Fuci Apum. m. 325
Fullo. (Scarabæus) i. 225
Fungites. r. 112
Fungus Lapideus. r. 113
FURIÆ. s. 189
Fusi, Fuseaux. q. 308
Fusum, Fusus. q. 244

G.

Gad-flies. m. 395
Gæderopus. p. 277
Galathéa (Papilio) l. 292
Galea. (Buccinum) q. 190
Galeruca. i. 391
Gall-Insectes. k. 451
Galles en Artichand. m. 126
Galles en Pomme. m. 125
Gallina guttata. p. 384
Gallus. (Strombus) q. 253
Gambarella. n. 407
Gambaro of *Gammaro.* . . n. 390
Gambaro di Mare. n. 382
Gamma. (Papilio) l. 323
Gamma. (Phalæna) l. 632
Gammarus. n. 382
Garagoi. q. 140
Garum. p. 207
Gasé. (Papillon) l. 237
Gateaux feuillettéz. p. 301
Gazam. l. 8
Geiger. i. 519
Generalis. (Conns) q. 48
Geometræ (Phalænæ) l. 659
Gerst-Wurm. k. 166
Giao. k. 7
Giazana. k. 206
Gienmuschlen. p. 285
Gigas. (Scarabæus) i. 192
Gigas. (Strombus) q. 261
Gindi Laut. p. 107
Gipsey-Moth. l. 572
Girol. q. 146
Glans. p. 309
Glaucus. (Papilio) l. 194
Globi. (Conchæ) p. 302
Globulus. (Cypræa) q. 118
Gloria Maris. q. 77
Glory of Kent Moth. l. 528
Glowworm. i. 593
Glycymeris. (Chama) p. 316
Glyssing. k. 301
GNAKRAB. n. 269
Gnaluka. o. 101
Gnats. m. 539
Gob, Gozam. k. 206
Golar. p. 200
Goldkaefer. i. 234
Gondole. q. 525
Gondoles. q. 127
GORDII. o. 20
G rdius Aquaticus. o. 21
GORGONIÆ. r. 294
Gossamer. n. 128

Gourgandine. p. 264
Grana Kermes. k. 466
Grancevoli. n. 349
Granci. n. 337
Granciporro. n. 341
Granulatum. (Buccinum) q. 207
Granum. (*Murex*) q. 316
Granzo. n. 296
Grasepferde. k. 206, 244
Gribouri. i. 398, 429
Grillon of *Grillo.* k. 172
Grimace ou *Oreille.* q. 301
Grizette. (Papilio) l. 380
Grossulariata. Phalæna) l. 677
Grundskorfwa. n. 489
GRYLLI. k. 134
Gryllo-Centaurus. k. 148
Gryllo-Talpa. k. 164
Gryllus Achéta. k. 164
Acrida. k. 156
Bulla. k. 159
Campestris. k. 175
domestica. k. 172
Locusta. k. 198, 206
Mantis. k. 136
Tettigonia. k. 182
Gryphoides. (*Chama*) p. 302
Gryphus. (*Anomia*) p. 370
Guanhumi. n. 336
Guepe. m. 250
Guepe Frelon. m. 272
Guépes Ichneumons. m. 221
Guldsmed. i. 284
Gusanos di Seda. l. 530
Gusinnicci. l. 530
Gyrini. k. 15, 35
Gyrinus. i. 300, 423
Gyrinus. (Murex). q. 292

H.

Haberschrekken. k. 244
Haestfluga. m. 606
Haestmyrа. m. 364
Hafs-Spoke. o. 301
Hagergernier. n. 408
HALIOTES. q. 500
Haliotis Asinina. q. 509
Halitoidea. (Helix) q. 475
Hanneton Hanetons. i. 212
Hant. m. 346
Hargol. i. 136
Harkrank. m. 428
Harpa. (Buccinum) q. 211
Harpago. q. 246
Haus-Grille. k. 173
Haus-Schabe. k. 115
Haus Schaben. k. 58
Haustellum. (Murex) q. 276
Hawk Moths. l. 475
Hebraica (Voluta) q. 67
Hebraique. q. 68
Hector. (Cochlea) q. 293
Hoctor. (Papilio) l. 190
Hedge-Chafer. i. 212
Hegerling. n. 408
Hehul. q. 485
Heimichen. k. 173
Helena. (Papilio) l. 200
Helenus. (Papilio) l. 191
HELICES. q. 408
Heliconii. (Papiliones) l. 220
HEMEROBII. m. 76
Hemicardium. p. 226
HEMIPTERA. (Insecta) k. 238
Hepa. k. 308
Hercules. (Scarabæus) . . i. 143
Hersson blanc. q. 304

Herisſonne. (Chenille) l. 560
Herisſons blancs. k. 406
Herisſons de Mer. o. 480
Hermiga. m. 346
Hermione. (Papilio) l. 293
Hesperus. (Phalæna) l. 486
Heuſchrecken. k. 206, 243
Heuſteff. k. 244
HIPPOBOSCÆ. m. 604
Hippocastanum. q. 306
Hippuris. r. 234, 244
Hirnſtein. r. 122
Hirondelle. p. 438
HIRUDINES. o. 101
Hirudo-Limax. o. 84
Hirudo Medicinalis. o. 114
Hirudo Piscium. o. 125
Hirundo. (Mytilus) p. 437
HISTERES. i. 311
Hoang. i. 152
Hogg (Checkered) Butterfly. l. 376
HOLOTHURIÆ. o. 296
Holothuria Phyſalis. o. 315
Holothurium. o. 297, 314
Holtzbocken, Holtzkaefer. i. 518
Hormar. n. 382
Horn-Oxe. i. 259
Hornet. m. 270
Hornſen, Hornisſen. m. 271
Horſeleeche of *Horſelich.* o. 102
Hoyſtapffel. k. 244
Hualapia. r. 398
Huitres. p. 343
Huitres epineuſes. p. 277
Humble Bee. m. 334
Hummelen. m. 335
Hummer. n. 382, 418
Hummer-Konge. n. 419
Hundespor. l. 560
Huner-Geyer-Laus. n. 75
Hyale. (Papilio) l. 257
Hydatis animata. f. 104
Hydatis. (Bulla) q. 125
HYDRÆ. f. 36
Hydra Arctica. f. 3
Caliciflora. o. 281
Marina. o. 306
Hydrocanthari. k. 15
Hydroleon. (Musca) m. 477
Hydrophili. k. 15
HYMENOPTERA. (Inſecta) m. 104
Hyperanthus. (Papilio) l. 271
Hyſterita. (Anomia) p. 378

I.

ICHNEUMONES. m. 177
Idomenæus. (Papilio) l. 217
Igel. o. 116
Igelkier. o. 496
Ilar. o. 68
Imbricata. (Chama) p. 289
Imperialis. (Conus) q. 47
Inſecta. i. 4
INTESTINA. o. 18
Intestina Terræ. o. 8, 46
Io. (Papilio) l. 280
Ippeqquti. l. 530
Iris. (Papilio) l. 308
Iſabella. (Cypræa) q. 103
ISIS. r. 232
Isogonum. p. 360

J.

Jabik. q. 300
Jagan. p. 313
Jamble. q. 512
Jambon. p. 441

Jambonneaux. p. 412
Jambos alba. q. 123
Jataronus. p. 302
Jatebucu. n. 121
Jord-Humbla. m. 335
JULI. n. 522
Julie. (Demoiselle) m. 26
Julkier. o. 496
Julus. n. 505
Juny-Kaefer. i. 223
Justine. (Demois.) m. 23

K.

Kæfer. i. 134
Kakerlaques. k. 114
Kalan. q. 264
Kalbahaar. r. 166, 235, 359
Kaman. p. 224
Kammaros. n. 382
Kampé. l. 8
Kantharos. i. 135
Karanis, Karanidia. n. 390
Karides n. 407
Karkinion. n. 361
Karkinos. n. 296
KAULEN-KAEFER. k. 82
Keller-Esel. n. 481
Kermes. k. 466
Kerschnitza. i. 603
Kickbaer. m. 448
Kiefen-Fusz. n. 448, 462
Kien-Sprossen Motte. l. 736
Kima Ahoessen. q. 497
Kima Omin. p. 441
Knipes. n. 47
Knips of *Knipes.* m. 539, n. 47
Knot. m. 567
Kochlios o. 141
Kokkos. k. 467
Kokohot. p. 92
Koonim. n. 47
Koris. k. 305, 320
Kornbeisser. m. 6
Korsfisk. o. 445
Korsztroll. o. 444
Krabba. n. 296, 341, 359
Kraesweta. n. 390
Krakeballen. o. 496
Krake-Skael. p. 409
Krebs, Krebse. n. 295, 390
Krebsartiger Kiefen-fusz. n. 462
Kreuss-Kaefer. i. 438
Kreusztroll, Krosztroll. o. 444, 475
Kroton. n. 122
Kryp-Kong. n. 362
Kugelthier. f. 181
Kupunge. q. 361

L.

Labio. (Trochus) q. 352
Labyrinthica (Aranea) n. 216
Lackey-Moth. l. 548
Lady Cow. i. 360
Läke of *Laoke.* n. 160
Lake of *Lycke-Lake.* o. 102
Lambis ou Casque. q. 199, 250
Lampas. (Murex) q. 293
Lampe antique. q. 416
Lampe de Pagode. q. 386
Lampetra. o. 125, 127
Lampyris. i. 593, 610
Langosta. k. 206
Langouste. n. 382
Languetti. p. 191
Lanibao. k. 7
Lanio. (Cicada) k. 292
Lapillus. (Buccinum) q. 217

Lapus Spongiæ. r. 207
LAPLYSIÆ. o. 189
Lapponica. (Voluta) q. 177
Laternaria. k. 245
Lathonia. (Papilio) l. 349
Laurifolius. (Gryllus) . . k. 183
Laufe. n. 47
Legumen. (Solen) p. 195
Leilus. (Papilio) l. 204
Lentiginofa. (Cochl. q. 253
Lepades. p. 97
Lepas. q. 512
Lepas Agria. q. 501
LEPIDOPTERA. (Infecta) l. 116, 120, . . 181
LEPISMÆ. n. 15
Leporina. (Cicada) k. 294
Lepra Piscium. o. 27
Lepus marinus. o. 190, 206, . . 290
Lepus Pelagicus. o. 344
LEPTURÆ. i. 576
Lepturæ. i. 571
Lernæa. o. 190
LERNÆÆ. o. 330
Levipes. (Aranea) n. 264
LIBELLULÆ. m. 5
Lice. n. 47
Lichenée. (Chenille) l. 626
Lichuda of *Liczuda.* n. 382
Licoche. o. 141
Liévre. (Chenille) l. 599
Ligniperdæ. m. 62
Ligombaud. n. 382
Ligula Intestinorum. . o. 90, 92
LIMACES. o. 140
Limace, Limas. o. 141
Limaçe, Limaçon. o. 141
Limaçon. q. 408
Limax Marina. p. 91
Limone di Mare. o. 264
Limpet. q. 532
Limpetfish. q. 512
Lineatum. (Buccin.) q. 208
Lions des Pucerons. k. 405
Lifette. i. 428
Lithodendrum. r. 154
LITHOPHYTA. r. 86
Lithophyta. r. 296
Litteratus. (Conus) q. 47
Littoralis. (Turbo) q. 361
Livon. q. 382
Livrée d'Ancre. l. 230
Livrée (la) des Préz. l. 551
Livrée. (Limaçon) q. 430
Lobfter. n. 382
Locky. n. 430
Locust. k. 206
Locusta. (Cancer) n. 439
Locusts. k. 281
Locusta. (Gryllus) k. 198
Locusta marina. n. 425
Lohomette. r. 342
Loligo. o. 387
Lolium. o. 388, 390
Lombardo. n. 382
Lombrizes. o. 47
Longævus. (Trochus) . . q. 375
Longimanus. (Scar.) i. 193
Longouftin. n. 413
Louoldek. l. 117
Louva-Dios. k. 151
Lowfe. n. 47
Lucanus. i. 246, 255
Luchtende Kaefer. i. 632
Lucifer. (Strombus) q. 260

Lucifugæ. k. 129
Lucionella. o. 239, 241
Lucula. i. 593
Luhuanæ. (Cochleæ) q. 257
Lulat. p. 427
Lumaca. o. 141
Lumagotto. o. 141
LUMBRICI. o. 46
Lumbricoides. (Ascaris) o. 41
Lumbricus Echiurus. o. 64
humanus. o. 36, 41, 47
Hydropicus. f. 104
latus. f. 158
Marinus. o. 59
Terrestris. o. 47
Luna. (*Asterias*) o. 440
Luna. (Phalæna) l. 491
Lunares. (Cochleæ) q. 359
Lupérus. i. 399
Luteolata. (Phalæna) l. 679
Lyncurium. r. 404
Lysmask. i. 593

M.

Maagling. o. 289
Machaon. (Papilio) l. 206
MACTRÆ. p. 241
MADREPORÆ. r. 102
Magirtan. r. 260
Magniaux, Magnans. l. 529
Magus. (Trochus) q. 347
Mahl. n. 130
Main de Larron ou de Ladre. r. 377
Maja. (Cancer) n. 341
Majen-Wurm. k. 70
Malakia. o. 352, 354, 372
Malleus brachiatus. p. 338
Malum insanum. r. 385
Mammelon blanc. q. 483
Manches de Couteaux. p. 187
Manet, Manietter. o. 413, 414
Mangroves, Mangliers. q. 585
Manlekard. p. 365
Manteau Ducal. p. 330
Mantes. k. 151
Mantis. k. 136, 143, 145
Mantis. (Cancer) n. 429
Manus Latronis sive Leprosi. r. 377
Manus mortui. r. 390
Margaritæ. p. 387
Margaritifera Concha. p. 154, 384
Marien Kefer. i. 360
Maringoins. m. 541
Mariposa. l. 117
Marlekard, Marlekank. p. 365
Marmoratus. (Turbo) q. 378
Marmoreus. (Conus) q. 44
Marmoreus. (Murex) q. 261, 263
Marnat. p. 7
Marte (la) Chenille. l. 560
Maruza. o. 142
Masinetta. n. 337
Masticabia garu. p. 296
Matrix Perlarum. p. 384
Matta Cahettul. q. 479
Maurerbiene. m. 344
May-Mucken. m. 42
Mayen-Kaefer. i. 211
Meandrite. r. 122
Meat. n. 130
Meckere. m. 567

MEDUSÆ. o. 402
Meerbaer. n. 408
Meergeiſ. n. 408
Meerſtern. o. 428
Meer-Krebs. n. 425
Meer-Ohren. q. 500
Melicera. q. 46
Melicera. q. 170
Meliceribales. q. 171
Meliſſa of *Melitta.* m. 289
Mellifica, Apis. m. 325
Meloæ. k. 68
Melolontha. i. 210, 427
Melpomene (Papilio) l. 235
Memnon. (Pap.) l. 196
Meneläus (Papilio) l. 201
Mentula alata. f. 119
Mentula Marina. o. 264, 267, 306
Mere-Maids Heads. o. 521
Mest-Kaefer. i. 196
Metmatſk. o. 47
Microleon. (Musca) m. 477
Midamus. (Pap.) l. 266
Mieſ-Muſchlen. p. 409
Mignano, Mignatto. l. 529
Mignatta. o. 102
Migranes. o. 480
Milbe. n. 130
Miliaris pentacrinus. o. 461, 466
Millepeda. q. 251
Millepedes. n. 482
Millepieds a Dard. o. 244
MILLEPORÆ. r. 175
Mime of *Mimi.* n. 458
Minarets. q. 161
Mineurs. (Chenilles) m. 218
Minime a bande (Chen) l. 519
Minjac. q. 193
Mitella. o. 204
Mitella (Lepas) p. 117
Mites, Mite. n. 130
Mitra Episcopalis. q. 163
Mitra Papalis. q. 164
Mitta Soa. n. 425
Mnemoſyne, Pap. l. 229
Mobitjes. n. 108
Modiolus. (Mytilus) p. 426
Modulus. (Trochus) q. 347
Mœra. (Papilio) l. 288
Moine. i. 155
Moire. q. 69
Molan. p. 196
Mold-Worff. k. 166
Molkenteller. l. 117
MOLLUSCA. o. 131
Moloſſus. (Scarab.) i. 181
Monacha. (Phalæna) l. 568
Moneta Nigritarum. q. 107
Mongi. o. 403
Monietta. m. 35
MONOCULI. n. 456
Moraines. m. 404
Mordella. k. 9, 105
MORDELLÆ. k. 84
Mordellæ. m. 6
Moriljes. q. 53
Morio. (Murex) q. 313
Morio. (Papilio) l. 315
Moro-Sphinx. l. 459
Morpions. r. 67
Morum. (Cochlea) q. 215
Mosca. m. 452
Moscarola. q. 3
Moscinos. m. 572
Mosquito's. m. 540, 561
Mother of Pearl. q. 500
Moths. l. 475
Motil. l. 117
Mouche. m. 452
Mouche Araignée. m 605

Mouche armée. m. 472
Mouche d'Espagne. k. 73.
. . m. 605
Loup. m. 584
Scorpion. m. 98
Vivipare. m. 458
Mouches a Scie. m. 137
a Chien. m. 606
a Coton. m. 216
Bretonnes. m. 605
dorées. m. 511
du Vinaigre. m. 573
Ichneumons. m. 221
Papilionacées. m. 55
Moucicu. o. 319
Moule de Magellan. p. 185
Moules ou Moucles. p. 409
Moussolo, Muzzolo. p. 309
Mucken. m. 452
Mudion, Muidion. p. 409
Muia m. 452
Mulekris. k. 122
Mulets, Abeilles. m. 293
Multipes. o. 355
Murex Caracoides. q. 168
Ficus. q. 128
Purpura. q. 280
Rana. q 291
Rapa. q 120
Scorpio. q. 288
triangularis. q. 196
turbinellus. q. 173
MURICES. q. 274
Murmos, Murmex, Murmax. m. 346
Murnz. k. 176
MUSCÆ. m. 452
Muscæ vibratiles. m. 180
Musca-Cerambyx. k. 88
Muschlen. p. 409
Muscles. p. 409
Musculus, Mytilus. p. 408
Musculus Papuanus. p. 426
Musculus striatus. p 307
Musica Rusticorum. q. 67
Musica Voluta. q. 165
Musique. q. 165
Muskus-Kaefer. i. 320
Musla. p. 435
Musquieten-Mama. k. 141
MUTILLÆ. m. 374
MYÆ. p. 147
Mya Arenaria. p. 150
crispata. p. 144
Lutraria. p. 245
Margaritifera. p. 154
Perna. p. 185
Pictorum. p. 153
truncata. p. 148
Volsella. p. 185
Myjæ. p. 409
Mylabre. i. 517
Mylabris. i. 444
Myriophyllum pelagicum. r. 545
Myriozoum. r. 186
Myrtil (Pap.) l. 300
MYTILI. p. 380
Mytilus edulis. p. 408
Mytilus Margaritiferus. p. 384
MYXINE. o. 127

N.

Nacht-Vogel. l. 475
Nacre. p. 440
Nacré. (Papillon) l. 346
Nag-Mieten. n. 43
Napi, Pap. l. 247
Nasehorn Kæfer. i. 155
Nasicornis. (Scarab.) i. 155

Natarab. n. 269
Naucoris. k. 316, 320
Naucum. (Bulla) q. 124
Nauplios. q. 3
Nautikos. q. 16
Nautile umbiliqué. q. 28
Nautile vitré. q. 16
NAUTILI. q. 16
Nautilus crassus. q. 18
Nautilus rectus. q. 41
Nautilus tenuis. q. 2
Navette de Tisserand. q. 122
Navets. q. 53
NECYDALES. k. 88
Necydalis. i. 614
Nemalim. m. 346
Nemotelus. m. 600
Nepa n. 268
NEPÆ. k. 307
NERëIDES. o. 233
Nereïs Carunculata. o. 259
Neritæ. q. 477
Nerites. q. 477
Nerven-Wurm. o. 25
Nestor (Pap.) l. 214
NEUROPTERA. (Insecta) m. 1
Neustria((Phal.)) l. 548
Newsmonger. i. 153
Nigellastrum. r. 526
Niguas. n. 71, 107
Niloticus. (Trochus) q 340
Nireus. (Pap.) l. 219
Nivar. q. 314
Nobilis. (Conus) q. 61
Noctiluca. i. 593
Noctiluca marina. o. 239, 241
Noctuæ (Phalænæ) l. 610
Nodularia. r. 512
Noto-Gastropus. n. 318
NOTONECTÆ. k. 299
Notopeda. i. 619
Nuces Marinæ. q. 127
Nuchicornis. (Scarabæus) i. 184
Nuns. q. 116
Nussatella. (Conus) q. 71
Nussatellana. q. 117
Nuttree Tussock-Moth. . . l. 581
Nux Avellana. q. 116
Nux pilosa. p. 318
Nympha Libellæ. m. 7
Nymphales. (Papiliones) l. 280

O.

Octapodi. o. 354
Octopodia. o. 352
Oculus Capri. q 412
Pavonis. l. 281
Oeil de Bouc. q. 512, 530
de Paon. l. 281
Oenone, Pap. l. 285
Oernmask. k. 106
Oes-Skael. p. 409
OESTRI. m. 395
Oeuf. q. 120
Ogniella. q 265
Oiseau. p. 438
Olearius. (Turbo) q. 380
Olearium. (Buccinum) q. 189
Olearium. (Murex) q. 294
Oliva. (Voluta) *Olive.* . . q. 143
Olivaris striata. q. 396
Olives de Vase. q. 144
Olla. (Voluta) q. 183
Ombiliq de Venus. q. 381
Onda-Betet. o. 21

On-

Ongle. q. 182
ONISCI. n. 481
Oniscus Pulex. n. 444
Onyx. (Cypræa) q. 103
Onyx Marina. q. 247, 288, 322
Ophiopsis. m. 103
Ophiurus. (Stella) o. 470
Opuntia marina. r. 507
Oreilje. q. 301
Oreille d'Ane. q. 255
de Cochon. p. 382
de Midas q. 137
Oreilles de Mer. q. 500
Orithya. (Papilio) l. 286
Orkorm. m. 448
Orlamjes. q 519
Ormeau, Ormier. q. 500
Orthoceras. (Nautilus) q. 41
Oruga. l. 8
Os luteum. q. 302
OSCABRION. p. 89, 94
Osier or Pebble-Moth. l. 591
Ostia. p. 343
OSTREA. p. 319
Ostrea edulis. p. 340
Ephippium. p. 361
Folium. p. 339, 383
Isogonum. p. 360
Jacobæa. p. 324
Lima. p. 337
Malleus. p. 338
variegata. p. 333
Ostreon, Ostreion. p. 343
Ostreum Cratium. p. 340. 383
echinatum. p. 281
Electricum. p. 367
tortuosum. p 306
Ostreum sylvestre. p. 383
Ostriche, Ostra. p. 343
Ostridia. p. 343
Ouestre. p. 343
Oursins. o. 480
Ovum (Bulla) q. 120
Oyl-Beetle. k. 70
Oysters. p. 343

P.

Pacta. (Phalæna) l. 625
Page de la Reine. l. 206
Page du Roi. l. 210
Pagode ou Cul de Lampe. q. 375
Pagodus. (Turbo) q. 375
Pagurus. (Cancer) n. 316, 340
Pallium (Ostrea) p. 329
Palltaska n. 341
Palmi-Juncus. r. 320, 322
Palmier marin. r. 256
Palourde. p. 209
Palustris.(Strombus) q. 272
Pammon. (Papilio) l. 193
Pamphilus. (Papilio) l. 275
Pannache i. 279
Pannus Aureus. q. 75
PANORPÆ. m 98
Pantalena. q. 512
Panthous, Pap. l. 199
Paon de Jour. l. 281
Paon. (*grand*) l. 502
Paon moien & petit. l. 494
Papaver. q. 284
Paphia, Phal. l. 490
Papilio. l. 117, 184.
Papilionum Phalanges. l. 186
Papillon Bourdon. l. 460
Epervier. l. 460
Mouche. l. 460

Pa-

Papillons. l. 117, 184
diurnes. l. 183
nocturnes. l. 475
Papshell. q. 532
Papuanus. (Trochus) q. 375
Paquet de feuilles sé-ches. l. 509
Pargneesch. n. 95
Paris. (Papilio) l. 191
Parnochia. n. 413
Parpaglione, Parpaglia. l. 117
Pas de Poulain. o. 521
PATELLÆ. q. 511
Patella major sive fera q. 502
Patella tessellata. (Insect.) k. 482
Patelles. q. 511
Patroclus. (Pap.) l. 203
Patte etendue. (Phal.) l. 584
Paupercula. (Voluta) q. 153
Pavonia Phal. l. 492
Peacok Butterfly. l. 281
Pearls. p. 387
Pecten bullatus. p. 201
Granosus. p. 314
semi-Auritus. p. 331
Pectines. p. 319, 327
Pectunculi. p. 237
Pectunculites anomius. p. 373
Pedes. n. 48
Pediculus Ceti. n 491
Pediculus. (Cypræa) q. 115
Pediculus Salmonis. o. 341
PEDICULI. n. 47
Pedochio. n. 48
Peignes. p. 321
Peintade. p 384
Pellicelli. n. 111
Pelorides. p. 145
Peltis. i. 318, 331
Pelure d'Oignon. p. 366
Penicillus. (Sabella) q. 626
Penis Neptuni. q. 578
PENNÆ MARINÆ. f. 119
Pennata. (Cochlea) q. 190
Pennatula. f. 119
Pentadactylisaster. o. 450, 466
Pentagonaster Lunatus. o. 461
Pentaphyllum. o. 467
Perce-Bois. m. 338
Perce-Oreille. k. 106
Perdrix. q. 190
Perla. m. 5
Perlæ, Perles. p 387
Perle aquatique. i. 243
Perle jaune. m. 75
Perli de Concona. p. 297
Perna. p. 441
Perroquet d'Eau. n. 471
Persica Concha. q. 183
Persicula. (Voluta) q. 149
Persicum. (Buccinum) q. 214
Perspectivus. (Trochus) q. 344
Perversa. (Helix) q. 434
Perversus. (Cancer) n. 458
Pes Pelecani. q. 245
Pesche Canella. p. 191
Petholatus. (Turbo) q. 371
Petite Verole. q. 116
Pfeiffholter. l. 117
Pferd- of *Ros-Igel.* o. 116
Pferdstecher. m. 575
PHALÆNÆ. l. 474

PHALANGES PHALÆNARUM. l. 480
PHALANGIA. n. 157
Phalene. l. 475
Phalene Chouette. l. 558
Pharaonicus. (Trochus) q. 346
Philoctetes, Pap. l. 220
PHOLADES. p. 128
Pholas Conoides. p. 140
Pholas. (Mytilus) p. 402, 406
PHRYGANEÆ. m. 55
Phtheires. n. 47
Phyllidoce. o. 425
Physalis Pelagica. o. 315
Physalus. o. 216
Physapus. k. 523
PHYTOZOA. r. 230. s. 1
Piattoles of *Piattones.* n. 68
Pica. (Turbo) q. 382
Piddocks. p. 129
Pie, Pica. q. 382
Piera. (Papilio) l. 229
Pilæ marinæ. r. 410
Pilor, Piltar. o. 129
Pilulaire. i. 196
Pilularius. (Scarabæus) i. 194
Pinçeau de Mer. q. 578
Pinnæ. p. 440
Pinna magna. p. 444
Pinne Marine. p. 441
Pinnophylax, Cancer. n. 317, 323
Pinnoteres. n. 323
Pioio. n. 48
Piques. n. 71, 107
Pisseur. q. 275
Pissmire. m. 346
Pissmyror. m. 365
Pitaut, Piteau. p. 129, 137, 146
Pithyocampe. l. 518
Pitoquiers. p. 136
Placenta. (Anomia) p. 379
Placenta. (Echinus) o. 525, 527
Placomus. r. 316
Planorbis. (Helix) q. 414
Planorbis Indica. q. 432
Plantanimalia. r. 218
Plebeja. (Cicada) k. 262
Plebeji. (Papiliones) l. 352
Plein Chant. (Pap.) l. 378
Pleuronectes. (Ostrea) p. 326
Plexippus. (Papilio) l. 268
Plume. q. 163
Plutus. i. 421
Podalirius. (Pap.) l. 211
Podex Marinus. o. 274
PODURÆ. n. 20
Polfish, Polkuttel. o. 354
Poloronta. (Nerita) q 494
Polpo, Pulpo, Poulpe. o. 354
Polpo Moscardino. q. 3
Polychloros. (Papilio) l. 318
Polydamas. (Papilio) l. 195
Polygonopus. n. 492
Polymnia. (Papilio) l 231
Polyodon (Phalæna) l. 644
Polype. s. 37
Polypes a bouquet. s. 8
a Pannache. r. 502
Polypus, Polipus, Polipe. o. 351, 352
Polytes. (Papilio) l. 193
Poma Maris. p. 2
Pomatiæ. q. 424, 425
Pompilius. (Nautilus) q. 19

Pom-

Pompilos q. 3, 17
Pomum. (Buccinum) q. 191
Pomum Marinum. o. 496
Poorcuttle. o. 354
Populi. Pap. l. 311
Porcelaines. q. 81
Porcelet, Porceletti. n. 481
Porceletta. q. 96
Porcellanæ. q. 81
Porcellana cœrulea. q. 103
guttata. q. 100
litterata. q. 90
Montosa. q. 90
Porites. r. 152
Porphyraster. o. 448
Porphyre. q. 142
Porphyria (Voluta) q. 141
Porpita. r. 111
Porpita. (Medusa) o. 407
Porpo. o. 354
Porselaines. q. 146, 151
Portuguese Man of War. o. 318
Porus Anguinus. r. 206
Cervinus. r. 475, 482
magnus. r. 163
Matronalis. r. 103
Potta di Mare. o. 274
Potta Marina. o. 403
Pou. n. 48
Pou de Mer. q. 115
Poulpe, Poupe. o. 354
Pourcontrel. o. 354
Pousspieds. p. 118
Prawns. n. 408, 413
Prega-Dieu of *Pregue-Dieu.* k. 145, 151
Preke. o. 354
Priamus. Pap. l. 188
Priapus. o. 272, 306, 321
Princeps. (Conus) q. 53
Prionus. i. 528, 567
Prizers o. 428
Pro-Cigalen. k. 298
Pro-Scarabæus. k. 69
Processionea. Phal. l. 553
Processionnaires. (Chen.) l. 553
Procris. (Papilio) l. 276
Pronuba. (Phalæna) l. 627
Proserpina. (Phalæna) l. 628
Protesilaus. (Papilio.) l. 210
Protheus. f. 197
Psenes. m. 134
Pseudo-Archithalassius. q. 52
Pseudo-Purpura. q. 329
Psidii. (Papilio) l. 233
Psura. n. 47
Psyché. l. 117
Psylla, Psylle. k. 437
Psylla, Psyllos. n. 95
Ptilinus. i. 279
Pucellages. q. 81
Pucerons. k. 380
Puces. n. 96
Pugiles. (Strombi) q. 254, 256
Pulce, Pulgas. n. 96
Pulex Aquaticus. n. 470
Pulex marinus. n. 437
Pulicellus. n. 110
PULICES. n. 94
Pulligera. (Nerita) q. 489
Pulmo Marinus. o. 403, 416, 420
Pulpus. o. 355
Punaise. k. 325
Aiguille. k. 376
Punaise a Ailerons. k. 345

Punaise Mouche. k. 359
Punger. n. 341
PURPURÆ. q. 281
Purpuræ. p. 6
Purpura. q. 264, 257
(*clavata*) q. 277
cornuta. q. 279
ramosa. q. 285
Veterum. q. 393
Purpurifera (Limax) o. 209
Purpuriferum. (Buccinum) q. 218
Pussmoth. l. 528
Pycnogonum. n. 492
Pyrales. (Phalænæ) l. 706
Pyrrhus. (Papilio) l. 203
Pyrum. (Murex) q. 289
Pyrum. (Voluta) q. 176

Q.

Qualster. n. 145
Queise. o. 27
Quenotte sanglante. q. 492
Quercifolia. (Phal.) l. 508

R.

Raderkuchen. o. 527
Radis q. 130
Radula. (Concha) p. 337
Radula. (Murex) q. 336
Radula. (Nerita) q. 485
Raeka. n. 408
Ragni. n. 178
Rak. n. 390
Rana. (Murex) q. 291
Ranatra. (Cicada) k. 258
Rapa. (Bulla) q. 129
Rapæ. (Papilio) l. 246
Rape. p. 337
Raphanistrum. (Nautilus) q. 38
RAPHIDIA. m. 102
Rascasses. o. 480
Ratissoire. p. 337
Raupen. l. 8
Red Coral. r. 259
Remies Gargadica. p. 204 . . 216
Reseda marina. r. 301
Rete Marinum. q. 565
Retepora. r. 197
Reticulata. (Stella) o. 454
Reticulum. r. 356
Reut-Wurm. k. 166
Rhamni, Pap. l. 261
Rhinoceros. i. 143, 155
Rhinoceros. (Scarabæus) i. 180
Rhinomacer. i. 444, 505
Rhomboides. (Concha) . p. 307
Rhombus. q. 43
Riapsa. l. 8
Riccio of *Rizzo.* o. 480
Richards. k. 6
Ricini. (Papilio) l. 232
Ricinus. n. 122
(Murex) q. 302
volans. m. 606
Robe de Perse q. 330
Robert le Diable. (Pap.) . . l. 323
Rochers. q. 274
Roed-Aat. n. 521
Roedgioeter. m. 368
Rogatsch. i. 255
Rosalie. i. 548
Roses. o. 428
Ross-Kaefer. i. 196
Rossmucke. m. 521
Rostrum Anatis. p. 200
Rotie. q. 290

Rou-

Rouleau. q. 43
Rouleau de Panama. q. 142
Rouleaux. q. 144
Ruga. l. 8
Rustica. (Voluta) q. 152

S.

SABELLÆ. q. 607
Sabots. q. 339
Saccata. (Aranea) n. 257
Sagittella. m. 35
Salecoque. n. 408
Salingas. o. 141
Saltarella. k. 206
Saltamonte. k. 148
Sambeggia. r. 350
Sandkrabben. n. 413
Sandpiller. m. 93
Sangſue - Limace. o. 84
Sanguettola. o. 102
Sanguisſuela. o. 102
Sanguiſugæ, Sangſue. o. 102
Sanguiſuga. (Voluta) q. 158
Sanibat. k. 7
Sante. n. 408
Sarmatica (Cochlea) q. 380
Sarpedon, Pap. l. 198
Sartaniello. p. 437
Saſappo. r. 329
Satin - Moth. l. 576
Sauger. o. 129
Sauterelle. k. 206
Sauterelle a Sabre. k. 195
Savalia. r. 344
Saxatilis (Murex) q. 289, 296
Scalaris. (Turbo) q. 388
Scalata. q. 388
Scallop. p. 323
Scalpellum. (Lepas) p. 119
SCARABÆI. i. 134
Scarabæus. (Helix) q. 409
Scarabé bedeau. i. 190
Scarabée onctueux. k. 70
Scarabelaphus. i. 245
Scarafaggio, Scarafasſo. i. 134
Scatopſe. m. 600
Schabe. k. 114
Schaben. l. 117
Schablul. o. 140
Schiffkuttel. q. 8
Schild-Marien-Worm. i. 348
Schillervogel. l. 310
Schlupf - Wespen. m. 136
Schmeisſ - Fliegen. m. 501
Schmetterling. l. 117
Schnakke. m. 539, 560
Schneck. o. 141
Schrot - Wurm. k. 166
Schroter of *Schreuter.* i. 246
Schusſlieg. k. 48
Schusſel Muſchlen. q. 512
Schuſter. i. 605
Schwabe. k. 115
Schwim - Schnecken. q. 477
Scollops. p. 321
SCOLOPENDRÆ. n. 505
Scolopendra Marina lucida. o. 239
Scolopendroides. (Stella) o. 470
Scorpio (Murex) q. 288
Scorpion , Scorpione. n. 268
Scorpion aquatique. k. 309
SCORPIONES. n. 268
Scorpius (Strombus) q. 249
Scutellaria. r. 507
SCYLLÆA. o. 344
Scyllarus. Cancer. n. 433
Sea - Crevis. n. 390

Sea.

Sea-Fan. r. 358
Sea-Hedghogg. o. 480
Sea-Oak Coralline. r. 528
Sea-Padde. o. 429
Sea ragged Staf. r. 416
Sea-Scolopendra. o. 260
Sea-Stars. o. 428
Sea-Urchin. o. 480
Seccia. o. 368
Sêche, Seiche. o. 368
Securifrons (Eſchara) r. 477
Seed Tiks. n. 116
Seegizle. n. 408
Semele. (Papilio) l. 294
Senator. (Conus) q. 61
Sennæ. (Papilio) l. 261
Sepalakke. o. 496
SEPIÆ. o. 351
Sepia Officinalis. o. 367
Sepiola. o. 399
Seppa. o. 368
SERPULÆ. q. 558
Serpula Anguina. q. 575
Corallifica. q. 565
Intestinalis. q. 573
Penicillus. q. 626
Penis. q. 578
polythalamia. q. 572
ringens. q. 612
Vermicularis. q. 576
Sertolara. r. 507
SERTULARIÆ. r. 520
SERUAKKI. o. 496
Seta. o. 22
Shepherd-Spider. n. 159
Shrimps. n. 413
Sicus ferrugineus. m. 578
Siebbiene. m. 281
Sigaret. q. 475
Silene. (Papilio) l. 279
Siliqua. (Solen) p. 189
Silkworms. l. 529
SILPHÆ. i. 317
Simbling. l. 520
Similis. (Papilio) l. 332
Simmith. n. 178
Simſon. (Scarabæus) i. 150
Sinapis. (Papilio) l. 248
SIPUNCULI. o. 96
SIRICES. m. 166
Sirones. n. 111
Sirons, Syro. n. 130
Sisſo. q. 424
Situolla. m. 35
Sjo Musla. p. 435
Sklimak. o. 141
Sknogs-Luus. n. 116
Skooleex. o. 3
Skorpios. n. 268
Slug. o. 141
Smaragdus. (Buccin.) q. 222
Snail. o. 141
Snake-Coralline. r. 598
Snigel. o. 102, 116
Snoeloppa. n. 28
Soe-Mige. o. 314
Soekuſe. o. 274
Soepunge. o. 298
Solarium. q. 344
Soldat. n. 368
Solea, Sole. p. 326, 327
Solen Anguinus. q. 575
Arenarius. q. 572
Lignorum. q. 584
SOLENES. p. 187
Solium. ſ. 158
Sommervogelin l. 117
Sophoræ (Papilio) l. 270
Sopi. o. 368
Sorciére. q. 347
Souci (*Papillon la*) l. 258

Souldier - Krab. n. 362
Souls. l. 117
Souris. q. 96
Sow. n. 431
Sparnochia. n. 413
Spatagus. (Echinus) o. 520
Spectrum. (Conus) q. 77
Spelta. (Bulla) q. 122
SPHECES. m 220
Sphex. m. 250
SPHINGES. l. 391
Sphinx l. 396
Sphinx Atropos. l. 424
Belier. l. 465
Convolvuli. l. 412
Euphorbiæ. l. 445
Filipendulæ. l. 464
Liguſtri. l. 417
Mouche. l 460
Nerii. l. 408
Vitis. l. 438
Spider. n. 178
Spindel, Spinne. n. 178
Spinoſus (Strombus) q. 269
Spirorbis. (Helix) q. 421
Spirula. (Nautilus) q. 34
SPONDYLI. p. 276
SPONGIÆ. r. 419
Spongites r. 206
Sprinkhahnen. k. 244
Spruszling. o. 289
Spunge. r. 420
Sputte o. 383
Spy Fluga. m 500
Squamling. o. 289
Squilla Arenaria. n. 429
cinerea. n. 413
fusca. n. 408
gibba n. 407, 415
lutaria. n. 368
Mantis. n. 429
Squilles. n. 408, 413
Staggfly. i. 246
Staphylin Bourdon. k. 93
STAPHYLINI. k. 92
Starfishes. o. 428
Steck - Muſchlen. p. 440
Stelenes. (Papilio) l. 219
Stella Marina. o. 428
Stenocorus. i. 538, 557, 578
Stercorarius (Scarab.) i. 196
Sting - Fluga. m. 575
Stochfiche. q. 500
Stomoxoides. m. 578
Stomoxys. m. 574
Stowt. m. 521
Stratiomys. m 472
Strich - Heuszrecken. k. 221
Strix. (Phalæna) l. 610
STROMBI. q. 236, 243
Strombus. q. 43
Strombus granulatus. q. 237, 240
Stuben - Schabe. k. 115
Styng. m. 403
Sukkergast. n. 15
Sulin. q. 522
Sulinees. p. 191
Survyer. i. 151
Swartmyror. m. 366
Swidknott. m. 565
Syrinx. o. 96
Syrmask. n. 489
Syrſa. k. 173

T.

Tabac d'Eſpagn. (Pap.) l. 343
TABANI. m. 521
Tabanus. m. 472
TÆNIÆ. f. 151
Tænia Canina. f. 170
Tænia hæruca. o. 94
Tænia Hydatigena. f 104

Tab-

Talluul. p. 92
Talpa. k. 166
Talpa. (Cypræa) q. 94
Tant of *Taint.* n. 144
Tante. o. 388
Taon. m. 521
Tapis. q. 330
Tarantula, Tarantola. n. 244
Taret. q. 582, 585
Taſchen-Krebs. n. 341, 358
Tau. (Phalæna) l. 507
Taupe-Grillon. k. 166
Taupin. i. 619
Taupin bedeau. i. 627
Taurus volans. i. 148
Tavano. m. 521
Tectum Perſicum. q. 374
Telemachus. (Papilio) l. 214
Telescopium, Telescope. q. 356
TELLINÆ. p. 203
Tellina Gari. p. 206
violacea. p. 198
Virgata. p. 205
Tellines. p. 203
TENEBRIONES. k. 58
Tenebrion. k. 60
Tenthredines. m. 136
TEREBELLÆ. o. 326
Terebella. p. 131
Terebellum. q. 132
Terebell. Granulatum. q. 71
Terebra. (Turbo) q. 401
Terebratula. (Anom.) p. 375
TEREDO. q. 580
Teredo Chryſodon. q. 623
TERMES. n. 36
Terpſichore. (Papilio) l. 230
Teſan. q. 191, 193
TESTACEA. p. 2, 80
Testicles. q. 480
Testiculus. (Buccin.) q. 201
Testudinaria. (Cypræa) q. 92
Testudinaria. (Lepas) p. 115
Testudinata. (Echin.) o. 529
TETHYA. o. 288
Tethya Spærica. r. 404
Tethyum. o. 264, 266, 269
Tettigometra. k. 272
Tettigoniæ. k. 165
Teucer. (Papilio) l. 216
Teufels-Krab. n. 348
Teuffels-Pferd. m. 6
Teuthos, Teuthis. o. 387
Tigris lutea. q. 61
Tiks. n. 116
Tilin. q. 65
Tineæ. (Phalæna) l. 710
Tintenfish. o. 388
Tintinnabulum. (Lep.) p. 107
TIPULÆ. m. 418
Tique. n. 112
Tircis. (Papilio) l. 292
Tisſerand d'Automne. n. 128
Titanokeratophyta. r. 295, 333
Titsjiu. r. 342
Thalia. o. 318
Thalia. (Papilio) l. 234
Thiare. q. 164
Thoracium. q. 107, 109, 111
THRIPES. k. 522
Tonne a mamelon. q. 183
Torbagge i. 196
Torndyfwel. i. 196
Torraka. k. 122
Tortrices. (Phalænæ) l. 696
Tortue Grande. (Pap.) l. 319
Tothena, Tothona. o. 388
Tour de Babel. q. 309
Tour de Bras. p. 252
Tourlouroux. n. 303
Tourniquets. k. 15, 35
Trapezium. (Murex) q. 329

Treillis. (Patelle) q. 544
Tribulus. (Murex) q. 277
Triſtan. (Papillon) l. 272
TRITONES. o. 328
Triton p. 123
Tritonis. (Murex) q. 322
TROCHI. q. 339
Trochi. q. 43
Troilus (Papilio) l. 192
Trold-Krab. n 348
Troll. o. 415
Trompe. m 407
Tsebub. m. 452
Tsjenke laut. r. 149
Tsjoeppi. p. 283
Tuber. (Trochus) q. 353
TUBIPORÆ. r. 88
Tubipora. q. 565
Tubipora Arenoſa. q. 621
TUBULARIÆ. r. 484
Tubularia. r. 90
Arenoſa Anglica. q 621
filograna. q. 565
Tubuli Marini q. 549
Vermiculares. q. 558
Tucurubi. k. 183
Tulipa. (Conus) q. 79, 80
Tulipa. (Murex) q. 324
Tumble-Turd. i. 178
Tunga. n. 107
Turbinella. (Voluta) q. 173
TURBINES. q. 358
Turbo Auritus. q. 252
Turricula. q. 158, 160
Turris Babylonica. q. 309
Tusſock-Moth. l. 588
Tuten. q. 43
Tuyaux de Mer. q. 549
Twitch-Ballock. k. 106
Twostiert. k. 106
Tyger-Moth. l. 561, 616
Typhæus. (Scarabæus) i. 154
Tzirgnab. m. 250

U.

Uca una. n. 330
Udang Laut. n. 425
Ulen huaa. o. 496
Ulysſes. Pap. l. 201
Umbella. p. 326
Umbilicata. q. 344
Umbilicus varius. q. 346
Undatum. (Buccinum) q. 228
Undoſum. (Buccinum) q. 225
Unedo. (Cardium) p. 233
Unguis odoratus. q. 265, 288
Uniones. p. 387, 392
Unique. q. 318, 435
Univalvia, Univalves. p. 63
Urania. (Papilio) l. 231
Urocerus. m. 174
Urſa, Cancer. n. 427
Urtica. o. 272
Urtica ſoluta. o. 402
Urticæ. (Papilio) l. 321
Urticæ Marinæ. o. 415
Urticata. (Phalæna) l. 689
Uruca. l. 8
Uſtilago. f. 201
Uva. (Turb.) q. 395

V.

Vache a Dieu. i. 360
Vachettes Aquatiques. n. 450
Vagvague. n. 37
Valvata Alpina. q. 493
Valvata Granulata. q. 499
Valvatæ. (Cochleæ) q. 479, 480

Ve

Vegetable Fly. k. 152
Velella. (Medusa) o. 426
Vellicula. k. 105
Velours vert. i. 429
Velum Marinum. o. 425
Vena Medinensis. o. 24
VENERES. p. 253
Ventilabrum. r. 352
Ver a queue de Rat. m. 484
Ver-Lion. m. 481
Ver luisant. i. 593
Ver mangeur de Pucerons. m. 494
Ver Solitaire. f. 158
Veretellum. o. 306
Vermes Cucurbitini. f. 152
Mollusca. o. 132
Testacea. p. 38
Vermiculi Marini. q. 558
Vermileo. m. 480
Vermis, Verme, Ver. o. 3
Aureus. o. 217
Majalis. k. 69
Vermisseaux de Mer. q. 558
Vers a Soye. l. 529
Cucurbitins. f. 152
de Terre. o. 47
Polypes. m. 421, 434
Verrucosæ. (Casſides) q. 174
Vertagus. (Murex) q. 334
Vesicaria Marina. p. 13
VESPÆ. m. 249
Vespa vulgaris. m. 273
Vespertilio. (Voluta) q. 168
Vespertilje. q. 168
Vespillo. i. 319
Vestianella. (Tinea) l. 723
Vetula. (Concha) p. 255
Veuve. q. 382
Vibex. (Buccinum) q. 206
Viehbrehme. m. 521
Vieille ridée. p. 255
Vielfusz. n. 523
Vignot. q. 362
Vinulæ. m. 572
Vipper-Wespen. m. 180
Virgati Turbines. q. 391
Virginea. (Nerita) q. 492
Virgineum. (Bulla.) q. 134
Virgo. (Conus) q. 50
Virgo. (Voluta) q. 156
Vis, five *Strombi.* q. 236
Vis. q. 398
Vitellus. (Nerita) q. 482
Vitulus Aquaticus. o. 22
Vivipara. (Helix) q. 437
Vojet. q. 295
Volucella. m 600
VOLUTÆ. q. 136
Volutæ. q. 43
Voluta Arenata. q. 69
cinerea. q. 64
Filis cincta. q. 67
filosa. q. 52
maculosa. q. 74
Musicalis. q. 48
Pennata. q. 76
Tigerina. q. 75
Volute. q. 136
Volva. (Bulla) q. 121
VOLVOCES. f. 177
VORTICELLÆ. f. 2
Vovan. p. 317
Vrillettes. i. 281, 292
Vulcain. (Papillon) l. 326

W.

Wagglus. k. 325
Wall-Lowse. k. 325
Wanderende Blad. k. 146
Wandschmied. i. 294, n. 45
Wasp. m. 250
Wasser-Hure. m. 6
Wasser-Jungfer. m. 6
Wasserkalb. o. 22

Wasser - Tocken. m. 6
Wasserwantze. k. 300
Wasserwanze, Wasser-laus. n. 485
Water - Nymphen. m. 6
Waterspinners. k. 374
Watten - Bagge. k. 35
Weicher Holtzbok. i. 576
Whame. m. 395
Whelke. q. 228
Willow - Butterfly. l. 317
Worme, Wurm. o. 3
Wormils. m. 404
Worms of the Earth. o. 47
Wrongheirs. n. 358
Wurm - Lowen. m. 481

X.

Xanthus. (Papilio) l. 278

Xi-

INDEX SYSTEMATICUS
SIVE
COMPENDIARIA SYNOPSIS
REGNI ANIMALIS,
Secundum ultimam sive Duodecimam Editionem
SYSTEMATIS NATURÆ
LINNÆANI.

Comparando differentia patebit in dispositione Ordinum, Generum, et augmentatio numeri Specierum, quarum, quæ in hoc Opere descriptæ, hic Paginis suis excitantur.

REG-

Xibia. o. 368
Xiphosura. n. 459
Xylophthoroi. m. 62
Y.
Yellow - Tail Moth. l. 576
Yet. q. 184
Z.
Zamaruca. o. 142
Zapfen Raupen. l. 640
Zicsak-Phalæna. l. 589
Zigzag-Phalene. l. 571
Zino of *l'Incino di Mare.* o. 480
Zinzin. o. 480
ZOöPHYTA. r. 216
Zuker. m. 170
Zweyfalter. l. 117
Zygæna. m. 5

SYSTEMATISCHE BLADWYZER

OF

KORTE SCHETS

VAN HET

RYK DER DIEREN,

Volgens de laatste of Twaalfde Uitgaave

VAN HET

SAMENSTEL DER NATUUR.

Door vergelyking zal het onderscheid blyken van de Rangschikking in deeze en de Tiende Uitgaave, die tot de Twaalf eerste Stukken van dit Werk gebruikt is.

REGNI ANIMALIS.

ſex ſunt

CLASSES.

I.	*Mammalia.*	*Hist. Nat.* Tom. I. II. III.
II.	*Aves.*	Tom. IV. V.
III.	*Amphibia.*	Tom. VI.
IV.	*Pisces.*	Tom. VII. VIII.
V.	*Inſecta.*	Tom. IX. X. XI. XII. XIII.
VI.	*Vermes.*	Tom. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII

Vivarium Naturæ ſic alit ſextuplicis formæ Animalia.

MAMMALIA, *Piloſa*, *in* Terra, *gradiuntur*, *loquentia.*

AVES, *Plumoſæ*, *in* Aëre, *volitant*, *cantantes.*

AMPHIBIA, *Tunicata*, *in* Calore, *ſerpunt*, *ſibilantia.*

PISCES, *Squamati*, *in* Aqua, *natant*, *poppyzantes.*

INSECTA, *Cataphracta*, *in* Sicco, *exſiliunt*, *titinnantia.*

VERMES, *excoriata*, *in* Humido, *panduntur*, *obmutescentes.*

HET RYK DER DIEREN

heeft zes

AFDEELINGEN

I. Zoogende Dieren. .	*Nat. Hist.* I. II. III. St.
II. Vogelen. .	IV. V. St.
III. Tweeslagtige Dieren. .	VI. St.
IV. Visschen. .	VII. VIII. St.
V. Insekten.	IX. X. XI. XII. XIII. St.
VI. Wormen.	XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. St.

De Warande der Natuur bevat dus zesderley Dieren.

ZOOGENDE, *die* Haairig *zyn*; op de *Aarde*, loopen *en* spreeken.

VOGELEN, Gepluimd, in de *Lugt*, vliegen *en* zingen.

BEID. LEV. Gerokt, in de *Warmte*, kruipen *en* syffelen.

VISSCHEN, Geschubd, in 't *Water*, zwemmen *en* piepen.

INSEKTEN, Bekleed, in 't *Drooge*, springen *en* brommen.

WORMEN, Naakt, in 't *Natte*, rekken *en* stom zyn.

CLASSIS PRIMA.

MAMMALIA.

Hæc dividunter in ſeptem

ORDINES,

prout ſunt

Unguiculata, *Dent. primor.*	Nullis utrinque.	Ordo	2
	Incisor. 2. Laniar. o.	——	4
	Incisor. 4. Laniar. 1.	——	1
	Conic 6, 2, 10. Lan. 1.	——	3
Ungulata, *Dentibus primor.*	ſupra & infra.	——	6
	ſuperioribus nullis.	——	5
Mutica, *Dentibus* variis in diverſis.		——	7

Ex his appellantur

I. *Ordinis.*	PRIMATES.
II. *Ordinis.*	BRUTA.
III. *Ordinis.*	FERÆ.
IV. *Ordinis.*	GLIRES.
V. *Ordinis.*	PECORA.
VI. *Ordinis.*	BELLUÆ.
VII. *Ordinis.*	CETE.

Cha

EERSTE AFDEELING.

ZOOGENDE DIEREN.

Deeze worden verdeeld in zeven

RANGEN,

naar dat zy zyn

Genageld, met de Voortanden	*Geen in 't geheel*		Rang. 2
	Snytand. 2. Hoekt.	0.	—— 4
	Snytand. 4. Hoekt.	1.	—— 1
	Kegelv. 6,2,10 Hoekt.	1.	—— 3
Gehoefd, met de Voortanden	*boven en onder.*		—— 6
	boven geheel niet.		—— 5
Zonder Klaauwen, met verſchillende Tanden.			—— 7

Men noemt die van den

I. Rang. . PRIMAATEN.
II. Rang. . BEESTEN.
III. Rang. . ROOFDIEREN.
IV. Rang. . KNAAGDIEREN.
V. Rang. . WEID-VEE.
VI. Rang. . SCHRIKDIEREN.
VII. Rang. . WALVISSCHEN.

Be-

Characteres Compendiosi

GENERUM.

Ordo I. Primates.

Gen.

1. Homo, *Nosce te ipsum.*
2. Simia. *Dentes Laniarii, hinc remoti.*
3. Lemur. *Dentes primores, inferiores, 6.*
4. Vespertilio. *Manus palmato-volatiles.*

Ordo II. Bruta.

5. Elephas. *Dentes Laniarii & Molares, Nasus Proboscide elongatus.*
6. Trichechus. *Dentes Laniarii superiores. Molares ex Osse rugoso. Pedes compedes.*

7. Bradypus. *Dentes Molares primo longiore, absque Laniariis, primoribusve. Corpus pilosum.*

8. Myrmecophaga. *Dentes nulli. Corpus Pilosum.*
9. Manis. *Dentes nulli. Corpus Squamatum.*

10. Dasypus. *Molares absque Laniariis primoribusve. Corpus cataphractum.*

Ordo III.

Beknopte Kenmerken der

GESLAGTEN.

I. Rang. PRIMAATEN.

Gefl.

1. MENSCH. Ken U zelven.
2. AAP. Hoektanden, aan de eene zyde ver af.
3. SPOOKDIER. Van onderen 6 Voortanden.
4. VLEDERMUIS. De Voorvoeten met een Vlies gepalmd, om te vliegen.

II. Rang. BEESTEN.

5. OLYPHANT. Hoek-tanden en Kiezen. De Neus gewapend met een lange Snuit.
6. ZEE-KOE. Hoek-tanden van boven. Kiezen uit een rimpelig Been. De Pooten famengeboeid.
7. LUIJAARD. Kiezen waar van de voorfte langst. Geen Hoek- noch Voortanden. Het Lighaam Haairig.
8. MIEREN-EETER. Geen Tanden. Een Haairig Lighaam.
9. SCHUBDIER. Geen Tanden. Het Lyf met Schubben gedekt.
10. ARMADIL. Kiezen zonder Hoek- of Voortanden. Het Lyf geharnast.

III. Rang.

Ordo III. FERÆ.

11. PHOCA. *Dentes primores ſuperiores, 6: inferiores 4.*

12. CANIS. *Dentes primores 6, 6: ſuperiores intermedii lobati.*

13. FELIS. *Dentes primores 6, 6: inferiores æquales. Lingua aculeata.*

14. VIVERRA. *Dentes primores 6, 6: inferiores intermedii breviores.*

15. MUSTELA. *Dentes primores 6, 6: inferiores conferti; duobus alternis interioribus.*

16. URSUS. *Dentes primores 6, 6; ſuperiores excavati. Penis Oſſe flexuoſo.*

17. DIDELPHIS. *Dentes primores ſuperiores 10, inferiores 8.*

18. TALPA. *Dentes primores ſuperiores 6, inferiores 8.*

19. SOREX. *Dentes primores ſuperiores 2, inferiores 4.*

20. ERINACEUS. *Dentes primores ſuperiores 2, inferiores 2.*

Ordo IV. GLIRES.

21. HYSTRIX. *Corpus Spinis tectum.*

22. LEPUS. *Dentes primores ſuperiores duplicati.*

23. CASTOR. *Dentes primores, ſuperiores, angulo recto excavati.*

24. MUS. *Dentes primores ſuperiores ſubulati.*

25. SCIURUS. *Dentes primores ſuperiores cuneati, inferiores compreſſi.*

26. NOCTILIO. *Dentes primores inferiores bilobi. Manus palmato-volatiles.*

Ordo V.

III. Rang. ROOFDIEREN.

11. ROB. Van boven 6, van onderen 4 Voortanden.
12. HOND. Wederzyds 6 Voortanden, de bovenften in 't midden met Puntjes op zyde.
13. KAT. Wederzyds 6 Voortanden; de onderften egaal. De Tong als een Rasp.
14. FRET. Wederzyds 6 Voortanden; de onderften, die in 't midden ftaan, kortst.
15. WEZEL. Wederzyds 6 Voortanden; de onderften digt by een; twee beurtlings meer naar binnen.
16. BEER. Wederzyds 6 Voortanden; de bovenften uitgehold. In de Schaft een bogtig Been.
17. PHILANDER. Boven 10, onder 8 Voortanden.

18. MOL. Boven 6, onder 8 Voortanden.
19. SLAAPROT. Boven 2, onder 4 Voortanden.
20. EGEL. Twee Voortanden boven en onder in de Mond.

IV. Rang. KNAAGDIEREN.

21. STEKEL-VARKEN. 't Lyf met fcherpe Pennen bezet.
22. HAAS. De bovenfte Voortanden verdubbeld.
23. BEVER. De bovenfte Voortanden met een regten hoek uitgehold.
24. MUIS. De bovenfte Voortanden Elswyze fcherp.
25. INKHOORN. De bovenfte Voortanden Wigswyze; de onderften platagtig.
26. NAGTMERRIE. De onderfte Voortanden met twee Puntjes: de Voorpooten gepalmd om te vliegen.

V. Rang.

Ordo V. PECORA.

27. CAMELUS. *Ecornis. Dentes Laniarii plures.*

28. MOSCHUS. *Ecornis. Dentes Laniarii ſolitarii, ſuperioribus exſertis.*

29. CERVUS. *Cornua ſolida ramoſa decidua. Dentes Laniarii nulli.*

30. CAPRA. *Cornua tubuloſa erecta. Dentes Laniarii nulli.*

31. OVIS. *Cornua tubuloſa reclinata. Laniarii nulli.*

32. BOS. *Cornua tubuloſa porrecta. Laniarii nulli.*

Ordo VI. BELLUÆ.

33. EQUUS. *Dentes primores ſuperiores 6, inferiores 6.*

34. HIPPOPOTAMUS. *Dentes primores ſuperiores 6, inferiores 4.*

35. SUS. *Dentes primores ſuperiores 4, inferiores 6.*

36. RHINOCEROS. *Dentes primores ſuperiores 2, inferiores 2.*

Ordo VII. CETE.

37. MONODON. *Dentes in Maxillâ ſuperiore duo protenſi.*

38. BALÆNA. *Dentes in Maxillâ ſuperiore, Cornei.*

39. PHYSETER. *Dentes in Maxillâ tantum inferiore.*

40. DELPHINUS. *Dentes in Maxillâ utraque.*

In

V. Rang. WEID-VEE.

27. KEMEL. Ongehoornd: met verſcheide Hoektanden.
28. MOSKUS-DIER. Ongehoornd, met enkelde Hoektanden, de bovenſte uitſteekende.
29. HERT. Hoornen zonder holligheid, getakt, afvallende: Geen Hoektanden.
30. GEIT. Pypagtige opſtaande Hoornen. Geen Hoektanden.
31. SCHAAP. Omgekromde Pypagtige Hoornen. Geen Hoektanden.
32. STIER. Vooruitſteekende Pypagtige Hoornen: Geen Hoektanden.

VI. Rang. SCHRIKDIEREN.

33. PAARD. Boven en onder 6 Voortanden.
34. RIVIER-PAARD. Boven 6, onder 4 Voortanden.
35. ZWYN. Boven 4, onder 6 Voortanden.
36. RHINOCEROS. Boven en onder 2 Voortanden.

VII. Rang. WALVISSCHEN.

37. ZEE-EENHOORN. Twee uitſteekende Tanden in de Bovenkaak.
38. WALVISCH. Hoornagtige Tanden in de Bovenkaak.
39. KACHELOT. Tanden in de Onderkaak alleen.
40. DOLPHYN. Tanden boven en onder in de Mond.

In decima Editione LINNÆUS *octo Ordines statuerat Mammalium, atque diversam omnino dederat dispositionem Generum et Characterum; ut cuilibet ad pag.* 129. *Tom. I. hujus* Historiæ Naturalis *respicienti patebit.*

NOMINA SPECIERUM.

Genus I. HOMINES.

Part. I. Tom. I.

Spec. 1. Homo Sapiens. pag. 141

1 *Diurnus.* 2. *Troglodytes.*

Genus 2. SIMIÆ.

* Caudâ nulla.

Sp.	1.	Simia *Satyrus.*	Habitat in Ind. Or.	pag. 354
	2.	*Sylvanus.*	Afr. Ceylon.	pag. 356
	3.	*Inuus.*	Afrika.	pag. 356

** Caudâ abbreviatâ, dicti

PAPIONES.

Sp.	4.	Simia *Nemestrina.*	Sumatrâ.	
	5.	*Apedia.*	Indiis.	pag. 358
	6.	*Sphinx.*	Borneo.	pag. 357

*** Cau-

In de Tiende Uitgaave hadt LINNÆUS agt Rangen gesteld van Zoogende Dieren, en eene geheel andere schikking in de Geslagten en Kenmerken gemaakt, gelyk men dit in het Eerste Stuk van deeze *Natuurlyke Historie*, bladz. 129 en vervolgens kan zien.

NAAMEN DER SOORTEN.

1. Geslagt. MENSCHEN.

I. D. I. STUK.

1. *Soort.* Verstandige Mensch. *bl.* 141

1 Dagmensch. 2 Nagtmensch.

2. Geslagt. AAPEN.

* *Zonder Staart.*

1. *Soort.* Sater. *Uit Oostindiën.* *bl.* 354
2. Gewoone Aap. *bl.* 356
3. Langsnoet. *bl.* 356

** *Met een korte Staart, genaamd* BAVIAANEN.

4. *Soort.* Varkens-Staartje.
5. Aap zonder Voeten. *de Indiën* *bl.* 358
6. Gewoone Baviaan. *bl.* 357

*** Caudâ elongatâ,

Cercopitheci.

Sp. 7.	Simia *Maimon*.	Ceylon.	
8.	*Hamadryas*.	Afr.	Tom. I. pag. 363
9.	*Veter*.	Ceylon.	
10.	*Silenus*.	Ægypt.	pag. 358
11.	*Faunus*.	.	pag. 359
12.	*Beëlzebul*.	Brasil.	
13.	*Seniculus*.	Carthagenâ.	
14.	*Paniscus*.	Amer. merid.	pag. 359
15.	*Cynomolgus*.	Africâ.	pag. 367
16.	*Cynocephalus*.	———	
17.	*Diana*.	Guineâ.	pag. 360
18.	*Sabæa*.	Afr. Ægypt.	
19.	*Cephus*.	Guineâ.	pag. 362
20.	*trepida*.	Surinamo.	
21.	*Aygula*.	Indiâ.	pag. 363
22.	*Pithecia*.	Guajanâ.	
23.	*nictitans*.	Guineâ.	
24.	*Jacchus*.	Americâ.	pag. 364
25.	*Oedipus*.	———	pag. 364
26.	*Rosalia*.	Brasiliâ.	
27.	*Midas*.	Americâ.	pag. 366
28.	*fatuellus*.	.	
29.	*Apella*.	Americâ.	pag. 367
30.	*Capucina*.	Surinamo.	pag. 369
31.	*Sciurea*.	Indiâ.	pag. 369
32.	*Morta*.	Americâ.	pag. 368
33.	*Syrichta*.	Ins. Philipp.	pag. 369

Gen.

**** Met een lange Staart, genaamd*

MEERKATTEN.

7. *Soort.*	Maimon.	*van Ceylon.*	
8.	Hamadryas.	I. STUK.	*bl.* 363
9.	Smousje.		
10.	Baard-Aap.	.	*bl.* 358
11.	Leeuwen-Staart.	.	*bl.* 359
12.	Boſchduivel.	.	
13.	Grysaard.	.	
14.	Slinger-Staart.	*Zuid-Amerik.*	*bl.* 359
15.	Macaquo.	.	*bl.* 367
16.	Hondskop Aap.	.	
17.	Diana.	.	*bl.* 360
18.	Geelhairige.	.	
19.	Cephus.		*bl.* 362
20.	Huppelaar.	.	
21.	Kuif-Aap.	.	*bl.* 363
22.	Ruigſtaart.	.	
23.	Knikkebol.		
24.	Sagouin.	.	*bl.* 364
25.	Leeuw-Aapje.		*bl.* 364
26.	Roſalia.	.	
27.	Wyd-Oor.	.	*bl.* 366
28.	Hoorn-Aapje.	.	
29.	Omkyker.	.	*bl.* 367
30.	Fluiter.	.	*bl.* 369
31.	Inkhoorn-Aapje.		*bl.* 369
32.	Monkie.	.	*bl.* 368
33.	Ruigbekje.	*Philipp. Eilanden.*	*bl.* 369

Genus 3. LEMURES.

Sp. 1. Lemur *tardigradus*. Ceyl. TOM. I. pag. 398
2. *Mongoz*. Madagafcar.
3. *Macaco*. ——————
4. *Catta*. —————— pag. 399
5. *volans*. Afiâ. pag. 401

Genus 4. VESPERTILIONES.

Sp. 1. Vespert. *Vampyrus*. Ind. Or. pag. 407
2. *Spectrum*. Amer. merid. pag. 408
3. *Perfpicillatus*. Americâ. pag. 409
4. *Spasma*. Ind. Orient. pag. 409
5. *Auritus*. Europâ. pag. 410
6. *Murinus*. ——— pag. 411

Ordo II. BRUTA.

Genus 5. ELEPHANTES.

Sp. 1. Elephas *maximus*. Afiâ, Africâ. pag. 419

Genus 6. TRICHECHI.

Sp. 1. Trichechus *Rosmarus*. TOM. II. pag. 7
2. *Manatus*. TOM. I. pag. 462

Genus 7. BRADYPI.

Sp. 1. Bradypus *Tridactylus*. Amer. merid. pag. 480
2. *Didactylus*. Ceylon. pag. 484

3. Geslagt. SPOOKDIEREN.

1. *Soort.* Traaglooper van Ceylon. I. STUK. *bl.* 398
2. Kat van Madagaskar.
3. Macaco.
4. Inkhoorn-Kat. *bl.* 399
5. Vliegende Kat. *bl.* 401

4. Geslagt. VLEDERMUIZEN.

1. *Soort.* Vliegende Hond van Ternate. *bl.* 407
2. Vlieg. Hond van Nieuw. Spanje. *bl.* 408
3. Gebrilde Vledermuis. *bl.* 409
4. Vliegende Rot. *Uit Oostindie.* *bl.* 409
5. Geoorde Vledermuis. *bl.* 410
6. Gemeene Europische. *bl.* 411

II. Rang. BEESTEN.

5. Geslagt. OLYPHANTEN.

1. *Soort.* Olyphant. *bl.* 419

6. Geslagt. ZEE-KOEIJEN.

1. *Soort.* Walrus. *Noord-Oceaan* II. STUK. *bl.* 7
2. Lamantin. *Westindie.* I. STUK. *bl.* 462

7. Geslagt. LUIJAARDS.

1. *Soort.* Drievingerige. *Zuid-Amerika.* *bl.* 480
2. Tweevingerige. *bl.* 484

Genus 8. MYRMECOPHAGÆ.

Sp. 1. Myrmecoph. *didactyla.* Am. mer. T. I. pag. 487
2. *tridactyla.* Ind. Orient. pag. 488
3. *jubata.* Brasil. Cap. B. Sp.
4. *tetradactyla.* Am. merid. pag. 490

Genus 9. MANES.

Sp. 1. Manis *pentadactyla.* Indiâ Orient. pag. 493
2. *tetradactyla.* Amer. merid.

Genus 10. DASYPI.

Sp. 1. Dasypus *unicinctus.* Afr. TOM. II. pag. 279
2. *tricinctus.* Ind. Orient. pag. 280
3. *quadricinctus.* pag. 281
4. *sexcinctus.* Americ. mer. pag. 282
5. *septemcinctus.* Indiis. pag. 283
6. *novemcinctus.* Amer. mer. pag. 284

Ordo III. FERÆ.

Genus 11. PHOCÆ.

Sp. 1. Phoca *Ursina.* Ocean. Asiat. pag. 3
2. *Leonina.* Pol. Antarct. pag. 5
3. *Vitulina.* Ocean. Europ. pag. 14

Genus 12. CANES.

Sp. 1. Canis *Familiaris.* Europâ, Asiâ. pag. 35
2. *Lupus.* Europâ. pag. 69
3. *Hyæna.* Indiâ, Africâ. pag. 83

Sp. 4.

8. Gesl. MIEREN-EETERS.

1. *Soort.* Tweevingerige. *Z. Amer.* I. STUK. *bl.* 487
2. Drievingerige. *Oostindie.* *bl.* 488
3. Ruigstaart. *Brasil, de Kaap.*
4. Viervingerige. *Zuid-Amerika.* *bl.* 490

9. Geslagt. SCHUBDIEREN.

1. *Soort.* Vyfvingerig. *Oostindie.* *bl.* 493
2. Viervingerig. *Zuid-Amerika.*

10. Geslagt. ARMADILLEN.

1. *Soort.* Met één Gordel. II. ST. *bl.* 279
2. Met drie Gordels. *Oostindie.* *bl.* 280
3. Met vier Gordels. *bl.* 281
4. Met zes Gordels. *Zuid-Amerika.* *bl.* 282
5. Met zeven Gordels. *de Indiën.* *bl.* 283
6. Met negen Gordels. *Zuid-Amer.* *bl.* 284

III. Rang. ROOFDIEREN.

11. Geslagt. ROBBEN.

1. *Soort.* Zee-Beer. *Kust van Kamschatka.* *bl.* 3
2. Zee-Leeuw. *By de Zuidpool.* *bl.* 5
3. Zee-Hond. *De Noorder-Oceaan.* *bl.* 14

12. Gesl. HONDEN.

1. *Soort.* Huishond. *bl.* 35
2. Wolf. *bl.* 69
3. Hyæna. *bl.* 83

Sp. 4. Canis *Vulpes*. Eur. As. Afr. TOM. II. pag. 85
5. *Alopex*. Europâ, Asiâ. pag. 92
6. *Lagopus*. Lappon. Siberia. pag. 93
7. *Aureus*. Ind. Orient. pag. 93
8. *Mexicanus*. Mexico.
9. *Thous*. Surinamo.

Genus 13. FELES.

Sp. 1. Felis *Leo*. Africâ. pag. 96
2. *Tigris*. Asiâ. pag. 108
3. *Pardus*. Indiis. pag. 117
4. *Onca*. Amer. Merid. pag. 121
5. *Pardalis*. Americâ. pag. 124
6. *Catus*. Europâ. pag. 126
7. *Lynx*. Europâ & Canadâ. pag. 141

Genus 14. VIVERRÆ.

Sp. 1. Viverra *Ichneumon*. Ægypto. pag. 148
2. *Nasua*. } Americâ. pag. 154
3. *Narica*. }
4. *Putorius*. Amer. Septentr. pag. 156
5. *Zibetha*. Ind. Chin. Mex. pag. 159
6. *Genetta*. Oriente, Hisp. pag. 165

Genus 15. MUSTELÆ.

Sp. 1. Mustela *Lutris*. Asiâ & Am. Sept. pag. 168
2. *Lutra*. Europâ. pag. 179
3. *Lutreola*. Finlandia.
4. *Barbara*. Brasiliâ. pag. 193
5. *Gulo*. Lapp. Russ. Siberia. pag. 189
6. *Martes*. Europâ. pag. 193

Sp. 7.

4. *Soort.* Vos. II. St. *bl.* 85
5. Veldvos. *bl.* 92
6. Ruigpoot-Vos. *bl.* 93
7. Jakhals. *Oostindie.* *bl.* 93
8. Tyger-Hond.
9. Bosch-Hond.

13. Geslagt. KATTEN.

1. *Soort.* Leeuw. *bl.* 96
2. Tyger. *bl.* 108
3. Luipaard. *De Indiën.* *bl.* 117
4. Panther. *Zuid-Amerika.* *bl.* 121
5. Kat-Pardel. *bl.* 124
6. Gewoone Kater. *bl.* 126
7. Los. *bl.* 141

14. Geslagt. FRETTEN.

1. *Soort.* Rot van Pharao. *bl.* 148
2. } Kwasje. *bl.* 154
3. }
4. Stinkdier. *Noord-Amerika.* *bl.* 156
5. Sivet-Kat. *bl.* 159
6. Genette. *Oostersche Landen, Spanje.* *bl.* 165

15. Geslagt. WEZELEN.

1. *Soort.* Indische Otter. *bl.* 168
2. Europische. *bl.* 179
3. Noordsch Ottertje.
4. Zwarte Wezel. *bl.* 193
5. Veelvraat. *Lapl. Rusl. Siberie.* *bl.* 189
6. Marter. *bl.* 193

7. *Soort.*

Sp. 7. Muſtela *Putorius.* Europâ. Tom. II. pag. 200
8. *Furo.* Africâ. pag. 203
9. *Zibellina.* Aſiâ ſeptentr. pag. 204
10. *Erminea.* Europâ, Aſiâ. pag. 206
11. *Nivalis.* Westrobothniâ.

Genus 16. Ursi.

Sp. 1. Urſus *Arctos.* Europâ boreali. pag. 213
2. *Meles.* Europâ. pag. 228
3. *Lotor.* Americâ. pag. 237
4. *luscus.* Sin. Hudſonis. pag. 227

Genus 17. Didelphes.

Sp. 1. Didelphis *Marſupialis.* Americâ. pag. 317
2. *Philander.* —— pag. 321
3. *Opossum* —— pag. 322
4. *Murina.* —— & Aſiâ. pag. 324
5. *Dorſigera.* —— pag. 325

Genus 18. Talpæ.

Sp. 1. Talpa *Europæa.* Europâ. pag. 300
2. *Aſiatica.* Siberiâ. pag. 311

Genus 19. Sorices.

Sp. 1. Sorex *cristatus.* Penſylvaniâ. pag. 315
2. *minutus.* Siberiâ.
3. *aquaticus.* Amer. ſeptentr. pag. 315
4. *Murinus.* Javâ.
5. *Araneus.* Europâ. pag. 312

7. *Soort.* Bontsem. II. St. *bl.* 200
8. Gewoone Fret. *bl.* 203
9. Sabeldier. *Noordel. d. v. Asie.* *bl.* 204
10. Hermelyn. *bl.* 206
11. Wit Wezeltje.

16. Geslagt. BEEREN.

1. *Soort.* Noordsche Beer. *bl.* 213
2. Das. *bl.* 228
3. Coati-Monde. *bl.* 237
4. Wolfbeer. *De Hudsons-Baay.* *bl.* 227

17. Geslagt. PHILANDERS.

1. *Soort.* Buidelrot. *bl.* 317
2. Philander. *bl.* 321
3. Opossum. *bl* 322
4. Boschrot. *bl.* 324
5. Rugdraager. *bl.* 325

18. Geslagt. MOLLEN.

1. *Soort.* Europische Mol. *bl.* 300
2. Siberische. *bl.* 311

19 Geslagt. SPITSMUIZEN.

1. *Soort.* Gekuifde Spitsmuis. *bl.* 315
2. Kleine.
3. Water-Spitsmuis. *Noord-Amer.* *bl.* 315
4. Javaansche.
5. Gemeene Spitsmuis. *bl.* 312

20. Gesl.

Genus 20. ERINACEI.

Sp. 1. Erinaceus *Europæus*. Eur. TOM. II. pag. 289
2. *Inauris*. Americâ. pag. 297
3. *Malaccensis*. Asia. pag. 367

Ordo IV. GLIRES.

Genus 21. HYSTRICES.

Sp. 1. Hystrix *cristata*. Asiâ, Africâ. pag. 354
2. *prehensilis*. —— Am. mer. pag. 359
3. *dorsata*. Canadâ. pag. 360
4. *macroura*. Ind. Orient. pag. 365

Genus. 22. LEPORES.

Sp. 1. Lepus *timidus*. Europâ. pag. 371
2. *Cuniculus*. —— pag. 391
3. *Capensis*. Cap. Bon. Spei. pag. 407
4. *Brasiliensis*. Amer. merid. pag. 407

Genus 23. CASTORES.

Sp. 1. Castor *Fiber*. Europâ, Asiâ, Amer. pag. 410
2. *Moschatus*. Russiâ. pag. 435
3. *Zibethicus*. Canadâ.

Genus 24. MURES.

Sp. 1. Mus *Porcellus*. Brasiliâ. pag. 439

20. Geslagt. EGELS.

1. *Soort.* Europische Egel. *bl.* 289
2. Onge • oorde. *bl.* 297
3. Malaksch Egelvarken. *bl.* 367

IV. Rang. KNAAGDIEREN.

21. Geslagt. STEKEL-VARKENS.

1. *Soort.* Gekuifd Stekel-Varken. *bl.* 354
2. Slinger-Staartig. *bl.* 359
3. Scherp gerugd. *bl.* 360
4. langstaartig. *Oostindie.* *bl.* 365

22. Geslagt. HAAZEN.

1. *Soort.* Gewoone Haas. *bl.* 371
2. Konyn. *bl.* 391
3. Kaapsche. *bl.* 407
4. Rot-Konyn. *Zuid-Amerika.* *bl.* 407

23. Geslagt. BEVERS.

1. *Soort.* Gewoone Bever. *bl.* 410
2. Muskus-Rot. *bl.* 435
3. Sivet-Rot.

24. Geslagt. MUIZEN.

1. *Soort.* Guineesch Biggetje. *bl.* 439

2. *Soort.*

Sp. 2. Mus *Aguti.* Brasil. Surin. Guajana.
3. *Leporinus.* Java, Sumatrâ. T. II. pag. 446
4. *Citellus.* Austr. Bohem. Polonia.
5. *Lemmus.* Lapponiâ. pag. 446
6. *Paca.* Brasil. Guajanâ.
7. *Marmota.* Alp. Helvet. Trid. pag. 455
8. *Monax.* Amer. Septentr. pag. 463
9. *Cricetus.* Germaniâ. pag. 464
10. *Terrestris.* Europâ. pag. 469
11. *Amphibius.* Europâ, Africâ. pag. 470
12. *Rattus.* Europæ domibus. pag. 471
13. *Musculus.* —— —— pag. 478
14. *Avellanarius.* Europæ Sylvis. pag. 485
15. *Quercinus.* Europ. Austral.
16. *Gregarius.* Germania, Sueciâ.
17. *Sylvaticus.* Europâ. pag. 486
18. *Striatus.* Indiâ. pag. 487
19. *Longipes.* Zonâ torridâ. pag. 488
20. *Jaculus.* Arab. Calmar. Ægypt. pag. 488
21. *Volans.* Virginiâ, Mexico. pag. 491
22. *Barbarus.* Barbariâ.

Genus 25. SCIURI.

Sp. 1. Sciurus *vulgaris.* Europâ. pag. 494
2. *niger.* Amer. meridion. pag. 497
3. *cinereus.* Amer. boreali. pag. 498
4. *flavus.* Amer. Carthag. pag. 499
5. *Palmarum.* Am. Asiâ, Africâ.
6. *Getulus.* Africâ. pag. 500
7. *Striatus.* Amer. bor. Sib. pag. 501
8. *Glis.* Europâ Australi.

2. *Soort.* Aguti II. St.
3. Javaanſche. *bl.* 446
4. Sizel.
5. Lemming. *bl.* 446
6. Paca.
7. Marmeldier. *bl.* 455
8. Amerikaanſche Marmot. *bl.* 463
9. Hamſter. *bl.* 464
10. Veldmuis. *bl.* 469
11. Water-Rot. *bl.* 470
12. Huis-Rot *bl.* 471
13. Huis-Muis. *bl.* 478
14. Hazelmuis. *bl.* 485
15. Eikelmuis.
16. Troep-Muis.
17. Boſchmuis. *bl.* 486
18. Geſtreepte Muis. *bl.* 487
19. Langbeenige. *bl.* 488
20. Springer. *bl.* 488
21. Vliegende Muis. *bl.* 491
22 Barbaryſche Muis.

25. Geſlagt. INKHOORENS.

1. *Soort.* Gemeene Inkhoorn. *bl.* 494
2. Zwarte. *bl.* 497
3. Aſchgraauwe. *bl.* 498
4. Geele. *bl.* 499
5. Palmiſte.
6. Barbaryſche. *bl.* 500
7. Geſtreepte. *bl.* 501
8. Rot-Inkhoorn.

Sp. 9. Sciurus *Æstuans*. Surinamo. TOM. II.
10. *volans*. Eur. Asiâ, Americâ. pag. 503
11. *Sagitta*. Javâ.

Genus 26. NOCTILIO.

Sp. 1. Noctilio *Americanus*. Americâ. TOM. I pag. 410

Ordo V. PECORA.

Genus 27. CAMELI.

Sp. 1. Camelus *Dromedarius*. Afr. TOM. III. pag. 11
2. *Bactrianus*. Africâ. pag. 22
3. *Glama*. Amer. merid. pag. 26
4. *Pacos*. ——— pag. 28

Genus 28. MOSCHI.

Sp. 1. Moschus *Moschiferus*. Tartariâ, Chinâ. pag. 29
2. *Grimmia*. Africâ. pag. 215
3. *Pygmæus*. Asiâ, Guineâ. pag. 194

Genus 29. CERVI.

Sp. 1. Cervus *Camelopardalis*. Æthiopiâ. pag. 36
2. *Alces*. Eur. Amer. Asiâ. pag. 40
3. *Elaphus*. Europâ, Asiâ. pag. 59
4. *Tarandus*. Eur. As. Amer. bor. pag. 96
5. *Dama*. Europâ. pag. 126
6. *Capreolus*. Europâ, Asiâ. pag. 141
7. *Guineënsis*. Guineâ. pag. 153

Ge-

9. *Soort*. Surinaamſche. II. Stuk.
10. Vliegende Rusſiſche. *bl.* 503
11. Javaanſche.

26. Geſlagt. Nagtmerrie.

1. *Soort*. Amerikaanſche. I. Stuk. *bl.* 410

V. Rang. Weid-Vee.

27. Geſlagt. Kemels.

1. *Soort*. Gewoone Kemel. III. Stuk. *bl.* 11
2. Dromedaris. *bl.* 22
3. Peruviaanſche Kemel. *bl.* 26
4. Schaap van Chili. *bl.* 28

28. Geſlagt. Muskus-Dieren.

1. *Soort*. Muskus-Bok. *bl.* 29
2. Juffer-Bokje. *bl.* 215
3. Guineeſch Geitje. *bl.* 194

29. Geſlagt. Herten.

1. *Soort*. Kemel-Pardel. *bl.* 36
2. Eland. *bl.* 40
3. Gewoon Hert. *bl.* 59
4. Rendier. *bl.* 96
5. Damhert. *bl.* 126
6. Rhee. *bl.* 141
7. Guineeſch Rheetje. *bl.* 153

Genus 30. CAPRÆ.

Sp. 1. Capra *Hircus*. Oriente. pag. 156
2. *Ibex*. Wallesiâ, Cretâ. pag. 176
3. *Mambrica* Indiâ. pag. 216
4. *Rupicapra*. Helvet. Alp. pag. 180
5. *depressa*. Americâ. pag. 193
6. *reversa*. ——— pag. 194
7. *Gazella*. Indiâ. pag. 197
8. *Cervicapra*. —— pag. 206
9. *Bezoartica*. Persiâ.
10. *Dorcas*. Africâ, Mexico. pag. 213
11. *Tatarica*. Tartaria, Asiâ.
12. *Ammon*. Siberiâ. pag. 217

Genus 31. OVES.

Sp. 1. Ovis *Ariës*. Africâ, Europâ. pag. 221
2. *Guineënsis*. Guineâ. pag. 266
3. *Strepsiceros*. Afr. Cap B. Spei. pag. 267

Genus 32. BOVES.

Sp. 1. Bos *Taurus*. Polon. Europâ. pag. 270
2. *Bonasus*. Africâ, Asiâ. pag. 322
3. *Bison*. Mexico, Floridâ. pag. 324
4. *grunniens*. Asiâ boreali.
5. *Bubalis*. Asiâ, Italiâ. pag. 327
6. *Indicus*. Chinâ, Indiâ. pag. 329

Ordo VI.

30. Geſlagt. GEITEN.

1. *Soort.* Gewoone Bok. *bl.* 156
2. Steenbok. *Walliſer-Land.* *bl.* 176
3. Syriſche Bok. *bl.* 216
4. Gems. *Switzerſche Alpen.* *bl.* 180
5. Amerikaanſch Geitje. *bl.* 193
6. Gemsje. *bl.* 194
7. Gazelle. *bl.* 197
8. Hertebok. *bl.* 206
9. Bezoar-Bok.
10. Algazel. *bl.* 213
11. Tartariſche Gems.
12. Siberiſche Ram. *bl.* 217

31. Geſlagt. SCHAAPEN.

1. *Soort.* Gewoone Ram. *bl.* 221
2. Guineeſche. *bl.* 266
3. Koedoe van de Kaap. *bl.* 267

32. Geſlagt. STIEREN.

1. *Soort.* Gewoone Koe. *bl.* 279
2. Bonaſus. *bl.* 322
3. Biſon. *bl.* 324
4. Knorrende Koe.
5. Buffel. *bl.* 327
6. Indiaanſche. *bl.* 329

Ordo VI. BELLUÆ.

Genus 33. EQUI.

Sp. 1. Equus *Caballus.* Eur. & Orient. pag. 333
2. *Asinus.* Oriente. pag. 385
3. *Zebra.* Indiâ, Africâ. pag. 400

Genus 34. HIPPOPOTAMUS.

Sp. 1. Hippopotamus *amphibius.* Asiâ & Africa. pag. 405

Genus 35. SUES.

Sp. 1. Sus *Scropha.* Eur. &c. TOM. II. pag. 250
2. *Porcus.* Africâ, Guineâ. pag. 269
3. *Tajacu.* Americâ. pag. 270
4. *Hydrochæris.* Surin. TOM. III. pag. 422
5. *Babyroussa.* Borneo. TOM. II. pag. 274

Genus 36. RHINOCEROS.

Sp. 1. Rhinoceros *unicornis.* Africâ, Indiâ. pag. 329
bicornis. —— —— pag. 346

Ordo VII. CETE.

Genus 37. MONODON.

Sp. 1. Monodon *monoceros.* Oc. Sept. TOM. III. pag 425

Genus. 38

VI. Rang. SCHRIKDIEREN.

33. Geſlagt. PAARDEN.

1. *Soort.* Hengst. . *bl.* 333
2. Ezel. . *bl.* 385
3. Kaapſche Ezel. *bl.* 400

34. Geſlagt. RIVIER-PAARD.

1. *Soort.* Water en Land-Paerd. *bl.* 405

35. Geſlagt. ZWYNEN.

1. *Soort.* Europiſch Varken. II. STUK. *bl.* 250
2. Guineeſch. . *bl.* 269
3. Navel-Varken. . *bl.* 270
4. Water-Zwyn. III. STUK. *bl.* 422
5. Hoorn-Varken. II. STUK. *bl.* 274

36. Geſlagt. RHINOCEROS.

1. *Soort.* Eenhoornige . *bl.* 329
Tweehoornige. . *bl.* 346

VII. Raug. WALVISSCHEN.

37. Geſlagt. EENHOORN-VISCH.

1. *Soort.* Tweetandige Eenhoorn. III. STUK. *bl.* 425

Gen. 38. BALÆNÆ.

Sp. 1.	Balæna *Myſticetus.*	Oc. Groenl.	pag. 442
2.	*Phyſalus.*	Oc. Septentrion.	pag. 477
3.	*Böops.*	——— — ———	pag. 485
4.	*Musculus.*	Mari Scotico.	pag. 487

Gen. 39. PHYSETERES.

Sp. 1.	Phyſeter *Catodon.*	Oc. Septentr.	pag. 503
2.	*macrocephalus.*	———	pag. 505
3.	*microps.*	———	pag. 530
4.	*Turſio.*	———	pag. 536

Gen. 40. DELPHINI.

Sp. 1.	Delphinns *Phocæna.*	Oc. Europ.	pag. 540
2.	*Delphis.*	——— ———	pag. 543
3.	*Orca.*	——— ———	pag. 547

CLASSIS SECUNDA.

AVES

Hæ dividunter in ſex

ORDINES,

Quorum Characteres vid. TOM. IV. p. 80, &c.

Ex his appellantur

I. *Ordinis.* ACCIPITRES

II. *Or-*

38. Geslagt. WALVISSCHEN.

1. *Soort.* Walvisch met Baarden. *bl.* 442
2. Vinvisch. *bl.* 477
3. Ossen-Oog. . *bl.* 485
4. Breedsmoel. . *bl.* 487

39. Geslagt. KAZILOTTEN.

1. *Soort.* Kleine Kazilot. . *bl.* 503
2. Potvisch. . *bl.* 505
3. Klein-Oog. *bl.* 530
4 Mastvisch. . *bl.* 536

40. Geslagt. DOLPHYNEN.

1. *Soort.* Bruinvisch. *bl.* 540
2. Dolphyn. *bl.* 543
3. Botskop. *bl.* 547

TWEEDE AFDEELING.

VOGELEN.

Zy worden verdeeld in zes

RANGEN,

Wier Kenmerken te vinden zyn, IV. ST. bl. 80, enz.

Men noemt die van den

I. Rang. . ROOFVOGELS.

II. *Ordinis.* . Picæ.
III. *Ordinis.* . Anseres.
IV. *Ordinis.* . Grallæ.
V. *Ordinis.* . Gallinæ.
VI. *Ordinis.* . Passeres.

Charactes compendiosi

Generum.

Ordo I. Accipitres.

Gen.

41. Vultur. *Rostrum aduncum: Caput denudatum.*

42. Falco. *Rostrum aduncum, basi Cerâ tectum.*

43. Strix. *Rostrum aduncum, Capistro reverso.*

44. Lanius. *Rostrum rectiusculum emarginatum.*

Ordo II. Picæ.

* Pedibus ambulatoriis.

Gen.

66. Trochilus. *Rostrum incurvatum, filiforme, apice tubuloso.*

65. Certhia. *Rostrum incurvatum acuminatum.*

64. Upu-

II. Rang. . Aaksters.
III. Rang. . Zwemvogels.
IV. Rang. . Steltloopers.
V. Rang. . Hoenders.
VI. Rang. . Mosschen.

Beknopte Kenmerken der

Geslagten.

I. Rang. Roofvogels.

Gesl.

41. Gier. De Bek omgekromd; de Kop ontbloot van Vederen.
42. Valk. De Bek omgekromd, en aan zyn Grondstuk met Wasch.
43. Uil. De Bek gekromd, met een omgekeerden Muilband.
44. Klauwier. De Bek byna regt en uitgerand.

II. Rang. Aaksters.

* *Met wandelpooten.*

Gesl.

66. Bloemzuiger. De Bek krom, Draadswys dun, aan 't end Pypagtig.
65. Boomkruiper. De Bek krom, met een spitse Punt.

64. Hop-

64. UPUPA. *Rostrum incurvatum obtusiusculum.*
48. BUPHAGA *Rostrum rectum, quadrangulare.*
60. SITTA. *Rostrum rectum, apice cuneato.*

52. ORIOLUS. *Rostrum rectum, Conicum, acutissimum.*

51. CORACIAS. *Rostrum Cultratum, apice incurvo.*

53. GRACULA. *Rostrum Cultratum, æquale, Basi calvâ.*
50. CORVUS. *Rostrum Cultratum, Capistro reverso.*
54. PARADISÆA. *Rostrum subcultratum, Capistro holosericeo.*

** Pedibus scansoriis.

46. RAMPHASTOS. *Rostrum Serratum; Lingua pennacea.*
55. TROGON. *Rostrum Serratum, Apice aduncum.*

45. PSITTACUS. *Rostrum Cerâ obductum; Lingua Carnosa.*
49. CROTOPHAGA. *Rostrum rugosum, margine angulatum.*
59. PICUS. *Rostrum angulatum: Lingua Lumbriciformis.*
58. YUNX. *Rostrum læve: Lingua Lumbriciformis.*

57. CUCULUS. *Rostrum læve: Nares marginatæ.*

64. HOPPE. De Bek krom en ſtompagtig.

48. OSSENPIKKER. De Bek regt en vierhoekig.

60. BLAAUWSPECHT. De Bek regt en aan de Punt als een Wigge.

52. GEELVOGEL. De Bek regt, Kegelvormig en zeer ſpits.

51. SCHARLAAR. De Bek Meswyze, aan de Punt krom.

53. KAAUWTJE. De Bek Meswyze, egaal, aan 't Grondſtuk ongedekt.

50. RAAF. De Bek Meswyze, met een omgekeerden Muilband.

54. PARADYSVOGEL. De Bek byna Meswyze, met een Fluweelen Muilband.

** *Met klimpooten.*

46. TOUKAN. De Bek Zaagswyze: de Tong Vederagtig.

55. TROGON. De Bek Zaagswyze aan de Punt omgekromd.

45. PAPPEGAAY. De Bek met Waſch gedekt; de Tong Vleezig.

49. TEK-EETER. De Bek gerimpeld en hoekig aan den Rand.

59. SPECHT. De Bek hoekig; de Tong Wormswyze.

58. DRAAYHALS. De Bek effen; de Tong Worswyze.

57. KOEKKOEK. De Bek effen: de Neusgaten gerand.

56. Bucco. *Rostrum læve, emarginatum, aduncum.*

*** Pedibus gresſoriis.

47. Buceros. *Rostrum ſerratum, Fronte Osſeâ.*

62. Alcedo. *Rostrum trigonum rectum.*
63. Merops. *Rostrum incurvatum compresſiusculum.*

61. Todus. *Rostrum lineare, depresſum, rectum.*

Ordo III. Anseres.

* Rostro denticulato.

67. Anas. *Rostrum unguiculatum, Denticulis Membranaceis.*
68. Mergus. *Rostrum unguiculatum, Denticulis Subulatis.*
74. Phaëton. *Rostrum Cultratum.*
73. Plotus. *Rostrum Subulatum.*

** Rostro edentulo.

78. Rhyncops. *Rostrum Mandibulâ ſuperiore breviore.*
71. Diomedea. *Rostrum Mandibulâ inferiore truncatâ.*
69. Alca. *Rostrum Rugis lateralibus transverſis.*

70. Procellaria. *Rostrum Naribus ſuper-incumbentibus, ſubcylindricis.*

72.

56. BLAASKAAK. De Bek effen, uitgerand en krom.

*** *Met looppooten.*

47. RHINOCEROS-VOGEL. De Bek Zaagswyze getand, met een Beenige Bult van boven.
62. YSVOGEL. De Bek driehoekig, regt.
63. BYEN-EETER. De Bek omgekromd en een weinig op zyde ſamengedrukt.
61. TODOS. De Bek liniaal, plat van boven en regt.

III. Rang. ZWEMVOGELS.

* *Met den Bek getand.*

67. EENDVOGEL. De Bek genageld, met Vliezige Tandjes,
68. ZAAGBEK. De Bek genageld, met Elswyze Tandjes.
74. KEERKRINGVOGEL. De Bek Meswyze.
73. PYLBEK. De Bek Elsvormig.

** *Met den Bek Tandeloos.*

78. VERKEERD-SNAVEL. De Bek met de Bovenkaak korter.
71. DIOMEDES-VOGEL. De Bek met de Onderkaak geknot.
69. PAPPEGAAY-DUIKER. De Bek met dwarſe Rimpels op zyde.
70. ONWEERSVOGEL. De Bek met daar op leggende Neusgaten, die eenigermaate Rolrond zyn.

72.

72. Pelecanus. *Rostrum cinctum Facie nudâ.*
76. Larus. *Rostrum ſub apice ſubtus gibbum.*

77. Sterna. *Rostrum Subulatum, Apice compreſſo.*
75. Colymbus. *Rostrum Subulatum, lateribus compreſſiusculum.*

Ordo IV. Grallæ.

* Pedibus tetradactylis.

79. Phænicopterus. *Rostrum infractum denticulatum, Pedes palmati.*
80. Platalea. *Rostrum depreſſum Spatulatum.*

81. Palamedea. *Rostrum Apice uncinatum acutum.*
82. Mycteria. *Rostrum Mandibulâ inferiore craſſiore ſubadscendente.*
85. Tantalus. *Rostrum arcuatum, Sacco Gulari.*

84. Ardea. *Rostrum rectum, acutiusculum.*
89. Recurvirostra. *Rostrum Subulato-attenuatum, depreſſum, recurvum.*
86. Scolopax. *Rostrum rectum, teretiusculum, obtuſiusculum.*
87. Tringa. *Rostrum teretiusculum obtuſum. Pollex vix inſiſtens.*
91. Fulica. *Rostri baſis Fronte calvâ.*

72. KROPGANS. De Bek omringd met een kaale Huid.
76. MEEUW. De Bek aan de Tip van onderen bultig.
77. STERN. De Bek Elsvormig, aan de Punt op zyde plat.
75. DUIKER. De Bek Elsvormig, aan de zyden platagtig.

IV. Rang. STELTLOOPERS.

* *Met Viervingerige Pooten.*

79. FLAMMINGO. De Bek als geknakt, met Tanden, en de Voeten gepalmd.
80. LEPELAAR. De Bek plat, van figuur als een Spatel.
81. SCHREEUWER. De Bek aan de Punt Haakswyze en ſcherp.
82. SCURVOGEL. De Bek met de Onderkaak dikker en eenigermaate opgewipt.
85. NIMMERZAT. De Bek Boogswyze krom, met een Zak aan de Keel.
84. REIGER. De Bek regt en ſcherpagtig.
89. KLUIT. De Bek Elsvormig verdunnende, plat en opwaards omgekromd.
86. SNEP. De Bek regt, rondagtig en wat ſtomp aan 't End.
87. STRANDLOOPER. De Bek rondagtig en ſtomp. De Duim naauwlyks op den Grond rustende.
91. WATERHOEN. Het agterſte van den Bek naar boven kaal.

92. PARRA. *Rostri basis Fronte Carunculis mobilibus.*

93. RALLUS. *Rostrum subcarinatum. Corpus compressiusculum.*

94. PSOPHIA. *Rostrum subfornicatum. Nares ovatæ.*

83. CANCROMA. *Rostrum Ventricosum.*

** Pedibus Cursoriis sive tridactylis.

90. HÆMATOPUS. *Rostrum compressiusculum, apice Cuneo.*

88. CHARADRIUS. *Rostrum teretiusculum obtusum.*

95. OTIS. *Rostrum subfornicatum. Lingua emarginata.*

96. STRUTHIO. *Rostrum Conicum. Alæ non volitantes.*

Ordo. V. GALLINÆ.

97. DIDUS. *Rostrum medio coarctatum, rugosum, Facie nudâ.*

98. PAVO. *Vertex Pennis revolutis. Rostrum nudum.*

99. MELEAGRIS. *Facies Carunculis Verrucosa.*

100. CRAX. *Cera basin Rostri obducens.*

101. PHASIANUS. *Genæ nudæ læves.*

103. TETRAO. *Supercilia nuda, Verrucosa.*

102. NUMIDA. *Carunculæ binæ ad basin Mandibularum.*

Ordo VI.

92. SPOORWIEK. Aan 't grondstuk van den Bek beweeglyke Vleeschheuveltjes.

93. RALL. De Bek eenigermaate gekield. Het Lyf op zyde platagtig.

94. KNARSHOEN. De Bek eenigermaate gewulfd: de Neusgaten langwerpig rond.

83. KRABBEN-EETER. De Bek buikig.

*** Met drie-Vingerige of Looppooten.*

90. SCHOL-AAKSTER. De Bek eenigermaate samengedrukt, aan de Punt Wigswyze.

88. PLEVIER. De Bek Kegelrondagtig en stomp.

95. TRAPGANS. De Bek eenigermaate gewelfd. De Tong uitgerand.

96. VOGELSTRUIS. De Bek kegelvormig. De Vlerken niet tot vliegen geschikt.

V. Rang. HOENDEREN.

97. DOD-AARS. De Bek in 't midden smal en rimpelig. De Kop van vooren kaal.

98. PAAUW. De Kruin met omgeslagen Vederen. De Bek naakt.

99. KALKOEN. De Kop van vooren met Wrattige Vleeschheuveltjes.

100. PAAUWIES. Het Grondstuk van den Bek met Wasch bekleed.

101. FAISANT. De Wangen kaal en effen.

103. VELDHOEN. De Wenkbraauwen kaal en Wrattig.

102. POULE PEINTADE. Twee Vleeschheuveltjes aan 't Grondstuk der Kaaken.

Ordo VI. PASSERES.

* Crassirostres.

109. LOXIA. *Rostrum Conico-ovatum.*
112. FRINGILLA. *Rostrum Conicum acutum.*
110. EMBERIZA. *Rostrum subconicum, Mandibulâ inferiore latiore coarctatâ.*

** Curvirostres: Mandibulâ superiore Apice incurvatâ.

118. CAPRIMULGUS. *Rostrum incurvum, depressum ciliatum. Nares tubulosæ.*
117. HIRUNDO. *Rostrum incurvum depressum.*
115. PIPRA. *Rostrum incurvum Subulatum.*

*** Emarginatirostres: Mandibulâ superiore pone Apicem emarginatâ.

107. TURDUS. *Rostrum emarginatum, Subulatum, Basi depressum.*
108. AMPELIS. *Rostrum emarginatum, Subulatum, Basi depressum.*
111. TANAGRA. *Rostrum emarginatum, Subulatum, Basi Conoideum.*
113. MUSCICAPA. *Rostrum emarginatum, Subulatum, Basi Ciliatum.*

**** Sim-

VI. Rang. Mosschen.

* *Dikbekken.*

109. Kernbyter. De Bek Kegelvormig Eyrond.
112. Vink. De Bek Kegelvormig ſpits.
110. Geelgors. De Bek Kegelagtig, met de Onderkaak breeder en verſmallende.

** *Krombekken: die de Bovenkaak aan de Punt krom hebben.*

118. Geitenmelker, De Bek krom, plat en met Haairtjes bezet. De Neusgaten Buisagtig.
117. Zwaluw. De Bek krom en plat.
115. Manakyn. De Bek krom en Elsvormig.

*** *Uitgeſneeden-randbekken: die de Bovenkaak agter de Punt uitgerand hebben.*

107. Lyster. De Bek uitgerand, Elsvormig, aan het Grondſtuk op zyde plat.
108. Cotinga. De Bek uitgerand, Elsvormig, aan het Grondſtuk van boven plat.
111. Tanagra. De Bek uitgerand, Elsvormig, aan het Grondſtuk Kegelagtig.
113. Vliegenvanger. De Bek uitgerand, Elsvormig, aan 't Grondſtuk gehaaird.

**** Simplicirostres: Rostro recto, integro, attenuato.

116. PARUS. *Rostrum Subulatum. Lingua truncata. Capistrum reversum*
114. MOTACILLA. *Rostrum Subulatum. Lingua incisa. Unguis posticus modicus.*
105. ALAUDA. *Rostrum Subulatum. Lingua bifida. Unguis posticus elongatus.*
106. STURNUS. *Rostrum Subulatum, Apice depresso marginato.*
104. COLUMBA. *Rostrum subfornicatum. Nares gibbosæ, Membranâ obliteratâ.*

NOMINA SPECIERUM.

Ordo. I. ACCIPITRES.

Genus 41. VULTURES.

Sp. 1.	Vultur *Gryphus*.	Chili, Peru. TOM. IV.	pag. 98
2.	*Harpyja*.	Mexico.	pag. 105
3.	*Papa*.	Ind. Occident.	pag. 106
4.	*Monachus*.	Arabiâ.	
5.	*Aura*.	Amer. calidiore.	pag. 109
6.	*Barbatus*.	Africâ.	pag. 111
7.	*Percnopterus*.	Ægypt. Eur. austr.	pag. 115
8.	*Albicilla*.	Europâ.	pag. 141

**** *Sluikbekken: die den Bek regt, niet ingesneeden en verdunnende hebben.*

116. Mees. De Bek Elsvormig. De Tong geknot. Een Muilband van omgeslagen Veertjes.
114. Kwikstaart. De Bek Elsvormig. De Tong ingesneeden. De Agterklaauw maatig lang.
105. Leeuwrik. De Bek Elsvormig. De Tong gevorkt. De Agterklaauw zeer lang.
106. Spreeuw. De Bek Elsvormig, aan de Punt plat en gerand.
104. Duif. De Bek een weinig gewelfd. De Neusgaten bultig, half met een Vliesagtig Klepje.

NAAMEN DER SOORTEN.

I. Rang. ROOFVOGELEN.

41. Geslagt. GIEREN.

1. *Soort.*	Grypvogel.	IV. St.	*bl.*	98
2.	Harpy.		*bl.*	105
3.	Koning der Wouwouwen.	*Westindie.*	*bl.*	106
4.	Monnik-Gier.			
5.	Menschen-eeter.	*Heet Amerika.*	*bl.*	109
6.	Baard-Gier.		*bl.*	111
7.	Arend-Gier.	*Egypte, Zuid-Europa.*	*bl.*	115
8.	Witstaart.		*bl.*	141

Gen. 42. FALCONES.

* Cerâ luteâ.

Sp. 1. Falco *Coronatus*. Guineâ. TOM. IV. pag. 139
2. *Melanætus*. Europâ. pag. 122
3. *Leucocephalus*. —— & Americâ.
4. *Osſifragus*. Europâ. pag. 170
5. *Chryſäetos*. ——— pag. 128
6. *fulvus*. —— & Canadâ. pag. 133
7. *Rusticolus*. Sueciâ. pag. 136
8. *Barbarus*. Barbariâ. pag. 139
9. *cœrulescens*. Aſiâ. pag. 140
10. *Cyaneus*. Europâ, Africâ.
11. *Pygargus*. Europâ. pag. 143
12. *Milvus*. Eur. Aſiâ & Africâ. pag. 144
13. *Gentilis*. Alp. Europ. pag. 149
14. *Subbuteo*. Europâ. pag. 159
15. *Buteo*. ——— pag. 160
16. *Tinnunculus*. —— pag. 163
17. *Sufflator*. Surinamo. pag. 165
18. *Cachinnans*. Amer. merid. pag. 165
19. *Hudſonicus*. Amer. boreal.
20. *Sparverius*. Americâ. pag. 166.
21. *Columbarius*. —— pag. 167
22. *Superciliofus*. Surinamo.
23. *Vespertinus*. Ingriâ.
24. *Lanarius*. Europâ. pag. 168

** Ce-

42. Geslagt. VALKEN.

* *Met geel Wasch.*

1. *Soort.*	Kuif-Arend.	IV. STUK.	*bl.* 139
2.	Zwarte-Arend.		*bl.* 122
3.	Witkop.		
4.	Beenbreeker.		*bl.* 170
5.	Goud-Arend.		*bl.* 128
6.	Gemeene Arend.		*bl.* 133
7.	Wit gekraagde. *Sweeden.*		*bl.* 136
8.	Barbarysche Valk.		*bl.* 139
9.	Bengaalsch Havikje.		*bl.* 140
10.	Blaauwe Sperwer.		
11.	Ringstaart.		*bl.* 143
12.	Kuikendief.		*bl* 144
13.	Edele Valk.		*bl* 149
14.	Boomvalk.		*bl.* 159
15.	Buizert.		*bl.* 160
16.	Steensmetzer.		*bl.* 163
17.	Opblaazer.		*bl.* 165
18.	Spotter.		*bl.* 165
19.	Hudsonsbaaysche.		
20.	Smirrel.		*bl.* 166
21.	Duif-Sperwer.		*bl.* 167
22.	Surinaamsche.		
23.	Avondvlieger. *Ingermanland.*		
24.	Zwemmer.		*bl.* 168

** Cerâ obſcurâ.

Sp. 25. Falco *Furcatus.* Americâ. Tom. IV. pag. 148
26. *Haliætus.* Europâ. pag. 169
27. *Gyrfalco.* ——— pag. 172
28. *Apivorus.* ——— pag. 173
29. *Æruginoſus.* ——— pag. 174
30. *Palumbarius.* Europâ. pag. 175
31. *Niſus.* ——— pag. 177
32. *minutus.* Melitâ. Ins.

Genus 43. STRICES.

* Auriculatæ Pennis.

Sp. 1. Strix *Bubo.* Europâ. pag. 183
2. *Scandiaca.* Alp. Lappon. pag. 188
3. *Aſio.* Europâ. pag. 189
4. *Otus.* ——— pag. 190
5. *Scops.* ——— pag. 194

** Inauriculatæ.

6. Strix *Nyctea.* Lapp. & Am. boreal. pag. 201
7. *Aluco.* Europâ. pag. 196
8. *Flammea.* ———
9. *Stridula.* ——— pag. 204
10. *Ulula.* ——— pag. 205
11. *Funerea.* ——— & Amer. boreal. pag. 197
12. *Paſſerina.* ——— pag. 207

*** Met donker Wasch.*

25. *Soort.* Vorkstaart - Arend. IV. STUK. *bl* 148
26. Visch - Arend. *bl.* 169
27. Gier - Valk. *bl.* 172
28. Muisvalk. *bl.* 173
29. Wouw. *bl.* 174
30. Havik. *bl.* 175
31. Sperwer. *bl.* 177
32. Klein Havikje. *Eil. Maltha.*

43. Geslagt. UILEN.

** Met Ooren van Vederen.*

1. *Soort.* Schuifuit. *bl.* 183
2. Laplandsche Uil. *bl.* 188
3. Virginische. *bl* 189
4. Rans - Uil. *bl.* 190
5. Boom - Uiltje. *bl.* 194

*** Ongehoornde.*

6. Witte Dag - Uil. *bl.* 201
7. Groote Nagt - Uil. *bl.* 196
8. Kleine Nagt - Uil.
9. Kras - Uil. *bl.* 204
10. Kat - Uil. *bl.* 205
11. Steen - Uil. *bl.* 197
12. Mosschen - Uiltje. *bl.* 207

Geslagt.

Genus 44. Lanii.

Sp. 1.	Lanius *forficatus*.	Madagascar.	Tom. IV.
2.	*cœrulescens*.	Bengalâ.	pag. 221
3.	*Cristatus*.	———	pag. 213
4.	*Canadensis*.	Canadâ.	pag. 214
5.	*macrourus*.	Senegal.	
6.	*Ludovicianus*.	Ludoviciâ.	
7.	*Nengeta*.	Brasiliâ.	
8.	*Curvirostris*.	Madagaskar.	
9.	*Collaris*.	Cap. bon. Spei.	pag. 221
10.	*Lucionensis*.	Ins. Philipp.	pag. 214
11.	*Excubitor*.	Europâ.	pag. 214
12.	*Collurio*.	———	pag. 216
13.	*Tyrannus*.	Amer. boreal.	pag. 217
14.	*Schach*.	Chinâ.	pag. 219
15.	*Pitangua*.	Brasiliâ.	
16.	*Doliatus*.	Amer. merid.	
17.	*rufus*.	Madagascar.	
18.	*Barbarus*.	Senegall.	
19.	*Sulphuratus*.	Cayanâ.	
20.	*Cayanus*.	———	pag. 218
21.	*Senegalus*.	Senegall.	
22.	*Madagascariensis*.	Madag.	
23.	*Emeria*.	Bengalâ.	pag. 222
24.	*Jocosus*.	Chinâ.	pag. 222
25.	*infaustus*.	Europâ.	pag. 327
26.	*faustus*.	Chinâ.	

Ordo II.

44. Geslagt. KLAAUWIEREN.

IV. STUK.

1. *Soort.* Vorkstaart.
2. Blaauwagrige. *bl.* 221
3. Gekuifde. *bl.* 213
4. Kanadasche. *bl.* 214
5. Langstaart.
6. Louisiaanse. *Louisiana.*
7. Brasiliaansche.
8. Krombekkige.
9. Kaapsche. *bl.* 221
10. Philippynsche.
11. Wagter. *bl.* 214
12. Schat - Aakster. *bl.* 216
13. Tyran. *bl.* 217
14. Schach. *bl.* 219
15. Pitangua.
16. Wit en zwart bonte.
17. Rosse Klaauwier.
18. Barbarysche.
19. Zwavelgeele. *Cayenne.*
20. Cayennische. *bl.* 218
21. Senegalsche.
22. Madagaskarsche.
23. Bengaalsche. *bl.* 222
24. Snaak. *bl.* 222
25. Rotsmerel. *bl.* 327
26. Chineesche.

Ordo. II. PICÆ.

Genus 45. PSITTACI.

* Macrouri Caudâ Cuneiformi.

Sp. 1. Psittacus *Macao*. Bras. TOM. IV. pag. 236
2. *Militaris*.
3. *Ararauna*. Amer. meridion. pag. 236
4. *Obscurus*. Africâ. pag. 238
5. *Nobilis*. Asiâ. pag. 239
6. *Severus*. Americâ. pag. 241

** Macrouri minores.

Sp. 7. Psittacus *Eupatria*.
8. *Japonicus*. Japoniâ.
9. *Amboinensis*. Amboinâ.
10. *Cyanocephalus*. Ind. Orient.
11. *Borneus*. Ind. Borneo. pag. 242
12. *Solstitialis*. Guineâ, Angolâ. pag. 243
13. *Carolinensis*. Carol. Virginiâ. pag. 244
14. *Alexandri*. Chin. Beng. Æthiop. p. 244
15. *pertinax*. Americâ. pag. 246
16. *Canicularis*. ——— pag. 247
17. *Æruginosus*. ——— pag. 248
18. *rufirostris*. ——— pag. 249
19. *ornatus*. Asiâ. pag. 251
20. *agilis*. Americâ. pag. 253

*** Bra-

II. Rang. AAKSTERS.

45. Geslagt. PAPPEGAAIJEN.

** Langstaartige met een Wigswyze Staart.*

1. *Soort.* West-Indische Raaf. IV. STUK. *bl.* 236
2. Groen en blaauwe dito.
3. Blaauw en geele dito. *bl.* 236
4. Bruine Pappegaay. *bl.* 238
5. Amazoon. *bl.* 239
6. Groene van Brasil. *bl.* 241

*** Langstaartige, die kleiner zyn.*

7. *Soort.* Groene Parkiet.
8. Japansche dito.
9. Ambonsche roode.
10. Blaauwkoppige.
11. Borneosche roode. *bl.* 242
12. Geele van Angola. *bl.* 243
13. Groene van Carolina. *bl.* 244
14. Gekraagde Parkiet. *bl.* 244
15. Geel-Wang. *bl.* 246
16. Rood en blaauw Kop. *bl.* 247
17. Bruinkeel. *bl.* 248
18. Roodbek. *bl.* 249
19. Bonte Parkiet. *bl.* 251
20. Parkiet van Cayenne. *bl.* 253

*** *Kort-*

*** Brachyuri Caudâ æquali.

Sp. 21. Psittacus.	*Coronatus.* Surinamo.		Tom. IV.
22.	*Cristatus.* Chinâ.		pag. 254
23.	*erythroleucus.*		pag. 257
24.	*Erithacus.* Guineâ, Jamaica.		pag. 257
25.	*Garrulus.* Ind. Orientali.		pag. 258
26.	*Domicella.* Asiâ.		pag. 260
27.	*Lory.* Indiâ Orientali.		pag. 261
28.	*cærulo-cephalus.* Guajanâ.		pag. 262
29.	*niger.* Madagascar.		pag. 255
30.	*leuco-cephalus.* Americâ.		pag. 263
31.	*Lucionensis.* Ins. Philipp.		
32.	*æstivus.* Americâ.		pag. 263
33.	*Amazonicus.* Surinamo.		
34.	*Paradisi.* Americâ.		pag. 264
35.	*festivus.* Indiis.		pag. 265
36.	*Brasiliensis.* Brasiliâ.		pag. 266
37.	*Autumnalis.* Americâ.		pag. 266
38.	*Accipitrinus.* Indiâ.		pag. 267
39.	*Menstruus.* Surinamo.		
40.	*sordidus.* Mexico.		pag. 256
41.	*melano-cephalus.* ——		pag. 268
42.	*Collarius.* Americâ.		pag. 269
43.	*Senegallus.* Senegalliâ.		
44.	*Chrysopterus.* Indiâ.		
45.	*pullarius.* Asiâ, Æthiop.		pag. 269
46.	*Galgulus.* Indiâ.		pag. 270
47.	*Passerinus.* Americâ.		pag. 270

*** *Kortstaartige, met de Staart aan 't End gelyk.*

21. *Soort.*	Kroon-Kakatoe.	IV. STUK.	
22.	Kuif-Kakatoe.		*bl.* 254
23.	Witte met rood.		*bl.* 257
24.	Guineesche.		*bl.* 257
25.	Molukkische.		*bl.* 258
26.	't Juffertje.		*bl.* 260
27.	Lory.		*bl.* 261
28.	Blaauwe.		*bl.* 262
29.	Zwarte Pappegaay.		*bl.* 255
30.	Witkop.		*bl.* 263
31.	Philippynsche.		
32.	Groene.		*bl.* 263
33.	Groote Amazoon.		
34.	Geele Pappegaay.		*bl.* 264
35.	Bonte.		*bl.* 265
36.	Brasiliaansche.		*bl.* 266
37.	Amerikaansche.		*bl.* 266
38.	Bruinkop.		*bl.* 267
39.	Guajaansche.		
40.	Bruine Pappegaay.		*bl.* 256
41.	Witborstige.		*bl.* 268
42.	Rood gekraagde.		*bl.* 269
43.	Senegalsche.		
44.	Goudwiekje.		
45.	Guineesch Parkietje.		*bl.* 269
46.	Oostindisch dito.		*bl.* 270
47.	Amerikaansch dito.		*bl.* 270

Genus. 46. RHAMPHASTI.

Sp. 1. Ramphastos *viridis*. Cayanâ. TOM. IV.
2. *Piperivorus*. ——
3. *Aracari*. Amer. meridion.
4. *Piscivorus*. —— ——
5. *Tucanus*. —— —— pag. 276
6. *Picatus*. —— —— pag. 277
7. *dicolorus*. Cayanâ.
8. *Momota*. Amer. meridion.

Genus 47. BUCERI.

Sp. 1. Buceros *bicornis*. Chinâ, Fret. Sunda. pag. 283
2. *Hydrocorax*. Moluccis.
3. *Rhinoceros*. Indiâ. pag. 287
4. *Nasutus*. Senegalliâ. pag. 286

Genus 48. BUPHAGÆ.

Sp. 1. Buphaga *Africana*. Senegall. TOM. V. pag. 478

Genus. 49. CROTOPHAGÆ.

Sp. 1. Crotophaga *Ani*. Afr. Amer. TOM. IV. pag. 291
2. *ambulatoria*. Surinamo.

Genus 50. CORVI.

Sp. 1. Corvus *Hottentottus*. Cap. bon. Spei.
2. *Corax*. Europâ. pag. 294
3. *Corone* —— pag. 303
4. *Frugilegus*. —— pag. 305

Sp. 5.

46. Geslagt. TOUKANS.

1. *Soort.* Groene Toukan. *Cayenne.* IV. STUK.
2. Pepervreeter.
3. Aracari. *Zuid-Amerika.*
4. Vischvreeter.
5. Gekraagde. *bl.* 276
6. Gewoone Toukan. *bl.* 277
7. Tweekleurige. *Cayenne.*
8. Momot. *Zuid-Amerika.*

47. Geslagt. RHINOCEROS-VOGELEN.

1. *Soort.* Tweehoornige. *China, Straat Sunda.* *bl.* 283
2. Stomp gebulte.
3. Eenhoornige. *bl.* 287
4. Trompetvogel. *bl.* 286

48. Geslagt. OSSENPIKKERS.

1. *Soort.* Afrikaansche. V. STUK. *bl.* 478

49. Geslagt. TEK-EETERS.

1. *Soort.* Met klim Pooten. IV. STUK. *bl.* 291
2. Met loop-Pooten.

50. Geslagt. RAAVEN.

1. *Soort.* Hottentotsche.
2. Gewoone Raaf. *bl.* 294
3. Kraay. *bl.* 303
4 Roek. *bl.* 305

5. Corvus *Cornix*. Europâ. Tom. IV. pag. 306
6. *Monedula*. —— pag. 309
7. *Glandarius*. —— pag. 313
8. *Cristatus*. Amer. boreal. pag. 316
9. *Cayanus*. Cayanâ.
10. *Caryocatactes*. Europâ. pag. 317
11. *Balicassius*. Ins. Philipp.
12. *Afer*. Senegalliâ.
13. *Pica*. Europâ. pag. 319
14. *Senegalensis*. Senegalliâ.
15. *brachyurus*. Molucc. Ceylon.
16. *Canadensis*. Canadâ.
17. *Pyrrhocorax*. Alpes, Helvetiâ.
18. *Graculus*. —— —— —— pag. 422
19. *Eremita*. —— —— —— pag. 421

Genus 51. Coraciæ.

Sp. 1. Coracias *Garrula*. Europâ. pag. 330
2. *Indica*. Ind. Orientali.
3. *Caffra*. Cap. b. Spei. pag. 331
4. *Orientalis*. Ind. Orientali.
5. *Bengalensis*. Bengalâ.
6. *Caudata*. Angolâ.

Genus 52. Orioli.

Sp. 1. Oriolus *Galbula*. Europ. & Ind. Or. pag. 332
2. *Chinensis*. Chinâ.
3. *melanocephalus*. Bengalâ. T. V. pag. 476
4. *Icterus*. Amer. calid. Tom. IV. pag. 336
5. *phœniceus*. Americâ ſeptentr.

5. Bontekraay IV. Stuk. *bl.* 306
6. Kaauw. *bl.* 309
7. Vlaamſche Gaay. *bl* 313
8. Kuif-Gaay. *bl.* 316
9. Kayenniſche.
10. Nootekraaker. *bl.* 317
11. Philippynſche.
12. Afrikaanſche.
13. Aakſter. *bl.* 319
14. Senegalſche Aakſter.
15. Kortſtaart.
16. Kanadaſche Gaay.
17. Switzerſche Bergraaf.
18. Switz. Boſch-Raaf. *bl.* 422
19. Eremiet. *bl.* 421

51. Geſlagt. SCHARLAAREN.

1. *Soort.* Duitſche Pappegaay. *bl.* 330
2. Indiaanſche.
3. Afrikaanſche. *bl.* 331
4. Oostindiſche.
5. Bengaalſche.
6. Langſtaartige.

52. Geſlagt. GEELVOGELS.

1. *Soort.* Wielewaal. *bl.* 332
2. Chineeſche.
3. Zwartkop. V. Stuk. *bl.* 476
4. Hangnest-Vogel. IV. Stuk. *bl.* 336
5. Roodwiek.

6. Oriolus *hæmorrhous*. Bras. Cayanâ. Tom. IV.
7. *Perficus*. Amer. meridion.
8. *Mexicanus*. Mexico.
9. *Guajanenfis*. Guajanâ.
10. *Baltimore*. Amer. feptentr. pag. 334
11. *Spurius*. ———————
12. *Bonana*. Amer. meridionali.
13. *Xanthornus*. Mexico, Jamaicâ.
14. *Dominicenfis*. Dominicâ.
15. *Cayanenfis*. Ins. S. Thom. Cayanâ.
16. *Icterocephalus*. Cayanâ.
17. *Melancholicus*. Mexico. T. V. pag. 537
18. *Capenfis*. Cap. bon. Spei.
19. *Aureus*. Ind. Orient. T. IV. pag. 335
20. *Chryfocephalus*. Americâ.

Genus 53. Graculæ.

Sp. 1. Gracula *religiofa*. Afiâ. pag. 339
2. *calva*. Ins. Philippinis.
3. *fœtida*. Americâ. pag. 340
4. *Barita*. ——— pag. 341
5. *Cristateila*. Chinâ. pag. 342
6. *Saularis*. Afiâ. pag. 342
7. *Quiscula*. Amer. feptentr. pag. 343
8. *Atthis*. Ægypto. pag. 344

Genus 54. Paradiseæ.

Sp. 1. Paradifæa *apoda*. Ins. Moluccis. pag. 346
2. *Regia*. Amboinâ. pag. 350
3. *tristis*. Ins. Philippinis.

Ge-

6. *Soort.* Roodſtuit. IV. Stuk.
7. Perſiaanſche.
8. Mexikaanſche.
9. Guajaanſche.
10. Baltimore-Vogel. *bl.* 334
11. Basterd-Baltimore.
12. Bananas-Vogel.
13. Xanthornus.
14. Dominiekſche.
15. Kayenniſche.
16. Geelkoppige.
17. Donkere. V. Stuk. *bl.* 537
18. Kaapſche.
19. Goudgeele. IV. Stuk. *bl.* 335
20. Goudkoppige.

53. Geſlagt. Kaauwtjes.

1. *Soort.* Mineur. *bl.* 339
2. Kaalkop.
3. Stinkvogel. *bl.* 340
4. Piſang-Spreeuw. *bl.* 341
5. Gekuifd. *bl.* 342
6. Bengaalſch. *bl.* 342
7. Purper-Kaauwtje. *bl* 343
8. Egyptiſch. *bl.* 344

54. Geſlagt. Paradys-Vogels.

1. *Soort.* Gewoone. *bl.* 346
2. Koning der Paradysvogelen. *bl.* 350
3. Bruine.

Genus 55. TROGONES.

Sp. 1. Trogon. *strigilatus.* Cayanâ. TOM. IV.
2. *Curucui.* Mexico. Bras. Peru.
3. *viridis.* Cayanâ.

Genus 56. BUCCONES.

Sp. 1. Bucco. *Capensis.* Cap. bon. Spei.

Genus 57. CUCULI.

Sp. 1.	Cuculus *canorus.*	Europâ.	pag. 354
2.	*Orientalis.*	Ind. Orient.	pag. 368
3.	*Mindanensis.*	Ins. Philipp.	pag. 367
4.	*Vetula.*	Jamaicâ.	pag. 365
5.	*Glandarius.*	Afr. & Europâ.	pag. 366
6.	*Senegalensis*	Senegalliâ.	
7.	*Honoratus.*	Malabariâ.	pag. 367
8.	*punctatus*	Ind. Orientali.	
9.	*nævius.*	Cayanâ.	
10.	*Americanus.*	Carolinâ.	pag. 369
11.	*Scolopaceus.*	Bengalâ.	pag. 366
12.	*niger.*	———	pag. 368
13.	*Dominicus.*	Domin. Ludovicia.	
14.	*Cayanus.*	Cayanâ.	
15.	*cœruleus.*	Madagascar.	
16.	*Sinensis.*	Chinâ.	
17.	*Persa.*	Guineâ.	pag. 363
18.	*Brasiliensis.*	Brasiliâ.	
19.	*Cristatus.*	Madagascar.	

55. Geslagt. TROGONS.

1. *Soort.* Gestreepte van Cayenne. IV. STUK.
2. Curucui van Brasil, enz.
3. Groene van Cayenne.

56. Geslagt. BLAASKAAKEN.

1. *Soort.* Kaapsche.

57. Geslagt. KOEKKOEKEN.

1. *Soort.* Europische. *bl.* 354
2. Oostindische, zwarte. *bl.* 368
3. Philippynsche. *bl.* 367
4. Jamaikasche bruine. *bl.* 365
5. Spaansche. *bl.* 366
6. Senegalsche.
7. Malabaarsche. *bl.* 367
8. Gestippelde.
9. Ros bruine.
10. Karolinische. *bl.* 369
11. Bengaalsche gevlakte. *bl.* 366
12. Zwarte. *bl.* 368
13. Dominieksche.
14. Cayennische.
15. Hemelschblaauwe.
16. Chineesche.
17. Touraco. *bl.* 363
18. Brasiliaansche.
19. Gekuifde.

Sp. 20. Cuculus *Coromandus*. Corom. T.IV. pag. 364
21. *Cornutus*. Brasiliâ.
22. *Paradisæus*. Siam. pag. 364

Genus 58. Yunges.

Sp. 1. Yunx *Torquilla*. Europâ. pag. 370

Genus 59. Pici.

Sp. 1. Picus *Martius*. Europâ. pag. 375
2. *Principalis*. Amer. septentr. pag. 376
3. *Pileatus*. Americâ. pag. 377
4. *Lineatus*. Cayanâ.
5. *Hirundinaceus*. Amer. septentr. pag. 378
6. *Passerinus*. Dominicâ.
7. *erythro-cephalus*. Americâ. pag. 378
8. *Aurantius* Cap. bon. Spei.
9. *Auratus*. Canadâ. pag. 369
10. *Carolinus*. Amer. septentr. pag. 379
11. *Undatus*. Surinamo.
12. *viridis*. Europâ. pag. 380
13. *Bengalensis*. Bengalâ. pag. 388
14. *Semirostris*. Indiâ. pag. 389
15. *pubescens*. Amer. septentr.
16. *villosus*. ———
17. *major*. Europâ. pag. 389
18. *medius*. ——— pag. 390
19. *minor*. ——— pag. 391
20. *varius*. Amer. septentr.
21. *tridactylus*. Sueciâ, Siberiâ. pag. 393

Ge-

20. *Soort.* Koromandelfche. *bl.* 364
21. Gehoornde.
22. Siamfche. *bl.* 364

58. Geflagt. DRAAYHALSEN.

1. *Soort.* Europifche. *bl.* 370

59. Geflagt. SPECHTEN.

1. *Soort.* Kraay - Specht. *bl.* 375
2. Wit gebekte. *bl.* 376
3. Wit gevlakte. *bl.* 377
4. Geftreepte.
5. Zwaluw - Specht. *bl.* 378
6. Mofch - Specht.
7. Roodkop. *bl.* 378
8. Oranje - Specht.
9. Goudvlerk. *bl.* 369
10. Karolinifche. *bl.* 379
11. Gegolfde.
12. Groene Specht. *bl.* 380
13. Bengaalfche. *bl.* 388
14. Halfgebekte. *bl.* 389
15. Ruig gerugde.
16. Haairige.
17. Groote Europifche. *bl.* 389
18. Middelbaare. *bl.* 390
19. Kleine. *bl.* 391
20. Bonte Specht.
21. Drievingerige. *bl.* 393

60. Ge-

Genus 60. SITTÆ.

Sp. 1. Sitta *Europæa*. Europâ, Amer. T. IV pag. 396
2. *Canadensis* Canadâ. pag. 397
3. *Jamaicensis*. Jamaicâ.

Genus 61. TODI.

Sp. 1. Todus. *viridis*. Americâ. pag. 405
2. *cinereus*. Surinamo.

Genus 62. ALCEDINES.

Sp. 1. Alcedo *cristata*. Ind. Orientali.
2. *Inda*. Ind. Occidentali.
3. *Ispida*. Europâ, Asiâ. pag. 399
4. *Erithaca*. Bengalâ. pag. 403
5. *Madagascariensis*. Madagascar.
6. *Superciliosa*. Americâ.
7. *Alcyon*. —— —— pag. 404
8. *torquata*. Martinica, Mex.
9. *Capensis*. Cap. b. Spei.
10. *Senegalensis* Senegalliâ.
11. *Smyrnensis*. Afr. Asiâ. pag. 406
12. *rudis*. Persiâ, Ægypto. pag. 407
13. *Dea*. Surinamo. pag. 407
14. *Paradisæa*. Cayanâ, Surinamo.
15. *Galbula*. Brasiliâ, Cayanâ.

Genus 63. MEROPES.

Sp. 1. Merops *Apiaster*. Europ. Oriente. pag. 409

Sp. 2.

60. Geslagt. BLAAUWSPECHTEN.

1. *Soort.* Europische. IV. STUK. *bl.* 396
2. Kanadasche. *bl.* 397
3. Jamaikasche.

61. Geslagt. TODOS.

1. *Soort.* Groene. *bl.* 405
2. Aschgraauwe.

62. Geslagt. YSVOGELEN.

1. *Soort.* Gekuifde.
2. Westindische.
3. Europische. *bl.* 399
4. Bengaalsche. *bl.* 403
5. Madagaskarsche.
6. Gewenkbraauwde.
7. Amerikaansche. *bl.* 404
8. Gehalskraagde.
9. Kaapsche.
10. Senegalsche.
11. Smyrnsche. *bl.* 406
12. Bonte. *bl.* 407
13. Godinnetje. *bl.* 407
14. Langstaart.
15. Goudgroene.

63. Geslagt. BYËN-EETERS.

1. *Soort.* Gewoone. *bl.* 409

2. *Soort*,

Sp. 2. Merops *viridis*. Javâ, Bengalâ. T. IV. pag. 411
3. *congener*. Europâ Auſtrali. pag. 413
4. *Superciliofus*. Madagascar.
5. *Philippinus*. Ins. Philipp.
6. *Cinereus*. Americâ. pag. 412
7. *Cafer*. Æthiopiâ. pag. 413

Genus 64. UPUPÆ.

Sp. 1. Upupa *Epops*. Eur. & Ind. Orient. pag. 415
2. *Promerops*. Cap. bon. Spei. pag. 421
3. *Paradisæa*. Aſiâ. pag. 419

Genus 65. CERTHIÆ.

Sp. 1. Certhia *familiaris*. Europâ. pag. 425
2. *Muraria*. ——— pag. 427
3. *puſilla*. Indiâ. pag. 427
4. *Capenſis*. Cap. bon. Spei.
5. *Olivacea*. Madagascar.
6. *Currucaria*. Ceylonâ.
7. *Jugularis*. Ins. Philipp.
8. *cœrulea*. Surinamo. pag. 428
9. *Cayana*. Cayanâ.
10. *Chalybea*. Cap. bon. Spei.
11. *Afra*. ———
12. *Spiza*. Braſil. Surinamo. T. V. pag. 584
13. *Sperata*. Ins. Philipp.
14. *Senegalenſis*. Senegalliâ.
15. *Gutturalis*. Braſiliâ.
16. *Pinus*. Amer. ſeptentr.

Sp. 17.

2. *Soort.* Groene. IV. STUK. *bl.* 411
3. Geelagtige. *bl.* 413
4. Madagaskarſche.
5. Philippynſche.
6. Aſchgraauwe. *bl.* 412
7. Ethiopiſche. *bl.* 413

64. Geſlagt. HOPPEN.

1. *Soort.* Gewoone Hoppe. *bl.* 415
2. Kaapſche. *bl.* 421
3. Paradys - Hoppe. *bl.* 419

65. Geſlagt. BOOMKRUIPERTJES.

1. *Soort.* Gemeen of Europiſch. *bl.* 425
2. Muurkruiper. *bl.* 427
3. Zeer klein. *bl.* 427
4. Kaapſch.
5. Olyfkleurig.
6. Grasmoſchagtig.
7. Blaauwkeeltje.
8. Blaauwtje. *bl.* 428
9. Cayenniſch.
10. Staalkleurig.
11. Afrikaanſch.
12. Braſiliaanſch. V. STUK. *bl.* 584
13. Purperagtig.
14. Senegalliſch.
15. Groenkeeltje.
16. Geelagtig.

Sp. 17. Certhia *cruentata.* Bengalâ. Tom. IV. pag. 429
18. *flaveola.* Americâ. pag. 430
19. *pulchella.* Senegalliâ. pag. 431
20. *famosa.* Cap. bon. Spei. pag. 431
21. *Philippina.* Ins. Philipp.
22. *Violacea.* Cap. bon. Spei.
23. *Ceylonica.* Ceylonâ.
24. *cyanea.* Brasil. Cayanâ.
25. *Lotenia.* Ceylonâ.

Genus 66. Trochili.

Sp. 1. Trochilus *Paradisæus.* Mexico. pag. 435
2. *Pella.* Amer. merid. pag. 436
3. *Superciliosus.* Cayanâ.
4. *Polytmus.* Americâ. pag. 437
5. *Forficatus.* Jamaicâ. pag. 438
6. *Leucurus.* Amer. merid.
7. *Jugularis.* Cayanâ, Surin.
8. *Thaumantias.* Amer. merid.
9. *Dominicus.* Dominicâ.
10. *Mango.* Jamaicâ. pag. 446
11. *holosericeus.* Mexico. pag. 441
12. *Colubris.* Americâ. pag 439
13. *Ourisfia.* Indiis. pag. 441
14. *Mosquitos.* Americâ. pag 441
15. *Mellisugus.* Cayanâ. pag. 443
16. *Pegasus.* ———
17. *niger.* Amer. merid. pag. 444
18. *cristatus.* Americâ. pag. 446
19. *elatus.* Indiâ Orientali.

17. *Soort.* Bengaalsche. IV. Stuk. *bl.* 429
18. Suikervogeltje. *bl.* 430
19. Langstaartig. *bl.* 431
20. Dito van de Kaap. *bl.* 431
21. Philippynsch.
22. Violetkleurig.
23. Ceylonsch.
24. Hemelschblaauw.
25. Lotens-Vogeltje.

66. Geslagt. BLOEMZUIGERTJES.

1. *Soort.* Paradys-Kolibriet. *bl.* 435
2. Langstaartige roode. *bl.* 436
3. Langstaartige bruine.
4. Langstaartige groene. *bl.* 437
5 Vorkstaartige. *bl.* 438
6. Witstaartige.
7. Bloedkeeltje.
8. Witstaartje.
9. Dominieksche.
10. Mango-Brommer. *bl.* 440
11. Zwart-Buikje. *bl.* 441
12. Roodborstige. *bl.* 439
13. Goudvlerkje. *bl.* 441
14. Roodstaartje. *bl.* 441
15. Honigdiefje. *bl.* 443
16. Pegasus.
17. Zwarte Kolibriet. *bl.* 444
18. Gekuifde. *bl.* 446
19. Rood getopte.

Sp. 20. Trochilus *Mellivorus*. Indiâ. Tom. IV. pag. 445
21. *ruber*. Surinamo. pag. 445
22. *minimus*. Americâ. pag. 447

Ordo III. Anseres.

Genus 67. Anates.

* Rostro Basi gibbo.

Sp. 1. Anas *Cygnus*. Eur. & Am. sept. T. V. pag. 13
2. *Cygnoides*. Asiâ. pag. 23
3. *Gambensis*. Gamb. regno.
4. *Tadorna*. Europâ. pag. 24
5. *spectabilis*. Canadâ, Sueciâ. pag. 25
6. *fusca*. Oc. Europæo. pag. 26
7. *nigra*. Lapp. Angliâ. pag. 27

** Læves Rostro Basi æquali.

8. Anas *Marila*. Europ. Norv. Austr.
9. *Anser*. Eur. & Am. boreali. pag. 27
10. *Ægyptiaca*. Ægypto.
11. *erythropus*. Eur. & Am. Sept. pag. 35
12. *cœrulescens*. Canadâ. pag. 36
13. *Bernicla*. Europ. boreali. pag. 37
14. *Canadensis*. Canadâ. pag. 36
15. *mollissima*. Europ. boreali. pag. 40
16. *Moschata*. Indiâ. pag. 44

20. *Soort.* Gekraagde. IV. Stuk. *bl.* 445
21. Roode. *bl.* 445
22. Allerkleinfte. *bl.* 447

III. Rang. ZWEMVOGELEN.

67. Geflagt. EENDEN.

* *De Sneb aan 't Grondftuk bultig.*

1. *Soort.* Zwaan. V. Stuk. *bl.* 13
2. Zwaangans. *bl.* 23
3. Gambifche.
4. Brandgans. *bl.* 24
5. Kanadafche. *bl.* 25
6. Bruine Gans. *bl.* 26
7. Zwarte Gans. *bl.* 27

** *De Sneb aan 't Grondftuk effen.*

8. *Soort.* Zwarte Eend.
9. Europifche Gans. *bl.* 27
10. Egyptifche Gans.
11. Roodpoot. *bl.* 35
12. Blaauwvlerk. *bl.* 36
13. Rotgans. *bl.* 37
14. Kanadafche. *bl.* 36
15. Eidervogel. *bl.* 40
16. Moskaat-Eend. *bl* 44

Sp. 17. Anás *Bahamenſis*. Bahamâ, Braſil. T. V. p. 45
18. *Albeola*. Americâ. pag. 46
19. *Clypeata*. Europ. Amer. pag. 46
20. *Strepera*. Europâ. pag. 48
21. *Buçephala*. Amer. ſeptentr. pag. 50
22. *Dominica*. Amer. merid.
23. *clangula*. Europâ. pag. 51
24. *Rustica*. Amer. ſeptentr. pag. 52
25. *Perſpicillata*. Canadâ. pag. 53
26. *Glaucion*. Europ. marit. pag. 53
27. *Penelops*. ——— pag. 54
28. *acuta*. ——— pag. 56
29. *Hyemalis*. Eur. & Amer. arcticâ. pag. 56
30. *Glacialis*. Ins. Terr. novæ.
31. *Ferina*. Europâ. pag. 57
32. *Querquedula*. ——— pag. 58
33. *Crocea*. ——— pag. 58
34. *Circia*. ——— pag. 61
35. *Histrionica*. Amer. Islandiâ. pag. 59
36. *minuta*. Canadâ, Islandiâ. pag. 60
37. *diſcors*. Americâ ſeptentr.
38. *Viduata*. Carthagenâ.
39. *Autumnalis*. Americâ. pag. 62

*** Pennis aliquot recurvis.

Sp. 40. Anas *Boschas*. Europâ. pag. 62
41. *adunca*. Belgio. pag. 67
42. *galericulata*. Chinâ. pag. 67

**** Cristatæ.

Sp. 43. Anas *Sponſa*. Amer. Septentr. pag. 68

Sp. 44.

17. *Soort.* Bahamasche. V. Stuk. *bl.* 45
18. Wittertje. *bl.* 46
19. Slobbe. *bl.* 46
20. Roeper-Eend. *bl.* 48
21. Dik-Kop. *bl.* 50
22. Dominiekfche.
23. Kwaaker-Eend. *bl.* 51
24. Graauwe Taling. *bl.* 52
25. Bril-Eend. *bl.* 53
26. Bruinetje. *bl.* 53
27. Smient. *bl.* 54
28. Pylstaart. *bl.* 56
29. Winter-Eend. *bl.* 56
30. Terreneufsche.
31. Rosse Eend. *bl.* 57
32. Winter-Taling. *bl.* 58
33. Schyf-Taling. *bl.* 58
34. Zomer-Taling. *bl.* 61
35. Jan pottagie Eend. *bl.* 59
36. Kleintje van Kanada. *bl.* 60
37. Ongelyke.
38. Weeuwtje.
39. Amerikaansche Smient. *bl.* 62

*** *Met eenige Veders omgekruld.*

40. *Soort.* Gewoone tamme Eend. *bl.* 62
41. Krombek. *bl.* 67
42. Gekapte Taling. *bl.* 67

**** *Gekuifde Eenden.*

43. *Soort.* Bruidje. *bl.* 68

Sp. 44. Anas *Arborea*. Americâ. Tom. V. pag. 69
45. *Fuligula*. Europâ. pag. 70

Genus 68. Mergi.

Sp. 1. Mergus *Cucullatus*. Americâ. pag. 72
2. *Merganſer*. Europâ. pag. 72
3. *Serrator*. ——— pag. 74
4. *Castor*. ———
5. *Albeolus*. ——— pag. 77
6. *minutus*. ——— pag. 79

Genus 69. Alcæ.

Sp. 1. Alca *Torda*. Europ. bor. Oceano. pag. 81
2. *Picæ*. In Circulo Arctico.
3. *impennis*. Europ. Arct. Oc. pag. 83
4. *Arctica*. ——— pag. 85
5. *Alle*. ——— pag. 90

Genus 70. Procellariæ.

Sp. 1. Procellaria *Pelagica*. Oceano. pag. 92
2. *Fregata*. ———
3. *Glacialis*. Mare Glaciali. pag. 93
4. *Æquinoctialis*. Cap. b. Spei. pag. 95
5. *Capenſis*. ——— pag. 95
6. *Puffinus*. Oceano ſeptentr.

Genus 71. Diomedeæ.

Sp. 1. Diomedea *exulans*. intra Trop. in Pel. pag. 99
2. *demerſa*. Cap bon. Spei. pag. 100

44. *Soort.* Boom-Smient. . V. STUK. *bl.* 69
45 Toppertje. *bl.* 70

68. Geslagt. ZAAGBEKKEN.

1. *Soort.* Gekapte. *bl.* 72
2. Duiker-Gans. *bl.* 72
3. Langbek. *bl.* 74
4. Ros-Bonte Duiker.
5. Witte Non. *bl.* 77
6. Pylstaart. *bl.* 79

69. Geslagt. PAPPEGAAY-DUIKERS.

1. *Soort.* Alk. *bl* 81
2. Zee-Aakster.
3. Noordsche Penguyn. *bl.* 83
4. Zee-Pappegaay. *bl.* 85
5. Rottetetje. *bl.* 90

70. Geslagt. ONWEERSVOGELEN.

1. *Soort.* Storm-Zwaluw. *bl.* 92
2. Amerikaansche.
3. Mallemokke. *bl.* 93
4. Groote zwarte. *bl.* 95
5. Kaapsche. *bl.* 95
6. Waterschuimer.

71. Geslagt. DIOMEDES-VOGELEN.

1. *Soort.* Albatross. *bl.* 99
2. Penguyn, *bl.* 100

Genus 72. PELECANI.

Rostro edentulo.

Sp. 1. Pelecanus *Onocrotalus* Afr. Afi. Am. T. V. p. 104
2. *Aquilus*. Oceano Atlantico. pag. 111
3. *Carbo*. Europâ. pag. 115

** Mandibulis ſerratis.

Sp. 4. Pelecanus *Graculus*. Europâ. pag. 119
5. *Basſanus*. Pelag. ſeptentr. pag. 121
6. *Piscator*. Indiis & Eur. pag. 125
7. *Sula*. Pelago Indico. pag. 124
8. *Fiber*. Oceano Afr. & Amer. pag. 124

Genus 73. PLOTI.

Sp. 1. Plotus *Anhinga*. Amer. Auſtrali.

Genus 74. PHAËTONES.

Sp. 1. Phaëton *æthereus*. Pel. intra Tropic. pag. 129
2. *demerſus*. Ad. Trop. Capric. pag. 132

Genus 75. COLYMBI.

Sp. 1. Colymbus *Grylle*. Ad. Pol. boreal. pag. 89
2. *Troile*. In Circ. Arctico. pag. 88
3. *Septentrionalis*. In Eur. boreal. lac.
4. *Arcticus*. ——— pag. 134
5. *Glacialis*. In Mari Arctico.
6. *Immer*. Oc. Glaciali. pag. 137
7. *Criſtatus*. Europâ. pag. 138

Sp. 8.

72. Geslagt. KROPGANZEN.

Met een ongetanden Bek.

1. *Soort.* Pelikaan. V. STUK. *bl.* 104
2. Fregatvogel. *bl.* 111
3. Kormoran. *bl.* 115

** *Met getande Kaakebeenen.*

4. *Soort.* Water-Raaf. *bl.* 119
5. Jan van Gent. *bl.* 121
6. Gek. *bl.* 125
7. Bruine Amerikaansche. *bl.* 124
8. Aschgraauwe. *bl.* 124

73. Geslagt. PYLBEKKEN.

1. *Soort.* Amerikaansche.

74. Geslagt. KEERKRINGVOGELS.

1. *Soort.* Phaëton. *bl.* 129
2. Keerkring-Duiker. *bl.* 132

75. Geslagt. DUIKERS.

1. *Soort.* Groenlandsche Duif. *bl.* 89
2. Zee-Hen. *bl.* 88
3. Noordsche Duiker.
4. Lomme. *bl.* 134
5. Ys-Duiker.
6. Embervogel. *Ys-Zee.* *bl.* 137
7. Fuut. *bl.* 138

Sp. 8. Colymbus *Auritus*. Eur. & Amer. T. V. p. 139
9. *Urinator*. Eur. Auſtrali.
10. *Dominicus*. Dominicâ. pag. 241
11. *Podiceps*. Am. ſeptentr. pag. 140

Genus 76. LARI.

Sp. 1. Larus *Riſſa* Islandiâ.
2. *tridactylus*. Europâ ſeptentr. pag. 143
3. *canus*. Europâ. pag. 144
4. *Cinerarius*. ——— pag. 144
5. *nævius*. Mare Europ. pag. 143
6. *Marinus*. Europâ. pag. 146
7. *fuscus*. ——— pag. 147
8. *Atricilla*. Am. & Europâ. pag. 149
9. *ridibundus*. In Mare Europæo.
10. *paraſiticus*. In Oc. Atlant. pag. 150
11. *Catarractes*. Ad Pol. Arcticum pag. 148

Genus 77. STERNÆ.

Sp. 1. Sterna *Stolida*. In Amer. Pelago. pag. 154
2. *Hirundo*. Europâ. pag. 155
3. *nigra*. ——— pag. 157
4. *minuta*. ——— Auſtr.
5. *nævia*. ——— pag. 283
6. *fuscata*. Ins. Dominicenſi.
7. *fiſſipes*. Europ. Auſtral.

Genus 78. RYNCHOPES.

Sp. 1. Rynchops *nigra*. Americâ. pag. 159
2. *fulva*. ——— pag. 161

8. *Soort.* Oor-Fuut. V. STUK. *bl.* 139
9. Meir-Duiker.
10. Rivier-Duiker. *bl.* 241
11. Klein Duikertje. *bl.* 140

76. Geslagt. MEEUWEN.

1. *Soort.* Yslandsche.
2. Winter-Meeuwtje. *bl.* 143
3. Gryze. *bl.* 144
4. Aschgraauwe. *bl.* 144
5. Kutkegaap. *bl.* 143
6. Mantel-Meeuw. *bl.* 146
7. Burgemeester. *bl.* 147
8. Spotter. *bl.* 149
9. Roodpoot.
10. Strontjaager. *bl.* 150
11. Bruine Meeuw. *bl.* 148

77. Geslagt. STERNEN.

1. *Soort.* Amerikaansche. *bl.* 154
2. Groote Europische. *bl.* 155
3. Zee-Zwaluw. *bl.* 157
4. Kleine Stern.
5. Kirr-Meeuw. *bl.* 283
6. Bruine.
7. Losvingerige.

78. Geslagt. VERKEERD-SNAVELS.

1. *Soort.* Zwarte. *bl.* 159
2. Vaale Watersnyder. *bl.* 161

IV. Rang.

Ordo IV. GRALLÆ.

Genus 79. PHOENICOPTERI.

Sp. 1. Phœnicopterus *ruber*. Afr. Am. Eur.T. V.p. 162

Genus 80. PLATALEÆ.

Sp. 1. Platalea *leucorodia*. Europâ. pag. 168
2. *Apaja*. Am. Auſtr. pag. 170
3. *Pygmæa*. Surinamo. pag. 172

Genus 81. PALAMEDEÆ.

Sp. 1. Palamedea *cornuta*. Bras. Guajanâ.
2. *cristata*. Braſiliâ.

Genus 82. MYCTERIÆ.

Sp. 1. Mycteria *Americana*. Amer. calid. pag. 173

Genus 83. CANCROMÆ.

Sp. 1. Cancroma *Cochlearia*. Guajanâ. pag. 172
2. *Cancrophaga*. Braſiliâ. pag. 172

Genus 84. ARDEÆ.

* *Cristatæ*: Rostro vix Capite longiore.

Sp. 1. Ardea *Pavonina*. Africâ. pag. 180

Sp. 2.

IV. Rang. STELTLOOPERS.

79. Geslagt. FLAMMINGOOS.

1. *Soort.* Roode Flammingo. V. STUK. *bl.* 162

80. Geslagt. LEPÉLAARS.

1. *Soort.* Witte Europische. *bl.* 168
2. Roode Brasiliaansche. *bl.* 170
3. Dwergje van Suriname. *bl.* 172

81. Geslagt. SCHREEUWERS.

1. *Soort.* Gehoornde.
2. Gekuifde.

82. Geslagt. SCURVOGELS.

1. *Soort.* Amerikaansche. *bl.* 173

83. Geslagt. KRABBEN-EETERS.

1. *Soort.* Rosbuikige. *bl.* 172
2. Bruine.

84. Geslagt. REIGERS.

* Gekuifde : *met den Bek naauwlyks langer dan de Kop.*

1. *Soort.* Kroonvogel, *bl.* 180

2. *Soort.*

Sp. 2. Ardea *Virgo.* Oriente. Tom. V. pag. 182

** *Grues:* Capite calvo.

Sp. 3. Ardea *Canadenſis.* Am. ſeptentr. pag. 183
4. *Grus.* Europâ, Africâ. pag. 183
5. *Americana.* Amer. ſeptentr. pag. 190
6. *Antigone.* Aſiâ. pag. 191

*** *Ciconiæ:* Orbitis nudis.

Sp. 7. Ardea *Ciconia.* Eur. Aſiâ, Africâ. pag. 192
8. *nigra* Eur. Boreali. pag. 199

**** *Ardeæ:* Ungue intermedio introrſum ſerrato.

Sp. 9. Ardea *Nycticorax.* Eur. Auſtrali. pag. 200
10. *purpurea.* Oriente. pag. 206
11. *cinerea.* Europâ. pag. 201
12. *major.* ———
13. *Garzetta.* Oriente.
14. *Cocoi.* Cayanâ.
15. *Herodias.* Americâ. pag. 205
16. *violacea.* ——— pag. 207
17. *cærulea.* Am. ſeptentr. pag. 208
18. *Hudſonias.* Fr. Hudſonis.
19. *ſtriata.* Surinamo. pag. 209
20. *virescens.* Americâ. pag. 209
21. *Stellaris.* Europâ. pag. 211
22. *griſea.* Oriente.
23. *Braſilienſis.* Amer. Merid.
24. *alba.* Europâ. pag. 213

2. *Soort.* Juffertje. V. Stuk. *bl.* 182

** Kraanvogels: *met den Kop kaal.*

3. *Soort.* Kanadasche Kraan. *bl.* 183
4. Europische. *bl.* 183
5. Amerikaansche. *bl.* 190
6. Oostindische. *bl.* 191

*** Oijevaars: *met de Oogkringen bloot.*

7. *Soort.* Gewoone Oijevaar. *bl.* 192
8. Zwarte Stork. *bl.* 199

**** Reigers: *met den middelsten Vinger aan de binnen zyde getand.*

9. *Soort.* Kwak. *bl.* 200
10. Purperkleurige. *bl.* 206
11. Blaauwe Reiger. *bl.* 201
12. Groote gekuifde.
13. Kleine witte.
14. Cayennische.
15. Amerikaansche. *bl.* 205
16. Gekuifde Butoor. *bl.* 207
17. Blaauwe Krabben-eeter. *bl.* 208
18. Hudsons-Baaysche.
19. Gestreepte. *bl.* 209
20. Groenagtige. *bl.* 209
21. Butoor of Roerdomp. *bl.* 211
22. Graauwe Reiger.
23. Brasiliaansche.
24. Witte Reiger. *bl.* 213

25. *Soort.*

Sp. 25. Ardea *Æquinoctialis*. Americâ. T. V. pag. 215
26. *minuta*. Helv. Aleppo. pag. 210

Genus 85. TANTALI.

Sp. 1. Tantalus *Loculator*. Americâ. pag. 175
2. *Falcinelles*. Auſtriâ, Italia. pag. 224
3. *minutus*.
4. *Ibis* Ægypto. pag. 213
5. *ruber*. Americâ. pag. 218
6. *albus*. —— pag. 219
7. *fuscus*. —— pag. 219

Genus 86. SCOLOPACES.

Sp. 1. Scolopax *Guarauna*. Amer. Meridion.
2. *Madagascarienſis*. Madagascar. p. 224
3. *Arquata*. Europâ. pag. 221
4. *Phæopus*. —— pag. 222
5. *fusca*. ——
6. *Rusticola*. —— pag. 225
7. *Gallinago*. —— pag. 232
8. *Gallinula*. ——
9. *Fedoa*. Amer. ſeptentr. pag. 228
10. *Glottis*. Europâ. pag. 230
11. *Calidris*. ——
12. *Totanus*. —— pag. 220
13. *Limoſa*. —— pag. 231
14. *Capenſis* Cap. bon. Spei.
15. *Lapponica*. Lapponiâ. pag. 234
16. *Ægocephala* Eur. Auſtr. pag. 235
17. *Alba*. Americâ ſeptentr.

25. *Soort.* Amerikaansche Ibis. V. Stuk. *bl.* 215
26. Woud-Aapje. *bl.* 210

85. Geslagt. NIMMERZATTEN.

1. *Soort.* Amerikaansche. *bl.* 175
2. Europische. *bl.* 224
3. Kleine.
4. Egyptische. *bl.* 213
5. Roode. *bl.* 218
6. Witte. *bl.* 219
7. Bruine. *bl.* 219

86. Geslagt. SNEPPEN.

1. *Soort.* Guarauna.
2. Madagaskarsche. *bl.* 224
3. Gemeene Wulp. *bl.* 221
4. Kleine Wulp. *bl.* 222
5. Bruine Wulp.
6. Houtsnep. *bl.* 225
7. Snepje. *bl.* 232
8. Klein Snepje.
9. Tjerk. *bl.* 228
10. Glut. *bl.* 230
11. Roodbeen.
12. Strandsnep. *bl.* 220
13. Poelsnep. *bl.* 231
14. Kaapsche.
15. Laplandsche. *bl.* 234
16. Roodhals. *bl.* 235
17. Witte.

Sp. 18. Scolopax *candida*. Americâ ſeptentr. TOM. V.

Genus 87. TRINGÆ.

Sp. 1. Tringa *pugnax*. Europâ. pag. 238
2. *Vanellus*. —— pag. 240
3. *Gambetta*. —— pag. 243
4. *Interpres*. —— pag. 244
5. *ſtriata*. ——
6. *Morinella*. —— & Am. ſept.
7. *Macularia*. ————
8. *Lobata*. Angl. ſept. & Lapp. pag. 245
9. *hyperborea*. Fr. Hudſon & Lapp.
10. *Fulicaria*. Americâ. pag. 246
11. *Alpina*. Lapponiâ. pag. 247
12. *Helvetica*. Helvetiâ.
13. *Ochropus*. Europâ. pag. 248
14. *hypoleucos*. —— pag. 249
15. *Canutus*. —— pag. 250
16. *Arenaria*. ——
17. *Littorea*. —— pag. 251
18. *Cinclus*. —— pag. 233
19. *Calidris*. ——
20. *puſilla*. St. Domingo.
21. *varia*. Europâ.
22. *fusca*. Senegalliâ.
23. *Squatarola*. Europâ. pag. 251
24. *Islandica*. Islandiâ.

Genus 88. CHARADRII.

Sp. 1. Charadrius. *Hiaticula*. Eur. & Amer. pag. 254

18. *Soort.* Witagtige. V. Stuk.

87. Geslagt. STRANDLOOPERS.

1. *Soort.* Kemphaan. *bl.* 238
2. Kievit. *bl* 240
3. Roode Ruiter. *bl.* 243
4. Tolk. *bl.* 244
5. Gestreepte.
6. Zandlooper.
7. Vlakkige.
8. Koet Plevier. *bl.* 245
9. Aschgraauwe dito.
10. Roode, dito. *bl.* 246
11. Laplandsche. *bl.* 247
12. Switzersche.
13. Plevier. *bl* 248
14. Haairsnepje. *bl.* 249
15. Zaagpen. *bl.* 250
16. Zand-Plevier.
17. Bruine Ruiter. *bl.* 251
18. Half-Snepje. *bl.* 233
19. Boschloopertje.
20. Zeer kleine.
21. Bonte.
22. Bruine.
23. Graauwe Plevier. *bl.* 252
24. Yslandsche.

88. Geslagt. PLEVIEREN.

1. *Soort.* Piepert. *bl.* 254

Sp. 2. Charadrius *Alexandrinus* Ægypto. T. V. p. 255
3. *Vociferus*. Amer. ſeptentr. pag. 255
4. *Ægyptius*. Ægypto. pag. 256
5. *Morinellus*. Europâ. pag. 256
6. *Apricarius*. Oeland. Canadâ, pag. 258
7. *Pluvialis*. Europâ. pag. 259
8. *Torquatus*. Dominicâ.
9. *Calidris*. Europæ littore.
10. *Oedicnemus*. Angliâ, Oriente. pag. 260
11. *Himantopus*. Eur. Auſtral. pag. 261
12. *Spinoſus*. Ægypto. pag. 262

Genus 89. RECURVIROSTRÆ.

Sp. 1. Recurvirostra *Avoſetta*. Eur. Auſtr. pag. 264

Genus 90. HÆMATOPI.

Sp. 1. Hæmatopus *Oſtralegus*. Eur. & Am. ſept. p. 267

Genus 91. FULICÆ.

Sp. 1. Fulica *fusca*. Europâ.
2. *atra* ——— pag. 270
3. *aterrima*. ———
4. *Chloropus*. ——— pag. 272
5. *Porphyrio*. Indiis. pag. 274
6. *Carthagena*. Carthagenâ.
7. *Martinica*. Martinicâ.

Genus 92. PARRÆ.

Sp. 1. Parra *Dominica*. Dominicâ.

Sp. 2.

2. *Soort.* Alexandryn∫che. V. STUK. *bl.* 255
3. Schreeuwer. *bl.* 255
4. Egypti∫che. *bl.* 256
5. Mornel. *bl.* 256
6. Noord∫che. *bl.* 258
7. Goud - Plevier. *bl.* 259
8. Gekraagde.
9. Bonte Plevier.
10. Kriel. *bl.* 260
11. Mathoen. *bl.* 261
12. Doornwiek. *bl.* 262

89. Ge∫lagt. KLUITEN.

1. *Soort.* Gewoone Kluit. *bl.* 264

90. Ge∫lagt. SCHOL-AAKSTERS.

1. *Soort.* Oe∫tervanger. *bl.* 267

91. Ge∫lagt. WATERHOENTJES.

1. *Soort.* Bruine Koet.
2. Gewoone Koet. *bl.* 270
3. Zeer zwarte.
4. Waterhoentje. *bl.* 272
5. Poule Sultane. *bl.* 274
6. Karthageen∫che Koet.
7. Martiniek∫e.

92. Ge∫lagt. SPOORWIEKEN.

1. *Soort.* St. Domingo∫che.

Sp. 2. Parra *Senegalla*. Senegalliâ. Tom. V, pag. 277
3. *Jacana*. Amer. Auſtr, pag. 276
4. *variabilis*. ——— pag. 276
5. *Chavaria*. Carthag. regione.

Genus 93. RALLI.

Sp. 1. Rallus *Crex*. Europâ. pag. 279
2. *Aquaticus*. —— pag. 281
3. *Porzana*. —— pag 282
4. *fuscus* Ins. Philipp.
5. *Striatus*. —— —— pag. 282
6. *torquatus* ——
7. *Philippenſis*. —— pag. 282
8. *Benghalenſis*. Aſiâ. pag 284
9. *Carolinus*. Amer. ſeptentr. pag. 284
10. *Virginianus*. —— ——

Genus 94. PSOPHIÆ.

Sp. 1. Pſophia *crepitans*. Amer. Meridion. pag. 285

Genus 95. OTES.

Sp. 1. Otis *Tarda* Pôloniâ, Oriente. pag. 288
2. *Arabica*. Oriente & Arabiâ. pag. 296
4. *Tetrax*. Europâ, Galliâ. pag. 297
4. *Afra*, Æthiopiâ. pag. 297

Genus 96. STRUTHIONES.

Sp. 1. Struthio *Camelus*. Syr. Arab. Africâ. pag. 299

2. *Soort.* Senegalsche. V. STUK. *bl.* 277
3. Jacana. *bl.* 276
4. Bonte Chirurgyn. *bl.* 276
5. Nagt-Kop.

93. Geslagt. RALLEN.

1. *Soort.* Kwartelkoning. *bl* 279
2. Water-Rall. *bl.* 281
3. Wynkernel. *bl.* 282
4. Bruine.
5. Gestreepte. *bl.* 282
6. Gekraagde.
7. Philippynsche. *bl.* 282
8. Bengaalsche. *bl.* 284
9. Kanadasche. *bl.* 284
10 Virginische.

94. Geslagt. KNARSHOENDERS.

1. *Soort.* Poepert. *bl.* 285

95. Geslagt. TRAPGANZEN.

1. *Soort.* Gewoone Trapgans. *bl.* 288
2. Arabische. *bl.* 296
3. Kleine. *bl.* 297
4. Ethiopische. *bl.* 297

96. Geslagt. STRUISVOGELS.

1. *Soort.* Vogelstruis. *bl.* 299

2. Struthio *Casuarius*. Asiâ, Africâ. T. V p. 310
3. *Rhea*. Amer. Australi. pag. 319

Ordo V. GALLINÆ.

Genus 97. DIDI.

Sp. 1. Didus *ineptus*. Indiâ. pag. 320

Genus 98. PAVONES.

Sp. 1. Pavo *cristatus*. Ind. Or. Ceylonâ, pag. 327
2. *bicalcaratus*. Chinâ, pag. 334
3. *muticus*. Japoniâ. pag. 333

Genus 99. MELEAGRIDEP.

Sp. 1. Meleagris *Gallopavo*. Amer. sept. pag. 336
2. *cristata*. Amer. merid. pag. 342
3. *Satyra*. Bengalâ. pag. 343

Genus 100. CRACES.

Sp. 1. Crax *Alector* Amer. calid. pag. 345
2. *rubra*. Peru. pag. 347
3. *Mitu*. Brasil. Guajanâ, pag. 345
4. *Globicera*. Brasiliâ, Curacao. pag. 346
5. *Pauxi*. Mexico. pag. 346

Genus 101. PHASIANI.

Sp. 1. Phasianus *Gallus*. Europâ. pag. 349
2. *Motmot*. Bras. Guajanâ.

2. *Soort.* Kasuaris. V. STUK. *bl.* 310
3. Thouyou. *bl.* 319

V. Rang. HOENDEREN.

97. Geslagt. DOD-AARSEN.

1. *Soort.* Die niet kan vliegen *bl.* 320

98. Geslagt. PAAUWEN.

1. *Soort.* Gewoone Paauw. *bl.* 327
2. Chineesche. *bl.* 334
3. Japansche. *bl.* 333

99. Geslagt. KALKOENEN.

1. *Soort.* Gewoone Kalkoen. *bl.* 336
2. Brasiliaansche. *bl.* 342
3. Bengaalsche. *bl.* 343

100. Geslagt. PAAUWIEZEN.

1. *Soort.* Guajaansche. *bl.* 345
2. Roode Paauwies. *bl.* 347
3. Zwarte. *bl.* 345
4. Kurassausche. *bl.* 346
5. Mexikaansche. *bl.* 346

101. Geslagt. FAISANTEN.

1. *Soort* Gewoone Haan. *bl.* 349
2. Westindische.

Sp. 3. Phasianus *Colchicus*. Afr. Asiâ. T. V. pag. 381
4. *Argus*. Tartariâ Chinensi.
5. *pictus*. Chinâ. pag. 388
6. *nycthemerus*. —— pag. 389

Genus 102. NUMIDÆ.

Sp. 1. Numida *Meleagris*. Africâ. pag. 378

Genus 103. TETRAONES.

* Pedibus hirsutis.

Sp. 1. Tetrao *Urogallus*. Europ. Amer. pag. 392
2. *Tetrix*. Europâ. pag. 397
3. *Canadensis*. Canadâ. pag 403
4. *Lagopus*. Europâ. pag. 404
5. *Cupido*. Virginiâ. pag. 408
6. *Umbellus*. Pensylvaniâ. pag. 409
7. *Canace*. Canadâ.
8. *Togatus*. ——
9. *Bonasia*. Europâ. pag. 410

** Pedibus nudis.

Sp. 10. Tetrao *Francolinus*. It. Or. Afr. Asiâ. pag. 421
11. *Alchata*. Mont. Pyr. AraBiâ pag. 412
12. *rufus*. Eur. Austr. & Ins. med. pag. 413
13. *Perdix*. Europâ. pag. 415
14. *Mexicanus*. Mexico, Ludov.
15. *bicalcaratus*. Senegalliâ.
16. *Virginianus*. Americâ. pag. 420

3. *Soort.* Gewoone Faiſant. V. STUK. *bl.* 381
4. Ge-oogde.
5. Goudlakenſe Chineeſche. *bl.* 388
6. Zilverlakenſe dito. *bl.* 389

102 Geſlagt. POULES PEINTADES.

1. *Soort.* Afrikaanſche. *bl.* 378

103. Geſlagt. VELDHOENDEREN.

* *Met ruige Pooten.*

1 *Soort.* Onerhaan. *bl* 392
2. Berkhoen. *bl.* 397
3. Kanadaaſch. *bl* 403
4. Sneeuwhoen. *bl.* 404
5. Gekuifd. *bl.* 408
6. Gekraagd. *bl.* 409
7. Wit gevlakte.
8. Blaauwpennige.
9. Hazelhoen. *bl.* 410

** *Met kaale Pooten.*

10. *Soort.* Francolyn. *bl.* 421
11. Pyreneeſche. *bl.* 412
12. Roode Patrys. *bl.* 413
13. Graauwe Patrys. *bl.* 415
14. Mexikaanſche.
15. Senegalſche.
16. Virginiſche. *bl.* 420

17. *Soort.*

Sp. 17. Tetrao *Marilandicus*. Americâ. T. V. pag. 420
18. *Cristatus*. Mexico, Guaj. pag. 427
19. *Chinensis*. Chinâ & Ins. Phil.
20. *Coturnix*. Eur. Asiâ, Africâ. pag. 424

Ordo VI. PASSERES.

Genus 104. COLUMBÆ.

* Caudâ æquali.

Sp. 1. Columba *Oenas*. Europâ. pag. 430
2. *Hispanica*. pag. 447
3. *dasypus*. pag. 438
4. *Gutturosa*. Arab. felice. pag. 439
5. *Cucullata*. pag. 439
6. *hispida*. Ind. Or. pag. 452
7. *turbita*. pag. 440
8. *laticauda*. pag. 440
9. *gyratrix*. pag. 441
10. *galeata*. pag. 441
11. *Turcica*. Arabiâ. pag. 442
12. *Tabellaria*. pag. 442
13. *Montana*. Jamaicâ. pag. 445
14. *leucocephala*. Am. septentr. pag. 449
15. *leucoptera*. Asiâ. pag. 449
16. *Guinea*. Africâ. pag. 446
17. *Coronata*. Bandâ, Insulâ.
18. *striata*. Ind. Orientali.
19. *Palumbus*. Eur. Asiâ. pag. 447

17. *Soort.* Marylandsche. V. STUK. *bl.* 420
18. Gekuifde Kwartel. *bl.* 427
19. Chineesche.
20. Gewoone Kwartel. *bl.* 422

VI. Rang. MOSSCHEN.

104. Geslagt. DUIVEN.

* *Met een gelyke Staart.*

1. *Soort.* Veldvlieger. *bl.* 430
2. Spaansche Duif. *bl.* 447
3. Vederpoot. *bl.* 438
4. Kropper. *bl* 439
5. Kappertje. *bl.* 439
6. Kruldduif. *bl.* 452
7. Meeuwtje. *bl.* 440
8. Paauwestaart. *bl.* 440
9. Draaijer. *bl* 441
10. Helmduif. *bl.* 441
11. Paggedet. *bl.* 442
12. Briefdraager. *bl.* 442
13. Bergduif. *bl* 445
14. Witkop. *bl.* 449
15. Witvlerk. *bl.* 449
16. Guineesche. *bl.* 446
17. Kroonduif.
18. Gestreepte.
19. Ringduif. *bl.* 447

20. *Soort.*

Sp. 20. Columba *cyanocephala*. Amer. T.V. pag. 448
21. *Madagascarienſis*. Madag.
22. *Ænea*. Ins. Moluccis.
23. *viridis*. Amboinâ.
24. *Martinica*. Martinico.
25. *Jamaicenſis*. Jamaicâ.
26. *Senegalenſis*. Senegalliâ.
27. *Nicobarica*. Ins. Nicombar. pag. 450
28. *Sinica* Chinâ. pag. 451
29. *Indica*. Ind. Orient. pag. 452
30. *Canadenſis*. Canadâ.
31. *Afra*. Senegalliâ.
32. *Turtur*. Indiâ. pag. 453
33. *riſoria*. Indiâ. pag. 456
34. *Pasſerina* Americâ calid. pag. 458
35. *minuta*. Americâ. pag 459

* * Macrouræ Caudâ Cuneiformi.

Sp. 36. Columba *migratoria*. Am. ſeptentr.
37. *Carolinenſis*. Americâ. pag. 457
38. *Amboinenſis*. Amboinâ. pag. 459
39. *Capenſis*. Cap. bon. Spei. pag. 459
40. *marginata*. Americâ.

Genus 105. ALAUDÆ.

Sp. 1. Alauda *Arvenſis*. Europâ. pag. 461
2. *Pratenſis*. —— pag. 464
3. *Arborea*. —— pag. 465
4. *Campestris*. —— pag. 466
5. *Trivialis*. Sueciâ. pag. 466

Sp. 6.

20. *Soort.* Blaauwkop. V. STUK. *bl.* 448
21. Madagaskarfche.
22. Koperkleurige.
23. Groene.
24. Martiniekfche.
25. Jamaikafche.
26. Senegalfche.
27. Nikombarfche. *bl.* 450
28. Chineefche. *bl.* 451
29. Oostindifche. *bl.* 452
30. Kanadafche.
31. Afrikaanfche.
32. Torteldüif. *bl.* 453
33. Gekraagde Tortel. *bl.* 456
34. Mofchduifje. *bl.* 458
35. Allerkleinst. *bl.* 459

*** Met een lange puntige Staart.*

36. *Soort.* Amerik. Trekduif.
37. Karolinifche Tortel. *bl.* 457
38. Ambonfche Tortel. *bl.* 459
39. Kaapfche Tortel. *bl.* 459
40. Bontftaart.

105. Geflagt. LEEURIKKEN.

1. *Soort.* Akker-Leeurik. *bl.* 461
2. Gras-Leeurik. *bl.* 464
3. Boom-Leeurik. *bl.* 465
4. Veld-Leeurik. *bl.* 466
5. Pieper. *bl.* 466

6. *Soort.*

Sp. 6. Alauda *Cristata*. Europâ. TOM. V. pag. 467
7. *Spinoletta*. Italiâ. pag. 468
8. *Capensis*. Cap. bon. Spei. pag. 468
9. *Calandra*. Mont. Pyren. pag. 470
10. *Alpestris* Amer. septentr. pag. 469
11 *magna*. Amer. Africâ. pag. 469

Genus 106. STURNI.

Sp. 1. Sturnus *vulgaris*. Europ. Africâ. pag. 472
2. *Capensis*. Cap. bon. Spei. pag. 477
3. *Ludovicianus*. Americâ. pag. 476
4. *Contra*. Ind. Cap. bon. Spei. pag. 477
5. *Cinclus*. Europâ. pag. 479

Genus 107. TURDI.

Sp. 1. Turdus *Viscivorus*. Europâ. pag. 481
2. *Pilaris*. Europâ. pag 482
3. *Iliacus*. ——— pag. 484
4. *Musicus* ——— pag. 485
5. *Olivaceus*. Cap. bon. Spei.
6. *Migratorius*. Amer. septentr.
7. *Trichas*. —————
8. *Canorus*. Bengalâ, Chinâ. pag. 487
9. *rufus*. Amer. utrâque. pag. 487
10. *polyglottos*. Virg. Car. Jam. pag. 488
11. *Orphëus*. Americâ. pag 489
12. *Plumbeus*. ——— pag. 489
13. *nitens* Angolâ.
14. *Saxatilis* Helv. Austr. Boruss.
15. *Roseus*. Lappon. Helvetiâ.

6. Soort. Kuif-Leeurik. V. Stuk bl. 467
7. Spinolet. bl 468
8. Kaapſche. bl. 468
9. Kalander. bl 470
10. Berg Leeurik. bl. 469
11. Groote gekraagde. bl 469

106. Geſlagt. Spreeuwen.

1. Soort. Gemeene Spreeuw. bl. 472
2. Kaapſche. bl. 477
3. Louiſiaanſche. bl 476
4. Bonte van de Kaap. bl. 477
5. Waterſpreeuw. bl. 479

107. Geſlagt. Lysters.

1. Soort. Groote Lyſter. bl. 481
2. Kramsvogel. bl. 482
3. Koperwiekje. bl. 484
4. Zing-Lyſter. bl. 485
5. Olyfkleurige.
6. Trek-Lyſter.
7. Marylandſche.
8. Bengaalſche. bl. 487
9. Roſſe Lyſter. bl. 487
10. Groote Spotvogel. bl. 488
11. Kleine Spotvogel. bl. 489
12. Aſchgraauwe. bl. 489
13. Groenglanzige.
14. Berg-Merel.
15. Roos-Merel.

Sp. 16 Turdus *Cafer*. Cap. bon. Spei. Tom. V.
17. *Capensis*. ———
18. *atricapilla* ———
19. *Palmarum*. Cayanâ.
20. *Sinensis*. Chinâ.
21. *Dominicus*. Dominicâ Ins.
22. *Merula*. Europâ. pag. 492
23. *Torquatus*. ——— pag. 4[illegible]5
24. *Cyanus*. ——— pag. 495
25. *Arundinaceus*. ——— pag. 496
26. *Morio*. Cap. bonæ Spei.
27. *Surinamus*. Surinamo.
28. *Zeylonus*. Ceylonâ, Cap b. Sp.

Genus. 108. Ampelites.

Sp. 1. Ampelis *Garrulus*. Eur. Am. ſept. T. IV. p. 223
2. *Pompadora*. Amer. mer. Cayan.
3. *Carnifex*. Surinamo. pag. 219
4. *Cotinga*. Braſiliâ.
5. *Mayana*. Mayanens. reg.
6. *Cayana*. Bras. Cayanâ.
7. *terſa*.

Genus 109. Loxiæ.

Sp. 1. Loxia *Curvirostra*. Europâ. Tom. V. pag. 498
2. *Coccothrauſtes*. Eur. Auſtral. pag. 500
3. *enucleator*. Suec. Canadâ. pag. 502
4. *Pyrrhula*, Europâ. pag. 502
5. *Cardinalis*. Amer. ſeptentr. pag. 503
6. *Madagascarienſis*. Madag.

16. *Soort.* Hottentotſche. V. Stuk.
17. Kaapſche.
18. Zwartkop.
19. Palmiet - Lyſter.
20. Chineeſche.
21. Dominiekſe.
22. Gewoone Merel. *bl.* 492
23. Ring - Merel. *bl.* 495
24. Blaauwe - Merel. *bl.* 495
25. Riet - Lyſter. *bl.* 496
26. Zwarte Lyſter.
27. Surinaamſche.
28. Ceylonſche.

108. Geſlagt. Cotingaas.

1. *Soort.* Beemer. IV. Stuk. *bl.* 223
2. Pompadoer.
3. Beul. *bl.* 219
4. Cotinga.
5. Maijanſche.
6. Cayenniſche.
7. Zwartagtige.

109. Geſlagt. Kernbyters.

1. *Soort.* Kruisbek. V. Stuk. *bl.* 498
2. Dikbek. *bl.* 500
3. Pitten - Kraaker. *bl.* 502
4. Goudvink. *bl.* 502
5. Kardinaal. *bl.* 503
6. Madagaskarſche.

Sp. 7.	Loxia *Mexicana* rubra. Am. merid.		Tom. V.
8.	*Dominicana.* Brasiliâ.	pag.	504
9.	*cristata.* Æthiopiâ.	pag	505
10.	*erythrocephala.* Africâ.	pag.	506
11.	*Maja.* Indiâ Orient.		
12.	*Colius.* Cap. bonæ Spei.		
13.	*flavicans.* Asiâ.	pag.	506
14.	*Oryzivora.* Asiâ, Æthiopiâ.	pag.	506
15.	*Panicivora.* Indiâ.	pag.	507
16.	*Malacca.* Chinâ, Java, Mal.		
17.	*Molucca.* Ins. Moluccis.		
18.	*punctulata.* Asiâ.	pag.	508
19.	*Hordeacea.* Indiis.	pag.	508
20.	*Sanguinirostris.* Asiâ.	pag.	508
21.	*Astrild.* Canar. Ins. Amer. Afr.	pag.	509
22.	*cyanea.* Angolâ.	pag.	509
23.	*virens.* Surinamo.		
24.	*Angolensis.* Angolâ.		
25.	*Lineola.* Asiâ.	pag.	510
26.	*Mexicana.* Americâ.	pag.	510
27.	*Chloris.* Europâ.	pag.	510
28.	*Butyracea.* Indiâ.	pag.	511
29.	*Canadensis.* Canadâ.		
30.	*Sulphurata.* Cap bonæ Spei.		
31.	*Collaria.* Indiis.	pag.	512
32.	*Benghalensis.* Bengalâ.	pag.	512
33.	*Malabarica.* Indiis.	pag.	512
34.	*melanocephala.* Guineâ.	pag.	513
35.	*cana.* Asiâ.	pag.	513
36.	*Philippina.* Ins. Philipp.		
37.	*striata.* Ins. Bourbon.		

Sp. 38.

		V. STUK.
7. *Soort.*	Mexikaanſche roode.	
8.	Dominikaan.	*bl.* 504
9.	Gekuifde.	*bl.* 505
10.	Roodkop.	*bl.* 506
11.	Oostindiſche.	
12.	Kaapſche.	
13.	Geelagtige.	*bl.* 506
14.	Rystvogel.	*bl.* 506
15.	Zwarte Goudvink.	*bl.* 507
16.	Malakſche.	
17.	Molukkiſche.	
18.	Geſtippelde.	*bl.* 508
19.	Goudgeele.	*bl.* 508
20.	Roodbek.	*bl.* 508
21.	Senegali.	*bl.* 509
22.	Hemelſchblaauwe.	*bl.* 509
23.	Groene.	
24.	Angolaſche.	
25.	Geſtreepte.	*bl.* 510
26.	Mexikaanſche.	*bl.* 510
27.	Groenling.	*bl.* 510
28.	Boterbeestje.	*bl.* 511
29.	Kanadaſche.	
30.	Zwavelgeele.	
31.	Gekraagde.	*bl.* 512
32.	Bengaalſche.	*bl.* 512
33.	Malabaarſche.	*bl.* 512
34.	Zwartkop.	*bl.* 513
35.	Gryze.	*bl.* 513
36.	Philippynſche.	
37.	Bourbonſche.	

Sp. 38.	Loxia	*Ludoviciana.* Ludoviciâ.	Tom. V.
39.		*Capensis.* Cap. bonæ Spei.	
40.		*nigra.* Amer. Austr.	pag. 514
41.		*cœrulea.* Americâ.	pag. 514
42.		*Madagascarina.* Madagasc.	
43.		*violacea.* Americâ.	pag. 515
44.		*grossa.* ———	
45.		*minima.* Surinamo.	
46.		*fusca.* Africâ, Bengalâ.	pag. 513
47.		*minuta.* Surinamo.	pag. 515
48.		*bicolor.* Indiâ.	pag. 515

Genus 110. Emberizæ.

Sp. 1.	Emberiza	*Nivalis.* Alp. Lapp. Spitsb.	pag. 518
2.		*Hyemalis.* Amer. septentr.	
3.		*Miliaria.* Europâ.	pag. 520
4.		*Hortulana.* ———	pag. 521
5.		*Citrinella.* ———	pag. 522
6.		*olivacea.* Ins. Dominicâ.	
7.		*Orix.* Africâ interiore.	pag. 523
8.		*Quelea.* ———	pag. 524
9.		*Capensis.* Cap. bonæ Spei.	
10.		*Ludoviciana.* Ludoviciâ.	
11.		*Cia.* Europâ Australi.	
12.		*Cirlus.* ———	
13.		*Familiaris.* Asiâ.	pag. 526
14.		*flaveola.* Reg. calid.	pag. 526
15.		*Amazona.* Surinamo.	
16.		*Oryzivora.* Ins. Cubâ.	pag. 531
17.		*Schœniclus.* Europâ.	pag. 553

38. *Soort.* Louisiaansche. V. STUK.
39. Kaapsche.
40. Zwarte. *bl.* 514
41. Blaauwe. *bl.* 514
42. Madagaskarsche.
43. Violette. *bl.* 515
44. Groote.
45. Zeer kleine.
46. Bruine. *bl.* 513
47. Kleine. *bl.* 515
48. Tweekleurige. *bl.* 515

110. Geslagt. GEELGORSEN.

1. *Soort.* Sneeuwvogel. *bl.* 518
2. Wintervogel.
3. Geerstvogel. *bl.* 520
4. Ortolaan. *bl.* 521
5. Geelvink. *bl.* 522
6. Olyfkleurige.
7. Afrikaansche. *bl.* 523
8. Indiaansche. *bl.* 524
9. Kaapsche.
10. Louisiaansche.
11. Zip-Vogel.
12. Heggen-Vogel.
13. Gemeenzaame. *bl.* 526
14. Geelkeel. *bl.* 526
15. Amazoon.
16. Rystvink. *bl.* 531
17. Rietmosch. *bl.* 553

Sp. 18. Emberiza *Psittacea*. Amer. austr. T. V. pag. 526
19. *Paradisea*. Angolâ. pag. 527
20. *Serena*.
21. *Vidua*. Indiâ.
22. *Principalis*. Angolâ.
23. *Regia*. Africâ.
24. *Ciris*. Amer. septentr. pag. 529

Genus III. Tanagræ.

Sp. 1. Tanagra *Jacapa*. Americâ austr.
2. *Bresilia*. Ind. Occ. & Or.
3. *rubra*. Canadâ.
4. *Jacarina*. Brasiliâ.
5. *violacea*. Bras. Cayanâ. pag. 553
6. *cyanea* Carolinâ.
7. *Gyrola*. Peru, Surinamo. pag. 542
8. *Cayana*. Cayanâ.
9. *atrata*. Ind. Orient. pag. 526
10. *Mexicana*. Cayan. Mexico.
11. *Tatao*. Bras. Cayanâ.
12. *albirostris*. Americâ.
13. *Gularis*. ——— ———
14. *Cayana*. Cayan. Mex. Bras.
15. *Brasiliensis*. Brasiliâ.
16. *Dominica*. Ins. Domin.
17. *Militaris*. Amer. Asiâ. pag. 525
18. *albirostris*. Americâ.
19. *Episcopus*. Brasiliâ.
20. *Sayaca*. ———
21. *punctata*. Ind. Orient.

Sp. 22.

18. *Soort.* Pappegaaitje. V. Stuk. *bl.* 526
19. Weeuwtje. *bl.* 527
20. Klein Weeuwtje.
21. Groote Weeuw.
22. Angolafche.
23. Koninglyke.
24. Paus. *bl.* 529

III. Geflagt. Tagaraas.

1. *Soort.* Jacapa.
2. Brefilia. *Oost & Westindien.*
3. Roode Kardinaal.
4. Jacarina.
5. Teitei. *bl.* 553
6. Hemelfchblaauwe.
7. Gyrola. *bl.* 542
8. Groene.
9. Gitzwarte. *bl.* 526
10. Mexicaanfche.
11. Tatao.
12. Witbekkige.
13. Purperkeel.
14. Cayennifche.
15. Brafiliaanfche.
16. Dominiekfche.
17. Bruine Kardinaal. *bl.* 525
18. Witfnebbige.
19. Bisfchop.
20. Sayaca.
21. Geftippelde.

Sp. 22. Tanagra *virens*. Bras. Peru, Mex. TOM. V.
23. *chlorotica*. Cayanâ.
24. *cristata*. ——

Genus 112. FRINGILLÆ.

Sp. 1. Fringilla *Lapponica*. Europâ. pag. 536
2. *Surinama*. Surinamo.
3. *cœlebs*. Europâ. pag. 532
4. *Montifringilla*. —— pag. 535
5. *Lulenſis*. Succiâ. pag. 536
6. *erythrophtalma*. Americâ. pag. 537
7. *Carduelis*. Europâ. pag. 538
8. *Melba*. Chinâ. pag. 541
9. *Alario*. Cap. b. Spei.
10. *Amandava*. Ind. Orient. pag. 541
11. *Granatina*. Braſiliâ.
12. *tristis*. Amer. ſeptentr. pag. 543
13. *Zena*. Amer. meridion. pag. 543
14. *lepida*. Havanâ.
15. *Autumnalis*. Surinamo.
16. *Citrinella*. Eur. Auſtr.
17. *Serinus*. ——
18. *Senegalla*. Senegalliâ.
19. *Noctis*. Jam. Mex. Martin.
20. *Sinica*. Chinâ.
21. *Nivalis*. Americâ.
22. *Butyracea*. Maderâ. pag. 545
23. *Canaria*. Ins. Canar. pag. 546
24. *flaveola*.
25. *Spinus*. Europ. pag. 549

22. *Soort.* Groenagtige. V. Stuk.
23. Glanzige.
24. Gekuifde.

112. Geflagt. Vinken.

1. *Soort.* Laplandfche. *bl.* 536
2. Surinaamfche.
3. Gewoone Vink. *bl.* 532
4. Berg-Vink. *bl.* 535
5. Sweedfche. *bl.* 536
6. Rood-Oog. *bl.* 537
7. Diftelvink. *bl.* 538
8. Groene Putter. *bl.* 541
9. Kaapfche Mofch.
10. Geftippelde Bengali. *bl.* 541
11. Granaat-Vink.
12. Droevige. *bl.* 543
13. Bahamafche. *bl.* 543
14. Havanafche.
15. Herfst-Vink.
16. Citroengeele.
17. Serinus.
18. Senegalfche.
19. Zwarte Vink.
20. Chineefche.
21. Sneeuw-Vink.
22. Indiaanfche Groenling. *bl.* 545
23. Kanarie-Vogel. *bl.* 546
24. Geelagtige.
25. Sysje. *bl.* 549

26. *Soort.*

Sp. 26. Fringilla *Flammea.* Europâ. TOM. V. pag. 550
27. *flavirostris.* —— pag. 550
28. *Cannabina.* —— pag. 551
29. *Linaria.* —— pag. 551
30. *Petronia.* ——
31. *Angolenſis.* Angol. Beng. pag. 552
32. *Bengala.* Bengalâ.
33. *Jamaica.* Jamaicâ.
34. *tricolor.* Surinamo.
35. *Maja* Ind Or & Occid.
36. *domestica.* Europâ. pag. 554
37. *Montana.* —— pag 561
38. *bicolor.* Americâ. pag. 563
39. *crispa.* Angolâ.

Genus 113. MUSCICAPÆ.

Sp. 1. Muscicapa *Paradiſi.* Ceyl. C. b. Sp. T. IV. p. 325
2. *mutata.* Madagascar.
3. *Martinica.* Martinico.
4. *Tyrannus* Canad. Surinamo.
5. *Surinama.* Surinamo.
6. *Crinita.* Amer. ſept.
7. *Emeria.* Bengalâ.
8. *rubra.* Amer. ſept.
9. *atricapilla.* Europâ.
10. *ruticilla.* Amer. TOM. V. pag. 577
11. *virens.* Carolinâ.
12. *Cayanenſis.* Cayanâ.
13. *Canadenſis.* Canadâ.
14. *olivacea.* Amer. ſept.

26. *Soort.* Brandſys. V. STUK. *bl.* 550
27. Kneutje. *bl.* 550
28. Hennipvink. *bl.* 551
29. Vlaſchvink. *bl.* 551
30. Kraagvink.
31. Angolaſche. *bl.* 552
32. Blaauwe Bengali.
33. Jamaikaſche.
34. Driekleurige.
35. Maja.
36. Moſch. *bl.* 554
37. Bergmoſch. *bl.* 561
38. Tweekleurige. *bl.* 563
39. Gekrulde.

113. Geſlagt. VLIEGENVANGERS.

1. *Soort.* Katoendiefje. IV. STUK. *bl.* 325
2. Langſtaartige.
3. Martiniekſche.
4. Amerikaanſche.
5. Surinaamſche.
6. Gekuifde.
7. Bengaalſche.
8. Roode.
9. Zwart-Nek.
10. Roodſtaart. V. STUK. *bl.* 577
11. Groenagtige.
12. Cayenniſche.
13. Kanadaſche.
14. Olyfkleurige.

Sp. 15. Muscicapa *Senegalensis*. Senegallia.
16. *Capensis*. Cap bon. Spei.
17. *Torquata*. ———
18. *Carolinensis*. Carolinâ.
19. *Petechia*. Martinico.
20. *Grisola*. Europâ.
21. *variegata*. Indiâ.

Genus 114. MOTACILLÆ.

Sp. 1. Motacilla *Luscinia*. Europâ. TOM. V. pag. 564
2. *Calidris* Americâ. pag. 567
3. *modularis*. Europâ. pag. 568
4. *Schœnobænus*. ——— pag. 569
5. *Campestris*. Jamaicâ. pag. 569
6. *Curruca*. Europâ. pag. 570
7. *Hippolais*. ——— pag. 571
8. *Salicaria*. ——— pag. 571
9. *Sylvia*. ——— pag. 571
10. *Ficedula*. Europâ. pag. 572
11. *alba*. ——— pag. 573
12. *flava*. ——— pag. 575
13. *Tiphia*. Bengalâ. pag. 576
14. *Stapazina*. Hisp Italiâ.
15. *Oenanthe*. Europâ. pag. 578
16. *Rubetra*. ——— pag. 579
17. *Rubicola*. ———
18. *Atricapilla*. ——— pag. 579
19. *Pensylvanica*. Pensylv.
20. *Chrysoptera*. ———
21. *coronata*. ———

15. *Soort.* Senegallische.
16. Kaapsche.
17. Gekraagde.
18. Karolinische.
19. Geplekte.
20. Graauwagtige.
21. Bonte.

114. Geslagt. KWIKSTAARTEN.

1. *Soort.* Nagtegaal. V. STUK. *bl.* 564
2. Amerikaansche. *bl.* 567
3. Basterd-Nagtegaal. *bl.* 568
4. Bies-Nagtegaal. *bl.* 569
5. Jamaikasche. *bl.* 569
6. Grasmosch. *bl.* 570
7. Geelborstje. *bl.* 571
8. Rietzingertje. *bl.* 571
9. Graauwzingertje. *bl.* 571
10. Vygen-eeter. *bl.* 572
11. Witte Kwikstaart. *bl.* 573
12. Geele. *bl.* 575
13. Bengaalsche. *bl.* 576
14. Spaansche.
15. Witstaart. *bl.* 578
16. Paapje. *bl.* 579
17. Witkraagje.
18. Zwartkapje. *bl.* 579
19. Pensylvanische.
20. Goudvlerkje.
21. Gekroonde.

22. *Soort.*

Sp. 22. Motacilla *Senegalenſis*. Senegalliâ. TOM. V.

23. *varia*. Jam. Dominicâ.

24. *Capenſis*. Cap. bon. Spei.

25. *Icterocephala*. Canadâ.

26. *Dominica*. Jam. Dominicâ.

27. *Canadenſis*. Canadâ.

28. *Maderaspatana*. Madag.

29. *Aurocapilla*. Penſylvaniâ.

30. *Petechia*. Amer. ſept.

31. *Dumetorum*. Europâ.

32. *Cinnamomea*. Ceylonâ.

33. *Caprata*. Ins. Lucionenſi.

34. *Phœnicurus*. Europâ. pag. 580

35. *Erithacus*. ——— pag. 581

36. *Guira*. Braſiliâ.

37. *Suecica*. Europâ. pag. 582

38. *Sialis*. Bermud. & Am. ſept. pag. 583

39. *fuligata*. Ins. Philipp.

40. *Cayana*. Mexico.

41. *Velia*. Surinamo. pag. 583

42. *Canadenſis*. Amer. ſeptentr.

43. *cœrulea*. Penſylvaniâ.

44. *Sibylla*. Madagascar.

45. *Rubecula*. Europâ. pag. 584

46. *Troglodytes*. ——— pag. 586

47. *Calendula*. Penſylvaniâ.

48. *Regulus*. Europâ. pag. 588

49. *Trochilus*. Eur. As. Amer. pag. 589

Genus 115. PIPRÆ.

Sp. 1. Pipra *Rupicola*. Sur. Guajanâ.

22. *Soort.* Senegalsche.
23. Bonte.
24. Kaapsche.
25. Geelkapje.
26. Dominiekse.
27. Kanadasche.
28. Madagaskarsche.
29. Goudkapje.
30. Geplekte.
31. Doornbosschen.
32. Kaneelkleurige.
33. Philippynsche.
34. Muur Nagtegaal. *bl.* 580
35. Roodstaart. *bl.* 581
36. Brasiliaansche.
37. Blaauwborstje. *bl.* 582
38. Blaauwvogeltje. *bl.* 583
39. Roetagtige.
40. Cayennische.
41. Surinaamsche. *bl.* 583
42. Kanadasche.
43. Blaauwe.
44. Zwartagtige.
45. Roodborstje. *bl.* 584
46. Winterkoninkje. *bl.* 586
47. Groengeeltje.
48. Goudhaantje. *bl.* 588
49. Loopertje. *bl.* 589

115. Geslagt. MANAKYNS.

1. *Soort.* Steenduif.

Sp. 2.	Pipra *Pareola*. Bras. Cayanâ.	Tom. V.
3.	*cristata*. Brasiliâ.	
4.	*Rubetra*. Americâ.	
5.	*albifrons*.	
6.	*erythrocephala*. Brasiliâ.	pag. 600
7.	*Aureola*. Am. Mer.	pag. 601
8.	*leucocephala*. Surinamo.	pag. 599
9.	*leucocilla*. Bras. Sur.	pag. 600
10.	*Gutturalis*. Americâ.	
11.	*Serena*. Cayan. Surinamo.	
12.	*Manacus*. Americâ.	
13.	*minuta*. Indiis.	pag. 591

Genus 116. Pari.

Sp. 1.	Parus *bicolor*. Amer. ſeptentr.	
2.	*cristatus*. Europâ.	pag. 592
3.	*major*. ——	pag. 593
4.	*Americanus*. Am. ſeptentr.	pag. 595
5.	*cœruleus*. Europâ.	pag. 596
6.	*atricapillus*. Canadâ.	
7.	*ater*. Europâ.	pag. 597
8.	*paluſtris*. ——	pag. 598
9.	*Virginianus*. Amer. ſeptentr.	
10.	*peregrinus*.	
11.	*Caudatus*. Europâ.	pag. 598
12.	*biarmicus*. ——	pag. 599
13.	*Pendulinus*. Pol. Hung. It.	pag. 590
14.	*Cela*. Indiis.	pag. 601

Genus. 117. Hirundines.

Sp. 1.	Hirundo *Rustica*. Europâ.	pag. 603

2. *Soort.* Rood gekuifde zwarte. V. STUK.
3. Geel gekuifde paarſche.
4. Geel gekuifde rosſe.
5. Wit gekuifde.
6. Goudkopje. *bl.* 600
7. Manakyn Roodkopje. *bl* 601
8. Witkopje. *bl.* 599
9. Witmutsje. *bl.* 600
10. Witkeeltje.
11. Wit - Toupetje.
12. Wit - Buikje.
13. Zeer kleine. *bl.* 591

116. Geſlagt. MEEZEN.

1. *Soort.* Tweekleurige.
2. Gekuifde Mees. *bl.* 592
3. Plakker. *bl.* 593
4. Amerikaanſche. *bl.* 595
5. Pimpeltje. *bl.* 596
6. Zwartnek.
7. Zwartkop. *bl.* 597
8. Rietmees. *bl.* 598
9. Virginiſche.
10. Uitheemſche.
11. Langſtaart. *bl.* 598
12. Baardmannetje. *bl.* 599
13. Europiſch Hangnest. *bl.* 590
14. Gevlakte Indiſche. *bl.* 601

117. Geſlagt. ZWALUWEN.

1. *Soort.* Huis - Zwaluw. *bl.* 603

Sp. 2. Hirundo *esculenta*. Chinâ. Tom. V. pag. 607
3. *Urbica*. Europâ. pag. 608
4. *Riparia*. —— pag. 610
5. *purpurea*. Americ. ſeptentr.
6. *Apus*. Europâ. pag. 611
7. *Subis*. Fret. Hudſon. pag. 612
8. *Senegalenſis*. Senegalliâ.
9. *Tapera*. Americâ.
10. *Pelagica* —— pag. 613
11. *Melba*. Gibraltar. pag. 613
12. *Pratincola*. Europ. auſtral. & Auſtriâ.

Genus 118. Caprimulgi.

Sp. 1. Caprimulgus *Europæus*. Europâ. pag. 615
2. *Americanus*. Americâ. pag. 617

CLASSIS TERTIA.

AMPHIBIA.

Hæc dividuntur in tres

Ordines, *vide* Tom. VI. p. 8.

Scilicet

I. Reptilium, q. *pedata*, *Ore ſpirantia.*

II. Serpentium, q. *apoda & Ore ſpirantia.*

III.

2. *Soort.* Chineesche. *bl.* 607
3. Boeren-Zwaluw. *bl.* 608
4. Strand-Zwaluw. *bl.* 610
5. Purpere Zwaluw.
6. Gier-Zwaluw. *bl.* 611
7. Kanadasche. *bl.* 612
8. Senegallische.
9. Tapera.
10. Karolinische. *bl.* 613
11. Spaansche. *bl.* 613
12. Veld-Zwaluw.

118. Geslagt. GEITENMELKERS.

1. *Soort.* Europische. *bl.* 615
2. Amerikaansche. *bl.* 617

DERDE AFDEELING.

DIEREN VAN BEIDERLEY LEVEN.

Deeze worden verdeeld in drie

RANGEN, zie VI. STUK. *bl.* 8.

naamelyk van

I. LOOPENDE, die Pooten hebben en door den Bek adem haalen.
II. KRUIPENDE, die geen Pooten hebben en door den Bek ademen.

III. NANTIUM, q. *pinnata & spirantia etiam Branchiis lateralibus.*

Characteres Compendiosi

GENERUM.

Ordo I. REPTILIA.

Gen.

119. TESTUDO. *Corpus Testâ munitum.*

121. DRACO. *Corpus Alis volatile.*

122. LACERTA. *Corpus (Testâ Alisve) nudum, Caudatum.*

120. RANA. *Corpus similiter nudum, ecaudatum.*

Ordo II. SERPENTIA.

123. CROTALUS. *Scuta Abdominalia Caudaliaque, cum Crepitaculo.*

124. BOA. *Scuta Abdominalia Caudaliaque, absque Crepitaculo.*

125. COLUBER. *Scuta Abdominalia & Squamæ Caudales.*

126. ANGUIS. *Squamæ Abdominales Caudalesque.*

127. AMPHISBÆNA. *Annuli Abdominales Caudalesque.*

128. COECILIA. *Rugæ nudæ laterales.*

III. Zwemmende, die Vinnen hebben en ook door zydelingse Kieuwen adem haalen.

Beknopte Kenmerken der

Geslacten.

I, Rang. Loopende.

Gesl.

119. Schildpad. Het Lyf met een Schild gewapend.
121. Draakje. Het Lyf gevleugeld.
122. Haagdis. Het Lyf (van Schild en Wieken) bloot, gestaart.
120. Kikvorsch. Het Lyf eveneens bloot en zonder Staart.

II Rang. Kruipende.

123. Ratelslang. Schilden aan den Buik en Staart, met een Ratel.
124. Serpent. Schilden aan den Buik en Staart, zonder Ratel.
125. Adder. Schilden aan den Buik en Schubben aan de Staart.
126. Slang. De Buik en Staart, beiden, geschubd,
127. Tweekop. De Buik en Staart, beiden, geringd.
128. Blindslang. Naakte rimpels op de zyden.

Ordo III. NATANTIA.

Gen.

** Spiraculis compositis s. pluribus.*

129. PETROMYZON. *Spiracula septem lateralia.*
130. RAJA *Spiracula quinque subtus.*
131. SQUALUS. *Spiracula quinque lateralia.*
132. CHIMÆRA. *Spiraculum unum quadrifidum.*

*** Spiraculis solitariis.*

133. LOPHIUS. *Pinnæ Ventrales duæ: Os Denticulatum.*
134. ACIPENSER. *Pinnæ Ventrales duæ: Os edentulum.*
139. CYCLOPTERUS. *Pinnæ Ventrales duæ, in orbiculum digestæ.*
135 BALISTES. *Pinna Ventralis una, Carinæ instar posita.*
136. OSTRACION. *Pinna Ventralis nulla: Corpus loricâ Osseâ tectum.*
137. TETRODON. *Pinna Ventralis nulla: Abdomen muricatum.*
138. DIODON. *Pinna Ventralis nulla: Corpus aculeatum.*
140. CENTRISCUS. *Pinnæ Ventrales decem: Corpus Spinâ loricatum.*
141. SYNGNATHUS. *Pinna Ventralis nulla: Corpus articulatum.*
142. PEGASUS. *Pinnæ Ventrales duæ: Rostrum ciliato-dentatum.*

Or-

III. Rang. ZWEMMENDE.

Gesl.

* Met samengestelde of veele Lugtgaten.

129. LAMPREY. Zeven Lugtgaten op zyde.
130. ROCH. Vyf Lugtgaten van onderen.
131. HAAY. Vyf Lugtgaten op zyde.
132. ZEE DRAAK. Een Lugtgat, dat in vieren gedeeld is.

** Met enkelde Lugtgaten.

133. ZEE-DUIVEL. Twee Buikvinnen: de Bek met Tanden.
134. STEUR. Twee Buikvinnen: de Bek Tandeloos.

139. KRINGBUIK. Twee Buikvinnen, die Kringswyze vereenigd zyn.
135. HOORNVISCH. Eene Buikvin, Kielswyze geplaatst.
136. BEENVISCH. Geene Buikvin: het Lyf met een Beenig Harnas bekleed.
137. STEKELBUIK. Geene Buikvin: het Lyf van onderen gedoornd.
138. EGELVISCH. Geene Buikvin: het Lyf met Pennen gewapend.
140. SCHILDVISCH. Tien Buikvinnen: het Lyf geharnast met een Graat.
141. NAALDVISCH. Geene Buikvin: het Lyf met Gewrichten.
142. ZEE-DRAAKJE. Twee Buikvinnen: de Bek als met Haairtjes getand.

NOMINA SPECIERUM.

Ordo I. REPTILIA.

Genus 119. TESTUDINES.

Sp. 1.	Testudo *Coriacea*. Mar. mediterr.	TOM. VI.	
2.	*imbricata*. Mar. Am. Asiat.		
3.	*Mydas*. Ad Ins. Pelagi.	pag.	13
4.	*Caretta*. Ad Ins. Amer.	pag.	33
5.	*orbicularis*. In mar. Europæ.	pag.	36
6.	*ſcabra*. Ind. Or. Carolinâ.	pag.	40
7.	*Lutaria*. Ind. Oriente.	pag.	54
8.	*Scorpioides*. Surinamo.		
9.	*Denticulata*. Virginiâ.		
10.	*Græca*. Africâ.	pag.	56
11.	*Carolina*. Carolinâ.	pag.	57
12.	*carinata*. Cal. Region.	pag.	58
13.	*Geometrica*. Aſiâ.	pag.	59
14.	*puſilla*. Cap. b. Spei.	pag.	60
15.	*Serpentina*. Algir. Chin.	pag.	60

Genus 120. RANÆ.

Sp. 1.	Rana *Pipa*. Surinamo.	pag.	187
2.	*Muſica*. ——		
3.	*Bufo*. Europâ.	pag.	194
4.	*Rubeta*. ——	pag.	220
5.	*gibboſa*. Reg. exteris.	pag.	225

Sp. 9.

NAAMEN DER SOORTEN.

I. Rang. LOOPENDE.

119. Geslagt. SCHILDPADDEN.

1. *Soort.*	Lederagtige.		VI. STUK.
2.	Schubagtige.		
3.	Gewoone Zee-Schildpad.	*bl.*	13
4.	Karet-Schildpad.	*bl.*	33
5.	Rivier-Schildpad.	*bl.*	36
6.	Ruuwe.	*bl.*	40
7.	Slykerige.	*bl.*	54
8.	Scorpioen-Staart.		
9.	Gekartelde.		
10.	Afrikaansche.	*bl.*	56
11.	Karolinische.	*bl.*	57
12.	Gekielde.	*bl.*	58
13.	Gesternde.	*bl.*	59
14.	Kleintje.	*bl.*	60
15.	Slangekop.	*bl.*	60

120. Geslagt. KIKVORSCHEN.

1. *Soort.*	Pipa van Suriname.	*bl.*	187
2.	Kweelende.		
3.	Gewoone Pad.	*bl.*	194
4.	Vuur-Pad.	*bl.*	220
5.	Stinkende Landpad.	*bl.*	225

Sp. 6. Rana *Bombina*. Scan. Germ. T. VI. pag. 231
7. *Ventricofa* Indiis. pag. 231
8. *Marina* Americâ. pag. 231
9. *Typhonia*. —— pag. 232
10. *Ocellata*. —— pag. 233
11. *cornuta*. Virginiâ. pag. 233
12. *marginata*. Indiis. pag. 234
13. *paradoxa*. Surinamo. pag. 235
14. *temporaria*. Europâ. pag. 242
15. *esculenta*. —— pag. 253
16. *Arborea*. —— & Amer. pag. 255
17. *boans*. Americâ. pag. 259

Genus 121. DRACONES.

Sp. 1. Draco *volans*. Indiâ, Africâ. pag. 68
2. *præpos*. Americâ.

Genus 122. LACERTÆ.

* Caudâ compresfâ: Corpore vestito fubsquamofo.

Sp. 1. Lacerta *Crocodilus*. Afr. Afiâ, Am. pag. 77
2. *Caudiverbera*. Peru. pag. 93
3. *Dracæna*. Americâ.
4. *Superciliofa*. Indiis. pag. 96
5. *Scutata*. Afiâ. pag. 97
6. *Monitor*. Indiis. pag. 98
7. *Principalis*. Am. Merid. pag. 100
8. *bicarinata*. Indiis. pag. 101

** Cau-

6. *Soort.* Bonte Pad. VI. STUK. *bl.* 231
7. Buikige. *bl.* 231
8. Zee-Kikvorsch. *bl.* 231
9. Nagtschreeuwer. *bl.* 232
10. Ge-oogde Kikvorsch. *bl.* 233
11. Gehoornde. *bl.* 233
12. Gezoomde. *bl.* 234
13. Visch-Kikvorsch. *bl.* 235
14. Bruine Land-Kikvorsch. *bl.* 242
15. Groene Water-Kikvorsch. *bl.* 253
16. Boom-Kikvorsch. *bl.* 255
17. Surinaamsche. *bl.* 259

121. Geslagt. DRAAKJES.

1. *Soort.* Vliegende Haagdis. *bl.* 68
2. Amerikaansche.

122. Geslagt. HAAGDISSEN.

* *Met de Staart samengedrukt: het Lyf eenigermaate Schubbig bekleed.*

1. *Soort.* Krokodil. *bl.* 77
2. Slingerstaart. *bl.* 93
3. Draak-Haagdis.
4. Scherprug. *bl.* 96
5. Schilddraager. *bl.* 97
6. Sauvegarde. *bl.* 98
7. Vorstelyke. *bl.* 100
8. Dubbeld gekielde. *bl.* 101

** Caudâ verticillatâ.

Sp. 9. Lacerta *Cordylus*. Afr. Afiâ. T. VI. pag. 114
10. *Stellio*. Oriente, Afr. pag. 116
11. *Mauritanica*. Barbariâ. pag. 119
12. *azurea*. Africâ. pag. 120
13. *Turcica*. Oriente. pag. 120
14. *Ameiva*. Americâ. pag. 121
15. *agilis*. Eur. Indiâ. pag. 124
16. *Algira*. Barbariâ. pag. 129
17 *Seps*. Reg. meridion. pag. 129
18. *fexlineata*. Carolinâ.
19. *angulata*. Amer. pag. 130

*** Caudâ tereti imbricatâ, Corpore breviore.

Sp. 20. Lacerta *Chamæleon*. Afr. Afiâ, Hisp. pag. 131
21. *Gecko*. Indiis. pag. 152
22. *Stincus*. Lyb. Ægypt. Arab. pag. 156
23. *orbicularis*. Mexico. pag. 159
24. *quinque-lineata*. Carolinâ.

**** Caudâ tereti imbricatâ, Corpore longiore.

25. *Bafiliscus*. Am. auftrali. pag. 165
26. *Iguana*. Indiis. pag. 168
27. *Calotes*. Afiâ, Ceyl. pag. 174
28. *Agama*. Americâ. pag. 175
29. *Umbra*. Reg. merid. pag. 176
30. *Plicu*. Indiis. pag. 177

Sp. 31.

*** Met een gerondzelde Staart.*

9. *Soort.* Stekelſtaart. VI. Stuk. *bl.* 114
10. Gedoornde. *bl.* 116
11. Barbariſche. *bl.* 119
12. Hemelſchblaauwe. *bl.* 120
13. Turkſche. *bl.* 120
14. Ameiva. *bl.* 121
15. Groene Europiſche. *bl.* 129
16. Algierſche. *bl.* 129
17. Kortpoot. *bl.* 129
18. Zesſtreepige.
19. Hoekige. *bl.* 130

**** Met een Spilronde geſchubde Staart, korter dan het Lighaam.*

20. *Soort.* Kamelion. *bl.* 131
21. Gekko. *bl.* 152
22. Schink. *bl.* 156
23. Rondbuikige. *bl.* 159
24. Vyfſtreepige.

***** Met eene Spilronde geſchubde Staart, langer dan het Lighaam.*

25. Baſiliskus. *bl.* 165
26. Leguaan. *bl.* 168
27. Kemphaantje. *bl.* 174
28. Salamander-Haagdis. *bl.* 175
29. Geſchaduwde. *bl.* 176
30. Geplooide. *bl.* 177

31. Soort.

Sp. 31. Lacerta *Marmorata* Hisp. Amer. T VI. p. 178
32. *Bullaris.* Jam. pag. 179
33. *Strumosa.* Amer. auſtr. pag. 18c
34. *Teguixin.* Indiis. pag. 180
35. *Aurata.* Jerſey, Cypro. pag. 181
37. *Nilotica.* Ægypto.
38. *punctata.* Aſiâ. pag. 182
39. *lemniscata.* Guineâ. pag. 183
40. *fasciata* Carol. pag. 183
41. *Chalcides.* Eur. auſtr. Afr. pag. 184

***** Palmis tetradactylis, Corpore alepidoto nudo.

Sp. 42. Lacerta *vulgaris.* Europâ. pag. 160
43. *Aquatica.* —— pag. 163
44. *Paluſtris.* ——
45. *punctata.* Carolinâ.
46. *quadrilineata.* Amer. ſept. pag. 184
47. *Salamandra.* Europâ. pag. 143

****** Pedibus exiguis.

Sp. 48. Lacerta *Anguina.* Cap. b. Spei. pag. 186

Ordo II. Serpentia.

Genus 123. Crotali.

Scut. Scutell.
Sp. 1. Crotalus *Miliarius.* Carolinâ. 132, 31.

Sp. 2.

31. *Soort.* Gemarmerde. VI. STUK. *bl.* 178
32. Robyn-Keel. *bl.* 179
33. Borstkrop. *bl.* 180
34. Teguixin. *bl.* 180
35. Vergulde. *bl.* 181
37. Egyptiſche.
38. Geſtippelde. *bl.* 182
39. Geſnoerde. *bl.* 183
40. Gebandeerde. *bl.* 183
41. Slang-Haagdis. *bl.* 184

***** *Met de Voorpooten vier-Vingerig; het Lyf ongeſchubd en kaal.*

42. *Soort.* Gemeene Haagdis. *bl.* 160
43. Water-Haagdis. *bl.* 163
44. Meir-Haagdis.
45. Geſternde.
46. Vierſtreepige. *bl.* 184
47. Salamander. *bl.* 142

****** *Met zeer kleine Pooten.*

48. *Soort.* Worm-Haagdis. *bl.* 186

II. Rang. KRUIPENDE.

123. Geſlagt. RATELSLANGEN.

Schild. & Schildjes.

1. Karoliniſche. 163.

				Sc. Scutell.	
2.	Crotalus	*horridus*.	Amer.	167, 23.	T. VI. p. 309
3.		*Dryinas*.	Amer.	165, 30.	pag. 310
4.		*Durissus*.	Amer.	172, 21.	pag. 313
5.		*mutus*.	Sur.	217, 34.	

Genus 124. Boæ.

				Scuta Abd. Caudaliaque.	
1.	Boa	*contortrix*.	Carol.	150, 40.	pag. 334
2.		*Canina*.	Amer.	203, 77.	pag. 317
3.		*Hipnale*.	Asiâ.	179, 120.	pag. 319
4.		*constrictor*.	Indiis.	240, 60.	pag. 319
5.		*murina*.	Amer.	254, 65.	pag. 323
6.		*Cenchria*.	Surin.	265, 57.	pag. 324
7.		*Scytale*.	Amer.	250, 70.	pag. 316
8.		*Ophryas*.		281, 64.	pag. 324
9.		*Enydris*.	Amer.	270, 105.	pag. 325
10.		*Hortulana*.	—	290, 128.	pag. 325

Genus 125. Colubres.

				Scuta, Squamæ.	
1.	Coluber	*Vipera*.	Ægypt. V.	118, 22.	pag. 327
2.		*Atropos*.	Amer. V.	131, 22.	pag. 333
3.		*Leberis*.	Canadâ. V.	110, 50.	— ——
4.		*Lutrix*.	Ind.	134, 27.	pag. 334
5.		*Calamarius*.	Amer.	140, 22.	— ——
6.		*Simus*.	Carol.	124, 46.	
7.		*striatulus*.	—	126, 45.	
8.		*Ammodytes*.	Or. V.	142, 32.	pag. 335
9.		*Cerastes*.	—	150. 25.	pag. 337
10.		*plicatulus*.	Ternate.	131, 46.	pag. 338
11.		*Domicella*.	Asiâ.	118, 60.	pag. 339
12.		*Alidras*.	Ind.	121, 58.	pag. 340

13.

		Schild. & Schildjes.	
2.	Amerikaanſche.	192. VI. Stuk.	*bl.* 309
3.	Oostindiſche.	195.	*bl.* 310
4.	Westindiſche.	196.	*bl.* 313
5.	Zonder Ratel.	251.	
	124. Geſlagt.	Serpenten.	
		Buik & Staartſchilden.	
1.	Strengelaar.	190.	*bl.* 334
2.	Boomſlang.	280.	*bl.* 317
3.	Hoornbek.	299.	*bl.* 319
4.	Knyper.	300.	*bl.* 319
5.	Schildpad-Slang.	319.	*bl.* 323
9.	Geſtippelde.	322.	*bl.* 324
7.	Stokſlang.	323.	*bl.* 316
8.	Bergſlang.	345.	*bl.* 324
9.	Waterſlang.	375.	*bl.* 325
10.	Tuinſlang.	418.	*bl.* 325
	125. Geſlagt.	Adders.	
		Schilden & Schubben.	
1.	Egyptiſche Adder.	140.	*bl.* 327
2.	Amerikaanſche.	153.	*bl.* 333
3.	Leberis.	160.	
4.	Lutrix.	161.	*bl.* 334
5.	Calamarius.	162.	
6.	Kromneus.	170.	
7.	Streepige.	173.	
8.	Zand-Adder.	174.	*bl.* 335
9.	Gehoornde.	175.	*bl.* 337
10.	Ternaatſche.	177.	*bl.* 338
11.	Jufferſlang.	178.	*bl.* 339
12.	Alidras.	179.	*bl.* 340

		Scuta, Squamæ.	
13.	Coluber *punctatus*. Car.	136, 43.	Tom. VI.
14.	*buccatus*. Ind.	107, 72.	pag. 340
15.	*Berus*. Europ. V.	146, 39.	pag. 341
16.	*Cherſea*. Suec. V.	150, 34.	pag. 361
17.	*Prester*. Eur. V.	152, 32.	
18.	*angulatus*. Aſiâ.	117, 70.	pag. 340
19.	*cœruleus*. Amer.	165, 24.	pag. 364
20.	*albus*. Indiis.	170, 20.	— ——
21.	*Aspis*. Gall. V.	146, 46.	— ——
22.	*Typhlus*. Ind.	140, 53.	pag. 367
23.	*fasciatus*. Carol.	128, 67.	
24.	*Lebetinus*. Or. V.	155, 46.	pag. 367
25.	*melanoceph*. Amer.	140, 62.	— —
26.	*Cobella*. Amer.	150, 54.	pag. 368
27.	*Reginæ*. Ind.	137, 70.	pag. 370
28.	*doliatus*. Carol.	164, 43.	
29.	*ordinatus*. Carol.	138, 72.	
30.	*Mexicanus*. Amer.	134, 77.	
31.	*ſeverus*. Aſiâ. V.	170, 42.	pag. 370
32.	*Aurora*. Amer.	179, 37.	— —
33.	*Sipedon*. Amer.	144, 73.	pag. 371
34.	*Maurus*. Algir.	152, 66.	— ——
35.	*ſtolatus*. Aſiâ. V.	143, 76.	pag. 372
36.	*Vittatus* Amer.	142, 78.	— ——
37.	*Miliaris*. Ind.	162, 59.	pag. 373
38.	*Æsculapii*.	180, 43.	pag. 383
39.	*rhombeatus*.	157, 70.	pag. 374
40.	*cyaneus*. Amer.	119, 110.	— ——
41.	*Natrix*. Eur.	170, 60.	pag. 375
42.	*agilis*. Ind.	184, 50.	pag. 385

		Schild. & Schubben.	
13.	Gestippelde.	180.	
14.	Blaaskaak.	181.	VI. St. bl. 340
15.	Europische Adder.	183.	bl. 341
16.	Sweedsche Adder.	184.	bl. 361
17.	Zwarte.	185.	
18.	Gehoekte.	187.	bl. 340
19.	Blaauwe.	189.	bl. 364
20.	Witte Slang.	190.	———
21.	Aspic.	192.	———
22.	Typhlus.	193.	bl. 367
23.	Gebandeerde.	194.	
24.	Nevelagtige.	201.	bl. 367
25.	Zwartkop.	202.	———
26.	Cobella.	204.	bl. 368
27.	Koninginne-Slang.	207.	bl. 370
28.	Tonnetjes-Slang.	208.	
29.	Geschikte.	210.	
30.	Mexikaansche.	211.	
31.	Strenge.	212.	bl. 370
32.	Pylslang.	216.	———
33.	Sipedon.	217.	bl. 371
34.	Barbarysche.	218.	———
35.	Gestoolde.	219.	bl. 372
36.	Gesnoerde.	220.	———
37.	Geerst-Slang.	221.	bl. 372
38.	Slang van Esculapius.	223.	bl. 383
39.	Geruite.	227.	bl. 374
40.	Hemelschblaauwe.	229.	———
41.	Ringslang.	230.	bl. 375
42.	Vlugge Slang.	334.	bl. 385

			Scuta, Squamæ.	
43.	Coluber *Lacteus*.	Ind. V.	203, 32.	T. VI. p. 385
44.	*Jaculatrix*.	Sur.	163, 77.	
45.	*Aulicus*.	Amer.	184, 60.	pag. 385
46.	*monilis*.	—	164, 82.	pag. 386
47.	*fulvus*.	Carol.	218, 31.	
48.	*pallidus*.	Indiis.	156, 96.	pag. 386
49.	*lineatus*.	Afiâ.	169, 84.	— —
50.	*Naja*.	Ind. Or. V.	193, 60.	pag. 387
51.	*Padera*.	Indiis.	198, 56.	pag. 390
52.	*canus*.	Ind.	188, 70.	pag. 390
53.	*Getulus*.	Carol.	215, 44.	
54.	*Sibilans*.	Afiâ.	160, 100	pag. 391
55.	*laticaudatus*.	Ind.	220, 42.	— —
56.	*Sirtalis*.	Canadâ.	150, 114.	pag. 392
57.	*atrox*.	Afiâ. V.	196, 69	— —
58.	*Sibon*.	Africâ.	180, 85.	pag. 393
59.	*nebulatus*.	Amer.	185, 81.	— —
60.	*fuscus*.	Afiâ.	149, 117.	pag. 394
61.	*Saturninus*.	Indiis.	147, 120.	pag. 395
62.	*candidus*.	—	220, 50.	pag. 396
63.	*niveus*.	Afr. V.	209, 62.	— —
64.	*ſcaber*.	Indiis.	228, 44.	pag. 397
65.	*carinatus*.	—	157, 115.	— —
66.	*Corallinus*.	Afiâ. V.	182, 93.	— —
67.	*Ovivorus*.	Amer.	203, 73.	pag. 398
68.	*Saurita*.	Carol.	156, 121.	
69.	*Conſtrictor*.	Amer. ſept.	186, 92.	
70.	*exoletus*.	Indiis.	147, 132.	pag. 399
71.	*Situla*.	Ægypto.	236, 45.	— —
72.	*Triscalis*.	Ind.	195, 86.	— —

73

		Schild. & Schubben.	
43.	Melkwitte.	235.	VI. STUK. bl. 385.
44.	Schietſlang.	240.	
45.	Hoffelyke.	244.	bl. 385
46.	Gejuweelde.	246.	bl. 386
47.	Goudgeele.	249.	
48.	Bleeke.	251.	bl 386
49.	Geſtreepte.	252.	———
50.	Brilſlang.	253.	bl. 387
51.	Padera.	254.	bl 390
52.	Gryze.	258.	bl 390
53.	Getuler.	259.	
54.	Syfelaar.	260.	bl 391
55.	Breedſtaartigo.	261.	———
56.	Sirtalis.	262.	bl. 392
57.	Wreede.	263.	———
58.	Sibon.	264.	bl 393
59.	Gewolkte.	265.	———
60.	Bruine.	266.	bl. 394
61.	Loodkleurige.	267.	bl. 395
62.	Witagtige.	270.	bl 396
63.	Sneeuwwitte.	271.	———
64.	Ruuwe.	272.	bl. 397
65.	Gekielde.	273.	———
66.	Gekraalde.	275.	———
67.	Eijervreeter.	276.	bl. 398
68.	Saurita.	277.	
69.	Knyper.	278.	
70.	Bleekblaauwe.	279.	bl 399
71.	Emmerſlang.	281.	———
72.	Drieſtreepige.	282.	———

			Scuta, Squamæ.	
73.	Coluber *guttatus*.	Carol.	227, 60.	TOM. VI.
74.	*lemniscatus*	Aſiâ.	250, 35.	pag. 400
75.	*annulatus*	Amer.	190, 96.	pag. 401
76.	*Dipſas*.	Amer. V.	152, 135.	pag. 403
77.	*Pelias*.	Ind.	187, 103.	——
78.	*Tyria*.	Ægypt.	210, 83.	pag 404
79.	*Jugularis*.	——	195, 102.	——
80.	*Pethola*	Africâ.	209, 90.	——
81.	*æſtivus*.	Carol.	155, 144.	
82.	*Molurus*.	Ind.	248, 59.	pag. 406
83.	*Ahætulla*.	As. Amer.	163, 150.	——
84.	*petolarius*.	Ind.	212, 102.	pag. 409
85.	*Haje*.	Ægypt.	207, 109.	——
86.	*Filiformis*.	Ind.	165, 158.	pag. 410
87.	*pullatus*.	Aſiâ.	217, 108.	——
88.	*Hippocrepis*.	Amer.	232, 94.	pag. 412
89.	*Minervæ*.	Ind,	238, 90.	——
90.	*cinereus*.	——	200, 137.	——
91.	*viridisſimus*.	Surin.	217, 122.	——
92.	*mucoſus*.	Indiis.	200, 140.	pag. 413
93.	*domesticus*.	Barbar.	245, 94.	
94.	*Cenchoa*.	Amer.	220, 124.	——
95.	*mycterizans*.	Amer. V.	192, 167.	p. 414
96.	*cœrulescens*	Ind.	215, 170.	——
97.	*Argus*.	Africâ.		——

Genus 126. ANGUES.

			Squamæ Abd. Caud.	
1.	Anguis *quadrupes*.	Javâ.		
2.	*bipes*.	Indiis.	100, 60.	pag. 417
3.	*Meleagris*.	Ind.	165, 32.	——

4.

		Schild. & Schubben.	
73.	Gesprenkelde.	284.	VI. Stuk.
74.	Breed geringde.	285.	bl. 400
75.	Half geringde.	286.	bl. 401
76.	Dipsas.	287.	bl. 403
77.	Pelias.	290.	———
78.	Tyrische.	293.	bl. 404
79.	Roodkeel.	297.	———
80.	Petool-Slang.	299.	———
81.	Zomer-Slang.	300.	
82.	Molurus.	307.	bl. 406
83.	Zweepslang.	313.	———
84.	Petoolagtige.	314.	bl. 409
85.	Opblaazer.	316.	———
86.	Draadslang.	323.	bl. 410
87.	Gemarmerde.	325.	———
88.	Hippocrepis.	326.	bl. 412
89.	Minerva-Slang.	328.	———
90.	Aschgraauwe.	337.	———
91.	Geheel groene.	339.	———
92.	Slymige.	340.	bl. 413
93.	Huis-Slang.	341.	
94.	Cenchoa.	344.	———
95.	Wipneus.	359.	bl. 414
96.	Blaauwagtige.	385.	———
97.	Honderd-Oog.		———

126. Geslagt. SLANGEN.

		Schubben.	
1.	Slang met vier Pooten.		
2.	—— met twee Pooten.	160.	bl. 417
3.	Geborduurde.	197.	———

			Squamæ, Abd. Caud.	
4.	Anguis *Colubrina*.	Ægypt.	180, 18.	T. VI. p. 418
5.	*Jaculus*.	——	186, 23.	pag. 419
6.	*maculata*.	Amer.	200, 12.	——
7.	*reticulata*.	——	177, 37.	pag. 420
8.	*Cerastes*.	Ægypt.	200, 15.	——
9.	*Lumbricalis*.	Amer.	230, 7.	pag. 423
10.	*platura*.			
11.	*laticauda*.	Surin.	200, 50.	pag. 424
12.	*Scytale*.	Ind.	240, 13.	——
13.	*Eryx*.	Amer. Angl.	126, 136	pag. 426
14.	*fragilis*	Europ.	135, 135.	——
15.	*Ventralis*.	Carol.	127, 223.	

Genus 127. AMPHISBÆNÆ.

1.	Amphisbæna *Fuliginosa*.	Amer.	200, 30.	p. 430
2.	*alba*.	——	223, 16.	pag. 433

Genus 128. CÆCILIÆ.

1.	Cæcilia *Tentaculata*.	Amer.	135, 0.	pag. 437
2.	*Glutinosa*.	Ind.	340, 10.	pag. 438

Genus 128.* SIRENES.

1. Siren *Lacertina*. Carolinâ.

Ordo III. NATANTIA.

Genus 129. PETROMYZA.

Sp.	1.	Petromyzon *Marinus*.	Europâ.	pag. 441
	2.	*Fluviatilis*.	——	pag. 444
	3.	*Branchialis*.	——	pag. 449

Ge-

		Schubben.	
4.	Adderagtige.	198. VI. STUK.	bl. 418
5.	Schieter.	209.	bl. 419
6.	Gevlakte.	212.	——
7.	Netswyze.	214.	bl. 420
8.	Hoornflang.	215.	——
9.	Wormflang.	237.	bl. 423
10.	Platftaart.		
11.	Breedftaart.	250.	bl. 424
12.	Stokflang.	253.	——
13.	Surinaamfche.	262.	bl. 426
14.	Blindflang.	270.	——
15.	Buikige.	350.	

127. Geflagt. TWEEKOPPEN.

1.	Zwart bonte.	230.	bl. 430
2.	Witte.	239.	bl. 433

128. Geflagt. BLINDSLANGEN.

1.	Gefpriette.	135.	bl. 437
2.	Slymige.	350.	bl. 438

128.* Geflagt. SIREENEN.

1. Haagdisagtige.

III. Rang. ZWEMMENDE.

129. Geflagt. LAMPREIJEN.

1. Soort.	Zee-Lamprey.	bl. 441
2.	Rivier-Lamprey.	bl. 444
3.	Kieuw-Worm.	bl. 449

130. Ge-

Genus 130. RAJÆ.

* Dentibus acutis.

Sp. 1. Raja *Torpedo.* Sin Pers. M med. T. VI p. 453
2. *Batis.* Oc. Europæo. pag. 462
— 3. *Oxyrinchus* M. medit. & Oc. Eur. p. 466
4. *Miraletus.* M. mediterr. pag. 469
5. *Fullonica.* M. Europæo. pag. 470

** Dentibus obtuſis.

Sp. 6. Raja *Aquila.* M. mediter. pag. 473
7. *Pastinaca.* Europâ. pag. 476
— 8. *Clavata.* Oc. Europ. pag. 479
9. *Rhinobatos.* Gen. Venetiis. pag. 483

Genus 131. SQUALI.

* Dorſo Spinoſo, Pinnâ Ani nullâ.

Sp. 1. Squalus *Acanthias.* Oc. Eur. pag. 486
2. *Centrina.* Mar. mediterr. pag. 490
3. *Spinax.* Oc. Europ. pag. 491
4. *Squatina.* —— pag. 492

** Dorſo mutico, Dentibus acutis, cum Pinnâ Ani.

Sp. 5. Squalus *Zygæna.* Eur. Amer. pag. 495
6. *Tiburo.* Americâ. pag. 496
7. *Galeus.* Oc. Europ. pag. 498
8. *Canicula.* —— pag. 505
9. *Stellaris.* Oc. Eur. pag. 508
10. *Catulus.* —— pag. 506
11. *maximus.* Oc. Arctico. pag. 515
12. *Carcharias.* Oc. Europ. pag. 514

*** Den-

130. Geslagt. ROCHEN.

* *Met scherpe Tanden.*

1. *Soort.* Krampvisch. VI. STUK. *bl.* 453
2. Vleet. *bl.* 462
3. Scherpsnoet. *bl.* 466
4. Spiegelroch. *bl.* 469
5. Kaardroch. *bl.* 470

** *Met stompe Tanden.*

6. *Soort.* Zee-Arend. *bl.* 473
7. Pylstaart-Roch. *bl.* 476
8. Gewoone Roch. *bl.* 479
9. Haay-Roch. *bl.* 483

131. Geslagt. HAAIJEN.

* *Met een gedoornde Rug, zonder Aarsvin.*

1. *Soort.* Doornhaay. *bl.* 486
2. Zee-Varken. *bl.* 490
3. Speer-Haay. *bl.* 491
4. Zee-Engel. *bl.* 492

** *Met de Rug ongedoornd, de Tanden scherp en eene Aarsvin.*

5. *Soort.* Kruishaay. *bl.* 495
6. Schophaay. *bl* 496
7. Ruuwe Haay. *bl.* 498
8. Bonte Haay. *bl.* 505
9. Sternhaay. *bl.* 508
10. Gespikkelde. *bl* 506
11. Paard-Haay. *bl.* 515
12. Jonas-Haay. *bl.* 514

*** Dentibus granulatis.

Sp. 13. Squalus *Mustelus*. Oc. Europæo. T. VI. p. 516
14. *glaucus*. —— —— pag. 509
15. *Pristis*. —— —— pag. 521

Genus 132. CHIMÆRÆ.

Sp. 1. Chimæra *monstrosa*. Mar. Atlant. pag. 525
2. *Callorynchus*. Mar. Æth. Chili. p. 526

Genus 133. LOPHII.

Sp. 1. Lophius *piscatorius*. Oc. Europæo. pag. 530
2. *Vespertilio*. Oc. Amer. pag. 537
3. *Histrio*. Pel. Fuc. nat. pag. 538

Genus 134. ACIPENSERES.

Sp. 1. Acipenser *Sturio*. Mar. Europæo. pag. 541
2. *Ruthenus*. Russiâ. pag. 548
3. *Huso*. Danub. Wolga &c. pag. 553

Genus 135. BALISTES.

Sp. 1. Balistes *monoceros*. As. Amer. T. VIII pag. 452
2. *hispidus*. Carolinâ.
3. *tomentosus*. Amer. pag. 454
4. *papillosus*. pag. 456
5. *Verrucosus*. Indiâ. pag. 457
6. *aculeatus*. —— pag. 457
7. *Vetula*. Ins. Adscens. pag. 459
8. *ringens*. —— pag. 461

Genus 136. OSTRACIA.

Sp. 1. Ostracion *triqueter*. Indiâ. pag. 468
2. *trigonus* —— pag. 470
3. *bicaudalis*. —— pag. 471
4. *tricornis*. —— pag. 472

Sp. 5.

*** *Met Korrelagtige Tanden.*

13. *Soort.* Gladde Haay. VI. STUK. *bl.* 516
14. Blaauwhaay. *bl.* 509
15. Zaagvisch. *bl.* 521

132. Geslagt. ZEE-DRAAKEN.

1. *Soort.* Gedrochtelyke. *bl.* 525
2. Haanvisch. *bl.* 526

133. Geslagt. ZEE-DUIVELS.

1. *Soort.* Hoozenbek. *bl.* 530
2. Kikvorsch-Visch. *bl.* 537
3. Kroosvischje. *bl.* 538

134. Geslagt. STEUREN.

1. *Soort.* Gewoone Steur. *bl.* 541
2. Russische. *bl.* 548
3. Huizenblas-Visch. *bl.* 553

135. Geslagt. HOORNVISSCHEN.

1. *Soort.* Eenhoornige. VIII. STUK. *bl.* 452
2. Stekelige.
3. Ruige. *bl.* 454
4. Getepelde. *bl.* 456
5. Wrattige. *bl.* 457
6. Gedoornde. *bl.* 457
7. Oud Wyf. *bl.* 459
8. Grynzert. *bl.* 461

136. Geslagt. BEENVISSCHEN.

1. *Soort.* Strykyzer-Visch. *bl.* 468
2. Triangel. *bl.* 470
3. Prikstaart. *bl.* 471
4. Driehoornige. *bl.* 472

5. *Soort.*

Sp. 5. Oſtracion *quadricornis*. Ind. & Guineâ. p. 473
6. *cornutus*. Indiâ. Tom. VIII. p. 473
7. *tuberculatus*. —— pag. 475
8. *gibboſus*. Africâ. pag. 476
9. *cubicus* Indiâ. pag. 476

Genus 137. Tetrodontes.

Sp. 1. Tetrodon *Testudineus* Indiâ. pag. 479
2. *Lagocephalus*. —— pag. 480
3. *Lineatus*. Nilo. pag. 483
4. *Ocellatus*. As. & Ægypto. pag. 486
5. *lævigatus*. Carolinâ.
6. *hispidus*. Indiâ. pag. 488
7. *Mola*. Mar. mediterr. pag. 490

Genus 138. Diodontes.

Sp. 1. Diodon *Atringa*. Indiâ. pag. 498 & 499
2. *Hyſtrix*. Cap. bonæ Spei. pag. 502, 3

Genus 139. Cyclopteri.

Sp. 1. Cyclopterus *Lumpus*. Eur. T. VII. pag. 249
2. *nudus*. Indiâ. pag. 254
3. *Liparis*. Oc. Sept. pag. 255

Genus 140. Centrisci.

Sp. 1. Centriscus *Scutatus*. Ind. Or T. VIII. pag 507
2. *Scolopax* Mar. mediterr. pag. 463

Genus 141. Syngnathi.

Sp. 1. Syngnathus *Typhle*. Europâ. pag 510
2. *Acus*. —— pag. 511
3. *Pelagicus*. Oceano. pag. 514
4. *Æquoreus*. —— pag. 515
5. *Ophidion*. Europâ. pag. 515

Sp. 6.

5. Koekkoek-Visch. VIII. STUK. bl. 473
6. Zee-Katje. bl. 473
7. Koffervisch. bl. 475
8. Doosvisch. bl. 476
9. Doodkist. bl. 476

137. Geslagt. STEKELBUIKEN.

1. *Soort.* Schildpadagtige. bl. 479
2. Opblaazer. bl. 480
3. Gestreepte. bl. 483
4. Vlakkige. bl. 486
5. Gladde.
6. Borstelige. bl. 488
7. Molensteen-Visch. bl. 490

138. Geslagt. EGELVISSCHEN.

1. *Soort.* Klootronde. bl. 498 en 499
2. Pennevisch. bl. 502, 503

139. Geslagt. KRINGBUIKEN.

1. *Soort.* Snottolf. VII. STUK. bl. 249
2. Naakte. bl. 254
3. Zee-Slak Visch. bl. 255

140. Geslagt. SCHILDVISSCHEN.

1. *Soort.* Geharnaste. VIII. STUK. bl. 507
2. Snepvisch. bl. 463

141. Geslagt. NAALDVISSCHEN.

1. *Soort.* Zeskantige. bl. 510
2. Zevenkantige. bl. 511
3. Kousebandje. bl. 514
4. Zee-Geep. bl. 515
5. Zee-Adder. bl. 515

Sp. 6. Syngnathus *Barbarus*. Ocean. T. VIII, pag. 517
7. *Hippocampus* —— pag. 517

Genus 142. PEGASI.

Sp. 1. Pegasus *Draconis*. Indiâ. pag. 522
2. *volans*. ——
3. *natans*. —— pag. 523

CLASSIS QUARTA.

PISCES.

Hi dividunter in quatuor

ORDINES.

Quorum Characteres vide, TOM. VII. pag. 72 &c.

Ex his appellantur

I. *Ordinis*. APODES.
II. *Ordinis*. JUGULARES.
III. *Ordinis*. THORACICI.
IV. *Ordinis*. ABDOMINALES.

Characteres compendiosi

GENERUM.

Ordo I. APODES.

Gen.

143. MURÆNA. *Aperturæ Branchiarum ad latera Thoracis*.

144. GYMNOTUS. *Dorsum apterygium*.

145. TRICHIURUS. *Cauda aptera*.

146.

6. *Soort*, Barbaarſche. VIII Stuk *bl.* 517
7. Zee Paardje. *bl.* 517

142. Geſlagt. Zee-Draakjes.

1. *Soort*. Scherpſnuitig. *bl.* 522
2. Vliegend.
3. Zwemmend. *bl.* 523

VIERDE AFDEELING.

V I S S C H E N.

Deeze worden verdeeld in vier

R A N G E N.

Wier Kenmerken te vinden zyn, VII. Stuk *bl.* 72 enz.

Men noemt die van den

I. Rang. Zonder Pooten.
II Rang. Halspooten.
III. Rang. Borstpooten.
IV. Rang. Buikpooten.

Beknopte Kenmerken der

G E S L A G T E N.

I. Rang. Visschen zonder Pooten.

Geſl.

143. Aal. De Openingen der Kieuwen aan de zyden van de Borst.

144. Bloot-Rug. De Rug zonder Vinnen.

145. Scherpstaart. De Staart ongevind.

146. ANARICHAS. *Dentes rotundati.*
147. AMMODYTES *Caput Corpore angustius.*
148. OPHIDIUM *Corpus Ensiforme.*
149. STROMATEUS. *Corpus ovatum.*
150. XIPHIAS. *Rostrum Ensiferum.*

Ordo II. JUGULARES.

151. CALLIONYMUS. *Aperturæ Branchiarum ad nucham.*
152. URANOSCOPUS. *Os simum.*
153. TRACHINUS. *Anus prope Pectus.*
154. GADUS. *Pinnæ Pectorales in acumen elongatæ.*

155. BLENNIUS. *Pinnæ Ventrales didactylæ muticæ.*

Ordo III. THORACICI.

156. CEPOLA. *Os simum: Corpus Ensiforme.*

157. ECHENÉIS. *Capitis Dorsum planum transversim sulcatum.*
158. CORYPHÆNA. *Caput antice truncato-obtusum.*

159. GOBIUS. *Pinnæ Ventrales coadunatæ in Pinnam ovatam*
160. COTTUS. *Caput Corpore latius.*
161. SCORPÆNA. *Caput Cirris aspersum.*
162. ZEUS. *Labium superius membranâ transversâ fornicatum.*
163. PLEUNORECTES. *Oculi ambo in latere altero Capitis.*

164.

146. Zee-Wolf. Tanden die rondagtig zyn.
147. Smelt. De Kop ſmaller dan het Lyf.
148. Slangevisch. Het Lyf als een Degen.
149. Spreyvisch. Het Lyf Eyrondagtig.
150. Zwaardvisch. De Snoet met een Degen.

II. Rang. Halspooten.

151. Schelvisduivel. De Openingen der Kieuwen in de Nek.
152. Sterrekyker. De Bek opgewipt.
153. Pieterman. De Navel naby de Borst.
154. Kabeljaauw. De Borstvinnen lang en ſpits uitloopende.
155. Snotvisch. De Buikvinnen twee-Vingerig en ongedoornd.

III. Rang. Borstpooten.

156. Riemvisch. Een opgewipte Bek: het Lyf Degenvormig.
157 Zuiger-Visch. De Kop van boven plat en overdwars gegroefd.
158. Oranje-Visch. De Kop van vooren ſtompagtig geknot.
159. Grondel. De Buikvinnen ſamengegroeid tot een ovaale Vin.
160 Knorhaan. De Kop breeder dan 't Lyf.
161. Zee-Scorpioen. De Kop met Baardjes.
162. Spiegelvisch. De Bovenlip met een dwars Vlies gewelfd.
163. Platvisch. De beide Oogen aan de eene zyde van den Kop.

164. Chætodon. *Dentes Setacei, confertissimi flexiles.*
165. Sparus. *Dentes validi Incisores sive Molares.*
166. Labrus. *Pinna Dorsalis ramento post Spinas notata.*
167. Sciæna. *Pinna Dorsalis in fossulâ recondenda.*
168. Perca. *Opercula Branchiarum Serrata.*

169. Gasterosteus. *Cauda lateribus carinata, Spinæ Dorsales distinctæ.*
170. Scomber. *Cauda lateribus carinata; Pinnulæ spuriæ plures.*
171. Mullus. *Squamæ, etiam Capitis, laxæ.*

172. Trigla. *Digiti distincti juxta Pinnas Pectorales.*

Ordo IV. Abdominales.

Gen.

173. Cobitis. *Corpus vix ad Caudam angustatum.*

174. Amia. *Caput nudum Osseum scabrum.*

175. Silurus. *Radius primus Pinnæ Dorsalis Pectoraliumque dentatus.*
176. Teuthis. *Caput antice truncatum.*
177. Loricaria. *Corpus cataphractum.*
178. Salmo. *Pinna Dorsalis postica Adiposa.*
179. Fistularia. *Rostrum cylindricum Operculo clausile.*
180. Esox. *Mandibula inferior, longior, punctata.*

181.

164. Klipvisch. Buigzaame Borſtelagtige Tanden, die zeer digt ſtaan.
165. Zee-Braasem. Sterke Snytanden of Kiezen.
166. Lipvisch. De Rugvin, agter de Beentjes, met een Draadswys byhangzel.
167. Ombervisch. De Rugvin verborgen kunnende worden in een Groefje.
168. Baars. De Kieuwendekzels Zaagswyze getand.
169. Stekelbaars De Staart op zyde gekield en afgezonderde Stekels op de Rug.
170. Makreel. De Staart op zyde gekield en verſcheide Basterdvinnetjes.
171. Barbeel. De Schubben, zelfs die van den Kop, los zittende.
172. Zee-Haan. Afgezonderde Vingers nevens de Borstvinnen.

IV. Rang. Buikpooten.

Gen.
173. Meirslang. Het Lyf aan 't Staart-end naauwlyks verſmallende.
174. Moddervisch. Een naakte, Beenige, ruuwe Kop.
175. Meirval. Het eerſte Beentje, der Rug en Borstvinnen, getand.
176. Leervisch. De Kop van vooren geknot.
177. Harnasman. Het Lyf geharnast.
178. Salm De agterſte Rugvin een Vetvin.
179. Pyp-Visch. De Bek cylindriſch met een Dekzel daar op ſluitende.
180. Snoek. De Onderkaak langer en geſtippeld.

181. ELOPS. *Membrana Branchioſtega duplex, exteriore minore.*

182. ARGENTINA. *Anus Caudæ vicinus.*

183. ATHERINA. *Faſcia lateralis, longitudinalis, Argentea.*

184. MUGIL. *Mandibula inferior intus carinata.*

185. MORMYRUS. *Apertura Branchiarum linearis, abſque Operculis.*

186. ECOCOETUS. *Pinnæ Pectorales longitudine Corporis.*

187. POLYNEMUS. *Digiti diſtincti juxta Pinnas Pectorales.*

188. CLUPEA. *Abdomen carinatum ſerratum.*

189. CYPRINUS. *Membrana Branchioſtega triradiata.*

NOMINA SPECIERUM.

Ordo I. PISCES APODES.

Genus 143. MURÆNÆ.

Sp.	1. Muræna	*Helena.* Oc. Eur. Am. T. VII. p.		83
	2.	*Ophis.* Oc. Europæo.	pag.	87
	3.	*Serpens.* Oc. Eur. auſtr.	pag.	89
	4.	*Anguilla.* Palud. Eur.	pag.	91
	5.	*Myrus.* Mar. mediterr.	pag.	101
	6.	*Conger.* Oc. Europ.	pag.	103
	7.	*cæca.* Mar. medit.	pag.	106

Ge-

181. SALM-SNOEK. Twee Kieuwen Vliezen, waar van het buitenste kleinst.
182. ANSJOVIS. De Navel digt aan de Staart.
183. KOORN-AAIR VISCH. Een breede Zilver kleurige Streep, op zyde, overlangs.
184. HARDER. De Onderkaak inwaards gekield.
185. MORMELAAR. De Opening der Kieuwen streepswyze, zonder Dekzels.
186. VLIEGENDE VISCH. De Borstvinnen zo lang als 't Lyf.
187. VINGER-VISCH. Afgezonderde Vingers nevens de Borstvinnen.
188. HARING. De Buik gekield en Zaagswyze getand.
189. KARPER. Het Vlies, dat de Kieuwen dekt, met drie Beentjes gestraald.

NAAMEN DER SOORTEN.

I. Rang. VISSCHEN ZONDER POOTEN.

143. Geslagt. AALEN.

1. *Soort.*	Moer-Aal.	VII. STUK. *bl.*	83
2.	Zee-Serpent. *Europ. Oceaan.*	*bl.*	87
3.	Zee-Slang.	*bl.*	89
4.	Paaling. *Europ. Meiren.*	*bl*	91
5.	Vaar-Aal. *Middell. Zee.*	*bl.*	101
6.	Konger. *Europ. Oceaan.*	*bl.*	103
7.	Blind-Aal.	*bl.*	106

Genus 144. GYMNOTI.

Sp. 1. Gymnotus *Carapo*. Americâ. T. VII. pag. 107
2. *Electricus*. Fluv. Amer. pag. 111
3. *albifrons* Surinamo.
4. *Rostratus*. Americâ. pag. 110
5. *Asiaticus*. Asiâ. pag. 110

Genus 145. TRICHIURI.

Sp. 1. Trichiurus *lepturus*. Amer. Chinâ. pag. 121

Genus 146. ANARICHÆ.

Sp. 1. Anarichas *Lupus*. Ocean. ſeptentr. pag. 125

Genus 147. AMMODYTÆ.

Sp. 1. Ammodytes *Tobianus*. Litt. Enropæ. pag. 130

Genus 148. OPHIDIA.

Sp. 1. Ophidium *barbatum* Eur auſtrali. pag. 242
2. *imberbe*. Europâ. pag. 244

Genus 149. STROMATEI.

Sp. 1. Stromateus *Fiatola*. Mar. med. & rubr. pag. 135
2. *Paru*. Americâ. pag. 139

Genus 150. XIPHIÆ.

Sp. 1. Xiphia *Gladius*. Oc. Europæ. pag. 141

Ordo II. JUGULARES.

Genus 151. CALLIONYMI.

Sp. 1. Callionymus *Lyra*. Mar Atlant. pag. 147

144. Geslagt. BLOOTRUGGEN.

1. Soort. Westindische. VII. STUK. *bl.* 107
2. Beef-Aal. *Riv. v. Amer.* *bl.* 111
3. Wit gerugde.
4. Langbekkige. *bl.* 110
5. Oostindische. *bl.* 110

145 Geslagt. SCHERPSTAARTEN.

1. *Soort.* Dunstaart. *bl.* 121

146. Geslagt. ZEE-WOLVEN.

1. *Soort.* Verslindende. *Noorder Oceaan.* *bl.* 125

147. Geslagt. SMELTEN.

1. *Soort.* Zandkruiper. *Oevers v. Eur.* *bl.* 130

148. Geslagt. SLANGVISSCHEN.

1. *Soort.* Gebaarde. *bl.* 242
2. Ongebaarde. *bl.* 244

149. Geslagt. SPREY-VISSCHEN.

1. *Soort.* Gestreepte. *Midd. & Roode Zee.* *bl* 135
2. Eenkleurige. *bl.* 139

150. Geslagt. ZWAARDVISSCHEN.

1. *Soort.* Middellandsche. *bl.* 141

II. Rang. HALSPOOTEN.

151. Geslagt. SCHELVISDUIVELS.

1. *Soort.* Lier van Harwich. *bl.* 147

2. *Soort.*

Sp. 2. Callionymus *Dracunculus*. Mar. med. pag. 150
3. *Indicus*. Asiâ. Tom. VII. pag. 151

Genus 152. URANOSCOPI.

Sp. 1. Uranoscopus *scaber*. Mar. mediterr. pag. 152

Genus 153. TRACHINI.

Sp. 1. Trachinus *Draco*. Oc. septentr. pag. 158

Genus 154. GADI.

* Pinnis Dorsalibus tribus, Ore cirroso.

Sp. 1. Gadus *Æglefinus*. Oc. Europæo. pag. 165
2. *Callarias*. ——— pag. 167
3. *Morrhua*. ——— pag. 183
4. *luscus*. ——— pag. 199
5. *barbatus*. ——— pag. 200
6. *minutus*. Mar. mediterr. pag. 202

** Pinnis Dorsalibus tribus, Ore imberbi.

Sp. 7. Gadus *virens*. Oc. Europ. pag. 203
8. *Merlangus*. ——— pag. 206
9. *Carbonarius*. ——— pag. 209
10. *Pollachius*. ——— pag. 210

*** Pinnis Dorsalibus duabus.

Sp. 11. Gadus *Merluscius*. ——— pag 211
12. *Molva*. ——— pag 214
13. *Tau*. Carolinâ.
14. *Lota*: Lac. Europ. pag. 217
15. *Mustela*. Oc. Europ. pag. 220
16. *Cimbrius*. Oc. Atlant. Scanico.

**** Pinnâ Dorsali unicâ.

Sp. 17. Gadus *mediterraneus*. Oc. Europæo. pag. 223

Genus

2. *Soort* Pitvisch. VII. STUK. *bl.* 150
3. Indiaansche. *bl.* 151

152. Geslagt. STERREKYKERS.

1. *Soort.* Ruuwe Sterrekyker. *bl.* 152

153. Geslagt. PIETERMANNEN.

1. *Soort.* Stekelige. *bl.* 158

154. Geslagt. KABELJAAUWEN.

* *Met drie Rugvinnen, den Bek gebaard.*

1. *Soort.* Schelvisch. *bl.* 165
2. Dorsch. *bl.* 167
3. Kabeljaauw. *bl.* 183
4. Knyp-Oog. *bl.* 199
5. Steenbolk. *bl.* 200
6. Molenaar. *bl.* 202

** *Met drie Rugvinnen, den Bek ongebaard.*

7. *Soort.* Groene Schelvisch. *bl.* 203
8. Wyting. *bl.* 206
9. Kole-Visch. *bl.* 209
10. Pollack. *bl.* 210

*** *Met twee Rugvinnen.*

11. *Soort.* Stokvisch. *bl.* 211
12. Leng. *bl.* 214
13. Paddevisch.
14. Puit-Aal. *bl.* 217
15. Zee-Puit-Aal. *bl.* 220
16. Noordzeesche.

**** *Met éene enkele Rugvin.*

17. *Soort.* Middellandsche. *bl.* 223

155. Ge-

Genus 155. BLENNII.

* Capite cristato.

Sp. 1. Blennius *Galerita*. Oc. Europ. T. VII. p. 225
2. *Cristatus*. Indiis. pag. 226
3. *Cornutus* Indiâ. pag. 227
4. *Ocellaris*. Europâ. pag. 228
5. *Gattorugine*. —— pag. 230
6. *ſuperciliofus*. Indiâ. pag 231
7. *Phycis*, Mar, mediterr. pag. 232

** Capite abſque Cristis.

Sp. 8. Blennius *Pholis*. Oc. & Mar. medit.
9. *Gunnellus*. Oc. Atlant. pag. 234
10. *Mustelaris*. Indiâ. pag. 235
11. *viviparus*. Mar. Europæo. pag 235
12. *Lumpenus*. Europâ. pag. 240
13. *Raninus*. Sueciâ. pag. 241

Ordo III. THORACICI.

Genus 156. CEPOLÆ.

Sp. 1. Cepola *Tænia*. Mar. mediterr.
2. *rubescens*. ———— pag. 246

Genus 157. ECHENEIDES.

Sp. 1. Echenéis *Remora*. Pel. Indico. pag. 258
2. *Naucrates*. ——— pag. 262

Genus 158. CORYPHÆNÆ.

Sp. 1. Coryphæna *Hippuris*. Pelago. pag. 266
2. *Equiſelis*. —— pag. 270

Sp. 3.

155. Geſlagt SNOTVISSCHEN.

** Met den Kop gekamd.*

1. *Soort.* Zee-Leeurik. *bl.* 225
2. Gekamde. *bl* 226
3. Gehoornde. *bl.* 227
4. Vlindervifch. *bl.* 228
5. Schilderagtige. *bl.* 230
6. Hoogkyker. *bl.* 231
7. Gladkop. *bl.* 232

*** Met den Kop niet gekamd.*

8. *Soort.* Spitskop.
9. Botervifch. *bl.* 234
10. Lamprey-agtige. *bl.* 235
11. Mag Aal. *bl.* 235
12. Lumpen. *bl* 240
13. Kikvorfchagtige. *bl.* 241

III. Rang. BORSTPOOTEN.

156. Geſlagt. RIEMVISSCHEN.

1. *Soort.* Lintworm. *Middell Zee.*
2. Roodagtige. *bl.* 246

157. Geſlagt. ZUIGERVISSCHEN.

1. *Soort.* Kleine Zuiger. *Ind. Oceaan.* *bl.* 258
2. Groote Zuiger. *bl.* 262

158. Geſlagt. ORANJE-VISSCHEN.

1. *Soort.* Dorado. *De Oceaan.* *bl.* 266
2. Geſpikkelde. *bl.* 270

Sp. 3. Coryphæna *pentadactyla*. Indiâ. T. VII. p. 273
4. *Novacula*. Mar. medit. pag. 276
5. *Pompilus*. Pelago. pag. 277
6. *Psittacus*. Carolinâ.
7. *acuta*. Ocean. Asiat.
8. *sima*. ——
9. *virens*. ——
10. *hemiptera*. ——
11. *branchiostega*. ——
12. *clypeata*. ——

Genus. 159. Gobii.

Sp. 1. Gobius *niger*. Eur. Asiâ. pag. 279
2. *Paganellus*. Mar. medit. pag. 282
3. *Eleotris*. Chinâ. pag. 284
4. *Aphya*. Nilo & M. medit. pag. 286
5. *Jozo*. Ocean. Europ. pag. 289
6. *Pectinirostris*. Chinâ. pag. 290
7. *Barbarus*.
8. *Anguillaris*. Chinâ. pag. 291

Genus 160. Cotti.

Sp. 1. Cottus *cataphractus*. Mar. Europ. pag. 293
2. *quadricornis*. Mar. Balth. pag. 295
3. *grunniens*. Americâ. pag. 296
4. *scaber*. pag. 297
5. *Scorpius*. Oc. Europ. pag. 298
6. *Gobio*. Europ. Fluviis. pag. 300

Genus 161. Scorpænæ.

Sp. 1. Scorpæna *Porcus*. Mar. medit. & Oc. pag. 302
2. *Scrofa*. Mar. medit. pag. 305
3. *horrida*. Ind. Orientali.

Ge-

3. *Soort.* Vyfvingervisch. VII. Stuk. *bl.* 273
4. Scheermes-Visch. *bl.* 276
5. Gestreepte. *bl.* 277
6. Pappegaay-Visch.
7. Spitsstaart. *d'Indische Zee.*
8. Wipneus.
9. Groene.
10. Halfgevinde.
11. Kieuwenspleet.
12. Schilddraagende.

159. Geslagt. GRONDELS.

1. *Soort.* Goveken. *bl.* 279
2. Meune. *bl.* 282
3. Chineesche. *bl.* 284
4. Nyl-Grondeltje. *bl.* 286
5. Jozo. *bl.* 289
6. Kambek. *bl.* 290
7. Barbaarsche.
8. Aal-Grondel. *bl.* 291

160. Geslagt. KNORHAANEN.

1. *Soort.* Harnasman. *bl.* 293
2. Vierhoornige. *d'Oostzee.* *bl.* 295
3. Knorrende. *bl.* 296
4. Ruuwe. *bl.* 297
5. Donderpadde. *bl.* 298
6. Govie. *bl.* 300

161. Geslagt. ZEE-SCORPIOENEN.

1. *Soort.* Kleine. *bl.* 302
2. Groote. *bl.* 305
3. Wrattige. *Oostindie.*

Genus 162. ZEUS.

Sp. 1. Zeus *Vomer*. Americâ. TOM. VII. pag. 310
2. *Gallus*. —— pag. 311
3. *Faber*. Pelago. pag. 313
4. *Aper*. Mar. mediterr. pag. 317

Genus 163. PLEURONECTES.

* Oculis a latere dextro.

Sp. 1. Pleuronectes *trichodactylus*. Amboinâ. pag. 322
2. *Plagiura*. Carolinâ.
3. *Ocellatus*. Surinamo. pag. 323
4. *Hippoglossus*. Oc. Europ. pag. 324
5. *Cynoglossus*. Oc. Belgico. pag. 328
6. *Platessa*. Mar. Europ. pag. 331
7. *Flesus*. —— pag. 336
8. *Limanda*. —— pag. 341
9. *Solea*. —— pag. 342
10. *Linguatula*. —— pag. 345

** Oculis a latere finistro.

Sp. 11. Pleuronectes *lineatus*. Amer. feptentr. pag. 322
12. *Rhombus*. Oc. Europ. pag. 347
13. *Dentatus*. Carolinâ.
14. *maximus*. Oc. Europ. pag. 348
15. *Passer*. —— pag. 350
16. *papillosus*. Americâ. pag. 351
17. *Lunatus*. Amer. feptentr. pag. 324

Genus 164. CHÆTODONTES.

Sp. 1. Chætodon *canescens*. Indiis. pag. 353
2. *alepidotus*. Carolinâ.
3. *acuminatus*. Indiis. pag. 355

Sp. 4.

162. Geslagt. SPIEGELVISSCHEN.

1. Soort. Zilvervischje. VII. STUK. bl. 310
2, Maanvischje. bl. 311
3. Zonnevisch. bl. 313
4. Zee-Zwyn. bl. 317

163. Geslagt. PLATVISSCHEN.

* *Met de Oogen aan de regter zyde.*

1. Soort. Draadvin. bl. 322
2. Breedstaart.
3. Geoogde. bl. 323
4. Heilboth. bl. 324
5. Scharretong. bl. 328
6. Schol. bl. 331
7. Both. bl. 336
8. Ruuwe Schol. bl. 341
9. Tong. bl. 342
10. Schar. bl. 345

** *Met de Oogen aan de slinkerzyde.*

11. Soort. Gestreepte. bl. 322
12. Griet. bl. 347
13. Getande.
14. Tarboth. bl. 348
15. Kaan. bl. 350
16. Getepelde. bl. 351
17. Maanvormige. bl. 324

164. Geslagt. KLIPVISSCHEN.

1. Soort. Grysagtige. bl. 353
2. Ongeschubde.
3. Scherpvin. bl. 355

Sp. 4. Chætodon *Pinnatus*. Indiis. T. VII. pag. 356
5. *Cornutus*. ——— pag. 357
6. *Argenteus*. Mar. Indico.
7. *punctatus*. Aſiâ. pag. 357
8. *arcuatus*. Indiis. pag 358
9. *Rostratus*. Indiâ. pag. 360
10. *nigricans*. Mar. rubro. pag. 362
11. *leucurus*. Americâ.
12. *lineatus*. Indiis. pag. 364
13. *triostegus*. Americâ. pag. 363
14. *macrolepidotus*. Indiis. pag. 364
15. *Argus*. Indiâ.
16. *ſtriatus*. Indiis. pag 366
17. *Aruanus*. ——— pag. 368
18. *Capiſtratus*. ——— pag. 369
19. *vagabundus*. ——— pag. 370
20. *Ciliaris*. ——— pag. 371
21. *Saxatilis*. Braſiliâ. pag. 372
22. *rotundus*. Indiis. pag. 373
23. *lanceolatus*. Indiâ. pag. 374

Genus 165. SPARI.

* Maculâ nigrâ notati.

Sp. 1. Sparus *Aurata*. M. medit. & Atlant. pag. 376
2. *Annularis*. Mar. Adriat. pag. 380
3. *Sargus*. Mar. infero. pag 381
4. *melanurus* ——— pag. 383
5. *Smaris*. Eur. auſtr. pag. 384
6. *Mæna*. M. mediterr. pag. 384
7. *Saxatilis*. Surinamo. pag. 386
8. *Orphus*. pag 387

** *Ru-*

4. *Soort.* Langvin. VII. Stuk. *bl.* 356
5. Gehoornde. *bl.* 357
6. Zilverkleurige.
7. Geſtippelde. *bl.* 357
8. Kromſtreep. *bl.* 358
9. Langſnoet. *bl.* 360
10. Zwartagtig. *bl.* 362
11. Witſtaart.
12. Gelinieerde. *bl.* 364
13. Drieſtraal. *bl.* 363
14. Grootſchubbige. *bl.* 364
15. Honderd-Oog.
16. Geſtreepte. *bl.* 366
17. Witkop. *bl.* 368
18. Soldaaten-Viſch. *bl.* 369
19. Zwerver. *bl.* 370
20. Ruigſchubbige. *bl.* 371
21. Gaffelſtaart. *bl.* 372
22. Ronde. *bl.* 373
23. Lancetswyze. *bl.* 374

165. Geſlagt. Zee-Braasems.

* *Met een zwarte Vlak getekend.*

1. *Soort.* Goudbraaſem. *bl.* 376
2. Geelagtige. *Golf van Venetie.* *bl.* 380
3. Zwartvlak. *Tosk. Zee.* *bl.* 381
4. Zwartſtaart. *bl.* 383
5. Roodvin. *bl.* 384
6. Zee-Schyter. *bl.* 384
7. Steen-Braaſem. *bl.* 386
8. Wiervreeter. *bl.* 387

** Rubri.

Sp. 9. Sparus *Horta*. M. mediterr. T. VII. pag. 388
10. *Erythrinus*. —— pag. 389
11. *Pagrus*. —— pag. 390

*** Lineati.

Sp. 12. Sparus *Boops*. —— pag. 392
13. *Cantharus*. —— pag. 393
14. *Chromis*. —— pag. 394
15. *Salpa*. —— pag. 395
16. *Synagris*. Amer. ſeptentr. pag. 397
17. *Rhomboides*. Americâ.

**** Varii.

Sp. 18. Sparus *Chryſops*. Carolinâ.
19. *Argyrops*. Jam. & Carol.
20. *Dentex*. M. medit. & Capenſe. pag. 397
21. *Spinus*. Indiis. pag. 399
22. *Radiatus*. Carolinâ.
23. *Virginicus*. Am. ſeptentr. pag. 400
24. *Mormyrus*. M. infero. pag. 401
25. *Capiſtratus*. Americâ. pag. 403
26. *Galilæus*. Galilæâ. pag. 404

Genus 166. Labri.

* Caudâ bifurcâ.

Sp. 1. Labrus *Scarus*. Græciâ. pag. 407
2. *Cretenſis*. Mar. mediterr. pag. 409
3. *Anthias*. Eur. auſtr. & Amer. pag. 410
4. *Hepatus*. Mar. mediterr. pag. 411
5. *griſeus*. Americâ. pag. 413
6. *Lunaris*. Indiis. pag. 414

** *Rood van Kleur.*

9. *Soort.* Zwynstand. VII. STUK. *bl.* 388
10. Rooman. *bl.* 389
11. Zak-Braaſem. *bl.* 390

*** *Geſtreepte.*

12. *Soort.* Groot-Oog. *bl.* 392
13. Kruik-Braaſem. *bl.* 393
14. Monnikje. *bl.* 394
15. Goudſtreep. *bl.* 395
16. Paarſchkleurige. *bl.* 397
17. Ruitagtige.

**** *Bonte.*

18. *Soort.* Goud-Oog.
19. Zilver-Oog.
20. Tand-Braaſem. *bl.* 397
21. Rugdoorn. *bl.* 399
22. Geſtraalde.
23. Virginiſche. *bl.* 400
24. Gemarmerde. *bl.* 401
25. Westindiſche. *bl* 403
26. Galileeſche. *bl.* 404

166. Geſlagt. LIPVISSCHEN.

* *Met een gegaffelde Staart.*

1. *Soort.* Griekſche. *bl.* 407
2. Kretenſer. *bl.* 409
3. Schaapenbout. *bl.* 410
4. Lever-Braaſem. *bl.* 411
5. Graauwe. *bl.* 413
6. Gaffelſtaart. *bl.* 414

Sp. 7. Labrus *opercularis*. Aſiâ. Tom. VII. pag. 415
8. *Pavo*. Mar. mediterr. ——
9. *Auritus*. Am. ſeptentr. pag. 417
10. *Falcatus*. Americâ. ——
11. *rufus*. —— pag. 418

** Caudâ integrâ.

Sp. 12. Labrus *Hiatula*. Carolinâ.
13. *marginalis*. Pelago. pag. 419
14. *Ferrugineus*. Indiâ. ——
15. *Julis*. Genuâ. ——
16. *Paroticus*. Indiâ. pag. 421
17. *Suillus*. Oc. Europ. pag. 422
18. *ſtriatus*. Americâ. ——
19. *Guaza*. Pelago. pag. 423
20. *Ocellaris*. ——
21. *Tinca*. M. Brittann. pag. 424
22. *bimaculatus*. Mar. mediterr. pag. 425
23. *punctatus*. Surinamo. ——
24. *Melops*. Eur. auſtr. pag. 426
25. *Niloticus*. Ægypto. ——
26. *Osſifagus*. Europâ. pag. 427
27. *Rupestris*. Mar. Norveg. pag. 428
28. *Onitis*. ——
29. *viridis*. Mar. medit. ——
30. *luscus*. pag. 429
31. *livens*. ——
32. *Turdus*. Mar. Europ. pag. 430
33. *exoletus*. Oc. Atlant. pag. 431
34. *Chinenſis*. Aſiâ. ——
35. *Cromis*. Carolinâ.
36. *linearis*. Indiis. ——

*** Cau-

7. *Soort.* Dekzelvlak. VII. STUK. *bl.* 415
8. Paauwvisch. ———
9. Geoorde Lyster. *bl.* 417
10. Zeisſen-Vin. ———
11. Varkens-Viſch. *bl.* 418

** *Met een gelyke Staart.*

12. *Soort.* Zwartbandige.
13. Gezoomde. *bl.* 419
14. Yzergraauwe. ———
15. Jonkerviſch. ———
16. Bag-Oor. *bl.* 421
17. Varkens-Snuit. *bl.* 422
18. Geſtreepte Lyster. ———
19. Guaza. *bl.* 423
20. Geoogde Lyster. ———
21. Zeeltagtige. *bl.* 424
22. Tweevlak. *bl.* 425
23. Geſtippelde. ———
24. Appelkleurige. *bl.* 426
25. Egyptiſche. ———
26. Europiſche. *bl.* 427
27. Rots-Lyster. *bl.* 428
28. Onitis. ———
29. Groene. ———
30. Knyp-Oog. *bl.* 429
31. Loodkleurige. ———
32. Groote Lyſter. *bl.* 430
33. Flaauw gekleurde. *bl.* 431
34. Chineeſche. ———
35. Bruin gebandeerde.
36. Langwerpige. ———

*** Caudâ integrâ, Spinis Dorſalibus adhuc ignotis.

Sp. 37. Labrus *mixtus*. Liburno. Tom. VII. pag. 432
38. *fulvus*. Americâ. ———
39. *varius*. Mar. mediterr. pag. 433
40. *Merula*. Europ. pag 435
41. *Cynædus*. Mar. mediterr. pag. 436

Genus 167. Sciænæ.

Sp. 1. Sciæna *Cappa*. M. mediterr. pag. 438
2. *Lepisma*. ———
3. *unimaculata*. M. mediterr. ———
4. *Umbra*. ——— pag. 439
5. *Cirroſa*. ——— pag. 443

Genus 168. Percæ.

* Pinnis Dorſalibus duabus diſtinctis.

Sp. 1. Perca *Fluviatilis*. Europ. Lac. T. VIII. p. 3
2. *Lucio-Perca*. ——— pag. 9
3. *aſpera*. Europ. Fluv. pag. 10
4. *punctata*. Carolinâ.
5. *Labrax*. Europ. auſtr. pag. 12
6. *Alburnus*. Carolinâ.
7. *Nilotica*. Ægypto. pag. 14

** Dorſo monopterygio; Caudâ indiviſâ.

Sp. 8. Perca *undulata*. Carolinâ.
9. *Marina*. Norv. Italiâ. pag. 15
10. *Ocellata*. Carolinâ.
11. *Nobilis*. Amer. ſeptentr. pag. 16
12. *Polymna*. Indiis. pag. 17
13. *Cottoides*. Indiâ. ———

**** Met een gelyke Staart : de Rugvinnen nog onbekend.*

37. *Soort.* Gemengelde. *Livorno.* VII. STUK. *bl.* 432
38. Goudgeele. ———
39. Bonte. *bl.* 433
40. Zee-Merel. *bl.* 435
41. Steenvisch. *bl.* 436

167. Geslagt. OMBERVISSCHEN.

1. *Soort.* Dubbeldschubbige. *bl.* 438
2. Gebladerde. ———
3. Eenvlakkige. ———
4. Kraay-Visch. *bl.* 439
5. Gebaarde. *bl.* 443

168. Geslagt. BAARSEN.

** Met twee onderscheiden Rugvinnen.*

1. *Soort.* Rivier-Baars. VIII. STUK. *bl.* 3
2. Snoek-Baars. *bl.* 9
3. Zindel. *bl.* 10
4. Geelstaart.
5. Zee-Snoek. *bl.* 12
6. Amerikaansche Bley.
7. Nyl-Baars. *bl.* 14

*** Met éene Rugvin: de Staart onverdeeld.*

8. *Soort.* Kwaaker.
9. Zee-Baars. *bl.* 15
10. Oog-Staart.
11. Edele Baars. *bl.* 16
12. Wit gebandeerde. *bl.* 17
13. Knorhaanagtige. ———

14. *Soort.*

Sp. 14. Perca *Philadelphica* Am. fept. T. VIII. p. 18
15. *Palpebrofa* Americâ.
16. *atraria.* Carolinâ.
17. *chryfoptera.* ——
18. *Mediterranea* pag. 18
19. *Vittata* Americâ. ——
20. *punctata* —— pag. 19
21. *guttata* —— ——
22. *Scriba.* pag. 22

*** Dorfo monopterygio: Caudâ bifidâ.

Sp. 23. Perca *Venenofa.* Americâ. pag. 22
24. *melanura* —— pag. 23
25. *Saltatrix* —— pag. 24
26. *Stigma.* Indiâ. pag. 25
27. *diagramma.* ——
28. *ftriata.* Amer. fept. pag. 26
29. *lineata.* pag. 27
30. *Cernua.* Eur. Lacubus. pag. 28
31. *Schrætfer.* Eur. auftr. pag. 30
32. *Argentea.* Americâ. pag. 31
33. *Cabrilla* M. mediterr. pag. 32
34. *Radula.* Indiâ. ——
35. *formofa.* Carolinâ.
36. *trifurca.* —— in mari.

Genus 169. GASTEROSTEI.

Sp. 1. Gasterosteus *aculeatus.* Europâ. pag. 34
2. *Ductor.* Pelago. pag. 36
3. *Occidentalis* Americâ. pag. 40
4. *ovatus.* Afiâ. pag. 40
5. *Carolinus.* Carolinâ.

Sp. 7.

14. *Soort.* Penſylvaniſche. VIII. Stuk. *bl.* 18
15. Gewenkbraauwde.
16. Zwarte Baars.
17. Geel gevinde.
18. Middellandſche. *bl.* 18
19. Geſnoerde. ——
20. Geſtippelde. *bl.* 19
21. Geſprenkelde. ——
22. Geletterde. *bl.* 22

*** *Met ééne Rugvin; de Staart gegaffeld.*

23. *Soort.* Venynige Baars. *bl.* 22
24. Zwartſtaart. *bl.* 23
25. Springer. *bl.* 24
26. Gemerkte. *bl* 25
27. Beſchreevene. ——
28. Geſtreepte. *bl.* 26
29. Gelinieerde. *bl.* 27
30. Poſch. *bl.* 28
31. Schretzer. *bl.* 30
32. Zilverkleurige. *bl.* 31
33. Bloedſtreepige. *bl.* 32
34. Gekartelde. ——
35. Inkhoornviſch.
36. Dubbelſtaart.

169. Geſlagt. STEKELBAARSEN.

1. *Soort.* Driedoornige. *bl.* 34
2. Lootsmannetje. *bl.* 36
3. Weſtindiſche. *bl.* 40
4. Eyvormige. *bl.* 40
5. Karoliniſche.

6. *Soort.*

Sp. 6. Gasterosteus *Canadus*. Carolinâ. Tom. VIII.
7. *Saltatrix*. ——
8. *Pungitius*. Europâ. pag. 41
9. *Volitans*. Amboinâ. ——
10. *Spinachia*. Eur. auſtr. pag. 43
11. *Spinarella*. Indiâ. pag. 49

Genus 170. Scombri.

* Pinnulis ſpuriis distinctis.

Sp. 1. Scomber *Scomber*. Oc. Atlantico. pag. 51
2. *Pelamis*. Pelago. pag. 56
3. *Thynnus*. —— pag. 58
4. *Cordyla*. Americâ. pag. 64

** Pinnulis ſpuriis connatis.

5. *Glaucus*. Inſ. Adſcens. pag. 65
6. *Trachurus*. M. mediterr. pag. 67
7. *Hippos*. Carolinâ.
8. *Chryſurus*. ——
9. *Amia*. pag. 69
10. *Pelagicus*. pag. 70

Genus 171. Mulli.

Sp. 1. Mullus *barbatus*. M. med. & Oc. ſept. pag. 73
2. *ſurmuletus*. —— pag. 75
3. *imberbis*. —— pag. 76

Genus 172. Triglæ.

Sp. 1. Trigla *cataphracta*. M. mediterr. pag. 77
2. *Lyra*. Mar. Brittann. pag. 79
3. *Gurnardus*. —— pag. 81
4. *Cuculus*. M. med. & Pel. pag. 83
5. *Lucerna*. Oc. ſeptentr. pag. 84

Sp. 6.

6. *Soort.* Kanadafche. VIII. Stuk.
7. Springende.
8. Tiendoornige. *bl.* 41
9. Vliegende Baars. ——
10. Zee - Stekelbaars. *bl.* 43
11. Oostindifche. *bl.* 49

170. Geflagt. Makreelen.

* *Met de basterd - Vinnetjes onderfcheiden.*

1. *Soort.* Makreel. *bl.* 51
2. Bonet. *bl.* 56
3. Thonyn. *bl.* 58
4. Westindifche. *bl.* 64

** *Met de basterd - Vinnetjes famengegroeid.*

5. Blaauwe. *bl.* 65
6. Marsbanker. *bl.* 67
7. Paardvifch.
8. Goudftaart.
9. Amia. *bl.* 69
10. Zee - Makreel. *bl.* 70

171. Geflagt. Barbeelen.

1. *Soort.* Koning van de Haring. *bl.* 73
2. Groote Barbeel. *bl.* 75
3. Ongebaarde. *bl.* 76

172. Geflagt. Zeehaanen.

1. *Soort.* Geharnaste. *bl.* 77
2. Pieper. *bl.* 79
3. Knorhaan. *bl.* 81
4. Koekkoek. *bl.* 83
5. Poon. *bl.* 84

Sp.	6.	Trigla *Hirundo*. Oc. Atlant. T. VIII.	pag.	86
	7.	*Asiatica*. Oceano.	pag.	88
	8.	*evolans*. Carolinâ.		
	9.	*volitans*. Oceano Atlantico.	pag.	89

Ordo IV. ABDOMINALES.

Genus 173. COBITES.

Sp.	1.	Cobitis *Anableps*. Surin. ad litt.	pag.	92
	2.	*Barbatula*. Eur. As. fluv.	pag.	94
	3.	*Tænia*. Eur. Aq. dulc.	pag.	96
	4.	*fossilis*. Europâ.	pag.	97
	5.	*heteroclita*. Carolinâ.		

Genus 174. AMIÆ.

Sp. 1. Amia *calva*. Carol. Aq. dulcibus.

Genus 175. SILURI.

Sp.	1.	Silurus *asotus*. Asiâ.	pag.	100
	2.	*Glanis*. Oriente.	pag.	101
	3.	*Aspredo*. Amer. Fluv.	pag.	105
	4.	*Mystus*. Nilo.	pag.	107
	5.	*Anguillaris*. ——	pag.	108
	6.	*Batrachus*. As. Africâ.	pag.	110
	7.	*undecimalis*. Surinamo.	pag.	111
	8.	*militaris*. Asiâ. ——		
	9.	*inermis*. Surinamo.		
	10.	*Felis*. Carolinâ.		
	11.	*Galeatus*. Amer. austr.		
	12.	*Catus*. Amer. Asiâ.	pag.	112
	13.	*Cous*. Syriâ.		

Sp. 14.

6. *Soort.* Zwaluw-Visch. VIII. STUK. *bl.* 86
7. Oostindische. *bl.* 88
8. Vliegende Karolinische.
9. ——— Kaapsche. *bl.* 89

IV. Rang. BUIKPOOTEN.

173. Geslagt. MEIRSLANGEN.

1. *Soort.* Hoogkyker. *bl.* 92
2. Bermtje. *bl.* 94
3. Grondel. *bl.* 96
4. Modderkruiper. *bl.* 97
5. Twyfelagtige.

174. Geslagt. MODDERVISSCHEN.

1. *Soort.* Karolinische.

175. Geslagt. MEIRVALLEN.

1. *Soort.* Asiatische. *bl.* 103
2. Europische. *bl.* 101
3. Ruuw Vischje. *bl.* 105
4. Baardvisch. *bl.* 107
5. Bont-Aal. *bl.* 108
6. Kikvorsch. *bl.* 110
7. Elfstraal. *bl.* 111
8. Styfbaard. ———
9. Slapbaard.
10. Kat-Visch.
11. Gehelmde.
12. Kater. *bl.* 112
13. Syrische.

Sp. 14. Silurus *carinatus*. Surinamo. TOM. VIII.
15. *Clarias*. Amer. Afr. Fluv. pag. 113
16. *Fasciatus*. Bras. Surinamo.
17. *Bagre*. Amer. merid.
18. *Ascita*. Indiâ. pag. 115
19. *Costatus*. Indiis. ——
20. *Callichthys*. Amer. Fluv. pag. 119
21. *cataphractus*. Americâ. pag. 121

Genus 176. TEUTHES.

Sp. 1. Teuthis *Hepatus*. Car. Amboin. T. VII. p. 138
2. *Javus*. Jav. Ind. Or. pag. 137

Genus 177. LORICARIÆ.

Sp. 1. Loricaria *cataphracta*. Am. mer. T. VIII. p. 123
2. *Plecostomus*. —— T. VI. pag. 557

Genus 178. SALMONES.

* *Truttæ*. Corpore variegato.

Sp. 1. Salmo *Salar*. Oc. Eur. TOM. VIII. pag. 128
2. *Eriox*. —— pag. 176
3. *Trutta*. Eur. Fluv. pag. 179
4. *Fario*. Suec. Helv. pag. 182
5. *Hucho*. Danubio. pag. 187
6. *Lacustris*. Helv. Norvegiâ. ——
7. *Carpio*. Angl. Valles. pag. 189
8. *Alpinus*. Lapp. Angl. pag. 190
9. *Salvelinus*. Auſtriâ. pag. 196
10. *Salmarinus*. Tridento. pag. 198
11. *Umbla*. Helv. Italiâ. pag. 199
12. *Argentinus*. Braſiliâ.

** *Os-*

14. *Soort.* Gekielde. VIII. STUK.
15. Gaffelſtaart. *bl.* 113
16. Gebandeerde.
17. Baggerviſch.
18. Dikbuik. *bl.* 115
19. Geribde. ———
20. Dreg - Dolphyn. *bl.* 119
21. Geharnaste. *bl.* 121

176. Geſlagt. LEERVISSCHEN.

1. *Soort.* Leverkleurige. VII. STUK. *bl.* 138
2. Ongedoornde. *bl.* 137

177. Geſlagt. HARNASMANNEN.

1. *Soort.* Geharnaste. VIII. STUK. *bl.* 123
2. Plooybek. VI. STUK. *bl.* 557

178. Geſlagt. ZALMEN.

* Forellen. *Die het Lyf bont hebben.*

1. *Soort.* Gewoone Salm. VIII. STUK. *bl.* 128
2. Graauwe Salm. *bl.* 176
3. Salm - Forel. *bl.* 179
4. Rivier - Forel. *bl.* 182
5. Zwartvlakkige. *bl.* 187
6. Meir - Forel. ———
7. Goud - Forel. *bl.* 189
8. Berg - Forel. *bl.* 190
9. Salvelin. *bl.* 196
10. Salmarino. *bl.* 198
11. Umbla. *bl.* 199
12. Piabucu.

** *Osmeri.* Pinnâ Dorfali Analique oppofitis.

Sp. 13. Salmo *Eperlanus.* Europâ. *T.* VIII. pag. 199
14. *Saurus.* Europâ. pag. 204

*** *Coregoni.* Dentibus vix confpicuis.

Sp. 15. Salmo *Lavaretus.* Europâ. pag. 206
16. *Albula.* ——— pag. 213
17. *Thymallus.* ——— pag. 216
18. *oxyrynchus.* Oc. Atlant. pag. 218
19. *Vimba.* Sueciâ. pag. 219

**** *Characini.* Membr. Branchialis Radiis tantum quatuor.

Sp. 20. Salmo *gibbofus.* Surinamo. pag. 220
21. *notatus.*
22. *bimaculatus.* Amer. merid. pag. 222
23. *immaculatus.* Americâ. pag. 223
24. *fœtens.* Carolinâ.
25. *Cyprinoides.* Surinamo.
26. *Niloticus.* Ægypto. pag. 224
27. *pulverulentus.* Americâ. pag. 225
28. *rhombeus.* Surinamo.
29. *anoftomus.* Indiis. pag. 225

Genus 179. FISTULARIÆ.

Sp. 1. Fistularia *Tabacaria.* Americâ. pag. 227
2. *Chinenfis.* Ind. Orient. pag. 228

Genus 180. ESOCES.

Sp. 1. Efox *Sphyræna.* M. mediterr. pag. 231
2. *Osfeus.* Am. fept. Afiâ. pag. 233

** Spieringen; *met de Rug- en Aarsvin tegenover elkander.*

13. *Soort.* Gewoone Spiering. VIII. STUK. *bl.* 199
14. Haagdis-Visch. *bl.* 204

*** Houtingen; *met de Tanden naauwlyks zigtbaar.*

15. *Soort.* Adelvisch. *bl.* 206
16. Witvisch. *bl.* 213
17. Thym-Forel. *bl.* 216
18. Gewoone Houting. *bl.* 218
19. Sweedsche. *bl.* 219

**** Braasemagtige. *Die in het Kieuwenvlies maar vier Straalen hebben.*

20. *Soort.* Hoogrug-Salm. *bl.* 220
21. Getekende.
22. Tweevlakkige. *bl.* 222
23. Ongevlakte. *bl.* 223
24. Stinkende.
25. Karperagtige.
26. Egyptische. *bl.* 224
27. Stoffige. *bl.* 225
28. Ruitagtige.
29. Hoogbek. *bl.* 225

179. Geslagt. PYP-VISSCHEN.

1. *Soort.* Tabakspyp-Visch. *bl.* 227
2. Trompetter. *bl.* 228

180. Geslagt. SNOEKEN.

1. *Soort.* Pyl-Snoek. *bl.* 231
2. Schildsnoek. *bl.* 233

Sp. 3. Esox *Vulpes.* Americâ. T. VIII. pag. 235
4. *Synodus.* —— ——
5. *Lucius.* Europâ. pag. 237
6. *Belone.* Oc. Europ. pag. 250
7. *Hepsetus.* Americâ. pag. 249
8. *Brasiliensis.* Indiâ. pag. 253
9. *Gymnocephalus.* —— pag. 255

Genus 181. ELOPES.

Sp. 1. Elops *Saurus.* Carolinâ.

Genus. 182. ARGENTINÆ.

Sp. 1. Argentina *Sphyræna.* Mar. medit. pag. 256
2. *Carolina.* Carol. Aq. dulc.

Genus 183. ATHERINÆ.

Sp. 1. Atherina *Hepsetus.* M. mediterr. pag. 260
2. *Menidia.* Carol. Aq. dulc.

Genus 184. MUGILES.

Sp. 1. Mugil *Cephalus.* Oc. Europæo. pag. 264
2. *Albula.* Americâ.

Genus 185. EXOCOETI.

Sp. 1. Exocœtus *volitans.* Pelago. pag. 271
2. *evolans.* Oc. Hisp. pag. 272

Genus 186. POLYNEMI.

Sp. 1. Polynemus *quinquarius.* Americâ. pag. 277
2. *Virginicus.* —— pag. 279
3. *Paradisæus.* Indiâ. pag. 280

Ge-

3. *Soort.* Vos-Visch. VIII. Stuk. *bl.* 235
4. Synodus. ———
5. Gewoone Snoek. *bl.* 237
6. Geep. *bl.* 250
7. Snipvisch. *bl.* 249
8. Brasiliaansche. *bl.* 253
9. Blootkop. *bl.* 255

181. Geslagt. SALM-SNOEKEN.

1. *Soort.* Lancetstaart.

182. Geslagt. ANSJOVISSEN.

1. *Soort.* Gewoone Ansjovis. *bl.* 256
2. Karolinische.

183. Geslagt. KOORN-AAIR-VISSCHEN.

1. *Soort* Middellandsche. *bl.* 260
2. Karolinische.

184. Geslagt. HARDERS.

1. *Soort.* Europische. *bl.* 264
2. Westindische.

185. Geslagt. VLIEGENDE VISSCHEN.

1. *Soort.* Gekielde. *bl.* 271
2. Rondlyvige. *bl.* 272

186. Geslagt. VINGERVISSCHEN.

1. *Soort.* Vyfvingerige. *bl.* 277
2. Virginiaansche. *bl.* 279
3. Paradys-Visch. *bl.* 280

Genus 187. MORMYRI.

Sp. 1. Mormyrus *Cyprinoides*. Ægyp. T. VIII. p. 449
2. *Anguilloides*. —— ——

Genus 188. CLUPEÆ.

Sp. 1. Clupea *Harengus*. Oc. Europæo. pag. 283
2. *Sprattus*. —— pag. 331
3. *Alosa*. —— pag. 339
4. *Encrasicolus*. —— pag. 346
5. *Atherinoides*. Surinamo.
6. *Thrissa*. Mari Indico. pag. 349
7. *Sima*. Asiâ. pag. 350
8. *Sternicla*. Surinamo. pag. 351
9. *Mystus*. Mar. Indico. pag. 352
10. *Tropiea*. Ins. Adscens. ——
11. *Sinensis*. Chinâ. pag. 353

Genus 189. CYPRINI.

* Barbati sive ad Os Cirrosi.

Sp. 1. Cyprinus *Barbus*. Eur. australi. pag. 356
2. *Carpio*. Europâ. pag. 360
3. *Gobio*. Angliâ. pag. 380
4. *Tinca*. Europâ. pag. 387

** Pinnâ Caudæ indivisa.

Sp. 5. Cyprinus *Carassius*. Europâ. pag. 383
6. *Cephalus*. Danub. Rheno. pag. 393

*** Pinnâ Caudæ trifidâ.

Sp. 7. Cyprinus *Auratus*. Chinâ. pag. 396

**** Pin-

187. Geslagt. MORMELAARS.

1. *Soort.* Karperagtige. VIII. STUK. *bl.* 449
2. Palingagtige. ———

188. Geslagt. HARINGEN.

1. *Soort.* Gewoone Haring. *bl.* 283
2. Sprot. *bl.* 331
3. Elft. *bl.* 339
4. Ansjovis. *bl.* 346
5. Zilverstreep.
6. Borstelvin. *bl.* 349
7. Krombek. *bl.* 350
8. Bylbuik. *bl.* 351
9. Gebaarde. *bl.* 351
10. Keerkring-Visch. ———
11. Chineesche. *bl.* 353

189. Geslagt. KARPERS.

* *Die Baardjes hebben aan den Bek.*

1. *Soort.* Rivier-Barbeel. *bl.* 356
2. Karper. *bl.* 360
3. Rivier-Govie. *bl.* 380
4. Zeelt. *bl.* 387

** *Met de Staartvin onverdeeld.*

5. *Soort.* Hamburger. *bl.* 383
6. Dikkop. *bl.* 393

*** *Met de Staartvin drievoudig.*

7. *Soort.* Chin. Goudvischje. *bl.* 396

**** Pinnâ Caudæ bifidâ.

Sp.	8.	Cyprinus	*Niloticus*. Ægypto.	T. VIII. p. 411
	9.		*Gonorynchus*. Cap. bon. Spei.	
	10.		*Phocinus*. Europâ.	pag. 412
	11.		*Aphya*. ——	pag. 413
	12.		*Leuciscus*. ——	pag. 415
	13.		*Dobula*. ——	pag. 417
	14.		*Grislagine*. ——	pag. 419
	15.		*Idbarus*. Sueciâ.	pag. 420
	16.		*Rutilus*. Europâ.	——
	17.		*Idus*. ——	pag. 424
	18.		*Orfus*. ——	——
	19.		*erytrophthalmus*. ——	pag. 425
	20.		*Jeses*. ——	pag. 431
	21.		*Nasus*. Rheno.	pag. 432
	22.		*Aspius*. Sueciâ.	pag. 435
	23.		*Americanus*. Carolinâ.	pag. 383
	24.		*Alburnus*. Danubio.	pag. 436
	25.		*Vimba*. Sueciâ.	pag. 438
	26.		*Dentex*. Nilo.	pag. 439
	27.		*Brama*. Europâ.	pag. 441
	28.		*Cultratus*. M. Balthico.	pag. 444
	29.		*Bjœrckna*. Sueciâ.	pag. 444
	30.		*Farenus*. ——	pag. 445
	31.		*Ballerus*. Europâ.	pag. 446

CLAS-

**** *Met de Staartvin gegaffeld.*

8. *Soort.*	Nylfche Karper.	VIII. Stuk.	*bl.* 411
9.	Hoekbekkige.		
10.	Bonte.		*bl.* 412
11.	Grondeltje.		*bl.* 413
12.	Wittertje.		*bl.* 415
13.	Hesfeling.		*bl.* 417
14.	Gryzert.		*bl* 419
15.	Idbarn.		*bl.* 420
16.	Voorn.		——
17.	Sweedfche Id.		*bl.* 424
18.	Orf.		——
19.	Ruifch.		*bl.* 425
20.	Braadvich.		*bl.* 431
21.	Neusvifch.		*bl.* 432
22.	Sweedfche Asp.		*bl.* 435
23.	Amerikaanfche Bley.		*bl.* 383
24.	Nesteling.		*bl.* 436
25.	Wimba.		*bl.* 438
26.	Getande.		*bl.* 439
27.	Braafem.		*bl.* 441
28.	Scherpbuik.		*bl.* 444
29.	Bjorckna.		*bl.* 444
30.	Farin.		*bl.* 445
31.	Bliek.		*bl.* 446

CLASSIS QUINTA.

INSECTA.

Hæc dividuntur in ſeptem

ORDINES,

Quorum Characteres vide TOM. IX. pag. 106

Ex his appellantur

I. *Ordinis.*	COLEOPTERA.
II. *Ordinis.*	HEMIPTERA.
III. *Ordinis.*	LEPIDOPTERA.
IV. *Ordinis.*	NEUROPTERA.
V. *Ordinis.*	HYMENOPTERA.
VI. *Ordinis.*	DIPTERA.
VII. *Ordinis.*	APTERA.

Characteres compendioſi

GENERUM.

Ordo I. COLEOPTERA.

* Antennis Clavatis extrorſum incrasſatis.

Gen.

189. SCARABÆUS. *Antennæ Clavâ fisſili : Tibiæ anticæ dentatæ.*

190. LUCANUS. *Antennæ Clavâ compresſâ , latere latiore fisſili.*

VYFDE AFDEELING.

INSEKTEN.

Zy worden verdeeld in zeven

RANGEN,

Wier Kenmerken te vinden zyn IX. STUK. *bl.* 107

Men noemt die van den

I. Rang.	SCHILDVLEUGELIGE.
II. Rang.	HALFSCHILDIGE.
III. Rang.	DONSVLEUGELIGE.
IV. Rang.	PERSVLEUGELIGE.
V. Rang.	VLIESVLEUGELIGE.
VI. Rang.	TWEEVLEUGELIGE.
VII. Rang.	ONGEVLEUGELDE.

Beknopte Kenmerken der

GESLAGTEN.

I. Rang. SCHILDVLEUGELIGE.

* *Met Knodsagtige Sprieten, naar 't end dikker.*

Gen.

189. TOR. De Sprieten aan 't end gekloofd: de voorste Schenkels met Tandjes.

190. HERTSHOORN-TOR. De Sprieten plat geknodst, aan de breedste zyde gespleeten.

191.

191. DERMESTES. *Antennæ Clavâ perfoliatâ: Caput inflexum ſub Thorace vix marginato.*

193. HISTER. *Antennæ Clavâ ſolidâ: Caput retractile intra Thoracem.*

195. BYRRHUS. *Antennæ Clavâ ſolidâ ovatâ.*

194. GYRINUS. *Antennæ rigidulæ: Oculi quatuor.*

203. ATTELABUS. *Caput postice attenuatum.*

202. CURCULIO. *Antennæ inſidentes Rostro Corneo.*

196. SILPHA. *Thorax Elytraque marginata.*

198. COCCINELLA. *Antennæ Clavâ obtuſâ: Palpi Clavâ truncatâ.*

** Antennis Filiformibus.

Gen.

201. BRUCHUS. *Antennæ Filiformes extrorſum craſſiores.*

197. CASSIDA. *Corpus ovatum: Elytra marginata: Caput tectum Clypeo.*

192. PTINUS. *Thorax Caput recipiens: Antennæ Articulis ultimis longioribus.*

199. CHRYSOMELA. *Corpus ovatum, immarginatum.*

200.

191. TORRETJE. De Sprieten overdwars Baderig: de Kop neergeboogen onder 't Borststuk, dat naauwlyks gezoomd is.
193. MESTKEVERTJE. De Sprieten onverdeeld Knodsagtig: de Kop kan in 't Borststuk worden ingetrokken.
195. KNAAG-TORRETJE. De Sprieten met een onverdeelde Eyvormige Knods.
194. DRAAY-TORRETJE. De Sprieten styfagtig: vier Oogen.
203. BASTERD-OLYPHANTJE. De Kop agterwaards verdunnende.
202. OLYPHANTJE. De Sprieten aan de Hoornige Snuit zittende.
196. DOODGRAAVER. Het Borststuk en de Schilden gezoomd.
198. LIEVENHEERS-HAANTJE. De Sprieten met een stompe: de Voelertjes met een geknotte Knods.

** Met *Draadagtige Sprieten.*

Gesl.

201. ZAAD-TORRETJE. De Sprieten Draadagtig, allengs verdikkende.
197. SCHILDPADJE. Het Lyf Eyvormig: de Schilden gerand: de Kop met een Schild gedekt.
192. BOORTORRETJE. De Kop zit in het Borststuk, de Sprieten hebben de uiterste Leedjes langst.
199. GOUDHAANTJE. Het Lyf Eyvormig, ongezoomd.

200. HISPA. *Antennæ porrectæ approximatæ, Fusiformes.*

215. MELOË. *Thorax subrotundus: Caput gibbum, inflexum.*

214. TENEBRIO. *Thorax marginatus: Caput exsertum: Corpus oblongum.*

207. LAMPYRIS. *Elytra flexilia: Thoracis Clypeus Caput obumbrans recipiensque.*

216. MORDELLA. *Laminæ ad basin Abdominis: Caput inflexum.*

217. STAPHYLINUS. *Elytra dimidiata Alas tegentia: Vesiculæ duæ supra Caudam exserendæ.*

*** Antennis Setaccis.

204. CERAMBYX. *Thorax lateribus mucronato-callosus.*

205. LEPTURA. *Elytra apice attenuata: Thorax teretiusculus.*

208. CANTHARIS. *Elytra flexilia: Abdomen lateribus plicato-papillosum.*

209. ELATER. *Pectoris mucro e poro Abdominis resiliens.*

210. CICINDELA. *Maxillæ exsertæ dentatæ. Oculi prominuli.*

211. BUPRESTIS. *Caput intra Thoracem retractum.*

212. DYTISCUS. *Pedes postici ciliati natatorii.*

213. CARABUS. *Thorax obcordatus, postice truncatus.*

206.

200. DOORNTORRETJE. De Sprieten Spoelagtig; uitgeſtrekt, digt by een.
215. MEY-TOR. Het Borstſtuk rondagtig: de Kop bultig, geboogen.
214. MEEL-TOR. De Borst gezoomd: de Kop uitſteekende: het Lyf langwerpig.
207. LICHTENDE VLIEG. De Dekſchilden buigzaam: het Borstſchild bedekt en omvangt den Kop.
216. AARDVLOO. Plaatjes onder aan 't Lyf: de Kop geboogen.
217. ROOFKEVER. Halve Dekſchilden over de Vleugelen: twee Blaasjes zig boven de Staart verheffende.

*** *Met Borſtelige Sprieten.*

204. BOK-TOR. Het Borstſtuk op zyde met Eeltagtige Puntjes.
205. SLUIK-BOKJE. De Dekſchilden naar agteren verſmallende: het Borstſtuk Spilrondagtig.
208. ST. JANS VLIEG. De Dekſchilden buigzaam: het Agterlyf op zyde plooyagtig getepeld.
209. SPRINGKEVER. De punt van 't Borstſtuk te rug ſpringende uit een Sleuf van 't Agterlyf.
210. ZANDLOOPER. Uitſteekende getande Nypers: de Oogen uitpuilende.
211. AGRET-TOR. De Kop binnen het Borstſtuk terug getrokken.
212. WATER-TOR. De Agterpooten Haairig, tot zwemmen geſchikt.
213. AARD-TOR. Het Borstſtuk Hartvormig en van agteren geknot.

206. Necydalis. *Elytra dimidiata: Alis nudis.*

218. Forficula. *Elytra dimidiata: Alis tectis; Caudâ forcipatâ.*

Ordo II. Hemiptera.

Gen.

219. Blatta. *Os Maxillosum: Alæ Coriaceæ planæ: Pedes cursorii.*

220. Mantis. *Os Maxillosum: Pedes antici serrati, Ungue unico.*

221. Gryllus. *Os Maxillosum: Pedes postici saltatorii.*

222. Fulgora. *Rostrum inflexum: Frons producta inanis: Antennæ Capitatæ.*

223. Cicada. *Rostrum inflexum: Pedes postici saltatorii.*

224. Notonecta. *Rostrum inflexum: Pedes postici natatorii. (ciliati)*

225. Nepa. *Rostrum inflexum: Pedes antici Cheliferi.*

226. Cimex. *Rostrum inflexum: Pedes cursorii.*

227. Aphis. *Rostrum inflexum: Abdomen bicorne.*

228. Chermes. *Rostrum Pectorale: Pedes postici saltatorii.*

229. Coccus. *Rostrum Pectorale: Abdomen postice Setosum Maribus.*

230.

206. BASTERD-BOKJE. Halve Dekſchilden: de Vleugels bloot.

218. OORWORM. Halve Dekſchilden: de Vleugels gedekt: de Staart met Nypers.

II. Rang. HALFSCHILDIGE.

Geſl.

219. KAKKERLAK. De Bek met Nypers: Lederagtige platte Wieken: Pooten tot loopen geſchikt.

220. SPOOKJE. De Bek met Nypers: de Voorpooten Zaagswys' getand, met één Klaauwtje gewapend.

221. KREKEL. De Bek met Nypers: de Agterpooten tot ſpringen dienſtig.

222. LANTAARNDRAAGER. Een geboogen Snuit: voor aan den Kop een hol Stuk: de Sprieten geknot.

223. CICADE. Een geboogen Snuit: de Agterpooten tot ſpringen bekwaam.

224. WATER-WANTS. Een geboogen Snuit: de Agterpooten (met Haairtjes) tot zwemmen geſchikt.

225. WATER-SCORPIOEN. Een geboogen Snuit: de Voorpooten met Schaaren.

226. WANTS. Een geboogen Snuit: de Pooten tot loopen bekwaam.

227. PLANTLUIS. Een geboogen Snuit: het Lyf van agteren met twee Puntjes.

228. BLADZUIGERTJE. Een Snuit aan de Borst: Agterpooten om te ſpringen.

229. SCHILDLUIS. Een Snuit aan de Borst: het Lyf van agteren Borſtelig in de Mannetjes.

230. Thrips. *Rostrum obsoletum: Alæ incumbentes Abdomini reflexili.*

Ordo III. Lepidoptera.

Gen.

231. Papilio. *Antennæ extrorsum crassiores: Alæ erectæ.*

232. Sphinx. *Antennæ medio crassiores.*

233. Phalæna. *Antennæ introrsum crassiores.*

Ordo IV. Neuroptera.

Gen.

234. Libellula. *Cauda forcipata: Os multi Maxillosum: Alæ extensæ.*

235. Ephemera. *Cauda Setis duabus sive tribus: Os edentulum: Alæ erectæ.*

238. Myrmelæon. *Cauda forcipata: Os bidentatum: Alæ deflexæ.*

236. Phryganea. *Cauda simplex: Os edentulum: Alæ deflexæ.*

237. Hemerobius. *Cauda simplex: Os bidentatum: Alæ deflexæ.*

239. Panorpa. *Cauda Chelata: Os Rostratum: Alæ incumbentes.*

240. Raphidia. *Cauda filo uno: Os bidentatum: Alæ deflexæ.*

Or-

230. Blaazenpoot. De Snuit naauwlyks kenbaar: de Wieken op het Agterlyf leggende, dat opwaards kan buigen.

III. Rang. Donsvleugelige.

Gſl.

231. Dag-Kapel. De Sprieten naar 't end toe dikker: de Wieken opſtaande.
232. Pylstaart. De Sprieten in 't midden dikst.
233. Nagt-Kapel. De Sprieten naar 't end toe verſmallende.

IV. Rang. Peesvleugelige.

Geſl.

234. Juffer. De Staart als een Nyptang: de Bek met veele Nypers: de Wieken uitgebreid.
235. Haft. De Staart met twee of drie Borſtels; de Bek Tandeloos: de Wieken overend.
238. Basterd Juffertje. De Staart als een Nyptang: de Bek tweetandig, de Wieken Dakswyze.
236. Water-Uil. De Staart enkeld: de Bek Tandeloos, de Wieken Dakswyze.
237. Gaasvlieg. De Staart enkeld: de Bek tweetandig: de Wieken Dakswyze.
239. Scorpioen-Vlieg. De Staart met Schaaren: de Bek met een Snuit; de Wieken vlak leggende.
240. Kemelshalsje. De Staart met één Draad; de Bek tweetandig: de Wieken Dakswyze.

Ordo V. Hymenoptera.

Gen.

241. Cynips. *Aculeus spiralis!*
242. Tenthredo. *Aculeus serratus! bivalvis.*
243. Sirex. *Aculeus serratus sub Abdominis Spinâ terminali.*
244. Ichneumon. *Aculeus exsertus! triplex.*
245. Sphex. *Aculeus punctorius: Alæ planæ: Os elingue.*
246. Chrysis. *Aculeus punctorius: Abdomen subtus fornicatum.*
247. Vespa. *Aculeus punctorius: Alæ superiores plicatæ.*
248. Apis. *Aculeus punctorius: Lingua inflexa!*
249. Formica. *Aculeus obsoletus: Alæ neutris nullæ.*
250. Mutilla. *Aculeus punctorius: Alæ in plerisque nullæ.*

Ordo VI. Diptera.

Gen.

251. Oestrus. *Os clausum sive nullum.*
252. Tipula. *Os Labiis lateralibus: Palpi quatuor.*
253. Musca. *Os Proboscide edentulum.*

V. Rang. VLIESVLEUGELIGE.

Gesl.

241. GALL-WESP. De Angel spiraal!

242. BLAD-WESP. De Angel Zaagswyze! met een tweekleppige Scheede.

243. HOUT-WESP. De Angel Zaagswyze, onder de Doorn aan 't end van 't Lyf.

244. SLUIP-WESP. De Angel uitsteekende, drievoudig.

245. BASTERD-WESP. Een steekende Angel, de Wieken vlak: de Bek zonder Zuiger.

246. GOUD-WESPJE. Een steekende Angel: het Agterlyf van onderen gewelfd.

247. WESP. Een steekende Angel: de bovenste Wieken geplooid.

248. BY. Een steekende Angel: de Zuiger omgebogen.

249. MIER. Een verborgen Angel: die Man noch Wyf zyn, ongevleugeld.

250. ONGEVLEUGELDE BY. Een steekende Angel: de meesten zonder Wieken.

VI. Rang. TWEEVLEUGELIGE.

Gesl.

251. HORSEL. De Bek geslooten, zonder blykbaare Snuit.

252. LANGPOOT. De Bek met Lippen op zyde en vier Proevertjes.

253. VLIEG. De Bek Tandeloos met een Snuit.

254. Tabanus. *Os Proboscide, Dentibusque conniventibus.*

255. Culex. *Os Rostro nutante Siphoniformi. Stemmata nulla.*

256. Empis. *Os Rostro inflexo.*

257. Conops. *Os Rostro porrecto, Geniculato.*

258. Asilus. *Os Rostro porrecto Subulato.*

259. Bombylius. *Os Rostro porrecto Setaceo.*

260. Hippobosca. *Os Rostro ſubnutante breviſſimo: Stemmata nulla.*

Ordo VII. Aptera.

* Pedibus ſex: Capite a Thorace discreto.

Gen.

261. Lepisma. *Cauda Setis exſertis.*

262. Podura. *Cauda bifurca, inflexa, ſaltatrix.*

263. Termes. *Os Maxillis duabus.*

264. Pediculus. *Os aculeo exſerendo.*

265. Pulex. *Os Rostro inflexo cum Aculeo: Pedes ſaltatorii.*

** Pe-

254. BREMS. De Bek met een Snuit en toeloopende Tanden.
255. MUG. De Bek met een Zuigeragtige knikkende Snuit: geen Kruin-Stippen.
256. DRIL-MUG. De Bek met een omgeboogen Snuit.
257. STEEKVLIEGJE. De Bek met een uitſteekende geknakte Snuit.
258. ROOFVLIEG. De Bek met een uitſteekende Elsvormige Snuit.
259. STAANDE VLIEG. De Bek met een uitſteekende Borſtelige Snuit.
260. VLIEGENDE LUIS. De Bek met een zeer korte, eenigszins buigzaame Snuit: geen Kruin-Stippen.

VII. Rang. ONGEVLEUGELDE.

* *Met zes Pooten; den Kop van 't Borstſtuk afgezonderd.*

Geſl.

261. ONGEVLEUGELDE MOT. De Staart met uitſteekende Draadjes.
262. PLANTVLOO. De Staart gegaffeld, omgeboogen, tot ſpringen dienſtig.
263. ZANDVLOO. De Bek met twee Nypers.
264. LUIS. De Bek met een Angel, die uitgeſtooken kan worden.
265. VLOO. Een omgeboogen Snuit met een Angel, en Springpooten.

** Pedibus 8—14: Capite Thoraceque unitis.

Gen.

266. ACARUS. *Oculi duo; Pedes octo; Palpi.*
267. PHALANGIUM. *Oculi quatuor; Pedes octo; Palpi Chelati.*
268. ARANEA. *Oculi octo; Pedes octo; Palpi Clavati.*
269. SCORPIO. *Oculi octo; Pedes octo; Palpi Chelati.*
270. CANCER. *Oculi duo; Pedes decem, primo Chelato.*
271. MONOCULUS. *Oculi duo; Pedes duodecim, decem Chelatis.*
272. ONISCUS. *Oculi duo; Pedes quatuordecim.*

*** Pedibus pluribus, Capite a Thorace discreto.

273. SCOLOPENDRA. *Corpus lineare.*
274. JULUS. *Corpus ſubcylindricum.*

NAAMEN DER SOORTEN.

I. Rang. SCHILDVLEUGELIGE.

Gen. I. *SCARABÆI.* TORREN.

* *Met het Borstſtuk gehoornd.*

Sp. 1. Scar. *Hercules.* Am. Vlieg. Eenh. IX. St. *bl.* 143

*** Met agt tot veertien Pooten: den Kop met het Borstſtuk vereenigd.*

Geſl.

266. Myt. Twee Oogen; agt Pooten; Voelers.
267. Langpootige Spin. Vier Oogen; agt Pooten; geſchaarde Voelers.
268. Spinnekop. Agt Oogen; agt Pooten; geknodſte Voelers.
269. Scorpioen. Agt Oogen; agt Pooten; geſchaarde Voelers.
270. Kreeft. Twee Oogen; tien Pooten, de voorſte geſchaard.
271. Watervloo. Twee Oogen; twaalf Pooten; waar van tien geſchaard.
272. Pissebed. Twee Oogen en veertien Pooten.

**** Met veele Pooten, den Kop van het Borstſtuk afgezonderd.*

273. Duizendbeen. Het Lyf overal even breed.
274. Millioenpoot. Het Lyf rolrondagtig.

---

2. Scar.	*Gideon*. Indiis.	Kleine dito. IX. St.	*bl.* 147
3.	*Actæon*. Americâ.	Vliegende Stier.	*bl.* 148
4.	*Simſon*. ———	Samſon.	*bl.* 150
5.	*Tityus*. Am. ſ.	Vliegend Eenhoorntje.	
6.	*Atlas*. Amer.	Vliegende Olyphant.	*bl.* 151
7.	*Aloëus*. Amer. b. & auſtr.	Bul-Tor.	*bl.* 153

Sp. 8.

Sp. 8. Scar. *Molossus.* Chinâ. Dog-Tor. IX. St. *bl.* 181
9. *Typhæus.* Angl. Hisp. Eur. Stiertje. *bl.* 154
10. *Lunaris.* Europâ. Kromme Hoornt. *bl.* 172
11. *Cylindricus.* —— Rolronde Tor. *bl.* 177

** *Met het Borstſtuk niet; den Kop al gehoornd.*

Sp. 12. Scar. *bilobus.* Europ. auſtr. Tweeborſtige.
13. *Lancifer.* Braſiliâ. Piekdraager.
14. *Rhinoceros.* Aſiâ. Indiſche Rhinost. *bl.* 180
15. *Naſicornis.* Europ. Europiſche dito. *bl.* 155
16. *Carolinus.* Carolinâ. Karoliniſche.
17. *Mimas.* Amer. mer. Bochel-Tor. *bl.* 182
18. *Sacer.* Eur. Africa. Heilige Tor. ——
19. *didymus.* Americâ. Tweeling. *bl.* 183
20. *valgus.* —— Wydbeen. ——
21. *Hispanus.* Eur. Barb. Spaanſche.
22. *Carnifex.* Carolinâ. Beul. *bl.* 178
23. *Granarius.* Europâ. Tarwe-Graantje.
24. *Nuchicornis.* —— Nekhoornige. *bl.* 184
25. *Vacca.* —— Koeitje.
26. *Taurus.* —— Bulletje.
27. *Biſon.* —— Biſon.
28. *ſubterraneus.* —— Onderaardſche. *bl.* 185
29. *erraticus.* —— Doolende. *bl.* 186
30. *Maurus.* Barbariâ. Moorſche. ——
31. *foſſor.* Europâ. Graaver. ——
32. *Fimetarius.* —— Mest-Torretje. *bl.* 187
33. *hæmorrhoidalis.* —— Roodgatje. *bl.* 191
34. *conſpurcatus.* —— Bemorſte. *bl.* 192
35. *Marianus.* Carolinâ. Mariaanſche.

*** *Met*

*** *Met den Kop en 't Borstſtuk, beiden, ongehoornd*, genaamd KEVERS.

Sp. 36. Scar.	*Gigas.* Ægypto.	Reus-Tor. IX. St.	*bl.* 192
37.	*Scaber.* Indiâ.	Ruuwe Tor.	*bl.* 193
38.	*laticollis.* Chinâ.	Breedhals.	
39.	*longimanus.* Indiâ.	Lang ge armde T.	*bl.* 193
40.	*Pilularius.* Europâ.	Pillen - Tor.	*bl.* 194
41.	*Schæfferi.* ——	Schaeffers - Tor.	*bl.* 195
42.	*Stercorarius.* ——	Mest - Tor.	*bl.* 196
43.	*Vernalis.* ——	Voorjaars - Tor.	*bl.* 200
44.	*Calcaratus.* Ægypt.	Geſpoorde.	*bl.* 203
45.	*Schrœberi.* Germ.	Schrebers - Tor.	
46.	*ovatus.* ——	Eyvormige.	
47.	*Amazonus.* Surin.	Amazoon.	
48.	*Sabuloſus.* Europâ.	Zand - Tor.	*bl.* 203
49.	*Chryſis.* Amer. m.	Goudgroene.	*bl.* 204
50.	*Surinamus.* Surin.	Surinaamſche.	
51.	*nitidus.* Carolinâ.	Glanzige.	*bl.* 204
52.	*festivus.* Amer.	Aartige.	*bl.* 205
53.	*lineola.* ——	Geſtreepte.	——
54.	*ſticticus.* Barbariâ.	Geſtippelde.	
55.	*Sepicola.* Indiâ.	Haag - Tor.	*bl.* 206
56.	*Syriacus.* ——	Syriſche.	——
57.	*Fullo* Eur. Barb.	Duinkever.	*bl.* 225
58.	*Agricola.* Eur auſtr.	Veld - Tor.	
59.	*Horticola.* Europâ.	St. Jans Kevertje.	*bl.* 207
60.	*Melolontha.* ——	Molenaar.	*bl.* 210
61.	*Solſtitialis.* ——	Juny - Kever.	*bl.* 221
62.	*Occidentalis.* Carol.	Westindiſche.	
63.	*Hemipterus.* Europ.	Halfſchildige.	*bl.* 224
64.	*Farinoſus.* ——	Zwartmeelige.	

Sp. 65.	Scar. *Aulicus*.	Africâ.	Hoffelyke. IX. St.	
66.	*longipes*.	Cap. b. Spei.	Langpoot - Kever.	
67.	*Lanigerus*.	Indiâ.	Woldraagende.	bl. 204
68.	*squalidus*.	Germaniâ.	Ruige - Tor.	
69.	*hirtellus*.	——	Borstelig ruuwe.	
70.	*fasciatus*.	Europâ.	Bloemkevertje.	bl. 229
71.	*Indus*.	Indiâ.	Indiaansche.	bl. 231
72.	*brunneus*.	Europâ.	Bruine Kever.	bl. 232
73.	*Capensis*.	C. b. Spei.	Kaapsche.	——
74.	*Eremita*.	Eur. austr.	Eremiet.	
75.	*fascicularis*.	C. b. S.	Gebondelde.	
76.	*punctatus*.	Carolinâ.	Zwartvlakkige.	
77.	*Lanius*.	Americâ.	Jamaikasche.	bl. 233
78.	*Auratus*.	Europâ.	Gouden Tor.	——
79.	*variabilis*.	——	Veranderlyke.	bl. 240
80.	*æruginosus*.	Barb.	Spaansch groene.	
81.	*nobilis*.	Europâ.	Edele Tor.	bl. 240
82.	*æneus*.		Koperkleurige.	
83.	*quisquilius*.	Europâ.	Geerstkoorntje.	
84.	*quadrimaculatus*.	——	Viervlakkig Torretje.	
85.	*plagiatus*.	——	Rosvlakkig.	
86.	*rufipes*.	——	Roodpootig.	bl. 241
87.	*Ceratoniæ*.	Ægypto.	St. J. Br. Torretje.	bl. 244

Gen. 190. *LUCANI*. HERTSHOORN - TORREN.

Sp. 1.	Luc. *Cervus*.	Europâ.	Vliegend Hert.	bl. 245
2.	*Capreolus*.	Am. sept.	Het br. Rheetje.	bl. 258
3.	*tridentatus*.	Suec.	Drietandige.	bl. 261
4.	*interruptus*.	Amer.	Afgebrokene.	bl. 260
5.	*carinatus*	Indiâ	Gekielde.	bl. 261
6.	*parallelopiped*.	Eur.	Balkagtige.	bl. 262
7.	*Caraboides*.	——	Het bl. Rheetje.	bl. 263

Ge-

BLADWYZER.

Gen. 191. *DERMESTES.* TORRETJES.

Sp. 1.	Derm. *Lardarius.*	Eur.	Spektorr. IX. St.	*bl.* 268
2.	*elongatus.*	——	Draad - Torretje.	
3.	*undatus.*	——	Gegolfd.	*bl.* 272
4.	*Pellio.*	——	Geſtippeld.	*bl.* 273
5.	*Capucinus.*	——	Kapucyn.	*bl.* 285
6.	*muricatus.*	Guin.	Gedoornd.	
7.	*typographus*	Eur.	Letterzetter.	*bl.* 286
8.	*chalcographus.*	—	Plaatſnyder.	
9.	*micrographus.*	——	Schryftorretje.	*bl.* 286
10.	*poligraphus.*	——	Tekenaar.	*bl* 287
11.	*Piniperda.*	——	Pynboom - Plaag.	*bl.* 287
12.	*domesticus.*	——	Kloptorretje.	*bl.* 292
13.	*violaceus.*	——	Blaauwagtig.	*bl.* 288
14.	*hirtus.*	——	Ruig.	
15.	*Feneſtralis.*	——	Venſtertorretje.	*bl.* 290
16.	*melanocephalus.*	—	Zwartkop.	*bl.* 295
17.	*Scarabæoides.*	—	Tor - agtig.	*bl.* 298
18.	*Murinus.*	——	Muisvaal.	*bl.* 295
19.	*Paniceus.*	——	Brood-Torretje.	*bl* 306
20.	*Euſtath.*	Euſt. Ins.	Kampernoelie-T.	*bl.* 307
21.	*Ferrugineus.*	Eur.	Roestkleurig.	
22.	*Fumatus.*	——	Rookerig.	
23.	*Pedicularius.*	—	Luistorretje.	*bl.* 307
24.	*Pulicarius.*	——	Vlootorretje.	*bl.* 308
25.	*Pſyllius.*	——	Gezoomd.	*bl.* 309
26.	*Scanicus.*	——	Sweedſch.	——
27.	*Colon.*	——	Geelzydig.	——
28.	*niger.*	——	Zwart.	
29.	*Surinamenſis.*	Sur.	Surinaamſch.	*bl.* 310
30.	*hemipterus.*	——	Halfſchildig.	*bl* 310

Ge-

Gen. 192. *PTINI.* BOORTORRETJES.

Sp.	1. Ptin. *Pectinicornis.*	Eur.	Vedersp. IX. St.	*bl.* 278
	2. *pertinax.*	——	Hout-Torretje.	*bl.* 280
	3. *mollis.*	——	Zagt Torretje.	*bl.* 285
	4. *Imperialis.*	Suecià.	Arenddraager.	
	5. *Fur.*	Europâ.	Bokagtig.	*bl.* 557
	6. *Germanus.*	Germ.	Hoogduitsch.	

Gen. 193. *HISTERES.* MESTKEVERTJES.

Sp.	1. Hist. *maximus.*	Indiâ.	Zeer groote.	
	2. *major.*	Barb. & Ind.	Groot dito.	
	3. *unicolor.*	Europâ.	Eenkleurig.	*bl.* 313
	4. *Pygmæus.*	Suecià.	Dwergje.	*bl.* 315
	5. *bimaculatus.*	Eur.	Tweevlakkig.	——
	6. *quadrimaculatus.*	—	Viervlakkig.	*bl.* 316

Gen. 194. *GYRINI.* DRAAYTORRETJES.

Sp.	1. Gyr. *natator.*	Europâ.	Zwemmend. X. St.	*bl.* 35
	2. *Americanus.*	Amer.	Amerikaansch.	

Gen. 195. *BYRRHI.* KNAAGTORRETJES.

Sp.	1. Byrr. *Scrophulariæ.*	Eur.	Speenkr. IX. St.	*bl.* 299
	2. *Musæorum.*	——	Kabinetten.	*bl.* 303
	3. *Verbasci.*	——	Wollekr.-Torretje.	
	4. *Pilula.*	——	Pil-Torretje.	*bl.* 297
	5. *vagus.*	——	Zwervend.	

Gen. 196. *SILPHÆ.* DOODGRAAVERS.

Sp.	1. Silp. *Germanica.*	Germ.	Zwarte.	*bl.* 319
	2. *Vespillo.*	Eur. Am.	Bonte.	——
	3. *bimaculata.*	Barbar.	Tweevlakkige.	

B L A D W Y Z E R.

Sp. 4. Silp.	*bipuſtulata*.	Europ.	Tweepuiſt. IX. St.	*bl.* 324
5.	*quadripuſtulata*.	—	Vierpuiſtige.	——
6.	*Indica*.	Indiâ.	Indiſche.	*bl.* 326
7.	*Americana*.	Amer.	Amerikaanſche.	——
8.	*Seminulum*.	Europ.	Zaadkorreltje.	——
9.	*Agaricina*.	——	Zwambeestje.	*bl.* 327
10.	*Ruſſica*.	——	Ruſſiſche.	*bl.* 328
11.	*Littoralis*.	——	Oeverbeestje.	——
12.	*atrata*.	——	Geheel zwarte.	*bl.* 331
13.	*Thoracica*.	——	Schilddraager.	*bl.* 333
14.	*quadripunctata*.	—	Vierſtippige.	
15.	*opaca*.	——	Donkere.	*bl.* 335
16.	*rugoſa*.	——	Rimpelige.	*bl.* 336
17.	*Sabuloſa*.	——	Zandige.	*bl.* 338
18.	*obſcura*.	——	Doffe.	*bl.* 339
19.	*Ferruginea*.	——	Roestkleurige.	*bl.* 340
20.	*Reticulata*.	——	Netswyze.	
21.	*groſſa*.	——	Ovaale.	*bl.* 340
22.	*oblonga*.	——	Langwerpige.	*bl.* 341
23.	*ſcabra*.	——	Ruuwe.	
24.	*rufipes*.	——	Roodpoot.	
25.	*Aquatica*.	——	Waterminnaar.	*bl.* 341
26.	*ſuccincta*.	Sueciâ.	Omgorde.	
27.	*Colon*.	Europâ.	Colon.	*bl.* 342
28.	*fusca*.	Sueciâ.	Bruine.	
29.	*depreſſa*.	Europâ.	Platte.	*bl.* 343
30.	*griſea*.	——	Graauwe.	——
31.	*testacea*.	German.	Tegelroode.	
32.	*æſtiva*.	Europâ.	Zomerſche.	*bl.* 343
33.	*Pulicaria*.	——	Vlooagtige.	
34.	*Pedicularia*.	——	Luisagtige.	*bl.* 344

Sp. 35.	Silp. *atomaria*.	Sueciâ.	Neetagtige.	IX. St.
	Gen. 197. *CASSIDÆ*.		SCHILDPADJES.	
Sp. 1.	Casſ. *viridis*.	Europâ.	Gr. Schildpadje.	bl. 347
2.	*Murræa*.	——	Murrayſch.	
3.	*nebuloſa*.	——	Gewolkt.	bl. 350
4.	*nobilis*.	——	Sierlyk.	bl. 351
5.	*vibex*.	Germaniâ.	Bloedſtreepſg.	
6.	*maculata*.	——	Gevlakt.	
7.	*Spinifex*.	Americâ.	Gedoornd.	
8.	*bicornis*.	——	Tweehoornig.	
9.	*cruciata*.	——	Gekruist.	bl. 354
10.	*bifasciata*.	——	Tweebandig.	——
11.	*flava*.	——	Geel.	——
12.	*purpurea*.	——	Paarſch.	bl. 355
13.	*leucophæa*.	——	Rood met geele Stipp.	
14.	*marginata*.	——	Geel gerand.	bl. 355
15.	*Reticularis*.	——	Zwart geſtippeld.	——
16.	*variegata*.	——	Bont Schildpadje.	bl. 356
17.	*groſſa*.	——	Groot Bloedkleurig.	——
18.	*clathrata*.	Indiâ.	Getralied.	——
19.	*ſeptemgutt*.	Ind. Or.	Met zev. Vlakken.	
20.	*exclamationis*.	Am.	Verwonderlyk.	
21.	*Jamaicenſis*.	——	Jamaikaaſch.	bl. 357
22.	*cyanea*.	Braſiliâ.	Blaauwgroen.	——
23.	*marginata*	Ind. Occ.	Zwart Gerand.	
24.	*inæqualis*.	Amer.	Oneffen.	bl. 358
25.	*ſuppoſita*.	——	Onderſteld.	
26.	*lateralis*.	——	Zydvlakkig.	bl. 358
27.	*Discoides*.	——	Middelvlakkig.	——
28.	*Petiveriana*.	Aſiâ.	Petiverſch.	bl. 359

Sp. 29.

Sp. 29. Casſ. *bipunctata.* Ind.Or. Tweeſtippig. IX. 51.
30. *bipustulata.* Am.mer. Tweevlakkig.
31. *angustata.* Indiâ. Verſmallend.

Gen. 198. *COCCINELLÆ.* HAANTJES.

* *De Dekſchilden rood of geel met zwarte Stippen.*

Sp. 1. Cocc. *marginata* Amer. Gezoomd Haantje.
2. *Surinamenſis.* Sur. Surinaamſch.
3. *Sanguinea.* Surin. Bloedr. Haantje.
4. *impunctata.* Europ. Ongeſtippeld.
5. *annulata.* Germ. Geringd.
6. *unipunctata* Eur. met één Stip. *bl.* 362
7. *bipunctata.* —— met 2 Stippen. ——
8. *tripunctata.* —— met 3 Stippen. *bl.* 365
9. *quadripunctata* G. met 4 Stippen.
10. *Hebræa.* Europâ. Hebreeuſch. *bl.* 365
11. *quinquepunctata* — met 5 Stippen. *bl.* 366
12. *ſexpunctata* Suec. met 6 Stippen.
13. *trifasciata* Lapp. met 3 Banden. *bl.* 366
14. *hieroglyphica.* Suec. met Karakters. *bl.* 367
15. *ſeptempunctata.* Eur. met 7 Stippen. ——
16. *novempunctata.* — met 9 Stippen. *bl* 370
17. *decempunctata.* — met 10 Stippen. *bl.* 371
18. *undecimpunctata.* — met 11 Stippen. ——
19. *duodecimpunct.* — met 12 Stippen.
20. *tredecimpunct.* — met 13 Stippen. *bl.* 372
21. *quatuordecimp* —— met 14 Stippen. ——
22. *ſedecimpunctata.* — met 16 Stippen.
23. *Ocellata* —— met Oogjes. *bl.* 375
24. *octodecimpunct.* — met 18 Stippen.
25. *novendecimpunct.* — met 19 Stippen. *bl.* 376

Sp. 26. Cocc. *vigintiduop.* Eur. met 22 Stippen. ———
27. *vigintitriapunct* —met 23 Stippen.
28. *vigintiquatuorp.* — met 24 Stippen. *bl.* 377
29. *vigintiquinquep.* — met 25 Stippen. ———
30. *conglobata.* —— met veele Stippen. *bl.* 378
31. *conglomerata.* —— met famenl. dito. ———

*** De Dekſchilden rood of geel, met witte Vlakken.*

Sp. 32. Cocc. *guttato-punct.* Eur. m. Stipp. en Vlakj. *bl.* 379
33. *decem-guttat.* Suec. met 10 Vlakjes.
34. *quatuordecimg.* Eur. met 14 Vlakjes. *bl.* 380
35. *ſexdecimguttata.* — met 16 Vlakjes. ———
36. *octodecimgutt.* Suec. met 18 Vlakjes. *bl.* 381
37. *vigintiguttata.* Eur. met 20 Vlakjes. ———
38. *oblongo-guttata.* — met langwerpige. ———
39. *obliterata.* —— met flaauwe Vlakj. *bl.* 382

**** De Dekſchilden zwart, met roode Vlakken.*

Sp. 40. Cocc *impustulata.* Germ. zonder Vlakken.
41. *Cacti.* Amer. van de Opuntia.
42. *bipustul.* Eur. Am. met 2 Pukkeltjes. *bl.* 382
43. *quadripustul.* Eur. met 4 dito. *bl.* 383
44. *ſexpustulata.* —— met 6 dito. ———
45. *decempustulata.* — met 10 dito. *bl.* 384
46. *quatuordecimp.* — met 14 dito. ———
47. *ſedecimpustulata.* — met 16 dito. *bl.* 385

***** De Dekſchilden zwart, met witte of geele Vlakken.*

Sp. 48. Cocc. *Pantherina.* Eur. Luipaardagtig. *bl.* 386
49. *Tigrina.* —— Getygerd. *bl.* 387

Ge-

Gen. *199.* *CHRYSOMELÆ.* GOUDHAANTJES.

* *Met het Lighaam Eyrond.*

Sp. 1. Chryſ.	*Gigantea.*	Indiâ.	Reusagtig. IX. St.	*bl.* 385
2.	*Gibboſa.*	Surin.	Gebocheld.	*bl.* 387
3.	*quinque-punct.*	Am.	Vyfvlakkig.	*bl.* 386
4.	*Gottingenſis.*	Eur.	Gottingſch.	*bl.* 390
5.	*Tanaceti.*	——	van 't Reynevaren.	*bl.* 391
6.	*Hæmorrhoidalis.*	—	Roodgatje.	*bl.* 392
7.	*Graminis.*	——	Groen v. 't Gras.	*bl.* 394
8.	*Ænea.*	——	Koperglanzig.	*bl.* 395
9.	*Alni.*	——	van de Elzen.	*bl.* 396
10.	*Betulæ.*	——	van de Berken.	*bl.* 399
11.	*hæmoptera.*	——	Roodwiekje.	*bl.* 401
12.	*Occidentalis.*	Am.	Westindiſch.	*bl.* 402
13.	*Ceraſi.*	Europâ.	van de Kerſen.	
14.	*Padi.*	——	v. de Vogelkerſen.	*bl.* 402
15.	*minutisſima.*	Suec.	by uitſtek klein.	
16.	*Armoraciæ.*	Eur.	van de Mieredik.	*bl.* 403
17.	*Cerealis.*	——	van het Koorn.	
18.	*faſtuoſa.*	Sueciâ.	het pragtige.	*bl.* 396
19.	*ſpecioſa.*	Germ.	zeer ſchoon.	
20.	*Halenſis.*	——	van by Halle.	
21.	*Hypochæridis.*	Eur.	v. 't Havikskruid.	*bl.* 403
22.	*vulgatisſima.*	——	allergemeenst.	——
23.	*Vitellina.*	——	Eijergeel.	*bl.* 404
24.	*Polygoni.*	——	v. 't Varkensgras.	*bl.* 405
25.	*pallida.*	——	Bleek der Wilgen.	*bl.* 407
26.	*Staphylæa.*	——	Bruinrood.	——
27.	*polita.*	——	Gepolyst.	——
28.	*lurida.*	Germ.	Donkerb. Duitſch.	

Sp. 29. Chryſ. *clavicornis.* Amer. Knodsh. IX. St. *bl.* 408
30. *Populi.* Europâ. der Popelieren. ——
31. *Viminalis.* —— der Bindwilgen. *bl.* 409
32. *decempunctata.* — met 10 Stippen. *bl.* 410
33. *Varioloſa.* Africâ. Pokputtig, Afrik.
34. *Lapponica.* Eur. Laplandſch. *bl.* 411
35. *undulata.* Javâ. Gegolfd, Oostind.
36. *Boleti.* Europâ. van de Kampern. *bl.* 412
37. *Collaris.* —— Gekraagd. ——
38. *Sanguinolenta.* — Bloedkleurig. *bl.* 413
39. *marginata.* —— Gezoomd. ——
40. *marginella.* —— Gerand. *bl.* 414
41. *Castanei.* Surin. van de Karſtengen.
42. *Analis.* Europâ. Rood gezoomd.
43. *coccinea* —— Hoog rood. *bl.* 415
44. *Philadelphic.* Penſ. Penſylvaniſch. ——
45. *trimaculata.* Am. Drievlakkig.
46. *Americana.* Barb. Amerikaanſch. *bl.* 416
47. *Lineola.* Americâ. Zwartſtreepig.
48. *æſtuans* —— Viervlakkig.
49. *ſacra.* Palæſtinâ. v. 't Heilig Land. *bl.* 416
50. *minuta.* Europ. zeer klein. ——

** *Springende, met de Agterpooten zeer dik.*

Sp. 51. Cryſ. *Oleracea.* Europ. der Moeskruiden. *bl.* 417
52. *bicolor.* Amer. Tweekleurig.
53. *Chryſoceph.* Suec. Geelkopje. *bl.* 419
54. *Hyosciami.* Eur. v. het Bilſenkruid. ——
55. *atricilla* —— Zwartkopje.
56. *erytrocephala.* Suec. Roodkopje. *bl.* 420
57. *Modeeri.* Europâ. Modeerſch.

Sp. 58. Chryf. *Helxines.* Europ. v.d.Boekw IX.St.*bl.*420
59. *exfoleta.* —— Vaalgeel. ——
60. *nitidula.* —— Glanzig. *bl.* 421
61. *trifasciata.* —— Driebandig.
62. *Nemorum.* —— der Bofschen. *bl.* 421
63. *Rustica.* —— Boerfche.
64. *Pulicaria.* —— Vlooagtige.
65. *rufipes.* —— Roodpootje. *bl.* 422
66. *fuscicornis.* Germ. Bruinhoornig.
67. *Holfatica.* Europ. Holfteinfch. *bl* 423
68. *hemisphær.* Germ. Rondagtig. *bl.* 424
69. *Surinamenfis.* Sur. Surinaamfch. ——
70. *S. Littera.* —— Letter S. ——
71. *Æquinoctial.* Am. Evenaarfch. *bl.* 425

*** *Met het Lighaam Rolrond.*

Sp. 72. Chryf. *cyanea.* Amer. Bruinblaauw.
73. *tridentata.* Europ. Drietandig. *bl.* 425
74. *Gorteriæ.* C.b Spei. van de Gorteria.
75. *Aurita.* German. Geoorde.
76. *quadripunctat.* Eur. met 4 Stippen. *bl.* 426
77. *quadrimaculata.* — met 4 Vlakken.
78. *bipunctata* —— met 2 Stippen. *bl.* 427
79. *octoguttata* Hisp. met 8 Vlakken.
80. *quadripustul.* Eur. met 4 Puisten.
81. *Scopolina.* Auftriâ. Scopolifch.
82. *Moræi.* Europâ. Roodvlakkig. *bl.* 427
83. *bilineata.* —— Tweeftreepig.
84. *nitens.* —— Glinfterend. *bl.* 428
85. *Barbareæ.* —— van de Barbarea.
86. *Sericea.* —— als Zyde. *bl.* 429

Sp. 87. Chryſ. *labiata.* Europ. Gelipt. IX. St.
88. *Coryli.* —— der Hazelaaren. *bl.* 430
89. *Pini.* —— der Pynboomen. ——
90. *Bothnica.* —— van Bothnie. ——
91. *Cordigera.* —— Hartdraagend. ——
92. *ſexpunctata* Eur. met 6 Stippen. *bl.* 431
93. *decemmaculata.* — met 10 Vlakken. ——
94. *quatuordec.* Ind. met 14 Stippen.
95. *longimana.* Eur. Lang gearmd.
96. *obſcura.* —— Donkerkleurig. *bl.* 431

**** *Met het Lyf langwerpig en 't Borstſtuk ſmaller.*

Sp. 97. Chryſ. *Merdigera.* Eur. Lelie-Torretje. *bl.* 432
98. *Stercoraria* Afr. Afrikaanſch.
99. *Nymphææ.* Eur. van de Plompen. *bl.* 435
100. *Capreæ.* —— van de Wilgen. *bl.* 436
101. *Calmarienſis.* — van Calmar.
102. *tenella.* —— zeer teder.
103. *quadrimaculata* — Viervlakkig. *bl.* 436
104. *cyanella.* —— Hemelſchblaauw. ——
105. *melanopa.* —— Zwartpootig. *bl.* 437
106. *flavipes.* Germ. Geelpootig.
107. *tomentoſa.* Carol. Woll. Karoliniſch.
108. *punctatisſima.* Sur. vol met Stippen.
109. *octopunctata* —— Agtſtippig.
110. *duodecimp.* Eur. met 12 Stippen. *bl.* 437
111 *Phellandrii.* —— v. de Water-Eppe. ——
112. *Asparagi.* —— van de Aspergie. *bl.* 438
113. *Campestris.* Barb. Barbariſch.

***** *Die*

****** Die zeer langwerpig zyn.*

Sp. 114. Chryſ. *Sulphurea.* Norv. Zwavelg. IX. St. *bl.* 440
115. — *Cervina.* —— Hertshoornig. ——
116. *Caraboides.* —— Toragtig.
117. *Ceramboides.* —— Bokagtig. *bl.* 441
118. *Murina.* —— Muisagtig. ——
119. *hirta.* —— Ruighaairig. ——
120. *pubescens.* Germ. Wollig.
121. *Inda.* Indiâ. Oostindiſch. *bl.* 441
122. *elongata.* Germ. zeer ſmal. *bl.* 442

Gen. 200. *HISPÆ.* DOORNTORRETJES.

Sp. 1. Hisp. *atra.* Europâ. Zwart Europiſch. *bl.* 406
2. *testacea.* Barbar. Rood Barbariſch.
3. *bihamata.* Indiâ. Tweehaakig.
4. *mutica.* Europâ. Ongedoornd.

Gen. 201. *BRUCHI.* ZAADTORRETJES.

Sp. 1. Bruch. *Piſor.* Am. Sept. Erwten-Torretje. *bl.* 302
2. *Theobromæ.* I. Or. Theobroma-Torr.
3. *Gleditſiæ.* Am. ſ. Gleditſia-Torr.
4. *Bactris.* Amer. Palmiet-Torretje.
5. *Granarius.* Eur. Koorn-Torretje.
6. *Seminarius.* —— Zaad-Torretje.
7. *Pectinicorn.* Chin. Kamhoornig. *bl.* 502

Gen. 202. *CURCULIONES.* OLYPHANTJES.

** Langſnuitig met de Dyën eenvoudig.*

Sp. 1. Curc. *Palmarum.* Indiâ. Palmiet-Tor. *bl.* 445
2. *Indus.* —— Indiaanſch. *bl.* 449

Sp. 3.	Curc. *hemipterus*.	Indiâ.	Halfschild.	IX. St. *bl.*	452
4.	*Alliariæ*.	Eur.	v. d. Look z. Look.	*bl.*	453
5.	*cyaneus*.	——	Hemelschblaauw.		——
6.	*Craccæ*.	——	v. de wilde Wikk.		
7.	*Campanulæ*.	——	v. d. Klokjes-Plant.		
8.	*Badensis*.	Germ.	van Baden.		
9.	*æquatus*.	——	Koperkleurig.		
10.	*aterrimus*.	Europ.	Geheel zwart.	*bl.*	453
11.	*Cerasi*.	——	der Kerseboomen.		——
12.	*Pruni*.	——	der Pruimboomen.		
13.	*acridulus*.	——	Scherpsappig.	*bl.*	454
14.	*purpureus*.	——	Purperkleurig.	*bl.*	455
15.	*Frumentarius*.	—	Roode Kalander.		——
16.	*Granarius*.	——	Zwarte Kalander.	*bl.*	456
17.	*Dorsalis*.	——	Rugstreepige.	*bl.*	459
18.	*melanocardius*.	Ind.	Hartvlakkig.		——
19.	*Pini*.	Europâ.	der Pynboomen.	*bl.*	460
20.	*Lapathi*.	——	v. d. Water-Pat.	*bl.*	461
21.	*Cupreus*.	——	Koperig.		——
22.	*scaber*.	——	Ruuw.	*bl.*	462
23.	*T, album*.	——	De witte T.	*bl.*	463
24.	*ruficollis*.	——	Roodhalzig.		
25.	*Quercus*.	——	der Eiken.	*bl.*	463
26.	*Polygoni*.	——	van 't Varkensgras.		
27.	*Viscariæ*.	——	v. d. Lym. Lychnis.		
28.	*bipunctatus*.	——	met 2 Stippen.	*bl.*	464
29.	*quadrimaculatus*.	—	met 4 Vlakken.	*bl.*	465
30.	*quinquemaculatus*.	—	met 5 Vlakken.		——
31.	*Pericarpius*.	——	der Zaadhuisjes.		——
32.	*Sprengleri*.	Amer.	Spreng lers.		
33.	*vittatus*.	Europâ.	Gesnoerd.	*bl.*	469

Sp. 34.

Sp. 34. Curc. *paraplecticus*. Eur. Lammaak. IX. St. *bl.* 470
35. *Anguinus*. Germ. Bruinstreepig
36. *Ascanii* Eur aust. van Ascanius.
37. *Algirus*. Barb Algerynsch. *bl.* 471
38. *Bacchus*. Europ. der Wyngaarden ——
39. *Betulæ* —— der Berken. *bl.* 472
40. *Populi*. —— der Popelieren. ——

** *Langsnuitige, die springen, met de Agter-Dyën dik.*

Sp. 41. Curc. *Becabungæ*. Eur. van de Bekeboom.
42. *Alni* —— van de Elzen. *bl.* 473
43. *Salicis*. —— van de Wilgen. ——
44. *Fagi*. —— van de Beuken. *bl.* 474
45. *Segetis*. —— der Koorn-Aairen. ——

*** *Langsnuitige, met de Dyën getand.*

Sp. 46. Curc. *Pomorum*. Europ. v. de Appelbloes. *bl.* 475
47. *ovalis*. —— Eyrond Olyph. *bl.* 477
48. *Carbonarius*. —— Koolzwart. ——
49. *Mucorosus* Indiâ. Geelschimmelig. ——
50. *pusio*. Indiis. Kl. Olyphantje. *bl.* 478
51. *Vaginalis* Surin. Scheedagtig. ——
52. *Stigma*. Indiis. Gebrandmerkt. ——
53. *depressus* Amer. Platagtig. *bl.* 479
54. *annulatus*. Indiis. Geringd. ——
55. *dispar*. —— Ongelyk. ——
56. *Anchorago* —— Ankeragtig. *bl.* 480
57. *Abietis*. Eur. der Denneboomen. ——
58. *Germanus*. Germ. Duitsch Olyph. *bl.* 482
59. *Nucum*. Europâ. der Nooten. *bl.* 483

Sp. 60.

Sp. 60. Curc.	*Rumicis.*	Europâ.	v. d. Patich. IX. St.	*bl.* 461
61.	*Scrophulariæ.*	——	van 't Speenkruid.	*bl.* 466
62.	*Druparum.*	——	m. een regte Snuit.	*bl.* 486
63.	*Violaceus.*	——	Violetkleurig.	*bl.* 452
64.	*quinque-punctat.*	—	met 5 Stippen.	*bl.* 486
65.	*hispidus.*	——	Stekelig.	——
66.	*Pedicularius.*	——	Luisagtig.	——
67.	*tortrix.*	——	Bladdraaijer.	

**** *Kortſnuitige met de Dyën getand.*

Sp. 68. Curc.	*Ligustici.*	Europâ.	van de Lavas.	*bl.* 487
69.	*ovatus.*	——	Eyvormig.	*bl.* 489
70.	*Cervinus.*	——	Hartagtig.	——
71.	*oblongus.*	——	Langwerpig.	*bl.* 488
72.	*Pyri.*	——	der Peereboomen.	*bl.* 487
73.	*Argentatus.*	——	Verzilverd.	*bl.* 488

***** *Kortſnuitige met de Dyën niet Stekelig.*

Sp. 74. Curc.	*Argyreus.*	Indiis.	Zilveragtig.	*bl.* 490
75.	*Regalis.*	Peru.	Koninglyk.	
76.	*viridis.*	Europâ.	Gr. Olyphantje.	*bl.* 490
77.	*Specioſus.*	Indiis.	Sierlyk.	——
78.	*ruficornis.*	Eur.	Roodſprietig.	*bl.* 491
79.	*albinus.*	——	Witagtig.	——
80.	*lineatus.*	——	Geſtreept.	*bl.* 492
81.	*incanus.*	——	Aſchgraauw.	——
82.	*chloropus.*	——	Graauwpoot.	*bl.* 496
83.	*rufipes.*	——	Roodpoot.	——
84.	*nebuloſus.*	——	Gewolkt.	——
85.	*ſulcirostris.*	——	Groefſnuit.	
86.	*ater.*	——	Zwart Olyph.	*bl.* 498

Sp. 87.

Sp. 87.	Curc. *emeritus*.	Indiis.	Grynzig. IX. St.	*bl.* 499
88.	*barbarus*.	B. Gall.	Barbaryſch.	*bl.* 500
89.	*Capenſis*.	C. b. Sp.	Kaapſch.	
90.	*Verrucoſus*.	——	Wrattig.	*bl.* 499
91.	*Cornutus*.	Indiis.	Gehoornd.	*bl.* 500
92.	*ſedecimpunctat*.	Ind.	met 16 Stippen.	*bl.* 501
93.	*Granulatus*.	——	Pukkelig.	——
94.	*abbreviatus*.	Mart.	Kortagtig.	*bl.* 502
95.	*apterus*.	Indiâ.	Ongevleugeld.	*bl.* 503

Gen. 203. *ATTELABI.* BASTERD-OLYPHANTJ.

Sp. 1.	Att. *Coryli*.	Europâ.	der Hazelaaren.	*bl.* 505
2.	*Avellanæ*.	——	der Hazelnooten.	
3.	*Curculionoides*.	——	Klein dito.	
4.	*Surinamenſis*.	Sur.	Surinaamſch.	*bl.* 506
5.	*Penſylvanicus*.	Penſ.	Penſylvaniſch.	*bl.* 507
6.	*melanurus*.	Sueciâ.	Zwartſtaart.	
7.	*Betulæ*.	Europâ.	van de Berken.	*bl.* 507
8.	*Formicarius*.	——	Mieragtig.	——
9.	*Sipylus*.	Sipylo.	Ooſterſch.	*bl.* 508
10.	*Apiarius*.	Germ.	Byënvreeter.	——
11.	*mollis*.	Eur.	Fluweelagtig.	*bl.* 514
12.	*Ceramboides*.	——	Bokagtig.	——
13.	*Buprestoides*.	——	Toragtig.	*bl.* 515

Gen. 204. *CERAMBYCES.* BOKTORREN.

* *Het Borstſtuk met beweeglyke Doornen op zyde.*

Sp. 1.	Cer. *longimanus*.	Amer.	Letterhoute Bok.	*bl.* 522
2.	*trochlearis*.	Indiâ.	m. verheven Stipp.	

*** Het Borstſtuk gerand met Tanden op de zyden.*

Sp. 3. Cer.	*Cervicornis.*	Amer.	Schaarbok. IX. St.	*bl.* 524
4.	*Armillatus.*	Indiâ.	Ringpoot.	
5.	*Imbricornis.*	Carol.	Schubſpriet.	
6.	*Faber.*	Europâ.	Zwarte Houtkever.	
7.	*Coriarius.*	——	Lederagtige.	*bl.* 527
8.	*melanopus.*	Carolin.	Zwartpoot.	
9.	*Thomæ.*	St. Thom.	St. Thomas-Bok.	
10.	*Cinnamomeus.*	Am.	Kaneelkleurige.	*bl.* 530
11.	*Festivus.*	——	Aartige.	*bl.* 531
12.	*depſarius.*	Sueciâ.	Rosagtige.	
13.	*atratus.*	Ceylon.	Zwart. Ceylonſche.	
14.	*lineatus.*	Jam.	Gelinieerde.	*bl.* 532
15.	*Spinibarbis.*	Amer.	Doornbaard.	*bl.* 533
16.	*bifasciatus.*	——	Tweebandige.	
17.	*planatus.*	Europâ.	Platagtige.	

**** Het Borstſtuk rond, met vaste Doornen [illegible] zyde.*

Sp. 18. Cer.	*Barbicornis.*	Aſiâ.	Baardſprietige.	
19.	*Ammiralis.*	Surin.	van l'Admiraal.	
20.	*Batus.*	Indiis.	Klaauwſpriet.	*bl.* 533
21.	*Rubus.*	Indiâ.	Doornſpriet.	*bl.* 534
22.	*Araneiformis.*	Amer.	Spinnekopagtige.	
23.	*Sentis.*	Indiâ.	Graauwe.	*bl.* 535
24.	*Farinoſus.*	Amer.	Meelagtige.	*bl.* 536
25.	*Ferrugineus.*	Indiâ.	Langſpriet.	*bl.* 534
26.	*depresſus.*	Indiâ.	Platagtige.	*bl.* 536
27.	*quadrimaculatus.*	Am.	Viervlakkige.	
28.	*glaucus.*	Americâ.	Zeegroene.	*bl.* 537

Sp. 29.

Sp. 29. Cer.	*nebulosus*.	Europâ.	Gewolkte.	*bl.* 540
30.	*hispidus*.	Europâ.	Stekelige.	—
31.	*desertus*.	Americâ.	Gestreepte.	*bl.* 542
32.	*succinctus*.	Americâ.	Gebandeerde.	—
33.	*virens*.	Indiâ.	Groene Indische.	*bl.* 543
34.	*moschatus*.	Europâ.	Roozebokje.	—
35.	*Alpinus*.	Helvetiâ.	Alpische.	*bl.* 547
36.	*Capensis*.	Cap.b.Spei.	Kaapsche.	
37.	*ædilis*.	Europâ.	Timmerman.	*bl.* 549
38.	*Sutor*.	—	Schoenmaaker.	*bl.* 551
39.	*Cerdo*.	Italiâ.	Schoenlapper.	*bl.* 552
40.	*Auricomus*.	Am. mer.	Goudstreepig.	
41.	*Textor*.	Europâ.	Weever.	*bl.* 553
42.	*tristis*.	—	Droevige.	
43.	*fuliginator*.	Germ.	Schoorsteenveeg.	*bl.* 554
44.	*Coquus*.	Canadâ.	Kok van Kanada.	—
45.	*Cursor*.	Europâ.	Looper.	*bl.* 555
46.	*Lamed*.	—	Hebreeusche L.	*bl.* 538
47.	*Meridianus*.	—	Middagsche.	
48.	*Noctis*.	—	Nagtvlieger.	
49.	*Inquisitor*.	—	Verklikker.	*bl.* 556
50.	*Kæhleri*.	Italiâ.	Kaehlers-Bok.	*bl.* 555
51.	*Pedestris*.	Hispaniâ.	Voetganger.	

**** *Het Borststuk ongedoornd en Rolrondagtig.*

Sp. 52. Cer.	*Carcharias*.	Europâ.	Gestippelde.	*bl.* 559
53.	*Juvencus*.	Americâ.	Wollig gryze.	
54.	*Surinamus*.	Surin.	Surinaamsche.	
55.	*Scalaris*.	Europâ.	Gehakkelde.	*bl.* 561
56.	*Cardui*.	—	der Distelen.	
57.	*Populneus*.	—	Popelier-Bok.	*bl.* 562

Sp. 58.	Cer. *Linearis.*	—	Gelyk breede.	IX. St.
59.	*Cylindricus.*	—	Cylindrische.	*bl.* 564
60.	*Oculatus.*	—	Geoogde.	*bl.* 565
61.	*Ramphygeus.*	Amer.	Geelvlakkige.	
62.	*irroratus.*	—	Wit bedaauwde.	
63.	*Zonarius.*	—	Gebandeerde.	*bl.* 566

***** *Het Borststuk ongedoornd rondagtig of plat Klootrond.*

Sp. 64.	Cer. *Curculionoid.*	Germ.	Olyphantjesagtige.	
65.	*Serraticornis.*	Europ.	Zaagsprietige.	*bl.* 567
66.	*hispidicornis.*	Amer.	Stekelhoornige.	
67.	*rusticus.*	Europâ.	Boersche.	*bl.* 567
68.	*luridus.*	—	Bruinagtige.	
69.	*femoratus.*	German.	Roodbeenige.	*bl.* 568
70.	*violaceus.*	Europâ.	Violette.	—
71.	*Auratus.*	Americâ.	Vergulde.	*bl.* 569
72.	*Stigma.*	Amer.	Gebrandm. Bok.	*bl.* 569
73.	*striatus*	Europâ.	Gestreepte.	*bl.* 570
74.	*variabilis.*	—	Veranderlyke.	*bl.* 571
75.	*testaceus.*	—	Bruinroode.	*bl.* 570
76.	*bajulus.*	—	Lastdraager.	*bl.* 572
77.	*Fennicus.*	—	Finlandsche Bok.	*bl.* 573
78.	*liciatus.*	—	Gestriemde.	
79.	*undatus.*	—	Gegolfde.	*bl.* 573
80.	*Sanguineus.*	—	Bloedroode.	*bl.* 574
81.	*Castaneus.*	—	Kastanje-bruine.	*bl.* 575
82.	*Cantharinus.*	Germ.	Roestagtig rosse.	
83.	*Ebulinus.*	Galliâ.	Water-Vlier Bokje.	

Gen.

Gen. 205. *LEPTURÆ.* SLUIK-BOKJES.

** Het Borstſtuk Eyvormig of voorwaards verlangd en ſmaller: de Dekſchilden aan de Enden geknot.*

Sp. 1. Lept.	*Aquàtica.* Europâ.	Waterb. IX. St.	*bl.* 577
2.	*melanura.* ——	Zwart get. Bokje.	*bl.* 578
3.	*rubra.* ——	Rood.	*bl.* 581
4.	*Sanguinolenta.* —	Bloedrood.	
5.	*testacea.* ——	Tegelrood.	
6.	*revestita.* ——	Omkleed.	
7.	*virens.* ——	Groen Bokje.	*bl.* 581
8.	*Sericea.* ——	Blaauwe Zyde.	*bl.* 582
9.	*quadri-maculata.* —	Viervlakkig.	———
10.	*interrogationis.* —	Twyfelagtig.	*bl.* 583
11.	*ſexmaculata.* ——	Zesvlakkig.	*bl.* 584
12.	*quadrifasciata.* —	Vierbandig.	———
13.	*attenuata.* ——	Puntig.	———
14.	*nigra.* ——	Zwart Bokje.	

*** Het Borstſtuk Bolrondagtig, van vooren niet verſmallende: de Dekſchilden ſtomp, doch niet geknot.*

Sp. 15. Lept.	*Virginea.* Eur.	Maagde-Bokje.	*bl.* 586
16.	*Collaris.* ——	Roodhalzig.	———
17.	*Rustica.* ——	Boerſch.	*bl.* 587
18.	*Myſtica.* ——	Geheim.	———
19.	*Alni.*	Elzen-Bokje.	
20.	*detrita.* ——	Afgeſleeten.	*bl.* 589
21.	*arcuata.* ——	Gr. Onrust Bokje.	———
22.	*Verbasci.* ——	Witte Wollekr. B.	
23.	*Arietis.* ——	Kleine Onrust.	*bl.* 590
24.	*præuſta.* ——	Zeer klein Bokje.	*bl.* 591

Sp. 25.	Lept. *linearis.*	Indiâ.	Ind. eg. br. IX. St. *bl.* 591	

Gen. 206. *NECYDALES.* BASTERD-BOKJES.

** Met de Dekschilden veel korter dan de Wieken en het Lyf.*

Sp. 1.	Nec. *major.*	Eur.	Gr. Bast. B. X. St. *bl.*	88
2.	*minor.*	——	Klein dito.	*bl.* 90
3.	*Umbellatarum.*	Germ.	Zeer klein.	*bl.* 91

*** Met de Dekschilden Elsvormig, van langte als het Lyf.*

Sp. 4.	Nec. *cærulea.*	Afr. Italiâ.	Bl. Basterd-Bokje.
5.	*atra.*	Eur. Australi.	Zwart.
6.	*rufa.*	—— ——	Ros.
7.	*glaucescens.*	Surin.	G. v. Sur. IX. St. *bl.* 587
8.	*flavescens.*	Europâ.	Geelagtig.
9.	*Podagrariæ.*	——	Roodagtig.
10.	*simplex.*	——	Eenvoudig.
11.	*brevicornis.*	Guineâ.	Kortspr. Guineesch.

Gen. 207. *LAMPYRES.* LICHTENDE VLIEGEN.

Sp. 1.	Lamp. *Noctiluca.*	Eur.	Eur. Glimw. IX. S. *bl.* 593	
2.	*corusca.*	Finl. Russi.	Schitterende.	
3.	*splendidula.*	Germ.	Glinsterende.	
4.	*Pyralis.*	Am. bor.	Vuurvlieg.	*bl.* 599
5.	*marginata.*	Amer.	Geel gerande.	
6.	*Hespera.*	——	Avond lichtende.	*bl.* 599
7.	*Ignita.*	——	Vlammende.	*bl.* 600
8.	*lucida.*	——	Helder schynende.	——
9.	*Phosphorea.*	——	Phosphorieke.	*bl.* 601
10.	*Mauritanica.*	Alg.	Barbarysche.	——
11.	*Italica.*	Italiâ.	Italiaansche.	*bl.* 602

Sp. 12. Lamp.	*Chinensis.* Afiâ.	Chineesch.	IX. St. *bl.* 601
13.	*minuta.* Europâ.	Zeer kleine.	
14.	*latissima.* Guineâ.	Zeer breede.	
15.	*Rostrata.* C.b.Spei.	Snuitige.	
16.	*bicolor.* Africâ.	Tweekleurige.	
17.	*Sanguinea.* Eur.	Bloedkleurige.	*bl.* 609
18.	*Coccinea.* ——	Scharlakenroode.	

Gen. 208. *CANTHARIDES.* St. JANS VLIEGEN.

* *Met het Borststuk plat.*

Sp. 1. Cant.	*Sanguinolent.* Ruth.	Bloedroode.	
2.	*fusca.* Europâ.	Bruine.	*bl.* 603
3.	*livida.* ——	Loodkleurige.	*bl* 608
4.	*rufa.* ——	Rosse.	*bl.* 609
5.	*obscura.* ——	Donkere.	*bl.* 610
6.	*lateralis.* ——	Geelzydige.	——
7.	*Ænea.* ——	Koperige.	*bl.* 611
8.	*bipustulata* ——	Tweepukkelige.	*bl.* 612
9.	*Pedicularia.*	Luisagtige.	——
10.	*Fasciata.* ——	Gebandeerde.	*bl.* 613
11.	*biguttata.* ——	Tweevlakkige.	——
12.	*minima.* ——	Zeer kleine.	——
13.	*Cardiacæ.* ——	van de Cardiaca.	*bl.* 618
14.	*albicans.* ——	Witagtige.	
15.	*testacea.* ——	Bruinroode.	*bl.* 614
16.	*atra.* ——	Zwarte.	
17.	*pectinata.* Amer.	Gekamde.	*bl.* 615
18.	*Serrata.* ——	Zaagsprietige.	——
19.	*tropica* Indiis.	Indiaansche.	——
20.	*Pectinicornis.* Eur.	Kamhoornige.	*bl.* 616

** *Met het Borstſtuk Spilrondagtig.*

Sp. 21.	Cant. *violacea.*	Guineâ.	Violetkl. Guin.	IX. St.
22.	*cœrulea.*	Europâ.	Blaauwe Europiſ.	*bl* 616
23.	*viridisſima.*	——	Zeer groene.	*bl.* 617
24.	*virescens.*	——	Groenagtige.	
25.	*Dermestoides.*	——	Torretjes-agtige.	
26.	*Navalis.*	——	Scheepshoutige.	*bl.* 617
27.	*melanura.*	——	Zwart getipte.	——

Gen. 209. *ELATERES.* SPRINGKEVERS.

Sp. 1.	El. *Flabellicornis.*	Indiâ.	Waaijerſprietige.	
2.	*ſpecioſus.*	Indiâ.	Zeer fraaije.	
3.	*Oculatus.*	Amer. ſept.	Geoogde.	*bl.* 620
4.	*Noctilucus.*	Americâ.	Nagtglimmende.	*bl.* 621
5.	*Phosphoreus.*	——	Phosphorieke.	*bl.* 622
6.	*Porcatus.*	——	Rond gerugde.	
7.	*Ligneus.*	Surinamo.	Geſpitſte.	
8.	*ſtriatus.*	——	Geſtreepte.	
9.	*bipustulatus.*	Europ.	Tweepukkelige.	
10.	*brunneus.*		Bruine.	*bl.* 622
11.	*Syriacus.*	Syriâ.	Syriſche.	*bl.* 623
12.	*cruciatus.*	Europâ.	Gekruiste.	——
13.	*linearis.*	——	Even breede.	*bl.* 624
14.	*ruficollis.*	——	Roodhalzige.	——
15.	*lineatus.*	Germaniâ.	Gelinieerde.	
16.	*meſomelus.*	Europâ.	In 't midd. zwarte.	*bl.* 624
17.	*aterrimus.*	——	Geheel zwarte.	
18.	*Castaneus.*		Koffykleurige.	*bl.* 625
19.	*livens.*	——	Bruinroode.	
20.	*Ferrugineus.*	Suec.	Roestkleurige.	*bl.* 625
21.	*Sanguineus.*	Europâ.	Bloedroode.	*bl.* 626

Sp. 22. El. *Balteatus*. Europâ. Gesjerpte. IX. St. *bl.* 627
23. *marginatus*. —— Gerande. *bl.* 628
24. *Sputator*. —— Spuuwende. ——
25. *obſcurus*. —— Donkere. *bl.* 629
26. *tristis*. —— Droevige. ——
27. *fasciatus*. —— Gebandeerde. ——
28. *Murinus*. —— Muisvaale. *bl.* 630
29. *tesſellatus*. —— Vlakkige. ——
30. *Germanus*. —— Hoogduitſche.
31. *Æneus*. —— Koperkleurige. *bl.* 630
32. *Pectinicornis*. —— Kamhoornige. ——
33. *niger*. —— Zwarte. *bl.* 631
34. *minutus*. —— Kleine. ——
35. *pulchellus*. Scaniâ. Zeer fraaije.
36. *tetrastichon*. Africâ. Vierſtippige.
37. *Buprestoides*. Europâ. Agret-Toragtige.
38. *Dermestoides*. Sueciâ. Torretjes-gelyke.

Gen. 210. *CICINDELÆ*. ZANDLOOPERS.

Sp. 1. Cic. *Campestris*. Europâ. Gr. Europiſche. *bl.* 633
2. *hybrida*. —— Paarſche dito. *bl.* 635
3. *Capenſis*. Cap.b.Spei. Kaapſche.
4. *Germanica*. Germ. Hoogduitſche. *bl.* 635
5. *Virginica*. Carol. Virginiſche.
6. *Carolina*. —— Karoliniſche.
7. *Æquinoctialis*. Sur. Surinaamſche.
8. *Sylvatica*. Europâ. Zwarte Europ. *bl.* 636
9. *Maura*. Africâ. Afrikaanſche. *bl.* 638
10. *Riparia*. Europâ. Oevers Zandloop. ——
11. *Flavipes*. —— Geelpoot.
12. *Rupestris*. —— Rots-Zandlooper. ——

Sp. 13. Cic. *quadrimaculata.* Eur. Viervlakkige. IX. St.
14. *Aquatica.* —— Water-Zandl. *bl.* 639

Gen. 211. *BUPRESTES.* AGRET-TORREN.

* *Met de Dekſchilden hoog gerugd.*

Sp. 1. Bup. *Gigantea.* Am. Aſiâ. Egypt. Luis. X. St. *bl.* 2
2. *octo-guttata.* Eur. Agtvl. Europiſ. *bl.* 5

** *Met de Dekſchilden naar de Tippen Zaagswyze getand.*

Sp. 3. Bup. *Ignita.* Indiis. Vuurige Oostind. *bl.* 6
4. *ſtricta.* —— Smalle dito. *bl.* 7
5. *Sternicornis.* Indiâ. Gehoornde. ——
6. *Mariana.* Eur. Am. Marylandſche. *bl.* 8
7. *Chryſostigma.* Eur. Goudvlakkige. ——
8. *Rustica.* —— Boerſche. *bl.* 9

*** *Met de Dekſchilden effen van Rand.*

Sp. 9. Bup. *Auſtriaca.* Auſtr. Ooſtenrykſche.
10. *Aurulenta.* Carol. Goudrandige.
11. *Tenebrionis.* Eur. Af. Meeltor-agtige.
12. *Fascicularis.* C. b. S. Pluimſchildige. *bl.* 10
13. *hirta.* —— Ruige Kaapſche. *bl.* 11
14. *Rubi.* Galliâ. der Braamen.
15. *nitidula.* Europâ. Glanzige. *bl.* 11
16. *bimaculata.* Indiâ. Geſpiegelde. *bl.* 12
17. *novem-macul.* Barb. Negenvlakkige.
18. *tristis.* Indiis. Droevige. *bl.* 13
19. *Ænea.* Europâ. Roodkoperkleurige.
20. *Cuprea.* Indiis. Geelkoperkleur. *bl.* 13
21. *nobilis.* —— Edele. ——

Sp. 22.

Sp. 22. Bup	*quadripunctata*. Eur.	Vierstipp. X. St.	*bl.*	13
23.	*minuta*. Sueciâ.	Zeer kleine.	*bl.*	14
24.	*contractilis*. ——	Samentrekkende.		
25.	*viridis*. ——	Groene.	*bl.*	14
26.	*atra*. Germaniâ.	Zwarte Duitsche.		
27.	*festiva*. Barbariâ.	Aartig getekende.		
28.	*linearis*. Americâ.	Even breede.	*bl.*	14
29.	*granularis*. Europâ.	Korrelige.		

Gen. 212. *DYTISCI.* WATERTORREN.

* *Met doorbladerige Sprieten.*

Sp. 1. Dyt.	*piceus*. Europâ.	Groote zwarte.	*bl.*	16
2.	*Caraboides*. ——	Kleine zwarte.	*bl.*	22
3.	*Scarabœoides*. ——	Toragtige.		
4.	*fuscipes*. ——	Bruinpoot.	*bl.*	23
5.	*luridus*. Europâ.	Bruin geele.		

** *Met Borstelige Sprieten.*

Sp. 6. Dyt.	*latissimus*. Europâ.	Zeer breede.	*bl.*	24
7.	*marginalis*. & Am. s.	met geele Randen.	*bl.*	26
8.	*semistriatus*. ——	Half gestreepte.	*bl.*	31
9.	*striatus*. ——	Gestreepte.	*bl.*	29
10.	*fuscus*. ——	Bruine.	*bl.*	30
11.	*cinereus*. ——	Graauwagtige.	*bl.*	30
12.	*stictícus*. Barbariâ.	Gebrandmerkte.		
13.	*sulcatus*. Europâ.	Geribde.	*bl.*	32
14.	*erythrocephalus*. ——	Roodkop, kleine.	*bl.*	33
15.	*maculatus*. ——	Gevlakte.	*bl.*	34
16.	*ferrugineus*. ——	Roestkleurige.		
17.	*bipustulatus*. Sueciâ.	Tweepukkelige.		
18.	*ovatus*. Europâ.	Eyvormige.		

Sp. 19. Dyt.	*palustris.* Europâ.	Moeras - Watert.	X. St.	
20.	*uliginosus.* ——	Modder - Watertor.		
21.	*bimaculatus.* Galliâ.	Tweevlakkige.		
22.	*granulatus.* Sueciâ.	Korrelige.		
23.	*minutus.* Europâ.	Kleine.	*bl.*	34

Gen. 213. *CARABI.* AARDTORREN.

* *Die grooter zyn.*

Sp. 1. Car.	*Coriaceus.* Germ.	Lederagtige.	*bl.*	38
2.	*Granulatus.* Europ.	Gekorrelde.	*bl.*	39
3.	*Hortensis.* ——	Tuin - Aardtor.	*bl.*	42
4.	*leucophthalmus.* —	Wit geoogde.	*bl.*	40
5.	*clathratus.* ——	Getraliede.	——	
6.	*nitens.* ——	Glanzige.	*bl.*	41
7.	*auratus.* ——	Goudsmid.		
8.	*violaceus.* ——	Kopersmid.	*bl.*	43
9.	*cephalotes.* ——	Zwarte Smid.	*bl.*	44
10.	*decemguttatus.* C.b.S.	Wit gesprenkelde.		
11.	*Inquisitor.* Europâ.	Rupsen - Jaager.	*bl.*	45
12.	*Sycophanta.* ——	Sierlyke dito.	——	

** *Die kleiner zyn.*

Sp. 13. Car.	*Buprestoides.* Eur.	Agret - Toragtige.		
14.	*fastigiatus.* C. b. Sp.	Getopte Kaapsche.		
15.	*lividus.* Europâ.	Bleekbruine.	*bl.*	47
16.	*marginatus.* ——	Rood gerande.		
17.	*complanatus.* Hisp.	Spaansche platagt.		
18.	*crepitans.* Europâ.	Veester.	*bl.*	48
19.	*Americanus.* Amer.	Amerikaansche.	*bl.*	50
20.	*Spinipes.* Europâ.	Doorn - Poot.	*bl.*	51
21.	*cyanocephalus.* —	Blaauw - Kop.	——	

Sp. 22. Car.	*melanocephalus*. Eur.	Zwart - K. X. St.	*bl.*	51
23.	*Vaporariorum*. ——	der Stookhuizen.	*bl.*	52
24.	*latus*. Eur. & Am. fept.	Br. Aardtorretje.	——	
25.	*Ferrugineus*. Eur.	Roestkleurig.	——	
26.	*Germanus*. Germ.	Hoogduitfch.	*bl.*	53
27.	*vulgaris*. Europ.	Gem. Aardtorretje.	——	
28.	*cœrulescens*. ——	Blaauwagtig dito.	——	
29.	*Cupreus*. Europâ.	Koperig Aardtorr.	*bl.*	53
30.	*Piceus*. ——	Pekzwart.	*bl.*	54
31.	*velox*. ——	Vlug.	*bl.*	55
32.	*multipunctatus*. ——	Veelftippelig.	——	
33.	*bipunctatus*. ——	Tweeftippelig.		
34.	*quadripustulatus*. —	Vierpukkelig.		
35.	*fexpunctatus*. ——	Zesftippelig.	*bl.*	55
36.	*Meridianus*. ——	Meridiaanfch.		
37.	*testaceus* ——	Tegelrood.		
38.	*uftulatus*. ——	Brandverwig.	*bl.*	56
39.	*Crux major*. ——	Groot Kruis.	——	
40.	*Crux minor*.	Klein Kruis.	——	
41.	*quadrimaculatus*. —	Viervlakkig.	——	
42.	*atricapillus*. ——	Zwartkopje.	*bl.*	57
43.	*truncatellus*. ——	Geknot.		

Gen. 214. *TENEBRIONES*. MEELTORREN. *

* *Die gewiekt zyn.*

Sp. 1. Ten.	*Gigas*. Surin.	Reusagtige.		
2.	*Molitor*. Europâ.	Gewoone Europ.	*bl.*	59
3.	*Chalybeus*. Guin.	Staalglanzige.		
4.	*Mauritanicus*. Alg.	Moorfche.	*bl.*	62
5.	*Culinarius*. Eur.	Keuken - Tor.	*bl.*	63

Sp. 6.	Ten. *Barbarus*.	Maurit.	Barbaryſche. X. St.	*bl.* 63
7.	*Fosſor*.	Sueciâ. —	Graaver.	—
8.	*Curſor*	—	Looper.	*bl.* 64
9.	*Erraticus*.	Europâ.	Doolende.	—
10.	*pallens*.	—	Bleeke.	—
11.	*depresſus*.	Sueciâ.	Platborſtige.	
12.	*minutus*.	—	Zeer kleine.	
13.	*Quisquilius*.	Eur.	der Vuiligheden.	

** *Die geen Wieken hebben.*

Sp. 14.	Ten. *Gages*.	Hisp. Barb.	Zeer groote.	
15.	*mortiſagus*.	Eur.	Stinkende.	*bl.* 64
16.	*grosſus*.	Afr.	Breede.	
17.	*muricatus*.	Hisp.	Stekelige.	*bl.* 66
18.	*gibbus*.	Eur. Afric.	Bultige.	
19.	*cæruleus*.	Hisp.	Blaauwe.	*bl.* 66
20.	*rostratus*.	Eur.	Snuitige.	
21.	*collaris*.	Afr.	Gehalsde.	
22.	*angulatus*.	Ægypto.	Gehoekte.	*bl.* 67
23.	*linearis*.	Sueciâ.	Evenbreede.	
24.	*ſpinoſus*.	Eur. Auſtr.	Gedoornde.	
25.	*Caraboides*.	Eur.	Aardtoragtige.	*bl.* 67
26.	*Silphoides*.	Maurit.	Doodgr.agt IX. St.	*bl.* 327
27.	*rugoſus*.	Af. Hisp. G.	Gerimpelde.	
28.	*variabilis*.	Gall. Auſt.	Veranderlyke.	
29.	*lævigatus*.	Africâ.	Gladde.	
30.	*latipes*.	—	Breedvoetige.	
31.	*Tibialis*.	— & Hisp.	Platpootige.	
32.	*Femoralis*.	Germ.	Dikbeen.	
33.	*ſtriatulus*.	Hispan.	Geſtreepte.	

Gen.

Gen. 215. *MELOÆ.* MEY-TORREN.

* *Die ongewiekt zyn, met korte Dekſchilden.*

Sp. 1. Mel. *Pro-Scarabæus.* Eur. Mey-Worm. X. St. *bl.* 69
2. *Majalis.* Eur. Am. Roodlyvige. *bl.* 72

** *Die gewiekt zyn, met Dekſchilden zo lang als 't Lyf, over de Wieken.*

Sp. 3. Mel. *Veſicatorius.* Eur. Spaanſche Vlieg. *bl.* 73
4. *Syriacus.* Syriâ. Syriſche. *bl.* 79
5. *Cichorei.* Oriente. van de Suikerey. ——
6. *quadripunctata.* Eur. Vierſtippelige.
7. *Capenſis.* Cap. b. Sp. Kaapſche.
8. *Chryſomeloides.* Sur. Goudhaan-agtige.
9. *bimaculatus.* Eur. Tweevlakkige.
10. *Afer.* Barbariâ. Afrikaanſche.
11. *Algiricus.* Algiriâ. Algeryneſche. *bl.* 81
12. *Schæfferi.* Germ. Schæffers. ——
13. *Marci.* Sueciâ. Marcus-Meytor.
14. *Monoceros.* Europ. Eenhoornige.
15. *Floralis.* —— der Bloemen. *bl.* 84
16. *Antherinus.* —— Luisagtige. *bl.* 64

Gen. 216. *MORDELLÆ.* AARDVLOOIJEN.

Sp. 1. Mord. *paradoxa.* Europâ. Zonderlinge. *bl.* 87
2. *aculeata.* —— Stekelige. *bl.* 85
3. *Humeralis.* —— Geelzydige. *bl.* 86
4. *Frontalis.* —— Geelkoppige. ——
5. *Thoracica.* —— Geelborſtige. ——
6. *flava.* —— Geele. ——

Gen. 217. *STAPHYLINI.* ROOFKEVERS.

* *Middelmaatige.*

Sp. 1. Staph.	*hirtus*.	Europâ.	Ruige.	*bl.* 93
2.	*Murinus*.	——	Muisvaale.	*bl.* 94
3.	*Maxillosus*.	——	met gr. Nypers.	*bl.* 95
4.	*erythropterus*.	——	m. roode Wieken.	*bl.* 96
5.	*politus*.	——	Gladde.	*bl.* 98
6.	*rufus*.	——	Rosse.	*bl.* 99
7.	*Lunulatus*.	——	Halfmaanswyze.	

** *Zeer kleine.*

Sp. 8. Staph.	*Riparius*.	Eur.	Oeversche.	*bl.* 100
9.	*obtusus*.	Germ.	stomp. Luisgrootte.	
10.	*Lignorum*.	Europ.	van Rottig Hout.	*bl.* 100
11.	*Silphoides*.	——	Doodgraaveragtige.	
12.	*subterraneus*.		Onderaardsche.	*bl.* 101
13.	*flavescens*.	——	Geelagtige.	——
14.	*elongatus*.	——	Langwerpige.	
15.	*biguttatus*.	——	Tweevlakkige.	*bl.* 102
16.	*bipustulatus*.	——	Tweepukkelige.	
17.	*Cantharellus*.	Suec.	Halve Luis grootte.	
18.	*Littoreus*.	Europ.	van 't Strand.	*bl.* 102
19.	*Sanguineus*.	——	Bloedkleurige.	——
20.	*Caraboides*.	——	Toragtige.	——
21.	*Chrysomelinus*.	——	Goudh. agtige.	*bl.* 103
22.	*flavipes*.	——	Geelpootige.	——
23.	*fuscipes*.	Europâ.	Bruinpootige.	*bl.* 103
24.	*rufipes*.	——	Rospootige.	——
25.	*piceus*.	——	Pekzwarte.	
26.	*Boleti*.		van de Zwam.	*bl.* 104

Gen. 218. *FORFICULÆ.* OORWORMEN.

Sp. 1. Forf. *Auricularia.* Eur. Gewoone. X. St bl. 107
2. *minor.* —— Kleine. bl. 113

II. Rang. HALFSCHILDIGE.

Gen. 219. *BLATTÆ.* KAKKERLAKKEN.

Sp. 1. Blatt. *Gigantea* Am. Asi. Bosch-Kakkerl. bl. 115
2. *Ægyptiaca.* Æg. Egyptische. bl. 116
3. *Surinamensis.* Sur. Surinaamsche. ——
4. *Americana.* Amer. Westindische. ——
5. *Nivea.* —— Witte. bl. 117
6. *Africana.* Africâ Afrikaansche. ——
7. *Orientalis.* A. A. E. Gewoone. bl. 121
8. *Lapponica.* Lapp. Laplandsche. bl 132
9. *Germanica.* Daniâ. Deensche.
10. *oblongata.* Amer. Langwerpige. bl 133

Gen. 220. *MANTES.* SPOOKJES.

Sp. 1. Mant. *Gigas.* Amboinâ. Reusagtig. bl. 136
2. *Phthisica.* Indiis. Scherminkel. bl. 139
3. *Siccifolia.* —— Wandelend Blad. bl 141
4. *Gongylodes.* Afric. Podagra-Scherm. bl. 142
5. *Religiosa.* Af. Aust. Duitsch Wand. Bl. bl. 145
6. *Oratoria.* Afr. Eur. Gevlakt Afrik. bl. 150
7. *irrorata.* Carolin. Gesprenkeld.
8. *precaria.* Am. Afr. Bidder. bl. 150
9. *Carolina.* Carol. Gewolkt.
10. *pectinicornis.* Chin. Kamhoornig.
11. *bicornis.* Indiis. Tweehoornig. bl. 154

Sp. 12. Mant. *tricolor*. Indiis. Driekleur. X. St. *bl.* 155

13. *Strumaria*. —— Kroppig. ——

14. *Necydaloides*. Sur. Bokjes-agtig.

Gen. 221. *GRYLLI.* KREKELS.

* Spitskop-Sprinkhaan. *De Kop Kegelvormig en langer dan het Borstſtuk; de Sprieten Degenswyze.*

Sp. 1. Gryll. A. *Naſutus*. Afr. Geneusde Spitsk. *bl.* 156

2. *Brevicornis*. Am. ſ. met korte Sprieten.

** Hoognek-Sprinkhaan. *Het Borstſtuk gekield: de Sprieten korter dan hetzelve en Draadvormig.*

Sp. 3. Gryll. B. *unicolor*. Indiis. Eenkleurige. *bl.* 159

4. *Varioloſus*. —— Wrattige. *bl.* 160

5. *ſerratus*. Cap. b. S. Zaagswys getand. ——

6. *carinatus*. Indiis. Gekielde. *bl.* 162

7. *bipunctatus*. Eur. Tweeſtippelige. *bl.* 163

8. *Subulatus*. —— Elsvormige. *bl.* 164

9. *Lunus*. Surinamo. Maandraager.

*** Krekel. *Met twee Borſtels aan de Staart.*

Sp. 10. Gryll. Ach. *GrylloTalp*. E. Mol-Krekel. *bl.* 164

11. *minutus*. Americâ. Kleine Krekel.

12. *domesticus*. Europ. Huis-Krekel. *bl.* 171

13. *Campestris*. —— Veld-Krekel. *bl.* 175

14. *Umbraculatus*, Bar. Gekaperde. *bl.* 182

15. *convolutus*. Surin. Omwond. Krekel.

**** Sa-

**** Sabel - Sprinkhaan. *De Staart als een Sabel in de Wyfjes: de Sprieten Borſtelagtig.*

Sp. 16. Gryll. T. *Citrifolius*. Ind. Citroenbl. X. St. *bl.* 182
17. *Laurifolius*. Indiis. Laurierbladige. *bl.* 183
18. *Myrthifolius*. Sur. Myrthebladige. *bl.* 184
19. *Conocephalus*. Afr. Kegelkoppige.
20. *elongatus*. Indiâ. Smalbladige. *bl.* 184
21. *lamelloſus*. Indiis. Kleinbladige. *bl.* 185
22. *Ocellatus*. —— Geoogde. ——
23. *acuminatus*. Am. Spitskoppige. ——
24. *triops*. Indiis. Drie - Oogvlakk. *bl.* 186
25. *rugoſus*. —— Rimpelige. ——
26. *Coronatus*. —— Gekroonde. ——
27. *Aquilinus* —— Breed gewiekte. *bl.* 187
28. *melanopterus*. — Zwartvleugelige. ——
29. *ſastigiatus*. —— Getopte. *bl.* 188
30. *Coriaceus*. —— Lederagtige. ——
31. *viridisſimus*. Eur. Groote groene. ——
32. *Cinerarius*. Braſil. Aſchgraauwe.
33. *Verrucivorus*. Eur. Bonte Europiſ. *bl.* 194
34. *Pupus*. Æthiop. Sprinkhaan - Pop. *bl.* 197

***** Sprinkhaan. *De Staart eenvoudig: de Sprieten Draadagtig.*

Sp. 35. Gryll. Loc. *Elephas*. Af. Olyph. Sprinkh. *bl.* 198
36. *ſuccinctus*. Jav. C. Geel gerande.
37. *cristatus*. A. Ar. A. Gekamde. *bl.* 206
38. *Morbilloſus*. C. b. S. Mazelvlakkige. *bl.* 218
39. *Miliaris*. Amer. Pukkelige. *bl.* 219
40. *Hæmatopus*. Ind. Roodpoot. *bl.* 220
41. *migratorius*. Eur. Overvlieger. ——

Sp. 42. Gryll.	*Tataricus.*	Tart. Af.	Tartaarsch. X. St.	*bl.* 227
43.	*variegatus.*	Amer.	Bonte.	——
44.	*cœrulescens.*	Mer.	Blaauwgroene.	*bl.* 228
45.	*Surinamensis.*	Sur.	Blaauwvlerk.	
46.	*Italicus.*	It. C. b. S.	Italiaansche.	*bl.* 229
47.	*stridulus.*	Europâ.	Ratelaar.	*bl.* 230
48.	*cœrulans.*	——	Blaauwagtige.	
49.	*Carolinus.*	Amer.	Karolinische.	*bl.* 231
50.	*obscurus.*	Africâ.	Kaapsch - Roodw.	——
51.	*Sibericus.*	Siberiâ.	Siberische.	
52.	*flavus.*	Cap. b. Spei.	Geelwiek.	*bl.* 232
53.	*apricarius.*	Suec.	Sweedsche.	——
54.	*viridulus.*	Europâ.	Groenagtige.	*bl.* 233
55.	*biguttulus.*	——	Tweevlakkige.	*bl.* 234
56.	*rufus.*	——	Rosse.	——
57.	*Danicus.*	Daniâ.	Deensche.	
58.	*grossus.*	Europâ.	Bonte.	*bl.* 234
59.	*Spinulosus.*	Indiis.	Doornhals.	
60.	*pedestris.*	Europ.	Looper.	*bl.* 237
61.	*Perspicillatus.*	Ind.	Brildraager.	

Gen. 222. *FULGORÆ.* LANTAARNDRAAG.

Sp. 1. Fulg.	*Laternaria.*	Amer.	Westindische.	*bl.* 245
2.	*Diadema.*	Indiâ.	Gekroonde.	*bl.* 254
3.	*Candelaria.*	Chinâ.	Chineesche.	*bl.* 249
4.	*Phosphorea.*	Am.	Phosphorieke.	*bl.* 253
5.	*Noctivida.*	——	Nagtligter.	——
6.	*Lucernaria.*	——	Fakkeldraager.	——
7.	*Flammea.*	——	Vlammende.	
8.	*truncata.*	Jav. & A.	Geknotte.	
9.	*Europæa.*	Europ.	Kleine Europische.	

Gen. 223. *CICADÆ.* CICADEN.

* Bladerige: *het Borstſtuk Vliezig, op zyde plat; het Lyf niet van de kleinſten.*

Sp. 1. Cic. *rhombea.* Jamaicâ. Ruitagtige. X. St. *bl.* 256
2. *foliata.* Indiâ. Rondbladerige. *bl.* 254
3. *fronditia.* Americâ. Loverige. *bl.* 255
4. *Squamigera.* —— Schubdraagende. ——

** Kruisdraagers: *met het Borstſtuk wederzyds gehoornd.*

Sp. 5. Cic. *Crux.* Indiis. Kruis-Cicade. *bl.* 257
6. *Cornuta.* Europâ. Gehoornde. *bl.* 258
7. *Aurita.* Germaniâ. Ge-oorde. ——

*** Zingende: *die niet ſpringen.*

Sp. 8. Cic. *Ciliaris.* Indiis. Haairige. *bl.* 260
9. *quadrifasciata.* Am. Vierbandige. ——
10. *bifasciata.* Sueciâ. Tweebandige. ——
11. *fornicata.* Indiis. Gewelfde. ——
12. *ſtridula.* —— Knarſende. *bl.* 261
13. *Capenſis.* Cap.b.Spei. Kaapſche.
14. *hæmatodes.* Barb.Eur. Roodbandige.
15. *plebeja.* Ital. Africâ. Zeer groote.
16. *Orni.* Ital. Apul. &c. Gewoone Cicade. *bl.* 261
17. *repanda.* Indiis. Breedwiek. *bl.* 279
18. *reticulata.* Americâ. Netswyze. *bl.* 280
19. *Tibicen.* —— Liereman. ——
20. *ſeptendecim.* Am. bor. Geſtreepte. *bl.* 281
21. *violacea.* Mer. cal. Violette. *bl.* 287

**** Kikvorſchagtige: *die ſpringen.*

Sp. 22. Cic. *Sanguinolenta.* Eur.	Bloedige.	X. St.
23. *Coleoptrata.* ——	Gedekte.	*bl.* 287
24. *Spumaria.* Europâ.	Schuimbeestje.	*bl.* 288
25. *Nervoſa.* ——	Geaderd dito.	*bl.* 289
26. *leucophthalma* ——	Wit-Oog.	*bl.* 290
27. *albifrons.* ——	Wit-Voorhoofd.	——
28. *leucocephala.* ——	Wit-Kop.	——
29. *lateralis.* ——	Gezoomde Cicade.	——
30. *ſtriata.* ——	Geſtreepte.	*bl.* 291
31. *lineata.* ——	Gelinieerde.	——
32. *Populi.* ——	der Popelieren.	
33. *flavicollis.* ——	Geelhalzige.	
34. *flava.* ——	Geele.	
35. *interrupta.* ——	Afgebrokene.	*bl.* 291
36. *vittata.* ——	Geſnoerde.	*bl.* 292
37. *Lanio.* ——	Vleeſchkleurige.	
38. *aptera.*	Ongevleugelde.	*bl.* 292

***** Omgeboogene: *met de Wieken ſchuins afloopende en om het Lyf geſlagen.*

Sp. 39. Cic. *marginata.* Amer.	Gerande.	
40. *Phalænoides.* ——	Kapel-agtige.	*bl.* 293
41. *bipunctata.* ——	Tweeſtippelige.	
42. *Lanata.* Indiis.	Wollige.	*bl.* 293
43. *Leporina.* Europâ.	Ruige.	
44. *Cunicularia.*	Haairige.	
45. *rubra.* Americâ.	Roode.	*bl.* 294
46. *viridis.* Europâ.	Groene.	——
47. *flava.* ——	Geele.	*bl.* 295
48. *Aurata.* ——	Vergulde.	*bl.* 296

Sp. 49. Cic. *Ulmi.* Europâ. der Olmen. X St. *bl.* 297

50. *Rosæ.* —— der Roozeboomen. ——

51. *Coryli.* —— der Hazelaaren.

Gen. 224. *NOTONECTÆ.* WATER-WANTSEN.

Sp. 1. Not. *glauca.* Europâ. Glinst. Rugzwem. *bl.* 300

2. *striata.* —— Gestreepte. *bl* 304

3. *minutissima.* —— Ongemeen kleine. *bl.* 306

Gen. 225. *NEPÆ.* WATER-SCORPIOENEN.

Sp. 1. Nep. *grandis.* Americâ. Groote Westind. *bl.* 309

2. *rubra.* Calid. Reg. Roode. *bl.* 310

3. *fusca.* —— Bruine. ——

4. *atra.* Africâ. Zwarte Afrikaanse. ——

5. *cinerea.* Europâ. Graauwe m. rood. ——

6. *Cimicoides.* —— Wantsagtige. *bl.* 315

7. *linearis.* —— Smalle, langbeen. *bl.* 317

Gen. 226. *CIMICES.* WANTSEN.

**a* Ongevleugelde.*

Sp. 1 Cim. *Lectularius.* Eur. Gew. Weegluis. *bl.* 324

b Schliddraagende: *met het Schildje zo lang als 't Agterlyf.*

Sp. 2. Cim. *Stockerus.* Asiâ. Beng. Wants. *bl.* 334

3. *nobilis.* Javâ. Javaansche.

4. *Scarabæoides.* Eur. Toragtige. *bl.* 335

5. *Maurus.* Barb. Suec. Barbarysche W. ——

6. *lineatus.* Barb. Eur. Gestreepte. ——

7. *grammicus.* Barb. Beschreevene.

8. *Fuliginosus.* Eur. Roetkleurige.

9. *Arabs.* Arabiâ. Arabische. *bl.* 336

Sp. 10.	Cim.	*Serratus*.	Arabiâ.	Zaagsw. get. X. St.	*bl.* 336
11.		*Stolidus*.	Indiis.	Zotte.	——
12.		*Histrio*.	——	Bonte.	*bl.* 337

c Gedekte: *met de Dekschilden byna geheel Lederagtig.*

Sp. 13.	Cim.	*Grylloides*.	Europâ.	Krekelagtige.	
14.		*littoralis*.	——	Oever-Wants.	*bl.* 338
15.		*rugosus*.	——	Rimpelige.	*bl.* 339
16.		*Clavicornis*.	——	Geknodste.	——

d Vliezige, *die zeer plat zyn, gelyk een Blad.*

Sp. 17.	Cim.	*Corticalis*.	Europâ.	V. de Boomschors	*bl.* 341
18.		*Betulæ*.	——	van de Berken.	——
19.		*erosus*.	Americâ.	Afgeknabbelde.	——
20.		*Filicis*.	Europâ.	v. 't Varenkruid.	*bl.* 342
21.		*Cardui*.	——	der Distelen.	*bl.* 343
22.		*rhombeus*.	Africâ.	Ruitagtige.	

e Gedoornde; *wier Borstsluk wederzyds een Doorn heeft.*

Sp. 23.	Cim.	*bidens*.	Europâ.	Tweetandige.	*bl.* 343
24.		*rufipes*	——	Roodpoot dito.	——
25.		*Ictericus*.	Carolinâ.	Geelkleurige.	
26.		*Floridanus*.	——	Floridasche.	
27.		*hæmorrhous*.	Am. f.	Roslyvige.	
28.		*marginatus*.	Eur.	Gezoomde.	*bl.* 344
29.		*bipustulatus*.	Amer.	Tweepukkelige.	*bl.* 345
30.		*scaber*.	Javâ.	Ruuwe O. Ind.	
31.		*Punicus*.	Barb.	Barbarysche.	
32.		*Ypsilon*.	Americâ.	De Griekfche U.	*bl.* 345
33.		*Clypeatus*.	Chinâ.	Schildkoppige.	

Sp. 34.

Sp. 34.	Cim. *Punctatus*.	Europ.	Geſtippeld. X. St.	*bl.* 346
35.	*Hæmorrhoidalis*.	—	Roodgatje.	——
36.	*valgus*.	Indiis.	Krompoot.	——
37.	*quadrispinoſus*.	Am.	Vierdoornige.	*bl.* 347
38.	*acantharis*.	Jam.	Stekelige.	——

f Rondagtige *of* Ovaale; *met het Borstſtuk ongedoornd.*

Sp. 39.	Cim. *viridulus*.	Indiis.	Groenagtige.	*bl.* 348
40.	*peregrinator*.	Indiis.	Reiziger.	——
41.	*bipunctatus*.	Syriâ.	Tweeſtippelige.	——
42.	*ſexpunctatus*.	Indiis.	Zesſtippelige.	——
43.	*griſeus*.	Europâ.	Graauwe.	——
44.	*interſtinctus*.	——	Gemengelde.	*bl.* 349
45.	*Baccarum*.	——	der Beſiën.	——
46.	*Dumoſus*.	——	der Braamen.	*bl.* 350
47.	*Varioloſus*.	Amer.	Pokkige Amerik.	——
48.	*Juniperinus*.	Eur.	d. Jeneverboomen.	*bl.* 351
49.	*Praſinus*.	——	Grasgroene.	*bl.* 352
50.	*cœruleus*.	——	Geheel blaauwe.	*bl.* 351
51.	*Morio*.	Europâ.	Mooragtige.	*bl.* 352
52.	*Lineola*.	Americâ.	Streepje.	——
53.	*Oleraceus*.	Europâ.	der Moeskruiden.	*bl.* 353
54.	*biguttatus*.	——	Tweevlakkige.	*bl.* 354
55.	*bicolor*	——	Tweekleurige.	——
56.	*ornatus*.	——	Sierlyke.	*bl.* 355
57.	*festivus*.	Germaniâ.	Fraay getekende.	
58.	*ruber*.	Europâ.	Roode Wants.	*bl.* 356
59.	*acuminatus*.	——	Geſpitſte.	——
60.	*leucocephalus*.	——	Witkop.	*bl.* 357
61.	*minutus*.	——	Kleintje.	——

Sp. 62.	Cim.	*Cristatus.*	Carol.	Gekamde.	X. St.
63.		*Collaris.*	Guineà.	Gehalsde.	

g Borſtelhoornige: *met de Sprieten aan de Punt Borſtelagtig.*

Sp. 64.	Cim.	*Perſonatus.*	Eur.	Vlieg - Wants.	*bl.* 357
65.		*longipes.*	Ins. ſ. Thom.	Langpootige.	
66.		*Branderi.*	Barbariâ.	Branders - Wants.	
67.		*trifasciatus.*	Germ.	Driebandige.	
68.		*ſemiflavus.*	Succiâ.	Halfgeele.	
69.		*erythropus.*	Barb.	Roodpootige.	
70.		*biguttatus.*	Guineâ.	Tweevlakkige.	
71.		*Annulatus.*	Europ.	Geringde Wants.	*bl.* 360
72.		*ater.*	——	Zwarte.	*bl.* 361
73.		*Gothicus.*	——	Gotthiſche.	——

h Langwerpige: *met het Lyf lang en ſmal.*

Sp. 74.	Cim.	*Indus.*	Indiis.	Indiſche Wants.	*bl.* 362
75.		*Laniarius.*	Succiâ.	Verſcheurende.	
76.		*Hyoscyami.*	Europ.	v. 't Bilzemkruid.	*bl.* 362
77.		*Equeſtris.*	——	Ridderlyke.	*bl.* 363
78.		*apterus.*	——	Ongevleugelde.	——
79.		*Ægyptius.*	Ægyp.	Egiptiſche.	*bl.* 365
80.		*Andreæ.*	Americâ.	Gekruiſte.	——
81.		*Saxatilis.*	Germ.	Steenminnaar.	
82.		*ſuccinctus.*	Penſ.	Penſylvaniſche.	
83.		*Pabulinus.*	Europ.	Gras - Wants.	
84.		*Kalmii.*	——	Kalms - Wants.	*bl.* 366
85.		*Superciliosus.*	Suec.	Gewenkbraauwde.	
86.		*Pratenſis.*	Europâ.	Weiden - Wants.	*bl.* 366
87.		*Campestris.*	——	Velden - Wants.	——

Sp. 88.

Sp. 88. Cim. *melanocephal.* Suec. Zwartkoppige. X. St.
89. *Histrionicus.* Eur. Bontkleurige.
90. *Umbratilis.* —— Gefchaduwde. *bl.* 367
91. *Nemorum.* —— der Bosfchen.
92. *crasficornis.* —— Dikhoornige. *bl.* 367
93. *faltatorius.* —— Springende Wants. ——
94. *triguttatus.* —— Drievlakkige.
95. *Arenarius.* —— Zand-Wants. *bl.* 368
96. *Pini.* —— der Pynboomen. ——
97. *Clavatus.* —— Geknodfte.
98. *Rolandri.* —— Rolanders-W. *bl.* 368
99. *Ferrugineus.* Suec Roestkleurige.
100. *nigripes.* Amer. Zwartpoot-W. *bl.* 368

i Langhoornige: *met de Sprieten Borftelagtig, zo lang als 't Lyf.*

Sp 101. Cim. *lævigatus.* Europ. Gladde Wants. *bl.* 369
102. *virens.* —— Groene Wants.
103. *dolabratus.* —— Gefchaafde. *bl.* 369
104. *calens.* Indiâ. Heetlandige.
105. *ftriatus.* Europ. Geftreepte. *bl.* 369
106. *Gronovii.* Indiâ. van Gronovius.
107. *Erraticus.* Eur. Doolende. *bl* 370
108. *ferus.* —— Wilde Wants. ——
109. *Populi.* —— Popelier-Wants. ——
110. *Ulmi.* —— Olmen-Wants. ——
111. *Sylvestris.* —— Bofch-Wants. *bl.* 371
112. *mutabilis.* Suec. Veranderlyke. *bl.* 372

k Doornpootige. *De Schenkels met een Doorn gewapend.*

Sp. 113. Cim. *phyllopus.* Amer. Blader-Poot.

Sp. 114	Cim. *Calcaratus*. Eur.	Gespoorde. X. St.	*bl.* 372
115.	*Abietis.* ——	Denneboom - W.	——
116.	*Kermesinus.* Am.	Karmosyne.	*bl.* 373

l *Met het Lyf zeer dun en egaal van breedte.*

Sp. 117.	Cim. *Lacustris*. Europ.	Water - Mug.	*bl* 373
118.	*Stagnorum.* ——	Naald - Wants.	*bl.* 376
119.	*vagabundus.* ——	Zwerver.	*bl.* 377
120.	*Tipularius* ——	Mug - Wants.	*bl.* 378
121.	*Coryli.* ——	Hazelaar - Wants.	*bl.* 379

Gen. 227. *APHIDES.* PLANTLUIZEN.

Sp. 1.	Aph. *Ribis*. Europâ.	Pl der Aalbessen.	*bl.* 410
2.	*Ulmi.* ——	der Olmen.	*bl.* 412
3.	*Pastinacæ.* ——	d. Pinksternakelen.	*bl.* 414
4.	*Sambuci.* ——	der Vlierboomen.	——
5.	*Rumicis.* ——	van de Patich.	*bl.* 415
6.	*Acetosæ.* ——	van de Zuuring.	
7.	*Lychnidis.* ——	v.d. Christ. Oogen	*bl.* 416
8.	*Padi.* ——	v. d. Vogelkersen.	——
9.	*Rosæ.* ——	d. Roozeboomen.	*bl.* 417
10.	*Nymphææ.* ——	van de Plompen.	
11.	*Tiliæ.* ——	der Lindeboomen.	*bl.* 417
12.	*Brassicæ.* ——	van de Kool.	*bl.* 418
13.	*Craccæ.* ——	van de Wikken.	*bl* 420
14.	*Lactucæ.* ——	van de Salade.	——
15.	*Sonchi.* ——	van de Melkdistel.	
16.	*Cirsii.* ——	der Distelen.	*bl.* 421
17.	*Cardui.* ——	der Doornen.	——
18.	*Tanaceti.* ——	van 't Reinevaren.	——
19.	*Absynthii.* ——	van de Alst.	*bl.* 422

Sp. 20	Aph. *Jaceæ*.	Europâ.	van de Jacéa. X. St.	*bl.* 422
21.	*Betulæ*.	——	van de Berken.	——
22.	*Roboris*.	——	der Eikeboomen.	*bl.* 423
23.	*Fagi*.	——	der Beuken.	
24.	*Quercus*.	Galliâ.	m. de lange Snuit.	*bl.* 425
25.	*Pini*.	Europâ.	der Pynboomen.	*bl.* 429
26.	*Salicis*	——	der Wilgen.	——
27.	*Populi*.	——	der Popelieren.	——
28.	*Tremulæ*.	——	van den Ratelaar.	*bl.* 430
29.	*Bursaria*.	——	van d. zwart. Pop.	——
30.	*Urticæ*.	German.	der Brandenetel.	*bl.* 434
31.	*Aceris*.	Europâ.	d. Schotsche Lind.	*bl* 412
32.	*Atriplicis*.	——	v. d Wild. Melde.	*bl.* 434
33.	*Pistaciæ*.	Italiâ.	v. d. Terpenthynboom.	

Gen. 228. *CHERMES*. BLADZUIGERTJES.

Sp. 1.	Cherm. *Graminis*.	Eur.	Bladz. van 't Gras.	*bl.* 439
2.	*Ulmi*.	——	der Olmen.	*bl.* 440
3.	*Cerastii*.	——	van 't ruige Muur.	——
4.	*Pyri*.	——	der Peereboomen.	——
5.	*Sorbi*.	——	v. de Lysterbeziën.	
6.	*Calthæ*.	——	v. d. Wat.-Goudsbl.	
7.	*Buxi*.	——	van de Palm.	*bl.* 441
8.	*Urticæ*.	——	d. Brandenetelen.	*bl.* 443
9.	*Betulæ*.	——	van de Berken.	*bl.* 444
10.	*Alni*.	——	van den Elzeboom.	——
11.	*Quercus*.	——	der Eiken.	*bl.* 446
12.	*Fagi*.	——	der Beuken.	*bl.* 445
13.	*Abietis*.	——	d. Denneboomen.	*bl.* 447
14.	*Salicis*.	——	der Wilgen.	*bl.* 448
15.	*Fraxini*.	——	der Esschen.	——

Sp. 16. Cherm.	*Aceris.*	Eur.	d. Schotf. L. X. St.	*bl.* 448
17.	*Ficus.*	—	der Vygeboomen.	—

Gen. 229. *COCCI.* SCHILDLUIZEN.

Sp. 1. Cocc.	*Hesperidum.*	Eur.	der Winterhuiz.	*bl.* 456
2.	*Aonidum.*	—	der Broeykasfen.	*bl.* 461
3.	*Capensis.*	Cap. b. S.	van de Kaap.	
4.	*Adonidum.*	Am. Afr.	der vr. Gewasfen.	*bl.* 462
5.	*Quercus.*	Europâ.	van de Eiken.	*bl.* 464
6.	*Ilicis.*	—	Kermes-Befie.	*bl.* 466
7.	*Betulæ.*	—	van de Berken.	*bl.* 478
8.	*Carpini.*	—	der Ahornen.	—
9.	*Ulmi.*	—	der Olmen.	*bl.* 479
10.	*Coryli.*	—	der Hazelaaren.	*bl.* 481
11.	*Tiliæ.*	—	der Linden.	—
12.	*Rusci.*	Italiâ.	van de Steek. Palm.	—
13.	*Myricæ.*	Cap. b. S.	v. Kaapfche Myrica.	
14.	*Capreæ.*	Europâ.	der ruige Wilgen.	
15.	*Salicis.*	—	van de Wilgen.	*bl.* 482
16.	*Vitis.*	—	v. d. Wyngaard.	—
17.	*Polonicus.*	Poloniâ.	v. 't Poolf. Grein.	*bl.* 484
18.	*Pilofellæ.*	Europâ.	v. h. Muizen-Oor.	*bl.* 496
19.	*Uvæ Urfi.*	—	van de Beerdruif.	
20.	*Phalaridis.*	—	van 't Kanary-Z.	*bl.* 496
21.	*Oxyacanthæ.*	—	van de Haaged.	*bl.* 499
22.	*Cacti.*	Americâ.	v. de Conchenilje.	*bl.* 500

Gen. 230. *THRIPES.* BLAAZENPOOTEN.

Sp. 1. Thrips.	*paradoxa.*	Chinâ.	Zonderlinge.	
2.	*Phyfapus.*	Europ.	Zwarte	*bl.* 524
3.	*minutisfima.*	—	Zeer kleine.	*bl.* 525

Sp. 4.

Sp. 4. Thrips. *Juniperina.* Eur. Puntige. X. St. *bl* 526

5. *Fasciata.* — Gebandeerde. *bl.* 528

III. Rang. DONSVLEUGELIGE.

Gen. 231. *PAPILIONES.* DAG-KAPELLEN.

* Breedwieken, *aan de Borst rood gevlakt.*

Sp. 1.	Pap. Eq. Tr. *Priamus.* Amb.	Fluw. XI. St.	*bl.* 188
2.	*Hector.* Indiis.	Rood gevl. Pagie.	*bl.* 190
3.	*Paris.* Asiâ, f. Chin.	Groene bl. gevl.	*bl.* 191
4.	*Helenus.* —	Zw. met witte Vl.	*bl.* 191
5.	*Polytes.* —	Wit geband. dito.	*bl.* 193
6.	*Troilus.* Indiis.	Bl. gerande Pagie.	*bl.* 192
7.	*Deiphobus.* Asiâ.	m. roode Ringvl.	*bl.* 192
8.	*Pammon.* —	met witte Vlakk.	*bl.* 193
9.	*Glaucus.* Amer.	Wolkagtig bruine	*bl.* 194
10.	*Polydorus.* Indiâ.	Weinig gestaarte.	
11.	*Anchises.* Amer.	Ongest. met r. vl.	*bl.* 194
12.	*Polydamas.* —	— geelen Band.	*bl.* 195
13.	*Memnon.* Chin.	— blaauw bestr.	*bl.* 196
14.	*Agenor.* —	— witte Agterw.	*bl.* 197
15.	*Sarpedon.* Asiâ.	— groene Band.	*bl.* 198
16.	*Æneas.* Amer.	— groene Vlak.	—
17.	*Panthous.* Indiis.	— witte Vlakken.	*bl.* 199
18.	*Pandorus.* Indiâ.	— geele Vlakken.	—
19.	*Helena.* Americâ.	— vergulde Plek.	*bl.* 200

** Breedwieken, *aan de Borst niet rood.*

Sp. 20. Pap. E. A. *Menelaus.* A. m. Bl. Satyn Kapel. *bl.* 201

Sp. 21.	Pap. E. A. *Ulysſes*.	Aſiâ.	Blaauwe Zon.	XI. St.
22.	*Agamemnon*.	——	Groenvlakkige.	*bl.* 202
23.	*Diomedes*.	Indiis.	Bl. Maantjes dito.	*bl.* 203
24.	*Patroclus*.	——	Wit geſtr. dito.	——
25.	*Pyrrhus*	——	Tweeſtaartige.	——
26.	*Jaſius*	Barbariâ.	Barbaryſche dito.	
27.	*Orontes*.	Indiis.	Witſtaartige.	
28.	*Nireus*.	——	Goudgroenband.	*bl.* 219
29.	*Philoctetes*.	——	Blaauw geoogde.	*bl.* 220
30.	*Stelenes*.	Amer.	Gr. gebandeerde.	*bl.* 219
31.	*Leilus*.	——	Groen. Sur. Pagie.	*bl.* 204
32.	*Ajax*.	Amer. bor.	Graauw. geel geb.	*bl.* 205
33.	*Machaon*.	Europâ.	Koninginne - Pag.	*bl.* 206
34.	*Xuthus*.	Ind. Or.	Oostind. of Ch. dito.	
35.	*Antilochus*.	Am. bor.	N. Jorkſe. geele P.	*bl.* 209
36.	*Podalirius*.	Europâ.	Konings - Pagie.	*bl.* 211
37.	*Phidippus*.	Javâ.	Bruine Pagie.	
38.	*Jaſon*.	Indiis.	Groen gevlakte.	*bl.* 382
39.	*Proteſilaus*.	Amer.	Weduw van Peru.	*bl.* 210
40.	*Nestor*.	——	Blaauw gevl. br.	*bl.* 214
41.	*Telemachus*.	——	Blaauw geſtraald.	——
42.	*Achilles*.	——	De groote Argus.	*bl.* 215
43.	*Medon*.	Indiis.	Geel geband. en bl.	
44.	*Teucer*.	Americâ.	Groote Atlas.	*bl.* 216
45.	*Idomeneus*.	Am. mer.	Kleine Atlas.	*bl.* 217
46.	*Demoleus*.	Cap. b. Sp.	Bonte Ch. K. N. J.	——
47.	*Demophon*.	Indiis.	Groen geband.	*bl.* 218
48.	*Ægistus*.	Chinâ.	Gr. geſprenkelde.	
49.	*Eurypylus*.	Indiis.	Gr. geband. m. rood.	*bl.* 218

** Langwieken *of* Gestrekte.

Sp. 50.	Pap. Hel. *Apollo*.	Eur.	Duitſche Apollo.	*bl.* 220

Sp. 51.

Sp. 51.	Pap. H. *Mnemosyne.*		Finl. of Hong. XI. St.	*bl.* 229
52.	*Piera.*	Indiis.	Glas - Kapel.	——
53.	*Pasithoë.*	Asiâ.	Witstraalige zw.	
54.	*Horta.*	Africâ.	Roodwiekige.	
55.	*Terpsichore.*	Asiâ.	Geelwiekige.	*bl.* 230
56.	*Calliope.*	Indiis.	Dito zwart gestr.	——
57.	*Melite.*	——	D. de Voorw. zwart.	
58.	*Polymnia.*	Surin.	Oranjekleurige.	*bl.* 231
59.	*Mneme.*	Ind. Or.	Zw. en geel bonte.	
60.	*Urania.*	Indiis.	Bruinagt. met wit.	*bl.* 231
61.	*Euterpe.*	Amer.	Zw. m. witt. Stipp	*bl.* 232
62.	*Thallo.*	Chinâ.	Geel geb. zwarte.	
63.	*Ricini.*	Amer.	Br. m. geele Band.	*bl.* 232
64.	*Psidii.*	Am. Asiâ.	Goyaven - Kapel.	*bl.* 233
65.	*Charitonia.*	Amer.	Geel gestr. zwart.	
66.	*Clio.*	——	Br. wit gevlakte,	*bl.* 234
67.	*Thalia.*	Indiis.	Br. geel gevlakte.	——
68.	*Ædea.*	——	Groenagt. met wit.	
69.	*Euryta.*	——	Br. m. zw. Stipp.	*bl.* 385
70.	*Erato.*	——	Rood gestr. zwarte.	*bl.* 234
71.	*Melpomene.*	Amer.	Rood gevlakte zw.	*bl.* 235
72.	*Cratægi.*	Europâ.	Duitsch Witje.	*bl.* 237

*** RONDWIEKEN, *die wit zyn.*

Sp. 73.	Pap. Dan. *Idea.*	Indiis.	Groot Ind. Witje.	
74.	*Anacardii.*	Amer.	Acajou - Kapel.	*bl.* 236
75.	*Brassicæ.*	Eur. Chin.	Eur. groot Witje.	*bl.* 243
76.	*Rapæ.*	Europa.	Kl. Europ. Witje.	*bl.* 246
77.	*Napi.*	Eur. Chin.	Gr. ge - aderd dito.	*bl.* 247
78.	*Hellica.*	Cap. b. Sp.	Zwart getipt.	
79.	*Sinapis.*	Eur.	Bruin getipt.	*bl.* 248

Sp. 80. Pap. D.	*Monuste.* Barb.	Bruin gerand.	XI. St.
81.	*Daplidic.* E.a.&Af.m.br. agterwieken.		*bl.* 249
82.	*Demophile.* Ind.Or.	Roodpuntig W.	*bl.* 242
83.	*Acasta.* Indiâ.	Acasta.	*bl.* 387
84.	*Belia.* Barbariâ.	Barbaryſch Witje.	
85.	*Cardamines.* Eur.	Pieterſelie-B.	*bl.* 260
86.	*Pyrene.* Chinâ.	Pyrene.	
87.	*Euippe.* Aſiâ.	Euippe.	*bl.* 253
88.	*Eupheno.* Barb.	Eupheno.	
89.	*Glaucippe.* Aſi.Ch.	Gr. roodp. Ch. W.	*bl.* 254
90.	*Encedonia.* Indiis.	Encedonia.	
91.	*Arſalte.* ——	Arſalte.	*bl.* 255
92.	*Hyparete.* ——	Hyparete.	——
93.	*Damone.* ——	Damone.	——
94.	*Helcita.* ——	Helcita.	
95.	*Scylla.* Javâ.	Boterkapel.	*bl.* 256
96.	*Hecabe.* Aſiâ.	Hecabe.	*bl.* 266
97.	*Trite.* Cal. reg.	Trite.	*bl.* 256
98.	*Pyranthe.* Chinâ.	Pyranthe.	
99.	*Palæno.* Europâ.	Paléno.	
100.	*Hyale.* Eur.Af.Am.	Oranje-Kapel.	*bl.* 257
101.	*Electra.* Cap. b. S.	Kaapſche dito.	
102.	*Eubule.* Carol.	Karoliniſche.	
103.	*Sennæ.* Amer.	Amer. m. zilvervl.	*bl.* 261
104.	*Philea.* Indiis.	Geele. m. bl. Vlak.	
105.	*Cleopatra.* Barb.	Oranje-Vlag.	
106.	*Rhamni.* Eur. Af.	Citroen-Kapel.	*bl.* 261
107.	*Ecclipſis.* Am. ſep.	Zw. gevlakte dito.	

*** RONDWIEKEN, *die bont zyn.*

Sp. 108. Pap. D.	*Midamus.* Aſiâ.	Chin. Weerſchyn.	*bl.* 266

Sp. 109.	Pap. D. *Niavius*.	Indiis.	Wit geb.	XI. St. *bl* 267
110.	*Zetes*.	——	Zetes.	*bl*. 387
111.	*Chœneus*.	——	Chæneus.	*bl*. 386
112.	*Enceladus*.	——	Enceladus.	*bl*. 268
113.	*Obrinus*.	——	Obrinus.	*bl*. 268
114.	*Pinthœus*.	——	Pinthéus.	*bl*. 388
115.	*Eribote*.	——	Eribote.	*bl*. 385
116.	*Perius*.	——	Perius.	*bl*. 268
117.	*Plexippus*.	Am. ſ.	Breed gead. N. J.	*bl*. 268
118.	*Miſippus*	Amer.	Dito Surinaamſche.	
119.	*Chryſippus*.	Æ. A.	Dito Chineeſche	*bl*. 269
120.	*Casſiæ*.	Amer.	Kap. v. de Casſia.	*bl*. 270
121.	*Sophoræ*.	——	Kap. v. d. Koraalb.	*bl*. 270
122.	*Xanthus*.	Cal. reg.	Xanthus.	*bl*. 278
123.	*Philomelus*.	Javâ.	Philomelus.	
124.	*Clytus*.	Cap. b. Sp.	Clytus.	
125.	*Casſus*.	——	Casſus.	
126.	*Mineus*.	Chinâ.	Mineus.	*bl*. 271
127.	*Hyperanthus*.	Eur.	Koe-Vinkje.	*bl*. 271
128.	*Æropus*.	Indiis.	Æropus.	
129.	*Canthus*.	Am. ſept.	Canthus.	
130.	*Hyperbius*.	C. b. S.	Hyperbius.	

**** TANDWIEKEN *met Oogjes*.

Sp. 131.	Pap. Nymph *Io*.	Eur.	Paauw-Oog Kap.	*bl*. 280
132.	*Almana*.	Aſiâ.	Chin. Paauw-O.	*bl*. 283
133.	*Asterie*.	Indiâ.	Gehakkelde dito.	*bl*. 284
134.	*Aonis*.	Aſiâ.	Gewolkte dito.	*bl*. 285
135.	*Oenone*	——	Blaauwpl. dito.	——
136.	*Lemonias*.	Indiis.	Graauwe, dito.	*bl*. 286
137.	*Orithya*.	——	Bonte dito.	——

Sp. 138. Pap. N.	*Fidia.* Barbar.	Bl. glinſterende.	XI. St.	
139.	*Briſeis.* German.	Groen glinſterende.		
140.	*Feronia.* Indiâ.	Geletterde.		*bl.* 287
141.	*Mœra.* Europ.	Europiſch Argusje.		*bl.* 288
142.	*Megera.* ——	Duitſch.		
143.	*Ægeria.* ——	Bont Argusje.		*bl.* 291
144.	*Ligea.* ——	Bruin dito.		——
145.	*Laomedia.* Ind. Or.	Ooſtindiſche.		
146.	*Libye.* Indiâ.	Zilver-Oog.		
147.	*Galathea.* Eur.	Gemarmerde.		*bl.* 292
148.	*Semele.* ——	Inlandſche Atlas.		*bl.* 294
149.	*Hermione.* ——	Duitſche Atlas.		*bl.* 295
150.	*Phædra.* Germ.	Oranjekleurige.		
151.	*Leda.* Aſia.	Chineeſche geele.		*bl.* 296
152.	*Helie.* ——	Chin. gewolkte.		*bl.* 297
153.	*Hedonia* ——	Hedonia.		
154.	*Dejanira.* Germ.	Dejanira.		
155.	*Jurtina.* Europ.	Geel Zandoogje.		*bl.* 298
156.	*Janira.* ——	Bruin Zandoogje.		*bl.* 299
157.	*Cardui.* Eur. Af. A.	Diſtelvink.		*bl.* 304
158.	*Tulbaghia.* C. b. S.	Tulbaghia.		
159.	*Pipleis.* Indiis.	Pipleis.		*bl.* 307
160.	*Lampetia.* ——	Lampetia.		*bl.* 308
161.	*Iris* Europ.	Duitſche Weerſchyn.		

**** Tandwieken *zonder Oogjes.*

Sp. 162. Pap. N.	*Populi.* Europ.	Nimw. Kapel.	*bl.* 311
163.	*Cydippe.* India.	Cydippe.	
164.	*Tipha.* Ind. Or.	Tipha.	*bl.* 382
165.	*Antiopa.* Eur.	Konings-Mantel.	*bl.* 314
166.	*polychloros.* ——	Groote Aurelia.	*bl.* 318

Sp. 167.	Pap. N. *Urticæ.* Eur.	Kl. Aurelia. XI. St.	*bl.* 321
168.	*C. album.* ——	Gehakkelde dito.	*bl.* 323
169.	*C. Aureum.* Afiâ.	Chineefche dito.	*bl.* 324
170.	*Ariadne.* Javâ.	Ariadne.	
171.	*Dirce.* Indiis.	Dirce.	*bl.* 325
172.	*Jatrophæ.* Am. auft.	Jatrophæ.	
173.	*Canace.* Indiâ.	Canace.	
174.	*Amathea.* Indiis.	Amathea.	*bl.* 325
175.	*Atalanta.* Eur.	Nommer-Kapel.	*bl.* 326
176.	*Amphinome.* A. m.	Amphinome.	
177.	*Venilia.* Cal. Reg.	Venilia.	*bl.* 330
178.	*Alimena.* Indiis.	Alimena.	——
179.	*Leucothoë.* Afiâ.	Leucothoë.	*bl.* 330
180.	*Phætufa.* Indiis.	Phetufa.	*bl.* 331
181.	*Iphicle.* ——	Iphicle.	*bl.* 383
182.	*Idmone.* ——	Idmone.	*bl.* 383
183.	*Elæa.* ——	Eléa.	*bl.* 384
184.	*Ancæa.* ——	Ancéa.	*bl.* 383
185.	*Janasfa.* ——	Janasfa.	
186.	*Sibilla.* Germaniâ.	Sibilla.	
187.	*Camilla.* Europ.	Camilla.	
188.	*Bolina.* Indiâ.	Bolina.	*bl.* 331
189.	*Clytia.* Indiis.	Clytia.	*bl.* 332
190.	*Neærea.* ——	Nearea.	——
191.	*Aceste.* ——	Aceste.	——
192.	*Dido.* Amer. mer.	Ananas-Kapel.	*bl.* 235
193.	*fimilis.* Afiâ.	Gelyke.	*bl.* 332
194.	*asfimilis* ——	Bygelyke.	*bl.* 333
195.	*disfimilis* ——	Ongelyke.	——
196.	*Panope.* ——	Panope.	*bl.* 334
197.	*Nauplia.*	Nauplia.	*bl.* 388

Sp. 198.	Pap. N.	*Hypermneſtra*. J.	Hypermneſtra.	XI. St.
199.		*Neſea*. Aſiâ.	Neſea.	
200.		*Rumina*. Eur. auſt.	Rumina.	*bl.* 334
201.		*Levana*. ——	Or. Bonte Mantel.	*bl.* 335
202.		*Prorſa*. Germ.	Zwartagtige, dito.	*bl.* 336
203.		*Lucina*. Europ.	Wit geband. dito.	*bl.* 337
204.		*Maturna*. ——	Paarſche dito.	*bl.* 338
205.		*Cinxia*. ——	Gebandeerde dito.	——
206.		*Lena*. Amer. mer.	Amerikaanſche.	
207.		*Dia*. Auſtriâ.	Ooſtenrykſche.	
208.		*Niphe*. Chin.	Chineeſche.	
209.		*Paphia*. Europ.	Gevl. Paarlemoer.	*bl.* 342
210.		*Cytherea*. Indiis.	Indiſche.	*bl.* 344
211.		*Aglaja*. Europ.	Gr. Paarlemoer.	*bl.* 346
212.		*Adippe*. ——	Middelmaatige.	*bl.* 348
213.		*Lathonia*. ——	Kl. Paarlemoer.	*bl.* 349
214.		*Euphroſ*. E. & A. ſ.	Zilverbandje.	*bl.* 351
215.		*Niobe*. ——	Basterd - Paarlem.	——
216.		*Vanillæ*. Amer.	Baniljes - Kapel.	*bl.* 352

***** PISSEBEDJES - *Kapellen.*

Sp. 217.	Pap. Pleb.	*Cupido*. Am.	Zilverdropje.	*bl.* 353
218.		*Polybe*. Indiis.	Groen Pagetje.	
219.		*Thero*. Cap. b. Spei.	Zwart Pagetje.	
220.		*Betulæ*. Europ.	Berken - Pagetje.	*bl.* 354
221.		*Pruni*. ——	D. van de Pruim.	*bl.* 357
222.		*Quercus* ——	D. van de Eiken.	*bl.* 359
223.		*Marſyas*. Cal. Reg.	Blaauw Pagetje.	*bl.* 361
224.		*Echion*. Amer.	Bruin Pagetje.	
225.		*Telamon*. Indiis.	Aſchgraauw dito.	*bl.* 384
226.		*Bœticus*. Barb.	Barbaryſche.	

Sp. 227	Pap. P. *Thyra*. Cap. b. S.	Zw. m. Oranje.	XI. St.	
228.	*Thysbe*. ——	Oranje met zwart.		
229.	*Thamyras*. Cal. R.	Blaauw met zwart.	*bl*. 361	
230.	*Arion*. Europâ.	Duitſch Blaauwtje.	——	
231.	*Zeuxo*. Cap. b. Sp.	Kaapſche.		
232.	*Argus*. Eur. Afr.	Gem. Blaauwtje.	*bl*. 362	
233.	*Philiaſus*. Algir.	Bruin Barbaryſch.		
234.	*Argiolus*. Europ.	Zwart geſtipt.	*bl*. 366	
235.	*Pirithous*. Algir.	Bl. Barbaryſch.		
236.	*Tespis*. Cap. b. S.	Wit gevl. Kaapſch.		
237.	*Rubi*. Europ.	't Gr. Pisſebedje.	*bl*. 369	
238.	*Lara*. Cap. b. Spei.	Bruinr. met Oogjes.		
239.	*Pamphilus*. Eur.	Hooybeestje.	*bl*. 275	
240.	*Philocles*. Indiis.	Bruin.	*bl*. 371	
241.	*Timantes*. ——	Blaauw.	——	
242.	*Arcanius*. Europ.	Sweedſch bruin.	*bl*. 278	
243.	*Athemon*. Amer.	Wit geplekt.	*bl*. 371	
244.	*Caricæ*. ——	Oranjekleurig.	*bl*. 372	
245.	*Metis*. Cap. b. Sp.	Bruinagtig.		
246.	*Neleus*. Indiis.	Wit geſtipt.	*bl*. 387	
247.	*Talaus*. ——	Wit gevlakt.		
248.	*Phereclus*. Amer.	Zw. Pisſebedje.	*bl*. 372	
249.	*Peleus*. Indiis.	Rood geſtreept.		
250.	*Lyſippus*. Amer.	Dito zond. geel.	*bl*. 372	
251.	*Priasſus*. Indiis.	Oranje geband.	*bl*. 387	
252.	*Phlæas*. Europâ.	Aardkapelletje.	*bl*. 373	
253.	*Virgaureæ*. ——	Vuurkapelletje.	*bl*. 372	
254.	*Hippothoe*. ——	Dito met Oogjes.		
255.	*Hero*. ——	Bruin dito dito.		

***** DIKKOPJES-*Kapellen.*

Sp. 256.	Pap. Pleb. *Comma.* Eur.	Comma-K. XI. St. *bl.* 374	
257.	*Augias.* Javâ.	Javaanſche dito.	
258.	*Protumnus.* C.b.S.	Kaapſch geelagtig.	
259.	*Protheus.* Amer.	West. gevenſterd.	*bl.* 376
260.	*Thrax.* Javâ.	Javaanſch dito bruin.	
261.	*Butes.* Aſiâ.	Chineeſch dito zw.	
262.	*Actorion.* Indiis.	Br. met geel en bl.	
263.	*Phidias.* Aſiâ.	Zwart wit gerand.	*bl.* 377
264.	*Bixæ.* Amer.	Bruin met groen.	———
265.	*Polycletus.* Indiis.	Groenagtig bruin.	*bl.* 378
266.	*Pitho.* Cap. b. Sp.	Zw. m. wit en blaauw.	
267.	*Malvæ.* Europ.	Muziekvlakkig.	*bl.* 378
268.	*Tages.* ———	Br. m. witte Stipp.	*bl.* 380
269.	*Oileus.* Algiriâ.	Br. m. witte Vlakk.	
270.	*Niſo.* Cap. b. Spei.	Kaapſch br. m. Stipp.	
271.	*Spio.* ———	D. zw. m. witte Vlakk.	
272.	*Phaleros.* Ind.	Zwartagtig blaauw.	
273.	*Cereus.* Indiis.	Geel m. Zilverſtipp.	

Gen. 232.

SPHINGES. PYLSTAARTEN.

* *Echte, met hoekige Wieken.*]

Sp. 1.	Sphinx *Ocellata.* Eur.	Paauwoog-Pylſt.	*bl.* 397
2.	*Populi.* ———	Gehakkelde Pylſt.	*bl.* 402
3.	*Tiliæ.* ———	Linden-Pylſtaart.	*bl.* 405
4.	*Ocypete.* Cal. R.	Uitheemſche klein.	*bl.* 408
5.	*Nerii.* Europâ.	Oleander-Kapel.	*bl.* 408

** *Echte, met ongekartelde Wieken.*

Sp. 6.	Sphinx *Convolvuli.*	Eur.	Winde - Pylſtaart.	*bl.* 412
7.	*Carolina.*	Ind. Occ.	Karoliniſche.	
8.	*Liguſtri.*	Europ.	Liguster - Pylſt.	*bl.* 417
9.	*Atropos.*	Eur. Ind.	Doodshoofd - Kap.	*bl.* 424
10.	*Capenſis.*	Cap. b. S.	Kaapſche Pylſtaart.	
11.	*Caricæ.*	Amer.	Amerikaanſche.	*bl.* 432
12.	*Celerio.*	Europâ.	Wyngaard. Onr.	*bl.* 434
13.	*Ello.*	Indiâ.	Oostindiſche.	*bl.* 437
14.	*Labruscæ.*	Am.	Westindiſche.	——
15.	*Ficus.*	——	der Vygeboomen.	*bl.* 438
16.	*Vitis.*	——	der Wyngaarden.	——
17.	*Elpenor.*	Europ.	Olyphant Onrust.	*bl.* 439
18.	*Porcellus.*	——	't Varkentje.	*bl* 444
19.	*Euphorbiæ.*	——	Wolfsmelk - Kap.	*bl.* 445
20.	*Alecto.*	Indiâ.	Alecto.	*bl.* 450
21.	*Megæra.*	——	Megæra.	——
22.	*Pinaſtri.*	Eur.	Dennen - Pylſt.	*bl.* 451
23.	*Tiſiphone.*	Indiâ.	Tiſiphone.	*bl.* 456
24.	*Theylia.*	——	Theylia.	——

*** *Echte, met een ruigen Aars, genaamd* Onrusten.

Sp. 25.	Sphinx *Tantalus.*	Cal. R.	Tantalus.	*bl.* 456
26.	*Ixion*	——	Ixion.	*bl.* 457
27.	*Stellatarum.*	Eur.	Meekrappe - Onr.	——
28.	*Fuciformis.*	——	Glasvlerkje.	*bl.* 459
29.	*Apiformis.*	——	By - agtig dito.	*bl.* 461
30.	*Culiciformis.*	—	Mug agtig dito.	——
31.	*Vespiformis.*	—	Wesp - agtig.	*bl.* 462

Sp. 32. Sphinx *Tipuliformis.* —— Langp. XI. St. *bl.* 462

**** Bastaard-Onrusten, *die naar de Pylstaarten gelyken.*

Sp. 33. Sphinx. *Auxo.* Chinâ. Chineesche.
34. *Filipendulæ.* Eur. St. J. Kapelletje. *bl.* 464
35. *Phegea.* Germ. Groenagt. Duitſ. *bl.* 469
36. *Ephialtes.* —— Ephialtes.
37. *Caffræ.* Cap. b. S. Kafferſche.
38. *Cerbera* —— Cerbera.
39. *Creuſa.* Calid. Creuſa. *bl.* 471
40. *Polymena.* Aſiâ. Polymena. ——
41. *Casſandra.* Amer. Casſandra. *bl.* 472
42. *fauſta.* Eur. auſt. Gelukkige.
43. *infauſta.* —— Ongelukkige.
44. *pectinicornis.* Aſi. Kamhoornige. *bl.* 472
45. *pugione.* Ins. ſ. Th. Blaauwagtig zwarte.
46. *Auge.* Amer. Amerikaanſche.
47. *Statices.* Europ. Zeegras-Beestje. *bl.* 472

Gen. 233.

PHALÆNÆ. NAGT-KAPELLEN.

1 Atlassen *met uitgebreide Wieken.*

Sp. 1. Phal. A. *Atlas.* As. Am. Groote Spiegeldr. *bl.* 484
2. *Hesperus.* Amer. Kleine dito. *bl.* 486
3. *Cecropia.* Am. ſep. Nieuw Jorkſe. *bl.* 488
4. *Paphia.* Guin. Aſi. Kaapſe Spiegeld. *bl.* 490
5. *Luna.* Amer. ſept. Langſtaart Amer. *bl.* 491
6. *Lunus.* Indiis. Oostind. Maaneſ. *bl.* 614
7. *Pavonia.* Eur. Paauwoog Nagtk. *bl.* 493

Sp 8.

Sp. 8.	Phal. Attac. *Tau.* Eur.	Spyker. O. XI. St.	*bl* 507
9.	*Fenestra.* Indiis.	Gevenſterde.	*bl.* 595
10.	*Perſpicua.* ——	Doorſchynende.	——
11.	*odora.* Amer. cal.	Welriekende.	——
12.	*militaris.* Aſiâ.	Gewapende.	——
13.	*Crepuscularis.* Am.	Dageraad-Kapel.	*bl.* 614
14.	*occidua.* ——	Schemerende.	*bl.* 615
15.	*Punctigera.* Indiis.	Stippeldraager.	——
16.	*Fullonica.* ——	Zwart gerande.	
17.	*Mundana.* Europ.	Gekettingde.	

* PLUIMSPRIETEN: *zonder Zuiger, met omgekeerde Wieken.*

Sp. 18.	Phal. B. *Quercifolia.* Eur.	Gr. verdord Blad.	*bl.* 508
19.	*Ilicifolia.* ——	Kl. verdord Blad.	*bl.* 514
20.	*Capenſis.* Africâ.	Kaapſche.	
21.	*Rubi.* Europâ.	Braamen-Uil.	*bl.* 523
22.	*Pruni.* ——	Viſchſtaart.	*bl.* 515
23.	*potatoria.* ——	Rietvink.	*bl.* 516
24.	*Pini.* ——	Banduil der Pynb.	*bl.* 518
25.	*Quercus.* ——	Dito der Eiken.	*bl.* 519
26.	*Dumeti.* ——	D. der Doornhaagen.	
27.	*Catax.* ——	Wit geſtipte geele.	
28.	*Laneſtris.* ——	Wolgatje.	*bl.* 524
29.	*Vinula.* ——	De Hermelyn.	*bl.* 525
30.	*Fagi.* ——	Het Inkhoorentje.	*bl* 610
31.	*Bucephala.* ——	De Wapendraager.	*bl.* 611
32.	*verſicolora.* ——	Bonte Nagtkapel.	*bl.* 528
33.	*Mori.* Chin.	Zydeworm-Uil.	*bl.* 529
34.	*Populi.* ——	Popelieren-Uil.	*bl.* 580
35.	*Neuſtria.* ——	Ringrups-Uil.	*bl.* 543

Sp. 36.	Phal. B. *Castrensis.*	Eur.	Wolfsm. d. XI. St.	*bl* 550
37.	*Procesſionea.*	——	Procesſionaris.	*bl* 553

** PLUIMSPRIETEN, *zonder Zuiger, met de Wieken afloopende, de Rug effen.*

Sp. 38.	Phal. Bomb. *Caja.*	Eur.	Beer-Rups Uil.	*bl.* 559
39.	*Virgo.*	Penſylvaniâ.	De Maagd.	*bl.* 565
40.	*Hebe*	Germaniâ.	De Weduw.	
41.	*Villica.*	Europ.	De Roomvlak.	*bl.* 565
42.	*Plantaginis.*	——	Weegbree-Uiltj.	*bl.* 566
43.	*Monacha.*	——	De Non.	*bl.* 568
44.	*dispar.*	——	Grootkop.	——
45.	*Chryſorhœa.*	——	Bast. Satyn Kapel.	*bl.* 575
46.	*Salicis.*	——	De Satyn-Kapel	*bl.* 576
47.	*Mendica.*	——	Bedelaar.	
48.	*Cratægi.*	——	Haagdoorn-Uil.	*bl.* 578
49.	*atra.*	——	Zwarte.	
50.	*Coryli.*	——	Hazelaar-Uil.	*bl.* 580
51.	*Furcula.*	——	Vorkje.	
52.	*curtula.*	——	Kortgatje.	*bl.* 581
53.	*Anaſtomoſis.*	——	Gebochelde.	*bl.* 603

*** PLUIMSPRIETEN, *zonder Zuiger, met eene gekamde Rug.*

Sp. 54.	Phal. B. *pudibunda.*	Eur.	Beſchaamde.	*bl.* 582
55.	*fascelina.*	——	Gew. Borſtel-R.	*bl.* 584
56.	*antiqua.*	——	Antieke.	*bl.* 584
57.	*Gonostigma.*	——	Hoekgemerkte.	
58.	*tremula*	——	der Popelieren.	
59.	*cœruleo-cephala.*	——	Blaauwkop.	*bl.* 588

Sp. 60.

Sp. 60. Phal. B. *dictaa:* Barbar.	Barbarysche.	XI. St.
61. *ziczac.* Europâ.	Draakje.	*bl.* 589
62. *Dromedarius.* ——	Kameeltje.	
63. *Cossus.* ——	Wilgen-Hout R.	*bl.* 591
64. *Palpina.* ——	Gebaarde.	*bl.* 609
65. *Arenacea* Cap b.S.	Gesprenkelde.	
66. *Morio.* Viennæ.	Moriaan.	
67. *purpurea.* Europâ.	Duitsche Beer.	*bl.* 597

**** PLUIMSPRIETEN, *met een gekruldc Zuiger en een effen Rug, de Wieken afloopende.*

Sp. 68. Phal. Bomb. *Aulica.* Eur.	Hoffelyke.	*bl.* 598
69. *lubricipeda.* ——	Tyger-Kapel.	*bl.* 599
70. *lota.* ——	Zwartstip.	
71. *Russula.* ——	Roodband.	
72. *rufina.* ——	Rosagtige.	*bl.* 629
73. *Graminis.* ——	Gras-Uil.	*bl.* 604
74. *lusoria* ——	Speelende.	——
75. *grammica.* ——	Gestreepte.	
76. *cribrum.* ——	Zeefagtige.	*bl.* 605

***** PLUIMSPRIETEN, *met een gekrulde Zuiger en een gekamde Rug, de Wieken afloopende.*

Sp. 77. Phal. Bomb. *Celsia* Eur.	Celsius-Uil.	*bl.* 606
78. *Libatrix* ——	't Smitje of Roestk.	——
79. *Capucina.* ——	Kapucyn.	*bl.* 607
80. *Camelina.* Eur.	Kroonvogeltje.	——
81. *Oo.* ——	Oo-Kap. der Eik.	*bl.* 608

2 BORSTELSPRIETEN *zonder Zuiger.*

Sp. 82. Phal. Noct. *Strix.* Am. Gr. Rouwk. XI. St. *bl.* 610
83. *Æsculi.* Europâ. Gestipte.
84. *Humuli.* —— Uil van de Hoppe. *bl.* 613
85. *Hecta.* —— Gebandeerde.
86. *Lupulina.* —— Kl. Hoppe - Kap. *bl.* 614
87. *Sylvina.* —— Boschen - Uiltje.
88. *Vitis Idææ.* —— Krakelbessen - Uiltje.

** BORSTELSPRIËTEN, *met een gekrulden Zuiger, de Rug niet gekamd.*

Sp. 89. Phal. N. *Lectrix.* Chin. Zwartbonte Chin.
90. *Dominula.* Eur. 't Juffertje. *bl.* 615
91. *Hera.* —— Spaansche Vlag. *bl.* 566
92. *Matronula.* —— Dame. *bl.* 616
93. *Ancilla.* —— Meisje.
94. *Parthenias.* —— Maagdelyke.
95. *Fuliginosa.* —— Kleine Beer. *bl.* 617
96. *Fulvia.* Indiis. Blonde. ——
97. *Batis.* Europâ. Geplekte. ——
98. *Algira.* Algiriâ. Algerynse.
99. *Trapezina.* Eur. Geruite. *bl.* 618
100. *Ocularis.* Italiâ. Geoogde.
101. *Sanguinolenta.* —— Bloedkleurige.
102. *Lucernea.* Eur. Kaarsvlieger. *bl.* 618
103. *Narbonea.* Lusit. Portugeesche.
104. *Pellex.* Indiis. Roodgatje. *bl.* 619
105. *Glyphica.* Eur. Gekarakterde. ——
106. *Mi.* —— Getekende.
107. *pallens.* —— Bleeke. *bl.* 620
108. *nivea.* Norvegiâ. Sneeuwwitte.

Sp. 109. Phal. N. *Leporina.* Eur. Haasagtige. XI. St. *bl.* 620
110. *Ornatrix.* Amer. Sierlyke. *bl.* 621
111. *Jacobææ.* Eur. St. Jakobs Kap. *bl.* 622
112. *Heliconia.* Cal. R. Heliconische. *bl.* 623
113. *rubricollis.* Eur. Roodhals. *bl.* 624
114. *quadra.* —— Vierkantvlak. ——
115. *complana.* —— Effene. *bl.* 625
116. *interrupta.* —— Afgebrokene.

*** Borstelsprieten *met een gekrulden Zuiger, en de Rug gekamd.*

Sp. 117. Phal. N. *Materna.* Ind. Westind. geele Weesk.
118. *Sponsa.* Eur. Karmosyn Weesk. *bl.* 626
119. *Nupta.* —— Rood Weeskind. *bl.* 625
120. *Pacta.* —— Roodlyvig dito. ——
121. *Pronuba.* —— Proserpine - Uil. *bl.* 628
122. *Paranympha.* — Duits geel Weeskind.
123. *Fimbria.* —— Graauw Weeskind.
124. *Maura.* Barbar. Zwart Weeskind. *bl.* 629
125. *Fraxini.* Europâ Blaauw Weeskind. ——
126. *Chrysitis.* —— Koperwiekje. *bl.* 631
127. *Gamma.* —— Gamma - Vlinder. *bl.* 632
28. *circumflexa.* —— Kromtrek - Uil.
129. *interrogationis.* — Vraagteken - Uil. *bl.* 636
130. *Jota.* Germ. Gouden i. *bl.* 637
131. *Festucæ.* Eur. Zilvervlakje. *bl.* 638
132. *meticulosa.* —— Agaat - Kapelletje. ——
133. *Absynthii.* —— Alsem - Uil.
134. *Alni.* —— Elzen - Uil.
135. *Psi.* —— Pyltjes - Uil. *bl.* 640
136. *Chi.* —— Zwarte X. *bl.* 641

Sp. 137.	Phal. Noct. *Aceris*.	Eur.	Ahornb. Uil. XI. St.	*bl.* 641
138.	*Aprilina*.	—	Aprilſche.	*bl.* 642
139.	*virens*.	Germ.	Groenagtige.	
140.	*tarca*.	Europâ.	Wit Maantje.	
141.	*nictitans*.	—	Niervlakje.	
142.	*Perſicariæ*.	—	Perſikkruid-Uil.	
143.	*ludifica*.	—	Speelzieke.	*bl.* 642
144.	*affinis*.	Italiâ.	Paarſtip.	
145.	*triptera*.	Luſitaniâ	Drievlakkige.	
146.	*diffinis*.	—	Ongepaarde.	
147.	*occulta*.	Europâ.	Verborgene.	*bl.* 643
148.	*Perſpic*.	S. & C. b. S.	Gebrilde.	*bl.* 644
149.	*Conſpicillaris*.	Eur.	Gluurende.	*bl.* 644
150.	*Umbratica*.	—	Huikdraager.	*bl.* 645
151.	*exſoleta*.	—	Het Stokje.	*bl.* 646
152.	*putris*.	—	D. of Rottig Hout-Uil.	
153.	*Verbasci*.	—	D of Wollek. Uil.	*bl.* 647
154.	*l. album*.	Luſit.	De witte l.	
155.	*exclamationis*.	Eur.	Verwonderlyke.	*bl.* 648
156.	*Comma*.	—	De Comma-Uil.	
157.	*Plectra*.	—	Plectra.	
158.	*deraſa*.	—	Afgeſchraapte.	
159.	*Gothica*	—	Gothiſche.	*bl.* 648
160.	*Pinastri*.	—	Pynboom-Uil.	
161.	*ſtrigilis*.	—	Roskam-Uil.	*bl.* 649
162.	*C. nigrum*.	—	Zwarte C.	*bl.* 650
163.	*Brasſicæ*.	—	Uil van de Kool.	—
164.	*Rumicis*.	—	Uil v. de Zuuring.	*bl.* 651
165.	*Oxyacanthæ*.	—	Hoogſtaart-Uil.	*bl.* 652
166.	*Vaccinii*.	—	Krakelbesſen.	
167.	*Myrtilli*.	—	Myrtil-Uiltje.	

Sp. 168.	Phal. Noct. *plebeja*.	Eur.	Gem. Graauwe.	XI. St.
169.	*hepatica*.	—	Leverkleurige.	
170.	*polyodon*.	—	Veeltandige.	
171.	*Oleracea*.	—	Slaaworm-Uil.	*bl.* 652
172.	*Pisi*.	—	Peulenworm-Uil.	*bl.* 653
173.	*Atriplicis*.	—	't Vuurvlammetje.	—
174.	*præcox*.	—	Voerlyke.	*bl.* 654
175.	*triplasia*.	—	Driebultige.	—
176.	*Satellitia*.	Germ.	Agtervolgelyke.	
177.	*Tragoponis*.	Eur.	Boksbaard-Uil.	
178.	*nigricans*.	—	Zwartagtige.	
179.	*Tritici*.	—	Tarwe-Uil.	
180.	*polymira*.	—	Klein Zwatvlakje.	
181.	*Pyramidea*	Eur.	Pieramied-Rups.	*bl.* 655
182.	*flavicornis*.	Suec.	Geelspriet.	—
183.	*leucomelas*.	Eur. B.	Zw. en wit bonte.	*bl.* 656
184.	*bimaculosa*.	Germ.	Tweevlakkige.	
185.	*dipsacea*.	Suec.	Kaarden-Uil.	
186.	*typica*.	Europâ.	Graauwe.	*bl.* 656
187.	*lucipara*.	—	Bosch-Uil.	—
188.	*Delphinii*.	—	Ridderspoor-Uil.	*bl.* 657
189.	*Citrago*.	—	Citroen-Uiltje.	—
190.	*fulvago*.	—	Geelkleurig.	
191.	*depuncta*.	—	Gestippeld.	
192.	*litura*.	—	Zwartstreepig.	
193.	*retusa*.	—	Stompwiek.	

3 LANDMEETERS *met gepluimde Sprieten, de Agterwieken eenigermaate hoekig.*

Sp. 194.	Phal. G. *Lactearia*.	Eur.	Melkwitte.	*bl.* 660
195.	*Vernaria*.	—	Voorjaars-Uiltje.	

Sp. 196.	Phal. G. *putataria.*	Eur.	Witstreepig.	XI. St.
197.	*striataria.*	——	Geelstreepig.	
198.	*vibicaria.*	——	Striemagtig.	
199.	*Thymiaria.*	——	Thymbeestje.	
200.	*Punctaria.*	——	Zwartstippig.	
201.	*amataria.*	——	Beminnelyk.	
202.	*falcataria.*	——	Zeisfenwiek.	*bl.* 660
203.	*Sambucaria.*	——	Vliertakje.	*bl.* 661
204.	*Lacertinaria.*	——	Een - Staart.	*bl.* 662
205.	*Alniaria.*	——	Elzentakje.	——
206.	*Syringaria.*	——	Syringen - Kram.	*bl.* 663
207.	*Dolabraria.*	Germ.	Geschaafd Uiltje.	
208.	*Prunaria.*	Eur.	Pruimen - Kramm.	*bl.* 664
209.	*Pennaria.*	——	Vederagtig.	
210.	*Piniaria.*	——	Pynboomen - Kr.	*bl.* 664

** Landmeeters *met gepluimde Sprieten, de Wieken rondagtig.*

Sp. 211.	Phal. G. *elinguaria.*	Eur.	Ongetongd.	*bl.* 665
212.	*melanaria.*	——	Zwartagtig.	*bl.* 666
213.	*macularia.*	Germ.	Vlakkig.	——
214.	*atomaria.*	Eur.	Gespikkeld.	——
215.	*pulveraria.*	——	Gepoeijerd.	*bl.* 667
216.	*fasciaria.*	——	Gebandeerd.	——
217.	*Betularia.*	——	Berken - Krammetje.	——
218.	*Pantaria.*	Lusit.	Portugeesch.	
219.	*Wauaria.*	Eur.	Lett. V Kramm.	*bl.* 668
220.	*Sacraria.*	Barb.	Barbarysch.	
221.	*purpuraria.*	Eur.	Gepurperd.	*bl.* 669
222.	*prosapiaria.*	——	Edel Krammetje.	——
223.	*pusaria.*	——	Kleintje.	*bl.* 670

Sp. 224. Phal. G. *Vespertaria*. L. Donkerſtreepig. XI. St.
225. *Papilionaria*. Eur. Dagkapelagtig. *bl.* 670
226. *tripunctaria*. Aſiâ. Drieſtippig. *bl.* 671
227. *tricinctaria*. Amer. Drieboogig. ——
228. *Caffraria*. Cap. b. S. Kaffers van de Kaap.
229. *Jatropharia*. Am. Jatropha-Kramm. *bl.* 671

*** LANDMEETERS *met Borſtel-Sprieten, de Wieken hoekig hebbende.*

Sp. 230. Phal. G. *viridata*. Eur. Groenagtig. *bl.* 672
231. *Margaritata*. Germ. Gepaarlemoerd.
232. *notata*. Europâ. Getekend. *bl.* 673
233. *porata*. Italiâ. Geoogd.
234. *repandata*. Eur. Gekeperd. *bl.* 674
235. *dubitata*. —— Twyfelagtig. ——
236. *emarginata*. —— Uitgerand. ——

**** LANDMEETERS *met Borſtel-Sprieten, de Wieken rondagtig hebbende.*

Sp. 237. Phal. G. *Chærophyll*. Eur. Wilde Kerv. Kramm.
238. *clathrata*. —— Getralied. *bl.* 675
239. *undulata*. —— Gegolfd. ——
240. *flaveolata*. Indiis. Geelvlakkig. *bl.* 676
241. *æſtuata*. —— Gekettingd. ——
242. *Groſſulariata*. Eur. Beſſen-Kramm. *bl.* 677
243. *Cratægata*. —— Haagedoorn-G. *bl.* 678
244. *Populata*. —— Popelier-Kramm. *bl.* 679
245. *bilineata*. Suec. Geel Beſſ. Spann. *bl.* 680
246. *Chenopodiata*. Eur. Ganzev. Krammetje. ——
247. *comitata*. —— Gezellig. *bl.* 681
248. *plagiata*. —— Breedbandig. ——

Sp. 249.	Phal. Geom. *miata.*	Eur.	't Berk.-Sp. XI. St.	*bl.* 681
250.	*Prunata.*	——	Wortelhoutvlind.	*bl.* 682
251.	*averſata.*	Finland.	Finlandſch.	——
252.	*tristata*	Eur.	Rouwkrammetje.	——
253.	*Alchemillata.*	—	Sinauw-Kramm.	*bl.* 683
254.	*hastata.*	Suec.	Gepiekt.	——
255.	*albicillata.*	——	Witſtaartig.	*bl.* 684
256.	*dealbata.*	Germ.	Wittertje.	
257.	*marginata.*	Eur.	Gerand Spann.	*bl.* 684
258.	*ocellata.*	——	Geoogd.	——
259.	*Janata.*	Indiis.	Indiſch.	——
260.	*fluctuata.*	Europ.	Golvig getekend.	*bl.* 685
261.	*Juniperata.*	——	Genever-Kramm.	*bl.* 686
262.	*ſordiata.*	Luſit.	Bemorſte.	
263.	*incanata.*	Europâ.	Grysagtig.	*bl.* 686
264.	*immutata.*	——	Onveranderd.	——
265.	*immorata.*	——	Vertoevend.	*bl.* 687
266.	*remutata.*	——	Veranderd	——
267.	*ſuccenturiata.*	——	Tweekleppig.	——
268.	*ſtrigilata.*	——	Roskammig.	*bl.* 688
269.	*didymata.*	——	Tweelobbig.	——
270.	*rectangulata.*	——	Regthoekig.	——
271.	*oculata.*	——	Vier-Oogige Band.	
272.	*Urticata.*	Eur.	Brandenetelen-Sp.	*bl.* 689
273.	*limbata.*	Eur.	Bruin gerand.	
274.	*Nymphæata.*	——	Plompen Spannetj.	*bl.* 690
275.	*Potamogetata.*	—	Fonteinkruid-Sp.	——
276.	*Stratiotata.*	——	Ruiterskruid-Sp.	*bl.* 691
277.	*Paludata.*	Luſitan.	Moerasſen-Span.	
278.	*Lemnata.*	Europâ.	Kroos-Krammetje.	*bl.* 691
279.	*Hyalinata.*	Amer.	Glasvlerkig.	

Sp. 280. Phal. G. *Cingulata.* Eur. Gegordeld. XI. St. *bl.* 692
281. *brumata.* — Winter - Krammetje. —
282. *Cereana.* — Honigraat - Krammetje.
283. *Fasciana.* — Wit gebandeerd.
284. *uncana.* — Kromſtreepig.

4 Bladrollertjes.

Sp. 285. Phal. T. *praſinana.* Eur. Groengeel. *bl.* 696
286. *viridana.* — Groen Bladroll. *bl.* 697
287. *Clorana.* — Wit gerand groen.
288. *Literana.* — Geletterd dito. *bl.* 698
289. *Zoegana.* — Geelwiekig.
290. *Hamana.* — Haakig geſtreept. *bl.* 698
291. *Kœkeritziana.* — Kekeritziaans.
292. *Oporana.* — Bladr. der Appelb. *bl.* 698
293. *Roſana.* — Roozen - Bladroll. *bl.* 699
294. *Gnomana.* — Gnomana.
295. *Xylosteana.* — Xylosteana. *bl.* 699
296. *Arcuana.* Boogagtig getekend.
297. *Avellana.* — Hazelaaren. *bl.* 699
298. *Ameriana.* — Wilgeboomen. —
299. *Piceana.* — Pynboom. Bladroll. —
300. *Miniſtrana.* — Gedienſtelyk. *bl.* 700
301. *Lecheana.* — Lecheaanſch. —
302. *Branderiana.* — Branderiaanſch. —
303. *Christiernana.* — Christiernaanſch.
304. *Forskahleana.* — Forskahleaanſch. *bl.* 701
305. *Loeflingiana.* — Loeflingiaanſch. —
306. *Hartmanniana.* — Hartmanniaanſch.
307. *Bergmanniana.* — Bergmanniaanſch. *bl.* 701
308. *Holmiana.* — Holmiaanſch. —

Sp. 309.	Phal. T. *Rolandrian.* Eur.	Rolandriaanſ. XI.	*bl.* 702
310.	*Solandriana.* —	Solandriaanſch.	——
311.	*Hastiana.* ——	Hastiaanſch.	——
312.	*Wahlbomiana.* —	Wahlbomiaanſch.	*bl.* 703
313.	*Lediana.* ——	Lediaanſch.	——
314.	*Alſtromeriana.* —	Alſtromeriaanſch.	*bl.* 705
315.	*Schalleriana.* —	Schalleriaanſch.	——
316.	*Schræberiana.* —	Schreberiaanſch.	——
317.	*Logiana.* ——	Logiaanſch.	
318.	*Gouana.* ——	Gouanaaſch.	
319.	*Brunichana.* ——	Brunichiaanſch.	
320.	*Pariana.* —	Pariaanſch.	
321.	*Moderiana.* —	Modeeriaanſch.	*bl.* 705
322.	*Uddmanniana.* —	Uddmanniaanſch.	——
323.	*Cruciana.* —	Kruisdraagend.	
324.	*Fabriciana.* ——	Fabricaanſch.	
325.	*Pupillana.* ——	Zilver-Oogig.	
326.	*Heracleana.* ——	v. de Kroontjes Kr.	*bl.* 704

5 GESCHAARDE.

Sp. 327.	Phal. P. *Farinalis.* Eur.	Geſch. van 't Meel.	*bl.* 706
328.	*glaucinalis.* ——	Groenagtige.	*bl.* 707
329.	*barbalis.* ——	Ruigpoot.	
330.	*tentacularis.* ——	Sprietſnuitige.	
331.	*proboscidalis.* ——	Trompdraager.	*bl.* 707
332.	*rostralis.* ——	Langſnuitige.	——
333.	*Sulphuralis.* Germ.	Zwavelgeele.	
334.	*Forficalis.* Eur.	Hoog gerugde.	*bl.* 708
335.	*Verticalis.* ——	Loodregte.	*bl.* 709
336.	*Pinguinalis.* —	Vet-Rups Uiltje.	——
337.	*Frumentalis.* ——	Koornbeestje.	

Sp. 338.

Sp. 338.	Phal. P. *Secalis.*	Eur.	Rogg. Uiltje. XI. St.	*bl.* 658
339.	*Sanguinalis.*	Lusit.	Bloedstreepige.	
340.	*sticticalis.*	Eur.	Randhaairige.	
341.	*reticularis.*	—	Netswyze.	
342.	*purpuralis.*	—	Gepurperde.	*bl.* 710
343.	*duplaris.*	—	Tweestippige.	
344.	*gelatella.*		Herfstbeestje.	

6 Motten.

Sp. 345.	Phal. T. *Sociëlla*	Eur.	Honigraat-Mot.	*bl.* 713
346.	*Colonella.*	—	Groote Mot.	*bl.* 714
347.	*pusiella.*	Germ.	Kleintje.	—
348.	*bella.*	Amer. sept.	Fraaije.	*bl.* 715
349.	*pulchella.*	Eur. Barb.	Schoone.	—
350.	*Evonymella.*	Eur.	Paapenhout-Mot.	—
351.	*Padella.*	—	Kerseboomen-M.	*bl.* 716
352.	*sequella.*	—	Gevolgelyke.	
353.	*Cratægella.*	—	Haagedoorn-Mot.	
354.	*irrorella.*	—	Oranjekleurige.	*bl* 716
355.	*lutarella.*	—	Geelagtige.	*bl.* 717
356.	*mesomella.*	—	Tweestippige.	—
357.	*Oxyacanthella.*	—	Haagedoorn-Mot.	
358.	*Pinetella.*	—	Pynboomen-Mot.	
359.	*Pascuella.*	—	Weiden-Mot.	*bl.* 717
360.	*Pratella.*	—	Veld-Mot.	—
361.	*Culmella.*	—	Gras-Mot.	*bl.* 718
362.	*Rorella.*	Italiâ.	Daauw-Mot.	
363.	*Carnella*	Lusitan.	Vleesch-Mot.	
364.	*Nemorella*	Eur.	Bosch-Mot.	*bl.* 718
365.	*Unguicella.*	—	Nagel-Mot.	*bl.* 719
366.	*Ramella.*	—	Tak-Mot.	

Sp. 367.	Phal. T. *Salicella*. Eur.	Wilgen-M. XI. St.	*bl.* 719
368.	*Cynosbatella.* —	Roozeknopp. Mot.	*bl.* 720
369.	*Fœnella* —	Hooy-Mot.	*bl* 719
370.	*Vestianella.* —	Laken-Mot.	*bl.* 721
371.	*Tapetzella.* —	Tapyt-Mot.	—
372.	*Pellionella.* —	Bont-Mot.	—
373.	*Sarcitella.* —	Kleeder-Mot.	—
374.	*nisella* —	Woud Mot.	
375.	*Mellonella.* —	Honigroover.	*bl.* 725
376.	*Cucullatella.* —	Gekapte Mot.	*bl.* 727
377.	*Granella.* —	Koorn-Mot.	—
378.	*Lappella.* —	Klisfen-Mot.	*bl* 729
379.	*proletella.* —	Teel-Mot.	*bl.* 730
380.	*Arbutella.* —	Beerendruif-Mot.	*bl.* 732
381.	*Tesſella.* —	Dobbelſteentje.	—
382.	*Vittella.* —	Zwart Geſnoerde.	—
383.	*uſtella.* —	Brandige.	
384.	*parentheſella.* —	Ingevoegde.	
385.	*elongella.* —	Langagtige.	
386.	*punctella.* —	Geſtippelde.	
387.	*bicostella.* —	Twee-ribbige.	
388.	*tetrapodella.* —	Vierpootige.	
389.	*Xylostella.* —	Violierbloemige.	*bl.* 732
390.	*cinctella.* —	Zilverbandige.	
391.	*leucatella.* —	Witagtige.	
392.	*cinerella.* —	Aſchgraauwe.	
393.	*trigonella.* —	Driehoekvlak.	*bl.* 733
394.	*rhomboidella.* —	Ruitvlakkige.	—
395.	*tertionella.* —	Anderhalfbandige.	—
396.	*ſcabrella.* —	Ruuwagtige.	
397.	*asperella.* —	Ruuwvlakkige.	

Sp. 398.	Phal. T. *Serratella.*	Eur.	Zaagtandige.	XI. St.
399.	*Populella.*	—	Popelier - Mot.	
400.	*Mercurella.*	—	Mercuur teken.	*bl.* 734
401.	*Pomonella.*	—	Wormſteek - Mot.	—
402.	*Strobinella.*	—	Denne - Vrugt.	*bl.* 735
403.	*Turionella.*	—	Knop - Mot.	—
404.	*dodecella.*	—	Twaalfſtippige.	*bl.* 736
405.	*Cembrella.*	—	Pynboomen Mot.	
406.	*Reſinella.*	—	Harst - Mot.	*bl.* 736
407.	*Tædella.*	—	Denneboom - Mot.	
408.	*Juniperella.*	—	Geneverboom - Mot.	
409.	*fuscella.*	—	Br. Huis - Mot.	*bl.* 737
410.	*minutella.*	—	Zeer kleine.	
411.	*Corticella.*	—	Schors - Mot.	*bl.* 737
412.	*Stipella.*	—	Stam - Mot.	*bl.* 738
413.	*Sylvella.*	—	Boſch - Mot.	
414.	*Gemmella.*	—	Blad - Mot.	*bl.* 738
415.	*Bractella.*	—	Vergulde.	
416.	*Ariſtella.*	Luſit.	Koornaairtjes - Mot.	
417.	*Caudella*	—	Staartdraagende.	
418.	*Capitella.*	Eur.	Geelkoppige.	
419.	*porrectella.*	—	Langſpriet.	*bl.* 739
420.	*Pedella.*	Eur.	Dwarspoot.	
421.	*Argentella.*	—	Zilver - Mot.	
422.	*Calthella.*	—	Goudsbloem - Mot.	
423.	*Petiverella.*	Suec.	Petiverſche.	*bl.* 741
424.	*Swammerd.*	Eur.	Swammerdamſ.	*bl.* 742
425.	*Reaumurella.*	—	Reaumurſche.	—
426.	*De Geerella.*	Suec.	De Geerſche.	—
427.	*Sultzella.*	Eur.	Sultziſche.	
428.	*Podæella.*	Suec.	Podaaſche.	

Sp. 429.	Phal. T. *Robertella.*	Eur.	Robertiſche.	XI. St.
430.	*Geoffrella.*	Germ.	Geoffroyſche.	
431.	*Mouffetella.*	Eur.	Mouffetſche.	*bl.* 742
432.	*Listerella.*	——	Listerſche.	——
433.	*Friſchella*	——	Friſchiſche.	——
434.	*Scopolella.*	Suec.	Scopoliſche.	
435.	*Albinella.*	Eur.	Albiniſche.	*bl.* 743
436.	*Goedartella.*	——	Goedartiſche.	——
437.	*Leeuwenhoekella.*	—	Leeuwenhoekiſche.	
438.	†*Merianella.*	——	Merianſche.	*bl.* 743
439.	*Wilkella.*	——	Wilkiſche.	*bl.* 744
440.	*Lyonettella.*	——	Lyonettiſche.	——
441.	*Bonnetella.*	——	Bonnettiſche.	——
442.	*Jungiëlla*	——	Jungiſche.	
443.	*Schaefferella.*	——	Schefferiſche.	*bl.* 744
444.	*Rhediëlla.*	——	Rhediſche.	
445.	*Roeſella.*	——	Roeſelſche.	*bl.* 745
446.	*Linnëella.*	——	Linnëiſche.	
447.	*Rajella.*	——	Rajiſche.	*bl.* 745
448.	*Brunnichella.*	Luſit.	Brunnichſche.	
449.	*Harriſella.*	Eur.	Harrisſche.	
450.	*Clerckella.*	Suec.	Clerkiſche.	*bl.* 745
451.	*occultella.*	——	Zieragtige.	
452.	*Lichenella.*	——	Korstmos - Beestje.	

7 Veer-Uiltjes.

Sp. 453.	Phal. A. *monodactyla.*	Eur.	Enkeldwiekig.	*bl.* 747
454.	*didactyla.*	——	Tweepluimig.	——
455.	*tridactyla.*	——	Driepluimig.	*bl.* 748
456.	*tesſeradactyla.*	——	Dubbeld tweepluimig.	
457.	*tetradactyla.*	——	Vierpluimig.	*bl.* 749

Sp. 458.	Phal. A. *pterodact.*	Eur.	Wiekpluimig.	XI. St.
459.	*pentadactyla.*	—	Vyfpluimig.	*bl.* 749
460.	*hexadactyla.*	—	Zespluimig.	*bl.* 750

IV. Rang. PEESVLEUGELIGE.

Gen. 234. *LIBELLULÆ.* JUFFERS.

** Die met uitgespreide Wieken rusten.*

Sp. 1.	Lib. *quadrimaculata.*	Eur.	Viervlakk.	XII. St. *bl.* 17
2.	*flaveola.*	—	Geelagtige.	—
3.	*vulgata.*	—	Gemeene.	*bl.* 20
4.	*rubicunda.*	—	Roodagtige.	—
5.	*depressa.*	—	Platagtige.	*bl.* 21
6.	*vulgatissima.*	—	Zeer gemeene.	*bl.* 22
7.	*cancellata.*	—	Getraliede.	*bl.* 23
8.	*Ænea.*	—	Kopergroene.	—
9.	*grandis.*	—	Groote.	*bl.* 24
10.	*Juncea.*	—	Dunne.	*bl.* 26
11.	*forcipata.*	—	Genyptangde.	—
12.	*fasciata.*	Indiâ.	Gebandeerde.	*bl.* 27
13.	*umbrata*	Amer.	Geschaduwde	*bl.* 28
14.	*dimidiata.*	—	Gehalveerde.	—
15.	*Chinensis.*	Chinâ.	Chineesche.	—
16.	*Americana.*	Amer.	Amerikaansche.	*bl.* 29
17.	*Carolina.*	Carolinâ.	Carolinische.	
18.	*variegata.*	Indiis.	Bonte Indische.	
19.	*Capensis.*	Cap. b. Spei.	dito Kaapsche.	

*** Die de Oogen ver van elkander hebben.*

Sp. 20.	Lib. *Virgo.* Europâ.	Beek-Juffertje.	*bl.*	31
21.	*Puella.* ——	Land-Juffertje.	*bl.*	32

Gen. 235. *EPHEMERÆ.* HAFTEN.

** Met de Staart drieborſtelig.*

Sp. 1.	Eph. *vulgata.* Europâ.	Gemeen Haft.	*bl.*	45
2.	*lutea.* ——	Geel Haft.		
3.	*marginata.* ——	Bruin gerand.		
4.	*vespertina.* ——	Avond-Haft.	*bl.*	54

*** Met de Staart tweeborſtelig.*

Sp. 5.	Eph. *bioculata.* Europâ.	Twee-Oogig.	*bl.*	47
6.	*fuscata.* ——	Bruinlyvig.	*bl.*	50
7.	*nigra.* ——	Zwart Haft.	*bl.*	52
8.	*Culiciformis.* ——	Mug-agtig.	*bl.*	51
9.	*Horaria.* ——	Mut.	*bl.*	52
10.	*ſtriata.* ——	Geſtreept.		
11.	*diptera.* ——	Tweevleugelig.		

Gen. 236. *PHRYGANEÆ.* WATER-UILTJES.

** De Staart met twee geknotte Borſtels.*

Sp. 1.	Phryg. *bicaudata.* Eur.	Tweeſtaartig.	*bl.*	69
2.	*nebuloſa.* ——	Gewolkt.	*bl.*	74
3.	*Phalænoides.* ——	Kapel-agtig.	*bl.*	61

*** De Staart ongewapend.*

Sp. 4.	Phryg. *reticulata.* ——	Gaaswiekig.		
5.	*ſtriata.* ——	Geſtreept.	*bl.*	61

Sp. 6.

Sp. 6. Phryg.	*grisea.* Europâ.	Graauw. XII. St.	*bl.*	63
7.	*grandis.* ——	Groot.	——	
8.	*Rhombica.* ——	Ruitvlak.	*bl.*	68
9.	*bimaculata.* ——	Tweevlakkig.	——	
10.	*flavilatera.* ——	Geelzydig.	——	
11.	*nigra.* ——	Zwart.	*bl.*	71
12.	*azurea.* ——	Hemelsblaauw.	*bl.*	72
13.	*Ciliaris.* ——	Ooghaairig.		
14.	*marginata.* Suec.	Gerand.		
15.	*longicornis.* Eur.	Langhoornig.	*bl.*	72
16.	*Filosa.* Sueciâ.	Draadagtig.	——	
17.	*Wæneri.* Eur.	Wæner-Meirs.	*bl.*	73
18.	*albifrons.* Suec.	Witkoppig.	——	
19.	*bilineata.* Europâ.	Tweestreepig.	——	
20.	*fusca.* ——	Bruin.	*bl.*	75
21.	*flava.* ——	Geel.	——	
22.	*umbrosa.* ——	Geschaduwd.	*bl.*	74
23.	*minuta.* ——	Kleintje.	*bl.*	75
24.	*saltatrix.* ——	Springertje.	*bl.*	76

Gen. 237. *HEMEROBII.* GAASVLIEGEN.

Sp. 1. Hem.	*Pectinicornis.* Am. s.	Kamhoornige.		
2.	*Perla.* Europâ.	Stinkertje.	*bl.*	79
3.	*albus.* ——	Witte.	*bl.*	84
4.	*Chrysops.* ——	Goud-Oog.	*bl.*	83
5.	*Phalænoides.* ——	Kapelagtige.	*bl.*	85
6.	*hirtus.* ——	Ruige.	——	
7.	*speciosus.* Af. Germ.	Sierlyke.	*bl.*	97
8.	*testaceus.* Amer.	Vaale Westind.	*bl.*	94
9.	*marginalis.* ——	Gerande.	——	
10.	*Humuli.* Europâ.	van de Hoppe.	*bl.*	95

Sp. 11.	Hem. *paganus.*	Eur.	Boersche.	XII. St,
12.	*sexpunctatus.*	—	met zes Stippen.	*bl.* 95
13.	*flavicans.*	—	Geelagtige.	—
14.	*lutarius.*	—	Slykerige.	*bl.* 96
15.	*pedicularius.*	—	Luisagtige.	*bl.* 98

Gen. 238. *MYRMELEA.* BASTERD-JUFFERTJ.

Sp. 1.	Myrm. *Libelluloides.*	E. A.	Jufferagtig.	.
2.	*longicorne.*	—	Langhoornig.	.
3.	*Formicarium.*	Eur.	Mieren-Leeuw.	*bl.* 89
4.	*Formica-Lynx.*	Af.	Mieren-Los.	*bl* 93
5.	*Barbarum.*	Barb.	Barbarysch.	*bl.* 86

Gen. 239. *PANORPÆ.* SCORPIOENVLIEGEN.

Sp. 1.	Pan. *communis.*	Eur.	Gemeene.	*bl.* 99
2.	*Germanica*	Germ.	Duitsche.	*bl.* 101
3.	*Hyemalis.*	Thur.	Thuringische.	
4.	*Coa.*	Græc. & Hisp.	Levantsch.	*bl* 101

Gen. 240. *RAPHIDIÆ.* KEMELSHALSJES.

Sp. 1.	Raph. *Ophiopsis.*	Eur.	Adderkoppig.	*bl.* 103
2.	*Mantispa.*	Styr.	Knielend.	*bl.* 104
3.	*cornuta.*	Car. Can.	Gehoornd.	*bl.* 97

V. Rang. VLIESVLEUGELIGE.

Gen. 241. *CYNIPHES.* GALL-WESPEN.

Sp. 1.	Cyn. *Rosæ.*	Europâ.	G. W. d. Roozen.	*bl.* 112
2.	*Hieracii.*	—	van 't Havikskr.	*bl.* 115

Sp. 3.

Sp. 3.	Cyn. *Glechomæ.* Eur.	v.'t Hondsdraf. XII.	*bl.* 117
4.	*Bacc. Querc.* —	van d'Eikenblad.	*bl.* 119
5.	*Querc. folii.* —	van de Galnooten.	*bl.* 120
6.	*Querc. infer.* —	van de onderzyde.	
7.	*Querc. petioli.* —	aan het Steeltje.	*bl.* 122
8.	*Querc. pedunc.* —	aan de Bloesem.	*bl.* 124
9.	*Querc. Cort.* —	aan de Bast.	
10.	*Querc. Ram.* —	aan de Takjes.	
11.	*Querc. Gemm.* —	aan de Knoppen.	*bl.* 125
12.	*Fagi.* —	van de Beuken.	*bl.* 127
13.	Sal. *Viminalis.* —	van de Bindwilg.	*bl.* 130
14.	S. *Capreæ.* —	van de ruige Wilg.	*bl.* 133
15.	S. *Strobili.* —	van de Wilg. Roos	*bl.* 131
16.	S. *Amerinæ.* —	v. de roode Wilg.	*bl.* 133
17.	*Psenes.* Oriente.	van de Vygen.	*bl.* 134
18.	*Sycomori.* Ægypto.	van de Wilde Vyg.	*bl.* 135
19.	*inanita.* Sueciâ.	Ontledigde.	

Gen. 242. *TENTHREDINES.* BLAD-WESPEN.

* *Met geknodste Sprieten.*

Sp. 1.	Tenthr. *Femorata.* Eur.	Dikbeenige.	*bl.* 143
2.	*marginata.* Germ.	Gerande.	
3.	*lutea.* Europâ.	Geele.	*bl.* 143
4.	*Amerinæ.* —	van de Wilgen.	*bl.* 147
5.	*Vitellinæ.* —	v. d. geele Wilg.	
6.	*Lucorum.* —	der Bosschen.	*bl.* 149
7.	*fasciata.* —	gebandeerde.	—
8.	*Sericea.* Germ.	Koperkleurige.	
9.	*Americana.* Amer.	Amerikaansche.	*bl.* 149
10.	*nitens.* Europâ.	Glanzige.	*bl.* 150

*** Met Sprieten zonder Leedjes.*

Sp. 11. Tenthr.	*enodis*.	Europâ.	Zonder Knoop.	XII. St.
12.	*Ciliaris*.	Germ.	Ooghaairige.	
13.	*ustulata*.	Europâ.	Gebrandmerkte.	*bl.* 151

**** Met gekamde Sprieten.*

Sp. 14. Tenthr.	*Pini*.	Europâ.	der Pynboomen.	*bl.* 150
15.	*Juniperi*.	—	der Geneverboom.	*bl.* 151

***** Met gewrichte Sprieten, eenigermaate geknodst.*

Sp. 16. Tenthr.	*Rustica*.	Eur.	Boersche.	*bl.* 152

****** Met Draadagtige Sprieten, van zeven of agt Leedjes.*

Sp. 17. Tenthr.	*Scrophulariæ*.	Eur.	van 't Speenkruid.	*bl.* 152
18.	*Abietis*.	—	der Denneboomen.	*bl.* 154
19.	*Padi*.	—	der Vogelkersen.	*bl.* 153
20.	*Cerasi*.	—	der Kerseboomen.	*bl.* 154
21.	*Salicis*.	—	der Wilgen.	—
22.	*mesomela*.	—	Zwartrug.	*bl.* 155
23.	*punctum alb*.	—	Witte Stip.	
24.	*rufipes*.	—	Roodvoet.	*bl.* 155
25.	*Campestris*.	—	der Velden.	—
26.	*atra*.	—	Zwarte.	*bl* 156
27.	*viridis*.	—	Groene.	*bl.* 157
28.	*ovata*.	—	Eyronde.	—
29.	*Alni*.	—	der Elzen.	*bl.* 164
30.	*Rosæ*.	—	der Roozen.	*bl.* 157
31.	*bicincta*.	—	Tweebandige.	
32.	*livida*.	—	Bruine.	*bl.* 159
33.	*lurida*.	—	Graauwe.	—

Sp. 34. Tenthr.	*nigra.* Suecià.	Sweedſche.	XII. St.	
35.	*Rapæ.* Europâ.	der Raapen.		
36.	*Septentrionalis.* —	Noordſche.		bl. 159
37.	*Carbonaria.* —	Koolzwarte.		
38.	*Nasſata.* —	Netswyze.		
39.	12 *punctata.*	Twaalfſtipp.		bl. 160

***** *Met Borſtelige Sprieten van veele Leedjes.*

Sp. 40. Tenthr.	*erythroceph.* Eur.	Roodkop.	bl. 160
41.	*Sylvatica.* —	der Bosſchen.	bl. 161
42.	*Nemoralis.* —	der Wouden.	—
43.	*Cynosbati.* —	der Hondsroos.	—
44.	*Populi.* —	der Popelieren.	
45.	*vafra.* Suecià.	Snoode.	
46.	*reticulata.* Finl.	Wit geaderde.	bl. 161
47.	*Betulæ.* Europâ.	der Berken.	bl. 162
48.	*ſaltuum.* Suecià.	der Wildernisſen.	—
49.	*flava.* Europâ.	Geele.	
50.	*intercus.* —	tusſchenhuidige.	bl 163
51.	*Rumicis.* —	van de Zuuring.	—
52.	*Ulmi.* —	der Olmen.	—
53.	*Pruni.* —	der Pruimboomen.	bl. 164
54.	*Loniceræ.* —	der Kamperfoelie	—
55.	*Capræa.* —	der rondbl. Wilg.	bl. 165

Gen. 243. *SIRICES* HOUT-WESPEN.

Sp. 1. Sirex	*Gigas.* Europâ.	Groote geele.	bl. 168
2.	*Columba.* Amer.	Duif-Weſp.	
3.	*Spectrum.* Eur.	Spook-Wesp.	bl. 175
4.	*Juvencus.* —	Kort-Angel.	bl. 176

Sp. 5.

Sp. 5.	Sirex. *Camelus.*	Europâ.	Gerugde.	*bl.* 176
6.	*Mariscus.*	—	Zwartgat.	*bl.* 177
7.	*Pygmæus.*	Suec.	Dwergje.	

Gen. 244. *ICHNEUMONES.* SLUIPWESPEN.

* *Met het Schildje witagtig, de Sprieten wit geringd.*

Sp. 1.	Ichn. *Sugillatorius.*	Eur.	Schendende.	*bl.* 188
2.	*raptorius.*	—	Roovende.	—
3.	*ſarcitorius.*	—	Naaijende.	*bl.* 189
4.	*extenſorius.*	—	Uitrekkende.	—
5.	*quæſitorius.*	—	Zoekende.	—
6.	*culpatorius.*	—	Straffende.	*bl.* 190
7.	*infractorius.*	—	Inbreekende.	—
8.	*conſtrictorius.*	—	Knypende.	—
9.	*ſaturatorius.*	—	Vervullende.	—
10.	*molitorius.*	—	Maalende.	*bl.* 191
11.	*crispatorius.*	—	Krullende.	—
12.	*Piſorius.*	—	Erwt-Rupsdood.	*bl.* 192

** *Met het Schildje witagtig en de Sprieten geheel zwart.*

Sp. 13.	Ichn. *luctatorius.*	Eur.	Worſtelende.	*bl.* 192
14.	*volutatorius.*	—	Wentelende.	—
15.	*vaginatorius.*	—	Inſteekende.	*bl.* 193
16.	*perſuaſorius.*	—	Aanraadende.	—
17.	*lituratorius.*	—	Bevlekkende.	—
18.	*deſignatorius.*	—	Betekenende.	*bl.* 194
19.	*edictorius.*	—	Gebiedende.	—
20.	*deliratorius.*	—	Raaskallende.	—
21.	*fuſorius.*	—	Smeltende.	*bl.* 195

Sp. 22.	Ichn. *fosſorius.* —	Graavende.	*bl.* 195

*** *Het Schildje met het Borstſtuk eenkleurig, de Sprieten met een Band geringd.*

Sp. 23	Ichn. *Ariolator.* Amer.	Waarzegger.	*bl.* 195
24.	*Comitator.* Eur.	Vergezeller.	—
25.	*peregrinator.* —	Reiziger.	*bl* 196
26.	*incubitor.* —	Wagter.	—
27.	*reluctator.* —	Worſtelaar.	*bl.* 197

**** *Het Schildje met het Borstſtuk eenkleurig, de Sprieten zwart en Borſtelagtig.*

Sp. 28.	Ichn. *denigrator.* Eur.	Zwartmaaker.	*bl* 197
29.	*deſertor.* —	Verlaater.	—
30.	*rutilator.* —	Tintelaar.	*bl.* 198
31.	*corruscator.* —	Glimmer.	—
32.	*manifestator.* —	Langſtaart.	—
33.	*compunctor.* —	Steeker.	*bl.* 199
34.	*deluſor.* —	Spotter.	—
35.	*titillator.* —	Kittelaar.	
36.	*Venator.* —	Jaager.	*bl.* 199
37.	*extenſor* —	Uitrekker.	*bl.* 200
38.	*punctator.* Indiis.	Prikkelaar.	
39.	*exarator.* Eur.	Graveerder.	*bl.* 200
40.	*Turionellæ.* —	Knopmot-Wesp.	—
41.	*Strobilellæ.* —	Denne-Wesp.	*bl.* 201
42.	*Moderator.* —	Maatiger.	—
43.	*Reſinellæ.* —	Harſtmot-Wesp.	*bl.* 202
44.	*prærogator.* —	Voorkomer.	—
45.	*mandator.* —	Gebieder.	—
46.	*fomentator.* Suec.	Stoover.	

Sp. 47.	Ichn. *enervator.* Eur.		Ontkragt. XII. St.	*bl.* 203
48.	*gravidator.* ——		Bevrugter.	——
49.	*inculcator.* ——		Instamper.	——
50.	*pugillator.* ——		Kaatzer.	——
51.	*ruspator.* ——		Opspoorder.	*bl.* 204
52.	*Jaculator.* ——		Pyldraager.	——
53.	*affectator.* ——		Na-aaper.	*bl.* 205
54.	*agricolator.* ——		Akker-Wesp.	

***** *Met geele Borstelagtige Sprieten.*

Sp. 55.	Ichn. *luteus.* Europâ.		Geele.	*bl.* 207
56.	*ramidulus.* ——		Takkige.	——
57.	*glaucopterus.* ——		Groenwiek.	——
58.	*bicolorus.* Africâ.		Tweekleurige.	
59.	*circumflexus.* Eur.		Omgebogene.	*bl.* 207
60.	*cinctus.* ——		Gegordelde.	*bl.* 208
61.	*formicatus.* ——		Mieragtige.	

****** *Zeer kleine, met Draadagtige Sprieten; het Agterlyf Eyrond, zonder Steeltje.*

Sp. 62.	Ichn. *Muscarum.* Eur.		Vliegen-Wesp.	*bl.* 208
63.	*Bedeguaris.* ——		Roozenknobbels.	*bl.* 209
64.	*Gallarum.* ——		Gallen-Wesp.	*bl.* 211
65.	*Juniperi.* ——		Geneverboom.	*bl.* 210
66.	*Puparum.* ——		Poppen-Wesp.	——
67.	*Larvarum.* ——		Rupsen-Wesp.	*bl.* 211
68.	*Cynipedis.* ——		Gall-Wespen.	——
69.	*Coccorum.* ——		Schildluizen.	*bl.* 212
70.	*Secalis.* ——		Rogge-Wesp.	*bl.* 213
71.	*subcutaneus.* ——		Onderhuidse.	——
72.	*Aphidum.* ——		Plantluizen-W.	——

Sp. 73.

Sp. 73. Ichn. *Ovulorum.* Eur. Rups. Eytj. XII. St. *bl.* 215
74. *globatus.* —— Wit-Wollige. ——
75. *glomerator.* —— Geel-Wollige. *bl.* 217
76. *atomus.* Sueciâ. Mytagtige.
77. *pectinicornis.* —— Hertshoornige. *bl.* 218

Gen. 245. *SPHECES.* BASTERD-WESPEN.

* *Het Agterlyf met een lang Steeltje aangehecht.*

Sp. 1. Sphex *Sabulosa.* Europâ. Spinnendooder. *bl.* 232
2. *cærulea.* Am. sept. Hemelschblaauwe.
3. *Pensylvanica.* Pens. Pensylvanische.
4. *Capensis.* Cap. b. Sp. Kaapsche.
5. *Asiatica.* Indiis. Oostindische. *bl.* 233
6. *fervens.* —— Heete. ——
7. *Indostana.* —— Indostansche. ——
8. *Clavipes.* Europâ. Knodspoot. *bl.* 234
9. *Spirifex.* —— Schroefdraaijer. ——
10. *Ægyptia.* Ægypt. Egyptische. *bl.* 233
11. *figulus.* Sueciâ. Kleykneeder. *bl.* 235
12. *Appendigaster.* Hisp. Hanglyf. *bl.* 206
13. *fissipes.* Europâ. Splytpoot.
14. *bidens.* Barbariâ. Tweedoorn.

** *Het Agterlyf byna zonder Steeltje.*

Sp. 15. Sphex *viatica.* Europâ. Verwonderlyke. *bl.* 235
16. *fusca.* —— Bruine.
17. *pectinipes.* —— Kampootige. *bl.* 239
18. *variegata.* —— Bonte. *bl.* 240
19. *antarctica.* C. b. Sp. Kaapsche. ——
20. *Palmipes.* Suec. Vingerpoot.
21. *mystacea.* Eur. Geknevelde.

Sp. 22.	Sphex *Ephippia.*	Suec.	Gezadelde.	XII. St.
23.	*Cribraria.*	Eur.	Zeefdraager.	*bl.* 280
24.	*Clypeata.*	Germ.	Schilddraager.	
25.	*Stigma*	Cap. b. Sp.	Gemerkte.	
26.	*Indica.*	Ind.	Surinaamſche.	*bl.* 241
27.	*Tropica.*	——	Nieuw Jorkſche.	——
28.	*Colon.*	Suec.	Sweedſche.	*bl.* 242
29.	*rufipes.*	Eur.	Roodpoot.	*bl.* 243
30.	*Mauritanica*	Barb.	Barbaryſche.	
31.	*Arenaria.*	Suec.	Zandige.	*bl.* 243
32.	*fosſoria.*	Eur.	Graaver.	*bl.* 244
33.	*gibba.*	——	Gebochelde.	
34.	*Collaris.*	Hisp.	Geelhals.	
35.	*ſemi-aurata.*	Eur.	Glanzige.	
36.	*leucostoma.*	——	Witmond.	*bl.* 244
37.	*vaga.*	——	Zwerver.	——
38.	*cœrulea.*	Amer.	Blaauwe.	——

Gen. 246. *CHRYSIDES.* GOUD-WESPJES.

Sp. 1.	Chrys. *ignita.*	Eur.	Vnurglanzig.	*bl.* 245
2.	*bidentata.*	Suec.	Tweedoornig.	
3.	*ſuccincta.*	——	Gegordeld.	
4.	*Aurata*	Eur.	Verguld.	*bl.* 247
5.	*Cyanea*	——	Hemelſchblaauw.	——
6.	*viridula.*	——	Groenagtig.	*bl.* 248
7.	*fulgida.*		Schitterend.	——

Gen. 247. *VESPÆ.* WESPEN.

Sp. 1.	Vespa *Carolina*	Carol.	Karoliniſche.	
2.	*maculata.*	Amer.	Gevlakte.	
3.	*Crabro.*	Eur.	Hornaar.	*bl.* 270

Sp. 4. Vespa	*vulgaris.* ——	Gemeene. XII.St	*bl.* 273
5.	*rufa.* ——	Rosse Wesp.	*bl.* 279
6.	*Parietum.* ——	Wanden. Wesp.	*bl.* 280
7.	*Gallica.* ——	Fransche.	
8.	*Muraria.* ——	Muur-Wesp.	*bl.* 280
9.	*Annularis* Am. sep.	Geringde.	
10.	*Spinipes.* Suec.	Doornpoot.	*bl.* 281
11.	*coarctata.* Eur.	Smallyvige.	*bl.* 282
12.	*Arvensis.* ——	Akker-Wesp.	*bl.* 283
13.	*Campestris.* ——	Veld-Wesp.	——
14.	*bifasciata.* ——	Tweebandige.	
15.	*quadridens.* Am. s.	Viertandige.	
16.	*bidens.* Suec.	Tweetandige.	
17.	*biglumis.* Eur.	Tweeschubbige.	
18.	*uniglumis.* Eur.	Eenschubbige.	*bl.* 284
19.	*ruspatrix.* Afr.	Afrikaansche.	
20.	*cornuta.* Ind.	Gehoornde.	*bl.* 285
21.	*Caffra.* Cap. b. Sp.	Kaffersche.	
22.	*Capensis.* ——	Kaapsche.	
23.	*Surinamo.* Sur.	Surinaamsche.	
24.	*signata.* Amer.	Getekende.	*bl.* 285
25.	*Canadensis.* Canad.	Kanadasche.	——
26.	*emarginata.* Amer.	Uitgerande.	*bl.* 286
27.	*calida.* Ind.	Heetlandige.	——
28.	*minuta.* Eur.	Zeer kleine.	

Gen. 248. *APES.* BYEN.

Sp. 1. Apis	*longicornis.* Eur.	Langhoornige.	*bl.* 314
2.	*Tumulorum.* Suec.	der Grafsteden.	*bl* 315
3.	*Clavicornis.* Eur.	Geknodste.	——
4.	*centuncularis.* ——	Lapper.	——

Sp. 5.	Apis *Cineraria*. Eur.	Afchgr. XII. St.	*bl.* 321
6.	*Mexicana*. Amer.	Mexikaanfche.	——
7.	*Carbonaria*. Afr.	Koolzwarte.	
8.	*retufa*. Eur.	Stompe.	*bl.* 321
9.	*rufa*. ——	Rosfe.	*bl.* 322
10.	*bicornis*. ——	Tweehoornige.	——
11.	*Maxillofa*. ——	Langnyper.	
12.	*Truncorum*. ——	der Stammen.	*bl.* 322
13.	*Florifomnis*. ——	Bloemflaaper.	*bl.* 332
14.	*Dentata*. Amer.	Getande.	*bl.* 323
15.	*Cordata*. Ind.	Hartvormige.	——
16.	*helvola*. Eur.	Bruinvaale.	——
17.	*Fabriciana*. Suec.	Fabriciaanfche.	
18.	*fuccincta*. Merid.	Omgorde.	*bl.* 324
19.	*zonata*. Ind.	Geriemde.	——
20.	*ænea*. Eur.	Koperkleurige.	
21.	*cærulescens*. ——	Blaauwagtige.	*bl.* 324
22.	*Mellifica*. ——	Honigby.	*bl.* 325
23.	*Cunicularia*. Eur.	Loopgraaver.	*bl.* 330
24.	*variegata*. ——	Bonte.	——
25.	*Rostrata*. ——	Bekkige.	——
26.	*Argillofa*. Sur.	Kleykruiper.	
27.	*lagopoda*. Eur.	Ruigpoot.	*bl.* 332
28.	*Manicata*. ——	Gemofde.	*bl.* 331
29.	*quadridentata*. ——	Viertandige.	*bl.* 332
30.	*Fasciata*. Cap.b.Sp.	Gebandeerde.	
31.	*Barbara*. Barb.	Barbaryfche.	
32.	*Conica*. Eur.	Kegelagtige.	*bl.* 332
33.	*Annulata*. ——	Geringde.	*bl.* 333
34.	*ruficornis*. ——	Roshoornige.	——
35.	*ferruginata*. ——	Roestkleurige.	

Sp. 36.

Sp. 36. Apis *Ichneumonea.* Amer. Sluipw. XII. St. *bl.* 334
37. *cariosa.* Eur. Molmige. ——

* *Zeer ruige Byën*, genaamd Hommels.

Sp. 38. Apis *violacea.* Eur. Blaauwagtige. *bl.* 338
39. *Caffra.* Cap. b. Sp. Kaapsche.
40. *Carolina.* Carol. Karolinische.
41. *terrestris.* Eur. Aard-Hommel. *bl.* 340
42. *Hortorum.* —— Tuin-Hommel.
43. *Pratorum.* —— Weid-Hommel.
44. *Lapidaria.* —— Steen-Hommel. *bl.* 340
45. *Sylvarum.* —— Bosch-Hommel.
46. *Muscorum.* —— Mos-Hommel. *bl.* 340
47. *Hypnorum.* —— Gras-Hommel. *bl.* 341
48. *Lucorum.* —— Woud-Hommel.
49. *Brasiliana.* Amer. Brasiliaansche.
50. *Acervorum.* Eur. Hoop-Hommel. *bl.* 341
51. *subterranea.* —— Onderaardsche. *bl.* 342
52. *Surinamensis.* Sur. Surinaamsche. ——
53. *æstuans.* Cal. reg. Heetlandige. ——
54. *Tropica.* —— Keerkringse. *bl.* 343
55. *Alpina.* Lapp. Berg-Hommel.

Gen. 249. *FORMICÆ*, MIEREN.

Sp. 1. Form. *Herculeana* Eur. Zeer groote. *bl.* 363
2. *Barbara.* Barb. Barbarysche.
3. *rufa.* Eur. Rosse. *bl.* 365
4. *fusca.* —— Bruine. *bl.* 366
5. *nigra.* —— Zwarte. *bl.* 367
6. *obsoleta.* —— Vaale. ——
7. *rubra.* —— Roode. *bl.* 368

Sp. 8.	Form *Pharaonis*.	Ægypt.	Egyptiſ. XII. St.	*bl.* 369
9.	*Salomonis*.	—	Arabiſche.	—
10.	*Saccharivora*.	Am.	Suikervreeter.	—
11.	*Cæspitum*.	Eur.	Veen-Mier.	*bl.* 370
12.	*omnivora*.	Am. m.	Vraatige.	—
13.	*bidens*.	—	Tweetandige.	—
14.	*ſexdens*.	—	Zestandige.	*bl.* 371
15.	*cephalotes*.	—	Dikkop.	—
16.	*atrata*.	—	Zwarte Sur.	*bl* 372
17.	*hæmatoda*.	—	Purperagtige.	—
18.	*fœtida*.	—	Stinkende.	*bl* 373

Gen. 250. *MUTILLÆ*. ONGEVLEUGELDE BYEN.

Sp. 1.	Mut. *Occidentalis*.	Am. ſ.	Westerſche.	*bl.* 375
2.	*Americana*.	Am. m.	Amerikaanſche.	—
3.	*Indica*.	Ind.	Indiſche.	*bl.* 376
4.	*Europæa*.	Eur.	Europiſche.	—
5.	*atrata*.	Afr.	Afrikaanſche.	
6.	*Maura*.	Barb.	Moorſche.	*bl.* 377
7.	*Barbara*.	—	Barbaryſche.	*bl.* 376
8.	*helvola*.	Cap. b. Sp.	Kaapſche.	
9.	*Acarorum*.	Eur.	der Myten.	*bl.* 377
10.	*Formicaria*.	—	Mieragtige.	—

Ordo VI. *DIPTERA*. TWEEVLEUGELIGE.

Gen. 251. *OESTRI*. HORSELS.

Sp. 1.	Oeſtrus. *Bovis*.	Eur.	Runder-Horſel.	*bl.* 398
2.	*Tarandi*.	Lapp.	Rendier-Horſel.	*bl.* 405
3.	*Naſalis*.	Eur.	Neus-Horſel.	*bl.* 407

Sp. 4. Oestrus *Hæmorrhoid.* Eur. Aars-H. XII. St. *bl.* 408
5. *Ovis.* — Schaapen-Horsel. *bl.* 413

Gen. 252 *TIPULÆ.* LANGPOOTEN.

* Mugagtige. *Met uitgebreide Wieken.*

Sp. 1. Tip. *Pectinicornis.* Suec. Kamhoornige. *bl.* 424
2. *Rivosa* Eur. Allergrootste. *bl.* 425
3. *quadrimaculata.* — Viervlakkige. ——
4. *Crocata.* — Geel geband. *bl.* 426
5. *Oleracea.* — Kruid-Tipula. *bl.* 427
6. *Hortorum.* — Tuin-Tipula. *bl.* 428
7. *variegata.* — Bonte. ——
8. *contaminata.* — Bevlekte. *bl.* 429
9. *Lunata.* — Maanvlak. ——
10. *Pratensis.* — Veld-Tipula. *bl.* 430
11. *Terrestris.* — Aard-Tipula. ——
12. *Cornicina.* — Bruine. ——
13. *nigra.* — Zwartagtige. ——
14. *atrata.* — Zwarte. *bl.* 431
15. *bimaculata.* — Tweevlakkige. ——
16. *Annulata.* — Geringde. *bl.* 432
17. *Ocellaris.* — Geoogde. *bl.* 431
18. *Fasciata.* — Gebandeerde.
19. *flavescens.* — Geelagtige. *bl.* 432
20. *Ensicornis.* Suec. Degenhoornige.
21. *Regelationis.* Eur. Dooy-Tipula. *bl.* 432
22. *replicata.* — Omgeplooide. ——
23. *monoptera.* — Eenwiekige.
24. *Arundineti.* — Rietzinger.
25. *Barbicornis.* — Pluimspriet.

** Vliegagtige, *bedekkende het Lyf met de Wieken.*

Sp. 26.	Tip. *Plumosa.* Eur.	Gepluimd. XII. St	*bl.* 433
27.	*Littoralis.* ——	Oever-Tipula.	*bl.* 435
28.	*Annulata.* Suec.	Geringde.	
29.	*motitratix.* Eur.	Beweegpoot.	*bl.* 437
30.	*vibratoria.* ——	Drilpoot.	*bl.* 438
31.	*tremula.* Suec.	Trilpoot.	——
32.	*flexilis.* Eur.	Buigzaame.	
33.	*Monilis.* ——	Gekettingde.	*bl.* 439
34.	*virens.* Suec.	Groene.	
35.	*viridula.* ——	Groenagtige.	
36.	*macrocephala.* Eur.	Grootkop.	*bl.* 439
37.	*pusilla.* ——	Kleintje.	
38.	*Marci.* ——	Zwarte Vlieg.	*bl.* 440
39.	*Thomæ.* ——	Geelstreepige.	
40.	*Ferruginata.* ——	Roestkleurige.	
41.	*Johannis.* ——	St. Jans-Vlieg.	
42.	*brevicornis.* ——	Korthoornige.	*bl.* 440
43.	*putris.* ——	Rottige.	*bl.* 441
44.	*Febrilis.* ——	Koortsige.	——
45.	*Florilega.* ——	Dof zwarte.	*bl.* 444
46.	*Hortulana.* ——	Roode.	*bl.* 445
47.	*Phalænoides.* ——	Uilagtige.	*bl.* 446
48.	*hirta.* ——	Ruige.	
49.	*Persicariæ.* ——	Persikkruids.	
50.	*notata.* ——	Getekende.	*bl.* 448
51.	*Juniperina.* ——	Geneverbooms.	——
52.	*Culiciformis.* Suec.	Mugagtige.	
53.	*incarnata.* Eur.	Roode.	
54.	*Palustris.* ——	Moerassen-Tip.	*bl.* 450
55.	*longicornis.* ——	Langspriet.	*bl.* 451

Sp. 56.

Sp. 56. Tip	*rufipes.* Eur.	Rospoot. XII. St.	*bl.* 451
57.	*bipunctata.* ——	Tweeltippige.	-
58.	*Sericea.* ——	Zyde-agtige.	-
59.	*minutisſima.* Suec.	Zeer kleine.	
60.	*Pulicaris.* Eur.	Vloo-agtige.	
61.	*Pennicornis.* Suec.	Vederſpriet.	*bl.* 451

Gen. 253. *MUSCÆ.* VLIEGEN.

* *De Sprieten Draadig, zonder Pluimpje op zyde.*

Sp. 1. Musc.	*Plebeja.* Eur.	Volks-Vlieg.	*bl.* 470
2.	*illucens.* Am. m.	Inſchynende.	*bl.* 471
3.	*Chæmeleon.* Eur.	Kamelion.	——
4.	*Microleon.* ——	Kleine.	*bl.* 477
5.	*Hydroleon.* ——	Watervlieg.	——
6.	*trilineata.* Suec.	Drieſtreepige.	
7.	*Hypoleon.* Germ.	Geelſtreepige.	
8.	*Pantherina.* Suec.	Getygerde.	*bl.* 478
9.	*Morio.* Eur.	Zwarte.	*bl.* 479
10.	*denigrata.* ——	Zwartagtige.	
11.	*Maura.* ——	Moorvlieg.	*bl.* 479
12.	*Clavipes.* ——	Knodspoot.	
13.	*Hottentotta.* Eur.	Hottentot.	*bl.* 480
14.	*Feneſtralis.* ——	Venſtervlieg.	*bl.* 507
15.	*tarda.* ——	Traage.	
16.	*Scolopacea.* ——	Sneppige.	*bl.* 480
17.	*Vermileo.* Gall.	Leeuw-Worm.	——
18.	*Tringaria.* Suec.	Plevierige.	*bl.* 482
19.	*Diadema.* Eur.	Gekroonde.	
20.	*Anilis.* ——	Oudwyffe.	
21.	*Conopſoides.* ——	Steekvliegſe.	*bl.* 482

Sp. 22.	Musc.	*Uliginoſa.*	Eur.	Modderige.	XII. St.
23.		*leucopa.*	Amer.	Witvoet.	
24.		*Nectarea.*	Eur.	Bloemzuiger.	

*** Ruige met gepluimde Sprieten.*

Sp. 25.	Musc.	*bombylans.*	Eur.	Brommende.	*bl.* 483
26.		*myſtacea*	——	Geknevelde.	——
27.		*Lappona.*	Suec.	Laplandſche.	——

**** Ruige met Borſteltjes aan de Sprieten.*

Sp. 28.	Musc.	*pendula.*	Europâ.	Dunſtaart.	*bl.* 484
29.		*florea.*	——	Bloemvlieg.	*bl.* 485
30.		*Nemorum.*	——	Boſchvlieg.	*bl.* 485
31.		*Àrbustorum.*	——	Heeſtervlieg.	——
32.		*tenax.*	——	Sekreetvlieg.	*bl.* 487
33.		*intricaria.*	——	Warvlieg.	*bl.* 488
34.		*Oeſtracea.*	——	Horſelvlieg.	——
35.		*fallax.*	——	Bedrieger.	——
36.		*Lucorum.*	——	Woudvlieg.	*bl.* 489
37.		*Sylvarum.*	——	Wildernisvlieg.	——
38.		*bicincta*	——	Tweebandige.	——
39.		*arcuata.*	——	Krombandige.	*bl.* 490
40.		*mutabilis.*	——	Veranderlyke.	——
41.		*devia.*	——	Afwykende.	
42.		*Ichneumonea.*	——	Sluipwespige.	*bl.* 490
43.		*Diophthalma.*	——	Dubbel Oog.	——
44.		*Vespiformis.*	——	Wespagtige.	*bl.* 491
45.		*festiva.*	——	Aartige.	——
46.		*erratica.*	——	Doolende.	*bl.* 492
47.		*glaucia.*	——	Zeegroene.	——
48.		*noctiluca.*	——	Nagtlichtende.	——

Sp. 49.

Sp. 49. Musc.	*gibbosa.* Suec.	Bultige. XII. St.	bl. 492
50.	*Ribesii.* Eur.	Aalbessen - Vlieg.	bl. 493
51.	*Pyrastri.* —	Peerboomen - Vl.	bl. 494
52.	*transfuga.* Suec.	Overlooper.	bl. 496
53.	*Menthastri.* Gall.	Kruisemunt-Vlieg.	—
54.	*scripta.* Germ.	Getekende.	bl. 497
55.	*Mellina.* Eur.	Honigzuiger.	—
56.	*pipiens.* —	Piepende.	bl. 498
57.	*segnis.* —	Luije.	—
58.	*femorata.* —	Dikbil.	—
59.	*grossipes.* —	Grootpoot.	
60.	*saltatrix.* —	Springende.	

**** *Haairige met gepluimde Sprieten.*

Sp. 61. Musc.	*inanis.* Eur.	Ledige.	bl. 498
62.	*pellucens.* —	Doorschynende.	—
63.	*meridiana.* —	Middagse.	—
64.	*Cæsar.* —	Keizer.	bl. 500
65.	*Cadaverina.* —	Krengvlieg.	—
66.	*mortuorum.* —	Doodenvlieg.	bl. 501
67.	*vomitoria.* Eur. Am.	Blaauwe Vlieg.	bl. 500
68.	*Carnaria.* —	Vleeschvlieg.	bl. 501
69.	*Domestica.* —	Huisvlieg.	bl. 502
70.	*maculata.* Eur.	Gevlakte.	
71.	*albifrons.* —	Witkop.	bl. 504
72.	*furta.* Suec.	Bladvlieg.	
73.	*Sepulchralis.* Eur.	Grafvlieg.	bl. 503

***** *Dunhaairige met Borstelsprieten.*

Sp. 74. Musc.	*fera.* Eur.	Wilde.	bl. 504
75.	*grossa.* —	Groote.	—

Sp. 76.

Sp. 76.	Musc. *rotundata*. Eur.	Rondlyv. XII. St.	*bl.* 505
77.	*tremula*. —	Trillende.	——
78.	*Larvarum*. —	Rupſenvlieg.	——
79.	*Radicum*. —	Radysvlieg.	*bl.* 506
80.	*Canicularis*. —	Hondsdagen-	——
81.	*Æſtivationis*. —	Zomervlieg.	
82.	*Cœmiteriorum*. —	Kerkhoven-	*bl.* 506
83.	*Pluvialis*. —	Regenvlieg.	*bl.* 507
84.	*ſubſultans*. Suec.	Huppelaar.	
85.	*Roralis*. Eur.	Daauwvlieg.	*bl.* 507
86.	*ſerrata*. —	Gezaagde.	——
87.	*Cellaris*. —	Keldervlieg.	*bl.* 508
88.	*Meteorica*. —	Onweersvlieg.	——
89.	*putris*. —	Rottige Kaas-	——
90.	*Frit*. Suec.	Graanen-	——
91.	*Lepræ*. Amer.	Schurftvlieg.	*bl.* 510
92.	*Cupraria*. Eur.	Koperige.	——
93.	*polita*. —	Glanzige.	*bl* 511
94.	*Viduata*. —	Zwartkoperige.	——
95.	*pubera*. —	Huwbaare.	*bl.* 512
96.	*Petronella*. —	Beſchaamde.	——
97.	*Ungulata*. —	Geklaauwde.	*bl.* 513
98.	*nobilitata*. —	Veredelde.	
99.	*arrogans*. —	Trotſe.	
100.	*Corrigiolata*. —	Kouſebandje.	
101.	*Æquinoct*. Am. m.	Amerikaanſche.	*bl.* 513
102.	*Cibaria*. Eur.	Spysvlieg.	*bl.* 514
103.	*Cucularia*. Suec.	Koekkoeks-	
104.	*Scybalaria*. Eur.	Strontvlieg.	*bl.* 514
105.	*Stercoraria*. —	Drekvlieg.	——
106.	*Fimetaria*. —	Mestvlieg.	——

Sp. 107.

Sp. 107. Musc.	*Parietina.*	Eur.	Wandvl. XII. St.	*bl.* 515
108.	*Umbrarum.*	—	Schaduw-	—
109.	*grossificationis.*	—	Tuinvlieg.	—
110.	*Terrestris.*	Suec.	Aardvlieg.	
111.	*Saltuum.*	Eur.	Heyvlieg.	*bl.* 515
112.	*vibrans.*	—	Drilwiek.	—
113.	*Cynipsea.*	—	Gallwesp-Vlieg.	*bl.* 516
114.	*Combinata.*	Suec.	Vereenigde.	
115.	*flava.*	Eur.	Geele.	*bl.* 516
116.	*quadripunct.*	Suec.	Vierstippige.	
117.	*æstuans.*	Eur.	Heete.	*bl.* 516
118.	*Serratulæ.*	—	Distelvlieg.	—
119.	*Arnicæ.*	—	Straalbloem-	*bl.* 517
120.	*Hyosfyami.*	—	Bilsemkruid-	—
121.	*Sonchi.*	—	Melkdistel-	
122.	*Germinationis.*	—	Maartse-	*bl.* 517
123.	*Urticæ.*	—	Brandenetel-	*bl.* 518
124.	*Cerasi.*	—	Kersen-Vlieg.	—
125.	*Heraclii.*	—	Beerenklaauw-	—
126.	*Cardui.*	—	Speendistel-	*bl.* 519
127.	*Solstitialis.*	—	Zonnestand-	*bl.* 520
128.	*florescentiæ.*	—	Bloeityds-	—
129.	*frondescentiæ.*	—	Vrugttyds-Vlieg.	—

Gen. 254. *TABANI.* BREMSEN.

Sp. 1. Tab.	*Rostratus.*	C.b.Sp.	Langsnuit.	*bl.* 531
2.	*Barbatus.*	—	Gebaarde.	—
3.	*Mauritanus.*	Barb.	Barbarysche.	*bl.* 532
4.	*Bovinus.*	Eur.	Paardenvlieg.	*bl.* 530
5.	*Autumnalis.*	—	Herfstvlieg.	*bl.* 532
6.	*calens.*	Amer.	Heetlandige.	*bl.* 530

Sp. 7.

Sp. 7. Tab.	*Tarandinus.* Lapp.	Rendieren XII.St.	*bl.* 531
8.	*exæstuans.* Am. m.	Smoorheete	*bl.* 532
9.	*fervens.* ——	Amerikaansche	——
10.	*Mexicanus.* ——	Mexikaansche	——
11.	*Rusticus.* Suec.	Boersche	*bl.* 533
12.	*Bromius.* Eur.	Gras-Brems.	——
13.	*Occidentalis.* Am.	Westindische	*bl.* 534
14.	*Tropicus.* Eur.	Keerkringse	——
15.	*Antarcticus.* Am. m.	Zuidpoolsche	——
16.	*Pluvialis.* Eur.	Regen-Brems.	*bl.* 535
17.	*cœcutiens.* ——	Geblinde	*bl.* 536
18.	*lugubris.* ——	Rouwdraager.	*bl.* 538
19.	*Morio.* Barb.	Moor-Brems.	

Gen. 255. *CULICES.* MUGGEN.

Sp. 1. Cul	*pipiens.* Eur. Am.	Zingende.	*bl.* 560
2.	*Ciliaris.* Eur.	Ruigwiek.	*bl.* 564
3.	*bifurcatus.* ——	Vorksnuit.	——
4.	*Pulicaris.* Eur. Am.	Vlooagtige.	*bl.* 565
5.	*reptans.* Eur.	Krieuwelaar.	*bl.* 567
6.	*Equinus.* Lapp.	Paarden-Mug.	*bl.* 568
7.	*Stercoreus.* Eur.	Drek-Mug.	——

Gen. 256. *EMPES.* DRILMUGGEN.

Sp. 1. Emp.	*Borealis.* Norl.	Noordlandsche.	*bl.* 569
2.	*Pennipes.* Eur.	Vederpoot.	*bl.* 570
3.	*livida.* ——	Graauwe.	——
4.	*forcipata.* ——	Nypstaart.	*bl.* 571
5.	*Stercorea.* ——	Drekminnaar.	——

Gen. 257. *CONOPES.* STEEKVLIEGJES.

Sp. 1. Con.	*Rostrata.* Germ.	Snuitig. XII. St.	*bl.* 574
2.	*calcitrans.* Eur.	Schopper.	—
3.	*irritans.* —	Plaager.	*bl.* 575
4.	*Vesicularis.* —	Blaaskop.	*bl.* 576
5.	*macrocephala.* —	Grootkop.	—
6.	*aculeata.* —	Stekelige.	—
7.	*flavipes.* —	Geelpoot.	*bl.* 577
8.	*ferruginea.* —	Roestige.	—
9.	*petiolata.* Sib.	Gesteelde.	—
10.	*atomaria.* Eur.	Gestippelde.	*bl.* 578
11.	*Testacea.* —	Tegelroode.	—
12.	*Buccata.* —	Blaaskaak.	—
13.	*subcoleoptrata.* —	Schildagtige.	—

Gen. 258. *ASILI.* ROOFVLIEGEN.

Sp. 1. As.	*Maurus.* Barb.	Moorsche.	*bl.* 582
2.	*Algirus.* —	Algerynsche.	—
3.	*Barbarus.* —	Barbarysche.	*bl.* 583
4.	*Crabroniformis.* Eur.	Europische.	—
5.	*Æstuans* Pensylv.	Pensylvanische.	*bl.* 586
6.	*gibbosus.* Eur.	Bultige.	—
7.	*ater.* Germ.	Zwarte.	—
8.	*flavus.* Eur.	Geele.	*bl.* 587
9.	*gilvus.* —	Rosse.	—
10.	*marginatus.* Suec.	Gerande.	—
11.	*Teutonus.* Germ.	Hoogduitsche.	*bl.* 588
12.	*Germanicus* —	Duitsche.	—
13.	*forcipatus.* Eur.	Genyptangde.	*bl.* 588
14.	*Tipuloides.* —	Schoenlapperagt.	*bl.* 589

Sp. 15. As. *Oelandicus*. Eur.	Oelandſ. XII. St.		*bl.* 590
16. *Morio*. Eur. Afr.	Moor.		——
17. *Luſitanicus*. Ital.	Portugeeſche.		——

Gen. 259. *BOMBYLII.* STAANDE VLIEGEN.

Sp. 1. Bomb. *major*. Europâ.	Groote.	*bl.* 596
2. *medius*. —	Middelbaare.	*bl.* 598
3. *Capenſis*. Cap. b. Sp.	Kaapſche.	——
4. *minor*. Eur.	Kleine.	*bl.* 599
5. *ater*. Germ.	Zwarte.	——

Gen. 260. *HIPPOBOSCÆ.* VLIEGENDE LUIZ.

Sp. 1. Hipp. *Equina*. Europâ.	Spinnekop-Vlieg.	*bl.* 605
2. *Avicularia*. ——	Kleine dito.	*bl.* 618
3. *Hirundinaria*. —	Zwaluwen-Luis.	*bl.* 619
4. *Ovina*. ——	Schaapen-Luis.	*bl.* 620

Ordo VII. *APTERA.* ONGELVEUGELDE.

Gen. 261. *LEPISMÆ.* ONGEVL. MOTTEN

Sp. 1. Lep. *Saccharina*. Eur.	Suikerg. XIII. St.	*bl.* 17
2. *polypoda*. Dan.	Veelpootige.	*bl.* 18
3. *terrestris*. Eur.	Aard-Mot.	*bl.* 19

Gen. 262. *PODURÆ.* PLANTVLOOIJEN.

Sp. 1. Pod. *viridis* Euopâr.	Groene.	*bl.* 22
2. *polypoda*. —	Veelpootige.	*bl.* 23
3. *atra*. ——	Zwarte.	——
4. *Plumbea*. ——	Loodkleurige.	*bl.* 27
5. *minuta*. Suec.	Kleine.	——

Sp. 6. Pod. *Nivalis*. Europâ.	Sneeuwl. XIII. St.	*bl.*	28
7. *vaga*. Suec.	Zwerver.		——
8. *Arborea*. Eur.	Boomkruiper.		——
9. *villosa*. Gall.	Ruige.	*bl.*	30
10. *cincta*. Eur.	Gegordelde.		——
11. *pusilla*. ——	Onzigtbaare.		——
12. *Aquatica*. ——	Watertreeder.	*bl.*	31
13. *Fimetaria*. ——	Mestgraaver.	*bl.*	34
14. *ambulans*. ——	Looper.	*bl.*	35

Gen. 263. *TERMES*. HOUTLUIZEN.

Sp. 1. Term. *fatale*. Indiâ.	Indische.	*bl.*	37
2. *pulsatorium* Eur. A.	Europische.	*bl.*	41
3. *fatidicum*. Eur.	Groote.	*bl.*	44

Gen. 264. *PEDICULI.* LUIZEN.

Sp. 1. Ped. *Humanus*. Eur.	Menschen - Luis.	*bl.*	50
2. *Pubis*. ——	Platluis.	*bl.*	67
3. *Ricinoides*. Am.	Tek - agtige.	*bl.*	70
4. *Suis*. Eur.	Varkens - Luis.	*bl.*	71
5. *Porcelli*. ——	Guin. Bigg.	*bl.*	72
6. *Cameli*. Afr.	Kemels		——
7. *Cervi*. Eur.	Herten		——
8. *Ovis*. ——	Schaapen	*bl.*	73
9. *Bovis*. ——	Koeijen		——
10. *Vituli*. ——	Kalveren		——
11. *Equi*. ——	Paarden	*bl.*	75
12. *Asini*. ——	Ezelen - Luis.		——
13. *Tinnunculi*. ——	Sperwer		——
14. *Corvi*. ——	Raaven	*bl.*	77
15. *Infausti*. ——	Rots - Merel	*bl.*	78
16. *Picæ*. ——	Aakster - Luis.		——

Sp. 17. Ped.	*Cygni.* Europâ.	Zwaanen XIII. St.	*bl.* 78
18.	*Anseris.* —	Ganzen-Luis.	*bl.* 79
19.	*Moschatæ.* —	Moskaat-Eend-	—
20.	*Querquedulæ.* —	Taling-Luis.	—
21.	*Sternæ.* Eur.	Zee-Zwaluwen	*bl.* 80
22.	*Plataleæ.* —	Lepelaaren	—
23.	*Ardeæ.* —	Reigers-Luis.	—
24.	*Gruis.* —	Kraanvogelen	*bl.* 81
25.	*Ciconiæ.* —	Oijevaars	—
26.	*Charadrii.* —	Plevieren	*bl.* 83
27.	*Fulicæ.* —	Koeten	—
28.	*Recurvirostræ.* —	Kluiten	—
29.	*Hæmatopi.* —	Schol-Aaksters	*bl.* 84
30.	*Pavonis.* —	Paauwen-Luis.	—
31.	*Meleagridis.* —	Kalkoenen	*bl.* 85
32.	*Gallinæ.* —	Hoenderen	*bl.* 87
33.	*Caponis.* —	Kapoenen	—
34.	*Tetraonis.* —	Berkhoen	*bl.* 89
35.	*Lagopi.* —	Sneeuwhoen	—
36.	*Columbæ.* —	Duiven-Luis.	*bl.* 90
37.	*Pari.* —	Meezen	*bl.* 91
38.	*Hirundinis.* —	Gier-Zwaluwen	—
39.	*Farionis.* —	Salm-Forellen	—
40.	*Apis.* —	Byën-Luis.	*bl.* 92

Gen. 265. *PULICES.* VLOOIJEN.

Sp. 1. Pul.	*irritans.* Eur.	Gemeene Vloo.	*bl.* 96
2.	*penetrans.* Amer.	Zandvloo.	*bl.* 106

Gen. 266. *ACARI.* MYTEN.

Sp. 1. Ac.	*Elephantinus.* Ind.	Olyphants-Luis.	*bl.* 113

Sp. 2. Ac.	*Ægyptius*. Oriente.	Egyptisſ. XIII. St.	*bl.* 113
3.	*reduvius*. Eur.	Schaaps - Tek.	——
4.	*Indus*. Ind.	Indiaanſche.	*bl* 115
5.	*Americanus*. Am.	Amer. Boſchluls.	——
6.	*Sanguiſugus*. Amer.	Bloedzuiger.	*bl.* 121
7.	*Ricinus*. Eur.	Tek of Honds - L.	——
8.	*Crasſipes*. ——	Dikpoot.	*bl.* 123
9.	*Vespertilionis*. ——	Vledermuizen.	*bl.* 124
10.	*Pasſerinus*.	Vinken - Luis.	*bl.* 125
11.	*motatorius*. ——	Beweegpoot.	*bl.* 126
12.	*Aphidioides*. ——	Plantluis - agtige.	*bl.* 127
13.	*Coleoptratus*. ——	Toragtige.	——
14.	*Telarius*. ——	Spinder.	——
15.	*Siro*. ——	Kaas - Myt.	*bl.* 129
16.	*Lactis*. ——	Melk - Myt.	*bl.* 135
17.	*Dyſenteriæ*. ——	Rooloop - Diertje.	——
18.	*exulcerans*. ——	Schurft - Myt.	*bl.* 140
19.	*Geniculatus*. ——	Knobbelpoot.	*bl.* 141
20.	*Tinctorius*. Guineâ.	Verw - Myt.	*bl.* 142
21.	*Aquaticus*. Eur.	Rood Wat. Spinn.	——
22.	*Holoſericeus*. ——	Rood Aard - Spinn.	*bl.* 144
23.	*Baccarum*. ——	Besſen - Spinn.	*bl.* 146
24.	*Muscarum*. ——	Vliegluisjes.	——
25.	*Batatas*. Sur.	Patattes - Luizen.	*bl.* 148
26.	*Gymnopteror*. Eur.	Byën - Myt.	*bl.* 149
27.	*Coleoptratorum*. ——	Torren - Luisje.	*bl.* 150
28.	*Rupestris*. ——	Steen - Myt.	*bl.* 154
29.	*longicornis*. ——	Gehoornde.	——
30.	*Littoralis*. ——	Oever - Myt.	*bl.* 155
31.	*Fungorum*. ——	Kampernoelje.	——
32.	*Tremellæ*. ——	Blaauwe.	——

Sp. 33. Ac *ſcaber*. Europâ.		Ruuwe. XIII. St.	*bl.* 155
34.	*Salicinus*. —	Wilgen-Myt.	*bl.* 156
35.	*Croceus*. —	Saffraangeele.	—

Gen. 267. *PHALANGIA.* KREEFT-SPINNEN.

Sp. 1. Phal.	*grosſipes*. M. Norv.	Zee-Spin.	*bl.* 158
2.	*Opilio*. Eur. Am.	Schaapherder.	*bl.* 159
3.	*Cornutum*. Germ.	Gehoornde.	*bl.* 165
4.	*Cancroides*. Eur.	Scorpioen-Spin.	—
5.	*Acaroides*. Amer.	Mytagtige.	*bl.* 169
6.	*Balænarum*. M. Nor.	Walviſchluis.	—
7.	*tricarinatum*. Germ.	Drieribbige.	*bl.* 172
8.	*Caudatum*. Ind. Or.	Geſtaarte.	*bl.* 173
9.	*Reniforme*. Amer.	Lang-gearmde.	—

Gen. 268. *ARANEÆ.* SPINNEKOPPEN.

Sp. 1. Aran.	*Diadema*. Eur.	Gekroonde.	*bl.* 206
2.	*Reticulata*. —	Getekende.	*bl.* 208
3.	*Cucurbitina*. —	Tuin-Spin.	*bl.* 209
4.	*Calycina*. —	Bleeke.	—
5.	*octopunctata*. Suec.	Agtſtippige.	*bl.* 210
6.	*bipunctata*. —	Tweeſtippige.	—
7.	*Arundinacea*. —	Riet-Spin.	*bl.* 211
8.	*Angulata*. Eur.	Hoekige.	—
9.	*Domestica*. —	Huis-Spin.	*bl.* 212
10.	*trilineata*. —	Drieſtreepige.	*bl.* 216
11.	*Riparia*. —	Oever-Spin.	—
12.	*Labyrinthica*. —	Doolhofmaaker.	—
13.	*quadrilineata*. —	Vierſtreepige.	*bl.* 219
14.	*redimita* —	Bekranste.	—
15.	*Corollata*. —	Geringde.	*bl.* 220

Sp. 16. Aran.	*Fumigata.*	Europâ.	Bruine.	XIII. St. *bl.* 220
17.	*Montana.*	—	Berg-Spin.	*bl.* 221
18.	*Sanguinolenta.*	—	Roode Spin.	—
19.	*notata.*	—	Gemerkte.	—
20.	*rufipes.*	—	Rospoot.	—
21.	*nocturna.*	—	Nagt-Spin.	*bl.* 222
22.	*extensa.*	—	Uitgerekte.	—
23.	*fimbriata.*	—	Gezoomde.	*bl.* 223
24.	*sexpunctata*	—	Zesstippige.	*bl.* 224
25.	*flavissima.*	Ægypt.	Egyptische.	—
26.	*bimaculata.*	Eur.	Tweevlakkige.	*bl.* 225
27.	*Clavipes.*	Amer.	Knodspoot.	*bl.* 226
28.	*quadripunctata.*	Eu.	Vierstippige.	*bl.* 227
29.	*holosericea.*	—	Fluweelagtige.	—
30.	*senoculata.*	—	Zes-Oogige.	*bl.* 229
31.	*Avicularia.*	Amer.	W. I. Bosch-Spin.	—
32.	*Spinimobilis.*	Sur.	Doornpoot.	*bl.* 238
33.	*Venatoria.*	Amer.	Jaager-Spin.	*bl.* 241
34.	*Ocellata.*	Chin.	Ge-oogde.	*bl.* 242
35.	*Tarantula.*	Ital.	Italiaansche.	*bl.* 243
36.	*Scenica.*	Europâ.	Muurspringer.	*bl.* 250
37.	*Truncorum.*	—	Boomspringer.	*bl.* 251
38.	*Rupestris.*	—	Steenspringer.	—
39.	*Aquatica.*	—	Waterspin.	—
40.	*saccata.*	—	Zakdraager.	*bl.* 257
41.	*Palustris.*	—	Meirspin.	*bl.* 261
42.	*virescens.*	—	Groenagtige.	—
43.	*viatica.*	—	Potsemaaker.	*bl.* 263
44.	*lævipes.*	—	Bontpoot.	*bl.* 264
45.	*tetracanta.*	S. Th.	Vierdoornige.	*bl.* 266
46.	*Cancriformis.*	Am.	Krabagtige.	—

Sp. 47. Aran. *Spinoſa*. Amer. Agtdoorn. XIII. St. *bl.* 267

Gen. 269. *SCORPIONES*. SCORPIOENEN.

Sp. 1. Scorp.	*Maurus*.	Africâ.	Moorſche.	*bl.* 288
2.	*Carpathicus*.	Aſiâ.	Carpathiſche.	———
3.	*Afer*.	Ind.	Afrikaanſche.	*bl.* 289
4.	*Americus*.	Am.	Westindiſche.	*bl.* 290
5.	*Europaeus*.	Eur.	Europiſche.	*bl.* 291
6.	*Auſtralis*.	Afr.	Zuidlandſche.	*bl.* 294

Gen. 270. *CANCRI*. KRABBEN en KREEFTEN.

a KRABBEN, *met het Rugſchild effen en op zyde niet ingeſneeden.*

Sp. 1. Canc.	*Curſor*.	M. medit.	Looper-Krab.	*bl.* 314
2.	*Raninus*.	M. Ind.	Kikvorſch-Krab.	———
3.	*mutus*.	M. medit.	Stompe.	*bl.* 315
4.	*Cordatus*.	Surin.	Hartvormige.	*bl.* 316
5.	*Pinnophylax*.	Am.	Schulpwagter.	*bl.* 317
6.	*Piſum*.	Barb.	Erwt-Krab.	*bl.* 318
7.	*Hexapus*.	Oc. Eur.	Zespoot.	*bl.* 319
8.	*minutus*.	——	Kleintje.	*bl.* 320
9.	*Pinnoteres*.	M. med.	Pinnewagter.	*bl.* 322
10.	*Longicornis*.	Zeel.	Langſpriet.	*bl.* 325
11.	*Ruricola*.	Amer.	Landkrab.	———
12.	*Floridus*.	Car. As.	Bloemkrab.	*bl.* 328
13.	*Uca*.	Amer.	Moeras-Krab.	*bl.* 329
14.	*Vocans*.	Ind.	Zandkrab.	———
15.	*Craniolatus*.	Aſiâ.	Bekkeneeltje.	*bl.* 331
16.	*Philargus*.		Zaagrug.	———

b KRAB-

b KRABBEN, met het *Rugschild effen, aan de zyden ingesneeden.*

Sp. 17.	Canc. *Rhomboides*. M. m.	Ruitige.		*bl.* 332
18.	*maculatus*. Asiâ.	Gevlakte.		——
19.	*Pelagicus*. Pel.	Stekel-Krab.		——
20.	*Nucleus*. M. med.	Eikel.		*bl.* 333
21.	*Lactatus*. Ind.	Gezoogde.		*bl.* 334
22.	*Mænas*. Oc. Eur. A.	Strandkrab.		——
23.	*depurator*. Oc. Eur.	Breedpoot.		*bl.* 335
24.	*Dormia*. Ind. Or.	Venynige.		*bl.* 337
25.	*feriatus*. M. Ind.	Feestige.		*bl.* 339
26.	*granulatus*. Amer.	Korrelige.		——
27.	*Pagurus*.	Zee-Krab.		*bl.* 340

c KRABBEN, *met het Rugschild van boven ruig of Stekelig.*

Sp. 28.	Canc. *Chabrus*. Oc. Ind.	Oostindische.	*bl.* 343
29.	*Lanatus*. M. med.	Wollige.	——
30.	*Araneus*. Oc. Eur.	Spinnekop-Krab	——
31.	*Rostratus*. ——	Snuitige.	*bl.* 344
32.	*hirtellus*. Oc. Arct.	Ruige.	——
33.	*Cuphæus*. Asiâ.	Vezelige.	*bl.* 345
34.	*Muscosus*. M. med.	Mosdraager.	——
35.	*tribulus*. Fr. Gad.	Gedoornde.	*bl.* 346
36.	*punctatus*. As. Am.	Gestippelde.	——
37.	*Personatus*. M. med.	Gemaskerde.	——

d KRABBEN, *met het Rugschild van boven gedoornd.*

Sp. 38.	Canc. *dodecos*. Hisp.	Twaalfdoornige.	*bl.* 347
39.	*hastatus*. M. Adr.	Gespietste.	——

Sp. 40.	Canc. *puber*.	M. Adr.	Huwb. XIII. St.	*bl.* 348
41.	*Maja*.	Oc. Eur.	Duivels - Krab.	——
42.	*longimanus*.	Oc. As.	Lang ge - armde.	*bl.* 349
43.	*horridus*.	——	Rots - Krab.	*bl.* 350
44.	*cristatus*.	——	Gekamde.	*bl.* 351
45.	*ſupercilioſus*.	Oc. I.	Stekel - Oog.	*bl.* 352
46.	*Cornutus*.	——	Gehoornde.	——
47.	*longipes*.	——	Langpoot.	——
48.	*Spinifer*.	Aſiâ.	Een - Doorn.	*bl.* 353
49.	*Germanus*.	M. Eur.	Noordſche.	——

e KRABBEN, *met het Rugſchild oneffen.*

Sp. 50.	Canc. *cruentatus*.	M. m.	Bloedroode.	*bl.* 354
51.	*Hepaticus*.	Indiis.	Leverkleurige.	*bl.* 355
52.	*Calappa*.	Aſiâ.	Klappus - Krab.	——
53.	*Grapſus*.	Amer.	Stompneus.	*bl.* 356
54.	*Æneus*.	Indiâ.	Koperkrab.	*bl* 357
55.	*ſcrupoſus*.	Ind. Or.	Ruuwe.	——

f KREEFT - KRABBEN: *met een Staart, doch zonder Vinnetjes.*

Sp. 56.	Canc. *Latro*.	As. Amer.	Beurs - Krab.	*bl.* 358
57.	*Bernhardus*.	Oc. E.	Soldaat.	*bl.* 361
58.	*Diogenes*.	Oc. As. A	Indiſche.	*bl.* 368
59.	*Eremita*.	M. Ital.	Kluizenaar.	*bl.* 373
60.	*Tubularis*.	M. m.	Kokerkrab.	*bl.* 374
61.	*Caput mort*.	Algir.	Doodshoofdje.	——

g KREEFTEN, *met het Rugſchild effen.*

Sp. 62.	Canc. *Gammarus*.	Oc. N.	Zee - Kreeft.	*bl.* 382
63.	*Aſtacus*.	Eur. Fluv.	Rivier - Kreeft.	*bl.* 389

Sp. 64.

Sp. 64. Canc. *Carcinus*. Am. Fluv. Westind. XIII. St. *bl.* 406
65. *Pennaceus*. Cal. R. Gevederde. ——
66. *Squilla*. Oc. Eur. Steur-Krab. *bl.* 407
67. *Crangon*. M. Balth. Zee-Garnaal. *bl.* 412

h Kreeften, *met het Rugſchild oneffen.*

Sp. 68. Canc. *Carabus*. M. med. Leeuw-Krab. *bl.* 417
69. *ſtrigoſus*. Oc Atl. Ruuwe. ——
70. *Gymniſta*. Aſiâ. Haairſpriet. *bl.* 422
71. *Dorſipes*. —— Zee-Luis. ——
72. *Cancharus*. Indiis. Doornſchaar. *bl.* 423

i Kreeften, *met het Rugſchild gedoornd.*

Sp 73. Canc. *Norvegicus*. M. N. Noorſche. ——

k Kreeften, *met het Rugſchild langwerpig, de Schaaren Vingerloos.*

Sp. 74. Canc. *Homarus*. M. As A. Hoornkreeft. *bl.* 424
75. *Arctus*. M. omni. Beerkreeft. *bl.* 427

l Kreeften, *met de Schaaren Vingerloos, het Rugſchild zeer kort.*

Sp. 76. Canc. *Mantis*. M. As. Ind. Zwaantjes-Kr. *bl.* 429
77. *Scyllarus*. M. As. Zee-Zandkreeft. *bl.* 433
78. *Setiferus*. Indiâ. Borſteldraager. *bl.* 434
79. *Emeritus*. M. Ind. Ongeſchaarde. *bl.* 435
80. *grosſipes*. Belg. Dikpoot. *bl.* 436
81. *Pulex*. Europâ. Zee-Vloo. *bl.* 437
82. *Locusta*. —— Springer. *bl.* 439
83. *Linearis*. Oc. Eur. Smalle. *bl.* 445
84. *atomos*. Eur. Aq. Zeer kleine. *bl.* 446

Sp. 85. Canc.	*Filiformis.*	Malacc.	Dunne.	XIII. St. *bl.* 447
86.	*Salinus.*	Angl.	Zoutpannen.	——
87.	*Stagnalis.*	Eur.	Moeraskreeftje.	*bl.* 448

Gen. 271. *MONOCULI.* WATERVLOOIJEN.

Sp. 1. Monoc.	*Polyphemus.*	Ind.	Molukſe Krab.	*bl.* 457
2.	*Piscinus.*	Oc. Eur.	Viſchluis.	*bl.* 460
3.	*Apus.*	Eur. Aq.	Stompneus.	*bl.* 462
4.	*Pulex.*	——	Getakte.	*bl.* 470
5.	*Pediculus.*	——	Geſtaarte.	*bl.* 476
6.	*quadricornis.*	——	Water-Luis.	——
7.	*Conchaceus.*	——	Schulpvloo.	*bl.* 478
8.	*Lenticularis.*	Finl.	Neetagtige.	*bl.* 480
9.	*Telemus.*	Algiriâ.	Telemus.	——

Gen. 272. *ONISCI.* PISSEBEDDEN.

Sp. 1. Onisc.	*Aſilus.*	Oceano.	Zee-Brems.	*bl.* 482
2.	*Oeſtrum.*	——	Zee-Horſel.	*bl.* 485
3.	*Pſora.*	M. Norv.	Zee-Wants.	*bl.* 486
4.	*Phyſodes.*	Pelag.	Blaazige.	*bl.* 488
5.	*Entomon.*	M. Balth.	Puntige.	*bl.* 489
6.	*Ceti.*	Groenl.	Walviſch-Luis.	*bl.* 491
7.	*marinus.*	Oc. Norv.	Zee-Luis.	*bl.* 493
8.	*bicaudatus.*	——	Twee-Staart.	*bl.* 494
9.	*linearis.*	Surin.	Smalle.	——
10.	*Scopulorum.*		Klippige.	*bl.* 495
11.	*Aquaticus.*	Eur. Aq.	Water-Pisſebed.	*bl.* 495
12.	*Oceanicus.*	Ocean.	Zee-Pisſebed.	*bl.* 496
13.	*asſimilis.*	O. Eur.	Strand-Pisſebed.	*bl.* 497
14.	*Aſellus.*	Eur.	Aard-Pisſebed.	*bl.* 498
15.	*Armadillo.*	——	Steen-Pisſebed.	*bl.* 502

Gen.

Gen. 273. *SCOLOPENDRÆ.* DUIZENDBEENEN.

Sp. 1. Scol.	*Lagura.* Sueciâ.	Kwastige.	*bl.* 506
2.	*Coleoptrata.* Hisp.	Dekſchildige.	*bl.* 509
3.	*forficata.* Eur.	Geſchaarde.	*bl.* 510
4.	*Gigantea.* Amer.	Zeer groote.	*bl.* 511
5.	*morſitans.* Ind.	Indiſche.	——
6.	*Ferruginea.* Afr.	Afrikaanſche.	*bl.* 515
7.	*Gabrielis.* Gall.	Franſche.	——
8.	*Electrica.* Eur.	Dunne.	*bl.* 516
9.	*Phoſporea.* Aſiâ.	Glinſterende.	*bl.* 519
10.	*Occidentalis.* Amer.	Amerikaanſche.	*bl.* 520
11.	*Marina.* Oc. Atl.	Haring-Aas.	——

Gen. 274. *JULI.* MILLIOENPOOTEN.

Sp. 1. Jul.	*Ovalis.* Oc. Eur.	Ovaale.	*bl.* 524
2.	*craſſus.* As. Car.	Dikke.	*bl.* 525
3.	*Terreſtris.* Eur.	Gewoone.	*bl.* 526
4.	*complanatus.* ——	Platagtige.	*bl.* 528
5.	*Sabuloſus.* ——	Zandige.	*bl.* 530
6.	*Indus.* Indiis.	Indiſche.	——
7.	*fuſcus.* ——	Bruine.	*bl.* 533
8.	*maximus.* Amer.	Allergrootſte.	——

CLASSIS SEXTA.

VERMES.

Hi dividuntur in quinque

ORDINES.

Quorum Characteres vide TOM. XIV. p. 16.

Ex his appellantur

I. *Ordinis.* INTESTINA.
II. *Ordinis.* MOLLUSCA.
III. *Ordinis.* TESTACEA.
IV. *Ordinis.* LITHOPHYTA.
V. *Ordinis.* ZOOPHYTA & PHYTOZOA.

Characteres compendiosi

GENERUM.

Ordo I. *INTESTINA.*

Horum Characteres Generici descripti sunt, TOM. XIV. pag. 18.

Ordo II. *MOLLUSCA.*

Horum Genera Characteribus distincta prostant, TOM. XIV. pag. 136, 138.

Or-

ZESDE AFDEELING.

Wormen.

Deeze worde verdeeld in vyf

Rangen.

Wier Kenmerken te vinden zyn XIV. Stuk. *bl.* 17.

Men noemt die van den

I. Rang.	Wormen.
II. Rang.	Slakken.
III. Rang.	Schulpdieren.
IV. Rang.	Koraalgewassen.
V. Rang.	Zee-Gewassen & Plantdiëren.

Beknopte Kenmerken der

Geslagten.

I. Rang. WORMEN.

De Kenmerken van derzelver Geslagten vindt men in 't XIV. Stuk. *bl.* 19.

II. Rang. SLAKKEN.

Derzelver Geslagts-Kenmerken zyn aangetekend in 't XIV. Stuk, *bl.* 137, 139.

III. Rang.

Ordo. III. *TESTACEA.*

Suis Generibus hæc designavi & Characteribus, Tom. XV. pag. 80, &c.

Ordo IV. *LITHOPHYTA.*

Characteres Generici hujus Ordinis occurrunt. Tom. XVII. pag. 86.

Ordo V. *ZOOPHYTA & PHYTOZOA.*

Genera horum cum Characteribus suis enumerantur Tom. XVII. pag. 228. &c.

NAAMEN DER SOORTEN.

I. Rang. WORMEN.

Gen. 275. *GORDII.* *DRAADWORMEN.*

Sp. 1. Gord.	*Aquaticus.*	Eur.	Wat. Draadw. XIV.	*bl.*	20
2.	*Argillaceus.*	——	Kley-Draadworm.	*bl.*	23
3.	*Medinensis.*	Indiâ.	Guin. Huidworm.	*bl.*	24
4.	*Marinus.*	M. Norv.	Zee-Draadworm	*bl.*	27
5.	*Lacustris.*	Eur. Aq.	Meir-Draadw.	*bl.*	29

Gen. 276. *ASCARIDES.* DARMWORMEN.

Sp. 1. Asc.	*Vermicularis.*	Eur.	Aars-Made.	*bl.*	31
2.	*Lumbricoides.*	——	Ronde Worm.	*bl.*	35

III. Rang. SCHULPDIEREN.

Wier Geslagten en derzelver Kenmerken voorgesteld zyn in 't XV. STUK, *bl.* 81, enz.

IV. Rang. KORAALGEWASSEN.

De Kenmerken van derzelver Geslagten zyn in 't XVII. STUK, *bl.* 87, beschreeven.

V. Rang. ZEE-GEWASSEN EN PLANTDIEREN.

Men vindt derzelver Geslagten en Kenmerken aangetekend in 't XVII. STUK, *bl.* 229, enz.

Gen. 277. *LUMBRICI.* AARDWORMEN.

Sp. 1. Lumbr. *Terrestris.* Eur. Pier. XIV. St. *bl.* 47
2. *Marinus.* —— Zee-Zandworm. *bl.* 59

Gen. 278. *FASCIOLÆ.* BANDWORMEN.

Sp. 1. Fasc. *Hepatica.* Eur. Lever-Botje. *bl.* 67
2. *Intestinalis.* Suec. Visch-Darmw. *bl.* 90
3. *Barbata.* Norv. Gebaarde. *bl.* 94

Gen. 279. *SIPUNCULI.* SPUITWORMEN.

Sp. 1. Sip. *nudus.* Oc. Eur. Naakte. *bl.* 96
2. *saccatus.* Oc. Ind. Bekleede. *bl.* 100

Gen. 280. *HIRUDINES.* BLOEDZUIGERS.

Sp. 1. Hir. *Indica.* Ind. Or. Oostindische. *bl.* 113

Sp. 2. Hir.	*Medicinalis.* Eur.	Geneeskragtige.	*bl.* 114
3.	*Sanguisuga.* —	Gewoone.	*bl.* 116
4.	*Octoculata.* —	Agt-Oogige.	—
5.	*Stagnalis.* —	Twee-Oogige.	*bl* 121
6.	*complanata.* —	Breede.	*bl* 122
7.	*heteroclita.* —	Ongemeene.	*bl.* 123
8.	*Geometra.* —	Spannemeeter.	*bl.* 124
9.	*muricata.* Oc. Atl.	Gedoornde.	*bl.* 125

Gen. 281. *MYXINÆ.* RUIGBEKKEN.

Sp. 1. Myx. *Glutinosa.* Oc Eur. Slymige Visch-W. *bl.* 127

II. Rang. SLAKKEN.

Gen. 282. LIMACES. AARD-SLAKKEN.

Sp. 1. Lim.	*ater.* Europâ.	Zwarte Slak.	*bl.* 180
2.	*albus.* —	Witte.	*bl.* 182
3.	*rufus.* —	Roode.	—
4.	*maximus.* —	Graauwe.	*bl.* 183
5.	*hyalinus.* —	Heldere.	*bl.* 185
6.	*Agrestis.* —	Blad Slakje.	*bl.* 186
7.	*flavus.* —	Geele.	*bl.* 187
8.	*Papillosus.* Oceano.	Getepelde.	—

Gen. 283. *LAPLYSIÆ.* ZEE-LONGEN.

Sp. 1. Lapl. *depilans.* M. medit. Afhaairende. *bl.* 190

Gen. 284. *DORIDES.* ZEE-SLAKKEN.

Sp. 1. Dor.	*Verrucosa.* Oc. Ind.	Wrattige.	*bl.* 204
2.	*bilamellata.* Norv.	Tweeplaatige.	*bl.* 205

Sp. 3. Dor. *lævis.* Oc. Norv. Gladde. XIV. St. *bl.* 206
4. *Argo.* M. medit. Roode. ———

Gen. 285. *APHRODITÆ.* ZEE-RUPSEN.

Sp. 1. Aphr. *aculeata.* Oc. Eur. Stekelige. *bl.* 216
2. *ſcabra.* M. Belg. Ruuwe. *bl.* 230
3. *ſquamata.* Oc. Eur. Geſchubde. *bl.* 231
4. *imbricata.* Oc. Bor. Gladde. *bl.* 232

Gen. 286. *NEREIDES.* ZEE-DUIZENDBEEN.

Sp. 1. Ner. *Noctiluca.* Oceano. Glinſterende. *bl.* 239
2. *Lacuſtris.* Suec. Moerasſige. *bl.* 244
3. *Cirroſa.* M. Norv. Gebaarde. *bl.* 252
4. *Seticornis.* Ocean. Gehoornde. ———
5. *mollis.* M. Norv. Weeke. *bl.* 254
6. *Pelagica.* Oc. Eur. Schadelyke. ———
7. *cærulea.* Ocean. Blaauwe. *bl.* 257
8. *viridis.* Oc. Bor. Groene. ———
9. *maculata.* —— Gevlakte. *bl.* 258
10. *gigantea.* M. Ind. Zeer groote. ———
11. *Norvegica.* Oc. Norv. Noorweegſche. *bl.* 263

Gen. 287. *ASCIDIÆ.* ZEE-SCHEEDEN.

Sp. 1. Asc. *Papilloſa.* M. Adr. Getepelde. *bl.* 264
2. *Gelatinoſa.* M. med. Lilagtige. *bl.* 266
3. *Intestinalis.* Oc. Eur. Darmagtige. *bl.* 267
4. *quadridentata.* — Viertandige. *bl.* 271
5. *Rustica.* Oc. Bor. Boerſche. ———
6. *echinata.* —— Stekelige. ———

Gen. 288. *ACTINIÆ.* ZEE-NETELS.

Sp. 1. Act. *Equina.* Oc. Eur. Paardeschaft. XIV. *bl.* 273
2. *Senilis.* M. Atl. Oudmans-Schaft. *bl.* 274
3. *Felina.* Oc. Eur. Katten-Schaft. *bl.* 279
4. *Judaica.* M. med. Joodsche. *bl.* 282
5. *effœta.* Oceano. Afgewerkte. *bl.* 284

Gen. 289. *TETHYDES.* ZEE-HAAZEN.

Sp. 1. Teth. *Leporina.* M. med. Gehaairde. *bl.* 290
2. *Fimbria.* M. Adr. Gekartelde. *bl.* 292

Gen. 290. *HOLOTHURIÆ.* ZEE-BLAAZEN.

Sp. 1. Hol. *Frondosa.* Oc. Norv. Zee-Beurs. *bl.* 298
2. *Phantapus.* Oc. Bor. Zee-Spook. *bl.* 301
3. *tremula.* Oc. Norv. Trillende. *bl.* 306
4. *Physalis.* Pelago. Bezaantje. *bl.* 315
5. *Thalia.* M. Amer. Thalia. *bl.* 318
6. *Caudata.* Pelago. Gestaarte. ——
7. *denudata.* M. Amer. Ongekamde. *bl.* 319
8. *pentactes.* Oc. Norv. Vyfribbige. *bl.* 321
9. *Priapus.* Pelago. Priapus. ——

Gen. 291. *TEREBELLÆ.* STEENBOORDERS.

Sp. 1. Ter. *Lapidaria.* M. med. Steenboorder. *bl.* 327

Gen. 292. *TRITONES.* STEENSLAKKEN.

Sp. 1. Trit. *Littoreus.* Ocean. Strand-Slak. *bl.* 329

Gen. 293. *LERNÆÆ.* KIEUW-WORMEN.

Sp. 1. Lern. *Branchialis.* Oc. N. Kabeljaauwen- *bl.* 332

Sp. 2. Lern. *Cyprinacea.* Ocean. Karudz. XIV. St. *bl.* 340
3. *Salmonea.* —— Salmen *bl.* 341
4. *Asellina.* Oc. Bor. Dorschen - Worm. *bl.* 343

Gen. 294. *SCYLLÆÆ.* KROOS - SLAKKEN.

Sp. 1. Scyll. *Pelagica.* Pelag. Atlantische. *bl.* 345

Gen. 295. *CLIONES.* VLERKWORMEN.

Sp. 1. Clio *Caudata.* Oceano. Gestaarte. *bl.* 348
2. *Pyramidata.* —— Pieramidaale. *bl.* 349
3. *retusa.* —— Stompe. *bl.* 350

Gen. 296. *SEPIÆ.* ZEEKATTEN.

Sp. 1. Sep. *Octopodia.* M. medit. Polypus. *bl.* 352
2. *Officinalis.* Oceano. Gew. Zeekat. *bl.* 367
3. *media.* —— Middelslag. *bl* 383
4. *Loligo.* —— Spaansche Zeekat. *bl.* 387
5. *Sepiola.* M. medit. Kleintje. *bl.* 399

Gen. 297. *MEDUSÆ.* KWALLEN.

Sp. 1. Med. *Porpita.* Indiâ. Indische. *bl.* 407
2. *Cruciata* Oc. Eur. Gekruiste. *bl.* 408
3. *hyssoscella.* Tago. Kleine. *bl.* 408
4. *Æquorea.* Ocean. Oceaansche. *bl.* 411
5. *Aurita.* M. Balth. Ge - oorde. *bl.* 413
6. *Capillata* Oc. Bor. Gehaairde. *bl.* 418
7. *Pilearis.* Pelago. Mutsagtige. *bl.* 423
8. *Marsupialis.* M. m. Beursagtige. ——
9. *hemisphærica.* O. B. Halfronde. ——
10. *Pelagica.* Oc. Amer. Amerikaansche. *bl.* 424
11. *Brachiata.* Pelag. Ge armde. ——
12. *Velella.* —— Zeilende Kwal. *bl.* 425

Gen. 298. *ASTERIÆ.* ZEE-STERREN.

** Die onverdeeld zyn.*

Sp. 1. Ast.	*Luna.* Indiâ.	Zee-Maan XIV.	*bl.* 440

*** Die gesternd zyn.*

Sp. 2. Ast.	*papposa.* Oceano.	Veelstraalige.	——
3.	*rubens.* ——	Roodagtige.	*bl* 443
4.	*minuta.* M. Norv.	Kleine.	*bl* 451
5.	*Glacialis.* Oc. Bor.	Yslandsche.	*bl.* 452
6.	*reticulata.* M. Ind.	Netswyze.	*bl.* 453
7.	*Nodosa.* ——	Knobbelige.	*bl.* 457
8.	*Aranciaca.* M. med.	Zee-Pastey.	*bl.* 460
9.	*Equestris.* ——	Paarde-Ster.	*bl.* 462
10.	*lævigata.* ——	Ongedoornde.	*bl.* 465

**** Die gestraald zyn.*

Sp. 11. Ast.	*Ophiura.* Oceano.	Wormstraalige.	*bl.* 466
12.	*aculeata.* ——	Gedoornde.	*bl.* 468
13.	*ciliata.* Oc. austr.	Gehaairde.	*bl.* 470
14.	*pectinata.* M. Ind.	Gekamde.	*bl.* 471
15.	*multiradiata.* ——	Veelstraalige.	*bl.* 473
16.	*Caput Medusæ.* Oc.	Zee-Zon.	——

Gen. 299. *ECHINI.* ZEE-APPELS.

* Regelmaatige *met het Aarsgat boven.*

Sp. 1. Ech.	*esculentus.* Oc. Eur.	Zee-Klit.	*bl.* 495
2.	*globulus.* Oc. Ind.	Zee-Kogel.	*bl.* 502
3.	*Sphæroides.* ——	Zee-Knoop.	——
4.	*Gratilla.* ——	Zee-Karsteng.	*bl.* 503
5.	*Lixula.* ——	Zee-Knobbel.	——
6.	*Saxatilis.* M. med.	Steenige.	——

Sp. 7. Ech. *Diadema.* M. Ind. Zee-Kr. XIV. St. *bl.* 505
8. *Cidaris.* Ocean. Moorfche Tulb. *bl.* 508
9. *Mamillatus.* Getepelde. *bl.* 513
10. *Lucuntor.* Oc. Ind. Ovaale. *bl.* 518
11. *atratus.* Indiâ. Zwartagtige. *bl* 519

** Onregelmaatige, *met het Aarsgat onder*, zo *wel als de Mond.*

Sp. 12. Ech. *Spatagus.* Oc. omn. Doodshoofd. *bl.* 520
13. *lacunosus.* Oc. Ind. Gegroefde. *bl.* 522
14. *Rosaceus.* Oc. As. Roosagtige. *bl.* 523
15. *Reticulatus.* Oc. m. Zee-Roaal. *bl.* 524
16. *Placenta.* Oc. mer. Pannekoek. *bl.* 525
17. *Orbiculus.* M. Ind. Zee-Schyf. *bl.* 526

III. Rang. SCHULPDIEREN.

Gen. 300. *CHITONES.* CHITONS.

Sp. 1. Chit. *hispidus.* Stekelige. XV. St. *bl.* 89
2. *tuberculatus.* Amer. Geknobbelde. ——
3. *aculeatus.* Afiâ. Gedoornde. *bl.* 91
4. *fascicularis.* Barb. met Kwastjes. *bl.* 92
5. *Squamosus.* Ind. Gefchubde. *bl.* 93
6. *punctatus.* As. Eur. A. Geftippelde. ——
7. *ruber.* Oc. Bor. Roode. *bl.* 96
8. *albus.* Oc. Island. Witte. ——
9. *cinereus.* Oc. Norv. Afchgraauwe. *bl.* 97

Gen. 301. *LEPADES.* LEPADEN.

Sp. 10. Lep. *Balanus.* Eur. Litt. Zee-Pok. *bl.* 98

Sp. 11. Lep.	*Balanoides.*	Oc. Bor.	Zee-Pokje. XV.	*bl.* 103
12.	*Titinnabulum.*	Oc. E.	Zee-Tulp.	*bl.* 107
13.	*Diadema.*	M. m. Ind.	Walvisch-Pok.	*bl.* 111
14.	*Testudinaria.*	Pelag.	Schildpad-Pok.	*bl.* 115
15.	*Mitella.*		Myter.	*bl.* 117
16.	*Scalpellum.*	Oc. Bor.	Pennemes.	*bl.* 119
17.	*Anserifera.*	P. Am.	Ganzenschulp.	*bl.* 120
18.	*Anatifera.*	Pelago.	Eenden Schulp.	*bl.* 121
19.	*Aurita.*	Oc. Bor.	Ge-oorde.	*bl.* 127

Gen. 302. *PHOLADES.* PHOLADEN.

Sp. 20. Phol.	*Dactylus.*	Europâ.	Gewoone.	*bl.* 136
21.	*Costatus.*	Eur. austr.	Geribde.	*bl.* 138
22.	*striatus.*	Eur. austr.	Gestreepte.	*bl.* 139
23.	*candidus.*	Eur. Am.	Witte.	*bl.* 143
24.	*pusillus.*	Amer.	Kleine.	*bl.* 144
5.	*crispatus.*	Oc. Bor.	Gekrulde.	——

Gen. 303. *MYÆ.* GAAPERS.

Sp. 26. Mya	*truncata.*	Oc. Eur.	Stompe Gaaper.	*bl.* 148
27.	*Arenaria.*	——	Zandgaaper.	*bl.* 150
28.	*Pictorum.*	Eur. Fl.	Verfschulp.	*bl.* 153
29.	*Margaritifera.*	Bor.	Paarlmossel.	*bl.* 154
30.	*Perna.*	Fr. Magell.	Breede Mossel.	*bl.* 185
31.	*Volsella.*	Indiis.	Baardknyper.	——
32.	*Arctica.*	Oc. Norv.	Noordsch Boontje.	*bl.* 186

Gen. 304. *SOLENES.* SCHEEDEN.

Sp. 33. Sol.	*Vagina.*	M. Eur. Ind.	Geut-Doublet.	*bl.* 188
34.	*Siliqua.*	Oc. Eur.	Messehecht.	*bl.* 189
35.	*Ensis.*	M. medit.	Peul-Doublet.	*bl.* 192
36.	*Legumen.*	——	Boereboon.	*bl.* 195

Sp. 37.	*Cultellus*. Amb. litt.	Poolſche Mesje.	*bl.* 197
38.	*radiatus*. Oc. Aſiat.	Bl. Zonneſtraal.	*bl.* 198
39.	*ſtrigilatus*. M. med.	Roode Zonneſtr.	*bl.* 199
40.	*Anatinus*. Oc. Aſiat.	Eendebek.	*bl.* 200
41.	*Bullatus*.	Blaasagtige.	*bl.* 201
42.	*minutus*. Oc. Norv.	Kleine.	*bl.* 202
43.	*virens*. Javâ.	Groenagtige.	——

Gen. 305. *TELLINÆ.* TELLINEN.

I. *Die ovaal en dikagtig zyn.*

Sp. 44.	Tell. *Gargadia*. Oc. As.	Get. Venus-Doubl.	*bl.* 204
45.	*Lingua Felis*. ——	Sagryn-Doubl.	——
46.	*virgata*. Oc. Ind.	Ceyl. Zonneſtraal.	*bl.* 205
47.	*angulata*. Javâ.	Witte.	*bl.* 206
48.	*Gari*. Oc. Ind.	Bacasſan-Doubl.	——
49.	*fragilis*. Oc. Eur.	Brooſche.	*bl.* 209

II. *Die ovaal en platagtig zyn.*

Sp. 50.	Tell. *albida*. Oc. Eur.	Bleekroode.	*bl.* 210
51.	*foliacea*. Oc. Ind.	Goude Tong.	*bl.* 211
52.	*planata*. Oc. Eur.	Roos-Doublet.	——
53.	*lævigata*. Oc. E. Ind.	Indiſche.	*bl.* 212
54.	*radiata*. Oc. Eur.	Geſtraalde.	——
55.	*Rostrata*. Oc. Ind.	Banket-Hamm.	*bl.* 213
56.	*inæquivalvis*. M. m.	Platzydige.	——
57.	*trifasciata*. Oc. Eur.	Drieſtraalige.	*bl.* 214
58.	*incarnata*. ——	Rood Juffertje.	——
59.	*Donacina*. M. med.	Paarſch.	*bl.* 215
60.	*truncata*. Javâ.	Zaagertje.	——
61.	*balauſtina*. M. med.	Ronde Telline.	*bl.* 216

III. *Die rondagtig zyn.*

Sp 62.	Tell. *Remis.* Oc Eur. Ind.	Remies	XV. St.	*bl.* 216
63.	*reticulata.* Indiâ.	Tygers-Tong.		*bl.* 216
64.	*scobinata.* Oc. As.	Robbe-Tong.		——
65.	*Lactea.* M. medit.	Melkwitte.		*bl.* 218
66.	*Carnaria.* Ocean.	Vleeschkleurige.		——
67.	*bimaculata.* Oc Eur.	Tweevlakkige.		——
68.	*Balthica.* M. Balth.	Oostzeesche.		*bl.* 220
69.	*Pisiformis.* Oc. Eur.	Erwtagtige.		——
70.	*divaricata.* M. med.	Vorkstreepige.		——
71.	*Digitaria.* ——	Vingerstreep.		*bl.* 221
72.	*Cornea.* Eur. palud.	Hoornagtige.		——

Gen. 306. *CARDIA.* HART-DOUBLETTEN.

Sp. 73.	Card. *Costatum.* M. Afr.	Geribd. V. Doubl.	*bl.* 223
74.	*Cardissa* M. Asiat.	Venus-Hart.	*bl.* 225
75.	*retusum.* Indiâ.	Stomp Ven. Hart.	*bl.* 226
76.	*hemicardium.* Oc. As.	Driezydig.	——
77.	*medium.* Oc. Ind.	Middelslag.	*bl.* 227
78.	*Aculeatum.* Oc. Eur.	Ged. Nagel-D.	*bl.* 228
79.	*Echinatum.* Oc. Bor.	Stekelige.	——
80.	*Ciliare.* M medit.	Scherp gerande.	*bl.* 229
81.	*tuberculatum.*	Karthageensche.	*bl.* 230
82.	*Isocardia.*	Nagel-Doubl.	*bl.* 232
83.	*Fragum.* Oc. As. Am.	Aardbey-Doubl.	*bl.* 233
84.	*Unedo.*	Rood Appeltje.	——
85.	*muricatum* Oc. Am.	Stekelige.	*bl.* 234
86.	*magnum,* ——	Groote.	——
87.	*flavum.*	Geele Aardbey.	*bl* 235
88.	*lævigatum.*	Ongeribde.	——
89.	*Serratum.* M. med.	Gekartelde.	——

Sp. 90.

Sp. 90. Card. *edule.* Oc. Eur. Kokhaan. XV. St. *bl.* 236
91. *Ruſticum.* M. med. Boerſche. *bl.* 238
92. *pectinatum.* —— Ryſt-Doublet. *bl* 239
93. *Virgineum.* —— Maagdelyke. *bl.* 240

Gen. 307. *MACTRÆ.* KORFDOUBLETTEN.

Sp. 94. Mact. *Sprengleri.* C. b Sp. Sprengl. Schulp. *bl.* 241
— 95. *plicataria.* Javâ. Geplooide. *bl.* 242
96. *ſtriatula.* M. med. Geſtreepte. *bl.* 243
— 97. *glabrata.* Oc. Afr. Gladde. ——
98. *Corallina.* M. med. Koraalâgtige. ——
99. *Stultorum.* Oc. E. Geſtraalde. *bl.* 244
— 100. *ſolida.* —— Strandſchulpje. ——
101. *lutraria.* —— Slyk-Schulp. ——

Gen. 308. *DONACES.* DRIEHOEK-DOUBL.

Sp. 102. Don. *Scortum.* Amer. Triangel. *bl.* 247
103. *pubeſcens.* Oc. Ind. Ruige. ——
104. *rugoſa* Oc. mer. Rimpelige. *bl.* 248
105. *Trunculus.* Oc. Eur. Stompje. ——
106. *ſtriata.* —— Geſtreepte. *bl.* 250
107. *denticulata.* M. m. Getande. ——
108. *cuneata.* Wigagtige. ——
109. *ſcripta.* M. med. Xul. Letterd. *bl.* 251
110. *muricata.* Oc. Ind. Gedoornde. *bl.* 252
111. *Irus.* M. med. Schraale. ——

Gen. 309. *VENERES.* KOUS-DOUBLETTEN.

I. *Die aan de Klink ruig of ruuw zyn.*

Sp. 112. Ven. *Dione.* Oc. Amer. Venus-Kous. *bl.* 254
113. *Paphia.* Oc. Luſit. Oude Wyfs-D. *bl.* 255
114. *Marica.* Oc. Amer. Geſtreepte. *bl.* 256

Sp. 115. Ven.	*Dysera.* Oc. Am. As.	Geplooid. XV. St.		*bl.* 256
	II. *Die niet ruig zyn, Hartvormig.*			
Sp. 116. Ven.	*Verrucosa.* Eur. au.	Wrattige.		*bl.* 257
117.	*Casina.* Oc. Eur.	Gesleufde.		*bl.* 258
118.	*Cancellata.* Oc. Afr.	Getraliede.		———
119.	*Gallina.* M. med.	Gestraalde.		*bl.* 259
120.	*petulca.* Oc. Eur.	Gaapende.		———
121.	*flexuosa.* Indiis.	Scherfje.		*bl.* 260
122.	*Erycina.* Europ.	Kwaaker.		———
123.	*mercenaria.* Pens.	Amerikaansche.		*bl.* 261
124.	*Islandica.* Island.	Yslandsche D.		*bl.* 262
125.	*Chione.* Oc. As.	Chin. Speeldoubl.		———
126.	*maculata.* Oc. A. A.	Tyger-Doubl.		*bl.* 263
127.	*Meretrix.* Oc. Ind.	Bruinlip.		*bl.* 264
128.	*læta.* M. med. Ind.	Blaauwlip.		———
129.	*Castrensis.* Oc Eur.	Grieksche A.		*bl.* 265
130.	*Phrynea.* Oc. mer.	Phryne.		*bl.* 266
131.	*Meroë.* ———	Meroë.		———
132.	*deflorata* Oc. Eur.	Bloedige.		———
133.	*fimbriata.* Oc. As.	Lip-Doublet.		*bl.* 267
134.	*reticulata.* Oc. Afr.	Wafelyzer.		———
135.	*squamosa.* Oc Ind.	Geschubde.		*bl.* 268
	III. *Die niet ruig zyn en rondagtig.*			
Sp. 136. Ven.	*Tigerina.* Oc. Ind.	Gekartelde.		*bl.* 268
137.	*prostrata.* ———	Vliezige.		*bl.* 269
138.	*Pensylvanica.* Am. s	Pensylvanische.		*bl.* 269
139.	*incrustata.* Oc. Ind.	Korstige.		*bl.* 270
140.	*punctata.* ———	Gestippelde.		———
141.	*orbicularis.* ———	Venus-Labaar.		———
142.	*exoleta.* Norveg.	Slet.		*bl.* 271

Sp. 143. Ven. *Borealis.* Oc. Eur. Noordſ. XV. St. *bl.* 272
144. *pectinata.* Indiis. Gekamde. ——
145. *ſcripta.* — Bast Strikdoubl. *bl.* 273
146. *edentula.* — Tandelooze. ——

IV. *Die niet ruig zyn en ovaal, eenigermaate hoekig boven de Spleet.*

Sp. 147. Ven. *literata.* Eur. Ind. Strikdoublet. *bl.* 274
148. *rotundata.* Oc. Ind. Geronde. ——
149. *decusſata.* — Gekruiste. *bl.* 275
150. *Virginea.* — Maagdelyke. ——

Gen. 310. *SPONDYLI.* LAZARUS-KLAPPEN.

Sp. 151. Sp. *Gæderopus.* M. med. Getakte. *bl.* 277
152. *Regius.* Indiâ. Gedoornde. *bl.* 282
153. *plicatus.* Javâ. Geplooide. *bl.* 284

Gen. 311. *CHAMÆ.* KOM-DOUBLETTEN.

Sp. 154. Cham. *Cor.* M. Adriat. Zotskap-Doubl. *bl.* 288
155. *Gigas.* M. Aſiat. Fonteinbak. *bl.* 289
156. *Hippopus.* — Paardevoet. *bl.* 293
157. *antiquata.* O. Afr. Zee-Noot. *bl.* 297
158. *trapezia.* O. Norv. Zee-Erwt. *bl.* 298
159. *Semi-orbiculata.* Zee-Boon. *bl.* 299
160. *calyculata.* M. m. Eikel. ——
161. *cordata.* Hartvormige. ——
162. *ſatiata.* Volronde. *bl.* 300
163. *oblonga.* Langwerpige. ——
164. *Lazarus.* M. m. A. Foelie-Doublet. ——
165. *Gryphoides.* M. m. Rots-Doublet. *bl.* 301
166. *bicornis.* — Tweehoornige. *bl.* 304
167. *Arcinella.* M. Am. Gedoornde Pdvt. ——

Gen.

Gen. 312. *ARCÆ.* ARK-DOUBLETTEN.

I. *Met den Rand zeer effen, de Billen omgekromd.*

Sp. 168. Arc. *tortuosa.* Ind. Or. Haspel-D.XV.St.*bl.* 306

II. *Met den Rand effen, de Billen geboogen.*

Sp. 169. Arc. *Noæ.* M. rubr. m. I. Noachs-Ark. *bl.* 307
170. *barbata.* M. med. Gebaarde. *bl.* 308
171. *modiolus.* —— Hoekige. *bl.* 310
172. *Pella* —— Eyronde. ——

III. *Met den Rand gekarteld en de Billen omgekromd.*

Sp. 173. Arc. *Lactea.* M. medit. Melkwitte. *bl.* 311
174. *antiquata.* O. Am. A. Basterd-Ark. ——
175. *Senilis.* —— Br. geribde. *bl.* 312
176. *Granosa.* Oc. E. m. Korrelige. *bl.* 313
177. *decussata.* Indiis. Gekruiste. *bl.* 314
178. *pallens.* —— Bleeke Poffer. ——

IV. *Met den Rand gekarteld, de Billen geboogen.*

Sp. 179. Arc. *Undata.* Oc. Amer. Gegolfde. *bl.* 315
180. *Pectunculus* —— Gevoorde. ——
181. *Glycymeris.* Oc. Af. Gladde Poffer. *bl.* 316
182. *Pilosa.* M. med. Haairige. *bl.* 317
183. *Nummaria.* —— Platte. *bl.* 318
184. *Nucleus.* Europâ. Ronde. ——

Gen. 313. *OSTREÆ.* KAM-DOUBLETTEN.

I. *Met Ooren, die aan beide zyden gelyk zyn.*

Sp. 185. Ostr. *maxima.* Oc. Eur. St. Jakobs-Doubl. *bl.* 323
186. *Jacobæa.* M. med. Spaansche dito. *bl.* 324

Sp. 187.

Sp. 187. Ostr.	*Ziczac.*	Oc. auſtr.	Joppe - D. XV. St.	*bl.* 325
— 188.	*ſtriatula.*	Oc. Ind.	Geſtreepte.	—
— 189.	*minuta.*	—	Kleine.	*bl.* 326
— 190.	*Pleuronectes.*	—	Kompas - Doubl.	—
— 191.	*Radula.*	—	Weitaſch - Doubl	*bl.* 328
— 192.	*Plica.*	—	Jaagers - Mantel.	*bl.* 329

II. *Met de Ooren ongelyk, het één aan de binnenzyde als gedoornd.*

Sp. 193. Oſtr.	*Pallium.*	Oc. Ind.	Konings - Mantel.	*bl.* 329
— 194.	*nodoſa.*	Oc. Afr.	Koraal - Doublet.	*bl.* 330
— 195.	*Pes Felis.*	—	Katte - Poot.	*bl.* 331
— 196.	*pellucens.*	Oc. auſtr.	Doorſchynende.	—
— 197.	*obliterata.*	Eur. au.	Geſtraalde.	*bl.* 332
— 198.	*Sanguinea.*	Oc. au.	Bloedroode.	—
— 199.	*varia.*	—	Bonte Mantel.	*bl.* 333
— 200.	*Puſio.*	—	Kleintje.	—
— 201.	*glabra.*	M. med.	Gladde Mantel.	*bl.* 334
— 202.	*Opercularis.*	Oc. m.	Dikke.	—
— 203.	*gibba.*	M. Amer.	Adama - Doublet.	*bl.* 335

III. *Met de Kleppen ſcheef of aan de ééne zyde ronder.*

Sp. 204. Oſtr.	*flavicans.*	Oc. auſt.	Geelagtige.	*bl.* 335
— 203.	*fasciata.*	—	Ys - Doublet.	*bl.* 336
— 206.	*Lima.*	Oc. mer.	Rasp - Doublet.	*bl.* 337

IV. *Ruuwe of OESTER - DOUBLETTEN.*

Sp 207. Oſtr.	*Malleus,*	Oc. Aſiat.	Poolſche Hamer.	*bl.* 338
— 208.	*Diluviana.*		Kam - Oeſter.	*bl.* 339
— 209.	*Folium.*	Oc. Am.	Laurier - Blad.	—
— 210.	*Orbicularis.*		Schyfje.	*bl.* 341
— 211.	*edulis.*	Oc. Eur.	Gewoone Oeſter-	—

Sp. 212.

Sp. 212.	Oſtr. *Semi-aurita.* O. m	Half geoorde.	XV.	*bl.* 360
213.	*Perna.* Indiis.	Ham-Oeſter.		———
214.	*Iſogonum.* —	Winkelhaak.		———
215.	*Ephippium* M. Aſ.	Poolſche Zadel.		*bl.* 361

Gen. 314. *ANOMIÆ.* ANOMIES.

Sp. 216.	An. *Craniolaris.* Suec.	Bekkeneeltje.	*bl.* 364
217.	*Pectinata.*	Gekamde.	*bl.* 365
218.	*Ephippium.* M. m. A.	Kleef-Oeſter.	———
219.	*Cepa.* M. medit.	Uijen-Schil.	*bl.* 367
220.	*Electrica.* —	Barnſteen-Oeſt.	———
221.	*Squamula.* Oc. Suec	Schubbetje.	*bl.* 368
222.	*Patelliformis.* Norv.	Patelagtige.	———
223.	*ſcobinata.* Pelago.	Gevylde.	*bl.* 369
224.	*Aurita.*	Ge-oorde.	———
225.	*retuſa.* Oc. Norv.	Stompe.	———
226.	*Gryphus.*	Gryphiet.	*bl.* 370
227.	*Pecten.*	Pectiniet.	*bl.* 371
228.	*ſtriatula.*	Geſtreepte.	———
229.	*truncata* Oc. Norv.	Geknotte.	*bl.* 372
230.	*Reticularis.*	Netswyze.	———
231.	*Plicatella.*	Geplooide.	*bl.* 373
232.	*crispa.*	Gekrulde.	———
233.	*lacunoſa.*	Gegroefde.	———
234.	*pubescens.* O. Norv.	Haairige.	*bl.* 374
235.	*farcta.*	Dikke.	———
236.	*Cap. Serpentis.* Oc. N.	Slangekop.	*bl.* 375
237.	*Terebratula.* —	Pappeg. Bek.	———
238.	*angulata.*	Hoekige.	*bl.* 377
239.	*Hysterita.*	Hyſteriet.	*bl.* 378
240.	*biloba.*	Trilobiet.	———
241.	*Placenta.* Oceano.	Transparent.	*bl.* 379

Sp. 242.

Sp. 242. An. *spinosa*. Angliâ. Gedoornde. XV. *bl.* 380

Gen. 31ς. *MYTILI.* MOSSELEN.

I. *Aangegroeide, met Klaauwen vastgekramd.*

Sp. 243. Myt. *Crista Galli*. Oc. I. Haanekam. *bl.* 381
244. *Hyotis*. Pelago. Gebladerde. *bl.* 382
245. *Frons*. Oc. Indico. GekamdLaurierbl. *bl.* 383

II. *Platte, die eenigermaate ge-oord schynen te zyn.*

Sp. 246. Myt. *Margaritiferus*. I. Paarlemoerschulp. *bl.* 384
247. *Unguis*. M. med. Nagel. *bl.* 402

III. *Taamelyk dik-Buikige.*

Sp. 248. Myt. *Lithophagus*. I. E. Steen-Mossel. *bl.* 402
249. *rugosus*. Norv. lac. Rimpelige. *bl.* 405
45c. *bilocularis*. Oc. Ind. Verdeelde. *bl.* 406
251. *exustus*. Oc. Amer. Gekartelde. *bl.* 407
252. *barbatus*. M m. N. Gebaarde. ———
253. *edulis*. Oc. Eur. Ind. Gewoone Mossel. *bl.* 408
254. *ungulatus*. Merid. Magellaansche. *bl.* 424
255. *bidens*. M. medit. Geribde. *bl.* 425
256. *Modiolus*. ——— N. Papoes-Mossel. *bl.* 426
257. *Cygneus*. Eur. Fl. Rivier-Mossel. *bl*,429
258. *Anatinus*. Eur. Aq Eenden-Mossel. *bl.* 435
259. *viridis*. Oc. mer. Groene. ———
260. *ruber*. ——— Roode. *bl.* 436
261. *discors*. Norv. Isl. Ongelyk gestreepte. ———
262. *Hirundo*. M. med. Vogel-Doublet. *bl.* 437

Gen. 316. *PINNÆ.* HAM-DOUBLETTEN.

Sp. 263. Pinna *rudis*. M. med. As. Ruuwe. *bl.* 441
264. *pectinata*. Ind. Gekamde. *bl.* 450

Sp. 265. Pinna *nobilis.* M. med. Edele. XV. St. *bl.* 450
266. *muricata.* —— Gedoornde. *bl.* 451
267. *rotundata.* O. mer. Geronde. *bl* 455
268. *ſaccata.* M. med. I. Buikige. *bl*, 456
269. *Digitiformis.* O. I. Vingeragtige. *bl.* 457
270. *lobata.* —— Gekwabde. *bl.* 458

Gen. 317. *ARGONAUTÆ.* PAPIERE NAUTIL.

Sp. 271. Arg. *Argo.* M. med. Ind. Doekenhuif. XVI. *bl.* 2
272. *Cymbium.* M. med. Kleintje. *bl.* 15

Gen. 318. *NAUTILI.* NAUTILUSSEN.

I. Spiraale; *die rondagtig zyn.*

Sp. 273. Naut. *Pompilius.* Ind. A. Paarlemoer - Naut. *bl.* 18
274. *Calcar.* M Adriat. Spoor. *bl.* 30
275. *crispus.* M. med. Korrelige. *bl.* 31
276. *Beccarii.* —— Ammons - Hoorn. *bl.* 32
277. *rugoſus.* M. auſtr. Rimpelige. *bl.* 33
278. *Umbilicatus.* M. m. Genavelde. *bl.* 34
279. *Spirula.* Indiis. Posthoorentje. ——
280. *Semi-Lituus.* M. m Halfbazuin. *bl.* 37

II. Langwerpige; *die nagenoeg regt zyn.*

Sp. 281. Naut. *obliquus.* M. med. Kromme. ——
282. *Raphaniſtrum.* — Wilde Mostert ——
283. *Raphanus.* —— Rammenas - Zaad. *bl.* 38
284. *Granum.* —— Koorntje. *bl.* 39
285. *Radicula.* —— Radys - Zaadje. ——
286. *Faſcia.* —— Geringde. *bl.* 40
287. *Sipunculus.* —— Spuitje. ——
288. *Legumen* —— Peultje. *bl.* 41
289. *Orthocera.* Ocean. Orthokeras. ——

Gen.

Gen. 319. *CONI.* TOOTEN.

I. *Die geknot zyn of ſtomp aan 't breedſte End.*

Sp. 290. Con.	*Marmorat.* Ind. Or.	Harte - T. XVI. St.	*bl.*	44
291.	*Imperialis.* ——	Kroon - Toot.	*bl.*	47
292.	*Literatus.* Oc. As.	Tyger - Toot.	——	
293.	*Generalis.* Ind. Or.	Speldewerks-	*bl.*	48
294.	*Virgo.* Oc. Afr.	Menniste Toot.	*bl.*	50
295.	*Capitaneus.* Aſiâ.	Kaas - Toot.	*bl.*	51
296.	*Miles.* Indiâ.	Arkans - Garen.	*bl.*	52

II. *Die Peeragtig en aan den Top gerond zyn, anderhalfmaal zo lang als breed.*

Sp. 297. Con.	*Princeps.*	Morilje.	*bl.*	53
298.	*Ammiralis.* Oc. Ind.	Admiraal.	*bl.*	54
299.	*Vicarius.* Ind. Or.	Vice - Admiraal.	*bl.*	60
300.	*Senator.* Ind. Occ.	Basterd - Adm.	*bl.*	61
301.	*Nobilis.* Ind. Or.	Geele Harte - T.	——	
302.	*Genuanus.* Guin.	Guineeſche - Toot.	*bl.*	62
303.	*glaucus.* Aſiâ.	Cyperſe Kat.	——	
304.	*Monachus.* Ind.	Schildpad - Toot.	*bl.*	63
305.	*Minimus.* ——	Gr. Monnik.	——	
306.	*Rusticus.* Afr.	Aſſchepoeſter.	*bl.*	64
307.	*Mercator.* Ind.	Net - Tootje.	*bl.*	65
308.	*Betulinus.* ——	Boter - Toot.	——	
309.	*Figulinus.* Ind. Or.	Eiken - Houts T.	*bl.*	67
310.	*Hebræus.* Indiâ.	Boeren - Muſiek.	——	
311.	*Stercus Musc.* As.	Vliegenſcheet.	*bl.*	68
312.	*varius.* Ind. Or.	Leeuwe - Toot.	*bl.*	69

III. *Die langwerpig zyn, aan den Top gerond, ten minste tweemaal zo lang als breed, genaamd*

KOLLEN.

Sp. 313.	Con. *Clavus.*		Net-Rol. XVI. St.	*bl.* 70
314.	*Nusfatella.*	Ind. Or.	Gegr. Kuip-Boor.	*bl.* 71
315.	*Granulatus.*	O. Afr	Gegran. Katje.	——
316.	*Aurisiacus.*	Ind. Or.	Oranje Admiraal.	*bl.* 72
317.	*Magus.*	Indiâ.	Geplekt Katje.	*bl.* 74
318.	*Striatus.*	——	Wolkhooren.	——
319.	*Textile.*	Ind. Or.	Speldewerks-Rol.	*bl.* 75
320.	*Aulicus.*	——	Bruinet.	*bl.* 76

IV. *Die Bakagtig zyn, dat is Buikig en wyder van Mond, klinkende.*

Sp. 321.	Con. *Spectrum.*	Ind. Or.	Spookje.	*bl.* 77
322.	*Bullatus.*	——	Wolkbakje.	*bl.* 78
323.	*Tulipa.*	Amer.	Tulp.	*bl.* 79
324.	*Geographus.*	Indiis. Ag.	Kroonbak.	——

Gen. 320. *CYPRÆÆ.* PORSELEINHOORENS.

I. *Die een Spits hebben.*

Sp. 325.	Cypr. *Exanthema.*	Ind.	Witte Mazelen.	*bl.* 88
326.	*Mappa.*	Oc. Afr.	Kaaphooren.	*bl.* 89
327.	*Arabica.*	Ind. Or.	Arabische Letters.	*bl.* 90
328.	*Argus.*	Oc. Afr.	Dubbelde Argus.	*bl.* 91
329.	*Testudinaria.*	I. O.	Karet-Hooren.	*bl.* 92
330.	*Stercoraria.*	——	Wyd-Oog.	——
331.	*Carneola.*	——	Roodagtige.	*bl.* 93
332.	*Zebra.*	——	Graauwe Mol.	*bl.* 94

Sp. 333.

Sp. 333. Cypr.	*Talpa.* —	Geele Mol. XVI	*bl.* 94
334.	*Amethystea.* —	Gew. Ag. Kliph.	*bl.* 95
335.	*lurida.* M. med.	Muis.	—
336.	*Vanelli.*	Kivits-Hooren.	*bl.* 96
337.	*lota.*	Scherpmond.	*bl.* 97
338.	*fragilis.* M. med.	Dunſchaal.	—

II. *Die geen blykbaare Spits hebben.*

Sp. 339. Cypr.	*Cap. Serpentis.* I. O.	Mooren Buikje.	*bl.* 98
340.	*Mauritiana.* —	Slangekop.	—
341.	*Vitellus.* —	Zoutkorrels.	*bl.* 99
342.	*Mus.* Ind. Occid.	Karthag. Kliph.	—
343.	*Tigris.* Ind. Or.	Getygerde dito.	*bl.* 100
344.	*Lynx.* —	Mazelen.	*bl.* 102
345.	*Iſabella.* —	Iſabelle.	*bl.* 103

III. *Die een Navel hebben of genaveld zyn.*

Sp. 346. Cypr.	*Onyx.* Ind. Or.	Blaauwagtige.	*bl.* 103
347.	*clandestina.*	Verborgene.	*bl.* 104
348.	*ſuccincta.*	Beknopte.	—
349.	*Ziczac.*	Gegolfde.	*bl.* 105
350.	*Hirundo.*	Zwaluw.	—
351.	*Aſellus.* Ind. Or.	Ezeltje.	—
352.	*Erronea.*	Dwaalende.	*bl.* 106

IV. *Die een breeden Zoom hebben of gerand zyn.*

Sp. 353. Cypr.	*Cribraria* Ind.	Harlekyn.	*bl.* 107
354.	*Moneta.* Maldiv.	Guineeſche Munt.	—
355.	*Annulus.* Amb.	Blaauwe Kauris.	*bl.* 109
356.	*Caurica.* Indiâ.	Geplekte.	*bl.* 110
357.	*eroſa.* Maurit.	Wit-Oogje.	—

Sp. 358.	Cypr. *flaveola.*		Brandvl. XVI. St.	*bl.* 111
359.	*ſpurca.*	M. med.	Geelſmetje.	——
360.	*ſtolida.*	Ind. Or.	Draakenhoofdje.	*bl.* 112
361.	*helvola.*	——	Kakkerlak.	*bl.* 113
362.	*Ocellata.*	——	Starretjes.	——
363.	*Poraria.*		Gaatjes.	*bl.* 114
364.	*Pediculus.*	Ind. E.	't Luisje.	*bl.* 115
365.	*Nucleus.*	Ind. Or.	Rystkorrel.	*bl.* 116
366.	*Staphylæa.*		Piſſebed.	*bl.* 117
367.	*Cicercula.*	M. m.	't Korrel. Kopje.	——
368.	*Globulus.*	Aſiâ.	't Gladde Knopje.	*bl.* 118

Gen. 321. *BULLÆ.* BLAASHOORENS.

Sp. 369.	Bull. *Ovum.*	Ind. Or.	Witte Porſelein h.	*bl.* 120
370.	*Volva.*	Ind. Occ.	Weevers-Spoel.	*bl* 121
371.	*birostris.*	Ind. Or.	Oostind. dito.	*bl.* 122
372.	*Spelta.*	M. med.	Jokje.	——
373.	*Verrucoſa.*	Ind. O.	Witte Jamboes.	*bl* 123
374.	*gibboſa.*	Braſil.	Hoogruggetje.	*bl.* 124
375.	*Naucum.*	Aſiâ.	Blaasje.	——
376.	*aperta.*	Cap. b. S.	Kaneel-Wafel.	*bl* 125
377.	*Hydatis.*	M. med.	Belletje.	——
378.	*Ampulla.*	Ind.	Kievits-Ey.	*bl.* 126
379.	*Lignaria.*		Houtkleurig.	*bl.* 127
380.	*Phyſis.*		Stomp Kiv. Ey.	——
381.	*Ampluſtre.*	Aſiâ.	Roodbandje.	*bl.* 128
382.	*Ficus.*	Ind. Or.	Spaanſche Vyg.	——
383.	*Rapa.*	——	Knol.	*bl.* 129
384.	*canaliculata.*		Rolronde.	*bl.* 130
385.	*Conoidea.*		Kegelagtige.	*bl.* 131
386.	*Fontinalis.*	Eur.	Paarltje.	——

Sp. 387. Bull.	*Hypnorum.* Eur.	Mos-Bell. XVI. St.	*bl.* 132
388.	*Terebellum.* Aſiâ.	Kuipers-Boor.	——
389.	*Cypræa.* M. med.	Kliphoornige.	*bl.* 133
390.	*Virginea.* Afr.	Prinſe Vlag.	*bl.* 134
391.	*Achatina.* O. Am.	Fr. Belhooren.	*bl.* 135

Gen. 322. *VOLUTÆ.* VOLUUTEN.

I. *Met de Opening niet ingeſneeden.*

Sp. 392. Vol.	*Auris Midæ.* Ind. O.	Midas-Oor.	*bl.* 137
393.	*Auris Judæ.*	Toverhoorentje.	*bl.* 139
394.	*tornatilis.*	Gedraaide,	*bl.* 140
395.	*ſolidula.*	Dikſchaalige.	——
396.	*livida.* Afr.	Geſtreepte.	*bl.* 141
397.	*Coffea.*	Koffyboontje.	——

II. *Rolrondagtige, met de Opening uitgerand.*

Sp. 398. Vol.	*Porphyria* Bras.	Porto Bello.	*bl.* 141
399.	*Oliva.* M. Ind.	Dadel.	*bl.* 143
400.	*Iſpidula.* ——	Spits getopte.	*bl.* 145

III. *Eyvormige of ſcheef Eyronde, met de Opening wyd uitloopende en uitgerand.*

Sp. 401. Vol.	*Dactylus.* Ind.	Varkentje.	*bl.* 147
402.	*Miliaria.* M. med.	Geerstkoorntje.	*bl.* 148
403.	*Monilis.* Chinâ.	Ringetje.	——
404.	*Perſicula.* Oc. Afr.	Perſiaantje.	——
405.	*pallida.* ——	Juffertje.	*bl.* 149
406.	*Faba.* ——	Boontje.	*bl.* 150
407.	*glabella.* ——	Gladdertje.	——
408.	*Reticulata.*	Rooster.	*bl.* 152
409.	*Mercatoria.* M. med.	Koopwaar.	——

Sp. 410. Vol. *Rustica.* M. med.	Boertje. XVI. St.	*bl.* 152
411. *Paupercula.* —	Arm Wyfje.	*bl.* 153
412. *Mendicaria.* Asiâ.	Bedelaartje.	*bl.* 154
413. *Cancellaria.* Afr.	Getraliede.	—

IV. *Die Spilrondagtig zyn.*

Sp. 414. Vol. *Tringa.* M. med.	Snepje.	*bl.* 155
415. *Cornicula.* —	Kraaitje.	*bl.* 156
416. *Virgo.*	Maagd.	—
417. *Scabricula.* Ind. Or.	RuuwePenhooren.	*bl.* 157
418. *ruffina.* —	Geribde.	—
419. *Sanguisuga.* M.med.	Staaten Vlag Pen.	*bl.* 158
420. *Caffra.* Oc. As.	Ronde bruine.	*bl.* 159
421. *Morio.*	Ronde zwarte.	—
422. *Vulpecula.* Ind. Or.	Hoekige Bandpen.	*bl.* 160
423. *plicaria.* —	Geknobbelde.	*bl.* 161
424. *pertusa.*	Monnikskap.	*bl.* 162
425. *Mitra.* Ind. Or.	Bisschops - Myt.	*bl.* 163
426. *Mitra Papalis.* —	Pausekroon.	*bl.* 164
427. *Musica.* Oc. Amer.	Musiekhooren.	*bl.* 165
428. *Vespertilio* Ind.	Vledermuis.	*bl.* 168
429. *Hebræa.* Ind. Or.	Wilde Musiek.	*bl.* 172
430. *Turbinellus.* —	Morgenstar.	*bl.* 173
431. *Capitellum* —	Vaas.	*bl.* 174
432. *Ceramica.* —	Switzers - Broek.	*bl.* 175
433. *Pyrum.* —	Peer.	*bl.* 176
434. *Lapponica.* Amer.	Lapsche Laph.	*bl.* 177

V. *Die Buikig zyn of Bakagtig.*

Sp. 435. Vol. *Æthiopica.* M. Pers.	Kroon - Tepelbak.	*bl.* 179
436. *Cymbium.* M. Iber.	Jakoba - Kruik.	*bl.* 181
437. *Olla.* Ins. Phil.	Tepelbak.	*bl.* 183

Gen.

Gen. 323. *BUCCINA.* KINKHOORENS.

I. *Die Fleſchagtig opgeblazen rond zyn, met eene dunne, halfdoorſchynende, brooſche Schaal.*

Sp. 438. Bucc. *Olearium.* O. Ind. Ajuinſchil. XVI. *bl.* 189
439. *Galea.* M. med. Belhooren. ——
440. *Perdix.* O. Ind. Patrys. *bl.* 190
441. *Pomum.* Ind. Or. Diklip. *bl.* 191
442. *Dolium.* M. Afr. Geribde Belhooren. *bl.* 192
443. *Echinophorum.* m. Geknobbelde. *bl.* 194

II. *Die Helmagtig zyn, met een kort omgeboogen Staartje en den Mond getand, genaamd*

KASKETTEN.

Sp. 444. Bucc. *Plicatum.* Amer. Geplooide. *bl.* 195
445. *Cornutum.* —— Gehoornde. *bl* 196
446. *rufum.* —— Roode. *bl* 198
447. *tuberoſum.* —— Geknobbelde. *bl.* 199
448. *flammeum.* Ind Or. Gevlamde. *bl.* 200

BEZOARS.

449. *Testiculus.* Amer. Geplekte. *bl.* 201
450. *decusſatum.* Afr. Geſchubde. *bl.* 202
451. *Areola.* M. med. Geruite. *bl.* 203

III. *Helmagtige met een kort opgewipt Staartje, die de Lip van binnen ongetand, van agteren uitwaards gedoornd hebben.*

Sp. 452. Bucc. *Erinaceus.* O. Am. Gedoornde. *bl.* 204
453. *glaucum.* Ind. Or. Graauwe Bez. *bl.* 205
454. *Vibex.* Oc. Am. m. Gladde Bezoar. *bl.* 206
455. *papilloſum.* Ind. Or. Rystenbry - Hoor. *bl.* 207

Sp. 456. Bucc. *Glans.* Ind. Or. Moedervl. XVI. *bl.* 207

IV. *Die aan de Spil als een omgeslagen Lip van dikke Eelt hebben.*

Sp. 457. Bucc.	*Arcularia.* Ind. O.	Kofferhoorentje.	*bl.* 208
458.	*pullum.* M. med.	Bruintje.	*bl.* 209
459.	*gibbosulum* ——	Bocheltje.	——
460.	*mutabile.* ——	Veranderlyke.	*bl.* 210
461.	*Neriteum.* ——	Nerietagtige.	——

V. *Die de Spil platagtig, als afgeschraapt, hebben.*

Sp. 462. Bucc.	*Harpa.* Ind. Or.	Davids-Harp.	*bl.* 211
463.	*Costatum.*	Geribde.	*bl.* 213
464.	*Persicum.* Ind. Or.	Rudolphus.	*bl.* 214
465.	*patulum.* Amer.	Wydmond.	——
466.	*hæmastoma.* Eur.	Roodmond.	*bl.* 216
467.	*Lapillus.* ——	Steentje.	*bl.* 217
468.	*Smaragdulus.*	Smaragdetje.	*bl.* 222

VI. *Die glad zyn en niet tot de voorgaande behooren.*

Sp. 469. Bucc.	*Spiratum.* M. m.	Gevoord Bultje.	*bl.* 223
470.	*glabratum* Amer.	Gl. Kuip. Boor.	*bl.* 224
471.	*prærosum.* Eur.	Zwarte Boon.	*bl* 225

VII. *Die hoekig zyn en niet reeds opgeteld.*

Sp. 472. Bucc.	*Undosum.* Ind. Or.	Boeren Jongen.	*bl.* 225
473.	*Bezoar.*	Noote Moskaat.	*bl.* 226
474.	*Glaciale.* M. bor.	Spitsbergse.	*bl.* 227
475.	*Undatum.* Belg.	Wulk.	*bl.* 228
476.	*Reticulat.* M. med.	Geroosterde.	*bl.* 234
477.	*nitidulum* ——	Glanzige.	*bl.* 235
478.	*lævigatum.* ——	Gladde Kinkh.	*bl.* 236

VIII. *Die Pieramidaal zyn, glad en effen, Elsvormig, genaamd*

PENNEN.

Sp. 479. Bucc. *maculatum.* Afr. As. Marlpriem. XVI. *bl.* 237
480. *ſubulatum.* Indiis. Tygerpen. *bl.* 238
481. *crenulatum.* Oc. Af. Gekartelde. *bl.* 239
482. *hecticum.* —— Ingekneepen. ——
483. *vittatum.* Geſnoerde. *bl.* 240
484. *ſtrigilatum.* O. As. Naalde-Pen. ——
485. *duplicatum.* O. Ind Naay-Naald. ——
486. *lanceatum.* Indiâ. Piekenier. *bl.* 241
487. *dimidiatum.* Oc. Af. Omwonden. ——
488. *murinum.* —— Gedoornde Pen. *bl.* 242

Gen. 324. *STROMBI.* VLEUGELHOORENS.

I. Gevingerde, *wier Lip in lange ſmalle Strooken uitloopt.*

Sp. 489. Stromb. *Fuſus.* Amer. Starrepen. *bl.* 244
490. *Pes Pelecani,* Oc. Vogelpootje. *bl.* 245
491. *Chiragra.* Oc. As. Bootshaak. *bl.* 246
492. *Scorpius.* —— Podagra-Kreeft. *bl.* 249
493. *Lambis.* —— Krab. *bl.* 250
494. *Millepeda.* —— Duizendbeen. *bl.* 251

II. Gevingerde, *die ſmal gevleugeld zyn.*

Sp. 495. Stromb. *Lentiginoſus.* As. Sproetje. *bl* 252
496. *Gallus.* Wyzer. *bl.* 253
497. *Aur. Dianæ.* I. O. Kemphaantje. *bl.* 255
498. *Pugilis* Ind. Occ. Vleeſchhooren. *bl.* 256
499. *marginatus.* Vlerkhooren. *bl.* 257
500. *Luhuanus.* I. O. Loehoenſe. ——

Sp. 547. Mur. *Melongena.* Am. Beddetyk. XVI. *bl.* 307

V. *Die een lange Elsvormige regte Staart hebben en ongedoornd zyn, genaamd*

SPILLEN.

Sp. 548.	Mur. *Cariosus.* Hisp.	Wormgatige.	*bl.* 309
549.	*Babylonius.* Jav.	Babylonse Tooren.	——
550.	*Javanus.* Ind. Or.	Javaanse Spil.	*bl.* 310
551.	*Colus.* Indiâ.	Fransche Spil.	*bl.* 311
552.	*Morio.* M. Afr.	Geband. Moor.	*bl.* 313
553.	*Cochlidium.* Ind. Or.	Indiaan.	*bl.* 315
554.	*Spirillus.* Tranq.	Langstaart. Knol.	——
555.	*Canaliculatus.* Can.	Raap.	*bl.* 316
556.	*Aruanus.* Chin.	Getakte Vyg.	*bl* 317
557.	*perversus.* O. Am.	Linkse Vyg.	*bl.* 318
558.	*antiquus.* O. Eur.	Zee - Wulk.	*bl.* 320
559.	*despectus.* O. Bor.	Noordsche Wulk.	*bl.* 321
560.	*Tritonis.* Amer.	Trompethooren.	——
561.	*pusio.* M. med.	Gnemoe - Hooren.	*bl.* 323
562.	*Tulipa.* Ind. Occ.	Agaate Peer.	*bl.* 324
563.	*clathratus.* Island.	Geplooide Schr.	*bl.* 325
564.	*dolarium.* Ocean.	Bordes - Trappen.	*bl.* 326
565.	*Corneus.* Eur. austr.	Hoornkleurige.	——
566.	*Lignarius.* ——	Houtagtige.	*bl.* 328
567.	*Trapezium* Amb.	Stompe Spil.	*bl.* 329
568.	*Syracusanus.* M. m.	Middellandsche.	*bl.* 332
569.	*Craticulatus.* ——	Hoekige.	*bl.* 333
570.	*scriptus.* ——	Gestreepte.	——

VI.

VI. *Die getoorend zyn en Elsvormig, met een zeer kort Staartje.*

Sp. 571.	Mur. *Vertagus.* Indiã.	Snuitpen. XVI. St.	*bl.* 334
572.	*Aluco.* M. med.	Basterd-Pausekr.	——
573.	*fuscatus.* ——	Getakt Bezaankn.	*bl.* 336
574.	*Torulosa.*	Gordelpen.	——
575.	*Radula.* O. Afr.	Rasp.	——
576.	*asper.* M. Guin.	Ruuwe Pen.	*bl.* 337
577.	*Granulatus.* O. As.	Knobbelpen.	——
578.	*decollatus.*	Geknotte.	*bl.* 338

Gen. 326. TROCHI. TOLLEN.

I. *Genavelde met een doorboorde Spil.*

Sp. 579.	Tro. *Niloticus.* Oc. Ind.	Bagyne Drol.	*bl.* 340
580.	*maculatus.* Oc. Am.	Get. Pieramied.	*bl.* 341
581.	*perspectivus.* Oc. As.	Perspectief-H.	*bl.* 344
582.	*hybridus.* M. med.	Wervelhooren.	*bl.* 345
583.	*cruciatus.* ——	Kruishooren.	——
584.	*Pharaonicus.* M. r.	Pr. Robberts Kn.	*bl.* 346
585.	*Magus.* M. med.	Tovenaar.	*bl.* 347
586.	*Modulus.*	Malletje.	——
587.	*muricatus.* M. med.	Gedoornd	*bl.* 348
588.	*scaber.*	Ruuw	——
589.	*varius.* M. med.	Bont Tolletje.	*bl.* 349
590.	*cineraceus.* ——	Aschgraauw.	——
591.	*divaricatus.* ——	Losbandig.	——
592.	*umbilicatus.* ——	Navelslak.	*bl.* 350
593.	*Solaris.* Ind. Or.	Zonnehooren.	——

II. *Die de Navel gesllooten hebben en overend staan.*

Sp. 594.	Tro. *Vestiarius.* M. m. A.	Bultslakje.	*bl.* 351

Sp. 595. Tro *Labio*. Oc. Afr. As. Tulband. XVI. St. *bl.* 352
596. *Tuber*. M. medit. Geknobb. Tulb. *bl.* 353
597. *ſtriatus*. —— Geſtreept. *bl.* 354
598. *Conulus*. M. m. Eur. Geſnoerd. ——
599. *Zizyphinus*. —— Gerand Tolletje. *bl.* 355

III. *Die getoorend zyn, met de Navel uitpuilende, zo dat zy niet overend kunnen ſtaan.*

Sp. 600. Tro. *Telescopium*. Ind O. Zee-Ton. *bl.* 356
601. *dolabratus*. Afr. Vlaggetje. ——
602. *perverſus*. M. med. Verkeerd. *bl.* 357
603. *punctatus*. Eur. au. Geſtippeld. ——
604. *ſtriatellus*. M. m. Geſtreept Penn. *bl.* 358

Gen. 327. *TURBINES.* MAANHOORENS.

I. Nerietagtige, *die de Opening met eenen Koloms wyz' platten, ondoorboorden, Rand hebben.*

Sp. 605. Turb. *obtuſatus*. Oc. bor. Stompagtige. *bl.* 360
606. *Neritoides*. M. med. Nerietagtige. ——
607. *Littoreus*. Oc. Eur. Aliekruik. *bl.* 361
608. *muricatus*. Eur. auſ. Gedoornde. *bl.* 368

II. *Die dik van Schaal zyn en geen open Navel hebben.*

Sp. 609. Turb. *Cimex*. M. med. Weegluis. *bl.* 369
610. *Pullus*. —— Bokje. ——
611. *perſonatus*. Zee-Slak. *bl.* 370
612. *Petholatus*. Barb. Nasſauwer. ——
613. *Cochlus*. Oc. As. Groen. Zilverm. *bl.* 372
614. *Chryſostomus*. — Goudmond. *bl.* 373
615. *Tectum Perſicum*. Pagode. *bl.* 374

Sp. 616. Turb. *Pagodus.* Oc. As. Langl. Tol. XVI. *bl.* 375
— 617. *Calcar.* — Spoor. *bl.* 376
618. *rugosus.* Ind. Gerimp. Tulb. *bl.* 377
619. *Marmoratus.* Asiâ. Slangevelle Hoor. *bl.* 378
620. *Sarmaticus.* Knobbelhooren. *bl.* 379
621. *Olearius.* Indiâ. Reuzen-Oot. *bl.* 380

III. *Die dik van Schaal zyn met een open Navel.*

Sp. 622. Turb. *Pica.* Oc. Ind. Soldaat. *bl.* 382
623. *Sanguineus* M. med. Bloedje. *bl.* 384
624. *Argyrostomus.* M. I. Geribde Zilverm. ——
625. *Margaritaceus.* — Bonte Zilverm. *bl.* 385
626. *Delphinus.* Oc. As. Getakte Dolph. *bl.* 386
627. *distortus.* Geribde dito. ——

IV. *Die getralied zyn.*

Sp. 628. Turb. *Crenellus.* Kartelhoorentje. *bl.* 387
629. *Thermalis.* Italia. Badhoorentje. *bl.* 388
630. *Scalaris.* Ind. Or. Ambonse Went. ——
631. *Clathrus.* Eur. Litt. Gem. Wenteltr. *bl.* 390
632. *ambiguus.* Ind. Or. Bast. Wenteltr. *bl.* 394
633. *crenatus.* Gekartelde. *bl.* 395
634. *Lacteus.* M. med. Melkwitte. *bl.* 396
635. *striatulus.* — Gestreepte. ——
636. *Uva.* Gebak. Kindje. ——
637. *Corneus.* Hoornige. *bl.* 397
638. *reflexus.* Eur. aust. Omgeboogene. ——
639. *Lincina.* Jamaica. Gerande Maanh. ——

V. *Die getoorend zyn,* Trommelschroeven *genaamd.*

Sp. 640. Turb. *imbricatus.* Jam. Platte bonte. *bl.* 399
641. *replicatus.* Gladde ronde. ——

Sp. 642.

Sp. 642.	Turb. *acutangulns.*		Scherp geribde.	*bl.* 400
643.	*duplicatus.*	Oc. Eur..	Dubbelde.	——
644.	*exoletus.*	Eur. auſt.	Flaauw geribde.	*bl.* 401
645.	*Terebra.*	Oc. Eur.	Witte.	——
646.	*variegatus.*		Bonte.	*bl.* 403
647.	*Ungulinus.*	Oc. E.	Nagelagtige.	——
648.	*Annulatus.*		Geringde.	*bl.* 404
649.	*bidens.*	Eur. auſtr.	Tweetandige.	——
650.	*perverſus.*	Eur.	Linkſe.	*bl.* 405
651.	*Muscorum.*	——	Mos - Slakje.	——
652.	*Auriscalp.*	M. med.	Oorlepeltje.	*bl.* 406
653.	*politus.*	——	Likſteentje.	——
654.	*Nautileus.*	Eur.	Nautilus - Slakje.	*bl.* 407

Gen. 328. *HELICES.* SLAKHOORENS.

I. Tweeſnydende, *met de Schaal overlangs aan beiden zyden gehoekt.*

Sp. 655.	Hel. *Scarabæus.*	Aſiâ.	Toragtige.	*bl.* 409

II. Gekielde, *met een ſcherpen kant aan de Gieren.*

Sp. 656.	Hel. *Lapicida.*	Eur.	Steenbreeker.	*bl.* 411
657.	*Oculus Capri.*	As.	Belſlak.	*bl.* 412
658.	*Albella.*	Eur.	Witagtige.	——
659.	*ſtriatula.*	Barb.	Geſtreepte.	——
660.	*Algira.*	——	Algierſche.	*bl.* 413
661.	*Leucas.*	Africâ.	Barbaryſche.	——
662.	*Planorbis.*	Eur.	Schyfje.	*bl.* 414
663.	*complanata.*	——	Ammonshoorentje.	*bl.* 415
664.	*ringens.*	Ind. Or.	Oostind. Lampje.	——
665.	*Carocolla.*	Ind. Occ.	Basterd - Lamp.	*bl.* 416

Sp. 666.	Hel. *Cornu militare.*	Karkal. XVI. St.	*bl.* 416
667.	*Vortex.* Eur.	Slangetje.	*bl.* 417
668.	*fcabra.*	Ruuwe.	—
669.	*Gothica.* Suec.	Gothifche.	*bl.* 418
670.	*Gualtierana.*	Gualtheriaanfche.	—

III. Genavelde, *die de Gieren rond hebben.*

Sp. 671. Hel.	*Cornea.* Eur.	Posthoorn.	*bl.* 419
672.	*Spirorbis.* —	Dilzaadje.	*bl.* 421
673.	*Contorta.* —	Koolzaadje.	*bl.* 422
674.	*Cornu Arietis.* —	Ramshooren.	—
675.	*hispida.* Suec.	Stekelige.	*bl* 423
676.	*Ampullacea.* Afiâ.	Osfen-Oog.	—
677.	*Pomatia.* Eur.	Wyngaardflak.	*bl.* 425
678.	*glauca.*	Koe-Oog.	*bl.* 429
679.	*citrina.* Jam.	Navel-Slak.	—
680.	*Arbuftorum.* Eur.	Boom-Slak.	*bl.* 430
681.	*zonaria.* —	Gebandeerde.	*bl.* 431
682.	*Ungulina.* Ind.	Ind. Posthoorn.	*bl.* 432
683.	*Itala.* Eur.	Italiaanfche.	—
684.	*Lufitanica.* —	Portugeefche.	*bl.* 433
685.	*Mammillaris.* Afr.	Getepelde.	—
686.	*Hispana.* Eur.	Spaanfche.	*bl.* 434
687.	*Lutaria.*	Slykerige.	—

IV. Ongenavelde, *die rondagtig zyn.*

Sp. 688. Hel.	*perverfa.*	Topflak.	*bl.* 434
689.	*Janthina* ubiq.	Kwallebootje.	*bl.* 436
690.	*Vivipara.* Eur.	Jongwerp. Slak.	*bl.* 437
691.	*Nemoralis.* —	Tuinflak.	*bl.* 445
692.	*Lucorum.* —	Bofchflak.	*bl.* 448
693.	*grifea.* —	Graauwe Slakh.	*bl.* 453

Sp. 694. Hel.	*Hæmastoma.* ——	Roodm.	XVI. St. *bl.* 454

V. Getoorende, *die naar de Pennen gelyken.*

Sp. 695. Hel.	*decollata.* Or.	Geknotte.	*bl.* 454
696.	*ſubcylindrica.* Eur.	Rolrondagtige.	*bl* 455
697.	*Stagnalis.* ——	Dryſhoorentje.	——
698.	*octona.* Suec.	Agtdraay.	*bl* 457
699.	*pella.* Island.	Bruintje.	——

VI. Eyrondagtige, *die geen Navelgaatje hebben.*

Sp. 700. Hel.	*Pupa.* Barb.	Poppetje.	*bl.* 458
701.	*Barbara.* ——	Barbaryſche.	——
702.	*Amarula.* As.	Riv. Pauſekroon.	——
703.	*Stagnalis.* Eur.	Spitſe Waterſlak.	*bl.* 459
704.	*fragilis.* ——	Brooſche.	*bl.* 465
705.	*putris.* ——	Rottige.	——
706.	*Limoſa.* ——	Moerasſige.	*bl.* 467
707.	*tentaculata.* ——	Geſpriette.	——
708.	*Auricularia.* —	Muizen-Oortje.	*bl.* 463
709.	*lævigata.*	Erwt.	*bl.* 472
710.	*Balthica.* M. Balth.	Oostzeeſche.	*bl.* 473
711.	*Neritoidea.*	Nerietagtige.	——
712.	*perſpicua.* M. med.	Doorſchynende.	*bl.* 474
713.	*Haliotoidea.* M. m.	Oorſtelp.	*bl.* 475
714.	*ambigua.* ——	Wit Halfmaantje.	*bl.* 476

Gen. 329. *NERITÆ.* NERIETEN.

I. *Die een Gaatje by den Mond hebben.*

Sp. 715. Ner.	*Canrena.* O. As. Af.	Eijerd. m. h. Kl.	*bl.* 480
716.	*glaucina.* O. E. Afr.	Geſtreepte.	*bl.* 481
717.	*Vitellus.* O. Aſiæ.	Geel. Eijerdoijer.	*bl.* 482

Sp. 718. Ner.	*Albumen.* O. Asiæ.	Platte. XVI. St.	*bl.* 482
719.	*Mammilla.* Barb.	Getepelde.	*bl.* 483

II. *Die geen Navel-Opening hebben en niet getand zyn.*

Sp. 720. Ner.	*Corona.* As. Fluv.	Rivierdoorntje.	*bl.* 485
721.	*Radula.*	Ruuwe Neriet.	——
722.	*Cornea.*	Dunne.	*bl.* 486
723.	*Fluviatilis.* Eur.	Rivier-Neriet.	——
724.	*Littoralis.* ——	Strand-Neriet.	*bl.* 487
725.	*Lacustris.* ——	Meir-Neriet.	*bl.* 488

III *Die ongenaveld zyn, met een getande Lip.*

Sp. 726. Ner.	*Pulligera.* Indiâ.	Jongdraagende.	*bl.* 489
727.	*Pupa.*	Poppetje.	*bl.* 491
728.	*bidens.*	Tweetandige.	——
729.	*viridis.* M. med.	Groene.	——
730.	*Virginea.* ——	Bloedige Tanden.	*bl.* 492
731.	*polita.* Ind. Or.	Gladde Neriet.	*bl.* 493
732.	*Peloronta.* ——	Poelerontje.	*bl.* 494
733.	*albicilla.* ——	Zwart bonte.	——
734.	*Histrio.*	Veelkleurige.	*bl.* 495
735.	*plicata.*	Geplooide.	——
736.	*grossa.* Ind. Or.	Gespikkelde.	*bl.* 496
737.	*Chamæleon.* ——	Kamelotje.	*bl.* 497
738.	*undata.* ——	Gegolfde.	*bl.* 498
739.	*Exuvia.* ——	Wrattige.	——

Gen. 330. *HALIOTES.* ZEE-OOREN.

Sp. 740. Hal.	*Midæ.*	Groote holle.	*bl.* 503
741.	*tuberculata* O. Eur.	Knobbelige.	*bl.* 504
742.	*striata.* Oc. As.	Rimpelige.	*bl.* 508

Sp. 743.	Hal. *varia.*		Bonte. XVI. St.	*bl.* 508
744.	*Marmorata.*	O. Afr.	Gemarmerde.	——
745.	*Asinina.*	Oc. Ind.	Lange Zee-Oor.	*bl* 509
746.	*parva.*	Oc. Afr.	Rood Zee-Oortje.	*bl.* 510

Gen. 331. *PATELLÆ.* PATELLEN.

I. *Die van binnen met een Lip voorzien zyn.*

Sp. 747.	Pat. *Equestris.*	Oc. Ind.	Vifchhuifje.	*bl.* 518
748.	*Neritoidea.*		Roodlip.	*bl.* 520
749.	*Chinensis.*	M. med.	Chin. Muts.	——
750.	*Porcellana.*	O. Ind.	Nootedop.	*bl.* 521
751.	*fornicata.*	M. med.	Pantoffeltje.	*bl.* 522

II. *Die getand zyn of den Omtrek met hoeken hebben.*

Sp. 752.	Pat. *Crepidula.*	M. med.	Schuitje.	*bl.* 524
753.	*Laciniosa.*	Indiâ.	Medufa-Hoofd.	*bl.* 526
754.	*Saccharina.*	Barbad.	Bonetje.	*bl.* 527
755.	*Barbara.*		Grasje.	*bl* 528
756.	*Granularis.*	Oc. Eur.	Fortres.	*bl.* 529
757.	*Granatina.*	——	Gedoornd Kapje.	——
758.	*vulgata.*	——	Gemeene Eur.	*bl.* 532
759.	*cærulea.*	M. med.	Blaauwe.	*bl* 533
760.	*tuberculata.*		Geknobbelde.	——

III. *Die den Top spits en omgekromd hebben.*

Sp. 761.	Pat. *Ungarica.*	M. med.	Zotskap-Patelle.	*bl.* 534
762.	*antiquata.*		Verouderde.	——
763.	*Mammillaris.*	M. m.	Getepelde.	*bl.* 535
764.	*tricarinata.*		Driekielde.	——
765.	*pectinata.*	M. med.	Gekamde.	*bl.* 536

Sp. 766.

Sp, 766. Pat. *lutea*. Ind.	Geelagt.	XVI. St. *bl.* 536	
767.	*Unguis*. Amboin.	Nageltje.	——
768.	*cristata*.	Gekuifde.	*bl.* 537
769.	*Lacustris*. Europâ.	Moeras-Patelle.	——

IV. *Die gelyk van Rand en digt van boven zyn, met den Top niet gespitst.*

Sp. 770. Pat.	*pellucida*. M. med.	Doorschynende.	*bl.* 538
771.	*Testudinaria*.	Getygerd Schild.	*bl.* 540
772.	*compressa*.	Geel Kapje.	——
773.	*Rustica*.	Plompe Patelle.	*bl.* 541
774.	*fusca*.	Bruine.	——
775.	*notata*. M. medit.	Getekende.	*bl.* 542
776.	*cruciata*.	Gekruiste.	——
777.	*reticulata*. M. med.	Netswys geaderde.	——

V. *Die aan den Top doorboord zyn.*

Sp. 778. Pat.	*Fissura*. M. Eur.	Gespleetene.	*bl.* 543
779.	*Pustula*. M. med.	Puist.	——
780.	*Græca*. ——	Griekfche.	*bl* 544
781.	*Nimbosa*. M. Amer.	Gestraalde.	*bl.* 545
782.	*Nubecula*. M. med.	Gewolkte Patelle.	*bl.* 548

Gen. 332. *DENTALIA.* TANDHOORENS.

Sp. 783. Dent.	*Elephantin*. O. E.	Olyphants-Tand.	*bl.* 550
784.	*Aprinum*. O. Ind.	Zwyns-Tand.	*bl.* 553
785.	*Dentalis*. M. med.	Roode Wolfst.	——
786.	*Entalis*. Oc. E. I.	Witte Wolfst.	——
787.	*Corneum*. Oc. Afr.	Hoornkleurige.	*bl.* 555
788.	*politum*. Indiis.	Gepolyste.	——
789.	*Eburneum*. Indiâ.	Elpebeene.	*bl.* 556
790.	*minutum*. M. m.	Zeer kleine.	——

Gen. 333. *SERPULÆ.* WORMBUIZEN.

Sp. 791. Serp.	*Seminulum.* M. Adr.	Zaadje.	XVI. St. *bl.* 559
792.	*planorbis.* Pelago.	Stipje.	*bl.* 560
793.	*Spirillum.* ——	Draaitje.	——
794.	*Spirorbis.* ——	Rond Wormbuisje.	*bl.* 561
795.	*triquetra.* ——	Driekantig.	*bl.* 563
796.	*intricata.* M. med.	Verward.	*bl.* 565
797.	*Filograna.* ——	Gevlogten.	——
798.	*Granulata.* Oc. bor.	Gekorreld.	*bl.* 566
799.	*contortuplic.* O. E.	Samengedraaid.	——
800.	*Glomerata.* ——	Gekluwend.	*bl.* 567
801.	*Lumbricalis.* Ind.	Hoornſlangetje.	*bl.* 570
802.	*polythalamia.* ——	Venus - Schaft.	*bl.* 572
803.	*Intestinalis.* ——	Osſen - Darm.	*bl.* 573
804.	*Anguina* ——	Hoender - Darm.	*bl.* 575
805.	*Vermicularis.* Eur.	Slangepyp.	*bl.* 576
806.	*Penis.* Ind. Or.	Neptun. Schaft.	*bl.* 578

Gen. 334. *TEREDO.* ZEE-HOUTWORM.

Sp. 807. Ter.	*Navalis.* Eur. &c.	Scheepsboorw.	*bl.* 592

Gen. 335. *SABELLÆ.* ZANDKOKERS.

Sp. 808. Sab.	*Scrupoſa.* Indiis.	Grofkorrelige.	*bl.* 611
809.	*granulata.* O. Bor.	Fynkorrelige.	——
810.	*ſcabra.* O. Amer.	Ruuwe Zandkok.	*bl.* 612
811.	*ringens.* Eur.	Bloemen - Polyp.	——
812.	*alveolata.* Oc. Brit.	Tregterworm.	*bl.* 621
813.	*Chryſodon.* Cap b. ſ.	Goudtand.	*bl.* 623
814.	*Penicillus.* M. med.	Zee - Penſeel.	*bl.* 626

IV. Rang. KORAALGEWASSEN.

Gen. 336. *TUBIPORÆ.* PYPKORAALEN.

Sp. 1. Tub.	*Musica.* Oc. Ind.	Roode Pypk. XVII.	*bl.*	89
2.	*Catenularia.* O. Balt.	Gekettingd.	*bl.*	99
3.	*Serpens.* M. medit.	Kruipend.	*bl.*	101
4.	*Fascicularis.* Gothl.	Gebondeld.	*bl.*	102

Gen. 337. *MADREPORÆ.* MADREPOREN.

I. Enkelde, *met niet meer dan éene Ster.*

Sp. 5. Madr.	*Verrucaria.* M. m	Wrattige.	*bl.*	107
6.	*Turbinata.* M. Balt.	Tol-agtige.	*bl.*	108
7.	*Porpita.*	Platronde.	*bl.*	111
8.	*Fungites.* M. rub. &I	Zee-Kampern.	*bl.*	112
	Talpa. M. Ind. Or.	Zee-Mol.	*bl.*	116
9.	*Pileus.* ——	Neptun. Muts.	*bl.*	118
	Limax.	Steen-Slak.	*bl*	119
10.	*Labyrinthif.* Ind.	Herſenſteen.	*bl.*	122
11.	*Mæandrites.* Amer.	Doolhofſteen.	*bl.*	123
	Natans. ——	Dryfſteen.	*bl.*	124
12.	*Areola.* ——	Perkſteen.	*bl.*	126
	Amaranthus. M. I. O	Steen-Amaranth.	*bl.*	128
	Florida. Oc. Amer.	Zee-Bloemkool.	*bl.*	129
13.	*Agaricites.* ——	Steen zwam.	*bl.*	130
14.	*Favoſa.* Oc. Ind.	Zee-Honigraat.	*bl.*	131
		Wafelſteen.	*bl.*	132
15.	*Ananas.* Oc. Amer.	Zee-Ananas.	*bl.*	133
16.	*polygama.* Ind. Or.	Tweevoudige.	*bl.*	134
17.	*Arenoſa.* M. Alg.	Zandige.	*bl.*	136
18.	*interſtincta.*	Afgeſcheidene.	——	

Sp. 19. Madr. *Astroites*. Oc. Am. Sterresteen. XVII. *bl*. 137
20. *acropora*. Uitpuilende. *bl*. 138
21. *Cavernosa*. Oc. Am Uitgeholde. *bl*. 139
22. *punctata*. Oc. Eur. Gestippelde. *bl*. 140
23. *Calycularis*. M. m. Gestempelde. ——
Zonnesteen. *bl*. 141
24. *truncata*. Gothl. Geknotte. *bl*. 142
25. *Stellaris*. —— Gesternde. *bl*. 143
26. *Organum*. —— Pypsteen. ——
27. *Musicalis*. Oc. Hib. Orgelsteen. *bl*. 144
28. *Cæspitosa*. M. med. Turfsteen. *bl*. 146
29. *flexuosa*. M. Balth. Bogtige. *bl*. 147
30. *Fascicularis*. O. Ind Kruidnagelsteen. *bl*. 148
Kruidnagel-Gew. *bl*. 151
31. *Porites*. —— Knokkelgewas. *bl*. 152
Digitata. —— Gember-Koraal. *bl*. 153
32. *Damicornis*. —— Hertsh. Koraal. *bl*. 154
33. *muricata*. —— Gedoornde. *bl*. 156
Koorn-Aair-Kor *bl* 158
34. *fastigiata*. O. Am. Koolstruik. *bl*. 159
Bloemkool. *bl*. 160
angulosa. —— Switzers-Broek. ——
lacera. —— Steen-Anjelier. *bl*. 161
Endivie-Koraal. *bl*. 162
35. *ramea*. M. Eur. Kadix-Koraal. *bl*. 163
Kruidnagel-Kor. *bl*. 164
36. *Oculata*. O. Ind. O. Wit Koraal. *bl*. 166
37. *Virginea*. M. Am. Maagde-Koraal. *bl*. 168
Dopjes-Koraal. *bl*. 169
Roozekleur-Kor. *bl*. 170
38. *Prolifera*. O. Norv. Bloemkoraal. *bl*. 171

Sp.39.Madr.*Infundibulif.*O.Ind.Trechter-K.XVII.*bl.*172
Folioſa. —— Olyphants-Oor. *bl.* 173

Gen. 338. *MILLEPORÆ.* MILLEPOREN.

Sp. 40. Mill. *Alcicornis.* O. Ind. Suiker-Koraal. *bl.* 176
cœrulea. Blaauw Koraal. *bl.* 182
41. *aspera.* M. med. N. Ruuwe. *bl.* 184
42. *ſolida.* Gothl. Digte. *bl.* 185
43. *truncata.* M. med. Geknotte. *bl* 186
44. *compreſſa.* —— Platagtige. *bl.* 188
45. *Lichenoides.* —— Mosagtige. ——
Pinnata. —— Gevinde. *bl* 189
46. *lineata.* Geſtreepte. *bl.* 190
Miniacea. —— Menie-roode. ——
47. *Fascialis.* Oceano. Lintkoraal. *bl.* 191
Ceylanica. Ind. Or. Ceylonſch. *bl.* 192
48. *Reticulata.* M. m. Netkoraal. *bl.* 193
Clathrata. Ind. Or. Tralie-Koraal. *bl.* 194
Frondipora. M. Belg. Loofkoraal. *bl* 195
49. *Celluloſa.* O. E. Ind. Kantkoraal. *bl.* 197
50. *Reticulum.* M. med. Lobkoraal. *bl.* 200
51. *Spongites.* Sponskoraal. ——
52. *Coriacea.* Cap. b. Sp. Lederkoraal. *bl.* 202
53. *polymorpha.* Ocean. Kalkkoraal. *bl.* 203

Gen. 339. *CELLEPORÆ.* CELLEPOREN.

Sp. 54. Cell. *Ramuloſa.* Oc. Norv. Takkige. *bl.* 206
55. *Spongites.* M. med. Sponsſteen. ——
56. *Pumicoſa.* Oc. Norv. Puimſt. Koraal. *bl.* 209
57. *Verrucoſa.* M. med. Wrattige. *bl.* 213
58. *Ciliata.* Oc. Eur. Haairige. *bl.* 215
59. *Hyalina.* Ocean. Glasagtige. ——

V. Rang. DIERPLANTEN.

Gen. 340. *ISIDES.* EDELE KORAALEN.

Sp. 1. Isis *Hippuris*. Oc. omn. Kon. Kor. XVII. *bl.* 234
2. *dichotoma*. Oc Eth. Fyn Leedjes-Kor. *bl.* 243
3. *Ochracea*. Oc. Ind. Rood Leedj. Kor. *bl.* 247
4. *Entrocha*. Pelago. Rader-Koraal. *bl.* 254
5. *Asteria*. Oc. Amer. Zee-Palmboom. *bl.* 255
6. *nobilis*. M. med. Bloedkoraal. *bl.* 258

Gen. 341. *GORGONIÆ.* ZEE-HEESTERS.

Sp. 1. Gorg. *Lepadifera*. Norv. Pokdraägende. *bl.* 301
2. *Verticillar*. M. N. m. Zee-Veder. *bl.* 309
3. *Placomus*. Oc. Eur. Zee-Heide. *bl.* 311
4. *Abies*. Oc. Indico. Zee-Cypres. *bl.* 317
4*. *Spiralis*. Oc. Ind. Or Zee Touw. *bl.* 319
5. *Juncea*. —— Zee Bies. *bl.* 322
6. *Ceratophyta*. Amer. Hoorngewas. *bl.* 326
7. *elongata*. Oc. Atl. Roode Zeeboom. *bl.* 330
8. *Verrucosa*. O. Am. Zee-Bezem. *bl.* 331
Muricata —— Gedoornde. *bl.* 334
Porosa. —— Poreuze. *bl.* 335
Flagellosa. —— Zwiepige. *bl.* 336
9. *Antipathes*. O. Ind. Zwart Koraal. *bl.* 337
10. *anceps*. M. A Ang. Zee-Wilg. *bl.* 345
11. *Pinnata*. Oc. Afr. N. Zee-Denneboom. *bl.* 347
12. *Setosa*. Oc. Amer. Zee-Pynboom. *bl.* 349
13. *Petechizans*. Zee-Blutstak. *bl.* 350
14. *Pectinata*. Kam-Koraal. *bl.* 351
15. *Ventalina*. Oc. Ind. Platte Zeeboom. *bl.* 352

Re-

Gorg. *Reticulum.* Oc. Ind. Netswyze. XVII. *bl.* 356
Sp. 16. *Flabellum.* Oc. omn. Zee-Waaijer. *bl.* 357

Gen. 342. *ALCYONIA.* ALCYONIEN.

Sp. 1. Alc. *Arboreum.* M. Norv. Boomagtige. *bl.* 374
2. *exos.* M. medit. Gevingerde. *bl.* 377
3. *Epipetrum.* —— Penagtige. *bl.* 385
4. *Agaricum.* O. Amer. Nieragtige. *bl.* 388
5. *Digitatum.* O. Eur. Kwabbige. *bl.* 390
Spongiosum. Sponsagtige. *bl.* 394
Mamillatum. Tepelagtige. ——
Asbestinum. Asbestagtige. *bl.* 395
Alburnum. Spintagtige. *bl.* 397
6. *Schlosseri.* O. Brit. Vleeschagtige. *bl.* 398
7. *Lyncurium.* O. Afr. Zee-Oranje App. *bl.* 404
8. *Bursa.* Oc. Eur. Zee-Beurs. *bl.* 407
9. *Cydonium.* O. Afr. Zee-Bal. *bl.* 409
10. *Ficus.* Oc. Europâ. Zee-Vyg. *bl.* 412
11. *Gelatinosum.* —— Lilagtige. *bl.* 415
12. *Manus Diaboli.* Isl. Getepelde. *bl.* 417

Gen. 343. *SPONGIÆ.* SPONSEN.

Sp. 1. Spong. *Ventilabra.* M. N. Palet-Spons. *bl.* 427
Basta. Oc. Indico. Doek-Spons. *bl.* 429
2. *Flabelliformis.* — Waaijer-Sp. *bl.* 430
3. *Infundibulif.* —— Trechter-Sp. *bl* 432
Crateriformis. —— Beker-Spons. *bl.* 435
Frondosa. —— Blad-Spons. *bl.* 436
4. *Fistularis.* —— Pyp-Spons. *bl.* 437
5. *Aculeata.* Oc. Lutr. Trompet-Spons. *bl.* 439
6. *Tubulosa.* Oc. Ind. Zee Handschoen. *bl.* 441
7. *Cancellata.* Oc. Kanon-Spons. *bl.* 444

ni-

Spong. *nigra.* Zwarte. XVII St. *bl.* 445
Hircina. Harde Spons. ———
Sp. 8. *Officinalis.* M. med. Winkelſpons. *bl.* 446
Panicea. Broodſpons. *bl.* 451
Ceylonica Ceyl. Ceylonſche. *bl.* 453
9. *Oculata.* M. Brit. Oogjes-Spons. *bl.* 454
10. *muricata.* O. Eth. Stekelige. *bl.* 456
11. *Nodoſa.* Oc. Am. Knobbelige. *bl.* 457
12. *Tomentoſa.* Ocean. Wollige. *bl.* 459
13. *Bacillaris.* Norv. Stokſpons. *bl.* 460
14. *dichotoma.* — Hertshoornſpons. *bl* 461
15. *Lacustris.* Eur. Meirſpons. *bl.* 463
16. *Fluviatilis.* — Rivierſpons. ———

Gen. 344. *FLUSTRÆ.* KORSTGEWASSEN.

I. *Wederzyds met Gaatjes.*

Sp. 1. Fluſtr. *Foliacea.* Oc. Bor. Bladerig. *bl.* 472
2. *truncata.* Oc. Eur. Beitelvormig. *bl.* 477
3. *Piloſa.* Oc. Bor. Haairig. *bl.* 478

II. *Met Gaatjes aan de ééne zyde.*

Sp. 4. Fluſtr. *Papyracea.* M. m. Papieragtig. *bl.* 481
Frondiculoſa. Loofdraagend. *bl.* 482
5. *Membranacea.* Vliezig. ———
6. *Lineata.* Oceano. Streepig. *bl.* 483

Gen. 345. *TUBULARIÆ.* PYPGEWASSEN.

Sp. 1. Tub. *indiviſa.* Ocean. Onverdeeld. *bl.* 485
2. *Ramoſa.* Oc. Eur. Takkig. *bl* 488
3. *Fistuloſa.* ——— Ge-articuleerd. *bl.* 489
4. *fragilis.* Oc. Amer. Brooſch. *bl.* 490
5. *Muscoides.* Oceano. Mosagtig. *bl.* 491

Sp. 6

Sp. 6. Tub. *Acetabulum.* M. m. A Genaveld. XVII. *bl* 498
7. *Splachnea.* M. med. Haairig. *bl.* 500
8. *Campanulata.* Eur. Klokjes - Pypgew. *bl.* 501
Penicillus. Penſeeltje. *bl.* 503
Papyracea. Papieren Kokertje. ——

Gen. 346. *CORALLINÆ.* KORAALMOSSEN.

Sp. 1. Cor. *Opuntia.* Oc. A. m. Rondledig. *bl.* 507
2. *Officinalis.* Oc. Eur. Winkel - Koraalm. *bl.* 509
3. *rubens.* Oc. Eur. Zaaddraagend. *bl.* 513
4. *Corniculata.* O. Atl. Gehoornd. *bl.* 515
5. *fragilisſima.* O. Am. Brooſch. ——
6. *Barbata* —— Gebaard. *bl.* 516
7. *Penicillus.* O. As. Penſeel-Koraalm. *bl.* 517

Gen. 347. *SERTULARIÆ.* KORALLYNEN.

I. *Met duidelyk zigtbaare en uitpuilende Eijernesten,* *genaamd* Blaas - Korallynen.

Sp. 1. Sert. *Roſacea.* Oceano. Lely - Korallyn. *bl.* 525
2. *pumila.* —— Zee - Ruy Korall. *bl.* 527
3. *Operculata.* —— Haair - Korallyn. *bl.* 531
4. *Tamarisca.* —— Tamariſch - Kor. *bl.* 533
5. *Abietina.* —— Denneboom - Kor. *bl.* 534
6. *Cupresſina.* —— Cypres - Korall. *bl.* 537
7. *Rugoſa.* —— Slakhoorn - Kor. *bl.* 539
8. *Halecina.* —— Haringgraat - Kor. *bl.* 541
9. *Thuija.* —— Kannewasſer - Kor *bl.* 543
10. *Myriophyllum.* — Veder - Korallyn. *bl.* 545
11. *Falcata.* —— Sikkel - Korall. *bl.* 546
12. *Pluma.* Oc. Ind. Or. Pluim - Korall. *bl.* 548

Sp. 13.	Sert. *Echinata.*	Ocean.	Kuif-K.XVII.St.	*bl* 551
	Speciosa.	—	Krul-Korall.	*bl.* 552
14.	*Antennina.*	—	Spriet-Korall.	*bl.* 553
15.	*Verticillata.*	—	Kransjes-Kor.	*bl.* 555
16.	*Volubilis.*	—	Klim-op Korall.	*bl.* 556
17.	*Syringa.*	—	Fluit-Korall.	*bl.* 559
18.	*Cuscuta.*	—	Viltkruid-Kor.	*bl.* 560
19.	*Uva.*	—	Druif-Korall.	—
20.	*Lendigera.*	—	Neet-Korall.	*bl.* 562
21.	*Geniculata.*	—	Knoop-Korallyn.	*bl.* 563
	Gelatinosa.	—	Lil-Korallyn.	*bl.* 564
22.	*Dichotoma*	—	Draad-Korallyn.	*bl.* 565
23.	*Spinosa.*	—	Zyde-Korall.	*bl.* 568
24.	*Pinnata.*	—	Borstel-Korall.	*bl.* 571
25.	*Polyzonia.*	—	Hey-Korallyn.	*bl.* 572
26.	*Pennaria.*	—	Schryfpen-Kor.	*bl.* 574
27.	*Lichenastrum.*	Kamf.	Mos-Korallyn.	*bl.* 576
28.	*Cedrina.*	—	Ceder-Korallyn.	*bl.* 577
29.	*Purpurea.*	—	Purper-Korallyn.	*bl.* 578

II. *Die de Eijernesten niet blykbaar, maar binnen de Leedjes verholen hebben, genaamd*

CEL-KORALLYNEN.

Sp. 30.	Sert. *Bursaria.*	Ocean.	Tasch-Korallyn.	*bl.* 580
31.	*Loriculata.*	—	Keurslyf-Korall.	*bl.* 581
32.	*Fastigiata.*	—	Dons-Korallyn.	*bl.* 582
33.	*Avicularia.*	—	Vogelkop-Korall.	*bl* 585
34.	*Neritina.*	M. med. A.	Neriet-Korall.	*bl.* 587
35.	*Scruposa.*	Ocean.	Steen-Korallyn.	*bl.* 588
36.	*Reptans.*	—	Kruip-Korallyn.	*bl.* 589
37.	*parasitica.*	—	Kleef-Korallyn.	*bl.* 591

Sp. 38.

Sp. 38. Sert. *Ciliata.* Ocean. Oogh. Kor. XVII. *bl.* 593.
39. *Eburnea.* —— Yvoor-Korallyn. *bl.* 594
40. *Cornuta.* —— Bokkenhoorn- *bl.* 596
41. *Loricata.* —— Osſenhoorn- *bl.* 597
42. *Anguina.* —— Adder-Korallyn. *bl.* 598

PLANTDIEREN.

Gen. 348. *VORTICELLÆ.* BASTERD-POLYP.

Sp. 1. Vort. *Encrinus.* Groenl. Lelyagtige. XVIII. *bl.* 3
2. *Polypina.* Oc. Eur. Veranderlyke. *bl.* 5
3. *Anastatica.* Eur. Aq. Tros-Polypus. *bl.* 7
4. *conglomerata.* Oc. I. Penſeelagtige. *bl.* 16
5. *Pyraria.* Eur. Aq. d. Peeragtige. *bl.* 17
6. *Cratægaria.* —— Moerbezie Inſekt. *bl.* 18
7. *Opercularis.* —— Dekzel-Diertje. *bl.* 20
8. *Umbellata.* —— Zonneſcherm-D. *bl.* 22
9. *Berberina.* —— Berberisſen-D. *bl.* 24
10. *Digitalis.* —— Peperhuis-Diertj *bl.* 25
11. *Convallaria.* —— Klokdiertje. *bl.* 27
12. *Urceolaris.* —— Kruikdiertje. *bl.* 30
13. *Stellata.* Oc. Afr. Sterre-Diertje. *bl.* 34
14. *Ovifera.* Americâ. Eijer-Dier. ——

Gen. 349. *HYDRÆ.* POLYPEN.

Sp. 1. Hydr. *viridis.* Eur. Aq. d. Groene Polypus. *bl.* 46
2. *fusca.* —— Lang ge-armde. *bl.* 59
3. *griſea.* —— Geele Polypus. *bl.* 95
4. *pallens.* —— Bleeke Polypus. *bl.* 102

Sp. 5.

Sp. 5. Hydr *Hydatula.* — Blaasagtige. XVIII. *bl.* 104
6. *Stentorea.* — Trechterdiertje. *bl.* 112
7. *Socialis.* — Gezellige. *bl.* 114

Gen. 350. *PENNATULÆ.* ZEE-PENNEN.

Sp. 1. Penn. *grisea.* M. Adr. Gedoornde. *bl.* 121
2. *Phosphorea.* Ocean. Lichtgeevende. *bl.* 125
3. *Filosa.* M med. Draadige. *bl.* 130
4. *rubra.* — Roode. *bl* 133
5. *mirabilis.* Oc. Norv. Verwonderlyke. *bl.* 144
6. *Sagitta.* Oceano. Pylagtige. *bl.* 145
7. *Antennina.* M. m. Sprietagtige. *bl.* 147

Gen. 351. *TÆNIÆ.* LINTWORMEN.

Sp. 1. Tæn. *Solium* Eur. &c. Eenzaame. *bl.* 158
2. *vulgaris.* — Gemeene. *bl.* 162
3. *lata.* — Breede. *bl.* 167
4. *Canina.* — Smalle Lintworm. *bl.* 170

Gen. 352. *VOLVOCES.* KLOOTDIERTJES.

Sp. 1. Volv. *Beroë.* Ocean. Gehaairde Beroë. *bl.* 177
2. *bicaudata.* M. Eur. Tweeſtaartige. *bl.* 179
3. *Globator.* Eur. Aq. Kogeldiertje. *bl.* 181
4. *dimidiatus.* — Halfrond Klootd. *bl.* 188

Gen. 353. *FURIA.* DOLLE WORM.

Sp. 1. Fur. *Infernalis.* Suec. Helſche Worm. *bl.* 189

Gen. 354. *CHAOS.* WARDIERTJES.

Sp. 1. Chaos. *redivivum.* Eur. Styfzel-Aaltje. *bl.* 194

Sp. 2. Chaos *Protheus*. Eur. Protheus. XVIII. *bl.* 197
3. *Fungornm.* —— Stof van Paddeſt. *bl.* 200
4. *Uſtilago.* —— Brandkoorn. *bl.* 201
5. *Infuſorium.* —— Infuſie-Diertjes. *bl.* 203

De volgende Kapellen, die in de Tiende Uitgaave van het *Systema Naturæ* door den Heer LINNÆUS voorgeſteld, en derhalve ook in het XI. STUK van deeze Natuurlyke Historie door my beſchreeven waren, zyn my in de Twaalfde Uitgaave thans, ten minſte onder die Benaamingen, niet voorgekomen; naamelyk van de

PAPILIONES. DAG-KAPELLEN.

Sp. 169. Pap. Barb. *Bates.* Indiis. *Nat. Hist.* XI. ST. *bl.* 381
173. *Hylas.* —— —— —— —— *bl.* 383
177. *Amphion.* —— —— —— —— *bl.* 384
192. *Idas.* —— —— —— —— *bl.* 389

De eerſte is onder den naam van *Esſequeebſe Kapel* bekend, en door ons op Plaat LXXXIX. in *Fig.* 9, van onderen vertoond. De overigen, van de *Papiliones Barbari* of Ongeſchikte Kapellen, heb ik thans met de zelfde bynaamen hier en daar ingevoegd gevonden. Voorts ontbreekt onder de

SPHINGES. PYLSTAARTEN.

Sp. 24. Sphinx *Tityus*. Cal. Reg. *Nat. Hist.* XI. ST. *bl.* 457
30. *Salmachus*. Eur. —— —— —— *bl.* 463
31. *Belis*. Cal. Reg. —— —— —— ——

PHALÆNÆ. NAGT-KAPELLEN.

Sp 108. Phal. Noct. *Scabriuscula.* *Nat. Hist.* XI. ST. *bl.* 649
Sp. 144. Phal. Geom. *Scopularia.* —— —— —— *bl.* 668

AANMERKING.

Agter de Afdeeling der Insekten heeft LINNÆUS, in de Twaalfde Uitgaave van zyn Samenstel der Natuur, eenige nieuwe Soorten bygevoegd, meest uit Portugal, en zeer weinig bekend, des ik die hier nog kortelyk zal opgeeven.

1. CHRYSOMELA *paracenthesis*. GOUDHAANTJE, dat Rolrond is, met geele Dekschilden, hebbende een zwarte Streep en drie zwarte Stippen. *Het is klein.*

2. CHRYSOMELA *Lusitanica*. GOUDHAANTJE, dat Tegelrood en wat langwerpig is, met den Kop, het Borststuk en de Pooten zwart. *Dit heeft de gedaante van het* Drietandige, Sp. 73.

3. CURCULIO *singularis*. OLYPHANTJE, dat Aschgraauw is, met een kortagtige Snuit, de Dekschilden met gestippelde Streepen: de Stippen uitgehold en in 't midden uitpuilende. *Dit is van middelmaatige grootte.*

4. CURCULIO *carinatus*. OLYPHANTJE, dat zwart is, hebbende een kortagtige Snuit, het Borststuk eenigermaate gekield; de Dekschilden hoekig en geknobbeld.

5. CERAMBYX *Lusitanus*. BOKTOR, die het Borststuk gedoornd heeft, het geheele Lyf Tegelrood, de Dekschilden met eenen Golfswyzen bleeken Band. *Hy heeft de grootte maar van een Mug.*

6. CERAMBYX *Balteus*. BOKTOR, die het Borststuk gedoornd, het Lyf Roestkleurig heeft, het Agterlyf Eyrond; de Dekschilden met een zwartagtigen Band. *Deeze is van grootte als de naastvoorgaande.*

7. CE-

7. CERAMBYX *punctatus*. BOKTOR, die het Borstſtuk Rolrondagtig ongedoornd heeft, zynde geheel groen met zwarte Stippen; de Sprieten middelmaatig. *Hy gelykt veel naar de* Gehakkelde, Sp. 55.

8. LEPTURA *Masſilienſis*. SLUIKBOKJE met het Borstſtuk Klootagtig rond; zynde geheel zwart, de Dekſchilden met omtrent drie witte Banden, die inwaards gebroken zyn. *'t Is driemaal zo klein als de* 18*de Soort.*

9. ELATER *Socialis*. SPRINGKEVER, die bruin is, met de Sprieten en de Randen der Dekſchilden Roestkleurig. *Deeze heeft de grootte van de* Kamhoornige, Sp. 32.

10. BUPRESTIS *manca*. AGRET-TOR, die Goudglanzig is, het Borstſtuk met twee bruine Streepen en de Dekſchilden bruin. *Deeze behoort onder de kleinen van dit Geſlagt.*

(Alle deeze zyn in Portugal gevonden, doch Nommer 8 ook te Marſeille en de laatſte te Montpellier.)

11. MELOË *Gouani*. MEY-TOR, die gewiekt is en zwart, met de Dekſchilden Bloedkleurig getipt en gebandeerd. *Deeze komt in Vrankryk voor, en heeft de grootte maar van een Luis.*

12. PAP. Heliconius *Antiochus*. GESTREKTE DAG-KAPEL met de Wieken langwerpig, uit den blaauwen zwart; de voorſten met twee witte Banden. *Deeze heeft de grootte en geſtalte van de drie en zestigſte Soort. Zy komt uit de Indiën.*

13. PHAL. Attacus *ruffa*. ATLAS-KAPEL met de Wieken witagtig, eene Rugvlak en zes agter-

Maantjes bruin. *Deeze heeft maar de grootte van een Brems en woont in de Zuidelyke deelen van Europa.*

14. PHAL. Noctua *decora.* BORSTELSPRIET, met de Zuiger eenigermaate gedraaid, de boven-Wieken rood, zwart en wit bont, de onderften rood, met een zwarten Rand. *Van de Kaap der Goede Hope, middelflag van grootte.*

Deeze laatfte fchynt my dat fraaije Kaapfe Kapelletje te zyn, 't welk in het XI. STUK deezer *Natuurlyke Historie*, Plaat XCII. *Fig.* 9, vertoond is en op bladz. 676 befchreeven. Ik heb thans twee van deeze aartige Kaapfe Kapelletjes, zo wel als van de *Horta*, benevens verfcheide andere nieuwe Soorten van Infekten en Gedierten, waar van ik mooglyk in 't vervolg de Afbeeldingen zal mededeelen.

LINNÆUS heeft ook, agter de gezegde Uitgaave van zyn *Systema Naturæ*, een Lyst geplaatst van Infekten, die door zyn Ed. zo in de *Regensburgfche Verzameling* van SCHÆFFER, als in het Vierde Deel van SEBA, na het voltooijen van zyn Werk door hem eerst ontvangen, met zyne Soorten overeenkomftig gevonden waren. Buiten de Kapellen zyn daar in uit SEBA maar weinigen aangehaald, en, dewyl die Lyst wel eenige vervulling en verbetering behoeft, zo heb ik best geoordeeld, daar van als nog geen gebruik te maaken.

Uit het keurlyke naar de Natuur gekleurde Infekten-Werk van DRURY, in 't jaar 1770 uitgekomen, worden door den Heer JOHN REINHOLD FORSTER, die een *Catalogus der Dieren van Noord-Amerika*, Londen 1771, in Octavo, aan 't licht gegeven heeft

heeft, eenige Soorten aangehaald, die weinig overeenkomst hebben.

1. De Nieuw Jorkse Groenagtige Pagies met Oranje-Vlakken, by voorbeeld by DRURY op Plaat XI, afgebeeld, brengt hy t'huis tot de *Troilus*, daar doch geen zekerheid van is en 't welke die Autheur slegts bedenkelyk hadt voorgesteld.

2. De Geel gebandeerde graauwe Surinaamse, by DRURY op Plaat XXII. *Fig.* 1, 2, voorgesteld, noemt hy *Xuthus* (*Linnæi.* Pap. Achiv. Sp. 34.) doch deeze is zwart met wit gestreept en komt uit Oostindie: dus grootelyks van de gezegde Surinaamse verschillende. DRURY haalt op de zyne SEBA Pl. 38. Fig. 1, 2 aan; welke Afbeelding inderdaad naauwkeurig met deeze onze Surinaamse Pagie overeenkomt, doch aldaar gezegd wordt een Oostindische te zyn. De Landaart der Insekten is in de beschryving van dat Werk weinig te vertrouwen. Of LINNÆUS dit bedoele, wanneer hy daar van zegt *descriptionibus inanibus*, weet ik niet; maar zyn Ed. hadt 'er dat, zo wel als *Figuris bonis*, wel mogen aflaaten. 't Is wonder, dat men geen agt geeft op de geele Vlakken der Staarten in deeze Kapel, die my tot de *Ajax* schynt te behooren. Zie het XI. STUK van deeze *Natuurlyke Historie*, bladz. 205, Pl. LXXXVII. *Fig.* 3.

3. De Kapel van DRURY, in *Fig.* 3, 4, op de zelfde Plaat XXII, afgebeeld, zou volgens FORSTER de *Protesilaus* zyn, waar door LINNÆUS de Westindische *Page du Roi* meent, welke by BUFFON genoemd wordt *la Veuve de Perou.* Men behoeft maar deeze te kennen om het groote onderscheid te zien. De

AANMERKING.

Protesilaus is wit van Grondkleur met bruine Banden, die van DRURY zwart met groene Banden. Hoe weinig komt dit overeen? Evenwel beken ik, dat de Gestalte en Tekening wat gelykt. DRURY zelf heeft hier ook, dat zonderling is, de *Protesilaus* aangehaald.

DRUKFEILEN.

Bladz. 96. Reg. 18. *Lees* Roozenrood.
—— 126. — 18. *Voor* witbeid *Lees* witheid.
—— 136. — 22. — Mond e — Mondje.
—— 138. — 8. *Doe uit* zig.

In de Systematische Bladwyzer.

I. Afd. VI. Rang. 36. Gesl. Rhinogeros *Lees* Rhinoceros.
VII. Rang. Gen. 40 Delphinns *Lees* Delphinus.
II. Afd. Gen. 85. Sp. 2. *Lees* Falcinellus.
103 Gesl. Onerhaan *Lees* Ouerhaan.
Gen. 107 Sp. 24. *Lees* Cyaneus.
111. Gesl. Tagaraas *Lees* Tanagraas.
IV. Afd. Kenm. Gen. 186. *Lees* Exocætus.
V. Afd. I. Rang. * * * *Lees* Antennis Setaceis.
III. —— Gen 233. Sp. 174 *Lees* Voorlyke.
VI. —— Gen. 253. Sp. 3. *Lees* Chamæleon.
— —— —— — Sp. 120 *Lees* Hyoscyami.
VII. —— *Lees* Ongevleugelde.
— —— Gen. 262. Sp. 1. *Lees* Europâ.
— —— Gen. 266. Sp 5. *Lees* Boschluis.
VI. Afd. *Lees*. Deeze worden verdeeld.
III. Rang. Sp. 642. *Lees* acutangulus,

De PLAATEN zyn dus ingevoegd.

PLAAT	CXXXIX.	tegenover Bladz.	7
. . . .	CXL.	—— —— ——	59
. . . .	CXLI.	—— —— ——	119
. . . .	CXLII.	—— —— ——	151
. . . .	CXLIII.	—— —— ——	177